VENIT EAD me oēs q̄ laboratis & ḡnationibus meis adimplebo uos. ecc^l.

Quos & q̄tos fructꝰ ſciarū noticia & cogniᵒ nobis afferāt: oſtēdit ille ſapiēs īter huius mundi ſapiētes oīa diuinis fulgoribꝰ illuſtratus ſapie̅. c. 4ᵒ ita dicens. iſtā prepoſui. s. ſapiētiā regnis & ſedibꝰ & diuicias nihil eſſe dixi in ꝯpatiōe illius. q̄m oīe aurū in cōperatiōe illius arena eſt exigua. Ad idē comētat̄: cū quis exiſtiauerit delectationē q̄ ē ī ſciēdo: oēs delectationē pretermittet. Ad idē auguſtinus li° de ſpiritū & aīa q̄m dictū eſt mihi ut meipſum cognoſcā. ſuſtinerī nō poſſū ut me habeā īcognitū. Magna eīꝫ negligētia ē neſcire q̄d ſit illud q̄uo celeſtia tā pfūde cognoſcimus. quo naturalia tā ſubtili īdagamie̅ inueſtigāus. Propt̄ hec predicta itellectū allicētia ad huiꝰ phīe ꝯſideratiōnis noticiā q̄ xpō duce nunc pre manibꝰ exponēdā hēmꝰ cū ſūma diligētia ad hoc accedēdū. cū ipā magnis clamoibꝫ & uocibꝫ nos icitat & ortat̄: dicēs. uenite ꝛc. In qbꝫ q̄dē uerbis tria breuiter tāgūt̄. Priō nāqꝫ oſtēdit̄ naturalis ſciētie buiitas benigna. q̄ benigꝰ nos ad ipāꝫ icitat & exclamat cū magnis mugitibꝫ ꝯmonēdo: cū preitur̄.

Venite (inquid) ad me iuxta illud pꝰ ſuer̄. Filii audi. me qui. dn̄s. doce. uos. i. ſciāꝫ & ſapieꝫ. docebo uoſ. qz pricipiū ſapiētie timor dn̄i. ſapie̅. pꝰ c. Sc̄zᵒ tangit̄ & oſtēditur quos īcitat & exclat̄. ſcꝫ ſolū ipſis ītime ppellādo cū ſub īfert̄. Venite oēs q̄ laboratis iuxta illud uigilātibꝰ & nō dorientibus cicra ſubueiūt. Nāqꝫ nō laborat nō mā ducet. 3ᵒ tāgit̄ uel oſtendit̄ donū dulciferū: qᵒ nos ſatiat ſuis generatioībꝰ & noticiis adimplendo cū cōcludit̄ & agn̄atioībus meis adimplebo uos. Ipā nāqꝫ pōt dici illa arbor hn̄s fructū dulciſſiᵐ. de q̄ danielis 4ᵒ le̅. ꝙ nabugodonoſor uidit q̄dāꝫ arborē ī medio terre poſitā. cꝰ altitᵒ nimia celos tāgebat. eiꝰ latituᵒ terraꝫ uelās. cꝰ ēt folia & fructꝰ erāt dulciſſiꝰ. ſub qua paſcebātur aīalia & beſtie. q̄ fructū dulciſſiᵐ nobis concedere digner̄ ille q̄ uiuit & r̄ ī ſecła ſecłorum. amē. Verū q̄z ī oī ordine eſſētiali ē deuenire ad aliq̄d unū ſimplr̄ priᵐ: a qᵒ oīa illiꝰ ordinis uel illiꝰ generis cōtingit̄ emiētter & aquo oīa depēdēt. Et cū ī ſciētia ſit ordo eſſētialis ꝯcluſioᵐ ad pricipia & pricipiorū mediatorꝫ ad īmediata & inmediatorꝫ ad terminos erit dare ibi unūꝫ primū ſimplr̄ quod appellat̄ ſubiectū ī tali ſciā. ſiō ad euidētiā phīe de eius ſubiecto talē profero q̄ōꝫ.

Explicit plogus.

N.º 21560

BIBLIOTECA ... ZARAGOZA

TRVM ſub-
ſtancia finita/in
ſuo ꝯceptu cōi
ī q̄tū; naturalꝭ
ſit primū; ſub-
iectū & adequa-
tum ſciēcie naturalꝭ. Et uidetur
ꝙ non. Nam cuicūq̄ cōpetit ratō
materialis ſubiectīa. eidē cōpetit
ratio quiditatiua & diffinitiā. ſed
ſubſtācie finite ī ſuo cōceptu coi
non cōpetit ratio quiditatiua &
diffinitiua. g° ꝫ. maior patet. pri
mo p⁹iorū. ubi dicit ꝙ de ſubiec
to opor; preſupponere quid ē &
quia ē. quid ē quātū ad diffinitō
nem. & quia ē. qz ꝓpria paſſio ꝓ
batur de ſubiecto p diffiōe; ſub
iecti. opor; g° ꝙ ſubiecū habeat
diffinitionē. Minor pat;. Na;
ratio diffinitiua p philoſophū 7°
metha^{ce}. & p porphiriū. conſtat
ex genere & differencia. ſed ſub
ſtācia fita ī ſuo ꝯceptu cōi n̄ ha
bet gen⁹ ſupra ſe nec p cōſequēs
differēcias. g° ꝫ. Preťa ſecun
do ad idem. Omne qđ eſt ſubiec
tum ī aliqua ſciēcia dicit aliqūe;
unū ꝯceptū uniuocū omib⁹ ī i^{a}
ſcia ptractatis. ſ; ſubā fita ī ſuo ꝯ
ceptu cōi n̄ ē hu^{9s} r^{u} oi; q̄ tractā
ť ī ſcia naťali g°. ꝫ. maioť p;. Tū
quia de equiuocis nō ē ſciēcia. de
ſubiecto aūt ē ſciēcia. ſubiectū;
g° ī ſcia nō poterit eē equiuocū.
Tum 2°. quia equiuocū ſola;
uocē dicit cōmunē. ſola aūt uox
g^{m} ꝯmtatorē nō poteſt eē ſubiec
tū ī aliq^{a} ſcia. Ex quo caueāt
illi qui dicūt ens eē equiuocum
quo^{o} poſſint ſaluaľ ꝙ methaphi^{a}
ſit de ente ut de ſubiecto. minor
rōnis pricipalis p;. Tū qz illa
q̄ differūt p extrema cōtradictoria
uel per formas equalētes extre
mis cōtradictoriis. n̄ hn̄t aliquē;
unū cōceptū cōe; uniuocu;. ſed
ſubſtācia corpea & icorpea diffe
rūt penes extrema cōtradictoria
uel penes formas equalētes ext^{e}
mis cōtradictoriis de qb⁹ tracta
tur ī ſcia naturali ut iferius uide
biť g° ꝫ. maior p;. nam cōtradic^{a}
diſtāt ī infi^{m} g° & i^{a} q̄ differūt p
cōtradic^{a} diſtāt ī infi^{m}. ꝓbō cō^{e}.
tāta ē diſtinctio iť diſtincta q̄ta ē i
ter diſtinctā. cū g° extrema cōtra
dictōnis diſtēt ī ifi^{m}. g° & diſtin
ctia. g° illa q̄ p ipſa diſtīgūť. ꝓbō
qz iť ipſa nullū cadit mediū.
Tū etiā. qz extremis cōtradicto
riis nihil ē cōe. g° n^{c} eqpollētib⁹
ipis. mior ꝓ ſilli p; Tū. quia
ſubſtācia corpea habet p anexo
formā nō ſpūalē ſubā ūo icopea
formā ſpūalē & iſta cōtradicūt.
Tū etiā qz corruptibili & in
corruptibili nihil ē cōe uniuocū;
4° metha^{ce}. Preťea cuicūq̄ ēēt
cōpetit rō ſubiectīa alic⁹ ſcie uni
tis realis ſibi cōpetit uel e unitas
realis circūſcripto oī itellectu. ſ;
ſubbſtācia finita in ſuo conceptu
cōi nō dicit aliquē cōe; ꝯceptū rea
lem oib⁹ ī ſcia naturali tractatis.
g° ſibi nō cōpetit rō ſubiectiua.
Maior ꝓbatur. tū qz effect⁹ nō
eſt maioris entitatis q̄ ſua cā nec
menſuratū q̄ menſura. ſubiectū uo
ē menſura & cā ſcie. Ad ipm̄ enim
tāquā ad pfectiſſimū reducūtur
oīa ī ſcia ptractata. g° ſi ſcia ē rea
lis ſubiectū ſuū debet habere uni
tatē realē. minor ꝓbať. qz accipio
angelū heri pductū & a^{m} angelū
hodie pductū. tūc arguo ſic. ſub
ſtācia angelica heri pducta fuit
heri ſimplr̄ ens. & angelus hodie
pductus fuit heri ſimplr̄ non ens.
g° hui⁹ angeli hodie pducti ad ā
gelū heri pductū nulla erit realꝭ
unitas. cōſequēcia ꝓbo. na; dato
ꝙ ſic ſit. ſequūť duo icōueniencia
Tū p̄io qz de⁹ nihil poſſ; no
uiter creaťe. ꝓbo. illud nō poteſt
nouiter creare cui⁹ preceſſit aliq̄
entitas ťalis. qz creacio nihil pre
ſupponit ſed huic āgeli hodie p
ducti preceſſit aliqua entitas rea
lis preqz ī angelo hodie pducto
poīs ꝙ talis ſubā ī cōceptu quidi
tatiuo hab; unitatē realē Secū
dū icōueniēs quod iducit eſt ꝙ
anichilato uno ſingulari ānichila
reť oīa. ꝓbo. qz anichilato uno in
diuiduo anichilar eť oīa q̄ ſunt in
ip̄o. ſi g° deť ꝙ ſit aliq̄ realis uni
tas cōis ī hoc angelo & illo. ipſo
anichilato anichilabiť talis realis
unitas & p cōſequēs oēs angeli.
Preterea ſi ſubſtācia finita in
ſuo cōceptu cōi eſſet ſubiectu; in
naturali phia ſeq̄ reť ꝙ āgeli eēnt
de cōſideratione phie naturalis.
ſed hoc eſt falſū g° ꝫ. ꝓbatio hu
ius falſitatis. tū quia omnia ī phi
loſophia ptractata ſunt corrupti
bilia & corporalia angelus enim
nec eſt corruptibilis nec corpora
lis nec reducibilis. Tū etiā. quia
omnia ptractata in phia naturali
ſunt mobilia. angel⁹ autē non eſt
mobilis. ꝓbacio. qz omne quod
moueť ptim ē in termio ad que;
& parti in termio a quo 6° phico
rū. ſed angel⁹ nō hab; ptē & ptē.
g° ꝫ. Tū etiā qz nullū iexten
ſum ſiue ī diuiſibile ē ſubiectu;
alicuius extenſi uel. diuiſibilis.
qz ſubiectū & accidēs debent ade
quari. angelus autē eſt indiuiſibi
lis & inextēſus. nō enim habet ali
quam quātitatē g° nō ē ſubiectū
mot⁹ g° angelus non pōt eſſe mo
bilis Preterea. quia ī titulo
. q. poniť utrū ſubſtācia ꝫ. ī q̄tū;
naturalis ſit primū ſubiectum &
adequatū ꝫ. ꝓbo ꝙ naturalitas n̄
ſit formalis rō & adeq̄ta ſubiecti
hui⁹ ſcie qz mobilitas ē ratō for
malis & adeq̄ta ſubiecti hui⁹ ſcie
g° nō naturali^{s}. g° ſubā cōis hac
rōe nō ē hic ſubiectū añs p^{z}. illđ
ē rō formalꝭ ſubiectīa ī illa ſcia p

ꝙ illa ſcīa diſtīgīr ab oībꝰ alijs
ſciēcijs ſed p mobilitatē diſtīgui
tur ut patꝫ 6° methaphice ubi dr̄
ꝙ p mobilitatē diſtīguit a mathe
maꝰ & diña g° ꝫ. cōſequēcia tꝫ
qꝛ naturaliꝰ & mobilitas diſtīcta
ſūt. In oppoitū arguiꝛ ſic omī
ſubſtācie fīuite ī eſt mobilitas g°
ſubſtātie finite ī ſuo cōceptu cōi
ī eſt naturalis rō ſubiectīa. cōſe
quētia ē euiꝰ. quia omnia mobilia
ſūt de cōſidratōe phīc naturalis.
añs pbabiꝛ ſfortiꝰ. ꝙ aūt nālitas
ſit formalis rō ſubiectīa pbatur.
mobilitas nō ē hic formalis ratio
ſubiectiua g° ē naturālis. cō² teꝫ.
Nā oīs op. poīt ꝙ naturalitas uꝛ
mobilitas ē formalis rō ſubiectīa
añs pbaꝛ. nulla rō formalis ſub
iectīa pꝛ de aliquo ſubiecto illiꝰ
ſciēcie a priori qꝛ ſcīa preſuppꝛ
ſubiectū & eiꝰ ratōꝫ formalē ſed
mobilitas pꝛ de ſubſtācia finita a
priori g° ꝫ. mīor pbaꝛ nā arguē
doſic. oē ꝙ habꝫ naturā ē mobile
Nā natura ē pricipiū motꝰ & qe
tis ſed ſubſtācia finita habꝫ natu
ram g° ꝫ. Reſpōdeo. in iſta. q
ſic ītendo pcedere. pꝛīo nāqꝫ ad
euidēciā ſcīe naturalis & eiꝰ ſub
iecti tractabiꝛ ī generali de ſcīa &
ſubiecō. Secūdo ponēꝛ aliqe
cōcluſiōs negatiue & aliq̄ aſſirmaᵉ
p quas apebit unitas & rñō ad q̄
ſtionē. 3° aliqua dubia ꝛmoue
bo & op. de ī diōnibꝰ aureoli in p
bo. Circa primū articulū ip
ſuꝫ de articulando ſic pcedamꝰ.
Prīō uidebiꝛ ſcīe uītas qualis
ſit. 2° quot modis pōt aliquid
ſari. 3° q̄ ē rō primi ſubiecti ī
ſcīa & quot ſunt eius cōditiones.
Circa primū ē una ſolempnis
op. cuiꝰdaꝫ ſubtilis bachalarii ca
thalani q̄ ita ſuper primū ſñarꝫ
ponit. s. ꝙ uītas habitꝰ ſciētifici
ē unitas cuiuſdā forme ſimplicis
extrīs ī itellcū q̄ tota acqriꝛ q̄tū
ad ſcīaꝫ p primā demōſtratōꝫ nō
tñ totaliter. ſed p ſequētes demō
ſtratōs illa forma augmētaꝛ & ac
cipit diuerſos gradus ītenſionis
& nouū ſᵐ ad primum ita ꝙ non
ymaginatur ꝙ ex diſtīnctōe obiec
torum ſpecifica ſit diſtinctio ſpe
cifica habituum ſciendarū ſicut
ymaginatur ſcotus. quā oppinio
nem ſic probat. Si tot eſſent habi
tus ſcientifici ſpē diſtincti quot
ſunt oppoſita ſcibilia ſpecie diſt
incta ſeq̄rēꝛ ꝙ aliqs hitꝰ ſpecificꝰ
hñs p oppoīto ens creatū poſſꝫ
eſſe perfectioꝛ habitu habēte de
um pro oppoſito conſequens ē
falſum ergo & antecedens. proba
tio falſitatis conſequentis quia il
la ſcientia eſt perfectior alia q̄ ē
de pfectiori oppoſito hoc dicit
cōmētator ſuper phemium de
anima. deus auteꝫ excedit omne
ens creatum. cō² pbatur habitus
qui habet deum p obiecto finitꝰ
eſt & finitos gradus hꝫ ī pfectōe.
Sit g° illi x. uel xx. & accipio hi
tū qui hꝫ p obiecto ens creatum
ſit īfimā ſpē ſpāliſſimā q̄ ad miꝰ
habꝫ unū gradū. Si g° ad uariaci
onē ſpecificā obiectorū ſeq̄ ſ ua
riatio ī habitibꝰ qñ g° habuerīꝰ
tot obiecta ſpē diſtīcta quot erūt
gradꝰ ī hītu hñte deū p obiecto
tūc erit equalis & ꝗ̄ ſi pl'a tūc erit
pfectior g° ꝫ. Iſta op. nō placꝫ
mihi. credo enim falſa ſua grā ꝙ
ſit falſa & ī pbabilis, ut patebit in
eliciēdo primā cōcluſionē. Pre
terea. rō nō arguit pꝛīo qꝛ ratio
facit cōtra eū. nā idē īcōueniēs ꝙ
ipſe pbat ego pbabo de ſua op.
Nā ſuppoīto hoc ꝙ ſuppoīt ipſe
ꝙ hitꝰ hñs deū p obiecto adeqto
habeat ix. gradus. ſuppoīto etiā
ꝙ hitꝰ hñs ens creatū p obiecto
habeat. xli. demōſtratōs ꝙ ē poſ
ſibile. cū g° 2ᵐ ipm p aliā & aliā
demōſtratōꝫ acqiraꝛ aliꝰ & aliꝰ
gradus ī hitu ut ipē dicit ſequiꝛ
ꝙ iſte hitꝰ q̄ habꝫ. ix. gradus eēt
pfectior hitu qui ō hꝫ niſi noue
hoc ipē reputat īcōueniēs. & hoc
ſequiꝛ ex ſua oppiōe g° ꝫ. Et
iō p me & p ipſo ſoluo negando
cōſequēciā. nec pbatiō uꝫ. grā gra
dus qui ſūt ī hitu hñte deū p̄o
obiecto ſūt alteriꝰ rōis ab illis q
hñt ens creatū p obiecto & iō nō
pñt adequari. Confirmaꝛ iſta
ſolutio. ponāꝛ ꝙ ſubā habeat. x.
gradus. & ponaꝛ ꝙ deꝰ ī īfinitū ī
tēderet albedinē. nūquā tamen al
bedo pōt eſſe perfectior nec eq̄ e
perfecta ſicut ipā ſubſtantia. ita
ī p̄poſito. & iō illa ratio habꝫ ma
nifeſtos defectꝰ. Pꝛīo qꝛ facit
ꝯtra eū ꝙ ē maxiꝰ dꝛcūs ī q° cūqꝫ
2° qꝛ argueret p rationē ſuāꝫ
ꝙ deus poteſt facere ꝙ albedo
erit perfectior ipſa ſubſtācia cū
deus in infinitum poſſit intēdere
eam ſucceſſiue. 3° defectus eſt
quia peccat per fallaciam nō cāꝫ
ut cauſam putat enim eſſe cauſā
illud quod adducit quod tamen
non eſt ut declaratum eſt ī ſoluē
do. Ideo eſt alia op. aureoli q̄
ponit ꝙ unitas ſciēcie eſt unitas
numeralis cuiuſdam totalitatis
reſultans ex cōiunctione particu
larium habituum reſpicienciūꝫ
diuerſas cōcluſiones. ita ꝙ dicit
quod diſtinctio in habitibus non
eſt ex diſtinctione ſpecifica obiec
torum. Nam aliter in numerabi
les habitus phīe nobis deficerent
cum innumerabiles ſint ſpecies
de quibus nō habemus demōſtra
tiones. hoc autem reputat incon
ueniens & manifeſte falſum.
Iſta etiā op. nō placet mihi. nā
tunc ſequereꝛ ꝙ nunquam aliqs
habitus ſcientificus poſſet in no
bis ad generari. cum unitas tota
litatis nūq̄ ſit niſi ex cōiūctione
omnium partium. ſicut patet de

deo ſit exēplificat p ſe. hoc aūt
eſt manifeſte falſū. Preterea ratio
ſua facit cōtra eū. nam ſi unitas
habitus reſultat ex cōiūctioē hi
tuū particulariū habituū ſequit
q īnumerabiles particulares ha
bitus nobis defficiant q ipſe ſput
tat in cōueniens. Et ideo pro me
& pro eo dico q ſicut non habeo
pro incōuenienti q īnumerabiles
demonſtrationes nobis defficiāt
in ph loſophia. ſic nō habeo pro ī
cōuenienti q īnumerabiles habi
tus ſpecifice diſtincti in ph loſo
phia nobis defficiāt. Et ideo
obmiſſis duabus oppinionibus.
ēſt alia op. doctoris ſubtilis ſcoti
cum qua me teneo. qui ponit q
cū habitꝰ itellectꝰ ſit qdam quali
tas generata ex frequēti conſide
ratione uel una perfecta inclināſ
ad conſimilem ſpeculationem
reſpectu pprii obiecti a quo ge
neratur pōt poni duplex habitꝰ.
Vnus pprius qui formalit icli
nat ad ſpeculatō obiecti tanquā
naturalis eiꝰ ſimilitudo ex eius
cōſideratōe derelicta. Alius eſt
habitus qui uirtualiter iclinat ad
ſpeculatiōnē alterius ī quo obie
ctum aliquid uirtualiter cōtinet
Primo habitui correſpondet uni
tas ſpecifica q diſtīguītur ex ſpe
cifica diſtīctōe obiectorū ī ordie
ad aliquā paſſionē demōſtrādā.
2ᵒ uero correſpōdet uītas generis

ēoīs ſta q ſic ymaginor de iſta cō
cluſiōe. quot ſūt obiecta ſpecifi
ce diſtīcta ſcita formalr ī phīa. tot
ſūt habitꝰ phīci ſpecifice diſtīcti
qui tamē oēs ſub uno hītu gene
rali cōtinētur. unde lic; ſint ſcita
oīa uirtualiter noticia ſubiecti co
munis & prioris tn̄ ſciūt forma
liter & p ppriā & ſpecialē demō
ſtrationem. hec autē oppīo ſic
pbatur. actus ſpeculādi circa di
uerſa obiecta ſpecifice diſtincta
ſunt ſpecifice diſtīcta. gᵒ & eorū
habitus p iſtos actus generati
cōſequēcia tenet. quia ſciēcie ha
bitus per actus diſtinguūtur. tū
hoc etiam patet in habitibus mo
ralibus. antecedens probatur. nā
maior eſt diſtīctio actuū ſpecifice
diſtīctorum quam actuū eiuſdē
obiecti ſed illi qui ſunt eiuſdem
obiecti diſtīguūtur numeraliter
tātū. gᵒ & alii pluſquā numerali
ter. ſed diſtinctio maior q nume
ralis ē diſtīctio ſpecifica gᵒ etc.

Cōfirmat qa demōſtratio cāt
ſciā. gᵒ alia & alia demōſtratō ali
am & aliā ſciā. nā idē addit utro
biq gᵒ ſeq ſ hᵒ de iſto. Quātū
ad 2ᵐ pri articuli ubi erat uiden
dū quot modis aliquid pōt ſciri
dico duo pūcta. priꝰ ē. q aliquid
pōt ſciri uel intelligi 4ᵒʳ. iuxta q
pono tres cōcluſiones negatiuas
& unā affirmatiuā. Pria eſt iſta
q pfectiſſima noticia non poteſt

haberi de aliquo ī reſpectu ad ali
ud. hoc pbat naz noticia reſpecti
preſuponit noticiā abſoluti. ſed p
fectiſſima noticia nullā aliam pre
ſuppoīt. gᵒ etc. maior pz. qz ſicut
res ſe habz ad eſſe ita ad intelligi.
ſed eſſe reſpectiui preſupponit
eē abſoluti. gᵒ etc. Secūda con
cluſio ē iſta q pfectiſſima noticia
ſiue cognitō nō pōt haberi de ali
quo ſub ratōe paſſiōis pbat. noti
tia paſſionis preſuppōit noticiā
ſubiecti. ſed pfectiſſima noticia ni
hil preſuppoīt gᵒ etc. 3ᵃ cōcluſio
ē iſta pfectiſſima cognitō ſiue no
titia nō pōt haberi de aliquo ī coī
pbat. pfectiſſima noticia alicuiꝰ
nō ſtat ī uli nec ī cōfuſo. ſed noa
ī coī ē uſis & 2fuſa. gᵒ etc. 4ᵃ cō
cluſio affirmatiua ē hec. noticia ha
bita de aliquo ſ rōz formalem
& quiditatiuā ē pfectiſſima cogᵒ
ī ſcia nobiliſſima. p. qz illa cogᵒ
ſ quā habet pfectiſſimꝰ cōceptus
rei illa ē pfectiſſima. ſed cognitio
qua cognoſcit aliquid in ſuo cō
ceptu quiditatiuo ē huiꝰ. gᵒ etc.
pbat mīor. qz cognitō diffinitiua
ē cognitō pfectiſſima. Cōfirmat
q ille cōceptꝰ nullū aliū preſup
poīt gᵒ etc. 2ᵐ pūctꝰ ē. q aliqd
pōt ſciri uel itelligi dupl. uno
abſtractiue. alio intuitiue. Pro cuiꝰ
euidēcia ē notādū quid ē noticia
intuitiua & qd abſtractiua. Reſpō
deo & dico q noticia intuitiua eſt illa q

reſpicit ſuū obiectū p ſe prout
ut exīs ē ī re extra & p ſe pñs in
eſſe pprio & exīs actuali igi cog
noſcēti tāq obiectū clare & inme
diate cognitū. Iuxta q aduertendū
dū ē. q ex eo q dicit ſuū primū
& p ſe poīt iuxta mētē ſcoti ī prio
ſentēciarū q oīs actꝰ habz primū
obiectū a quo eſſencialiter depē
det. & habz obiectū 2ᵐ a qᵒ eſſen
cialiter non depēdet ſed tendit
ī illud uirtute primi obiecti. ille
aūt actꝰ ad illa ſic ſe hꝫ. q īpoſſi
bile ē eū dē actū manere ſine habi
tudie ad primum obiectū a quo
eſſencialiter depēdꝫ pōt aūt rem
anere ſine habitudie ad 2ᵐ a qᵒ acci
dentaliter depēdet. pbant aūt ille
due ppoēs. qz nihil pōt eē ſiñ eo
a quo eſſencialr depēdꝫ. patꝫ. qz
ſi ſic iā depēderet accñtalr & nō
neccio. q aūt poſſit eē ſiñ eo a quo
accñtalr depēdꝫ patꝫ. qz depēden
cia accñtalis ē cōtinꝰ. gᵒ etc. Exᵐ
huiꝰ ponit a doctore. idem ē actꝰ
uiſiōis eſſencie diuine & aliarum
rerū ī eſſencia. ſed eſſencia ē pri
mum obiectum. res uiſe ſecūda
riū. unde nō poſſet remanere ea
dē uiſio niſi eſſet eiꝰdē eſſencie.
pōt tn̄ remanet abſq hoc q eēt re
rū uiſarū ī ea. 2ᵒ pōit ī deſcri
ptōe noticie ītuitiue q obiectum
ſit realiter exiſtens ī propria ex
iſtencia & nō in aliquo repreſentā
te ſed in ſe. qd dr ad differētiā

noticie quē haberētur de pluribus ip
ſiſnō exiſtente. 3 dico quod
ſit clare uiſum ad differenciam
illorum que non clare uidentur.
ut cum homo uidetur a longe &
nō cognoſcitur utrum ſit homo
uel bos. Sed dico ꝙ noticia ab
ſtracta eſt illa que reſpicit ſuum
obiectū nō ut exiſtēs nec ut pre
ſens ī ppria exiſtētia ſed ut pre
ſens i ſuo rpreſentatio. Quā
tum ad tertiū primi articuli hui9
ubi uidendi erat ratio primi ſub
iecti & eius cōditiones. dico prio
cum franciſco de marchia. quod
illud habet rationem primi ſub
iecti i ſciēcia quod eſt primū tri
plici primitate. primo primitate
generationis. ſecundo primitate
perfectionis. tertio primitate in
tenſionis. dico ergo primo quod
eius noticia ſit prima primitate
generatōnis. hoc eſt ꝙ noticia ei9
primo generetur ī illa ſciencia q̄
noticia aliorum ꝙ patet. nam no
ticia in ſciēncia dependet ex noti
tia primi ſubiecti. cognitio autē
poſteriorum preſupponit notici
am priorū. 2° dico ꝙ ſ͞q² ꝙ
noticia eius ſit perfectior quam
alicuius alterius quia noticia ſub
iecti eſt perfectior quam noticia
paſſionis & omnium aliorum ī illa
ſciencia cōſideratorū unde noti
tiam ſubiecti preſupponit noti^a
paſſionis ſicut noticiā pricipiorum

noticia cōcluſionis. unde ꝓpter
iſtam ſubiecti ſciēcie primitatem
dicit phūs 2° poſteriorum. ꝙ tūc
ſcimus ſimpliciter ꝙ nō ſcimus
quid eſt. ſ. de ſubiecto: tūc aūt ſ
quid quādo quale aut quātum. &
illud idem habet 3° methaphiſice.
3ª primitas eſt itēſionis nā no
ticia ſubiecti nō itendit ꝓpter no
ticiam paſſionis ymmo ecōuerſo
tam noticia paſſionis quā omniū
aliorū i ſciecia cōſideratorum ꝓ
pter ſubiecti primi noticiā itēdit
& ideo dicit ille doctor ꝙ drā eſt
iter obiectū adequatū potēcie &
iter ſubiectū primitiuum ſciēcie
unde ſ dico ꝙ quātū ad illā primi
tatē triplicē quā ſubiectū habet
diſtiguit ab obiecto potēcie. pri
mū obiectū potēcie nō habet eā
ſ aliq̄ primitatē predicatorū. color
enim q̄ ē primū obiectū uiſus nō ē
primū aliqua primitate predicato
rum. nō primitate originis uel ge
nerationis. nec eī color prio ui^a
ſed ſingularis color nec primitate
pfectiōis. nec eī color ut color ē
pfectiſſimū uiſibile. ſed aliq̄ ei9
ſpēs ymmo aliq̄d ei9 īdiuiduū
nec primitate itēſiōis nulla enim
ſpēs ē cōtra gen9 ymmo pocius
ecōuerſo. Circa ꝙ ē itelligen
dū ꝙ ſicut recte poitur de potē
tia ꝙ habz duplex oppoitum. ſic
etiā de ſcia ꝙ hz duplex ſubiec^m
pocēda enī primo habz duplex

obiectū q^m formale aliud mate
riale. materiale ut h° ſingulare uel il
lud qz oīa ſūt obiectū adequatū
formale uero ut color ī coī. nam
color ī coī ē obiectum formale &
ſpecificū potē uiſiue. Nā q̄d ē
formalis rō uidēdi ē color. quia
quicquid uidet hoc ē ſub ratiōe
coloris & illud tale non pōt eē ſin
gulare. qz ſi ſic. quicq̄d uideret
uel ſentiret uideret uel ſentiret
ſub rōe illi9 ſingularis. Eodē mō
ymaginor de ſubiecto ſcie. nam
quoddā ē ſubiectū formale & q̄di
tatiuū. & quoddā ē materiale. ſic
ī me^{ca} ſubm̄ materiale ſūt omia
entia de q̄b9 tractat ī illa ſcia. ſub
iectū uero formale & ſpecificuz
ē ipm̄ ens īqtū ens: quicquid enī
ibi tractat tractat ſub rōe entis.
Eſt aūt ali9 mō9 dicēdi docto
ris ſubtilis q ſupra primū ſentē
tiarū deſcribit primū ſubiectum
ſciētie hoc mō. primū ſubiectum
ſcie ē ꝙ hz cōceptū q̄ditatiuū nō
īcluſū uirtualr̄ i aliquo alio prio
ri ad illā ſciāz ptinēte prio notuz
ſimplr̄ ſecūdū rōz ꝓpriā & q̄dita
tiuā formalē & abſolutā uirtuali
ter prio cōtinēs noticiā oīuz ueri
tatū & adequatū toti illi ſcie. cui9
ē ſubiectū. Vnde ī iſta deſcrip
tione elicit. 6. cōditōs. priā ꝙ hz
cōceptū entitatiū ſiue q̄ditatiuū
hoc p³. Tū qz de nō ente non
eſt ſcia: Tū qz ſi illud ſubiec

tū habet pres ſub ſe ſubiectiuas
de eis predicabit ī quid. ꝙ nō eēt
ſi cōceptū q̄ditatiuū nō haberēt.
2ª cōditio ē hec ꝙ ille cōcept9
nō ſit īcluſ9 uirtualr̄ i aliq° prio
ri ad illā ſciāz ptinēte. hoc p² ſic
ī eſſentialr̄ ordiatis oz ſtare ad ali
quod primū ſimplr̄ ſiuē p° notū
ī illo ordie. ſz iter cōſiderata ī ſcia
ē ordo eſſencialis ſ ordiēz cogno
ſcēdi g° necē ē ibi ſtare ad aliq̄d
ſimplr̄ prio notū & p cōſequens
nō īcluſū uirtualr̄ in aliq° priori
ad illā ſciāz ptinente & illud dico
ſubiectū primū. maior ē euī°. ſz
mior pbat. qz ī cōſideratis ī aliq̄
ſcia ē ordo eſſencialis cōclu^m ad
pricipia. & mediatorū ad īmedia
ta & īmediatorum ad termīos ſpāleſ
ſiue ꝓprios. qz pri^a cognoſcim9
ī q̄ tū termīos cognoſci9 prio po
ſteriorū. Itē termin9 predicatus
ad terminū ſubm̄ ordiat eſſencia
liter qz ab eo eēntialr̄ depēdet &
ab eo hz cām ſui eē & ſue cognitō
nis ī ſubiecto. unde iſta reſolutō
ſtat ad ſubm̄. cū g° ſic ordiate ſe
mutuo preſuppoñāt cōſiderata ī
ſcia. oz iter illa eē ordiez eēntialē.
3ª cōditō ē ꝙ ſit prio notū. hoc
p² ſic. de ſubiecto oz precognoſ
cere ſeu preſupponere q̄d eſt &
qz ē. ex prio poſteriorum. 4ª cō
ditō ꝙ ſit primū ſ ꝓpriā rōz for
malē & abſolutā. dico ꝓpriā qa ſi
p rōez alteri9 iā eſſet uirtualiter

incluſū ī naturā alteri9 quod eſt
cōtra ſecūdā cōditōꝫ tā dictā dico
formalē qz formalis ei9 ē rō co
gnoſcēdi rē. dico abſolutā qz re
ſpectiua preſuppoīt abſolūtaꝫ. &
ideo ſi ſubiectū ſcie eēt notū ſꝫ ra
tionē reſpectiuā & nō abſolutam
iā eēt uirtualr̄ cōtētū ī aliq° prio
ri ad illā ſciāꝫ ptinēte. 5a cōditio
ē ꝙ ſit prio uirtualr̄ cūtinēs noti
tiā oīuꝫ ueritatū. quid aūt ſit uir
tualiter cōtinere. alibi patebit &
iō obmitto. p° g° illa conditō ſic
ois effect9 adequat9 cōtinet prio
uirtualr̄ a ſua cā adequata. ſed q̄
cūqꝫ ſcia ē effect9 adequatus ſui
primi ſubiecti g° ꝛc. maior pꝫ. qz
oppoītū predicati īfert oppoītū
ſubiecti. ſ. ꝙ nō ē adequat9 effec
tus illi9 cāe. mīor pꝫ. qz ſubiectū
ē cā ſcie. ſi g° ſubiectū ē adequā
& ipā ſciā ē adequata. Sexta
cōditō ē ꝙ ſit adequatum toti illi
ſcie cui9 ē ſubiectū. ꝓbat̄ qz oīa
determīata ī illa ſciā ad prim ſub
iectū reducūt̄ & ad ipſū oīa alia
habēt attributiōꝫ. nā uel ſūt ptes
ſubiecti ītegrales uel eſſentiales.
uel ſubiectiue. ul' paſſiōs ei9. uel
effect9 ei9 aliquo°. ul' ſūt negatō
nēs. ul' priuatōes. ul' uieq̄dā pu
ta generatōis. & corruptōis. uel
diſpōnis. h° expreſſe dicit .p. a°
methaphīce caplo primo ponēs
exēplū de ſano & hoc de prio ar
ticulo pricipali. Circa ſecūdū

articulū pricipale ubi erāt ūidē
de aliqne cōcluſiones. negātie &
aliqne affirmatīe pon. 6. cōcluſio
nes. Priā ē. ꝙ ens ſub quacūqꝫ
rōne ſūptū. n̄ pōt eē ſubm̄ mate
riale ī phia. Ad cui9 euidētiā
ē ſciēdū ꝙ ī oī ſubiecto ſcie ē ali
quid materiale & aliquid forma
le q̄d̄ pꝫ. ſi dicā linea uiſualis eſt
ſubiectū ī pſpectiua. linea dīc mibi
materialē ratōꝫ ſubiecti. uiſuale
dicit mibi rōeꝫ formalē. qz linea
nō ſub quacūqꝫ rōe ē ſubiectum
ī pſpectiua. ſed ſolū ſub ratione
uiſualitatis. numer9 etiā relatus
ad ſonū ē ſubiectū in muſica. nu
merus etiā ſub ratōne numeri eſt
ſubiectū in arithmetica. ꝓbo g°
cōcluſionē. Tū qz ariſ dicit in
q̄rto methaphīce ī pricipio. Eſt
g° ſcia q̄ ſpeculat̄ ens ī q̄tū ens
poſtea ſubdit aliarū enī nulla ītē
dit ul'r de ente ī q̄tū ens uelūd p
tes ei9 abſcidētes circa hāc ſpecu
lant̄ g° ꝛc. Tū qz p. ſilr̄ eꝫ tex
6° methaphīce q̄m uero phica eſt
ſcia circa quoddā gen9 entis naꝫ
circa tale ſubm̄ ī q° ē pri motus
& q̄etis ī ea g° ꝛc. Tū etiā p rōeꝫ
ſic qz ſi ēs ſub q̄cūqꝫ rōe ſūptūꝫ
eſſet materiale ſubiectum ī philo
ſophia. ſeq̄retur ꝙ ipſa ſubalter
neret̄ methaphīce. cons ē fl'm. g°
& ans. fl'itas conſequentis patet
per. p. 6° methaphiſice. d ipās eē
diuerſas & diſtinctas ſciencias.

diuidit enim .p. ſciēciā ī phiſicam
methaphiſicam & mathematicam
cōſequēcia pꝫ. qz illud quod con
trabit ens ad ſtandum pro ſub
iecto in phiſica ſciencia uel eſt ali
qua differēcia accidentalis & ſic
habetur ppoſitum. ſ. ꝙ ſubalter
natur methaphiſici. nam hec ē cō
ditō ſciēcie ſubalternate ꝙ addat
aliquam differenciam accidētalē
ſuper ſcienciam ſubalternantem
Si eſt differētia pſe g° per ſe con
ſtituit aliquod unum pticulare
ſub ente. Nam omnis differēcia
per ſe alicui communi adueniēs cō
ſtituit aliquod particulare ſub il
lo coīni & ſic habetur ppoſitū.
Ex hoc cōcludo ꝙ op. thomiſtaꝝ.
q̄ ponit ꝙ ens mobile ē ſubiectuꝫ
in philoſophia naturali eſt falſa.
Tum. quia ponit mobilitateꝫ eſſe
rationē formalem ſubiecti philo
ſophie naturalis. Tum. qz phi
ſica eſſet tunc prima ſciencia.
Intelligēdū tñ ē q̄n dico ꝙ ens
mobile nō ē ſubm̄ ī phia naturali,
pōt itelligi dupl'r. ul' p ens mobi
le ita ꝙ mobilitas ſit formalis ratō
ſubiecti. & q̄ ens ſuppoāt ſimpli
citer. & ſic itelligēdo negādūꝫ eſt
ens ī q̄tū mobile eē hic ſubiectūꝫ
Si aūt itelligat̄ ꝙ ens mobile hoc
ē illud q̄d ē mobile & ut nobis cir
cūloquit̄ ſubāꝫ ī ſuo cōceptu coī
ut. ſic bene cōcedo. hoc aūt nō in
telligit hec oppīo. 2a cōcluſio

ē ꝙ ī poſſit ē cor° eē materialē rōꝫ
ſubiectiuā ſcie nat'al ꝙ p° illud
n̄ ē rō material' ſubiectia ſcie natu
ral' ad ꝙ n̄ hn̄t oīa cōſita ī ſcia & p
tracta pe attributōꝫ. ſꝫ oīa pe trac
ī ſcia nat'ali n̄ hn̄t attributōꝫ ad cor
p9. g° ꝛc. a°s pꝫ. qz hc ē ūa ꝯditio
ſubiectia ī ſcia. b°ꝫ pꝫ. qz aliq̄ non
corpea ſūt pe mobia ſꝫ oīa pe mo
bia ſūt p ſe ꝯſita a ſcia nat'ali. ex 6°
methaphice. g° aliqua non corpo
rea ſūt p ſe cōſiderata a ſcia natu
rali. ſed illa cū ſint nobiliora cor
pore nō hn̄t attributōꝫ ad corp9
g° ꝛc. Ad iſtā maiorē ꝓbandā
pono duas ppōnes. priā ꝙ q̄libꝫ
angelus ē naturaliter & p ſe mo
bilis. hāc ꝓbo ſic. quilibꝫ angel9
ē ī potēcia paſſiua & naturali ad
ubi g° q̄libet angel9 ē naturaliter
& p ſe mobilis. ans pꝫ. qz illud ꝙ
ē receptiuū alicui9 forme q̄licūqꝫ
eſt ī potēcia paſſiua ad illā recipi
endū. ſed angelus eſt hui9 modi.
g° ꝛc. ꝓbatō mīoris. qz angel9 nō
poteſt eſſe illimitat9 ad omē ubi
qz ſic eēt inmēſus. & ꝙ nō habeat
illud ꝓbo qz nō ē ubiqꝫ hoc enīꝫ
ſoli deo cōuenit ſed poſſe recipe
aliquid nihil aliud ē q̄ eē ī potētia
paſſiua ad illud g° ꝛc. cōſequēcia
pricipalis pꝫ. qz ubi ē terminus
mot9 localis. g° ſi aliquid habet
potētiā paſſiuā ad ubi illud erit
neceſſario mobile localr̄. 2a ppō ē
iſta ꝙ angelus poteſt ſe mouere.

localiter ꝓbatur ſic cuicūq̄ enti
ineſt potēcia paſſiua ad aliquid ac
quirēdū pfectōis ē i eo ꝙ habeat
potēciā actiuā ad illud acqrendū
ſed i āgelo ē potentia paſſiua reᵘ
ipſi9 ubi ꝙ ñ hab3 gᵒ ꝛc. maior p3
qz potētia actiua i quocūq̄ pfec
tionē dic i ipō. mīor p3 p priā3 p
poēs. Cōfirmaṙ. qz illud ꝙ ē
pfectōis i ipfecto attribuēdū eſt
enti pfectiori. ſ3 grauia & leuia &
oīa alia habēt i ſe potētiā actiuā3
ſui mot9 .q̄ tñ ſūt ipfectiora āge
lo. gᵒ multo pl9 attribuenda ē po
tēcia actiua ipi angelo qua poſſet
ſe mouere localṙ. mior p3 6ᵒ phi
ſicoꝝ. Cōfirmaṙ ubicūq̄ eſt
mouēs & mobile. & uirtus mobi
lis nō excedit uirtutē mouentis.
ibi pōt ēē mot9. ſed angel9 habet
uirtutē mouēdi qz mouet corp9
cui cōiūgiṙ ut motor. ē etia3 mo
bilis. qz exñs i uno ubi ē i poten
tia ad aliud ut dictū ē. nec uirtus
mobilis excedit uirtutē mouētis
qz ſūt i eadē natura. gᵒ in angelo
pōt eſſe mot9 localis. ita ꝙ hec cō
firmatō pbat ꝙ nō tātū ſit mobi
lis localiter. ſed ꝙ moueat ſe loca
liter. Sed iuxta has ꝓpoſitōes
dubitaṙ dic ēi3 ꝙ āgel9 moᵗ ꝯtra.
tū qz oē q̄d mouetṙ ē i loco āgel9
aūt nō ē i loco qz nō habet corp9
4ᵒ phicoꝝ. tū etiā qz idiuiſibile
nō mouetṙ. ſed angel9 ē huī modī
gᵒ ꝛc. maior p3. & habeṙ a phō 6ᵒ
phicoꝝ. Tū etiā qz 2ᵐ philo
ſophū 4ᵒ phicoꝝ. ſi eēt dare ua
cuum in rerum natura mot9 fie
ret i iſtāti ꝙ ñ eſſet reſiſtētia ex pte
medii cum gᵒ angelo nihil poſſit
reſiſtere angelus mouebitur i in
ſtanti q̄d ē negat. Ad euidētiā
hui9 dubitatōis notādū. ꝙ aliq̄d
eſſe in loco poteſt ſumi dupliciṫ
uno modo dimenſionaliter & ex
tenſiue. alio modo preſencialiter
& determinatiue. primo modo ē
in loco omne quod locum occu
pat & extendit. 2ᵒ modo poteſt
eſſe in loᵒ omne illud quod non
habet per quod poſſit occupare
locum. primo modo angelus nō
poteſt eſſe i loco ſed ſecūdo mō
ꝓpter hoc rñdeo ad iſtantias.

Ad primū cum dicitur omē
corpus eſt in loco. uerum eſt oc
cupatiue. ſed angelus non eſt in
loco quia non eſt corpus certum
eſt occupatiue ſed bene determi
natiue & principaliter. Ad ſe
cundam poteſt dici ꝙ idiuiſibile
non mouetur cuius ſubiecto cor
reſpondet locus dimenſionaliter
& extenſiue. non autē3 eſt ſic de
motu angeli. Vel poteſt dici
quod uerum ē de indiuiſibili de
genere quantitatis. ut punctus.
non eſt autem ſic angelus indiui
ſibilis. Ad tertiam dicendum
pro cuius euidentia ſciendum
eſt quod ſucceſſio cauſatur in
motu ex pte triū: uno mō ex pte
termi qz terminus nō eſt natus
recipi idiuiſibiliter. 2ᵒ mō ex pte
medii. quia ex ei9 medii reſiſtēcia
3ᵒ mō ex pte ſubiecti. eo ꝙ ſubiec
tum nō eſt natum recipere termi
num ſimul. Dico gᵒ ꝙ ſucceſſio i
motu angeli nō cauſatur ex pte
medii. ſed ex parte termini & ſic
patet quid ſit dicēdum. per hoc
enim euadi poteſt illa difficultas
ariſtotilis. quia ſi eſſet dare uacu
um lapis proiectus ſimul eēt ſur
ſum & deorſum poteſt dici ꝙ p
rō dicit hec qz illa ſucceſſio nō
eſſet ex parte medii reſiſtētis. qz
ſimpliciter nō eſſet ſimul ſed ſuc
ceſſiue. Ex predictis cōcludo
correlariē ꝙ philoſophia natura
lis ut tradita ab ariſtoᵉ ē erronee
& inſufficienter tradita. hoc pro
bo ſic. excludens a ſciencia aliq̄d
quod per ſe eſt de conſideratiōe
illius ſciencie. tradit erronee & i
ſufficienter illam ſciēciam ſed ſic
ar in propoſito fuit. gᵒ &. maior
& minor patent ex ſuperius dic
tis. quia omne naturale uel mobi
le eſt per ſe de conſideratiōe phi
loſophie naturalis patet ex ſexto
methaphiſice. ſed angelus eſt na
turaliter mobilis ut probatum ē
ſuperius. gᵒ eſt per ſe de conſide
ratione philoſophie naturalis. ſ3
ipſe excludit dicēdo ſubſtācias
incorporeas haberi rationē puri
actus & neceſſe eſſe ſecūdo me
thaphiſice & per ꝯſeqūens imo
biles quod eſt falſum & erroneū.
Et cōfirmatur quia 6ᵒ phiſicorū
& 8 ſolum attribuit mutationes
corpori naturali. ergo ſecūdum
eum ſolum corpus eſſet ſubiec
tum in philoſophia quod proba
tur eſſe falſum. Sed diceres.
ꝙ ariſtotiles loquiṙ uere de ueri
tate philoſophie nō autem de ue
ritate ſciencie catholice & theolo
logice. Cōtra ueritas nūquā
contradicit ueritati. ergo ueritas
theologica nō cotradicit ueritati
phiſici. ſecundum hoc ergo non
loquitur uere ſecundum unam
ueritatem. nec ſecundum aliam.

Preterea probatū eſt ꝙ loquē
do naturaliter angelus eſt mobi
lis. ergo pertinet ad naturalem
conſidererionem. & ideo dico ma
gis ꝙ ariſtotiles nō ſolam ſecun
dum theologum ſed etiam ſecun
dum phiſicum uel ſecundum ue
ritatem philoſophie fuerit inſuf
ficienter & falſo modo locut9 de
naturali phīa uel ꝙ nō huit noᵗᵃ
plenam de rebus naturalib9 uel
ſi habuit opoᵐ poſuit. Iuxta
ꝙ ē ſciēdū ꝙ ſciā naturalˀ pōt du
plṙ ꝯſideraṙ ˀ ut tradita ab arˀ ˀ
i ſe & abˢᵉ. pᵒ ē hic ſubm̄ corp9
2ᵒᵒ ſubā ſiᶜᵃ i ſuo ꝯcepᵘ coī 3ᵃ
concluſio principalis eſt quod
mobili9 ñ ē formalˀ rō ſubiectiua

ſcīēcie naturalis. Tūm ꝓ hoc ꝑ
racionem factam ī oppoſitum ad
principale. quia probatur de ſub
iecto ſciēcie naturalis a priori ut
fuit ibi ꝓbatū. Preterea oē ſub
iectum primum ſciencie per rōꝫ
formalem ſubiectiuam qua dicit
ſubiectum cōtinet uirtualiter om
nes uirtutes primas illius ſciēcie
ſed ſubiectum primū phiſicum
non cōtinet uirtualiter per ratōꝫ
mobilitatis omnes ueritates pri
mas phiſicas. g° ꝛc. maior patꝫ. qa
illa ē condicio ſubiecti primi ut
patuit ſupiꝰ in prīo articulo. mi
nor probatur. quia illud ꝙ ē rō
mēſurādi & cauſandi ſciēciaꝫ eſt
rō ipāꝫ uirtualiter cōtinēdi ſed mo
bilitas non poteſt eſſe rō mēſurā
di nec cauſandi ſciēciam phiſicā
g° ꝛc. minor huiꝰ ꝓ ſillī ꝓbatur.
quia reſpectꝰ formalis qualis eſt
mobilitas nō ē ratio cauſandi ab
ſolutū qualis ē ſcīa phica. 4ª
cōcluſio pricipalis ē ꝙ mobilitas
ē ꝓpria paſſio ſubiecti ſciēcie na
turalis adequata. qđ ꝓbatur ſic. oē
accidēs ꝙ nō ē de cōceptu quidi
tatiuo ſubiecti ſed ī ē ipſi ſubiec
to ꝑ ſe & ſ ꝙ ipm̄ & adequate eſt
eiꝰ ꝓpria paſſio. ſed mobilitas ē
huiꝰmōi reſpectū ſubiecti ſcien
cie naturalis. g° ꝛc. minor ꝓbatur.
mobilitas enī nō predicatur ī quid
de ſubiecto naturalis ſciēcie ſed
predicatur conuertibiliter & in eſt

ſoli & ſemꝑ. pꝫ ſexto methaphiſice
omnia inquit naturalia ſūt mobi
lia & ecōuerſo ꝛc. Ideꝫ habetur pri
mo & ſecūdo phicorū ubi dicit
ꝙ natura eſt principiuꝫ motꝰ ꝛc.
Ex hoc cōcludo correlarie ꝙ opi
nio q̄ tenet ꝙ ratō formalis pri
ſubiecti philoſophi naturalis eſt
mobilitas. eſt falſa. ut ꝓbatur in ſe
quēti cōcluſione. 5ª cōcluſio ē
ꝙ ſubſtancia finita ī ſuo cōceptu
communi ē ſubiectum philoſophie
naturalis. ſubiectū dico materia
le ꝙ patet ſexto methaphiſice ubi
dicitur ſic. quoniā uera phiſica
ſciencia eſt circa q̄cūq; genꝰ ētis
ſūt ſupra ꝛc. unde intendit dicere
ꝙ ſubſtancia que eſt principium
motus & quietis eſt ſubiectum
philoſophie naturalis. Sed omīs
ſubſtancia finita ſiue āgelica ſiue
corporea eſt pricipium motꝰ &
quietis ut probatū eſt ſupra. g°
ꝛc. dico finitā ꝓpter drāꝫ. Itē pꝰ
illud ē ſubm̄ ī phiā nālī ad qđ
hēt attributōꝫ oīa mobilia & ī q°
cōtinētur. ſꝫ ad ſubāꝫ finitā rēducūᵗ
oīa mobilia & ſub ipā ꝯtinētur. angelꝰ
eīꝫ n̄ pōt hēre attributōꝫ ad corpus
celī ſi ē mobilior. & ū ē mobilis ut ꝓ
batū ē g° ꝛc. Ex q° ꝯcludo uꝫ cor
relariū ꝙ neccīn ē ponīt extra intel
lectum aliquam unitatem realeꝫ
minorem unitate numerali. ita ꝙ
nulla uia ymaginari poſſet quod
unitas animalitatis uel ſubē ī qua

cōueniūt ſuppoīta poſita ſub ip
ſis ſit unitas facta per intellectū.
Tum quia omne factum per
intellectū eſt accidēs. g° ſequitur
tunc ꝙ homo & aſinus cū dicimꝰ
ꝙ conueniunt in animali ꝙ con
uenirent in uno accidēte. Tūꝫ
etiam quia ꝙ predicatur de aliquo
ente reali quidditatiue ē in re circū
ſcripto omni ītellectu. ſed aīal
quod eſt comune & eſt genus eſt
huiꝰmodi. g° ꝛc. Nam hec ē diffi
nitio generis g° ꝛc. Tum etiaꝫ
qz ſubſtācia ut patet ex ꝯcluſiōe
5ª ē hic ſubiectū. ſciēcia autē rea
lis debet habere ſubiectū realem
& cōe. Teneāt g° qui uolūt ꝑ
teꝛ oppoſitā. naꝫ a me eſt īconcep
tibilis & īopiabilis. de hoc magis
in queſtione de īdiuiduatione.

Sexta cōcluſio & ultima eſt ꝙ
naturalitas ē formalis rō ſubiec
tiua ī ſciēcia naturali. Unde nil
aliud ītelligo p naturalitateꝫ niſi
cōceptum quiditatiuū ſubſtā
cie mobilis ꝑ quē cōcepꝰ ipā ē
pricipium motꝰ ut pꝫ 2° phicorum
Natura ē pricipiū motꝰ & qetis
Pono g° ꝙ ſubiectum ſciēncie
naturalis eſt ſubā finita ſub hac
rōe formali q̄ ē naturalitas. hoc
ꝓ ſic qz ſub illa rōe ē ſubiectuꝫ
formale ī ſcīa ſub qua cōtinētur uir
tualiter & ꝑfectōnaliter oīa trac
tata ī illa ſcīa. pꝫ ꝑ cōditōes ſubiec
ti. ſꝫ ſubā finita ſub tali rōe ē huiꝰ

mōi. nā nō pōt cōtinere aliquā
ſubſtaciā. niſi ꝑ ꝑfectiorē eiꝰ rōꝫ
cuiꝰ ē cōceptꝰ q̄ditatiuꝰ huiꝰ ſic
ē naturalis. Cōfirmatur. qz ille
ē cōceptꝰ ꝑfectior q̄ haberi poſſit
de re. ſed ſupiꝰ dictuꝫ fuit ꝙ de
ratōe ſubiecti ē ꝙ ſit ꝑfectꝰ oībꝰ
in ſcīa cōſideratis. g° ꝛc. Quā
tū ad 3m & ultimū pricipale arti
culū ubi erāt q̄dā dubia mouēda
moueo aliqūa dubia. Primū ē.
qz dictū fuit ī q̄ſtione li ī poſitōe
ꝙ mobilitas ē ꝓpria paſſio q̄dam
huiꝰ ſubiecti phīe naturalis. Ideo
q̄ritur utrū ſit diſa uel idiſa a prīo
ſubiecto huiꝰ ſcīe. Et pertāgam
iuxta hoc unū mōꝫ ſubtilē aureo
li. 2° ipm̄ ip̄bādo. 3° dicam ad
ꝓpoitū. Quātū ad primū dicit
aureolꝰ ꝙ q̄dā ē idīo abſoluta. &
quedā reſpectiua. abſoluta. eſt q̄
aliquid eſt indiuiſum a ſe. Sed in
diuiſio reſpectiua eſt qua aliqd
eſt indiuiſum a non ſe. De prīo
patet nam eſſencia diuina eſt idi
uiſa in ſe in diuiſione abſoluta &
eſt idiuiſa ab attributis ī diuiſiōe
reſpectiua ita ꝙ propter taleꝫ di
uerſam indiuiſionem dicebat ꝙ
cōtradictoria poſſent uerificari
in diuinis non per aliquam diſtin
ctionem extra intellectum cum
ibi ſit ſumma ſimplicitas & ꝑ con
ſequens ſumma unitas non eſt
aliq̄s modꝰ diuiſionis ſed hēali
q̄s mōꝰ n̄ ydēptitatis q̄ ī fūdatur

ꝓpter iſtas īdiuiſiones . 2ᵐ
dictū eſt ꝙ in diuiſio abſoluta di
citur ex ipſo quia ſolū fūdaꝛ ſu
pra rē nō ī ordīe ad extremū ſed
dicitur reſpectiua quādo fundatur ſu
pra rē ī ordīe ad xtremū. illa g° ī
diō qua aliquid ē īdiſuꝫ a ſe dici
tur abſoluta ī diō autē q̄ aliquid
dicitur īdiuiſū ab alio dr̄. relatiā
qꝛ ē ī illo ordīe ad aliud. oē enim
abſolutū preſcidit ab ordine ad
aliud relatiuū uero īcludit hoc.
3ᵐ dictū eſt ꝙ ī diō cū ſit que
dā priuatio pōt cōparari ad duo ſi
cut qlibet priuatō uel ad illud ꝙ
priuat. uel ad illud ſupra ꝙ fūda
tur & ꝙ ſuppoit. cecitas eni; pōt
cōparari ad uiſū quā priuat uel ad
oculū q̄ ſuppoit ſupra q̄ fūdatur
Similiter ī diō pōt cōparari uel ad
illud ꝙ priuat & ſic dicit relatōnē
priuat eni diōꝫ q̄ quidē ē relatio
g° & ſua priuatō pōt etiā cōparari
ad rē ī quā fūdatur & ſic pōt dici ab
ſoluta eo ꝙ fūdatur ſupra rē q̄ non
ē ī ordie ad extremū . Contra
hūc modū dicēdi arguitur. prio ra
tione ꝓpria. & oñdēdo manifeſte
cōtradictōꝫ ī mō dicēdi. ꝓbādo ꝙ
nulla ī diō ſit abſoluta. raꝫ ois rō ī
cludēs formaliter relatōꝫ uel q̄ eſt
formaliter relatō ē formaliter reſpectiā
& nō formaliter abſoluta. ſed ois in
diuiſio ē huiꝰ mōi g° ꝯ. maior pꝫ
qꝛ ipſa relatō dicit reſpectū. mi
nor ꝓbatur ſic: oē īdiuiſū ē unū

g° ois īdiō ē unitas. oē unum eſt
idē. g° ois unitas eſt ydēptitas. g°
ꝯa primo ad ultimū ois ī dio ē ydē
titas. ſed ydēptitas ē pura relatio
g° ꝯ. cōᵉ prie patet ꝑ locū a cōiu
gatis. In p² aūt iſte modꝰ aureoli
ꝯ quē dā doctorē ſubtilē ē modaᵐ
hoc mō. quādocūqꝫ aliqua q̄tuor
cōbinatie accepta ſic ſe hñt ꝙ duo
ex uno latere ſunt oppoſita alijs
duobꝰ ex alio latere exñtibꝰ ſi al
terū mēbrū iſtiꝰ ptis erit poſſibi
bile & alterū erit īpoſſibile. alte ꝑ
ſimiliter ex altera pte erit poſſibi
le, puta illud ꝙ correſpondet mē
bro poſſibili, & reliquū erit īpoſ
ſibile puta illud ꝙ corrñt mēbro
īpoſſibili. ſed ī iſta diōne q̄ ponis
ſūt quatuor mēbra duo ex pte in
diōnis puta in diō. abſoluta qua
aliquid ē īdiuiſū a ſe & ī dio reᵘᵃ
qua aliquid eſt indiuiſum a non
ſe & alia duo iſtis oppoſita puta
ex parte diuiſionis ualet diuiſio
abſoluta q̄ opponitur ī diuiſiōi ab
ſolute & diuiſio reſpectiā q̄ oppoī
tur ī diuiſū relatie. Et ex parte
diuiſionis alterū mēbrū ē īpoſſi
puta iſtud ꝙ aliquid ſit in diuiſū
a non ſe quodcumqꝫ enim eſt di
uiſum ab alio a ſe eſt diuiſum .
Aliud autem membrum eſt im
poſſibile uidelicet quod aliquid
ſit diuiſum in ſe. nihil enim eſt
diuiſibile in aliqua niſi ſint diſtin
cta aliquoᵒ ſicᵗ toᵐ ñ diuitur ī ptes

niſi ꝑ quāto ipē ptes ſūt diſticte
ab ipō toto. g° ponere ꝙ aliqd ſit
diuiſū ī ſe uel a ſe hoc nccīo ē im
poſſibile ſic g° ē neceſſario impo
ſſibile qd' ſit diuiſū a nō ſe g° ex
alio latere puta ex parte ī dionis
mēbrū corñs mēbro impoſſibili
erit impoſſibile. puta ꝙ aliquid ē
īdiuiſū a ſe & aliud ē poſſibile pu
ta ꝙ aliquid ſit īdiuiſū a nō ſe. aᵒᶻ
dupl'r declaratur p° ex°. 2° ratōne.
ex° ſic accipio duo mēbra ex pte
cāe puta ipſaꝫ cāꝫ eē prioreꝫ ſuo
effectu. & cāꝫ eē poſteriorē ſuo
effcū. Ex pte effcūs alia duo iſtis
corrñā. puta effectū eē priorem
ſua cā & effectū poſteriorē ſua cā
mō hic ita ē ꝙ ſicut ex pte cāe ali
ud mēbrū ē poſſibile nccīo. puta
ꝙ cā ſit prior ſuo effectu. Aliud
aūt īpoſſibile puta ꝙ cā ſit poſte
rior ſuo effectu. ita ex pte effcūs
mēbrū corñs mēbro poſſibili ex
pte cāe ꝙ quidē ē effectiuū eē poſ
teriorē ſua cā ē poſſibile. aliud aūt
ē impoſſibile uideꝫ effectum eē
priorē ſua cā ſicut illud cui cor
reſpōdꝫ. eadē auteꝫ poſſibilitate
qua ē poſſibile cāꝫ eſſe priorem
ſuo effectu & ē poſſibile effectuꝫ
eē poſteriorē ſua cā & eadē īpoſſi
bilitate qua eni poſſibile cāꝫ eſſe
poſteriorē ſuo effectu ē impoſſi
bile effectū eſſe priorē cā. Se
cūdo ꝓbatur rōne. qꝛ qñ aliq duo
mēbra ſic ſe hñt ad alia duo ꝙ uᵐ

opponitur uni & aliud alteri & unūꝫ
tātū mēbrū ex uno latere ē poſſi
bile & aliud īpoſſibile īpoſſibile eſt
ꝙ utrūqꝫ mēbrū ex alio latere ſit
poſſibile uel īpoſſibile. ſed ī rōne
predicta ē ſic g° ꝯ. maior pꝫ. qꝛ
poſſibile nō opponitur poſſibili. ſed
impoſſibili tātū. g° ſi utrūqꝫ mē
brū ex una pte eſſet poſſibile &
unū ſolū ex pte alia. ſequitur ꝙ mē
brū ꝙ ē poſſibile ex illa pte nihil
opponitur alteriꝰ ptis ſed utrumqꝫ
mēbrū opponitur tm̄ alteri mēbro
impoſſibili. g° ꝯ. Iſte g° modꝰ
dicēdi de iſtis in diōnibus nō pla
cet mihi. Et ideo dico aliter & po
nende ſunt de diſtīctōe mobilita
tis & cuiꝰcumqꝫ alterius paſſiōis
a ſubiecto ſeptē ꝓpōnes. Prīa
eſt hec. ꝙ nulla propria paſſio ꝑ
ſe cadit in predicamento. hoc pro
batur. Tum quia primo ſeqr̄e
tur ꝓceſſus ī infinitū. ꝓbatio. qꝛ
ſi caderet ī predicamento caderꝫ
ſicut ſpecies. omnis autē ſpecies
ē ſubicibilis & ꝑ cōſequēs habēs
ꝓpriam paſſionem & tunc de illa
ꝓpria paſſione argueretur ſicᵗ de
prima & ſic in infinitum. Tuꝫ
etiam quia idem eſſet idem eſſen
cialiter cū aliquo. & diſtingueretur
eſſencialiter ab eo. ꝓbatur. nam
oīs ꝓpria paſſio ut dicūt iſti eſt
eſſencialiter diſtincta a ſubiecto
cuius eſt. accipio ergo illā ꝓpriā
paſſionē illiꝰ predicamēti ī q̄ pōr

illa ĩquãtũ ponit̃ inferi9 eſt idem
eſſencialiter cũ illo predicamẽto
ĩquatũ paſſio ē diſtĩcta eſſencialr̃
unũq̃dq̧ ãt ad unũq̃dq̧ cõpatũ
ſimpliciter hab; ſuã ꝓpriã eſſen
ciã. gº nec eodē reſpectu nᶜ diuer
ſis poterit eſſe idē eſſencialit̃ cu;
aliquo & diſtĩcta realiter ab eo.
Tũ etiã. qz idē diſtĩgueretur
eſſencialit̃ a ſe ipſo. Nã zᵐ iſtos
ꝓpria paſſio diſtĩguit̃ eſſencialr̃
a ſubiecto cui9 ē. Tũc accipio iᵃ³
ꝓpriã paſſionē illi9 predicamẽti.
& arguo ſic. q̃cq̃uid diſtĩguitur
eſſencialiter ab aliquo ſuperiori
diſtĩguit̃ eſſencialiter a quolibet
eius ĩferiori. ſed illa ꝓpria paſſio
diſtĩguit̃ eſſencialr̃ ab iſto ſupio
ri & iſta ē ĩferior ad ipm̃ gº diſtin
guit̃ a ſe. Cõtra iſtã ꝓpoſitõ;
arguitᶜ. Nã oĩs ꝓpria paſſio eſt
q̃da; naturalis potẽcia. ſed talis ē
de zᵃ ſpē qualitatis ut p; ĩ p̃redi
camẽtis. gº ꝫ. Reſpõdeo ſi tũa
rõ ualeret. ꝓbarē ꝙ oĩs drã eſſet
de genere qualitatis puta rõnabi
litas. ꝙut credo nõ cõcederes na;
tũc accidēs cõſtitueret ſubã; ĩtrĩ
ſice & predicaret̃ de ſubã p ſe ꝙ
eſt falſum. Ideo dico ꝙ ꝓ ibi ſumĩ̃
naturalis potẽcia uel ĩpotẽcia ꝓ
quadã facilitate naturali ul̃ diffi
cultate ad actũ. Secũda ꝓpõ ē
hec ꝙ nulla ꝓpria paſſio ē forma
lit̃ ſubã uel formalr̃ accñs ꝙ non
ſit ſubã ꝓbat̃. nã ſi hē nõ ē demõ

ſtratõ pº p̃ ꝗ. Tũ ēt. q̃a ſubã
eēt paº r̃ſpectu accñtis ꝙ ē fᵐ. nã
ꝓpria paſſio cãt̃ ex ꝑncipiis ſub
iecti ñ ſic ē de ſubã rᵘ accñtis. ſ;
ꝙñ ſit accñs for ꝑᵃᶜ. Tũ. qz
oē accñs ē de aliq̃'. ncũ ē p̃tcꝗ.
tñ paº nulli9 ꝑñti ē ut probat̃ ex
pᵃ ꝓpõe. Tũ etia;. qz materia
nuda ñ põt eē ſubiectũ alic⁹ acci
dētis cũ forᵃ ſubãlis ſit pri⁹ act9
q̃ ĩformat materiã. Tũ q̃a oē
accñs accidᵗ. dr̃ eni accñs ab acci
dēdo ꝓpria aũt paº ñ accᵗ cũ ꝓᵃ
de ſubiecto ĩ demoᶜ. & p ꝯñs ē in
poſſiᵉ ſibi ñ eē. Tũ ēt q̃a acci
dēs & ſubiectũ faciũt unũ p agre
gatõ; & de tꝉi ñ ē ſcia 6º methaᶜᵉ
Sciēcia aũt ē hīt9 cõcꝉonis ĩ q̃ cõ
duᵃ ꝓpria paº de ſubiecto pº p⁹
terioꝝ. gº ꝫ. Cõtra hãc ꝓpoē;
arᵒᶜ. pº p hoeᵐ dicẽtē ꝙ oē ꝓprᵐ
emanet de genere accñtis &ᶜ uꝫ
mihi ꝙ dicas ꝯtra totã phiã. tota
eni phia uiᵃ clamat̃. ꝙ oē ꝙ ē ul̃ ē
ſubã ul̃ accñs &ᶜ uiᵃ dꝉ ab algazele
ĩ ſua meᶜᵃ ēs. Rñº ad priᵐ &
dico ꝙ uerꝫ ē ſ mõ; ñ ſ r̃ eo ē aũt
ꝓpᵐ h; mõ; accñtis nõ tñ ſ r̃ē. in
deo ei; cũ ſit ſubm̃. ĩ ſacra theoloᵃ
ut r; coĩs op. ſibi ĩ ē aliq̃ paº. Nã
ĩ oĩ ſcia ꝑᵃ paº de ſ hõ ĩ deo tñ nᵐ
ē accñs. Cõfirᵃ predicta ſoº. dᶜ
nãq̧ arꝫ ſº meᶜᵉ ꝙ drã ē q̃dã q̃liᵉ
o; ergo ꝙ ĩtelligatur ſecundu;
medũ nõ ſecũdũ rē. nã ut dictũ ē
nulla qualitas cõſtituit̃ q̃litatiue

ſubſtãciã cũ ſit poſterior. Ad
zᵐ dicēdũ ꝙ oĩe ꝙ ē uel ē ſubã
uel accidēs. ſic ĩtelligit̃ uel ē ide;
cũ ſubſtãcia. uel ē idē cũ accideᵉ.
uel ē aliquid ſubſtãcie uel aliq̃d
accidētis. uel ſic oē ꝙ ē uel ē ſub
ſtãcia uel accñs. uerũ ē formalit̃
uel ydemptice. ꝓpria paſſio licet
nõ ſit forᵃ ſubã uel accñs. ē tamē
hoc ul̃ illud ydēptice. Tercia
ꝓpoſitio ē hec ꝙ nulla ꝓpria paſ
ſio ē diſtincta eſſencialit̃ a ſubiec
to cui9 ē paſſio. hoc ꝓbat̃ ſic. oĩs
rõ realis & poſitiua alicui in ēēñs
circũſcripto & denudato & preci
ſo ab oĩ eo q̃d nõ ē ipſũ. uel nõ ē
idē eſſencialr̃ ſecũ. eſt neceſſario
cũ illo idē eſſēcialr̃ ſed circũſcrip
to hoĩe ſiue p inteᵐ ſiue realit̃ ab
omi extrĩſeco ſibi eſſencialit̃ ad
hoc ꝓpria paſſio ſibi exiſtit. gº ꝫ.
maior ĩcludit predicatũ ĩ ſubiec
to & oppoᵐ predicati ĩfert oppᵐ
ſubiecti. mior ꝓbat̃. nã circũſcrip
to hoĩe ab oĩ tali extrĩſeco ul̃ de9
põt ſibi dare actũ ridēdi ul̃ nõ. ſi
ſic gº ille hõ põt illũ actũ recipe.
ſ; oē ꝙ põt iᵐ actũ rideᵗ recipe ē
riſibile cũ riſibili⁹ nihil aliud ſit
niſi q̃dã aptitudo ad actũ ridēdi.
gº ꝫ. Ad iſtã ratõ; rñdēt aliq̃
cõcedēdo maiorē & negãdo mio
rē & ad ꝓbatõ; cũ dr̃ ĩ miori uel
de9 põt ſibi dare actũ ridēdi uel
nõ. dr̃ ꝙᶜ qz ipē hõ ē p ſe ĩ potēᶜ
ad actũ ridendi. qz ſicut tu ꝓbas

cui9lib; potñcie actiue ꝯrñdet
poᵃ paᵘᵃ. & cu; ĩfers gº hõ ē riſi
bil̃ neº cõᵃ³. unde riſiᵇ dᶜ aptitudi
nē. hõ aũt lic; ſit in poᵃ nõ tñ h;
aptiᵗᵘ³ ſepara riſiᵗᶜ uel paſſione
& iõ tu peccas cõuertēdo ꝯᵃ³ q̃ ñ
cõuertiᵗ & iõ ꝯmittis falla; ꝯñtis
Vñ oē ꝙ hab; aptitudie; ad aliq̃d
h; etia; poᵃ³ & ñ e cõtra ſi h; poᵃ³
ñ ſeᵃ ꝙ heãt aptitudinē illud aũt
p; p drã; ĩt̃ aptitudinē & potēᵃ³
qz lapis h; poᵃ³ ad eſſendũ ſurſũ
ñ tñ h; aptitudine; ibi eē. Et ſi
arᵃ ꝙ de9 põt ſibi dare actũ ridēᵗ
ſepara riᵗᶜ ipõ ñ hñtē aptitudine;
qz cũ ſit tãte poᶜ ſicut prius uiᵃ
ꝙ poſſit. Diᵃ ꝙⁿ qz ibi ĩpliᵃ cõt̃
dictio. ſ. ꝙ eēt riſibi⁹ & ñ eēt riſi⁹
p; gº ſoº iſti9 ꝓpoĩs q̃ aptid q̃ſ
dã de modernis deº ĩputat̃. Vel
alit̃ ē dicēdũ ꝙ ſepata riᵗᶜ ul̃ de9
ꝫ dr̃ ꝙⁿ. nã ĩpoſſiᶜ ē r̃ſpectu cui9
cũq̧ potñᶜ ſine acᵘ prio dat̃ actũ
zᵐ ſicut cõſiᵃᶜ ſubiectũ ſiñ ſciã
mõ ridet̃ ē act9 z⁹ riſibili⁹ ante ē
act9 pri9 & iõ ĩpoſſiᶜ ē dare actu;
ridēdi ſiñ riᵗᶜ. Cõfirmat̃ iᵃ rõ.
nã poᵃ actiua ē reᵘ poᶜ paſiue qz
nlla actiã poᵃ dei ē r̃ſpectu ĩpoſſi
bilis gº poᵉ actie dei cõrñſpõdet
poᵃ paſſiua ĩ creaturis. ſi des zᵐ
u; ꝙ de9 ñ põt dat̃. cõtra qz de9
ñ erit oĩpotēs nᶜ ei9 poᵃ erit ĩfita
Tũ etiã qz q̃ñ acᵘ ñ rideᶜ poterat
ſibi dare acᵐ ridēdi gº põt ꝓ ſēp.
cũ ĩ eo nihil ſit uariabile nec põt

in eo aliquid diminui uel augeri.
Iſte tñ rõnes nõ ſoluũt ratõnẽ
ut pateᷣ põt ĩtẽtũ. & ideo iſtam
ratõeꝫ reputo inſolubilem nec ali
quis unquã potuit michi ſolueᷣ
Et ſi ad ipſam aliquid dicatur
cũ prio ꝙ dicaᷣ. formeᷣ ratio &
dicatur ut prius contra ipſam.
Nã forte diceretur ꝙ deꝯ poteſt
ſibi dare & hoc ĩ mote uideꝫ pri
us dãdo riſibilitatem & poſtea ac
tũ. P forte diceᷣᷣ ꝙ põt ſibi dare.
nõ tamẽ ſequiᷣ ꝙ ipſe hõ ſit ĩ po
tẽcia niſi ſolũ ſimpliciter priuata
riſibilitate. Contra iſtos duos
modos ſoluẽdi replicaᷣ ut prius
hoc addito. Nam deꝯ põt ſibi daᷣ
ꝓpinquũ ſiue ꝓpriũ & formaliᷣ
quãdo actu ridebat. gº & nunc. ſi
ſolutio nõ ualet ſoluat gº qui po
terit. Quarta ꝓpõ eſt iſta ꝙ
nulla ꝓpria paſſio eſt ſeꝑabilis
a ſubiecto cuiꝯ eſt. hoc ſatis patꝫ
ex dictis. ipſa tamẽ ꝓbabiᷣ infe
rius in q̃rta q̃ſtione de ſeparatõe
accidẽtis a ſubiecto. Quĩta ꝓ
poſitio ẽ iſta. omnis ꝓpria paſſio
diſtĩguiᷣ formalᷣ & quiditatiue
a ſubiecto cuiꝯ eſt. hoc ꝓbaᷣ. naꝫ
unũ nõ predicaᷣ de altero ꝑ ſeita
te primi modi. & hoc necº reqriᷣ
ad iſtã ꝯdẽptitatẽ ut poñ ſcotus.
Sexta ꝓpoſitio eſt ꝙ nulla ap
titudo ad aliquẽ actũ ſiue ꝓpria
paſſio ꝙ idem ẽ. ẽ diſtincta eſſen
cialiter ab eo cuiꝯ eſt. hoc ꝓbatur

ſicut 3ª ꝓpſitio. nã circũſcripto
omni extrinſeco adhuc iſta apti
tudo in eſt illi. Tuꝫ quia tũc
deus poteſt ſibi dare actũ. gº ꝫ.
Septĩa ꝓpoſitio eſt ꝙ oĩs apti
tudo adeq̃ta alicui ſubiecto q̃ nõ
eſt de cõceptu eiꝯ q̃ditatiuo. oĩs
talis eſt ꝓpria paſſio eius cuiꝯ ẽ.
iſta ꝓbatur ſic. nam omne ꝙ pre
dicaᷣ de alio in ſecũdoº dicendi ꝑ
ſe eſt eius ꝓpria paſſio aptitudo
autẽ talis ẽ huiꝯmõi. gº ꝫ. minor
probatur. Nam nõ põt dici ꝙ pre
diceᷣ ꝑ accidẽs cũ ſit idẽ eſſencia
liter cũ ſubiecto cuiꝯ eſt ut patet
ex precedẽti ꝓpoſitõe. gº ꝑ ſe. &
non in primoº cũ nõ ſit de eiꝯ cõ
ceptu quiditatiuo ũt ſupponiᷣ.
nec in tertio nec ĩ 4º. gº ꝫ. 2ᵐ
dubium ẽ utrũ mobilitas ſit enti
tas abſoluta uel reſpectĩa uideᷣ
enĩ alicui ꝙ non ſit reſpectĩa & ar
guit ſic. nulla entitas reſpectiua
preſcidit a termĩo. mobilitas ẽ hꝯ
modi. gº ꝫ. minor patꝫ. qꝫ illud ĩ
q̃tũ ad aliquid diciᷣ nõ ẽ actu. aºª
ꝓbaᷣ. nã relatiua poſita ſe ponũt
& ꝑempta ſe perimũt. Reſpõ
deo ponõdo hãc ꝓpoſitionẽ. ſ. ꝙ
mobilitas ẽ entitas formaliᷣ rẽſpe
ctiua & ꝙ dicitur de mobilitate ĩ
telligas de ꝓpria paſſione. ꝓbaᷣ
gº ꝓpoſitio ſic. oĩs ẽtitas q̃ eſt rõ
refferẽdi aliqd ad aliud & q̃ ñ põt
ꝯcipi ſiñ termĩo. ẽ formaliᷣ rẽſpec
tiua. ſed mobilitas ẽ huiꝯmõi. gº

ꝫ. maior patꝫ. omẽ enĩ abſolutũ
inquãtũ abſolutũ preſcidit a ter
mino. miõr ꝓbaᷣ. quia omnis ap
titudo diciᷣ reſpectĩe ad illud cꝯ
eſt aptitudo mobilitas autẽ diciᷣ
eſſe aptitudo gº ꝫ. dico gº ꝙ non
eſt ĩ aliquo predicamẽto ut dictꝫ
eſt ſupius. Sed forte diceret ali
quis ꝙ ex quo dicit ẽtitatẽ rẽſpec
tiuam ẽ in genere relationis hoc
[illegible] ẽ ſupius. Ad rationem
dico ꝙ maior eſt uera ſoluꝫ de re
ſpectu accidẽtali & eſt falſa de re
ſpectu aptitudinali. aptitudo autẽ
naturalis eſt reſpectus aptitudi
nalis ideo preſcidit a termino in
actu. 3ᵐ dubium principale ẽ
utrũ de mobili inquantũ mobile
poſſit eſſe ſcientia dicimus enim
ꝙ ſciencia phiſica eſt de mobilibꝯ
& uidetur ꝙ nõ. Tũ qꝫ ſciẽcia
eſt de ꝑpetuis & ĩcorruptibilibꝯ
& ſempiternis prĩo poſteriorũ. ſꝫ
ꝑpetuitas & corruptibilitas ſunt
differẽtie oppoſite. gº eidem nõ
poſſunt cõpetere. Tum. quia
illud de quo eſt ſciẽcia eſt uniuer
ſale. uniuerſale autem non eſt cor
ruptibile nec econuerſo ſingulare
enim ſolum corrũpitur. Re
ſpõdetur & dicitur ꝙ de corrup
tibili inquãtum corruptibile eſt
poteſt eſſe ſciẽcia & de mobili in
quãtum mobile. ꝓbaᷣ qꝫ poſſũt
habere demõſtrationẽ. ꝓbaᷣ quia
de illis q̃ non ſunt poteſt haberi

ſciẽcia. puta de grãdine & pluuia
gº & demõſtratio. mobilia autem
ſunt huiuſmodi gº ꝫ. Ad pri
mam rationeꝫ dicitur ꝙ eſſe ꝑpe
tuum põt accipi dupliciter. uno
modo ꝑ coexiſtẽtiam omĩs diffe
rentie tẽporalis. alio modo per
abſtractionẽ ab omni differentia
temporis. ſi primo mõ ĩtelligitur
talis ꝑpetuitas dico ꝙ nõ reqriᷣ
talis ꝑpetuitas ad ſubiectũ ſcien
cie ꝓbaᷣ quia mobilitas q̃ poniᷣ
ratio ſubiectiua ſciẽcie naturalis
nõ ſaluatur in rebus ꝑpetuitatis
ꝑ coexiſtẽtiam omnis differẽtie
temporis. gº ſequitur ꝙ talia nõ
ſũt ſcibilia ĩ ſciẽcia naturali certe
non ſi ſecũdo mõ ĩtelligiᷣ uerũ ẽ
ꝙ ſciẽcia ẽ ꝑpetuorũ & diciᷣ ꝑpe
tuitas ꝑ abſtractionẽ qꝫ ſecũduꝫ
ſe formaliter ut eſt ſic ſcibile non
requiriᷣ aliqua differẽtia tempo
ris. quia non eſt neceſſariũ ꝙ ſit
uel fuerit uel ꝙ forte nũquã erit
Corruptibile autẽ ꝑ oppoſiᵐ
põt dupliciter accipi. uno modo
priuatiue. alio mõ negatiue. Nã
corruptibile duo includit uꝫ eſſe
in iſto tempore & non in alio. &
nõ eſſe in aliquo tempore nec in
alio nec ĩ iſto. & ideo diciᷣ corrup
tibile negatiue qꝫ in ſe nõ ẽ natũ
corrũpi uel ut abſtrahit a ſua ra
tione formali omneꝫ differẽtiam
temporis corrumpẽtis exclud[it]
Si accipiᷣ corruptibile priuatiue

petuos ſecūdū mōm ſic oppoitur
ſibi ꝑpetuū ꝑ q° exñtiā i omi diffe
rentia tēporis & illo mō dicit cor
ruptibile priuatiē quoniā i ſe ap
tum natū eſt recipe corruptionē
ideo abſtrahit in ſua ratōe forma
li ab omī differētia temporis.
Ad ſecūdam cōcedo maiorē;
& cū dicit in mīori nullū ulꝫe eſt
corruptibile. dico ꝙ nō ē corrup
tibile prīo ſed ex cōſequēti bene
concedo. poteſt aliter dici ꝙ ulꝫe
poteſt dici dupłr corruptibile.
uno mō ꝑ ſe alio mō ꝑ aliud. pri
mo mō ulꝫe nō eſt corruptibile. z°
mō bene. Sed contra oſtendo
ꝙ ꝑ ſe ſit corruptibile accipiēdo
corruptibile ī coī abſtractū ab hꝰ
corruptibili & ab illo. tūc arguo
ſic. idem de ſe & ꝑ ſe eſſentialiter
predicatur. gꝰ corruptibile ī coī de
ſe per ſe eſſencialiter predicatur
gꝰ illa eſſet uera. corrūptibile i coī
ē per ſe corruptibile. Preterea.
omis ꝓpria paſſio ꝑ ſe prio in ē
alicui coī. Nam omē qđ ꝑ ſe ineſt
aliquibus pluribus ineſt eis per
aliquod coē cui per ſe primo inē
corruptibilitas autē eſt quedam
ꝓpria paſſio ut dictum fuit in 7ª
ꝓpoſitōne primi dubii gº ꝫ.
3° quia ſi detur ꝙ ſit corrupti
bile per accidens q̄. ponatur in eſſe
tūnc de ipſo non preſupponitur
quia ē. ꝙ tamē oportet ꝙ preſup
ponatur de omi eo de quo ē ſcia.

Reſpōdeo ad primū dico ꝙ li
ꝑ ſe ulꝫ pōt determinare ī herētiā
predicati ad ſubiectū ulꝫ pōt deter
minare predicatū. ſi prīo mō ſic
eſt uera. ſi z° mō ſic ē falſa. Vnde
cū utraq; illarū ſtat ꝙ corruptiᵉ
ſit corruptibile & ꝙ corruptibile
nō ſit corruptibile. prīa eſt uera
qz idē de ſe ipō predicaᵗ formalit
zª ē uera de predicatōe deoīatiā.
unde cōcedere cōtradictoria pre
dicata de eodem ſubiecto dūmodo
una ſit eſſentialis & alia denoīatiā
nō ē icōueniēs ꝙ tamē cōtradicto
ria denominēt idē ſubiectū ulꝫ ꝙ
utrūq; predicetur de eodē eadem
predicatōe eſſet icōueniēs. Exᵐ
qz accipio prius ꝙ correlatiuū
eſt & nō rōne fundamēti ꝙ tunc ē
prius pꝰterіori qz ut ſic ē predica
tio eiuſdē de ſe ipſo & ē ī primo
modo & iſta ē uera prius non eſt
prius poſteriori cū ſint ſiꝫ natu
rā qz correlatīa & ꝑ cōſ nullum
eſt prius eo nec hoc ē icōueniēs ꝙ
hec ſimul ſtent. nā zª predicatio
ē denoīatīa. prīa uero eēntiaꝫ.
Ad zᵐ dico ꝙ corruptible pᵉ
ſumi duplr̄. uno mō dū ē cōtrac
tū & determiātū ꝑ drām īdiuidua
lem. uerbi grā hō ē corruptibilis
ꝑ drām īdiuidualē ulꝫ ꝑ hecheitātem cō
tractus. alio° ut preciſū a drā indi
uiduali uerbi grā ut corruptibi
le ꝑ ſe ſumēdo prīo° corruptibiᵉ
inē ſinglari prīo & pᵉ. z°° ē ulꝫi

prīo & ꝑ ſe, ita etiā dicit de actu
correſpōdēte iſti potentie qz ut
cōtractus inē ſingulari ut nō con
tractus inē ulꝫi eiuſdē tn̄ ē potētia
& actus ī libro de ſompno & uigiª
Et ſi dicat ꝙ nō ē drā inter accñs
cōe & ꝓpriū qz etiā accidēs cōe
ut cōtractū inē ſingulari ut non
cōtractū ulꝫi. gꝰ ꝫ. Reſpōdeo
negādo cōᵃᵐ. unde notādū ē ꝙ hᶜ
ē drā inter accidēs cōe & ꝓpriū
qz cōe cāt ex ꝓpriis pricipiis in
diuidualibus ꝓpriū uero cauſat
ex ꝓpriis pricipiis ſpēi. unde ri
ſibilitas non inē ꝑ ſe huic hoīni ſi
qz riſibilitas iſequit hominem in
coī ī natura ſpecifica n̄ ſic de acci
dēte coī. nō eni prius ē homo albus
eo ꝙ albedo cōſequat hominem in
coī ſed qz prius cōſequit hominē
hunc. Ad tertiū dico ꝙ ſuffiᶜ
precognoſcere de ſubiecto qz ē
ſic. ſ. ꝙ eē exiſtere nō ſit ſibi ꝓhi
bitum ſicut eē chiᵉ. ꝙ autem actu
exiſtat hoc ſibi accidit nos enim
habemus ſciētiam de roſa unifor
miter qñ ē. qñ ſicᵗ. ñ ē. His ui
ſis. rn̄ tñ ad rōes pricipales. ad
primā ꝓ cuius euidētia pono aliq̄
dicta. Primū ē iſtud. ꝙ impoſ
ſibile ē aliquē cōceptū predicari
quiditatiē niſi ſit quiditatius hoc
ꝓbat ſic. ois cōceptus q̄ quiditati
ue predicat ē quid illius de quo
predicat & ꝑ cōſ qditatiuus. Ex
quo īfero corrdariū ꝙ omē ſupe

rius predicat de ſuo īferiori qui
ditatiē qz omis cōceptus ſupior ē
cōceptus quiditatius. zᵐ dictum
eſt ꝙ cōceptus quiditatius in plus
ſe habet q̄ cōceptus diffinitius. Nā
omis cōceptus ſupioris habet cō
ceptū qditatiuū ut ꝓbatū ē ſup
ius nō tamē diffinitiuū nā omē tꝫe
ſupius hꝫ genus & drās q̄ ꝓprie
requirūt ad diffinitionē ut ens.
3ᵐ dictū ē ꝙ accidit ſubiecto
ſciētie ꝙ habeat diffinitōm. nā deus
eſt ſubiectum theoloᵉ & tamē nō
habet diffinitionē cū ibi nō ſit ge
nus nec drā. 4ᵐ dictum ē ꝙ ali
quē cōceptū eſſe quiditatiū pōt
eſſe duplr̄. uno mō tāquā cōſtitu
tiuū ex pricipiis quiditatiuis. ut
qlibet inferius reſpectu ſuperio
rum. alio modo tanquam conſtitu
tiuum uel pricipiatiū ut ſe habꝫ
ens reſpectu inferiorū & ſimilia.
& per hoc patet ad ratiōm. Ad
formā cū dicitur cuicūq; cōpetᵗ
ꝫ. dico ꝙ ſi intelligatur de diffini
tione ꝓprie ſumpta q̄ eſt ex genē
re & drā & de quiditate q̄ expreſ
ſa & ſignificata ꝑ diffinitōm dico
maior ē falſa. ſi aūt ꝑ diffinitōnem
intelligis aliquē ɔceptū qditatiū
predicatione ī q̄d predicatiū uel
quiditatiū. i. eēntialᵐ tūc bene cōce
dit maior & mior ē fřa ut patꝫ ex
prīo dicto. unde aliquiditas & q
ditas nō ſunt niſi entitates uage
ſumpte. unde ſicut dico quidam

homo & aliquis hō· hō ſignificaſ
ſub quadā ratõe uaga. ſic cum di
cit quiditas & aliqditas ſignifica
tur ipſa ē termi9 uage ſūpta.
Ad ſecūdū cōcedo maiorē3 &
nego minorē. ad ꝓbationē p3 ӡ.
ꝙ cui9 euidētia pono talē uſe3 ꝓ
poſitionē ꝙ nō oport3 ē tantam
diſtātiā inter aliqua duo diſticta
quāta ē ipſoꝝ diſtīctiuorū ad in
uicē3 ꝙ declaro. duo īdiuidua di
ſtinguūſ p drā3 īdiuiduale3 . uel
per quoſdā gradus ētitatiuos ut
ꝓpoc͡ɔe .i. īcoīcabiles. qui quidem
ſecūdū mētem ſcoti ſe totis ſūt
diſticti. dicūt enī cōcept9 ſimplr̄
ſimplices nihil penit9 īcludentes
ita ꝙ ſūt irreſolubiles ñaūt ē ſic
de īdiuiduis p illos gradus con
ſtitutis. huis autē ꝓpoīs & reſ ta
lis ratō pōt eſſe nā hui9moī talia
diſtīcta ultra iſta diſtinctīa aliqd
aliud includūt ī quo poſſūt habe
re cōuenientiā. 2ª ꝓpō ē iſta ꝙ
cōtradictoria ſumūſ duplr̄ for³
& ſubſtractiue p̄ rio mō nihil eſt
eis coē. 2° mō bene ideo pat3 ad
primā ratõnē. Ad ſecūdā ꝓba
tionē corruptibil: & īcorruptibi
le dico ꝙ uerū ē phīce loquēdo.
ita ꝙ corruptibile & īcorruptibi
le ī nullo genere phīco cōueniūt
bene aūt poſſūt cōuenire ī genē
logico uel meͨᶜ. uocaſ autē ge9
phicū cui corrñdet generabilitas
uel corruptibilitas ita ꝙ oīa ſub
ipſa cōtēta ſūt generabilia & cor
ruptibilia. gen9 autē logicū3 eſt
illud qd̄ predicaſ de plurib9 ſpē
bus in quid & ſic idē dico de geñ
re meͨᶜ. Ad tertiam concedo
maiorē & nego minorē ad primā
ꝓbatõnem de angelo heri ꝓdu
cto. dico ꝙ hui9 hoīe ꝓduci. heri
nulla fuit entitas numeraſ & ſim
pliciter ſed bene ſpecifica & ſ qd
Ad aliā ꝓbationē nihil poſſet
nouiter creari nego coñā3. na3 l3
in creatione nō preſupponaſ ali
qua numeralis entitas. bene tamē
aliqua ſpecifica Ad aliā ꝓba
tionē ꝙ uno anichilato ne°. na3 ſi
iſta eſſet uera fruſtra eſſ3 unitas
īdiuiſibilis ſicut ptes cōtinui· qz
omēs ptes cōtinui fūdant unam
unitatē3 & tamē una pōt manere
alia anichilata. unde dico etia3 ꝙ
poſſibiſe eſt ꝙ aliquid anichilare
ſimplr̄. quātū ad ſuā totā entitatē
totā cathec͡e ſupra ſūptā. & tñ re
maēbit tota ſua entitas ſinc͡e ſūp
ta. ſicut pat3 hic iſta ſylaba ba pᵉ
anichilari remanētib9 b. & a. ſeor
ſu3 ide3 dico ī omīb9 oppoītis u ñ
ſic ymaginor ꝙ ī quolibet indiui
duo eſt aliqua entitas q̄ de ſe nō
eſt hec dicēs unitatē quādā mino
rem unitate numerali ex natura
rei in qua aliq̄ ſūt plura ſunt īdi
ſtincta· qui quidē lic3 ſimpliciter
ſint cōiūcta cū drā indiuiduali &
ita ꝑ coñs ſingŀaris q̄ ſi denoīarie
tū quātū eſt de ſe dicit unitatem
realē minorē unitate numerali q̄
quidē unitas ē ꝓprie ī oīb9 eadē
& q̄ accipit eſſe ſimplr̄ p primu3
īdiuiduū ꝓductū· p alia aūt indi
uidua ꝓducta nō accipit eſſe niſi
ſecūdū quid. puta qz cōicaſ alſi
& alii p nouā ꝓductõ3 īdiuiduo
ru3 & ſ hoc de illa materia poſſūt
euadi multe difficultates aduer
tant. g° ī hac materia diſputantes
Ad qrtam cōcedo coñā3 ad ꝓ
bationē falſitatis ad primā· qz an
geli nō ſūt corporales dico ꝙ nō
ſolū corporalia ſūt de cōſideratõ
ne phīe naturalis & ſi euidenter
cōmētator uel aliquis alius dicat
oppoitū negādo ipſos tāqua3 in
gnorātes & neſcientes aliquid dē
motu angeli, Ad aliā ꝓbatõnē
ꝙ ſequereſ ꝙ angel9 eſſet mobiſ
cōcedo. ſed tu ꝓbas ꝙ non. qz oē
ꝙ moueſ ptim eſt ī termio ӡ. pōt
uno mō dici ꝙ uerū eſt de illo ꝙ
moueſ ſ extēſionem & dimēſio
nem loci nō autē de illo ꝙ nō eſt
ī loco circūſcriptīe. Aliter di
cit robertus ī ſecūdo ſentētiaru3
ꝙ ptim & ptim uno mō diſtiguū
tur cōtra totū. & totū. & ſic quan
do mobile eſt diuiſibile p̄ ri ē hic
ſecūdū unā ptem eſt in termino
a quo. & ſ aliā ē ī termio ad quem
Alio mō diuidiſ ptim contra
totaliter & ſic ſi aliquod īdiuiſiᵉ
moueatur ptim eſt ī termio a quo
qz nō totaliter ipſū diuiſit & pti3
eſt ī termino ad quē qz nō totalē
ipſū acqſiuit. ūde illa partialitas
nō debet referri ad mobile. ſ3 ad
formā q̄ acqriſ & ad terminum a
quo receditur. Ad tertiā ꝓba
tionē. nullū ītēſū ӡ. dico ꝙ accñs
extenſū & diuiſibile eſt duplex.
quoddā ꝑmanēs. & quodda3 ſuc
ceſſiuū de p̄ rio maior eſt uera ñ
autē de 2°. Ad quītā cōcedo
coñā3 & nego añcedēs. Ad ꝓ
bationem ꝙ hec ſciētia diſtiguaſ
ab aliis p mobilitatē dico ꝙ uerū
eſt tāqua3 p poſterī9. p pri9 eni3
diſtiguiſ ab aliis ſciencijs p natu
ralitatē3 & ſic patet

VERITVR VT
rūm uniuerſalia ſint
magis nota & pri9 ab
intellectu nrō. Et ui
detūt ꝙ ñ. qz cōpoſitiora ſūt no
bis notiora & priora ſ3 min9 uni
uerſalia ſūt hui9 moī. g° ӡ. maior
eſt ariſ & cōmētatoris ī hoc phe°
minor ꝓbaſ. illud qd̄ ſe habet p
additionē ad aliquid. ē magis cō
poſitū ſ3 min9 uniuerſalia ſe hñt
p additõnē ad magis uniuerſalia
g° ӡ. maior ꝓ ſilſi pat3. qz qd̄ ſe
habet p additionē ad aliud uideſ
eſſe pars ei9. mīor pat3 qz minus
uniueſalia p magis uīuerſalia diſ
finiūſ. g° ӡ. Preterea quod ē
prius ſ naturā eſt poſteri9 quo

ad nos. magis uniuerſalia ſūt h9 modi g° ꝯ. maior eſt ar in ꝓhemio iſto. minor ꝓbatur. naꝫ oīs diffinitio eſt ex prioribus natur reſpectu illi9 c9 ē. diffinitiua enī ſunt ptes diffinitorū ptes uero ſunt priores ſuo toto naturaliter ſed magis uniuerſalia diffiniunt minus uniuerſalia ut dictuꝫ fuit g° ꝯ. pōt etiam ꝓbari pricipalis minor p auicennam q dicit ꝙ ſ naturā prius intēduntur uniuerſalia nō enī natura intēdit hic ſingulare generare ſed hominē 2m ſe ut ipſe dicit. Item ad principale arguit autoritate phī ī prīo poſterioꝝ ī quo dicit. ſimpliciter autem priora & notiora ſūt q̄ longiora ſunt a ſenſu ſunt auteꝫ longiora maxime uniūerſalia g° ꝯ.

Preterea illa q̄ ſunt difficilia ad cognoſcēduꝫ nō ſūt nobis magis & prius nota ſed uniuerſalia ſūt hui9 moī g° ꝯ. maior īcludit predicatū ī ſubiecto. mīor ꝓbatur qz illa q̄ ſunt a ſenſu remotiſſima ſūt etiā ad cognoſcēdū difficilima prīo me^ce caplo hoc uniūerſalia ſūt hūi9 moī ut habet idem g° ꝯ. In oppoſitū eſt ar ī hoc ꝓhemio ubi dicit ꝙ ūniuerſalia ſūt magis & prius nota nobis.

Itē illud prius occūrrit ītellectui cui9 ſingulare pri9 occurrit ſenſui ſꝫ ſingulare magis uniuerſalis prius occūrrit ſenſui. g° ꝯ.

maior patet. nam qualeꝫ ordineꝫ habēt uniuerſalia ad ītellectuꝫ ta[illegible]ēt habere ſingularia ad ſen[illegible] & ecōuerſo. mīor etiā ꝓbatur ex prīo phīcoꝝ ubi dicit ꝙ pueri primo uocāt omēs uiros patres ꝯ. de īde diſtinguūt illuꝫ ab iſto & uocāt iſtū uirū patrem illū ue ro nō. Confirmatur etiā expimto qz prius a remotis ꝑcipit de aliquo uiſo ꝙ ē aliquod corpus poſteā ꝙ ē aīal deinde ꝙ ē tale uel tale aīal g° ꝯ. Preterea poteſt deduci ratō quam facit ar omīs noſtra cognitio incipit a toto & a cōfuſo uniuerſale ē hui9 moī ut patet ī littera g° ꝯ. Ad q. iſtam reſpōdeo ſic ꝓcedendo prīo tractabo de notitia ſingularis & ei9 cognitōne. 2° de notitia uniuerſalis. 3° tangetur utrū ad notitiam pfectā cui9libet effect9 requiratur neceſſario cognitio oīuꝫ cāꝝ. De prīo articulo ponam tres diſtictiones. Prima eſt ꝙ ſingulare ē triplex. quoddā abſtrahens ab exnā nō enī ſingulare de ſe terminatur ad exnāꝫ ſicut nec uniuerſale. & tale ſingulare ē per ſe ī genere nihil īcludēs preter naturam ſpeciei & ꝓprietatem indiuidualem p quā eſt hoc. q̄libet eniꝫ ordinatio pñti tota abſtrahit ab exiſtētia. 2° mō accipitur ſingulare ī quātū exñs ē & nō icludens aliquod accidēs & tale ſingulare

pōt dici ſimul totū exñs autē nō ē de ratōne alicui9 nec ī quātum quid nec ī quātū ꝑticipās qd qz exiſtētia ē oīno extra cōceptum formalē & q̄ditatīm ſaltē ī creaturis. 3° mō pōt ſumi ſingulare ī quātū īcludēs nō ſolū exiſtētiā ſed etiā omīa alia accidētia circūſtātia puta quātitatē qualitatē locum temp9 & hui9 moī & ſic eſt ens agregatū & unū p accidēs.

2ª diſtictio ē illa ꝙ ītellectō eſt duplex. quedaꝫ q̄ dicitur abſtractiua ſeu quiditatīa & hec abſtrahit ab exiſtētia obiecti reſpitiēs ſolū quiditatē ei9 ut quiditas eſt ut cognitio habita de roſa nō exiſtēte ſeu ut nō exiſtēs ē tuꝫ preſens ī ſpē repreſentāte. Alia eſt ītellectio ſeu cognitō ītuitiua ut uiſio & hec reſpicit obiectum preſens p ſe exiſtēs ī ſua exiſtentia ita ꝙ ē exiſtēs ut exiſtēs eſt.

3ª diſtictō ē illa ꝙ obiectū ītellectus qdā obiectū ineſt primo ītellectui & qdā nō prīo. dicitur aūt obiectū prīo in eē intellectui qd adheret actū ītelligēdi. nō primo qd nō adequat. exm ī ſimili ī ſole qn̄do alicui ui9 aliqd bipedale & ipſū totū adequat uiſionē ſed ps ei9 licet pſe uideatur nō tamē adequat uiſionē ſimilr cū ītelligitur ſpēs puta hō tota ſpēs ītelligitur ut adequās ītellectōꝫ & ī eſt prio ītellectui ſ ptes ſpēi puta genus

& drā licet pſe utrūq ītelligatur nō tamen prio qz neutrū pſe adequat ītellectionē taleꝫ. Hoc uiſo dicetio aliquas cōcl'ones. prima eſt ꝙ ſingulare quolꝫ mō ſūpm eſt pſe ītelligibile de natura ſua hanc oñdo ſic. ſingulare ē uere ens. g° ē pſe ītelligibile. oña patꝫ. intelligibilitas abſolute ſequitur entitatem cū ens ſit obiectum intellect9 ut ſuppo° p nūc ꝯ. añs ꝓbatur. ſingulare īcludit totaꝫ entitatē q̄ditatiuam ſupioꝝ & īcludit etiaꝫ ultra illā drāꝫ īdiuidualeꝫ uel exiſtētiā uel aliquod accidēs quoꝝ neutꝝ diminuit ſed adducit ad entitatē g° & ad ītelligibilitatem. 2ª cōcluſio pricipalis eſt ꝙ ſingulare prīo mō. ſ. ut abſtrahit ab exiſtentia ē cognoſcibile notitia abſtractiua. hoc ꝓbatur. naꝫ notitia abſtractiua ē obiecti nō ut exiſtens ſed ſingulare prīo mō preſcindit ab exiſtētia. g° ꝯ. maior patet p 2am diſtictōnem. mīor ꝓbatur p primā.

3ª cōcluſio pricipalis eſt ꝙ ſingulare 2° mō ſumptuꝫ ſ. cū exiſtētia & 3° mō ſumptū. ſ. cū illis accidētibus & circūſtātiis poteſt cognoſci notitia ītuitiua. hoc pꝫ nam notitia ītuitiua ē obiecti exiſtētis ſed ſingulare 2° mō dictuꝫ & 3° mō ſumptū ē exiſtens. g° ꝯ. maior & mīor patet ī pria & 2ª diſtictionibus. 4ª cōcluſio eſt ꝙ ſingulare ſ ſuā ētitatē q̄ ſingulare

ſt p ſe ē intelligibile a nobis pro ſtatu iſto ſaltē notitia abſtractiua ſeu itellectōe cuius oppoſitū tenet ꝯis oppio. hanc oſtēdo ſic omis potētia ponēs ꝑ ſe differētiā īter aliqua duo obiecta. neceſſario per ſe cognoſcit illa ſed itellectus noſter per ſe ponit drā; inter uniuerſale & ſinglāre. g° ꝫ. maior patet nā impoſſibile ē ꝙ aliqua potētia ponat drā; inter aliqua duo oppoſita q̄ totaliter ignorat. mīor pat; qz itellect9 noſter dicit uniuerſale nō eſſe ſingulare. g° ꝫ.

Preterea ad ide; illud qđ per ſe a nobis nō cognoſcit nō poſſum9 diligere. ſ; ſingulare ē per ſe a nobis uolitū g° & cognitū. maior patet per aug^m z° de trinitate d. inuiſa poſſum9 diligere īcognita neq̄q̄ & ad ide; ar; 1° ethicoꝝ capl'o 3° & ide; auguſtin9 9° de trini^te ꝙ quis ignorat nullo pacto diligere pōt. mīor pat; qz precepta de dilec^e ē magis reſpectu ſingulrats quā reſpectu uniuerſalis. ūde Io. p'rio qui nō diligit fratrē ſuū; q̄ uidet q°mō deū quē non uidet diligere pōt. g° itellegim9 ſingulare.

Cōfirmaꝛ etia; mīor. qz deū diligim9 & p'ximū diligim9 g° pſe ſingulare uolitū ē.

Cōfirmaꝛ ratō. qz ſi itellect9 per ſe nō itelligeret ſinglāre. uolūtas nō poſſet habere actū ſingularē nec per ꝯns peccare ꝙ eſt falſū. ꝯſ paꝫ. qz uolūtas nō pōt per ſe uelle niſi qđ ē ab itellectu per ſe cognitu;.

5^a cōcluſio ē ꝙ ſingulare ē p'rio per ſe cognitū nobis. ꝓbaꝛ illud ē nobis p'rio cognitū qđ p'rio mouet itellectū ſingulaꝛ ē hui9 moi. g° ꝫ. maior patet qz obiectū mouet potētiā. mīor etiā patet. nā omēs actus & omēs opationes ſūt circa ſingularia primo me^te.

Preterea ī po^tis ſubordinatis quoru; poſterior accipit ſuū obiectū a priori illud ē pri9 cognitū a potētia poſteriori. ꝙ ſibi p'rio potētia īferior. admīſtrat ſed itellectus & potētie ſenſitiue ſūt potētie ſubordinate. potētie aūt ſenſitiue p'rio admīſtrāt itellectui ſeu repreſentāt ſingulare g° ꝫ. mīor ꝓbaꝛ. qz illud p'rio ſibi adminiſtrat' qđ p'rio aprehēdere pōt hui9 moi ē ſingulare g° ꝫ.

Preterea. illud ē p'rio cognitū a potētia itellectiua qđ p'rio ſibi repreſentat ſpēs itelligibiles ſed illud ē ſingulare g° ꝫ. maior p;. qz itellectus nihil aprehēdit niſi per repreſentationē ſpēi. minor patet illud enim p'rio repreſentat ſibi ſpēs itelligibiles a quo gig^tꝛ ſingulare autē ē hui9 moi g° ꝫ.

Confirmaꝛ ratō per dictum ſcoti. qz ſpēs itelligibilis repreſentat p° ſingulare uagū. z° naturam humanā ſpecifica; abſolute ſine accidētibus & circūſtantiis. 3° ſingulare ſignificatū cum illis differētiis & circūſtantiis habet autē īferi9 magis declarabitur.

Preterea ad p'ricipale. in omni argumētatōe premiſſe ſunt pri9 note & magis note quā cōcl'o. ſ; ī argumētatōe īductīa ꝓcedim9 a ſingularib9 ad ul'ia g° ꝫ. maior patet nā cōcl'o nō cognoſciꝛ niſi p premiſſas ex p'rio poſterioꝝ.

Cōfirmaꝛ ratio p dictū 4^i topicoꝝ. Inductō ē ꝓgreſſus a ſingularib9 ad ul'ia & a magis notis ad min9 nota. magis autē dico eē nota q̄ ſūt ſ̄ ſenſū.

5° arguitur ſic. omis potētia abſtrahēs aliqđ obiectū ab aliquo pri9 cognoſcit illud a quo abſtrahit quā illud ꝙ abſtrahit. ſed intellect9 abſtrahit ul'e a ſingularib9 g° ꝫ. maior p; qz aliter abſtraherēt ignorātiā. h^ns pat; p omnes coīter oppi^tes.

Pretēa totū ē noti9 quā ptes: tūc ſic illud ꝙ ē p'rio totū ē p'rio notū & magis notū. ſingulare ē hui9 moi. g° ꝫ. preſuppo^m patet p'rio hui9 a^ox p; ex preſuppo° mīor pat;. qz ſingulare plura includit quoꝝ unū ſe habet i actu & reliquū ī potētia.

Cōtra illā cōcluſione; arguiꝛ p'rio auctoritate arꝭ z° de aīa & hinc uel illinc p totā phīa; diciꝛ eni z° de aīa ꝙ ſenſus ē ſingulariū intellect9 uo uniuerſaliū. deīde ſubdit ul'e dū itelligiꝛ ſingulare dū ſentitur.

Cōfirmaꝛ diſtīcte potētie hn̄t diſtīcta obiecta ſenſus & intellectus ſūt hui9 g° ꝫ. maior p;. qz p act9 diſtīguūꝛ potentie actus uero p obiecta. minor uero de ſe ē nota.

Preterea itellectus nr̄ ꝓcedit de impfecto ad pfectu;. ſ; uniuerſale ē īpfecti9 ſingulari. g° ꝫ. maior p; & etiā mīor. qa oē ſingulare ē actuali9 & plura īcludit g° ꝫ.

Ad iſta reſpdeo. ad pri^m cū diciꝛ intellect9 ē ul'iu; dico ꝙ illa autoritas itelligiꝛ ſic. uidelic; ꝙ ſenſ9 ē ſingulariū cū preciſione itellect9 uero nō cū preciſiōe ē uniuerſaliū. ymmo etiā ſingulariu;.

Ad cōfirmatō; r̄ñō ꝓ c9 euidētia ē ſciēdu; ꝙ de numero potētiarū. q̄da; ſūt diſpate. ita ꝙ nō ſūt ſubordiate ut uiſus auditus ꝫ. & ille ita ſe hn̄t ꝙ illud ꝙ una apprehēdit īpoſſibile eſt ꝙ a^a apprehēdat. q̄dā uero ſūt ſubordinate. & ille ſūt duplicēs. qz q̄dā ſūt eēntiales ita ꝙ quicqd una pōt & altera ut itellect9. & uoluntas. & tales pn̄t habere idem obiectum & eque coē.

Vnde pono credo ꝙ ens īquātū ens ē obiec^m tā intellect9 quā uoluntatis licet forſan ueꝝ & bonū ſint q̄da; rōnes determiatiue obieti itellect9 & uolūtatis.

Alie uero ſūt ſubordi^te n̄ eēntial' ut itellect9 & potētie ſenſitiue & ille ſic ſe habēt ꝙ quicquid pōt potētia īferior pōt

& ſupior & adhuc plus & iᵉ po-
tentie habẽt diſtincta obiectá ſ
magis commune & minus cõe.
Ad tertium pro cuius euidentia
eſt notandũ.ꝙ in cognitione eſt
duplex proceſſus. Quidaꝫ cu
iuſdã ordinis ſimplicitatis uel o
riginis.ut intelligere hoc prius
hoc & hoc poſt hoc.alius eſt or-
do cuiuſdã cauſalitatis ut ĩtelli-
gere hoc per hoc.in primo ꝓceſ-
ſu intellectuſ procedit de ĩperfec
to ad perfectum.In ſecũdo pro-
ceſſu ecõuerſo nam ſemper cauſa
prior ẽ & perfectior ſuo effectu.
In iſto ergo ſecundo proceſſu ẽ
proceſſus de perfecto ad imperfe
ctum et ille eſt in proceſſu cogni
tionis ſingularis ad uniuerſale.
& ſic pat& ad formam rationis.
Aliter reſpond& franciſcus
de marchia dicens .ꝙ ꝑfectio & ĩ
perfectio poſſunt referri ad duo
.ſ.ad modum cognoſcendi reſ-
pectu eiuſdem obiecti uel ad ob
iectuꝫ cognitum & utreque mõ
intellectus noſter procedit de ĩ
perfecto ad perfectum. Et pro-
bat p̊mo quantum ad moduꝫ co
gnoſcendi dicenſ.qconiam intel
lectus noſter p̊mo intelligit obie
ctum confuſe & poſtea diſtincte
Vnde intellecto ſingulari intel
ligitur uniuerſale cõfuſe. poſtea
intelligitur perfectiori intellecti
one puta diſtincte.ſimiliter in-
tellectuſ noſter procedit de imp-
fecto ad perfectum.quantum eſt
ex parte obiecti. nam ſingulare
dicit quandam materialitatem.
& quandam abſtractionem ſm
rem & ſecundum rationem. uni
uerſale uero dicit immaterialita
tem que quidem eſt conditio ob
iecti & ita pat& quomodo ꝓce-
dit de imperfecto ad perfectum.
6ᵃ 9ᵒ ẽ ꝙ nᵃ potẽᵃ nec ſenſitiua
nec intellectĩa ꝓ ſtatu põt ꝯgno
ſcẽ ĩ itelˡᵉ iſto ſinguˡᵉ ſub ratiõe
ꝓp̊a ſingularis.ꝓᵃ p̊ma 9ᵒ a ſco-
to ſic.oĩs potẽtia apprẽhẽdẽs ali
quod obiectũ ſm aliq̃ rõnem ꝓp̊
am & ſm aliq̃ ꝓp̊ã unitatem põt
ipſum apprehenderẽ & ipm diſtĩ
guere ſub tali rõe & unitate a qᵒ
cunq̃ non tali ſi b.tali unitate &
rõne quocunq̃ alio extrĩſeco cir
cunſcripto .ſed nec intellectus.
nec ſenſus poſſunt diſtinguere
ſingulare unũ ab alio nõ tali. tñ
rõe & uniᵗᵉ quocũq̃ aᵒ circũſcp̊
to.gᵒ aᵒᶻ ꝓᵃ.nã ꝓp̊a rõ uniꝯcꝯq̃
& rõ unitatis ſũt ſufficiẽs cã di-
ſtĩcᵘᵃ hꝰ a qᵒcũꝫ ꝙ ñ ẽ tꝭ tñ rõe
& uiᵗᵉ hᵒᶻ ꝓᵃ nã ſi ꝑ poᵃ³ dĩaꝫ duo
ĩdĩdua eꝯdẽ ſpẽi pũ due albedĩeſ
cẽnt ĩ eadẽ ſbĩ pte eq̃ itẽſe ita ꝙ ĩ
nᵃ cirꝯſtãᵃ diſtiguẽnr nᵃ poᵃ nec
ĩtellectiua nec ſenſitĩa poſſꝫ diſtĩ
guẽ iᵃᵉ eẽ duas.ſiꝭr declãr ẽ duo
bꝰ hõibꝰ ĩ idĩᵒ ſi dꝰ eos facẽt ſiꝭes
ꝑ oᵃ ñ differrẽt ꝑ aliq̃ſ hꝰ ˡ cirꝯᵃᵉ.

ꝓbatur etiã alia ratione.obiectũ
apprehẽditur a potentia ſecũdũ
rationem ſm quã mouꝫ potẽtiaꝫ
ipſã.& ſm illã rationẽ non appre
hẽdit ſm quã nõ mouꝫ.ſed obie-
ctũ mouet potentiam non ſub ra
tõne ſingularitatis.ergo ꝛc.maᵒᶻ
pꝫ.qᵃ potẽtia nũquã appreben-
dit obiectũ niſi ut obiectũ mo-
u& ipãm potentiã & eodẽ modo
apprehẽdit quo mou&.mĩor paꝫ
Ad cuius euidẽtiã pono duas ꝓ
poſitiones. Prima ẽ iſta ꝙ ĩ om
ni actione p̊ncipiũ formale habꝫ
eẽ nã cõis.hoc ꝓbatur ſic.illud ẽ
ratio agendi in quo agens aſſimi
latur paſſo ſed hoc ẽ in aliquo ꝯĩ.
ergo ꝛc.maior patꝫ quia ĩter agẽſ
& patiens debꝫ eẽ ſimilitudo ex
p̊mo de generatione & corrupⁿᵉ
hec etiã maior pat& ĩ generatõe
uniuoca.ſic& ĩ omĩbus uniuerſa
liter ſit vᵃ.ſimpꝭr.n.agens inten
dit ſibi aſſimilare paſſum.cũ cre-
atio & eius entitas reluceat ĩ paſ
ſo.mĩor pat& quia cõuenienᵃ ſo
lũ eſt ĩ cõi. p̊ ꝙ eadem ꝓpoſiᵒ
ſit uera nulla potentia cõtinꝫ ali
qua plura eiuſdẽ rationis cum a
liquo ordine ſub aliqua ratione
cõi una.ſed potẽtia actiua alicuꝰ
agentis cõtinet multa ꝓducibiᵃ
eiuſdem rõis quia eiuſdem ſpẽi.
& nõ cum aliquo ordine ut patꝫ.
gᵒ illa cõtinet ſub aliqua una ra
tione cõi.Tũc ꝓ ſilogiſmo ſic ſ
illã rationem.quia agens eſt p̊n-
cipiũ agendi ſm quam in uirtu-
te ſua actiua contin& illa multa
agenda.ſed hoc ẽ ſm unam rõeꝫ
cõmunẽ ut ꝓbatũ ẽ ergo ꝛc.
Secunda ꝓpoſitio ẽ iſta. ꝙ drña
ĩdiuidualis uel ſingularis in acti
one alicuius ſingularis ẽ quedaꝫ
cõditio & ratio quedã ſine qua ñ
ꝓducitur actio cuiuſlꝫ ſingulaĩs
Hoc ꝓbatur ſic.illud qđ ẽ limita
tiuũ & determinatiuũ de ſe alicꝰ
actionis ẽ p̊ncipiũ ſine quo non
poteſt fieri actio nõ eſt p̊ncipiuꝫ
actiõis.ſed p̊ciſe ratio ſine qua ñ
differentia ĩdiuiſibilis eſt hꝯmõi
ergo ꝛc.maior pꝫ.nam aliud ẽ eſſe
p̊ncipiũ actiõis aliud limitatiuũ
actionis.mĩor ꝓbaẽ.nam ipa dif
ferẽtia ĩdiuidualis uel ipa ſingu
laritas ẽ quidã actus limitatus
uꝭ ultimꝰ ãnexꝰ neceſſario cuili
bet ſingꝭari ergo ꝛc. De p̊dic-
ta ergo cõcluſione eſt ſubtilis i-
maginatio ſcoti in hoc ſtans. ꝙ
cum dicitur ſingulare ſentitur.
uꝭ intelligitur concurrunt ibi
tria. Primo occurrit illud qđ
apprehenditur & illud eſt ſin-
gulare.Secũdo coccurrit forma
lis ratio apprehendendi ſecun-
duum qam apprehenditur.& hᵒ
eſt nature communis. Tertio
concurrit ibi quedam ratio ſine
qua non. Et hec eſt differentia

ipſa īdiuidua ul̃ ipſa ſingularis
obiecti ũde ſicut quando albedo
uidet̃ cōcurrit ibi quãtitas ſicut
rō ſine qua [aliter] nō põt uideri albedo
nō tñ ē formalis ratio uidendi ſic
igit̃ drã īdiuiſibilis ē racō ſine q̃
nō tñ ē formalis. Ratō autem
predicte cōcl̃ōnis ē q̃ iã uirtualr̃
ē tacta ĩ 2ª rōe pricipali hui9 con
cluſionis. & ē iſta. qz potētia nō ē
nata apprehēder̃ obiectũ niſi ſꝫ q̄
ipm̃ obiectũ mouet potētiã & qz
nō mouꝫ niſi ſub rōe alicui9 cois
ut pꝫ ex pria ꝓpōne. gº ꝫc. Sꝫ
contra iſtã cōcl̃oꝫ arguit̃ ſic. qz
ſi nec ītellect9 nec ſenſus pñt ap
prehendere ſingulare ſub rōe ꝓ
pria ſingularis. tũc ſeq̄ret̃ q̄ ſen
ſus nō magis determinate cogno
ſceret ipm̃ ſingulare q̃ ītellectus
hoc aũt ē falſũ & ꝯtra p̄hm̃ i mul
tis locis gº ꝫc. Reſpōdeo & dº
q̄ ſenſ9 tm̃ cognoſcit ſingulare ī
tuitiue & nō abſtractiue intellectus
uero utroq̄ mō & iō dr̃ ꝑ appre
henſionē ſiue ꝑ appꝓpriatōneꝫ q̄
ſenſus ē ſingulariũ qz nō ē uliũ
cognoſcitiu9. ſicut ītellect9 q̄ uſũ
q̄ dr̃ cognoſcitiu9. & iō ſenſus ma
gis determiate cognoſcit ſingulare
qz cognoſcit ei9 eſſentiã pñtē &
actualē nō ei9 q̄ditatē abſtractaꝫ.

Sꝫ circa illã reſpōſiōꝫ īſurgit
dubiũ ſi uꝫ ſenſ9 ul̃ ītellect9 illam
drãꝫ īdiuidualē cognoſcũt diſtīcte
ut dr̃t a natura & ab alia drã īdiui
duali Reſpōdeo & dico q̄ ītel
lect9 intelligere ul̃ ſenſ9 ſentire
illã drãꝫ indiuidualē hoc põt eſſe
dupl'r ul̃. ſ. q̄ cognoſcat ipãꝫ dif
ferētiã īdiuidualē ꝑ quã unũ in
diuiduũ dr̃t ab alio ut ē ipſi9 ſin
gularis drã & hoc diſtīcte. uel ut
īcludit̃ ī ipſo ſingulari cōſtituto
ex ipã natura & drã īdiuiduali &
hec ē cognitō cōfuſa. prīº dico
q̄ nec ſenſũs nec ītellect9 cogno
ſcũt ipãꝫ drãꝫ īdiuidualē ꝑ quam
dr̃t unũ ab alio īdiuiduo. 2ºº tam
ſenſus quã ītellect9 cognoſcunt
drãꝫ īdiuidualē & ipm̃ totũ cōſti
tutũ ex natura & drã īdiuiduali.
hec tñ ē drã inter ſenſũ & ītelle
ctũ. qz ſenſus nō cognoſcit drãꝫ
īdiuidualē diſtincte nec ipam̃ na
turã diſtīcte. intellect9 aũt ē bene
cognoſcit ipam̃ naturã diſtincte
ꝓbacio utriuſq̄ primi & ſecundi
ſit qz ſi duo īdiuidua ponerētur
ſimul ī eodē loco neutra potentia
diſtigueret unũ ab alio nec ſenſ9
nec ītellect9. ſed ſi reciperet drãm
īdiuidualē diſtīcte uni9 īdiuidui
ab alio īdiuiduo cũ p̄ſentantur
tũc ītellect9 poſſꝫ diſtiguere uᵐ
ab alio q̄ ē falſũ qz tunc cognoſce
ret uel poſſet cognoſcere illam
drãꝫ gº neutra potētia cognoſcit
illã drãꝫ īdiuidualem. 2º ſi eſſent
duo hoīes oīo ſil̃es nl̃l9 eēt q̄ ſci
ret diſtīcte uᵐ ab aº 2ᵐ ſil'r pᵗ qz
illd̃ q̄ ꝯgºſcᵗ pᵉ pº aliq̄ tº ꝯgºſcᵗ

omēs ptes eius ut icludũt̃ ī ipſo
ſed ſenſus cognoſcit cōpoſitũ to
tum gº ꝫc. Vltima cōcluſio h9
articuli ſit iſta q̄ ſingulare circũ
ſtãtionatũ ſꝫ cōceptuꝫ iſtũ diſtin
ctiuũ [quos] ~~quam~~ habet ab aliis cogno
ſcit̃ a nobis a poſteriori. i. ꝑ aliq̃
lineã reflexam. hec cōcluſio ꝓba
tur ſic. nam ſicut ē ī natura ita de
bet eſſe in arte. ſed ī natura ſic ē
ſꝫ auicennam prīo p̄hicoꝝ. q̄ na
tura prīo intēdit ſingulare uagũ
2º ipãm naturaꝫ 3º ipm̃ ſingular̃
ſignificatũ. igº ītellectus ultimo
ſimil'r ītelliget ſingulare illud
ſignificatũ cōditōnatũ ſeu circũ
ſtantionatũ. Cōfirmat̃ quia ſi
cut ē in repreſentãdo ita ī ītelli
gendo ſed ſpecies ītelligibilis ut
dictũ eſt pri9 prīo repreſentat ī
tellectui ſingulare uagum. 2º ip
ſam naturaꝫ. 3º ipm̃ ſingulare ſi
gnificatũ & q̄ tãtũ ad iſtũ ultiᵐ
cōceptuꝫ ſingularis habemus re
curſuꝫ ad fantaſmata ubi circũ
ſtantie ille & cōditōnes magis de
terminate repreſentãtur ita q̄ cō
ceptuꝫ pfectior ē [quem] ~~quã~~ poſſumus
habere de īdiuiduo ut diſtīguit̃
ab alio eſt cōcept9 agregat9 & ꝑ
accidēs nō ſimpliciter ſimplex. q̄
aꝫ. naꝫ eodē mō res ītelligim9 qº
alteri ſignificam9 & exprimim9.
ſed uolēdo notificare uel ſignifi
care notitiaꝫ de aliquo ſingulari
dicimus ſecũduꝫ cōceptum iſtũ

agregatum & non aliter ut patet
quoniã ſi uolumus de aliquo ho
mine dare notitiaꝫ dicimus q̄ ipē
eſt talis homo habens talem faciē
latam & naſum ſymiũ & magnos
oculos & ſic de aliis circũſtantiis
& ꝑ hoc ſoluũt̃ multe contrauer
ſie q̄ ſũt ī p̄hia & inter doctores.

Quãtuꝫ ad ſecũduꝫ articuluꝫ 2ᵘˢ articulus
ubi ē uidēdũ utrũ. ſ. uniuerſale
ſit nobis prius & magis notum.

Reſpondeo prīo ponam. 2.
diſtinctōnes. ſecũdo aliquas con
cluſiones. De primo ſit prīa 1ª diſtinctio
diſtinctō. aliquid põt eſſe pri9 no
tum tripliciter. Vno mō prio
ritate originis uel generatōis cº
uidelꝫ cognitō pri9 generatur in
nobis ut ſe habet accñs reſpectu
ſubſtantie. Secũdo mō priori
tate pfectōnis cui9. ſ. cognitō eſt
pfectior. Tertio mō priorita
te adequatōnis quando uidelicet
potentia adequat ſibi obiectum
coē. ita q̄ non aprehendit niſi ſꝫ q̄
cōtenᵐ ſub illo & ꝑ ratōneꝫ illi9
ſicut ſe habet ens reſpectu ītelle
ctus. 2ª diſtictō ē q̄ aliqd põt 2ª diſtinctio
eē cogᵐ ꝑoriᵗᵉ pfectōis 2ᵗ. Vno
modo ut pfectiō ſe tenet ex pte
obiecti cogniti. uidelicet quando
illud obiectũ eſt perfectius aliis
in ſe ut ſubſtantia reſpectu accidē
tiũ. Alio mō ut perfectio ſe tenꝫ
ex pte cognitōis. puta qñ illud ꝑ
fecti9 cognoſci9 ut ſe hꝫ accñs re

ſpectu ſubē prīa cognitō ē pfec
tior in ſe. zª uero ſecūdū ꝓpor
tionē obiecti ad potētiam, puta ī
qua illi magiꝰ ꝓportionatur.

3 diſtī Tertia diſtinctō ſit illa ꝙ ade
quatio cōceptōnis & cōcepti acci
pit̄ tripliciter. Vno mō comp
ando cōceptō; totius ad cōceptō
nem ptis ut fuit declaratu; in 3ª
diſtīctōne precedētis articuli.

Alio mō cōparando cōceptōnē
uniꝰ partis ad cōparō; alterius p
tis ſicut enim aliquod totum ade
quat ſibi cōceptō; ſuam ita pars
quādo ut diſtīcta ab alia pſe pre
ciſe cōcipitur & adequat cōcep
tionem ſui. Alio mō cōpādo
cōceptōnem ad obiectum adequa
tu; potētie cōceptiue & illa adeq̄
tio ī hoc ē qz nihil cōcipitur a po
tentia cōceptiua niſi ſit pticipans
aliquo mō formalē ratōnē eiꝰ ob
iecti q̄d ponit̄ adequatum & illo
mō loquēdo de adequatōne nihil
contētum ſub obiecto adequat il
lam potētiam cōceptiuā nec con
cipitur pſe prīo ſed ſolum huiꝰ
modi eſt illud coē. Quarta di
4 diſtī ſtinctō ꝙ obiectū primu; intelle
ctus poteſt dupliciter cōſiderari
uel ē duplex. quia quoddā ē pri
mu; primitate adequatōnis & cu
iuſda; uniuerſalis cōtinētie. aliud
eſt primū in ratōne motiui q̄d q
dem mouet potētiā & nihil mou;
niſi ſub ratōne illiꝰ. & hoc eſt du

plex. qz quodda; eſt formale. &
ſpecificū oīa cōtinēs ſicut coē cō
tinēs aliqua obiecta motiua ipſiꝰ
īntellectꝰ & hoc ē quiditas ſenſibi
lis in coī. aliud ē quaſi materiale
& nō ſpecificū & hoc ē quiditas
ſenſibilis uage ſūpta puta aliqua
quiditas ſingularis nō ſignificata

Quīta diſtīctō ē ꝙ uniuerſaliꝰ 5 diſtī
dicit̄ dupliciter. uno mō cauſatiue
& hoc mō dicit̄ uniuerſaliꝰ illo ꝙ
cōtinet ī uirtute ſua plures effe
ctus. alio mō dicit̄ uniuerſalius
illud ꝙ ē coīꝰ ꝙ pt de pl'ibꝰ predi
cari. exēplū primi ut deꝰ ē uniuer
ſalior reſpectu cuiꝰcūꝙ cāe zᵉ.
exēplum ſecūdi ut aīal reſpectu
homīs dicit̄ uniuerſaliꝰ qz coīꝰ &
ꝙl; ſupiꝰ reſpectu īferiorum.

Sexta diſtīctō ē totū dicit̄ du 6 diſtī
pliciter. uel totalitate uliratis. uel
totalitate ꝯtie eſſentialꝭ. pᵒ ſeh;
ſupiꝰ reᵘ īferiorꝝ. nā īferiora re
ſpiciūt ſupiꝰ ſicut pᵒ ſubiectiue
ſuū totū uel e. zᵒ ſeh; ſicᵗ īferiꝰ
reſpcū ſupioris ſui ut hō reᵘ aīa
lis oē īferiꝰ cōtiet eēntialr̄ ſuū ſu
piꝰ ſicᵗ totū ſuā pt̄ē eſſentialem.

Septīa diſtīctō ē ꝙ cōfuſū dr̄
dupl'r. uel cōfuſiōe uliratis q̄ eſt
cōfuſio predicatiua. uel cōfuſione
ptiū īntrīſecarꝝ. prīoᵒ oē ſupiꝰ eſt
cōfuſu; reſpectu īferiorꝝ. zᵒ mō
totū reſpectu ſuarū ptiu;. 8ª
diſtīᵒ ē ꝙ cogᵒ l noª intelᵘª ē du
plex. ꝯfuſa u;. & diſtīᵗª. pª cogᵒ

eſt de re ſecūdū; quid nominis.
uel ī ſuo uniuerſali. ut cognoſcēdo
hominē quia animal. zª notiª
eſt de re p prīcipia ſua īntrinſeca
diſtīcte & explicite ſūpta. ut cog
noſcēdo hominē qz animal ratō
nale mortale. Nona diſtinctio
ē iſta & ē landulfi ſup primū ſen
tentiarū ꝙ aliud eſt īntelligere ali
quid actualiter. & aliud habitudi
naliter. uel habitualiter. & aliud
uirtualiter. actualiter aute; īntelli
gere eſt quādo aliquid actu īntelli
gitur uel pcipitur uel cōcipitur
habitualiter quādo obiectū ē ſic
preſens in ratōne actus īntelligen
di ꝙ īntellectus ſtatim pōt habere
circa ipm̄ actu;. Virtualit̄ uero
aliquid intelligit̄ quō eſt pars rei
intellecte ut intelligēdo homine;
actualiter intelligo aīal uirtualit̄

Decima diſtīctio ſit hec & eſt
ſcoti ꝙ refert aliquid concipi cō
fuſe. & aliquid cōcipi confuſum
ꝙ mᵐ ē q ei; notat modū ꝯfuſio
nis in notitia cōcipitur enī aliqd
cōfuſe. i. modo cōfuſo quia notiª
confuſa zᵐ notat cōfuſionem in
obiecto quādo. ſ. obiectū confu
ſum cōcipitur. ſimilr̄ refert dice
re aliquid cōcipi diſtincte. & di
ſtinctū. qz priᵐ notat modu; di
ſtinctionis in notitia. cōcipit̄ eni;
aliquid diſtīcte qz modo diſtīcto
zᵐ notat modū in obiecto cōcep
to & ꝙ illa differant patet. quod

poteſt aliquid cōfuſū concipi di
ſtincte. poſſū eni cōcipe aīal & ho
minē ꝙ eſt aliquid cōfuſū diſtin
cte per ſua prīcipia. poteſt etiam
aliquid diſtīctu; cōfuſe concipi.
poſſum enim concipere homine;
ꝙ eſt diſtinctū confuſe. habendo
tamen quid nominis eius. uel in
ſuo coī cōcipere homine; ut per
animal. Premiſſis hiis diſtin
ctōnibus. pono quatuor conclu
ſiones. Prima eſt ꝙ notitia di
ſtincta prius eſt notu; nobis ma
gis uniuerſale quā minꝰ uniuer
ſale. hanc pbo ſic. illud q̄d eſt rō
diſtincte cōcipiēdi aliquid prius
cognoſcitur illud notitia diſtīcta
ſed magis uniuerſale eſt huiꝰmo
di reſpectu minus uniuerſalis. gᵒ
&c. maior patet de ſe. minor pbat̄
quia notitia diſtincta alicuius nō
poteſt haberi niſi reſoluēdo ipm̄
in ſua prīcipia extrīſeca. ſed uni
uerſale eſt de intrīſeca ratōne ip
ſius minus uniuerſalis. gᵒ &c.

Sed dices uerū eſt reſpectu
eiuſdem. q̄d prius habetur noti
tia diſtincta de homine uel de ali
quo alio per magis uniuerſale. &
hoc uidetur ratō concludere ſed
ꝙ habeatur prius notitia diſtīcta
ipſius ſuperioris hoc ratō non p
bat. ideo pbatur aliter. primo de
ipſo ente ſic illud q̄d prius cog
noſcitur alio. nō poteſt cognoſci
niſi diſtincte. & prius niſi eode;

eodẽ ordĩe cognoſcẽdi ſe ipſũ. ſꝫ
ens ẽ huiꝰ moĩ r̃ſpectũ oĩuꝫ ſuoꝝ
inferiorũ g° ꝫ. maior patet de ſe
minor ꝓbaſ. tũ qz ens eſt de itri
ſeca ratõne omniũ iferiorum. g°
nullũ iferiꝰ põt diſticte cognoſ
ci niſi prius cognito ente. Tũ
quia ens dicit cõceptũ ſimpliciſ
ſimplicem. g° nõ poteſt cognoſci
niſi diſticte. Nam ſimpliciter ſim
plex uel totaliter ſcitur uel tota
liſ ig°ra². 2° ꝓbo de aliis ſic illud
ſine quo diſticte cognito nõ põt
cognoſci aliud diſticte eſt prius
illo ĩ ordine cognoſcẽdi diſticte
ſed ſine uniuerſaliori diſticte cog
nito non poteſt diſticte cognoſci
aliquod inferiꝰ g° ꝫ maior patet
minor ꝓbaſ. qz minꝰ uniuerſale
icludit ĩ ſuo conceptu magis uni
uerſale & oĩa q̃ ſunt de itriſeca
ratõne eiꝰ uſq; ad ens. Confir
maſ per auicennã ſexto meͤ q̃
dicit methaphiſica eſt prior aliis
ſciẽtiis ĩ ordine diſticte cognoſcẽ
di ſed ipã eſt de ente uniuerſaliſ
ſimo g° ꝫ. 2ª cõcluſio eſt hec
de qua forte magis dubitant aliq;
ꝙ notitia cõfuſa priꝰ ẽ nobis no
tiꝰ minꝰ uniuerſale puta ſpecies
ſpãliſſima nõ ꝙcũq;. ſed illa cuiꝰ
ſingulare prius mouet ſenſum.
hanc ꝓbo ſic. omẽ agens naturale
nõ impeditum ꝓducit effectũ per
fectiorem quã poteſt. ſed itellec
tus ĩ prĩo actũ itelligẽdi quo pre

cedit actum uoluntatis eſt materie
agens naturale cũ ſpẽ itelligibili
& fantaſ q̃ cõcurrũt effectiue ad i
tellectionẽ ut cauſe ꝑtiales unam
cauſaꝫ totalẽ cõplectẽtes g° ꝓdu
cunt notitiã ꝑfectiorẽ quã poſſũt.
maior patet qz da oppoitũ. iã nõ
erit naturale qz nõ agetꝫ ſ ultimum
potẽtie ſue. minor patet quia ut
ſic nullũ illorũ depẽdet ab actu
uolũtatis. tũc ultra. ſed notitia ꝑ
fectior q̃ haberi poſſit eſt ſpeciei
ſpecialiſſime cũ ſit intelligibile ꝑ
fectiꝰ. g° notitia cõfuſa priꝰ cog
noſcitur minus uniuerſale.

Preterea illud priꝰ cognoſcitur
cognitõne cõfuſa cuiꝰ abſtractio
eſt facilior. ſed minus uniuerſale
eſt huiuſmoĩ. g° ꝫ. maior patet.
quia uniuerſalia intelligimus ab
ſolute abſtrahẽdo. quia eoꝝ cog
nitõ eſt abſtractiua. minor ꝓbaſ
quia abſtractõ minꝰ uniuerſalis
fit a minus oppoſitis. nam genus
abſtrahitur a diſtictis ſpecie. ſpe
cies autem ſolũ a diſtictis nume
ro. g° eſt facilior. Preterea ſi nõ
g° impoſſibile eſſet intelligeſ mi
nus uniuerſale non intelligendo
magis uniuerſale. cõſequens eſt
falſum. g° & antecedens. ꝯña patꝫ
quia ſi prius intelligitur magis
uniuerſale confuſe falſitas conſe
quentis patet. qz geometer mul
ta ꝓbat de linea non cognoſcen
do tñ utꝝ ſit ſubſtãtia uel accñs.

g° habet cõceptum cõfuſum de
linea nõ habẽdo de aliquo ſupiori

Confirmaſ per auicennam 6°
methaphiſicẽ. methaphiſica eſt ultia
in ordine confuſe cõcipiẽdi. g° &
ens qd̓ eſt eiꝰ ſubiectum ultimo
cognoſciſ cõfuſe. Preterea il
lud ꝙ fortius mouet intellectum
eſt magis notum ſaltẽ notitia cõ
fuſa. minꝰ uniuerſale ẽ huiꝰmoĩ
g° ꝫ. ꝓbaſ mĩor. Tum. quia
ꝓpĩquior illi ꝙ primo mouet puta
ta ſingulari. tum quia actualior
nam quãto uniuerſaliꝰ tanto po
tentialius. g° quãto minꝰ uniuer
ſale tanto magis actuale. Tũ
etiam. qz perfectior nã quãto ali
quid eſt minꝰ ulẽ tanto plura in
cludit. Preterea illud uniuer
ſale eſt magis & priꝰ notũ apud
intellectum cuius ſingulare priꝰ
& magis mouet ſenſuꝫ. ſed hoc ẽ
ſingulare ſpeciei ſpecialiſſime. ꝓ
bo. tuꝫ quia agens naturale nõ im
peditum ꝓducit effectuꝫ perfec
tiorem quã poſſit. ſed uiſio ſingu
laris ſpẽi ſpecialiſſime ẽ ꝑfectior
& illa a quibus cauſaſ ſunt agen
tia naturaliꝰ. g° ꝫ. Tum. quia
tale ſingulare ẽ eſt actualiꝰ & ꝑfec
tius ut patet. g° ꝫ. Sed contra
cõcluſionem arguiſ. qz illud ulẽ
eſt prius cognitũ apud itellectũ
cuiꝰ ſingulare priꝰ mouet ſenſũ
ſed hoc eſt ſingulaſ magis ulis
ut patet expimento auicenne de

aliquo uiſo a remotis quia primo
iudicaſ eſſe coĩs. g° ꝫ. Iſta ratio
facit etiã cõtra rationem ultimo
factam in iſtã cõcluſionẽ. Ad
hoc reſpõdet landulfus. p. ꝙ hiꝰ
ratio eſt maxima diſtantia unde
ratio non eſt ad ꝓpoſitum. quia
cum uideſ a remotis nõ ẽ ꝓpor
tionata diſtancia. ego autẽ dixi ꝙ
illud ꝑticulare facit cõceptũ ſpẽ
ciei ſpecialiſſime ꝙ fortiꝰ mouet
ſenſum & per conſequẽs oportꝫ
ꝙ ſit ꝓportõnate diſtãtie. nec ob
ſtat illud ꝑti phĩcoruꝫ ꝙ uliora
ſunt nobis prius nota. nec etiaꝫ il
lud auicenne q̃ dicit ꝙ ens & unum
prima impreſſione imprimũtur
in anima. Ad aꝝ dicendum eſt
primo ꝙ eſt uerum notitia diſtin
cta inquãtũ ſunt pteſ & inquãtũ
ſunt tota notitia confuſa. unde
phũs intendit ibi dare moduꝫ de
ueniendi in notitiam diſtinctam.
& hoc per diffinitõnẽ magis uni
uerſalis & magis confuſi. Ad
aliud auicenne dico ꝙ uerũ eſt
quantũ ad totũ diſtinctã notitiã
& hoc eſt per diuiſionem. Ter
tia cõcluſio illa magis uniuerſale
cauſatiue prius eſt notum prio
ritate perfectionis. hanc ꝓbo ſic
illud eſt prius notum perfectõe
ꝙ eſt obiectũ perfectius ſed ma
gis uniuerſale cauſatiue eſt per
fectius. g° ꝫ. aº² patꝫ. qz ſic illud
ẽ priꝰ ꝙ ꝑfectorẽ noⁿ põt gñare

de ſe tale eſt obiectū pfecti9.gº ꝛc. mior ꝓbaṫ.qz illud ē magis uſe cātiue ꝙ i ſua uirtute ↄtinet pl'es effectus.ſed illud ꝙ ſic eſt ē pfectius ſicut deus.gº ꝛc. 4ª cōcluſio ſit illa ꝙ uſe ut eſt ꝙdaȝ totū totalitate cōtient eſſentiali eſt prius & magis notū noticia confuſa hanc ꝓbo ſic.cōpoſitū eſt magis & prius notū notitia cōfuſa prio phicorū ſed uſe ut eſt ꝙdaȝ totū eſt magis uſe cōpoſituȝ ꝗ eius partes gº ꝛc.mior ꝓbaṫ.quia hō eſt cōpoſituȝ aīali & ratōnali & oībus ſuperioribȝ.confirmaṫ.qz geometer ex conceptu confuſo lineę & puncti ꝓcedit ad cognoſcendum diffinitionē eius ꝓpriā & paſſionē. Contra.ex ſexto topicorū diffinitū eſt mināȝ notū diffinitione.confirmaṫ qz diffinitō datur ſimpliciter per priora & tunc priora eſſent mināȝ nota ꝙ ē incōueniēs. Reſpōdeo ad primū ꝙ diffinitū eſt mināȝ notum notiª diſtincta. Ad 2m cōcedo ꝙ diffinitō ſemp daṫ per priora & illa ſūt magis & priȝ nota notiª diſtincta.ſed nō notitia cōfuſa &c nō ē cōtra nos. Quātū ad ultimuȝ articulū ubi eſt uidēdū utrū ad cognitōȝ pfectā cuiȝlibet rei depēdētis a quolibet genere cāe requiraṫ cognitō cuiȝlibet cāe.

Reſpōdeo ad cuiȝ euidētiam premitto unā diſtictōȝ & ē iſta. ꝙ cognitō ē duplex.qdam impfecta ut qñ cognoſciṫ.cā p effectū.alia pfecta ut qñ cognoſciṫ effectȝ p cauſaȝ.de prīanbil ad ꝓpoſitū. ſed tm̄ de 2ª. Iuxta ꝙ pono talem diſtictōȝ.ꝙ illa cognitio perfecta diciṫ dupl'r.unoº diciṫ qua res cognoſciṫ abſolute quid eſt alioº dr̄ qua nō ſolū cognoſcitur qd ē res i ſe.ſȝ ēt cognoª in ordine ad alia ex qbus depēdet loquēdo de cognitione pfecta pono untuȝ tale dictum.ꝙ ad pfectā cognitionē cuiȝ liber rei taſ n̄ requiriṫ cognitio cuiȝlibet cāe.qd ꝓbaṫ ſic. nam tunc ſeq̄retur ꝙ omnis diffinitō dāretur per additª.hoc ē falſum.gº ꝛc.coñā patet.nam cauſe a quibus dependēt tales res ſunt extrinſice. Preterea ꝙ eſt qditatie diffinibile qº cūꝙ alio circūſcripto extrinſeco pōt quiditatiue notificari quocūꝙ alio circūſcripto maior patet nam diffinitō notificat quiditatē.mior patet.qz extrinſecū non poniṫ in diffinitōne loquendo autē de cognitione illa 2º. pᵗ pōi ctis diſtiº ꝙ tl'is cogº ē duplex.qdaȝ ē i genre & alia extra genus cognitō pfecta i genre ē cognitō rei īfra limites ipiȝ generis.ſicut perfectior eſt faber qui cognoſcit ferrum ſufficienter ꝙ ē ſubm actōis ſue & medicus ſimiliṫ ſanitateȝ. & illo mō ad cognitōȝ pfectā naturalē ſufficit cognoſcere alia genera cāꝝ ꝙ non excedit genus cōſideratōis naturalis ſufficit eni ad ↄgnitōnē pfectaȝ rei naturalis i gñe cognitio pt cāe efficiētis iqtū ē mouēs.nc requiriṫ eiȝ cognitō pfecta in ſe & ſic de aliis cāis.tamē ad cognitiōȝ rei extra genus q̄ ē rei ꝙ oēȝ cognitōȝ qua ē cognoſcibil' requiriṫ cognitō prīe cāe ꝙ ſe.ſed hec cognitio nō ē hoī poſſibilis ī hac uita ꝙ aūt requiraṫ cognitio talis cāe ꝓbaṫ qz ſicut res ſe habet ad eſſe ita ad cognoſci.ſed res depēdȝ in eſſe a ſuis cāis.gº & q̄tum ad cognoſci.ꝙ aūt cognitō pfecta q̄ eſt rei extra genȝ nō ſit hoī poſſibil' ī hāc uita.ꝓbaṫ ꝓ cuiȝ euidentia pono aliquas ꝓpōnes. Pria eſt ꝙ oīs cognitio de deo q̄ pᵗ haberi de eo ꝓ ſtatu iſto ē p effectū equiuocū.hoc ꝓbaṫ.potētia agēs uel utēs i ſua actione i ſtruto nō pōt in aliquid niſi mediāte illo īſtrumēto uł mediāte iſto cāto p illud iſtrumētū.ſȝ īīellectȝ poſſibil' utiṫ ītellectu agēte tāq̄ quoddā iſtrumēto ꝓ ſtatu iſto.gº ꝛc.ītellectȝ aūt agens nō pōt i deū ſȝ tātum ī effectū equiuocū puta i ſpēs ītelligibiles obiecta repreſentātes gº ꝛc.cōfirmaṫ rō.qz de deo nil' cognoſcimȝ niſi p iſta ſenſibilia.ſed iſta ſūt eiȝ effectȝ equiuoci gº ꝛc.

2ª ꝓpō ē ꝙ oīs cognitō habita ꝓ ſtatu iſto de deo ē notitia confuſa ī diſtinctā obſcura ī quodaȝ enigmate.ad hāc autem cognitōnem ſupponiṫ hoc fundamētum depēdens ex pria ꝓpoſitione.ꝙ cognitō habita de deo ē p effectū equiuocū.tūc arguiṫ ſic.effectȝ qui nō adequat uirtutē ſue cāe n̄ īducit in cognitionē pfectaȝ & diſtinctā & eſſentialem ſue cāe.ſed nullus effectȝ adequat uirtutem dei gº ꝛc. 3ª ꝓpoſitio eſt ꝙ nl'ȝ cōceptus quiditatiuȝ ē poſſibilis haberi de deo ī uia niſi cōceptus obſcurus & indiſtinctus hoc pª ſic.qz nullus cōceptus pōt haberi de deo niſi obſcurus ſed ↄceptus quiditatiuus eſt clarus & diſtinctus gº ꝛc.maior patȝ ex ſecūda ꝓpoſitione.minor patet de ſe

4ª ꝓpoſitio eſt ꝙ conceptus perfectior q̄ poſſit haberi de deo eſt ꝙ eſt ens infinitum hoc ꝓbaṫ ille conceptus per quem omnem perfectionem ꝓbamus de deo.& per quem quicquid eſt imperfectionis a deo remouemus eſt perfectior qui haberi poſſit de deo ī uia ſed cōceptus entis īfiniti eſt huiuſmodi.gº ꝛc. 5ª ꝓpoſitio ē iſta q̄ eſt franciſci de marchia ꝙ nullū cōceptū quiditatiuū cōmunē tā ſubē create q̄ īcreate nc materiał nc i materiał hēȝ in uia pᵗ qz ic ↄceptȝ q pᵗ hri de ſubā ī uia nō hēṫ niſi ex ſenſibilibȝ tūc arª ſic.impoſſibile ē aliqu ē effectum

cōtinere uirtualr̄ aliquē cōceptū
ꝑfectiorē ſuo ꝓprio cōceptu. ſꝫ
cōceptus q̄ditatiuꝰ ſubſtācie eſt
ꝑfectior cōceptu q̄ditatīo accn̄tis
gͦ ꝓpriꝰ cōceptus accidētis non
poteſt cōtinere uirtualiter ꝯcep
tum quiditatiuū ſubſtātie. gͦ per
accidēs nō poſſumꝰ deuenire in
proprium conceptum ſubſtātie
Preterea habēs cōceptū ꝓpri
um & eſſencialem alicuiꝰ oͦ pōt
diſtinguere illud obiectuꝫ' circū
ſcripto quocūqꝫ poſteriori ꝯcep
tu & pōt diſtīguer̄ a qͦcūqꝫ n̄ipō
ꝑ illum cōceptum priorē. ſtante
enim apud ītem ratione diſtīguē
di altera poteſt diſtīguere. ꝯceptꝰ
eni ꝓpriꝰ & eſſencialis rei ē ſuffi
ciens ratio diſtinguēdi ipſaꝫ a qͦ
cūqꝫ nō ipſo. ſed remotis omnibꝰ
accidētibus a ſubſtācijs ſenſibili
bus in ordine ad ipſas ītellectus
nō habet ꝑ quid diſtinguat unaꝫ
ab alia. nō eīꝫ diſtinguūt hominē
a leone niſi qꝫ uident euꝫ alteriꝰ
figure & opationis. ꝛc. ex tali enī
uariatione arguit uariationeꝫ &
diſtinctōꝫ figure & opationis ſeu
diuerſitatē ipſarū eſſencialem.
Sed contra iſtā cōcluſioneꝫ ar
guitur. tū primo qꝫ ſeq̄retur ꝙ
de una ſubſtācia non haberemus
unam demōſtratōꝫ. cōſequēs eſt
falſum. gͦ & antecedēs. falſitas cō
ſequētis patꝫ. qꝫ de uera ſubſtan
tia poſſumꝰ habere demōſtratōꝫ

& ſciētiaꝫ. conſeq̄ncia ꝓbat̄. quia
diffinitio ſubiecti ē mediū in de
mōſtratione. ſed diffinitio & qui
ditas ſunt ideꝫ. Tū etiā qꝫ icō
ceptꝰ attributi & cōcluſi preſup
ponit illū cōceptūꝫ cui attribuit̄
& de quo cōcludit̄. ſed ītellectus
aliquid attribuit ſubſtantie & de
ipā aliquid cōcludit. gͦ ꝛc. Re
ſpondeo ad' primū nā unꝰ doctor
cōceſſit ꝙ ī iſto ſtatu nō poſſumꝰ
habere demōſtrationē a priori ꝓ
priaꝫ. unde ꝓbans de triāglo ha
bere tres ꝑ angulū extrīſecū ꝙ n̄
eſt eiꝰ ratio quiditatiua. Alit̄
dici pōt ꝙ demōſtratō eſt duplex
q̄dam habita ꝑ ꝓpriā diffinitōnē
& cōceptū eiꝰ quiditatm̄ & ꝓpri
um. & illa de quacūqꝫ re ē impoſ
ſibilis ꝑ ſtatu iſto. alia eſt ꝑ diffi
nitionē circūloq̄ntē nobis illam
ꝓpriā nobis ignotam & talis bene
poteſt haberi in uia. Ad ſecun
duꝫ dicitur. uno mō ꝙ ītellectꝰ
nihil attribuit ſubſtācie nͨ aliqd
cōcludit de illa. attribuit enī illos
modos enti poſtea illi agregato
puta ex hoc modo qui ē ꝑ ſe ens
& ī ponit hoc nomē quod eſt ſub
ſtantia. ſimiliter dicitur ꝙ cōpoīt̄
quaſi cōfuſe & īdiſtincte. & hͦ po
teſt cōfirmari qꝫ ītellectus non
poteſt attribuere aliquid alicui
quod ignorat. gͦ oꝫ ꝙ aliquo mō
cognoſcat ītellectus cōceptū q̄di
tatiuū ſubſtācie. iſta autē notitia

ē cōfuſa & īdiſtincta. 6ᵃ ꝓpō ē iſta
ꝙ inteꝰ noſter habꝫ ꝓ ſtatu iſto
aliquē cōceptū tā ꝓuatiuū q̄ po
ſitiuū ꝙ ſoli ſbē cōuenit. ꝓbat̄ de
poſitio. nā iteꝰ cōcipit de ſbā ꝙ ē
ſubſtās accn̄tibꝰ. hoc aūt ſoli ſbē
ꝯperit. gͦ ꝛc. de ꝓuatis ꝓᵃ. nā iteꝰ
ꝯcipit de ſubā qđ ē ens non ī alio
ſubſiſtens ꝙ ſoli ſbā ꝯᵉ gͦ ꝛc.
Circa qđ ē ſciēdū ꝙ iteꝰ n̄r habꝫ
ꝓ ſtatu iſto 3ᵉ cōceptꝰ ſibi ꝓpōs
quoꝝ nullꝰ ē ſibi eēntial̄. quorū
& aliq ſunt poſiti. aliqꝫ ſunt ꝓua
tiui. pͦꝰ ꝯceptꝰ ē iſte. ſ. ꝙ ſbā ſub
ſtās hꝫ modū ſubſtādi oībꝰ accn̄
tibꝰ. ille moꝰ ſubſtādi uel eēndi ē
ſibi ī orⁿᵉ ad poſteriꝰ puta ī orⁿᵉ
ad accn̄ᵃ & ab iſto ͦ ſubſtā ipoſitū
ē nomē ſbē. ſbā. n. a ſubſtādo dr̄.
& hͦ deꝰ nō dēt dici ſbā. Vn̄ au
gꝰ. 7ͦ de tri. dicͭ eē dictū abuſiue
deū eē ſbāꝫ et iᵉ moꝰ eēndi ē pōitiꝰ
& extra rōneꝫ ſbē. pͦmū pꝫ. qa hꝫ
utrūqꝫ extremū poſitm̄ puta ſbāꝫ
q̄ ſubſtat & accn̄s cui ſubſtat.
2ᵐ & pꝫ. qm̄ ſubſtare dicit ordi
nē ſbālē ad accn̄ᵃ. ordo aūt iſte n̄
pōt eē de itriſeca rōne ſbē. 2ͦᵒ
hꝫ aliū modū eēndi ī orⁿᵉ ad ꝓus
& tal̄ ꝯceptꝰ ē nō eē ī aͦ ſubiectīe
ille moꝰ eēndi ē negatiuꝰ & extra
rōeꝫ ſbē. ꝙ pꝫ. qa negaͦ eſt extra
rationē poſitī. 3ͦ hꝫ aliū cōce
ptū ī ordīe ad ſe ut ꝑ ſe ſtare. & eē
ī ſe. & ille modꝰ eēndi ē negatiuꝰ
ſm̄ rē, licꝫ nō ſm̄ modū, qđ pꝫ.

qa eē ī ſe idē ē qđ nō hēre aliqd ꝑ
ſbō. gͦ ꝛc. Sꝫ cōtra modꝰ eēndi
ſbē ē nobilior mō eēndi accn̄tis.
ſꝫ ꝓprius modꝰ accn̄tis ē poſitiuꝰ
quia eſſe in alio ergo & proprius
modus ſubē eēndi erit poſitiuus.
cū poſitiuū ſit nobiliꝰ ꝓuatio.
Rn̄deo & dico. ꝙ lꝫ foꝛlr̄ & in
triᶜᵉ oē poſitiuū ſit nobiliꝰ ꝓua
tiuo ſiue neᵘᵒ quocūqꝫ. tn̄ aliqua
negaͦ pōt cōſurgē ex nobiliori
& ꝑfectiori ꝯditiōe rōne ſbī q̄ af
firmaͦ ſit. exᵐ. licꝫ corporeitas ſit
foꝛ nobilior ī corporeitate. quia
corporeitas ē aliqd poſitm̄ icor
poreitas uͦ ꝓuatm̄. tn̄ fundamē
talr̄ icorporeitas eſt nobilior. qa
ex nobiliori cōditōe rōe ſbī ꝯꝫ gͤ
Sic ī ꝓpoſito pōt dici. ꝙ lꝫ modꝰ
accn̄tis ſit foꝛlr̄ ꝑfecͦʳ. qa poſitiꝰ
q̄ moꝰ ſbē q ē negatiuꝰ. ē tn̄ moꝰ
ſbē ſilr̄ ꝑfecͦʳ & malr̄. qa ē ex ꝑ
fectiori cōditōe ſbī. 7ᵃ ꝓpō eſt
ꝙ de nullo accn̄te ꝓ ſtatu iͦ poſ
ſumꝰ hēreꝯᵐ q̄dditatm̄. ꝓbat̄.
qa hn̄s ꝯceptū q̄dditatm̄ & ꝓpū
alieꝰ pōt illud diffinire quocūqꝫ
aͦ circūſcripto. pꝫ. qa diffiniͦ nō
depēdꝫ ab aliquo extriᶜᵒ. ſꝫ iteꝰ n̄
pōt diffinire accn̄s ſine ordīe ad
extrīſecū. gͦ ꝛc. bͦʳ pꝫ diſcurrēdo
nn̄ diffinias mihi albedinē. diceꝫ
ꝙ albedo ē color diſgregatiuꝰ uiſ
ſus. ecce iā tu diffinis ī orⁿᵉ ad ex
triſecuꝫ. gͦ ꝛc. Cōfirmat̄ ꝑ boeᵐ
& etiā ꝑ hꝰ ꝓbatōeꝫ quā dicͭ ꝙ

dr̃e rez eẽntiales ſũt nobis igno
te.dr̃a aũt iſta facit ad ɔ^{tũm} quid
ditatiuũ g° ꝛc. ſʒ ɔtra hãc ꝓpõʒ
ar² & cõtra 5^{am} põt argui ſic.oĩs
po² cog^{nẽ} aliqđ o^m cõe ƀ aliq̃ rl̃o
nẽ ad aliq̃ extrẽa ɔgnoſc^r neccio i²
extrẽa.pʒ nã rl̃o ñ põt ɔgnoſci n¹
cognitis extrẽis.ſʒ ĩtellect⁹ nr̃ co
gnoſcit ens ĩq̃^m ens ĩcluſũ ĩ uno
ɔ^{tu} quidditatio g° ꝛc. ſʒ ĩclu° eſt
rl̃o c⁹ extre^m ẽ ɔcept⁹ quiditati⁹
g° ꝛc.p iſtã rõeʒ ꝑ². ꝙ oĩs ɔcept⁹
quidditati⁹ de quolʒ hẽr ꝓ ſtatu
iſto. ꝶ°.ꝓ c⁹ euidẽ².pono iſtaʒ
diſtictõnẽ.ꝙ ens acci² du².uno°
ab^{te} ƀ rõeʒ entis.& ſic ĩte².u° ac
tu ſicut hõ. Alio° p^t accipi in
rl̃one ad ea ĩ quib⁹ repir̃ foĩl̃ ra°.
entis.h° ẽ ut ĩclu² ĩ oĩb⁹ entib⁹.
ſic^t ſupi⁹ ĩ ĩferiorib⁹ & ƀ h° pono
3ª dicta Primũ ẽ ꝙ ẽs p̊^{oo} nãlr̃
ẽ attĩgib^e ab ĩtellẽu uiatoris.pʒ.
qꝛ ẽ ei⁹ obm̃ p̊^m. 2^m dictũ eſt
ꝙ ens 2^{oo} ñ ẽ nãlr̃ attĩgibile ab ĩ
tellectu uiatoris.pʒ.qꝛ ſi ſic tũc
oẽ ens eẽt nãlr̃ attĩgibile ab ĩtelle
ctu nr̃o qđ ẽ ĩpoſſibile ꝙ aliquid
cognoſcar̃ ut ĩcluſũ ĩ aliquib⁹ n^t
cognoſcãr̃ i² ĩ qb⁹ ĩclu² ſic^t ꝓbat
rõ 3^m dictũ ẽ ꝙ ẽs 2^{oo} ẽ p̊^m o^m
nã².qa ad illđ ĩcliar̃ ĩte⁹ uiatoris
nã unũqđqꝫ nãlr̃ ĩclinar̃ ad ſui ꝑ
fectionẽ ƀ h°.g° pʒ ad rõeʒ ꝙ lʒ ĩ
te⁹ ĩtelligat ẽs qđ ĩcludir̃ ĩ oĩbus
ẽtib⁹ p rõeʒ entis.nõ tñ ĩtelligit
illđ ut ĩclu² ĩ ill̃.qa tũc o^m ſeq̃re²

ꝙ ĩferr̃ & h⁹ de 3° arti°. His uiſ
ad rõnes p̊ncipales & adũtas ad
2^m arti^m.& ad diſtinc^{nes} & 9^{nes}
poſitas i¹.nã n² rõ fit nʒ fieri p^t.
qn p ipas ſoluar̃.nã 1^e rões q̃ ꝓ
bãt ꝙ ul̃ia ſunt magis & p̊⁹ non
hñt vitatẽ de noti² ɔfuſa. ut ipſa
ſunt q̃dã to² & de no² diſticta ut
ſũt q̃dã ptes.dictũ eiʒ ẽ ĩ p̊° & 2°
ar° ꝙ pñt eẽ ptes.Alie autẽ rões
q̃ ꝓbãt min⁹ ul̃ia eẽ magis n hñt
vitatẽ de no² cõfuſa.ut ipa ſũt q̃
dã to².& de no² diſticta. ut ſunt
q̃dã ptes.

VERITVR VTrũ
a deo & cre² ſbã & accñ
te poſſit abſtrahi aliqs
ɔcept⁹ real̃ cõis ill̃ uniuoc⁹.& uĩ
ꝙ nõ.p̊° aũcte aꝶ.ĩ h° p̊° q d^t.ꝙ
p̊n^m ꝓcedẽdi ɔtra p me & meli^m
ẽ ꝙ ẽs dr̃ m¹.& p porph^m.d.ſi qſ
o² ẽtia uocʒ ꝛc. p̃.Aꝶ.4° & 5°
me^{ce} d^t ꝙ ẽs dr̃ ana^{ce} de ſubã &
accñte.g² ñ uni^{ce} cũ uidem² re
pug²re. p̃.rõe ſic n²rõ una ɔtra
hibil̃ põt cõtrahi l̃ didi niſi p cõ
tractia aliq̃.g° iſta ɔtractia entis
ſit.a.&.b.a.&.b.ſũt ẽs l̃ nihilũʒ.
ſi nihil g° ens ɔtrahir̃ p nihil.&^c
aliqđ ẽs ɔſtituẽr̃ p nihil.ſi ẽs. g°
bis ĩclu² ĩ eodẽ ſel̃ ĩ ſe.& ſel̃ ĩ cõ
tractio.Et ſil̃r ſeq̃re² ꝙ dicẽdo ẽſ
ſi^m l̃ ens p^e erit nuga°.qa ẽs po²
p̊mo ĩ ſe 2° ĩ cõtractio.Et itez ſi
ponas ꝙ tl̃e cõtractm̃ ſit ẽs.l̃ g° ẽ
p̊° diuiſũʒ.& ĩ n° penit⁹ 9^{ns} cuʒ

alio ente.l̃ drñs ĩ aliq° & ĩ aliquo
ɔueniẽns.ſi des p̊^m ɔtradicis tibi
ipĩ.& das nobis ꝓpo^m. ꝙ uʒ nõ
9^t cũ ente.& p ɔñs nõ ẽ ens.ſi aũt
ſit drñs cũ q̃cũqꝫ ſõt dr̃a ĩ aliquo
ſui ɔuẽiãt & ĩ aliq° dr̃ãt.5° me^{ce}
g° illud ɔtractm̃ hʒ aliqđ quo dr̃t
ab a° ẽte.Et cũ idẽ nõ ſit p̊n^m ɔue
niẽ^t & dr̃e r̃^u om⁹ & e⁹dẽ tũc ac
cipiẽdo illđ ĩ q° drñt l̃ ẽ ẽs l̃ nihil
ſi nihil ut p̊us cõtradicis tibi. &
ĩtez qa ẽs nõ ɔſtituir̃ nʒ diſti² p
nihil. Si ens arguam ut primo l̃
ẽ p̊° diuerſuʒ l̃ drñs. & ſic ꝓceſ
ſus ĩ infi^m. p̃.ſe totis diſtinctis.
& p̊° diuiƀ & ĩ ĩfi^m diſtãtib⁹ non
põt ẽẽ aliqs cõcept⁹ cõis uniuoc⁹
ſʒ de⁹ & crea² ſunt h⁹¹.g° ꝛc. 2^{ca}
pʒ.qa op^m p̃dicati ĩfert o^m ſbĩ.
b^{oz} & pʒ.qa ſi de⁹ & crea² ſe totis
nõ diſtigũr̃.g° ĩ aliq° ɔueniũt.&
ĩ aliq° drñt.& p ɔñs de⁹ hẽrʒ ptẽ
& ptẽ.& ſic de⁹ ñ eẽt ſimpl̃r ſim
plex qđ ẽ mẽifeſte fl̃m. Cõfir²
iſta rõ ſimpl̃r ſimplex a quocũqꝫ
diſtĩg² ſe toto diſtĩg² hãc ꝓpoſi
tionẽ qlʒ neccio cõcedẽt ꝙ nõ hẽ
at ptẽ.q̃ ɔuẽiat et ptẽ q̃ dr̃at.ſpa²
cõcedũt illã oẽs ſcotiʒãtes cũ ſit
ꝓpõ ſcoti. p̃.franciſc⁹ de mar
chia q tʒ iſtã ptẽ arguit^c.de deo
& creatura p duas rões q̃ꝶ p̊² ẽ
hec.Iſta rõ cõis deo & creature l̃
ẽ neccẽ eẽ l̃ ñ.ſi ſic ſequũr̃ due ĩcõ
ueniẽ².p̊^m ẽ ꝙ ĩ quolʒ er^t neccẽ eẽ
qđ.n.de ſe ẽ tale ubicũqꝫ reg²l̃ꝫp

ẽ tale.g° ĩ crea° erit neccẽ eẽ qđ ẽ
mãifeſte fl̃m cũ ipſa & oĩs ei⁹ en
tĩo ſit ɔtigẽs 2^m qđ ſe² ẽ op^m
qa qđ ẽ neccẽ eẽ ẽ de ſe hoc aliqđ.
qa nihil ẽ neccẽ eẽ niſi ſit determi
natũ ĩ effectu.nihil aũt ẽ đtermi
natũ ex ſe niſi ꝙ de ſe ẽ ſingular̃
ul̃e aũt nõ exiſtit extra niſi me^{te}
aliq° ſin²¹.g° rõ iſta entis ẽ ſin²¹ᵉ
de ſe.ſʒ ɔſtat ꝙ tale ſingulare nõ
põt eẽ cõe pl̃ib⁹ diſtictis eẽn² c⁹
mõi ſunt de⁹ & crea².g° ꝛc. Si ãt
dicas ꝙ h⁹mõi rõ nõ ẽ neccẽ.g° nʒ
de⁹.p° ɔñe.qa nullũ cõſti^m ex a°
ẽ magis neceſſariũ ſuo cõſtitutio
pʒ.qa cõſtitutm̃ cõpar̃ ad ɔſti^{us}:
ſicut cõcluſio ad p̃miſſas:& effec
t⁹ ad cãʒ.ſʒ ĩpoſſibile.n.ẽ ꝙ ɔclu°
ſit magis neccĩa q̃ p̊n² nec effect⁹
q̃ cã.al̃r magis neccĩuʒ depẽdẽt a
min⁹ neccĩo.& iſta 9° neccĩa nõ de
pẽdʒ a p̊n° cõtigẽti.ſi g° iſta ra°
nõ ẽ neccĩa.& ẽ ĩ deo formal̃r ſeu ĩ
cludir̃.g° aliq̃ rõ ĩcluſa in deo eſt
q̃ñ nõ ẽ neceſſaria de ſe.ſed nʒ eſt
ab alio p̊ori cũ nullũ ſit p̊us illa.
nʒ ab aliquo poſteriori cũ n^m po
ſteri⁹ ſit cauſa p̊oris.& ita nullo°
ẽ neceſſe eſſe.g° nec de⁹ iſtã rõʒ ẽ
tis ĩcludẽs qđ ẽ hereſis maiſeſta.
p̃.oĩs rõ realis cõis & una pl̃ifica
bil̃ & diuiſibil̃ ĩ aliq̃ plura.& per
plures rões cõtrahibilis & deter
mĩabilis ẽ neceſſario una & real̃r
potẽcial̃ & ꝑfectibilis. ſed omis
rõ realis potẽcialis & ꝑfectibilis

eſt formaliter deo repugnans.ſ3
rō ētis ē h9 g° ꝫ.aca patet quia
diuidi ſolius ē po ſicut diuideſ
ipſius actus. Tū.quia oē con
trahibile et determīale per aliq̄s
dr̄as ē actuale & perfectibile p e
as & per ꝯñs ipm̄ ē ſīplex & poa
le quia aliqd poteſt ſibi addi.hoa
pꝫ.quia tū deus eſt pur9 & ſim
plex act9 & infinit9 nihil habēs
aliquid mixtū de potentia nec d̄
finito. Tū.quia in deo eēt cō
po°.qa ubicunq̄ ſunt radices p
ꝯpoſitionis ibi ē cōpoſitio.& ſic
deus non eſt ſimplr ſimplex.
Tū.quia oīs poa finibilis & li
mitabil & poalis dicit perfectiōꝫ
g° ꝫ. Confira.hoa.quia in rōi
b9 h3 ſub & ſupra ortis q̄to aliq̄
ratio ē ſuperior. tanto potenoa
& q̄to iferior tāto actualior . illa
pꝫ in credie pñli de genere ſpecie
& indiuiduo & ēt qa q̄to aliq̄ rō
minus includit d̄ actu tanto ma
gis ē poalior ſed q̄to ſuperior tā
to minus includit de actu.g° ꝫ.

Confirmatur eadē rō ſic . qa
illa ratio cōis deo & creature ul
eſt potentionalis uel nō.ſi ſic g°
aliquid potentiale ē in deo.quia
qcquid cōuenit ſm ſe alicui con
uenit ei ubicūq̄ reperiaſ.Si zm
an ſic. nulla ratio contrahens ē
potentialior contracta ſemp eni
contrahens ſe habēs ru cōtrahi
bilis per modū actus. g° ſi ratio
cōis deo & creature nō eſt potē
tialis multo magis nec aliq̄ ratio
cōtrahēs eā.g° cū creatura nihil
aliud includat niſi ipam & ꝯtra
hentē eā q̄ꝝ neutra ē ex ſe potē
tialis ſe ꝙ nulla e ī creatura po
tentialis rō ſicut nec in deo. hoc
aūt eſt falſuꝫ. qa tūc eſſet eq̄ ſim
plex & actus purus ſicut de9 g°
ꝫ. Et iteꝝ qa ꝙ nō ē de ſe poten
tialē nō cōponit cū aliquo ut po
tentionale cū actuali.ſed ēs cōpo
cū aliquo hoc modo g° ꝫ. Pre
terea ad idē argu ſanct9 doc°a ī
ſūma ꝯtra gētiles li° p° c°.3.illd
qd p̄dicaſ uniᶜ eſt p9 quolibet
iſtoꝝ d quo p̄dicaſ ſed deo nihil
eſt ſimplicius nec prius g° zc
Preterea effectus q non recipit
formā ſilēꝫ ei ſm ſpēꝫ per quam
agēs agit nō ab illa forma ſump
tū ſm unim p̄dicatōꝫ recipere n̄
pōt ſed entia creata ad ſpēꝫ diuine
uoluntatis non ꝯueniunt . ſic g°
de deo & entibus creatis nihil p̄
dicaſ uni ſ3 ēs dr̄ d ei ſaoa pꝫ exo
ignis.n. pducť a ſole n̄ dr̄ uni°
calidus cū ſole nā ignis ē fora cali
d9 ſol vo cauſaliſ .hoa p. qa ētia
creata diuiſim & partibus recipi
unt ꝙ in deo ſimpa & ulr contie
tur. Preterea ſeq̄reſ ꝙ ens eēt
genus p diffinitōm generis.
Preterea ad idē arguit. gerardus
carmelita p° q°libet q.pa-unica pi
ficanſ ī uno noīe & una rōne ſ3 ī

pificanſ ī uno noīe & una ratio
ne.ſ3 ipoſſiᶜ ē dū & creaam ī aliq°
pificari g° ꝫ. In oppom ara ſic
n9 ꝯceptus equoc9 ē ſbm̄ pm ali
cui9 ſcīe uꝫ realis nec om adetum
po ite nec exm alicui9 uere cō
tradic9 ſ3 ens h3 oīa p̄dicta g° ꝫ.
aoa pꝫ q̄tū ad tres ſui ptes.Prima
ps p. Tū p° qa nulla ē ſcīa d̄
ſola uoce.tū ēt qa de ſola uoce n̄
pbāſ pa°nes uere reales cuꝫ pa°
p̄dia de ſbō p ꝯcepm qdium ſbī &
iteꝝ p° p9 p.ſcīa ē uni9 gñis ſbī
ptes & pa°nes ꝯſiderās.Ex q° pꝫ
ꝙ de mrica nec de equo° ē ſcīa.
Za ps aoꝛis pꝫ.nā oīs poa realis h3
obm̄ adeq̄tū reale um.und nō uꝛ
poſſiᶜ ꝙ ſola uox ſit obm̄ adeq̄m
ite9 nrī. 3a ps pꝫ qa ī eqcis n̄ ē cō
trad°.ē.n.ꝯtrad° n̄ noīs ſolū ſ3 rei
& nōis p° elencoꝝ.g° ꝫ.hoa etiaꝫ
pꝫ q̄m ad oēs ſui ptes.pa & 3a ps
pñꝫ p aꝝ.4° mer..dr.n.ꝙ ens eſt
ſbm̄ ī meca & oēꝫ ꝯtradcōꝫ accipiſ
p eē & n̄ eſſe.Za ps pꝫ p Auicam
& ſuppoa hic tanq̄ va ꝫ. ꝝ° ,ī
iſta q̄ſtiōe ſic pcedā.& p° recita
biſ op. auroli z° ipa iprobabiſ
& e9 dubies ſoluēſ 3° ponā op.
ppriā. 4° ponā aliq̄s ppōnes
Quām ad pm ē imagiatio au
reoli ponēs tria. p° po qddaꝫ pā
bulū.z° pbat pncipale itētū
3° reſpit mom. Eſt g° pābuluꝫ
qd declarat.ſ.ꝙ aſpect9 ite9 pōt
terminari ad aliqd mē confuſuꝫ &
idequm abſq̄ hoc ꝙ termieſ ad aliq̄
rōꝫ ppā ul cōeꝫ.hoc aūt ſic pbo
Intellect9 pōt q̄ſcūq̄ rōes diuiſas ſe
pare.ſed alia ē rō ꝯfuſiōis & mix
tē noſ ſpēꝝ & alia determiatōis &
dis.g° nō ē ipo ꝙ cōcepm mere
ꝯfuſuꝫ & mixte noti poſſit aliqs
hr̄e abſq̄ aliq̄ rōe dtermiata cui
initaſ. Ulteri9 pbat pnciᶜ itētū
& ē iſtud.ſ.ꝙ ꝯcept9 ētis nō iclu
dit aliq̄ cōeꝫ rōꝫ ī q̄ cōueniāt oīa
ētia.y° rmāet denudat9 & exſpo
liat9 ab oī rōe.& hoc pbat & di
demōue. Pria de° ē illa.ꝯcept9 q
ē idē oib9 ꝯceptibilib9 & rōibus
n° penit9 acqſito nō h3 in ſe aliq̄
unā rōm cōem.y° ē oēs rōes ꝯfuſe
& indiſte.ſed ꝯcept9 entis ē idē oī
b9 rōibus n° penit9 addito. g° n̄
h3 aliq̄ unā rōm.ſed ē oēs rōes cō
fuſe & idiſte.aoa h3 duas ptes. unā
neuam & aliā affiram.nena p qa
ut drꝫ in uirtute pa pnu q̄cunq̄
uni & eidē ſunt eadem eodeꝫ mō
ydepus quo ſunt idē ī 3° inter ſe
ſunt eadē.ſed ꝯſtat ꝙ rōes pprie
ētiū nō ſunt eadē y° diuiſe ī ſe ſiᶜ
ētia.g° n̄ pnt eē idē penit9 alicui
rōi uni qn ſaltē addāt aliq̄ ppriā
rōm illi ī q̄ ꝯnt p quā inter ſe fora
diſtinctur ētia qa aliter oīa eēnt ſi
pliciter unius rōis . ſi eniꝫ diffe
runt aut eadē rōe cōuenirent aut
eadē rōe different ꝙ ē ipoſſibile
aut oꝫ dare in qualibet re rōm q̄
drēnt eſſe additaꝫ rationi in qua

ꝯuenirēt cꝰ oppoſitū ſumit̃ ĩ rõe
ſ. ꝙ nulla rõ addat̃. p² ſic. non. n.
ille ꝯceptꝰ ĩ idē coĩciderz ĩ ydēpte
cū õi rõe dt̃miata. niſi ie idē ꝯcep
tꝰ ĩ idē coĩcideret cum õi rõe de
termiata nõ ydēpetuz õibꝰ. niſi ēt
eēt ꝯfuſꝰ & ĩdtermiatꝰ ñ coĩcidēt
ĩ ydēptite cū õi rõe dtiata ſʒ p om
cū idetiatꝰ ſit tūc ñ coĩcidēt p² a
liqs ꝯceptꝰ ĩdeteriatꝰ cuʒ explite
& detert e ẽ oĩo idē q̃tū ad rõʒ cõ
ceptā q̃ nĩſ drāt ĩ mõ cõci¹ ĩplicite
& explite ipſa. n. eadē rõ ꝯcepta
ĩplicite & ꝯfuſe explicat ſe ipam
dū ꝯcipit̃ explicite & ĩdiſtincte. a
lioqn ſi eſſet alia rõ. iā non expli
caret ſed adderet. boz pʒ. qa quic
qd tale poneret̃ illud eēt ens. &
ſic illud tale non eſſet illud addi
tū nec ditum ab ente. 2a deo ẽ
iſta & argu² ſic. q̃cũqꝫ aliq̃ drñe
diuidētes aliquē conceptum. ſic
ſe habent ꝙn ẽ poſſibile dare me
diū p abnētõm & ĩ drãm utriuſʒ
ille cõceptꝰ ſic diuiſꝰ eſt denuda
tus ab õi una rõe. ſʒ ꝯceptus ētis
diuidit̃ per abtum & reum qoruʒ
non ẽ mediū p abnegatõm & in
drãʒ utriuſqꝫ go ꝛc. aoz pʒ conſtat
n. ꝙ ſi conceptus ĩcludit unā rõʒ
in ſe oʒ illā eē indrẽntē in drĩis et
mediā p abnegatõʒ utriuſqꝫ. Ex
ẽplū rõ ſenſibilis nõ ẽ rõnal' nec
irrõalis ſʒ abſtracta & media & ĩ
drñs ad utrũqꝫ. unde ſi rõ ſenſi
bilis eſſʒ rõ rõatis uel irationatis

neccio ſenſie diuiſuʒ per rõale &
irrõale ñ drēt unā rõm. pʒ go aoz
quia ptū inclu² in lbõ. boz p² qa
nõ ẽ ĩpoſſie imaginari ꝙ ſit aliq̃
rõ q̃ nõ ſit acu abta ul' reua cū cõ
tradice ſe habeāt eē ad ſe & eē ad
aliud. Preterea qñ inteꝰ attri
buit aliquē ꝯcepm unuʒ aliqbus
ſʒ aliā & aliā rõm. ille cõceptꝰ nõ
dt unā & eandeʒ rēm. hec deo ut
dt ĩnuit̃ a phõ & ꝯtoze 4o mee. ſʒ
cõceptꝰ ētis & aliqd nõ attribu²
ꝛc. pñtis ſm unā & eandē rõm go
ꝯceptꝰ ĩportatꝰ p ens & ad aliqd
non dt aliq̃ unā rõʒ. aoz pʒ p opm
qa al' dicit unā rēm. ideo ĩteꝰ illaʒ
attribuit eqo & aſino aĩalitatē p
eandē rõm uʒ p rēm ſenſibilē uñ
ñ aliqs ꝯceptꝰ hʒ unā rõʒ cuicũqꝫ
attribu² p illā rõʒ unā attribuit̃
boz p² alia. n. rõ ẽ de eē aliqd ſim²
alia de eē ſm qd. cꝰ aliqtas põt eē
de rõe alteriꝰ. nūc aūt eē qtis eſt
eē p ptibilitateʒ alteriꝰ & q̃litis
eē ẽ p diſſimilitudinē diſpõʒ alte
riꝰ ſicut ſanitas urine nõ ẽ niſi eſ
ſe ſignū ſanitatis. & ſanitas die
te ñ ẽ niſi eē effectm̃ ſanitatis. In
ducere aūt ſanitatē & ſigrere nõ
ẽ p eandē rõm ſil' eē aliqtem ĩ ſe
& eē aliqtem nõ a ſe ſʒ alteriꝰ. ſ. ſi
cut diſpõ uel pticitas l' habituo l'
origo ñ ẽ eiuſdē rõis ĩ eē aliqtem
&c de aliis Preterea ſi ꝯceptꝰ
ētis ĩportat aliq̃ unā rõm go rões
ppe entiū ſunt extra rõm ētis &

p ꝯñs ſunt nihil ſʒ ho ẽ ĩpoe go ꝛc.
9ña p². ſi eni ĩportaret aliq̃ rõm
cõcepticm illa ñ eēt eadē cū q̃libʒ
ĩplita nā eēt cõtradico ꝙ aliq̃ rõ
ſit ſil'ita & exta. Ex hoc cõcludt
ulteriꝰ ꝙ cū pdcā & ĩnūerabilia
ĩcõuēien² ſeq̃n² neccē ẽ ꝙ ꝯtus en
tis ſit ſim² õe cõcepe ĩdetiate & ĩ
plĩte & cõfuſe ita ꝙ nn concepe
ĩ eo explicite relinq̃² & cū cõcepe
& rõ idē ſint relinq² ꝙ n² rõ exte
ſit ibi nec ppria nec 9is ſʒ eꝰ 9tus
denudatꝰ ab õi cõcepti¹ & ab õi
rõe ĩ acu. Vlteriꝰ 3o r̃ſerat mo
dū ubi ponit q̃dā dicta. Prim dic
tū ẽ iſtud ꝙ geꝰ hʒ ducm unicem
Pria ẽ. cꝰ dā rõis quā acu ĩportat
q̃ tm̃ ẽ po²lis r̃u rõnū q̃ p drãs ĩ
portan². 2a ẽ cuiuſdā cõfuis & ĩ
determiais r̃u ſuoꝝ inferioꝝ.
2m dcm̃ iux² ho ẽ ꝙ geꝰ ĩportat
duplicē indetermiatõʒ Vnā p
mom cuiuſdā ſubſtracti pfectibil'
p rões drãꝝ alia r̃u ĩdiuiduorũʒ
ſue rõiſ ſit al' ad hoal' et ad illd' et
utraqꝫ iſtaꝝ cõfuſiom l' ideterũm
initit̃ tanq̃ funtum alicui actuali
& dito puta rõi ſenſi¹ 3m dictū
ẽ ꝙ ſpēs habet unā ĩdetermiacem.
ſ. r̃u ſuoꝝ inferioꝝ. nec ĩportat a
liqd determiae p mom fore po²lis
pfectibilis ſed p modū ſubſtracti
ad aliq̃ rõʒ q̃ ſibi addi põt. Eſt. n.
eꝰ rõ deterta nec potentialis ad
aliq̃ aliā rõm. ideo nõ contrahit̃
p drãs. rõ tñ ſua ẽ penitus ꝯfuſa

et ĩdetertā r̃u ſuoꝝ indiuiduorū
ſue rõnis. cõfuſio aūt iſta accidt
rõe determime p ſpēʒ ĩportate ꝙ
patet quia tota ſpēi rõ ſalua² ĩ in
diuiduo excluſa ĩdetermine & cõ
fuſione quā habebat put erat in
conu ſpeco. 4m dictū ẽ ꝙ ꝯtus
ſpēi ẽ contus oĩm ĩdiuiduoꝝ cõ
fuſus & indetermiatus ĩmixtus
tñ cuidā rõi q̃ per excluſionē con
fuſionis & rõnē determiatõis cõ
trahit̃ ad quolibet indiuiduū. ſʒ
cõtus gñis ẽ conceptus ſpecieruʒ
mixtus & confuſꝰ. ĩmixtꝰ cuidā
potentiali rationi que non eſt de
termima ſed expectat ulterioreʒ
determiacionē. conceptus auteʒ
entis eſt confuſꝰ & ĩmixtus & ñ
admixtus alicui rationi dtermie
uel potētiali. hec eſt ratio ſua au
roli l' põitio ſidl'r r̃citata Nūc 2 Articulus
voiq̃m ad 2m articulū arguo cõ
tra iſtam oppionem ponendo ali
quas propoſitiones per q̃s dicta
ymaginatio infringetur. pri
ma propoſitio ẽ iſta. ꝙ aſpectꝰ ĩ
tellectꝰ ferri non põt niſi ſuper a
liqd ꝙ ẽ conceptibile. hāc pboc.
qa nihil ẽ intelligibile ab ĩtellec
tu niſi poſſit concipi ab inteu. ſʒ
aſpectꝰ inteꝰ nõ poteſt ferri niſi
ſup aliqd cõceptibile ab ĩteu go
aſpectus inteꝰ nõ põt ferri ſup a
liqd concepe. aoz ẽ eui9 qa aliqd
intelligi ab inteu & intelligibile
concipi ẽ idē dictū. go ĩpoſſibile

itelilgi ꝙ ipoe ē itelli² cōcipi ab ī
tellcū & p ꝯñs p₃ ꝓpō yo uī opm
in opto ꝙ ſit aliqd ab intellectu
itelligibile & nō ꝯcepe ab itellcū

2a ꝓpō ꝙ oē illđ in qđ ferſ aſ
pectus ite⁹ ē aliq̄ rō hanc oñdoc.
rō & ꝯceptie idē ſunt qcqd enim
h₃ rō₃ ꝯceptiem h₃ rō₃ alic⁹ rōis.
utc dicā. ſed oē in qđ ferſ aſpect⁹
ite⁹ ē cōceptie. go oē tľe ē aliq̄ rō
aoz ē nota ex tis et ēt ē data ab ad
uerſao. p₃ boz ex p̄cetı ꝓpōe. Ex
quo concludo corrē ꝙ cū cōtus
entis poſſit diſtincte ꝯcipi ꝙ hēt
ditam cōceptem & p ꝯñs ditam rō
nē c⁹ opm de ymagio aureoli.
3a ꝓpoo ē ꝙ q̄cūq₃ connt in aliqo
uno cōceptu cōnt in una aliq̄ rōe
concept. ho ꝓboc q̄cūq₃ connt in
aliqo uno conceptit. connt ī aliq̄
una rōe. p₃ ex p̄ts duab⁹ ꝓpōib⁹
ſ₃ q̄cūq₃ ꝯnt ī aliqo uno cōceptu
connt ī aliqo conceptt. go & ī aliq̄
una rōe. Ex q̄ cōcluo corře ꝙ ens
de aliq̄ unā rō₃ ꝓpā ſiue dič aliq₃
unū concepm ut de ēt aureol⁹
4a ꝓpō ꝙ concept⁹ ꝓp⁹ entis ē a
liq̄ rō ꝓpa. hāc ꝓboc. nā illud ꝙ
na rō eſt nec ī re nec ī inteu ñ ē a
liqđ itellie. ſi go ꝓp⁹ concept⁹ en
tis non ē aliq̄ una rō nō erit itľie
& tunc erit ꝯcept⁹ nihilat⁹. nā ꝙ
ñ ē itľe ē nihil. uñ ēt neones & p̄
uatōes ſi aprehēdūř ab iteu apre
hēdūř ut aliq̄ rō ſaltē ī itellectu.
Preterea oīſ řduplio reduœat aliq̄
rōm. ſed řduplio addiř enti. go cir
ca ens řducat aliq̄ rōm. non aliq̄
alic⁹ entis ſpālis. go aliq̄ ꝓpriam
entis ut ens. boz p₃ 4o mece ut dř
Eſt go ſcia q̄ ſpeculař ens ī q̄m ēs

Preterea ōe qđ ē ſbm̄ p̄m alic⁹
ſcie h₃ aliq̄ rō₃ ꝓpriā qa opm h⁹t
nō ē itellie ſed ens ē ſbm̄ propū ī
meca ut nūc ſuppoo go &c. Pre
teřa ipoe uř ꝙ ꝯcept⁹ illi⁹ ꝙ ē rō
formaľ aliqbus ut ſint talia ñ ſit
aliq̄ ratio ī ſe. ſed ens ľ entis ē rō
formaľ aliiſ ētib⁹ ut ſint talia. go
ēs uel ētis eſt ī ſe aliq̄ ratio foraľ
aor ē eui⁹ ꝙ. n. ī ſe nō ē aliq̄ ratio
quoo aliis erit ratio formaľ app₃
ēt p exm. nā ſi aīal ī ſe ñ ē aliq̄ rō
formaliſ ñ poteſt eē ratio formaľ
aliis ut ſint aľia. & idō de aľ in ſe
aliq̄ rationē. boz ē euidens ſit. n.
humanitas eſt ratio formalis q̄
homo ē homo ita ētitas ē rō for-
malis q̄ ens ſit ens. Preterea ꝑ
rationē frāciſci de marchia inte⁹
contis aliq̄ ſub ꝓpiis rationibus
eoꝝ cōcit ea mete aliq̄ rōe cōi eꝝ
n. ꝙ itľigat ea ſub aliq̄ rōe ꝓpa
ľ cōi ſ₃ inte⁹ nř itľio eē p̄ quolib₃
dīdēo ꝙľ₃ēſ ꝯcit oīa ētia ñ ſub rōī
b⁹ ꝓpiis eoꝝ go &c. po bozts ite⁹
uiatoris ñ poteſt itľigere īfinita
ſimul ſub rationibus propriis e
orum. ſed intellectus diſtribueo
ens pro quolibet diſtribuit pro
īfinitis. quia diſtribuit pro oīb⁹
potētionalibus que ſunt īfinita.

Infinite eni₃ ſunt ſpecies nume-
rorum in potentia. ergo non po
teſt intellectus omnia pro quib⁹
diſtribuit ipſum ens intelligere
ſub propriis rationibus. ergo cū
intelligat ſm aliq̄ rationē. intel-
liget ſ₃ rationē cōmunē omnib⁹
ſed ratio huiuſmodi non eſt niſi
ratio ētis go &c. Preterea 2o ar²
ſic idē doctor q̄cunq₃ confundū
tur ſic ꝙ non remanent in ſe diſ
tincta confunduntur in aliqua
ratione 3a alia a confuſis. Impoſ
ſibile ē. n. idē eſſe cōfundēs & cō
fuſu₃ fu ſui ipſius. ſed oīa ētia ī
feriora cū ꝯfundunř ī rōe ētitis.
go ipſa ē ab oībus diſtincta ſicut
confuſu₃ & non confuſum. ſed
omnia entia inferiora ut cōparāř
ſiue accipiantur in ratione entis
in cōmuni confunduntur in ea.
ut accipiuntur in ſe & ſm prop̄
as rationes eoru₃ que ſunt incō
fuſa & indiſtincta. oportet ergo
entis rationem fore aliam ratio-
nibus inferiorum. Ex quo con
cludo correlarie ꝙ conceptus en
tis non eſt denudatus ab omni
una rōe. c⁹ opm dicit aureol⁹. Iō
p₃ fľitas h⁹ opiōis. 5a ꝓpō ē ia
ꝙ aſpectus ite⁹ ñ pōr ferri ſup a
liqd đnudatū ab ōi una rōe hanc
oñdoc. ōe illud in ꝙ ferř aſpect⁹
inte⁹ eſt aliq̄ rō. go inte⁹ non pōt
ferri ſup. aliqd denudatū ab ōni
una rōe. ꝯa ē euidens. ſ₃ añs app₃
ex 2a ꝓpōe. Ex his infero
corre p̄ambulū p̄cedētis ymagi
natiōis eē ſimpľr fľm. ꝙ dicit ꝙ
aſpect⁹ inte⁹ pōt terminari ad a-
liqd mere ꝯfuſu₃ & indiſtinctu₃
abſq₃ hoc ꝙ terminetur ad aliq̄
unā rō₃ ꝓpā ľ cōe₃. 2a rō iſti⁹ p̄a
buli ñ concludit cum dicit ꝙ in
tellectus poteſt quaſcunq₃ ratio
nes diſtinctas ſeparare deř. aoz iſ
ta & etiam boz. cum dicitur ꝙ a
liqua eſt ratio cōfuſionis & mix
te noticie &c. conceo etiam iſtam
ſed ꝯo nō ſequiř ex premiſſis. go
non eſt inpoſſibile ꝙ conceptus
mere confuſus & mixte noticie
poſſit haberi abſq̄ aliq̄ diſtincta
rōe cui initaſ patet eni māifeſte
ꝙ mutat abſtractū in concretu₃
ſed debet ſic īferri. go intellect⁹
poteſt habere conceptum de iſta
ratione que eſt cōfuſio. abſq₃ ho
ꝙ hēat đ ia rōe q̄ ē diſtino. & hāc
ꝯña₃ ꝯceo ex ho. n. nihil hēs qa cō
mittitur ibi falľa fie dictionis
Ad eius rōeſ p̄dicte concluis ꝝo
Ad p̄m un⁹ doctor de hic ꝙ aoz ñ
ē uera. ad ꝓbatiō₃ p illđ p̄nm die
ꝙ p̄nm illud h₃ ueritatē qñ illud
ī qo aliq̄ ſunt eadē ñ ē limitatū ſ₃
illitum nā tľe pp ſui illimiem pōt
eē idē cū pľib⁹ rea² diſtis īter ſe.
exm đ dīa eē q̄ ē eadē ī fb⁹ p¹ˢ cō
ceptus go entis eſt ſumme illitus
propter ſummā ꝯtatē quam h₃.
Aliter pōt dici neo boiem. nā hic

habeo unam regulam certam ꝙ
ōne inferius habet diſtinem aliq̄
extra ītellectū a ſuo ſupiori & p
ↄs aliqd addit ſup̄ illā.ↄtus go ē̄tiſ
nō coīcidt ī idēptitem oīodā cuȝ
oībus rōibꝰ no pēitus addito
Ad zam dēem pōt dici ꝙ illa pec
cat in aoīi & in boīi & in ↄone. in
aoīi quia īplicat incōpoia.ſ.ꝙ ſit
aliqs ↄceptꝰ quus pbiſ & p con‑
ceptus qditatīos diuiſibiſ nullā
tn̄ rōm īcludit ſ īportat q̄ qdē in
poſſibilitas ex p̄declaratis aȝ. In
boīi peccat.tū qa aſſumit ꝙ eſſe
ad ſe & eē ad aliud ſūt cōtradica.
& iō īter ipa n̄ ē mediū. q̄ro.n.ſi
eē ad ſe & eē ad aliud ſint exema
formalia cōtradicis ſ mālia.ſi for
malia go alterꝝ ē purꝝ nihil.ſi ma
terialia go oīa q̄ pn̄t eē ſic exema
ↄtradica ī īa na rō pōt eē neutra
Sȝ rōale & irrōale pn̄t eē exema
mālia cōncicis go na rō pōt eis eē
neutra ꝙ ē māifeſte fſȝ.In cōclue
peccat qa cōcludit fſȝ ex fſis.
Ad formā go rōis neo boīem nec
pbao eꝰ.uȝ ut dictū ē un̄ ↄceo ꝙ
aliq̄ rō pōt ↄcil p abnegaom abti
& reut q̄ qdē ī ſe n̄ ē abta nc relua
ſȝ neutra.un̄ rō ē̄tiſ ī cōi nec ē ad
ſe nc ad aliud poſitiē & cōtracue
ſed ē utrūqȝ puatiē ſicut aſ nec ē
rōale nec irrōe ut p̄cedt ſpēs niſi
puatiē.qa ad utrūqȝ ē in poa lȝ ſt
uel īcludat neutrꝝ pōitiē. Sed
cōtra qa na rō inferior ē abſoluoa

rōe ſupioris.ſȝ rō ſbē q̄ ē īferior
rōe ē̄tis cū ſit abta.fora & pōitiē
taſ ē abſolutior q̄cūqȝ rōe nōc ab
ſoluta ut ē rō entiſ.go n̄ īclut illā
Preterea ad idē replīt aureolꝰ
ſic.īpoſſie ē aſpectū īteꝰ tiare ad
aliq̄ rōȝ niſi ītelligat eā ad ſe & ſi
ne tio cointellecto. uſ n̄ ad ſe ſed
tm̄ coītſio.ſed ſi nō coītſia ſminꝰ
rō ē abta.Si vo cointela tiꝰ rō eſt
reua.go talis mea rō excogitari n̄
pōt.ao2 pȝ qa coītel2e & n̄ coītſi2e
tim ſȝ eandē rōȝ ſunt ↄtradica in
meta. Ad pm reſpont ma fran‑
ciſcꝰ d̄ marchia ſic. ꝙ abſom ſuiſ
3a.uoo p ut diuidit ↄtra depēdēs
ſicut deꝰ uel ens.& iſtoo deꝰ ē ſi‑
plex ens abſom.qm̄ hȝ eē oīo īde
pēdens Alioo ut diſtina cōtra
ens ↄtractū ſiue reſtrictum.
3oo ut diſtia cōtra rſtm̄.tūc ad p
pom dio ꝙ abm p ut ſūiſ po & zoo
ſ.p ut diſtia cōtra d̄pen̄s ſ ↄtra cō
tractū ſiue reſtrictū.ao2 eſt uera
&c oīs res ſuperior ē abſo2 rōe ī
ferioris.iſto itellio ꝙ rō ſupior
ē magis ī depēdēs q̄ īferior cū īfe
riꝰ d̄pēdat a ſupiori & n̄ ecōuo et
& miꝰ cōtracta & miꝰ reſtricta q̄
iſta ut pȝ go. 3oo aūt accio abm
ut diſtina cōtra rſtm̄ nō eſt uera
qa ſic rōt abta & īferior ē abſo2
rōe ſupiorꝝ ſit rō ſbē rōe ē̄tis.qa
rō ſbē ē abta fora poītiē.rō autē
entis non eſt abſoluta nec reſpec
tiua iſto modo ut dictum eſt.

Ad zm dicendum ꝙ aliq̄ rōneȝ
ītelligi n̄ cōintellecto tio pot eē
dupliciter.uel quia iſta ratio eſt
formaliter eſt ad ſe & illud quod
ſic intellgitur eſt proprie & for‑
maliter abſolutū.uſ quia iſta ra
tio nō eſt formaliter ad aliud nō
tamen formaliter eſt a ſe & illud
quod per iſtam rationem intelli‑
gitur non cointellecto tio nō oȝ
ꝙ ſit formaliter & inproprie ab
ſolutum niſi abſtractuȝ uocetur
abſolutum. cōcedo ergo ꝙ ratio
propria entis non eſt abſoluta
nec reua.ymmo eſt neutra quidi
tatiue & utraqȝ pmiſſiue & ho ē
ſimpliciter ī oī ratione tranſcētt.
Ad tertiam deem conceditur
aoa ſi ſit alia & alia ratio ſe tenēs
ex parte cōnceptus cui attribui
tur & non ex parte eorꝝ quibus
ſic attribuitur aliter nullus con
ceptus eſſet uniuocus. Alia eniȝ
eſt ratio aīalitatis ſm eſſe quod
habet in homine. & alia ſm eſſe
quod habet ī aſino. Ad b2em neo
eaȝ ſi accipiatur ratio ut ſe tenēs
ex parte entis. Ad probatioē
dico ꝙ lȝ ſit alia ratio de eē ſim‑
pliciter & de eſſe ad aliquid cuiꝰ
aliqtas ſit de eſſe alterius tamen
ratio ipſius eē eadem eſt utriſqȝ
cōis & ab utraqȝ neutra. Ad
4am concꝰ ↄn̄am.ſ. ꝙ omnes ra
tiones proprie entiū ſunt extra
propriam ratiōem entis.ſicut ra

tiones proprie īferiorum & eu‑
infēs.go ſunt nihil neo ↄn̄aȝ.licet
enim ratio propria entis non in‑
cludat tn̄ rationes ae ratione en
tis includunt. peccat enim ī for‑
ma arguit enī ſic rationes pprie
hominis & leonis ſunt extra p‑
priam rationem aīalis. go leo &
homo non ſunt animalia ꝙ ē fal
ſum. Quantum ad tertium u
bi eſt opinio propria ponenda &
ſcotica defendena ſic procedam.
Primo ponam aliquas diſtinctio
nes Zo ponam aliquas concluſio
nes. De po ſit iſta pa dio ꝙ cō
ceptꝰ pōt ſumi multa. Vnoo p
potentia conceptiua ſeu intellec
tiua. zo modo pro ratione cō‑
ceptiua ſeu ſpecie intelligibili.
3oo p actu ↄcil ſeu intelligēdi
4oo pro aliquo per actum intellec
tꝰ formato. 5o modo pro obiec
to conceptibiſ ſeu intelligibili.
6o pro obiecto ↄceptoꝝ.i.ut actu
terminat acm concia uſ intelligē
di ꝙ idem eſt ꝙ ſ lucet obieciue
in acu concia. za diſtinctio eſt
ſcoti ꝙ unitio eſt triplex. quedā
phīca quedam logica & quedaȝ
meca. Vnitio phīca eſt unitas
natuſ ex natura rei.cirↄto omni
ope īteꝰ & d̄ ia unie loa p.7o phiꝝ
qn̄ dt ꝙ ī ſpē ſpāa ē ppe ↄpao & n̄
ī gn̄e qa ſpēs ſpāa dt unā naturā
unicam non autē genꝰ ſed latēt
equocaes in gn̄ibus genꝰ enī dſ

equom equie opposita unini phi
ce. eo ꝙ ñ correſpont ſibi una nã
uel ypoîs extra ſ3 pña ſ3 ꝙ dt ꝯtoz
& thẽiſti9 ſup lim ꝺ aĩa unio illa
ſolum eſt ſpeciei ſpecialime que
dicit unam naturaȝ unitate reali
minori q̃ ſit unitas nũeralis.
.Vnitio loa eſt unitas alic9 realitis
uel intentiõis pe ꝯcepte ſub una ĩ
tene loa ul gra. ſub intene gñis ꝑ
dr̃e ꝑalic9 ze intenis alteri9 locus
n. ꝯſiderat h9i zas ĩtẽrõeſ adiũctaſ
p̃mis Ex qo conclûo corre. p̃o
ꝙ aliqd tranſcẽdẽs ẽ pprie utum
unine loa & licet nulla za ĩtentio
puta ge9 uel dr̃a ꝯpetat tranſcen
dẽti alicui exa ge9 exñti ſicut pȝ
tñ aliq̃ ſibi cõpetit ſaltẽ ußitas q̃
eſt loa & za intentio. zo cõcluo
ꝙ aliqd eẽ unicum unie loa & e-
quom equoe phica non r̃pugnat
pȝ. n. ex p̃dictis ꝙ gen9 eſt unim
unie loca & equocũ equõe phica
Vnio meca ẽ unitas alic9 pe ĩ-
tẽtõis abſtrahibiꝑ p ĩtem a pꝑib9
ex nã rei ç9 ꝯſcripta q̃cunqꝫ ĩtẽe
za & hoc mõ tranſtinõ r̃pugnat
unio. Ex quo cõcluo core. ꝙ a
liqd ẽ unim mece qđ nõ eſt unim
phice pprie loquẽdo. 3a diſoẽ
ꝙ ſicut põt poni duplex rõ ĩ q̃ a
liq̃ ꝯnt. ſ. tranſ[illegible] & pñlis ſr̃ põt
diſt duplex unitsmõ9 ut dicaſ ꝙ
ẽ quedã unitio tranſcẽs & quedaȝ
pñlis. ſed z9 mo9 đđt ẽ famoor iõ
p. loa ut pli m de ipſa & ãtiq doc

tores uñ cũ ſ3 çũ illã ppõȝ famo
ſam & dignitatẽ ſcotizantiũ cui
libet enti cõrñd& ſua ppria uni
tas & cũ ens de oĩb9 p̃dicer iſ m
ꝯſe3 aliq̃ unitas hoc non aſpiciẽs
aliq doctores q̃ plim a ueritate ꝺ
uiauerunt 4a dio que eſt fran
ciſci de Mara ſuper p̃mum ſñaꝝ
eſt ꝙ q̃tuor ſunt gradus uninis
ppter quorum diuerſitatẽ diuer
ſificantur opiniones de unine en
tis. uniuocuȝ enim deſcendt ĩ ſua
unita 42. primus gradus ẽ qñ
deſcendit ſm eandem rõnem &
ſm eundem mom eſſendi cõem e
is & ſm eundem ordinẽ eſſentia
lem. & ſm eundem gradũ pfecis
eſſentialẽ. & ille gradus ſiue mo9
unis ẽ pfectiſſim9 gradus q poſ
ſibilis repire in creaturis. ſed iſta
unitio eſt tantum ſpeciei ſpecia-
liſſime. ſpecies enim ſpecialiſſima
ut alo deſcendit in ſua indiuidua
ſm eãdẽ rõeȝ & ſm eundẽ modũ
eſſendi eis cõmunem. patet & ſ3
eundem ordinem eſſentialem eis
cõeȝ ſm enim phm zo mece. ordo
eſſentialis eſt inter ſpecies nõ au
tem inter indiuidua. & ideo ſpe
cies non deſcendit per prius in u
no indiuiduo q̃ in alio. accidit ẽt
ĩdiduo eꝫdẽ ſpẽi ꝙ ſit p̃9 ao. accit
& ĩdis eꝫdẽ ꝙ ſt pfecti9 ao poſſunt
eĩ eſſe duo indiuidua eiuſdẽ ſpe-
ciei eque perfecta. & ideo ſpecies
deſcendit in ea ſecunduȝ eũdem

gradum eque pfectũ. & hoc pe
& hinc ẽ ꝙ in ſpe ſpema eſt tantũ
perfectiſſima cõparatio z9 gra
dus eſt minor iſto. & eſt qñ aliqd
deſcendit in ſua unita ſm eandeȝ
rõnem. & ſm eundẽ modũ eẽndi
& ſm eundẽ ordinẽ eſſentialẽ. ut
dicir 7o mec. non tamẽ deſcendit
in ea ſm eundẽ gradũ perfectiõis
quo deſcendit genus aliqđ ſubal
ternũ ut al in ſuas ſpẽs per rõna
bile & irrõabile puta ſbã aĩata ſẽ
ſibilis eſt ĩ oĩbus ſpẽbus ſm eun
deȝ mom eẽndi. & ſ3 eundẽ ordi
nẽ eẽntialeȝ ut dr̃ 7o mẽe. non tñ
deſcendit in eas ſm eundẽ gradũ
pfectiõis eẽntialẽ. aliũ enĩ gradũ
pfectionis alis h3 hõ q̃ brutuȝ &
ideo in hoc uȝ diuerſitatis gradu
um genus recedit ab unine & ac
cedit ad equoem pp qđ dicit. p. v.
mẽe. ꝙ latent equocatões in gñi-
bus. In qb9 uerbis. p. innuit duo
Primo enĩ innuit multiem eẽ di-
uerſitatẽ graduũ gñis penes ꝙ
attenditur ei9 equiuoo. Zo innu
it unitatem rõnis eius penes q̃ ẽ
eius unitio. & hoc cum dicit. la-
tent equiuocationes in generib9
ſub aliquo enim huiuſmodi ha-
bent equiuocationes latere ſi la
tent. hoc autem ſub quo latent
ille equiuocationes graduũ ge-
neris eſt unitas rõnis ipſi9. latẽt
autẽ ibi pp diuerſitates graduũ
que ſunt eiuſdeȝ rationis forma

lis. 39 gradus unis eſt mior
predictis duobus. eſt qñ aliquid
deſcendit in ſua inferiora ſm ean
dem rõneȝ & ſm eundẽ modum
eſſendi. nõ tamen ſm eundẽ gra
dum perfectionis & eſſentialẽ or
dinẽ. ſicut nũs deſcendit in ſuas
ſpẽs. deſcendit enim nũs ſm ean
dem rõnem numeri in cõi. & ſm
eundeȝ modũ eſſendi ſed tamẽ ſ3
aliũ & aliũ gradũ perfectionis.
perfectiorem enim gradum nu-
meri pticipat trinarius q̃ binari
us. deſcendt etiam in ordine quo
dam eẽntiali. non ordine ſuperio
riuȝ & inferioꝝ ſed per p̃9 deſcẽ-
dit in unam ſpeciem q̃ in aliam.
ut prius in binarium q̃ in terna-
rium. & ſic aſcendendo. Et quan
tum ad talia uniuoca ut dicit. p.
4o mẽe. ꝙ ſpecies rerum ſunt ſi-
cut numeri. ſicut eniȝ ſpecies nu
meri habent eſſentialem ordineȝ
ita ſpecies rerum ſunt inter ſe eſ
ſentialiter ad inuicem ordinate.
& ille grad9 unis acced ad ana-
logiã. unde numerus eſt uniuo
cũ ĩ q̃tũ ſ3 unã rõȝ deſcent ĩ ſuas
ſpẽſ & p̃dicar de eiſ. analogũ aũt
ut nõ deſcẽt ſ3 eũdẽ ordinẽ e9 tñ
ſpẽs hñt inter ſe ordinẽ eẽntialẽ
Ex qo ptȝ ꝙ ipa anaca ſe tȝ & põt
ſtar cũ unie. 49 grad9 ẽ mior p̃
dẽiſ. & ẽ qñ aliqd dſcẽt ĩ ſua ĩferi
ora ſ3 eãdẽ rõȝ tm. non tamẽ ſm
eũdẽ modũ eſſendi. nec ſ3 eũdeȝ

gradũ pfectiõnis.nec ſecũdũ eũ
dẽ ordinẽ eẽntem.& ſic ens deſcẽ
dit in ſbã3 & accidẽs.rõ eni entiſ
eſt ĩ ſe eadẽ in ſbã & accidente.h3
tñ diuerſu3 gradũ pfectiõis ĩ eis
ſbã enĩ pfectior ẽ eẽn² accidente
prius enĩ deſcendit ens in ſbãm
q̃ in accidens. ſbã enĩ p̃ſupponiẽ
accidenti.2o habet aliũ mom eẽn
di in ſbã q̃ in accidente.in ſbã e-
nim exiſtit ita depen² ab a° ſbĩue
In accñte autẽ h3 om modũ eẽn¹
Iſte aũt ẽ infimus gradus uniõiſ
habens multũ de equiuoe. qa h3
diuerſitatẽ graduũ & modi eẽn¹
& diuertem ordĩſ.ĩo taſe ẽ ſiẽ uni
uom equocũ & analom ẽ unim.
qm̃ h3 unitem rõiſ cõiſ.eqm q̃tũ
ad diũſitem graduũ & mõi eẽn¹
ãalom aũt q̃tũ ad ordinẽ. Et hĩc
eſt ꝙ aliqui aſpiciẽteſ ad diuerſi-
tatẽ graduũ pfectiõiſ & modoꝝ
eẽn¹ tm̃ dicũt.ꝙ ens ẽ equiuocũ
Alii attendẽteſ ad ordinẽ qñ
enſ deſcendit in ſbã3 & accidẽſ &
ad ordinẽ quẽ habent ĩ ſua ĩferio
ra inter ſe dicunt ipm analogum
Alii uero uniuom ad eiuſ uni
tatẽ rõis attendẽtes & ſic diuerſi
ficanẽ opiniõeſ de ente q̃ certe ue
rũ dicũt in aliq°. 5a diuiſio eſt
eiuſdẽ in p̃mo ꝙ nos habe⁹ unim
equocũ & analogũ.drñt autẽ h°
mõ.qa uniuocũ ẽ cui⁹ non ſigni
ficãs eſt unũ.& intẽtio ſignata
eſt unũ tantu3.unde uniuocũ di

cit rõe unitatis nõis ſignificãtiſ
& intẽtionis ſignificate.ũde iſta
duo.u3 ipſu3 non ſignificans &
intentio ſignificata cõparãdo ad
inuicẽ referũtur uniformiter ad
ſe ĩ ratione ſig¹ ad ſignificatũ &
ecõuerſo quantũ ad hoc ꝙ ſicut
nomen qd̃ eſt ſignũ eſt unũ ita ĩ
tentio ſignificata eſt una Eq
uocũ uero eſt cuius nomẽ ẽ unũ
intentiones uero plures.unde in
equiuocis unitas nominis ſigni
ficantis diſtincta eſt ab unitate ĩ
tentionis ſignificate ſicut multi
tudo uel pluralitas diſtinguitur
ab unitate. Ex quibus patet
ꝙ uniuocum & equiuocum con
ueniunt ĩ unitate nominis.quia
utrobiq; eſt nomen um.differũt
tamen in diuerſitate intentionis
ſignificate quia in uniuoco eſt u
na intentio.in equiuoco aũt plu
res. Analogũ aũt eſt qd̃ ſigni
ficat unitem alicui⁹ rõis ſm pri⁹
& poſteri⁹ dictã. Ex hoc ſequũẽ
tria correlaria. Primum eſt ꝙ
in equiuocis non differunt ſup-
poſita & ſignificata.ipſum enim
equiuocũ ut dictum eſt non ſig-
nificat unum aliqd̃ ꝯe pluribus ĩ
ferioribꝰ ſ3 ſigẽ p̃° & imetc plura
& ĩo ñ ẽ aliud ſignama ſuppõitis
ſuis p qbꝰ põt ſuppõeẽ.ñ aũt ſic
eſt de uniuoco.quia nomen uni-
uocum ſignificat unam intẽten
tõ3 ꝯem multis ĩferioribꝰ.pt aũt ñ

ſolũ ſupponere p iſta ĩtentione
quã ſignificat ſ3 etiã pro ſuis oĩ-
bus ĩferi⁹ qbus eius ſignificatũ
cõpetit.ſicut p3 cu3 dr̃ oĩs homo
currit.& ita aliud ẽ ſignificatu3
unica & e⁹ ſuppoſiti 2m corm
ẽ.ſ.ꝙ uniuocũ ẽ p̃us nã ipſo eq-
uoco & oẽ equocũ ſimpliciter re
ducit ad uniuocũ ſicut multitu
do ad unitate3.qd̃ p3 qa aut ꝙl3
iſtorũ qd̃ ſignificat equiuocu3 ẽ
uniuocu3 aut nõ.ſi ſic habeẽ p-
poſitũ.ſi non cũ non ſit pced²e ĩ
ĩfinitũ ĩ ſignificatis noĩm nec in
noĩbus ſignificantibus.tandẽ ẽ
deuenire ad aliqua quorũ ꝙlib3
& pſonę ẽ unũ & ita equocũ re-
duciẽ ad uniuocũ ſicut multa ad
unũ ut dicit phũſ p° mece.ꝙ illd̃
qd̃ nõ ſignificat unũ nihil ſigni
ficat. 3m correm ẽ ꝙ inter uni
uocu3 & equom for² non ẽ dare
mem ſed bene maẽr aliquo modo
u3 quãtũ ad ordinẽ ſuppoſitorũ
ꝙ p3 quia inter unũ & nõ unum
ſeu plura nõ eſt dare mem.ſic nc
inter equom & uniuocu3.g° oẽ
nomẽ uel ſignificat unã ĩtentiõ3
& ſic ẽ uniuocũ.uel nõ una3 ſed
plures & ſic ẽ equom.cõſtat aũt
ꝙ inter iſta duo nõ ẽ dare mediũ
for².ſ.ĩẽ unũ & plura.& ideo ĩẽ
uniuocũ & equocũ nõ ẽ dare me
diũ.Nã analogũ nõ ẽ mediũ niſi
maẽr tm̃ accidit eni3 uniuocis &
equociſ ꝙ ſuppoſita eoꝝ habeãt

oꝛdinẽ attributiõis ad ĩuicẽ in h°
aũt ordĩe differt analogũ ab uni
uoco & equoco.ꝙl3 hoꝝ abſtra
hit ab iſto ordine licet cũ iſto ſal
uetẽ uniuocu3 quia habentia h⁹¹
rõnẽ & ordinẽ attributiõis etia3
hñt unã rõ3 cõ3.& tunc tale ano
logũ ſe tenet cũ aliquo uniuoco
& nõ ẽ uniuocũ.qñ aũt talia ha
bẽa h⁹ ordinẽ nam hñt rõe3 cõe3
tũc tale analogũ ſe t3 cũ equoco.
et ĩõ oẽ analogũ ẽ forlẽ uniuocũ
ẽ equocũ.l3 accñtalẽ rõe ui3 dicti
ordinis utrũq; accñtalẽ drãt ab
utroq; 6a diſtictio ẽ q̃ ẽ ſcoca ꝙ
refert dice eẽ uniuocũ.& eẽ uice
p̃tũ.allegãdo.n.ẽ quid uniuocũ
ĩ diuĩ ſbĩs ĩq̃tũ ẽ ĩ ilẽ ẽ ei⁹ non &
ẽ ei⁹ rõe3.nõ tñ de ipĩs unice p̃ẽ.
nã p̃ri unice ẽ p̃ri quidiue.drẽ iq̃
p̃tio uuica a p̃tiõe denõiaua nnde
eẽ uniuocũ phĩb⁹ nõ ẽ niſi eẽ eꝯd̃
rõis ĩ oĩb⁹ queadmom ſe h3 albe°
reu ſbõꝝ. Sic põt dici de ente
qd̃ ẽ uniuocũ nõ tñ de oĩb⁹ uice
p̃ẽ.qa nõ p̃ẽ de ſuis paſſiõib⁹ uiẽ
cũ nõ p̃dicerẽ que de eis.n3 etiã d̃
ultĩs drẽis.tñ ſua rõ ẽ eadẽ apud
oĩa.ud 2° h⁹ arti¹ põ aliq̃ſ ꝯnes.p̃a
ẽ ꝙ eẽſ ſũptũ ꝯĩẽ ñ ẽ uim oĩb⁹ ẽtib⁹
unine phica.hãc pboc.ꝯtui ẽtis ꝯĩr
ſũpto ñ corrñd3 una nã ĩ re extra
g° ꝯcept⁹ ẽtis ñ ẽ uiuoc⁹ tñ unie
.ſ.phica.añs ẽ euins.qa ꝯtui ẽtis
ĩ ꝯĩ ſũpti ſubſtat o² en²d̃ qb⁹ ẽtũ
ẽ ꝙn dñt aliq̃ unã nãm.ꝯña ẽt p3.

ex p̄cedētib⁹ puta ex z^{a} diſtictio
ne. z^{a} 9° ſit hec. ꝙ ēs ꝯīter ſūp
tum eſt uere uniuocū oībus enti
bus. Vniuo^{ne} lo^{a}. hanc oñdo^{e} id
quod dicit aliq̄ unā realitatē uel
p̄mam itentionē ſub aliqua intē
tiōe lo^{a} ē uniuocū uniuocatione
logica . ſed ens cōiter ſumptum
eſt h9^{i} g^{o} zc. a^{oz} patet ex diffini
tione uni^{ci} lo^{e} poſite ſuperi⁹. b^{oz}
ēt eſt euidens. qa licet ens cōiter
ſumptū non concipiatur ſub itē
tione gn̄is uel dr̄e uel alicuius z^{e}
ītentionis in g^{e}. concipiꝰ tn̄ ꝑ cō
cipi poteſt ſub īten^{e} uл̄is q̄ utriq̄
eſt intentio lo^{a} et z^{a} 3^{a} 9° ē iſta
ꝙ ens cōiter ſumptū ē uniuocū
oīb⁹ entibus uni^{e} me^{ca}. ſic intel
ligendo ꝙ ens dicit aliquē unū
9^{m} realē abſtrahibilē ab oīb⁹ en
tibus ꝑticipantibus ens qui^{ue}.
ſm queꝫ 9^{m} ens eſt p̄dicabile de
oī ente qui^{ue} et realiter et uni^{e} et
in quid. hāc 9° nē oñdo^{o}. Oīs ite⁹
certus de uno 9^{u} et dubi⁹ de duo
bus dr̄ſis in quib⁹ ille cert⁹ q^{ue}
includiꝰ. habet 9^{m} i^{m} de quo eſt
certus aliū a cōceptib⁹ de quibuſ
eſt dubius et uniuocuꝫ illis. ſed
inte⁹ hōiſ pōt eſſe cert⁹ de aliquo
ꝙ ſit ens. dubitan^{o} tn̄ utrū ſit de
us uel creatura ſubā uel accidēs
& ſic de ōibus aliis in quib⁹ īclu
diꝰ ens quidi^{ue} ſicut pꝫ. g^{o} 9^{tus}
entis eſt alius a conceptibus du
biis & uniuoc⁹ illis. ita ꝙ de ſe ē

neuter tn̄ includiꝰ q^{ue} in utroq̄
illorū. a^{oz} pꝫ quia īpoſſibile ē eū
dē conceptū eidē ītellectui ſim⁹
eſſe certū & dubiū. g^{o} uꝰ ē ali⁹ &
habet ꝓpoſitū uel nullus & tūc
non ē certitudo de aliquo [illegible]
ergo alius. ſi ergo quidi[illegible] īcludi
tur in illis. ſequiꝰ ꝙ non tm̄ erit
ali⁹ ſed ēt uniuocus eis. b^{oz} d̄cla
raꝰ primo de deo & crea^{a}. quia q̄
libet ph̄us antiqu⁹ fuit cert⁹ de
hoc quod ponebat p̄^{m} p̄nci^{m} eē
ens puta unuſq poſuit ignē eſſe
p̄n^{m}. ali⁹ aq̄. qlibꝫ eiꝫ erat cert⁹
ignē uel aquā eſſe ens erāt tn̄ du
bii utrū eſſet ens creatuꝫ uel īcre
atū. p̄mū uel non primū probo.
non enim erat certus ꝙ eſſet ens
primum. quia tunc d̄ fl̄o fuiſſet
certus. falſum autem non conue
nit ſciri. nec etiam erat certus ꝙ
eſſet ens non primum. quia tunc
oppoſitum non poſuiſſet. z^{o}
ꝓbaꝰ de ſubā & accidente. nam
phi diuerſi diuerſimode oppinā
tur de luce. unus enim poſuit ꝙ
eſt accidēs. alius ꝙ ē ſubſtantia
cōmunis. & ille qui poſuit ꝙ eſt
cōmunis ſubſtantia eſt certus ꝙ
ē ens nō tamē eſt certus ꝙ ſit ſic
ſubſtantia. quia eſſꝫ certus de fal
ſo nec ꝙ non eſt ſubſtantia quia
oppo^{m} pōit Ex q^{o} cōclu^{o} cor^{e}
ꝙ hec rō ē īſoluta apd̄ hoīeꝫ q̄ꝫlꝫ
ꝙ ꝓ^{e} rō fūda^{a} ī p̄^{o} ꝑn^{o} qd̄ qſq̄
negat mētiꝰ & totā phīaꝫ d̄ſtru^{e}

que eſt apud oēm hominē mani
feſta in ſolu^{is} predicta ratio ē h9^{t}
tride eaꝫ g^{o} ꝝ. Pro euiden^{a} tn̄
h9^{i} rationis pono aliquas ꝓpoſi
tiones Prima ē iſta ꝙ ꝯcept⁹ ētiſ
nulli pōt eſſe dubi⁹. ꝓ^{a} ſic aliqd
ꝙ eſt ſbm̄ primi et certi^{mi} princi
pii de eius ueritate null⁹ poteſt
dubitare ē noti^{u}. ſed conceptus
entis ē h9^{i} g^{o} ꝝ. a^{oz} pꝫ naꝫ no^{a} ꝓ
poſitio^{m} dependet ex no^{a} termi
noꝝ ex p̄mo p9ꝝ. b^{oz} pꝫ 4° me^{ce}
de p̄mo prin^{o}. īpoſſibile eſt idē ſiꝰ
eſſe & non eē. Confirmaꝰ per al
gaꝫelē primo tractatu me^{ce} c^{o} z^{o}
diuiſiōe p̄ma qui dicit ſic. inte^{tus}
apprehendit ens ſm mo^{m} ymagi
nationis ſue ſine du^{o} aliq^{o}. nec e
get ad apprehēdēdū deſcriptiōe
ſeu diffi^{one} Preterea Auic^{a} pri
mo me^{co} c^{o} z^{o}. no^{a} entis nō acqri
tur ex aliis notiorib⁹ ſe. Cir
ca h^{o} aliqs poſſꝫ dubitare an con
ceptus entis ſit uni^{cus} uel eq^{cus}.
ꝝ^{o} ꝙ ꝯn̄a nō uꝫ. quia dubitare d̄
hiis nō ē dubitare de cō^{tu} entis ī
ſe. ſꝫ de qbuſdam ſibi attributis.
ū n̄ ſim^{a} ſimplex aut totalr̄ ſciꝰ
aut totalr̄ ignoraꝰ cū nō habeat
ptē ſm quā poſſit ſciri. & ptē ſꝫ
quā poſſit ignonrari. hec ē ratio
ſcoti habēs ortuꝫ ex 7° me^{ce}.
Z^{a} ꝓpō ē iſta. ꝙ conceptus ſbē ꝑ
accn̄tis dei uel creature pōt eē ali
cui d ibius. hoc pꝫ ex pi^{a} & ēt ꝓ
batū eſt. 3^{a} ꝓpō eſt iſta ꝙ cer

titu^{o} d̄ cōceptu ētis n̄ ē certitudo
ſolius uocis. ꝓ^{a} quia certitu^{o} p̄^{i}
p̄ncipii eiuſq; tioꝝ nō ē certitu^{o}
ſoli⁹ uocis ꝓ^{a} nā ī ipſa ſolū n̄ p̄t
finiri p̄mū p̄n^{m} Confir^{a} ꝓpō
qa phī īqrentes p̄^{m} prin^{m} certi
erāt ꝙ ipꝫ erat ens reale cū ſoluꝫ
ſibi ꝯpetat rō primi principii. du
bitabāt aūt ꝙ ens erat n̄ g^{o} erāt
certi de coneptu ſoli⁹ uoci^{s} g^{o} ꝝ
4^{a} ꝓpō ē iſta ꝙ ꝯ^{tus} entis eſt
cōceptus qdita^{uus}. hoc ꝓbatur
cōcept⁹ q p̄^{a} in quid ē qdi^{uus}. ſꝫ
con^{tus} entis ē h9^{i} g^{o} ꝝ. b^{oz} pꝫ qa
ad iterrogationē factā per q d de
aliq^{o}. optime ꝝ^{a} ꝙ ē ens. Pre
terea ꝙ p̄^{a} eēntialr̄ & n̄ p modūꝫ
q̄lis. p̄^{a} quidi^{ue} ens p̄^{a} eēn^{a} ſm
ꝯ^{torem} 4° me^{ce}. ꝯ^{to} z^{o} g^{o}. Intelli
gē^{m} tn̄ ꝙ lꝫ ꝯcept⁹ entis p̄dicet
q^{ue} & ſit p̄⁹ ī ſe tn̄ n̄ de oībus p̄^{a}
qdi^{ue} ſꝫ de aliqbus deno^{ue}. und̄
de pa^{o}nibus n̄ p̄^{a} q^{ue} ſed deno^{ue}
ut inferi⁹ oñdetur Pro euidē^{a}
tn̄ h⁹ ꝓpōis notandū eſt ꝙ con
ceptus quidi^{uus} dicitur duplici
ter. Vno modo pro ōi conceptu
ptinente ad quiditatē rei. & iſto
modo tam conceptus gn̄is q̄ dr̄e
dicitur quidi^{uus}. Alio modo
pro ſolo illo cōceptu q prdicaꝰ
in quid. & iſto modo conceptus
cōis gn̄is ē qui^{uus}. cōceptus aūt
dr̄e ē q̄litatiu⁹ Z^{o} ſciendum ē
ꝙ quidi^{uum} diciꝰ multipliciter.
ſcꝫ eēntiue quo dicendo omnem

eēnt iā tā creatā q̄ icreatā· abtam
ł reſpecuam qa uȝ ıpȝ ē aliq̄ eēna.
2oo dicitur quum ſpeue ut ōe
quod aliq̄ rē ſpectat cuiuſmodi ē
dr̄a ſpeca uel forma rei ultima.
3o dr̄ aliqd quidiuum repn̄ue ut
ōe quod repn̄tat eēnti ā alicui⁹ q
ditatis ſiue ſit uerbū perſonale ſi
ue ſpēs intell'ibilis ſiue act⁹ intel
ligendi. 4o dr̄ aliqd qditatm̄
conſtitutiue ut oē illud qđ intri
ſice aliqd conſtituit ſiue ſit mā
ſiue forma uel gen⁹ uel dr̄a.
5o dicir̄ aliqd quiditatm̄ idicatie
ut ōe quod indicatiue idicat. ue
diffio. 6o dicitur aliquid qdim
p̄dicatie ut qcquid p̄ᵃ in quid
Ex hiis poſſunt accipi quedam
correa. primū ē ꝙ ōe quiditatm̄
conſliue eſt quidim eſſenſitive.
ſȝ n̄ eꝯūſo hop ȝ. 2m corr̄m ē ꝙ
eē qdiuum ſpeue ē qdim ſȝ n̄ eꝯūo
pȝ dr̄a.n. ſpeca ē qdiue ſpeca &
ēt conſtie. genus autē conſtiue
ſed non ſpeue. 3m correm eſt
iſtud ꝙ qditam repn̄e nō ē qdim
eēntiue nec cōſtie. nec p̄die nec i-
dicatie. & hoc illi⁹ qđ repn̄tat
Iuxta qđ pono tria dicta. primū
eſt ꝙ conceptus entis ut ē illđ ꝙ
concipir̄ abſtractiue cuȝ p̄ciſioē
tiationis qua terminat actum cō
cipiendi eſt qdis eēntiue. patet.
nā ſola eēna eſt illud quo aliquid
quidifiᵃ eēntiue. conceptus aūt
entis ſic acceptus eſt idem ꝙ eē.

2m dictum eſt ꝙ concep⁹ ētis
acceptus pro actu concil uel pro
aliquo p actū concipiēl formato
nō ē qdis niſi repreſentatiue ptȝ
zc 3m dictū eſt iſtud ꝙ cōcep
tus entis acceptus ꝓ obō cōpoſi
to ē qditis predic. patet quia eſt i
ſuperius. 5a ꝓpō ē iſta ꝙ con-
ceptus entis ē diſtinct⁹ a cōcep-
tu oīm entiū particulariū ꝓbar̄
Inpoſſibile eſt eundē cōceptum
idem intellectui ſimul eſſe certuȝ
& dubiū ſed cum certitudine de
conceptu entis ſtat duo de cōcep
tu cuiuslibet entis ſpālis ut pȝ ex
declaratis go zc preterea. ipoe
eſt aliqua plura in uno & eodem
conceptu conuenire & differr̄. ſȝ
deus & creatura & omnia entia
particularia conueniunt in con-
ceptu entis quia utrūq; eſt uere
enſ & tamen differunt rationib⁹
propriis ergo zc preterea pao
nes inſunt ſubō adequato ꝯm ali
quā propriam rōm uel ꝯm aliq̄ȝ
conceptum tuum ꝓpriū. ſȝ ens
hȝ proprias paſſiōes 4o mece go zc
6a ꝓpoſitio ē iſta ꝙ nullū eq-
uom dicit aliquē unū conceptuȝ
ꝓpriū ſuis equotis niſi ſaltē nōiſ
ꝓᵃ nā nō dicit niſi ſolam uocem
cōem. 7a ꝓpō eſt hec ꝙ concept⁹
equoci non ē concept⁹ qditis. ꝓᵃ
nā non dicit niſi ſolā uocē cōem
na aūt uox p̄ᵃ qdiue de aliq̄ uera
re ex qo cōcluo unū corrm ꝙ cū

conceptuſ entis ſit qditatis & diſ
tinct⁹ ab aliis ꝙ ipſe erit unicus
Sed ad rōm ſcoti ꝓ 3a ꝯone ꝛndet
aureol⁹ q iſtā rōȝ ſic nitir̄ ipedir̄
4o. Et p̄o oñdit ꝙ ille mo⁹ argōdi
non uȝ ꝙ ſic pȝ qa unus & idem
cōceptus non pōt eē cert⁹ & du
bius ſed inte⁹ ſcit ꝙ ens dt aliq̄ȝ
unū ꝯcepm & dubitat utrꝝ ſit a-
nalogū uel equim uel unim go ē
dare aliquē cōcepm q nec ſit ana
log⁹ nec equicus nec unicus. qđ
pȝ eē fl'm. p̄ ad idē 2o ſic ad dic
tū alic⁹ ꝙ ſcio ipoe eē mentiri. di
centes. canis eſt i platea uel i ma
cello. habeo aliq̄ȝ concepm certū
ꝙ aliq̄ res ſignificata per hoc no
mē canis ē in platea. & tn̄ dubito
utrꝝ ſit illa res latrabilis uel piſ-
cis. go ſignificat canis unuȝ con
ceptū cōem qđ eſt falſuȝ. go fora
arguendi nō uȝ. p̄ ad formam
ſoluendo pot dionem de cōceptu
alio dicit. ꝙ concep⁹ alic⁹ pōt
intelligi dupl'r. uel abiete dionis
& ſepate rōis ł alie tōlitatis. q̄ cō
ceptus toci⁹ ē ali⁹ a conceptu p-
tiū & ille ē duplex. qa qn̄q; enim
concipiᵃ determite utrūq; uel al
terꝝ. qn̄q; ſub quodam cōfuſo &
mixto exm uidēs multos minu-
tos colores non diſcernit eos. ſed
in quodā mō mixto & cōfuſo ui
det eos. tunc tendit ad bozem. ꝙ
cōcipiens pois aīe eſſe ens habet
quēdā conceptū totalē. mixtum

n̄ determiatū puta h⁹ ł illi⁹. ſ. lbē
uel acn̄tis. p̄a 4o alibi conced'
aozem & bozem & cū inferᵃ go cō
cept⁹ entis non ē ꝯceptus lbē de
termite uel acn̄tis determite con
cedit ꝙ ē utrūq; indetermite nō
pp hoc ut dicit ſeᵃ ꝙ dicat aliquē
ꝯcepm p̄cıem ab illis uel abſtrahi
bilē. Contra hunc reſpondē
tē arᵃ p̄o ꝙ ipſe ſuper p̄m ſn̄arꝝ dt
di· 2a ꝙ iſta rō demōtie pt ꝙ cō
ceptus entis eſt ali⁹ ab oibus cō
ceptibus⁹ entiū ſpāiiū ſed hoc ē
ꝙ intendo concludere qo ad pre-
ſenſ per iſtā rōm. go p̄e rn̄ones ł
rōes uarie uel uane ſunt. demōo
n. non eſt exn̄tis ſolū. Addit e
tiā ille ꝙ hec rō non ꝓbat unita-
tē rōis ſed tm̄ unitatē ꝯcep⁹.
Contra hoc qa uider̄ concluder̄
cōtradicem. ſ. ꝙ ſit unitas ꝯcept⁹
& non ſit unitas rōis ꝓ eodē. n.
accipio contum & rōm obālem.
p̄a oñō ꝙ nulla illarꝝ rōm ualet.
p̄ma eni rō q̄ eſt per inſtanm con
mittit falſam fine dictiōiſ mutāo
qdi iq̄le. naȝ analoᵃ unitio ł eqtio
ſunt quedā 2e itentiones & n̄ pe
ēs autē dt p̄mā itenem nl⁹ aut ē
cōcept⁹ p̄e itentōis ē forᵃ ꝯtus 2e
itētōis r̄fert aūt dr̄e ꝯtus uniuo'is
analogie & equiuoᵃs. & concep-
tum analogū uniuom & equiuo
cū go dr̄e conceptū analogie &
unis eſt accipere contum quid.
cum uero dicir̄ conceptus eqcus

uel analogus ē:eccipere ēcōceptū
q̄lē qd̄ qa denoue ſumif.patet g°
ꝙ contradicit p̄a rn̄o ꝝ° ad illā
iſtantiā ꝙ conceptus entis non
ē concept⁹ anaci uel unici uel eq̄ᵗ
forᵗ. licet poſſet eē unicus analo
gus uel equoc⁹ denoue.ſed bene
ſeᵗ ꝙ conceptus entis non ē con
ceptus analocus forᵗ.& cum dici
tur conceptus entis non eſt con
ceptus analogici g° non eſt ana
logus nō uꝫ.un̄ cū oīs modus ſol
uēdi peccans p falſam ſit ipoe ſeᵗ
ꝙ dicta inſtantia & ſolutio ſit im
poſſibilis Ad 2m cum dicitur
ad dictum alicuius ꝛc.poſito iſto
caſu tali ꝙ ſit aliquis q non poſ-
ſit mentiri.dico ꝙ non eſt ſimile
qa canis non dicit aliquē concep
tum cōem ſed ſolū uocē ens autē
dicit cōmuniſſim conceptū. & io
poſito caſu non ſum cert⁹ niſi de
conceptu nōis & ille eſt ali⁹ roia
lis a ſuis ſignificatis Ad 3am ra
tionē que eſt ad formam dico ꝙ
multipliciter peccat. tum qa nō
uidef ſcientifice dictum ꝙ con-
ceptus oīm entiū apprehendatur
in quodam cōceptu mixto ſicut
mixti colores in celaſa. Tum qa
ubi eſt alietas eſt di° ibi g° pōere
alietatem ſine ſbō eſt ponere om
in adiecto.Iſta ēt di° de aliete cō
ceptus repugūꝫ iplicat. Tum
qa ſaltē habe⁹ ſm iſtaꝫ rōnem ꝙ
cōceptus entis eſt aliuſ a ꝯceptu

cuiuſlibet entis ſpālis i ptrᵃˡ qd̄
ē ppom.ſed q̄li aliete poſtea dr̄e
Ad 4am rōm pꝫ ꝙ concedᵗ ꝓ
pom qa ꝯceſſa a°ꝛˡ & b°ꝛˡ rōis ne
ceſſario ſeᵗ ꝯ°.cōcedere g° p̄miſ-
ſas & negare ꝯ°nem eſt rn̄def ad
ꝯ°nem & non ē bonū nec loce dic
tuꝛ. p̄a iplicat p̄conceſſi oppo
ſitū.p̄° eni conceſſit ꝙ cōceptus
entis n̄ ē dterminate conceptus
ſbē nl̄ acn̄tis.& poſtea dicit ꝙ n̄
ē ꝓ cius uel abſtrahibil ab eis.
Confirᵗ ſic qa oīs ꝯcept⁹ q ſic ſe
hꝫ ad oēs alios cōceptus ꝙ ē ali⁹
ab eis aliete non conuertente eſt
preciſibilis & abſtrahibilis ab e
is abſtractione preciſiua.ſed cō-
ceptus ētis ſic ſe habꝫ cōceptus
omnium entium ſpecialium ſi-
cut ē euidens de ſe.gᵗ cōceptus
entis ē precius a ꝯceptu cuiuſlibꝫ
entis ſpālis.quod tamen ipſe ne-
gat.patet ergo ꝙ iſta rō remanꝫ
in ſuo uigore. Et ideo ē alter mo
dus ſoluendi Thoe anglici in q̄ſ
tionibus phicis.qui iſtam rōneꝫ
nititur ſoluere 3ᵗ & ipedire p̄a
n. ipedit eā ipedito aureoli ꝙ tam
patuit ſup̄. 2° uero ipedit eaꝫ d.
ꝙ cū certū ſit mihi ꝙ rōe ē qdda
ens.duto tn̄ an ſit dr̄a ſpecᵗ hōis
l̄ ei ꝓpria pa°.ſi rō ſcoti uꝫ ſeᵗ dᵗ
ipſe ꝙ conceptus entis ſit abſtra
hibilis & unicus ꝓprie pa°ni &
dr̄e ꝙ tn̄ ut dicit ipſe ſcot⁹ neget
Diᵗ eni ꝙ nihil eſt abſtrahibile

ab ultima dr̄a pp eius ſimplitem.
3° dicit ad formā rōis ꝙ notū
fuit phis ꝙ q̄ritas erat ens. und̄
bn̄ ſciebāt ꝙ ſub aliquo ēte ſigᵃ
to continebaf.ſub quo tn̄ igno-
rabant. un̄ hoc diſiūctū diſticiu
fuit eis notū.ꝙ ſit hoc ens l̄ illd̄
puta ſbām uel accn̄s dubitabant
tn̄ ſub q̄ parte hꝰˡ diſiūcti conti
neref.& ideo dicit ipſe non ſeqᵗ
ꝙ cōceptus ētis ſit alius a contu
ſbē uel accn̄tis. qa erant certi de
ꝯceptu ētis. diſiūcti. Contra
hanc rōm arᵗ ſic.pri° contra rōm
ad formā rōis.uidef ꝙ rō non re
maneat Primo ſic.Intellect⁹ alic⁹
hōis ulᵗ ē certus de diſiunctis dᵗu
obus ſm eoꝝ ꝓprias rōes ulᵗ ſm
aliq̄ rōm cōem eis.nō ſm aliq̄ ra
tionem cōem eis parte.qa nulla ē
tis talis cōis.g° ſm aliq̄s ꝓprias
tunc ſic.inte⁹ eſt certus de oib⁹
diſtinctis ſm ꝓprias rōes eoruꝫ
g° eſt cert⁹ de q̄libet pte diſiūc
tionis.g° per ꝯn̄am non ignorat
alteram partem diſiunctionis c⁹
ꝙm dicit g° uel iſta rn̄o implicat
ꝙm.uel oportet concedere ꝙ in
tellectus eſt certus de diſiunctiſ
non ſm aliq̄ rationem propriam
eiꝰ ſed ſm aliq̄ rōnem cōem qd̄
ē ꝓpoſitū p̄a intellectus cert⁹
de uno conceptu non diſiunctiꝫ
habet aliū conceptū de iſto ab il
lis de qbus eſt certus d ſunctim
iſta pūc contradicem.Sed intetus

eſt certus ſine diſiunce aliq̄ d cō
ceptibus oīm entiuꝫ cū diſiunce
g° iſti ꝯceptus neceo ſunt alii &
drˡ p̄a inte⁹ nr̄ ē certus parte
de conceptu entis & dubitat de
conceptu dei determinate. g° ille
cōceptus ē diſtinctus neceo ab iſ
to.ſed nm equom alteri dicit con
ceptū diſtinctū ab iſto ut ptꝫ ex
p̄cedentib⁹ g° ꝛc. Contra 2m
modū ipeˡ arᵗ ſic.nā dupᵗ peccat
Primo qa ſcotus nō dᵗ qn ꝯcep-
tus ētis ſit unicus in r̄u ad ꝙcūꝗ
ꝯpatur n̄ tn̄ unice p̄tur. ꝙ ꝓbaf
qa unūꝗꝗ retinet ſuā rōm ꝓpā
ad qdcūꝗ cōpatm̄.cū ergo con-
ceptus entis habeat aliq̄ rōnem
ꝓpriam ut ꝓbatum ē.ſeᵗ ꝙ in cō
paratione ad ultimas dr̄as & ad ꝙ-
cunꝗ aliud ꝯcept⁹ entis ē unicus
non tn̄ de ipſis unuoce p̄dicatur
cū de ipſis nō p̄dicef in qd ut iſe
rius apparebit. 2° peccat. qa
in rōe ſcoti dicitur ꝙ ille ꝯcept⁹
p̄dicaf in qd de ultimis aūt dr̄iiſ
n̄ p̄dicaf i qd.g° pꝫ ꝙ 1e mo⁹ ſolᵗ
nulli⁹ ē exn̄e.g° remanet p̄dicta
rō.ſoluāt eā q uolūt. p̄a 2° ad
principalē 3am ꝯ°nem thome arᵗ
ſic per duas rōes fratris Geraldi
odonis q arguit ſic.in qbuſcūꝗ
icluᵗ realiter & forᵗ & eēnlr unū
extremū uni⁹ & eiuſdeꝫ ꝯtradic
tōis illis ē cōis aliq̄ rō realr & for
malr & eēntialr.pꝫ qa extremuꝫ
ꝯtradicis oꝫ hr̄e unitatē non nōis

ſolum ſed rei & noīs. & tūc ſi extremū inclua realr rō ē realis. ſi eēna eēnlis. ſed in deo & ca ſbā & accn̄te & in quibuſcunq; entibꝰ ſpālibus ho inclua ꝑo Pro euidēa hꝰ bonis accio extremū unius cōtradictionis & ſit illud oīo nihil ꝙ eqpollet nulli rei. quia qd̄ nulla res eſt nihil ē. go contradicm iſtius oīs nihil eſt aliq̄ res. tūc arguo ſic deꝰ & creaa ſbā & accidēſ q̄libet iſtoꝝ uel ē aliq̄ res uel nl̄ la res per contradica. ſed nulla r̄s go nihil. ſi aliq̄ res uel eēnlr ul̄ realiter uel intentionaliter. Si intē tionaliter. go deꝰ ē res per intem nr̄m. 2o ara ſic ad idē. quecūq; ſunt diſtīcta non per cōem rōnē incluſaȝ in eis habent aliq̄ rōneȝ ſibi ꝓpriaȝ ꝯem in q̄ ſunt diſtīcta hoc ē euis. ſed deus & creatura ſbā & accn̄s ſunt inter ſe diſtīcta nō per cōeȝ rōm incluſaȝ in eis go ꝛc. ꝑo bozem. qa deꝰ & lapis ſunt dita. tunc uel lapis diſtina a deo ī q̄tū res uel inq̄tū ſbā uel non. ſi ſic ergo oīs res uel oīs ſa ē a deo diſtīcta. ergo ipſe met a ſe. Cōfira qa nulla rō eſt diua alicuiꝰ ab alio q̄ non cadit ſub extremis cōtradicis illiꝰ rōis Exm albedo nō ē diſua albi ab aliquo niſi a non albo. ſed aliq̄ rō inclua in deo ſub cꝰ contradicto non cadit ca puta ens uel ſbā go ꝛc. pa ſcotus ad idem. ſi ens non drēt unum conceptū cōem deo & creature ſeq tur ꝙ de deo non poſſet haberi aliq̄ diſtincta cognitio. hoc autem ē falſuȝ ſm paulū de inuiſia dei per ea que facta ſunt itellecta cōſpiciuntur. ꝑo ꝯe. nullum obm̄ ꝓpriū poteſt exprimere uel gignere pfectiorē effectuȝ ſuo ꝓpo ſibi ſimiliſſimo ā eēq̄m. ſȝ cognitō dei acquiſita in creaturis. cuȝ ipſe ſit ens primū non dependens. cauſa oīm non cauſata eſt perfectior q̄ ſit aliq̄ ꝯgnitio cuiuſcūq; obī cauſati. go oportet ꝙ ille eliciatur per aliquod cōe repertum in ipſis 4a ꝯo eſt iſta ꝙ unio cōceptus entis ē uere realis ſic ītelligendo ꝙ ens ut cōe deo & creature ſbē & accidenti habet unitatē realem non rōnis. hoc ꝓbar ſic. illud quod p̄tur eēntialiter d̄ aliquo ente reali & in qd ē nccio reale ens eſt huiꝰt ut patet ex p̄cedentibꝰ go ꝛc. pa illud quod p̄ſupponitur omni actui intetus habet ſuaȝ realitatē extra intem. ſed ens ſm propriū conceptuȝ p̄ſuppoitur eī actui intellectꝰ. cuȝ ſit eiꝰ oppoſitū adequatū & pm go ꝛc. Confira rō. cauſa ut cauſa ē p̄cedit ſuū effectū. ſed opm ꝓ ſe inteꝰ eſt per ſe cauſa actus intelligendi ſm Augm 9o. de tri. ſic dicente ſiqdē inqd tenendū ē ꝙ oīs res quā cognoſcimꝰ gn̄at ī nobis noam ſui. ab utroq; enim paritur noa a cognote et cognito hec Augꝰ. cū go ens ſit obm̄ iteꝰ nr̄i go ꝛc. pa ꝙ ē ſbm̄ primam habitꝰ uere realis habet ꝓpriam & uerā falitem. opm eſt cauſa habitus. ſed ens inq̄tum enſ ē ſbm̄ habitꝰ meca q ē uere realis go ꝛc.

Pro euidentia huiꝰ rōis pono aliq̄s propoſitiōes. Pr̄a ē iſta ꝙ ab aliq̄bꝰ ſe totis realitate ſubiīs diſtīctis pōt abſtrahi aliqs cōceptus pe inten[t]is. hoc pa. nā ab īdiuiduis eiuſdē ſpēi pōt abſtrahi aliqs ꝯceptus pe intentiōis. ſȝ ipſa ſunt ſe totis diſtincta realitate ſbiua qa non ī tali ꝫo nec nūeralr ſbiue conueniunt go ꝛc. 2a ꝓpō ē hec pōeſt aliquē cōm pe intentionis eſſe cōem deo & creature nō ē ponere ꝙ deꝰ & ca ſe totis realr diſtīguant ſaltē realite ſbiua. hꝰ pꝫ ex p̄cedenti ꝓpōe. 3a ꝓpō ē iſta ꝙ unicati ꝓprii ꝯceptꝰ entis nō correſpondȝ aliq̄ res ſbiua & ī effectu pa. nā illis q̄ ſe totis realiter realitate ſbiue diſtinctis nō pōt eē aliq̄ rō ſbiua cōis. ſed deus & ca realite ſbiua diſtina go deo & ce nō pōt eē cōis aliq̄ rō ſbiua una. & p ꝯn̄s proprie unitate conceptu entis non correſpondet aliq̄ res una in effectu. Eſt autem aduertendū ꝙ cuilibet cōceptui reali unico corrn̄det duplex realitas. una in ſe alia in ſuis inferioribus. Prima realitas ē obiua. 2a ē ſbiua. ſiue in effectu. ſed prima abſtrahit ab exn̄a actuali. & ab illis que actualē exn̄tiam cōſequūtur. Sȝ 2a ꝯcernit actualē exn̄am & que ipām cōſequuntur. Exm conceptui ſpeco hominis correſpondet uno realitas uniꝰ. uere realis non terminata ad hoc ſuppom ul̄ ad illud. Alio modo correſpōdet ſibi eadeȝ realitas ut determinata diuiſa & pticipata in diuerſis ſuppoſitis. Primo hec realitas n̄ hȝ eē niſi obiuū & unitateȝ ꝓpriā correſpondentē illi realitati. 2a hȝ eē ſbiuū in effectu & c non correſpōdet ſibi aliq̄ unitas. ſed potius pluralitas cū ſit in illiſ pluriſicata ut dictū ē. Iſta tn̄ pr̄a pōt eſſe fundamētū remotū predicte unitatis. Silr ꝯceptui entis correſpondȝ realitas dupx. Uno modo ipſa entitas nō d̄terminata ad hāc uel ad illā entitateȝ nec ad exiſtere uel non exiſtere. nec ad hunc modū eēndi uel ad illuȝ. & ſm hanc realitatē habet propriā unitatē & eē obiuū preciſe. & ſȝ hanc accidit etiā ſibi oīs entitas ſigata & oīs modus eſſendi determiatꝰ Alio correſpont ſibi ipſa entitas ut ē determiata & pluriſicata in diuerſis ſuppoſitiſ actu exn̄tibus. & ſm hāc nō habȝ eſſe obiuū nec habȝ aliq̄ propriā unitatem. ymmo totalē diuerſitateȝ niſi quis uellȝ dicer ꝙ hȝ unitem

analogie & habitudinis que eſt inter ipſa in quibus exiſtit. Sed contra deus & creatura ſbã & accidẽs cõueniũt in rõe entis real' ut dictis. & eadẽ diſtinguũt ſe totis realitate ſubiua ſm te g° ipli cas contradicem. R° & dico predicta ſe totis diſtinguũtur ſʒ realitatẽ ſbiue acceptã. & cõuent realiter ſm realitatẽ obiue acceptam. uocando realitatẽ oẽʒ ꝯtum prime intentionis. & ſic patet nõ eẽ contradictiem in dictis. 4a ꝓpõ eſt illa unitas cõcept9 entis eſt ſumme opta unitati mali. ꝓ2 nam illa que habent optas cõtranes in ſummo uident eẽ ſumme opta. ſed unitas propria ꝯceptus entiſ & unitas nũales habet optas conres g° ꝗ. Ad euidentiã b°2is eſt ſciendũ unitas nũalis ẽ determima diua & maxima patet nã nulla uojtas ẽ ipſa determia°2 & ideo per nullaʒ aliam determinatur. nulla enim unitaſ eſt ipſa di°2. & ideo unitas ipſa eſt principiũ numeri. nulla unitas ipſa inferior. & ideo deſcenſ9 ſub ipſa eſt ĩpoſſibilis. ſed per oppoſitum unitas propria conceptus entis eſt indetermima. cuʒ ſit tranſcendẽs & tante indifferene quanta intelligi poteſt & eſt indima. ideo cum nulla in numerũ poteſt ponere. nec compoſitionẽ nec aggregationem facit. eſt enĩ mime quia minor illo intelligi nõ poteſt in conceptibus realibus procedendo. licet enim unitas generis ſit minima non tamen ſimpliciter. Contra 4am concluſionem ar2 conceptus entis nõ ſit realis. quia quod diuiditur p aliqua duo non ẽ alterum determinate. ſed ens diuiditur per enſ reale & ens rationis 7° mece. g° ꝗ. R° negando am. ſcʒ ens ut eſt uniuocum diuidatur per ens reale & ens rationis ut patebit in ſequenti con°ne 5a con° eſt iſta ens ut eſt uniuocum nõ eſt cõmune enti reali & rationis Pro cuius euidentiã pono duo preambula. Primum eſt quid intelligatur per ens rationis. dico per ens rat͠ois intelligo oẽ illud quod habet eſſe per actum potentie collaue ul' comparatiue. ita ſua entitas non habet eſſe c'9to actu intellectus. ſed ab ipſo in eſſe & in fieri dependit. 2m preambulum ẽ per ens reale intelligo illud qd habet eſſe c'9to actu intellectu uel actu compatiuo cuiuſcũqʒ potene inteue. h° pmiſſo pbo ꝯ°neʒ ſic. Illud quod pdicatur quiditatiue & eſſentia2 de aliquo uere ente reali quod habet eẽ circũto omni actu intellectus eſt neceſſario quid reale. ens hʒ eẽ circũto oĩ actu inte9. patet ex quo eẽnt'r ð iſto ptur. ſed nm tale poteſt eẽnt'r pdicari nc aliq° mõ de ente rõis g° ꝗ. Sed oẽ uniuocũ pdicat' eẽnt'r de ſuis unitis g° ꝗ p2 illud tale cõe uniuom enti reali & enti rõis ul' pſuppõit' ab aliquo actu inte9 uel non preſupponitur uel cauſat' per actuʒ uel non cauſatur p h9' actum. ſi preſupponitur & non cauſatur. g° uere habet eẽ reale. reale auteʒ non poteſt pri de ente rõis. ſi non preſupponit per actũ intellectuſ ſed cauſatur g° tale non põt pri de ente reali eẽn2 g° non eſt quid unim. Eſt ergo ſciendũ ẽ ꝓma gia° ſcoti ſup primũ ſnãr. ẽti reali & enti rõiſ non põt eẽ aliqd ꝯe unim ita ens qd diuidit' per ens reale & ens rõis non dicit aliq̃ rõnem cõem ſed ſolam uoceʒ & illud ens ſic cõmune non eſt ſbm̃ in meca. cum mecus ſit ſoluʒ artifex realis. & per ꝯñs quelibʒ ps ſui ſbi debet eẽ realis ſicut eſt ſuũ ſubm̃. Dico tñ pro euidẽa h9 aliq̃s ꝓpõnes. Prima ĩ oĩbus ẽtib9 rõis eſt aliqd cõe unim puta ẽs rõis, p2 qm̃ a pticipãtib9 for' aliq̃ rõm cõem ẽ abſtrahibil' aliqs contus unicus. ẽtia aũt rõis pticipant unã rõm. qa eẽ rõis g° ꝗ. 2a ꝓpõ ẽ illa. in oĩb9 entibus ralib9 ẽ aliqs cõis contus realis uniuoc9. ptʒ ex 3a conone h9 articuli. 3a ꝓpõ ẽ iſta null9 contus realis põt eẽ unicus ẽtib9 rõis. p2 qa unim uniuocãs ptur que de ſuis unitis ens aũt reale nõ ptur quiue de entib9 rõis ut pa' 3 g° ꝗ 4a ꝓpõ ẽ iſta. null9 cõceptus enti rõis põt eſſe unicus entibus realibus. nam predicari conceptum rõnis de ente reali. ẽ pri om ĩ adiecto. g° cõm rõis eſſe unim entib9 realib9 ſtare nõ põt.

Sed contra iſtam conbnem arguit Aureolus. primo cõtra ſcotum. dicit ſcotus uidetur contradicere pricipiis ſuis. ratio ſua eſt iſta. omnis ĩtellectus certus ð uno conceptu & dubius ð diuerſis habet conceptum alium de illo de quo eſt certus ab illis de quibus eſt dubius. & uniuocuʒ illis. Iſtud uidetur eſſe principiuʒ ſcoti. ſed poteſt aliquis eẽ cert9 de aliquo ſit ens & dubitare utrũ reale uel rationis: g° ens ut diuiditur per ens reale & ens ratiõis dt aliquẽ ꝯcepm cõem unim illis.

p2 ad idẽ arguit unus doctor ſic. oĩs po2 ferri9 ſup aliq̃ p'a obã hʒ aliqd um ꝯe om ꝓpũ ſub q° oa illa ꝯtinen2. ſʒ ite9 põt ferri ſuper ẽs reale & ens rõis. g° oʒ ſit in uirtute alic9 p' obĩ. ſʒ obm̃ pm inte9 nõ eſt ſola uox ut dt ſcot9. Naʒ po2 real' hʒ obm̃ reale pm g° ꝗ

p2 magis diſtant deus & creatura q̃ ens reale & ens rationis. Tum. qa de9 & creatura diſtãt ĩ infinituʒ: non ſic ens reale & ens

rōnis. Tum. quia ens rōnis ꝓ
dicatur de creatura & in ipſa fū
daſ. ſed ꝑ te deus & creatura cō
ueniūt in aliq° uno cōceptu. g°
multo magis ens reale & ens ra-
tionis. ꝝ° & dico ꝙ ad hoc ꝙ
aliquis cōceptus ſit aliquib⁹ plu
ribus uniuocus non requiriſ ſo
lum ꝙ ſit alius aliete uocis. ſed
etiam alietate ꝓprie rōis cui ini-
titur. Tunc ad primā rōnem
in forma dico ꝙ qñ aliquis ē cer
tus de aliquo ꝙ ſit ens. dubitanſ
utrū reale uł rōnis eſt certus de
conceptu ſolius nōis. Sed di-
ces idem dicaꝫ ad iſtam rōnē tu
am per quā ꝓbas unitatē dei &
creature. rōneꝫ fac ſi potes ſi bñ
aduertas ad propoſitiones que
illam ſolidant. ut muniunt cōtra
oēm ſagiptam ualeant defendeꝛ.
Ad 2am premitto ut dit Sco
tus in ſuis theolo ꝙ intelligi-
bile intellectum nā precedere ne
ceſſe eſt. Et idem poteſt haberi
per dictū Aug⁹. ut in queſtioni
bus de eſſe intelligibile diffuſi⁹
declaratur. 2m dictum eſt ꝙ
opm intellectus non dependꝫ ab
intellectu. ſed oł m̄ intellectus
habet rōm preſuppoſiti rm inte⁹.
ut patet ſupra. g° opm ītellect⁹
non dependet ab intellectu.
3m dictum ē ꝙ omne pe contē
tentum ſub obiecto formali in-
tellectus eſt per ſe independens
ab intellectu. ſed ens eſt ꝑ ſe ob-
iectum intellectus. g° ōe concep
tum ſub obō formali intellect⁹
eſt dependens ab intetu. 4m
dictum eſt ꝙ nullum ens rōnis
eſt per ſe contentuꝫ ſub obō for
mali intellectus. ꝓbaſ naꝫ cui re
pugnat eſſe tale ꝙ competit om
ni contento ſub formali obō in-
tellectus. non eſt per ſe contentū
ſub formali oto intellectus. ſed
enti rationis repugnat indepen
dentia intellectus ab intellectu
uel equipoti. quod dico propter
aliquas potentias collatiuas. g°
ens rōnis non eſt per ſe contētū
ſub formali oto inte⁹ 5m dcm̄
eſt ꝙ enti rōnis non competit in
telligibilitas per ſe. ꝓbaſ. nam
quod non continetur per ſe ſub
formali oto intellectus non ē idē
ydēptitate ſuo contento niſi uir
tualiter incluſum in ipſo. nec ha
bet per ſe inlligibitem. hoc patet
ex declaratis ſuperius ſed ens ra
tionis non continetur per ſe ſub
formali obō intellectus ex prece
ceti dicto. nec ē ydēpte ſuo cōto.
ens enī rōnis enti reali ydēptifi
nō pōt. nec ē uirtualiter in ipſo ī
cluſum ſicut paſſio in ſubō. quia
ens rōis ñ pōt eſſe pa° ētis realis.
g° ens rōis nō hꝫ pe intellitem
6m dictum eſt. ꝙ enti rationis cō
petit intelligibilitas per accñs.
nam omne quod poteſt intelligi
pe ē intelligibile p°. patet ex pre
cedenti. ergo ꝙ non eſt intelligi
bile per ſe ē intelligibile per accñs
7m dictum ē ꝙ itelligibilitas
entis rationis ē intelligilitas eq-
uoce. h° patet ex predictis huiꝰ.
nihil enim cōpetit ei uniuoce cū
ente reali. Ex predictis patet
ꝙ ens ratiōis non habet rationē
proprie intelligibilem nec actui ī-
tellectus preſupponiſ nccīo.
Ad formam rationis poteſt dici
ꝙ intellectus non fertur unifor
miter obiue in ens reale. & ens
rationis. quia ens in reale fer-
tur ſicut in pe obm̄. in ens au-
tem rationis ſicut in illud quod
obicitur ſibi per accñs. ideo ne
go ꝯñam. Ad probationē āītiſ
patet ex prelibatis. Ad proba
tionem ꝯe concedo ꝙ unius potē
tie ē unum obm̄ propriū & adeq
tum ſub cuius ratione attingiſ
quicquid pe ab ea attingitur uel
ſaltem ē idem ydemptitate actuf
partiel. formaliter rationem eius.
nunc autem ens rationis non eſt
pe attingibile ab intellectu. ut pꝫ
ex dictis ſuperius. Ad 3m ne-
go aoͤtem. nam plus diſtant extre
ma alicuius diſtantie q̄ cōta ſub
altero extremorum. ſed ens rea-
le & ens rationis magis diſtant
q̄ deus & creatura cum contine
antur ſub ente reali. ergo ens re
ale & ens rationis magis diſtant
q̄ deus & creatura. Ad proba
tionem poteſt dici ꝙ inter deum
& creaturam ē diſtantia per infi
nitatem intñſiam ipſius dei. ſed
talis diſtantia non tollit cōem ra
tionem ipſoꝝ. ſed diſtantia que ē
inter ens reale & ens ratiōis tol-
lit omnem rationem cōem eis. ut
patet ex declaratis ī core queſti
onis. Ad aliam probationem
dico ꝙ iſta predicatio nec funda
tio non arguit maiorem ydemp-
titatem. certum enim eſt ꝙ duo ī
diuidua eiuſdeꝫ ſpeciei min⁹ diſ
tinctuz q̄ accñs & ſbm̄. & tamen
accñs fundatur in ſubiecto & ꝓ
dicatur de ſubiecto. Unum autē
indiuiduum eiuſdem ſpeciei nō
poteſt ſic in aliquo fundari. nec
de aliquo predicari. 6a con° ē
ꝙ licet conceptus entis ſit in ſe u
niuocus & ad quecunq cōpara-
tus dicat unam rationem aliq̄. ñ
tamen ē de omnibus uniuoce ꝓ-
dicabilis nec quiditatiue. qđ pro
batur primo ſic. illud quod cadit
in diffinitione aliquoruꝫ ut addi
tum non predicatur quiditatiue
de illis nec pe. ſed ens cadit in dif
finitione aliquoruꝫ ut additum.
g° ꝛc. ꝓbatur b°z quia 7° mece di
citur ꝙ in diffinitione paſſionis
ponitur ſubiectum ut additum
primo poꝝ. capi. de per ſe. ens au
tem habet paſſiones multas ut
uerum bonum unuꝫ ex 4° mece.

Preterea omne quod predica
tur quiditatiue de aliquo ſub-
iecto eſt idem illi pe in primo mo
do. ſed ens nō eſt idem pe primo
modo cū paſſionibus ſuis g° ꝛc
a° patet quia ſolū illa & omnia
illa de primo ſ pertinent ad quidi
tatem que ſunt de primo modo
dicendi pe. b° patet quia ſubiec
tum non eſt idem paſſioni in pri
mo modo nā magis eſſet idē ſbm
paſſioni q̄ paſſio ſbō. Cōfir
b° qa ꝑones pe ñ ꝯuertū pe p9ꝛ
ſ; pa°nes ētis p̄n pe de ēte g° nō
e; u° p̄a z° ꝓ eadē ꝯ° q̄m ad ul
tias drāſ u; ꝙ de ipis ñ p̄dicaſ ēs
que pcc. cōceptus p° diuerſi ſunt
nihil ꝯe penitus includētes. ſ; cō
cept9 ultiaꝝ drāꝝ ſunt h9 g° ꝛ
a° p; ſ° mece. ubi poniſ drā inſ
differen & diuerſa. nā drā ut dſ
ibi ſunt alicui idē entia. ita ꝙ in
aliquo ſui cōueniunt & in aliq°
drñt. diuerſa autē ī nullo ꝯuēiūt
ꝓ b° nā accipio duas drās ulti-
mas. ſ. a & b. ſunt drā ꝉ diuerſa
Si diuerſa habeo ꝓpom. ſi drā g°
in aliq° conᵗ & in aliq° drñt ex
ꝑmiſſis. tunc acci° illa per q̄ drñt
uel ſunt drā uꝉ diuerſa. ſi diuerſa
eadē rōe ſtandū erat in p̄a uel ſal
tē habeſ ꝙ ens non p̄tur de iſtis
q̄dine. Si drā ut pri9 arguā & e
ꝓceſſus in infinitū p̄a concep
tus eius qđ ē rō drñdi pcie ē ſim-
pliciter non icludens ꝯceptū aliū
cōiorē. ſ; formaꝉ rō drē ē h9 g° ꝛ
a° p; qa ſi includit conceptū am
cōiorē puta entis o; ꝙ in illo cō
ueniat cū aliq° & p ꝯñs non eſt
precie rō drēndi. b° p; Tū ex
noīe & rōe. tum per porphim. d.
ꝙ oīs drā facit aliud. p̄a ſi drā
includeret ꝯceptū entis tunc in
ōi diffinitione eſſet nugatio. ꝯñs
eſt falſu; g° añs. ꝓba° ꝯe Cu;
qa nugatio eſt quando ide; bis
repetitur. ſed ſi drā ipſum ens ī-
cluderet repeteretur idem bis ēs
ſ. ſemel in animali & ſemel in ra-
tio. Iſte tres rationes ſolemp
nes ſunt ſcoti. per quas dicta ꝯ°
probatur. inter quas primam re
puto inſolubilem nec unq̄ aliqs
fuit auſus temptare nec ſoluere.
lic; alumnicus temptet ultima;
illam ſoluere ꝙ tangetur infer9
in ia q̄ſtione de gene & differen
tia. Contra iſtam ꝯ°nem q̄ā
tum ad pa°nes entis arguit Au
reolus ſic. omnis entitas in ſe in
diuiſa et ab aliiſ diuiſa ut ab aliiſ
diuiſa in ſe eſt unum preter mul
ta. ſi ergo entitas eſt formaliter
diſtincta ab unitate. erit ab illa
formaliter diſtincta uel diuiſa. et
in ſe indiuiſa. & per ꝯñs in ſe u-
na preter illam ꝙ eſt contradic°
erit enim unitas non per unita-
tem. Preterea quecunq; ſunt diſ
tincta ſunt plura. ſed ubi eſt p̄la
litas ibi ē daſ unitas ad mi9 duas

Sed ubi ē pluralitaſ ibi ſunt due
unitates ad min9 g° ꝛ. ꝓ° ad
p̄dicta. Pro c9 euidēa ē notandu;
ꝙ iſta ſunt ad inuicē ordinata. ē
ſn q̄ pa in diō in eſt uni aliud ta
tum & non eſt ipſa unitas. za
eſt unitas ad quā tñaſ indiō. 3a
ē idemptitas q̄ ē relatio fundata ſu
per unitatē rōnis. ſm hoc g° d°
ꝙ non ſe ꝙ ſi eſt indiuiſu; ꝙ ſit
unū. nam indiō non eſt unitas.
ſed ſe unitate; & eſt uia ad unū
uide alibi prolixius puta in in-
terrogationibus interrogatione
via Ad zm cōcedo ꝙ quecūq;
ſunt diſtincta ſunt plura. ſed nō
ſequitur ꝙ ubi eſt pluralitas ꝙ
ibi ſint formaliter due unitates.
ſ; bene ſequitur ꝙ ſint duo una
unum quiditatiē & aliud deno.
ita ꝙ per eande; unitatem p quā
unitas eſt una quidiue per eandē
ens eſt unum denoue. Quan
tum ad ultimū articulum huiuſ
queſtionis pono aliquas ꝓpoſi-
tiones. Prima eſt ꝙ concept9 en
tis eſt cōmuniſſimus etiam ſum
me p̄m9. hoc ꝓba quia concep
tus ille quē nullum poſitiuū po
teſt ſubterfugere ymmo oppoſi
ta ſunt inter eius ambitum eſt
cōiſſimus & ſumme p̄m9. ſed cō-
ceptus entis ē huiuſmodi g° ꝛ.
p̄a ille conceptus cui p° ſolu;
opponitur prima negatio ē ſum-
me p9 & cōmūiſſimus ſed ꝯcept9
ētis ē h9 g° ꝛ. b° p; qa ñ eē ē pa
ne° q̄ p° oppōiſ ipſi ēti ēe Cō
firmaſ ratio. quia primum prin
cipium habet conceptum cōmu
niſſimu; pro ſubiecto & p° pm.
iſta patet nam p̄mitaſ propoſitio
nis eſt ex primitate terminoru;
ſubiectum primi principii ē ens.
4° mece g° ꝛ. ex quo concludiſ
ꝙ nā rō ē cōior ēte. S; cōn q̄cūq;
ſūt idē ꝯuēiunt ī aliq° uno cōi. ſ;
conceptus entis eſt idem cu; ōi
bus conceptibus. ergo oportet
ꝙ ſit aliquis conceptus un9 cōis
ī quo cōueniant. Cōfirmatur
rō. ſ. qa ſi ꝯcept9 ētis eſt cōis ꝉ cō-
uenit ī aliquo cū aliis ētibus uel
in n°. ſi primū hēo ꝓpoſitū. opor
tebit in q̄ ꝙ illud ſit cōe cū ſemp
illud ī quo aliq̄ cōueniāt ſit cōi9
extremis cōueniētib9. ſi in nullo
g° non idē. p̄a illud qđ dicitur
de ente & de non ente ē cōius. ſ;
p̄la ſunt h9 g° ꝛ. b° p . plura
exa addu° p° qa ſignificari p no
men cōuenit enti & ñ ēti nihil ñ
ē non z° nōhō qđ ē non īfinitū
ē cōe ēti & ñ ēti bñ ī q̄ dſ ꝙ nihil
ē nōhō cū affir° ētis negaſ ab ip
ſo. tñ cū nihil ſit ſe ꝙ ſit nonhō
3° qa poe pōt dī ēte & de ñ ēte
dici9. n. de añx° q ñ ē ꝙ poſſibile
ē cū adhuc nō ſit 4° qa pa cōe
enti & non enti dici9. n. nihil eſt
nihil ſ° quia formalitas cōue°
ēti & ñ ēti p° qa nihil & ēs diſt

forᵃ uel ſunt non idē forᵃ. qa for
te diceres ꝙ nihil nō ē diſtinctum
cū idē & diſtinctū ſint paonce
tis dite pᵒ mece. & de quocūqꝫ dr
paᵒ de eodē dr & ſbm̄ per qđ poſ
ſes probare ꝙ nihil eēt ens qđ eſt
ꝯtradiᵒ & io ꝑ cauillaᵗⁿᵉ nō eua
des qa dicā ꝙ non ſunt idē forᵃ.
ſed quecūqꝫ nō ſunt idem forᵃ ha
bent formalitates ꝑ q̄s non ſunt
idē. Rᵒ ꝑ cᵒ euidenᵃ ē ſciendū
ꝙ qditas i cōceptibus mᵃ pōt ac
cipi. Prio in ordine ꝯtuum ꝑntali
liū Zᵒ in ordine cōceptuū re
aliū & qditatioꝝ. 3ᵒ in ordine
denoᵒʳᵘᵐ realiū cōceptuū 4ᵒ
in ordine q̄litercūqꝫ entiū. In
ꝑmo ordine conceptus ꝑntales
ſunt cōmūiſſiˡ ita ꝙ ſupra ſe non
habent aliquem cōem conceptuꝫ
in ordine. x. ꝑntoꝝ nullū. n. hn̄t
ꝑntum cōe. In zᵒ ordine ꝯᵗᵘˢ
cōis deo & creature ē cōiſſiᵒ ita
ꝙ nullᵒ coᵗᵘˢ qdiᵘᵘˢ ē cōior deo
& creature q̄ ip̄e conceptᵒ entis.
In 3ᵒ cōceptᵒ tranſcendenˢ cō
titibiles cū ēte ſunt cōiſſiˡ. In
4ᵒ ordine ens ut eſt cōe enti rea
li & enti rōis & cuicūqꝫ per aīaꝫ
fabricato ē cōmūiſſiᵐ & ſub iſto
ente credo poſſe concipi oīa ētia
priuatiua & ſic iſta tria ita ꝙ pēi
tus nulla ratio conceptibilis po
teſt ipſum ſubter fugere. Ad
rōnes reſpondeo pro euidentia
primo pono duo dicta. Primū eſt

ꝙ proprie loquendo ſuperius &
inferius non conueniunt in aliqᵒ
patet quia tunc eēt proceſſus in
infinitum. nam tunc queram de
illo alio oportet enim ꝙ illud ſic
quid ſuperius ad iſta & ſic proce
dam ſicut priᵒ. zᵐ dictū ē illđ
ꝙ ſuperius eſt illud in quo infe
rius conuenit cum aliquo & eſt
idē idempᵗᵉ nō adequata Per
hoc ad formam dico ꝙ concep
tus entis nō cōuenit in aliquo 3ᵒ
cum conceptu huius entis. ſed ē
illud quo omnia entia conueni
ant un̄ licet in nullō 3ᵒ cōueiāt. ē
tn̄ illud i quo oīa cōueiūnt. & ſic
ſeipſo cōueīt. Ad cōfirᵉᵐ rōo
& dᵒ ꝙ conceptus entis in nullo
3ᵒ cōuenit. ꝯueīt tn̄ ſeipſo. & ſeip
ſo ē rō hᵒʳ cōueniēᵉ. & ideo nō ſeᵃ
ꝙ nō ſint idē Ad zᵐ ꝑ cᵒ eui
denᵃ ē ſciendū. ꝙ ens in 4ᵒ ordie
ut uiſuꝫ ē dr̄ de oī concepti ēr đ
extremo ꝯtradicᵒ entis qđ ē ſbm̄
pˡ ꝑnˡˡ. & ideo rō iſta ꝓbat bn̄ ꝙ
ſit aliqd cōiᵒ ēte qđ eſt i zᵒ ordie
n̄ aūt pᵒ qđ ē in 4ᵒ ordie. Signi
ficatū gᵒ ꝑ nōⁿ. & poſiᵗᵃˢ & noⁿ
īfinitū & hᵒʳ talia ſunt ꝯ ēta ſub
ēte i 4ᵒ ordie & illđ n̄ dicit niſi ſo
lā uocē cōeꝫ eis. zᵃ ꝓ rō ē iᵃ ꝙ ēs
ut đ eo loqmᵃ hꝫ coñᵉᵐ ꝟe circa
qđ ſciēdū eē opiōꝫ qᵒrūdā quā ſe
pe audiui uolētiū oēꝫ textū arꝭ
deſtruer̄ chimeri ꝛātiū & figētiū
ēs n̄ hr̄e coñᵉᵐ & motiuū eorꝫ

ſtat in hᵒ ꝙ illud contradicᵐ eēt
intelligibile & tunc eſſꝫ ens. quia
nec poᵃ apprehēᵉ aliqđ obm̄ niſi
ſub rōe ꝑmi obi. ens aūt eſt pᵐ
obm̄ itellectꝰ ſm Auic. Si gᵒ ēs
haberet cōtradicᵉᵐ ſeᵃ ꝙ illa eēt
ens. ſed inter ens & ens non ē cō
tradicᵒ. Confirᵃ quia contra
dicˡˢ mēbra neutrū eſt factuꝫ ab
aīa. neᵒ enim ab aīa eſt. ſed factuꝫ
ab aīa eſt aliqᵒᵒ ens itˡ gᵒ inter
ens & ens nō ē contradictio. gᵒ
&c. Contra illuꝫ moᵐ dicendi
quē reputo falſuꝫ arᵃ pᵒ autoriᵗᵉ
Arꝭ. 4 meᶜᵉ q oēm cōtradicᵉᵐ ac
cipit penes eſſe & non eē. hᵒ non
eſſet niſi ens haberet cōtradicᵉᵐ
Preterea arꝭ uult ibidē argue
re contra illos q negabant illud
ꝑnᵐ. Impoſſibile ē ideꝫ ſimul eſſe
& non eſſe. & arguit ſic contra e
os illud principium eſt firmiſſiᵐ
cuius obiecto non poteſt aſſen
tiri. ſed ~~obiecto~~ primi principii
non poteſt aſſentiri. gᵒ &c. hᵒʳᵉᵐ
enim probat arꝭ ſic. nam tunc cō
tradicᵃ eſſent in eodem. nam opi
niones contrariorum ſunt cōtra
rie ut ipſe dicit quid ergo ualet
iſta ratio niſi eſſe & non eſſe fun
dent contradiᶜᵉᵐ certe nihil.
Preterea in fine 4ˡ meᶜᵉ Arꝭ pro
bat ꝙ inter contradicᵃ non ē darᵉ
mediū. Tum primo quia iter
uerum & falſuꝫ non eſt dare me
dium. oīs enim oratio eſt uera uł

falſa ſed uerꝫ ē eē qđ ē & falſuꝫ n̄
eē qđ n̄ ēe ſꝫ eē et n̄ ē ſūt ꝯtradicᵃ
ut dicit gᵒ &c. Tum etiam quia
in 4ᵃ ratione dicit ꝙ eſſet dare a
liq̄ factionem que non eēt gene
ratio ł corruptio. omnis enī gn̄a
tio incipit a non eē. corruptio ue
ro ab eē quare concludit ꝙ inter
eſſe et non eē non eſt dare mediū
pꝫ ergo plane ꝙ Arꝭ uult ens ha
bere contradicᵐ. Preterea po
teſt argui ſic. cuicunqꝫ eſt oppo
ſita aliq̄ una neᵒ illud hꝫ contra
dicᵉᵐ. ſed ens eſt hꝰmodi gᵒ &c.
aᶜᵃ patet. quia affirmatio & neᵒ
eiuſdem de eodē cum aliis cōtra
dictōibꝰ que ſunt in libro elen.
faciunt contradicᵉᵐ ergo zc. bᵒʳ
probatur. quia poteſt affirmari
gᵒ & negari. patet ꝯn̄a per Arꝭ i
zᵒ pierᵃˢ Preterea in omni op
poſitiōe eſt dare unā primā ad q̄
oēs alie reducuntur. gᵒ in oppōe
contradicᵃ eſt dare unam primaꝫ
contradicᵉᵐ. ſꝫ iſta nō ē alicᵒ ētis
ſpalᵉ qa q̄ rōe de una eadē rōne de
alio gᵒ oꝫ ꝙ illa ſit ipſiᵒ entis uł
ſumpti ad ōe ens cōe reale gᵒ zc.
Pro cuiᵒ euidēᵃ & eoꝝ ſoluē
dis rōibus ē ſcienᵐ ꝙ ens pōt ſu
mi duᵃ. Vnoᵒ ut cōe ad oīa entia
realia. alioᵒ cōe ad oīa entia ſiue
realia ſiue rōis i aīa uel extra aīaꝫ
pᵒᵒ ut dictum eſt dicit conceptū
omiᵐ & eſt ſubm̄ pˡ ꝑnˡˡ 4ᵒ meᶜᵉ
Alioᵒ diᵗ ſolū noⁿ ut fuᵗ ꝓbatū

Pro quo poteſt reduci una ratio
franciſci de maironis quod ab extre-
mis contradictionis formaliter ſumptis non poteſt
aliquis conceptus cõis unicus aliaſ
inter ipſa contradictoria ſumpta for-
maliter eẽt dare mediũ. ſed alterum
contradictoriũ ẽ ens rationis quia
nihil ẽ ens rõis intellectus enĩ fingit al-
terum extremũ contradictionis. g° ꝛc.
ſcḋm hoc dicendo quod enti primo modo
ſumpto eſt contradictorium. & hoc probant
rões predicte. Enti aũt 2°
ſumpto nihil eſt contradictorium nam
in equiuocis non ẽ contradictio. quia
a contradictio non ẽ nõis ſolum ſed
rei & nõis p° elen. & ita conclu-
dunt eorum rationes & oppiniões.

3ª ppõ eſt iſta quod accidens eſt ſimpliciter
& per ſe primo illud quod ẽ ex ſua rõe
propria. licet 2ario & ex conſequenti ſit
ens ex quadã analogia ad ſbãm. probatur
quia poſterius ſub rõe poſterioris
non eſt cauſa prioris ut prius. ſed
analogia acñtis ad ſbãm eſt poſteri-
or ipſo accidente. g° non ẽ cauſa
pciſa entitatis acñtis. & per conſequens
acñs non eſt preciſe ex analogia ad
ſbãm. Preterea abſolutum eſt prius
reſpectiuo. ſed q̃titas eſt quid abſolu-
tũ habitudo aũt q̃titatis ad ſbãm
eſt quid reſpectiuũ. ergo q̃titas
prius eſt ens q̃ intelligatur in analogia
ad ſbãm. preterea arguitur ni-
hil eſt tale actu per ſolã aptitudi-
nem. ſed iſta aptitudo non ẽ niſi
quedam habitudo g° ꝛc. 4ª ppõ

ẽ quod uniuocatio & analogia poſſunt ſe cõ-
pati in eodem conceptu ſimul hec
probatur quia rõ non tollens alterius
rõm eſt illi alteri compoſſibilis ſed rõ
analogie nõ tollit rõm uniuocationis g° ꝛc.
hec patet. nã uniuoca ſunt quorum nomen ẽ
cõe & rõ ſcḋm ẽ eſt eadẽ. ſed aliq̃ põnt
participare eandem rõm licet per prius
& poſterius g° ꝛc Confirmatur
ppõ conceptus alicuius generis ẽ analo-
gicus. ſed iſte eſt uere uniuocus g°
ꝛc. añs patet de numero qui prius
dicitur de dualitate q̃ primo ẽ nũs
q̃ de multis aliis. 7ª propõ ẽ quod
conceptus entis ẽ abſtrahibilis
a quocunque ente. probatur. quia con-
ceptus aliquibus pluribus cõis ẽ ab
ipſis abſtrahibilis. ſed conceptus
entis eſt huiuſmodi g° ꝛc. Ubi ẽ ſciendum
quod abſtractio ẽ duplex. ſ. pciſiua
& diuiſiua. Preciſiuã uoco il-
lã ſcḋm quã aliqd includens plures
rões poteſt pciſe concipi ſcḋm unam
illarum uel una ipſarum põt pciſe cõ-
cipi ſcḋm ſe ipãm nõ concepta alia ut conci-
piendo aĩalitatẽ preciſe nõ concipiendo
rõabilitatẽ. Sed abſtractio diuiſi-
ua ẽ qua aliqd ſeparatur ab intellectu a
liquo diuidente. De pria abſtrac-
tione pono aliq̃ dicta. primum eſt
quod multa ſunt iſepabilia ſcḋm eẽ
q̃ tñ ſunt ſepabilia & abſtrahibilia
per intellectum. patet de mathematicis. 2m
dictũ ẽ quod in huiuſmodi abſtractione ni-
hil affirmatur uel negatur exercetur
enim ſolũ per ſimplicẽ cõparationem

intellectus. & ideo in huiuſmodi abſtrac-
tione falſitas uel ueritas non con-
ſiſtit. unde 2° phiſicorum dicitur quia
abſtrahentium non ẽ mendaciũ.

De 2ª abſtractione pono aliq̃
dicta. Primũ dictum ẽ. quod õe quod
poteſt uere negari de aliquo põt
uere abſtrahi ab eo abſtractione
diuiſiua. 2m dictum ẽ iſtud quod
õe quod non poteſt negari ab aliquo.
non poteſt uere abſtrahi ab eo
iſto modo. 3m dictum ẽ quod ĩ iſta
abſtractione conſiſtit ueritas uel
falſitas. 4m dictum ẽ quod ex iſta
abſtractione preciſiua inferre diui-
ſiuã ẽ conuertere abſtractionem
ueracem in mendacem. 6ª ppõ
ẽ quod conceptus entis ẽ indifferens
conceptibus aliorum entium. probatur õe
cõe ẽ ĩdifferens illis quibus ẽ cõe.
ſed conceptus entis ẽ cõis cõcep-
tibus aliorum entium g° ꝛc. Pro
euidentia huius ppõis ẽ notan-
dum quod indifferentia eſt multiplex. que-
dam ydemptitatis. alia cõitatis.
alia receptionis. alia actionis alia
diſiunctionis. Primã habent il-
la que ſunt eadem eo modo quo
ſunt eadem inq̃ indifferentia. i. non differentia.
2am habent ſuperiora reſpectu iferi-
orum. 3am habet materia reſpectu formarum.
4am habet agẽs quod eſt indifferens
ad hanc actionem uel ad illã.
5am hñt ppões ypotetice diſiuncte.
7ª ppõ ẽ quod conceptus entis habet
quandam neutralitatem reſpectu aliorum cõ-

ceptuũ. probatur õis cõceptus indeter-
minatus reſpectu aliquorum & nullũ eo-
rum includens habet neutralitatem
reſpectu ipſorum. ſed conceptus entis eſt
huiuſmodi g° ꝛc. Pro euidentia huius
ppõis ẽ notandum. quod duplex ẽ
neutralitas. quedam ĩcluſionis. q̃-
dam indeterminatiõis. Primam
neutralitatem habent ſuperiora
reſpectu inferiorum ſuorum. nam ſuperius
neutrum inferiorum quiditatiue in-
cludit. & de ſe ẽ indifferens & indeter-
minatũ ad quodlibet inferiorum.
2am neutralitatẽ habet ſbm̃.
reſpectu ſuarum propriarum paſſionum. nã paſſio
non includitur quiditatiue ĩ cõ-
ceptu ſbĩ. tñ ſbm̃ ẽ de ſe indeter-
minatũ reſpectu ſuarum paſſionũ. 8ua
ppõ ẽ iſta. quod conceptus entis habet
quandam alietatem a conceptibus
aliorum entium. patet quia ẽ diſtinctus
Ubi ſciẽdũ quod alietas ẽ multiplex.
Quedam oppoſitionis & hec eſt
inter conceptus oppoſitos qualiter
ſunt conceptus differentiarum diuidẽ-
tium aliquod genus. Alia eſt
diſparationis & hanc habent con-
ceptus diſparati puta duarum ſpecie-
rum ſub eodem genere. Alia eſt
determinabilis & determinatiui. & hec
ẽ inter cõceptus generis & differentie
Alia ẽ neutralitatis ĩcluſionis & ĩdif-
ferentie & hec ẽ inter conceptus iferio-
rũ & ſuperiorũ. & hec ultima a-
lietas cõpatitur ſecum ueriſſimam
ydemptitatẽ 9ª ppõ eſt iſta quod

ītur concept⁹ quos potētes habe
ri de deo & creaturis ſolus con-
ceptus entis ē ſimp^r ſimplex. p^r
nam ipſe non poteſt reſolui ī aliū
priorē & cōiorē conceptū ſe. &
hunc uoco conceptū ſimpl'r ſim
plicē. 2a ꝓpō eſt iſta ꝙ cōcep
tus ſpeciei cuiuſlibꝫ p̄nti ē uere
cōpoſitus. p^r ſic tum quia ē uer.
diffi^tio diffi^te aūt habꝫ partes. pars
& pars faciūt cōpōnem Tum
quia ē reſolubilis in aliū concep-
tū cōiorem. Ex quo patet ꝙ opi
nio Iacobi de Viterbio tenentes
oppo^m nihil ualet nec obſtat il-
lud dictum ꝙ acciden^a ſunt ſim
plicia. Intelligi^r nāqꝫ de ſimpli^te
oppo^ta cōpoſitiōi ex uera mā &
ex uera forma His uiſis rō ad
rōes pricipales. Ad auc^tem; A rō.
p^o phi^r. ꝙ ens dicif multipl'r di
co ꝙ intelli^r de multipli^te ſupō^t.
pmenides eni ponebat ꝙ omnia
entia erant aliquod unū ſuppo
ſitū. Ad Porphi^m. Si quis oīa en
tia uocet ꝛc. Dico ꝙ intelligit de
equiuocatōe p̄nli que ſtat ad u-
ni^em tranſ^tem Ad aliud 4^i me^ce
dico ꝙ intelligit ꝙ cum ūniuoce
ſtat analogia. Ad primā rōnē
dico ꝙ iſta contrahentia per que
ens cōtrahitur non ſunt enis for
maliter ſed ꝓdemptitate. puta qa
ſunt eadem enti. & ideo dicitur
ꝙ ſunt primo diuerſa. naꝫ in nul
lo ꝯ^t ab ipſo abſtrahibili cōueni-
unt quod includant. eorum enī
conceptus ſunt ſimplices non ta
men ſequif ꝙ ſint nihil. ſunt enī
ens per ꝓdemptitatē non tamen
per incluſionē. Ad aliam rōm
dico ꝙ deus & creatura ſunt p^o
diuerſa & in infinitū diſtantia re
alitate ſbīua non autem realitate
obīua. uel in conceptu reali. nec
tamen ſequitur ꝙ deus ſit cōpo-
ſitus. quia ibi ꝓprie nō ē pars &
pars. Ad rōnem Franciſci de
Marchia. dico qa ratio ētis de ſe
nec ē neceſſe eſſe nec contingens
ſed non ē neceſſe eſſe priuatiue nō
poſitiue. puta per rōnem contin
gentē. ē enim utrūqꝫ permiſſiue.
ſed eſt neutrū poſitiue. Ad ꝓ
bātiōem quia tunc deus non eſſet
neceſſe eē. ne^o & cum ꝓbas nullū
conſtitutū ꝛc. Pro euidentia iſ^
tius pono iſtam ꝓpōnem. ꝙ eſſe
conſtitutū ex aliis non conuenit
proprie deo in quo patet defect⁹
ꝓbationis. hec enī dicit inperfec
tionem que in deo non reperitur
Ad aliam rōnem ꝓ cuius eui-
den^a pono aliq̄ dicta. Primū ē
ꝙ ꝯcept⁹ entis n^c ē finit⁹ n^c īfini
t⁹ cū p utrūqꝫ diuidaf ſꝫ ē p mi^ue
neutrū uero poſitiue. tn̄ licet cō-
trahi^c per drām propriā c⁹ ē ge⁹
ſit limitatū nō tn̄ ꝯtrahi^c per mo
dos ītrīſecos. Ad illud qd̄ ui
debaf facere contra hoc. qa īfi^to
nihil pōt addi. dico ꝙ iſta ē uera
de infinito qdi^ue & inte^ue. tn̄ in
fi^to permiſſiue bn̄ poteſt fieri ad
ditio nō alic⁹ realiter diſtincti. ſed
alic⁹ cōtracti. p iſtud dictū patet
ſolutio uni⁹ partiſ rōis 2^m dic
tū eſt iſtud ꝙ ꝓprie rōi entis nō
cōpetit ~~proprie cōpo~~^tas pꝫ quia
ſibi non repugnat infi^as ītenſi^a.
Tum quia ens ē indrn̄s ad oē
rōm tam cōpo^em q̄ incōpo^em.
Ad illud autē ꝙ uidebaf eſſe cō
tra hoc ꝙ oē contrahibile ē po^ale
uerū eſt de contrahibili per aliq̄
a ſe realiter diſtincta. Ex quo pꝫ
ꝙ concept⁹ entis ꝓprie non ē po
tentialis. nec ipſe q̄tū eſt de ſe fa
cit cōpōnem ſaltem in re. ſed bene
in conceptu. que qdē ꝯpō deo nō
ī pugnat nec obſtat illud ꝙ didi
eſt potentie. nā iſta eſt uera de di
uiſione in aliqua realiter diſticta
ab ipſo 3^m dictū eſt ꝙ rō entis
eſt potentialis ſumendo large et
finibilis ſumendo iſta ꝓ quadam
determiabi^te nec iſte tales ī pug^t
deo nec dicunt ꝓprie inperfecti-
onē poſitiue ſed bene permiſſiue
certū inq̄ ꝙ poſitiue perfectior ē
muſca q̄ ens. cū includat ipſum
& preter hoc ā pli⁹ licꝫ nō p mi^ue
Ex quo ſoluerif una rō per quā
ꝓbaf ꝙ aliquid īperfectius muſ
ca eſſet in deo ꝛc. Per iſta dicta
ſoluunf dicta Franciſci de Mar-
chia & oēs probatōes ſrbāꝫ apli
ces ad ītellectū Ad p^m thema
dico ꝙ licet in re nō ſit aliqd ſim
plicius deo. tn̄ non eſt inconueni
ens ꝙ ſm intellectū abſtractum
intelligere aliquē conceptū eſſe
ſimpliciorē conceptu dei & eſſe
priorē p̄oritate unitatis & cuiuſ
dā non conuertentie. Ad 2^m
eiuſdē ſi t^a rō uꝫ. ſequitur ꝙ plā-
ta & ſol non conueniūnt in aliq̄
unitate. arguā ſicut & tu. effect⁹
qui non recipit formaꝫ ſimilē ei
ſm ſpēm per quā agens agit n^m
ab illa forma ſumptū ſm uniuo-
cā p̄dicatōm recipere non poteſt
iſta eſt tua a^oz. ſed planta a ſole ꝓ
ducta non recipit formā ſbē ſm
ſpē^m ſimilem per quam agens a-
git g^o ꝛc. Dico ꝙ tua a^oz habꝫ ue
ritatē de unione ſpe^ca quaꝫ non
pono inter deum & creaturā.
Ad 3^m eiuſdem dico ꝙ non ſequi
tur ꝙ ens ſit genus nā non deſcē
dit ſm eundem modū eēndi ꝙ re
quirif ad rōm generis ut pꝫ ex p̄
cedentibus Ad rōm carmelite
dicō ꝙ per rōneꝫ eius ꝓbaretur
ꝙ homo & muſca nō conueiūt ī
animali cum homo ſit perfectius
animal. & per ꝯn̄s perficitur in
ratione animalis. Ad formam
ergo rōnis dico ꝙ ad hoc ut uni-
uocentur in aliquo uno cōceptu
ſufficit ꝙ participent formaliter
eundem conceptum de ſe indrn̄-
tem ad illa. ꝙ autem participent
equaliter & perfecte uel non rationē

illius hoc accidit unũ licet rõ ẽtis
in q̃tũ ē d̄ ſe ſit una & eq̃ pfecta
in uno ſicut in reliqo tñ perfecti
ori mõ põt particia ab uno q̃ ab
alio ſm ꝙ rõ ɔtractiua ē pfectior
in uno q̃ in alio. hoc autē ſe tenꝫ
ex parte illoꝝ p que cõtrahiṙ ei.
ſic ſufficiat pro q̃ſtione pñti

VERITVR. VT-
rum actualis ſepao acñ
tis a ſubõ cũ exiſtentia
eiuſdē includat ɔtradicem ex tīs.
ꝙ ſic uidetur. Illud ꝙ eſt alicuiꝰ
formaliter conſtitutiuũ & eiuſdeꝫ
alicuiꝰ ab aliqo formaliter diuum
& ꝙ ē contractiuuꝫ entis ad ipm
non eſt ab illo ſepabile ymmo eꝰ
ſepatio includit contradicem ex
terminis. ſed eſſe i aliquo ſubiue
eſt huiꝰ gº &. a° includit prium
in ſubõ. b° patet per totaꝫ phiaꝫ
& hº mece ubi Arꝫ. diſtinguit ēs
in ens per ſe & in ens i alio. & ꝙ
eſſe in alio conſtituit acñs gº &. &
per hoc diſtinguitur accidens a
ſubã. & per illum modum diſtint
in a° ens contrahitur ad accidenſ

Confirmaᵗ rõ quia ſicut ſe ha
bet ſubã ad eſſe per ſe. ita accidēs
ad eſſe in a° paſſiones diſtincte u
niformiter ſe habent ad alia quo
rum ſunt paſſiones. ſed eē ſubãm
& non eē per ſe eſt inpoſſibile gº
eē accidens & non eē in a° eſt in-
poſſibile p̄a ſi poſſibile eſt aliq̃
entitatem ab alia eēntialiter de-
pendentem poſſe eē ſine illa. ſed
accidens dependet eēntialiter a
ſubõ gº &. a° patet nam hec eſt
drã inter eēntialiter ordinata &
accidentaliter nam in ordine eēn
tiali nunq̃ poſterius poteſt eē ſi-
ne priori. hec eſt propõ 2a poſita
a ſcoto in tractatu de primo prin
cipio c° primo. qui ſic dicit. illud
dicitur eēntialiter ab alio depen
dere qd̄ neceſſario ipſo idiget ad
eēndum. hec ille b° p³ qa ſbm̃ ē
prius ſua propria paſſione & tñc
omne ſubm̃ eſt prius ſm diffini-
tionē quocũꝗ accidēte 7° mece.
ſed prioritaſ diffinitionis ē qtas
eſſentialis. gº a primo ad ultimũ
accidens eſt poſterius eſſentiali-
ter ipſo ſubõ ſuo ſed poſterius eſ
ſentialiter dependet a ſuo priori
cum poſterius abte dependeat a
priori gº eodem addito utrobiꝗ
ſemp ſequiṙ. p̄a acñs eē ſubm̃
inplicat contradicem gº & añs eē
per ſe & non in alio iplicat cõtra
dicem. p³ ɔña. naꝫ qd̄ eſt ens per ſe
eſt ſubã 5e mece & per oēm phiaꝫ
gº ſi accidens eſt ſeparabile & ñ
in a° eſſet per ſe & per ɔñs ſubã.
gº &. Ad oppom illud ꝙ apud
aliquã potentiã eſt poſſibile non
includit contradicem ex termīs.
ſed ſeparatio acñtis a ſubõ cum
exñtia eiuſdem eſt poſſibilis apd̄
aliq̃ poam ut pꝫ in ſacrato eucha
ubi per fidē põimꝰ acñs ſine ſbõ.
gº &. hoc etiaꝫ dicit Io. pp. 22 q
hoc tanq̃ fidem certam determi-
nat accidentia illa ſine aliqo ſubõ
gº &. Contra multos fatuos a q-
bus fatuiſſime ſemp audiui acca
illa eē in aē ſubiue certũ eſt inq̃
ꝙ nullo aē exñte ymmo ſi i uaco
ponatur illud ſacram per poſſibie
uel inpoe adhuc fieret tranſmuta
tio panis & uini in ſacramentuꝫ
uirtute illoꝝ uerboꝝ p̄a ſi ace
non migrat a ſubõ in ſubm̃ ꝙ p̄-
us autē non erat in aē ſubiue gº
nec poſtea patet quia aer non eſt
colotus. R° in iſta q̃ſtiōe ſunt
q̃tuor facienda. Primo nãꝗ uidē
dũ ē ſi actualis ſepatio acñtis cõ
munis & abti icludat ɔtradicem
ex tīs. 2° uidebitur de acñte
propo puta de propria paone.
3° uidebiṙ de relatiuo puta d̄ re-
lae 4° aliqua dubia remouebo

Circa primũ pono duaſ ɔºneſ
Prima concluº ē ꝙ actualis ſe
paratio acñtis cõis & abti cũ exñ
tia eiuſdem ab õi ſubõ non icluṙ
contradicem ex terminis. p³
ſic oīs potena īfinita poam finitã
excedens põt quicqd illa & plus
ſed potena conſeruatiua dei ē in
finita cũ ſit ſecũ idem gº poterit
quicquid creata poa & finita q̃lꝫ
& plus. ſed poa inteua noſtra ap-
prehendit acñs non apprehenºi
ſubm̃ & ſine ſubõ. gº potena dei
creatiua & conſeruatiua poterit
conſeruare ipſuꝫ ſine ſubõ. a° pꝫ
aliter non eēt infinita nec excede
ret finitam. p³ b° & prio d̄ ſen-
ſu. obiectũ enim ſenſus eſt quod
dam accidens 2° de intellectu ac
cidens eſt primo cognitũ q̃ ſubã
cũ omnis noſtra cognitio depen
deat a ſenſu & etiam cum ſolo ac
tu habeat per ſe ipſam propriam
repreſentationē apud intellectũ

p̄a oīs perfectio precia ab om-
ni inperfecto eſt perfectiſſimo at
tribuenda cui nulla perfectio de
ē. ſed poſſe cõſeruare hoc ſine hº
& in tali conſeruare uel coexige
re eſt maxime perfectionis ut pꝫ
gº deo qui eſt perfectiſſimus eſt
iſta perfectio attribuenda. a° pꝫ.
nam aliter iam ſibi deficeret ali-
q̃ perfectio. & non eſſet infinite
perfectionis. p̄a ut pbatum ē
ſupra de facto ē ita ut patet in ſa
cramento euchae. Confirmaṙ
predicta propoſitio propoſitione
uulgata apud oēs theologos q̃ ē
illa. quicquid poteſt deus mediã-
te cauſa 2a. põt ſine illa in uirtu
te propria. aliter aliqua perfectio
eſſet in creatura q̃ deeſſꝫ ipſi deo
licet tamen iſta propoſitio ſit ue-
ra in genere cauſe efficientis &
ita theoligi ipſũm intelligũt.
Confirᵃ rõ q̃dã rõe cõi apud ſco-
tizantes que ē hec ꝙ p̄m indepen
dens põt terminare dependenam
cuiꝰlꝫ create ẽtitis & pt ſuppleṙ

uicē c9lȝ terminātis cū cālitatem c9lȝ cauſe zarie eminēter uidet ꝙ depeam quā hȝ acs ad ſbm̄ d̄s pt terminare & uiceȝ ſubi ſupplere Caueat go fidelis qlȝ ne aliqd de e9 poteſtate auferat nec de ei9 pfectione nec eniȝ auris audiuit nc in ore hōis aſcent q̄ta ei9 ſit magnificen a & ptās. uerūtn̄ non pn̄t ad hec oīa entia eſſe ſeparabilia. Inuenio quedā aca que tantā depēdenam habent ad ſubm̄ & ad aliqd in ſubm̄ quod de9 non pōt ſupplere uicē terminātis illā d̄pēdenam & hoc non ē pp dei īpfectōm ſed magis pp īpfectōm ētiū & perfecem dei inter illa accn̄a īuenio ꝙ ſanitas ē adeq̄tio hūorum & in tali adequatōe ſtat & fūda2 & d̄ multis aliis ita genera° & d̄ hiis que uidenſ eēntialiter depēdere a ſubō. Iuxta iſtā ɔ°nem pono iſtā ꝓpōeȝ & ex dictis core concludo ꝙ inheren a actualis eſt dita eēntialiter ab acte. ꝓ c9 euia ē notādū ꝙ inherentia ē duplex Quedā actualis & quedā aptitudinalis. Inherentia actualis nihil aliud ē niſi q̄dā actualis unio acn̄tis ad ſubm̄. Sed aptitudīalis nihil aliud ē. niſi q̄dā ordo eēntialr. & quedam naturalr aptitudo & īclinatio acn̄tis ad ſubm̄. Hoc premiſſo pbatur ꝓpō predicta. illa inherentia a qua acn̄s pt actualr ſeparari eſt diſtincta eēntialr ab acn̄te. ſed inherentia actualr ē h9' go ꝫ. b°2 pȝ ex p̄miſſis. nam īherentia actualis nunq̄ ineſt ipſi acn̄ti niſi ut unio in ſubō. ſȝ pōt eē acn̄s acu non unitum ut ptȝ ex p̄dictis go ꝫ. Sed contra iſtaȝ ꝓpōnem ar2. Primo ſic illud quo acn̄s eſt formaliter ens non ē eēntialr diſtinctū ab acn̄te ſȝ actuali inherentia acn̄s formaliter inheret go ꝫ. b°2 pȝ 7° mece. acn̄tia nō ſunt entia niſi in eo ꝙ talis ētitatis. ſ. ſi bē go per iſtā unioem quā appellas inherentiā eēntialē acn̄s eſt formaliter ens go non diſtin2 ab accidente eēntialiter. p̄a ſi ſic ſeq̄retur ꝙ inherentia inhēat accidenti. nam ōe accidens inheret ſubō. ſed inherentia ē acn̄s go inheret ſubō. ſed nihil inheret niſi per inherentiā. ſi go inherentia inheret go inhereret per inherentiā. r̄ſc etiā quero de illa inherēa uel ē dita ab acn̄te c9 ē uel non. ſi nō eadē ē ōe ſtandū ft in p̄mo & & ſe2 ꝓpoſitū ſi ſic ꝓcedeſ ut p̄9 in infinitū. p̄a ſi ſic eēt. iſta inherentia eſſet poſterior accidente. nā ōe accidens poſterius ē ſbō ſed iſta inherentia non poteſt eē poſterior accidente. nam cū ōe p̄us in aliquo ſit ſigno in quo non eſt poſterius. ſequeretur tunc ꝙ accidens exiſteret & nulli inhereret & ita prius eſſet naturaliter quod eſt impoſſibile. ꝶ°

Ad primū concedo aaem & negō b°2em. Ad ꝓbationē dico ꝙ quotiens dr̄ cauſa tociens diciſ in eo ꝙ ut habeſ. 5°. mece. qn̄ go dicit Ar. ꝙ accidentia non ſunt entia niſi in eo ꝙ talis entitatis li in eo quod denotat aliq̄ cauſalitatē ſbī ra accidentis & iſta ē cauſalitas effectiua ita ꝙ entitas acn̄tis eſt effectiue per ſubm̄ for a aūt ineſt ſibi per ꝓpriā rōm. Ad zm ꝓ c9 euia pono duas r̄gulas uni equalen s. Prima ē hec quā poſ ſcotus ꝙ qn̄cūq aliqd ē tale d̄nōue & aliqd formalr̄ tale ſtandū eſt in illo qd̄ ē formaliter tale. za regula ē iſta q̄ eſt eadē cū pria ſub aliis uerbis tn̄ poſita. ꝙ qn̄cumq aliqd̄ mediū ē in aliquo ordine n̄ oȝ talē mediū in ordīe eodē aſſignari aliud mediū. ſed ipſuȝ ſeipſo in tali ordine ē mem & rō. Exēm per qd̄ declaranſ prima & za regula a ē idē b. denoue ita ꝙ ydēptitas ē mediū ī ydēptificatiōe ipſius. a cū b. ydēptitas autē ē talis for a & qn̄tue puta eadeȝ. ſi ergo ydēptitas ſit alicui alteri idē non oȝ ꝙ per aliq̄ aliā ydēptitatē ſed ipſa ſeipſa ē eadē ſed eſt eadem alicui tali iſte regule ſunt gn̄ales & per eas multe rōes ſunt ſoluēde. pȝ go in propoſito ꝙ ē ſtatus & non ē proceſſus ī infinitū. Ad 3am ɔcedo ɔn̄am. Ad ꝓbatiōȝ falſitatis dico ꝙ duplex ē prioritas Quedā tp̄is & q̄dā nē. & dr̄t hec ab illa nam in prioritate tēporis extrema ut ſic ſunt in cōpoſſibilia eē ſimul. In prioritate autē nē non ymmo bene. Vn̄ ſm ꝙ dicit unus doctor notabilis. non ē icōueniens ꝙ unū ſit in uno ſigno in quo reliquū non ē. ſed illa prioritas nō ē aliud niſi p̄ſuppō° h9 ab hoc in aliete nature & ſic patȝ ad rōnem ꝙ non oȝ ꝙ accidēs ſit in aliquo ſigno in quo nō ē iherē tia nā ibi eſt ſolum prioritas nē. Sed dubitaſ circā predicta in quo pn̄to ſit predicta inherentia actualis. qdam doctor dicit ꝙ reducitur ad pn̄tū cuius eſt. mod9 enim nō ponitur in aliquo pn̄to per ſe ſed reducitur ad pn̄tuȝ c9 eſt. hoc mihi non placet. naȝ reua non reducitur ad gen9 abtum ſȝ iſta inherentia ē reua cum ſit quedā unio & ſine terminis cōcipi n̄ pōt. Et ideo dico aliter cū Frāciſco de marchia ꝙ ipſa ē d̄ gn̄e rlōnis. un̄ ſciēdū ꝙ iherēa h9 acn̄tis ad ſubm̄ includit duo. Primo enim includit rem informantis ad informabile ſiue perficiētis ad perfectibile in quantum accidēs informat & perficit ſubm̄. ſubm̄ autem informatur & perficitur ab accidente & iſte rue eſt cōmunis forme ſubſtāciali & accidentali quia utraq informat & perficit ſubm̄ licet una ſm quid alia

uero ſimpliciter 2ª inherentia
accidẽtis includit 2m dependen
ad ſubm̃ inq̃tũ initiť i eẽnº ipi ſbõ
& pp hoc forª acñtalis diſtingui
tur cõiter a forma ſubãli. Et ſm
hoc dicendũ eſt ꝙ inherentia ac-
cidentis q̃tũ ad neutrũ modũ eſt
in gñe accidentis abti. ſed in gñe
rłõis ꝙ ſic pȝ qa rus informa &
informãtis ẽ quedaȝ rło qa iforman
mans & informaᵉ ſunt quedã re
latiua p ſe ſiłiter dependentia cu
iuſlibȝ dependentis ẽ rło quedaȝ
quia informãs & informaᵉ ſunt
quedam reua per ſe ſimiliter dpẽ
dentia cuiꝰlȝ dependentis ẽ que-
dam res uerũtamen ſcias ꝙ pdic
ti duo rus ut mihi uideť poſſunt
fundari in quolibet accidente ſi
ue abᵗº ſiue reſpectiõ & ideo non
uidetur ꝙ iſti duo reſpectus pci
faciant inherentiam eſſe de pñto
rłonis ſed eo ꝙ ipſa formaliª & q
ditatiue ẽ rus 2ª 9cluº pricipał
eſt ꝙ aptitudinał inherentia ac-
cidentis ad ſubm̃ per nullã potẽ
tiã eſt ſeparabilis ymmo manifeſ
te iplicat contradicem ex terminis
ſic intelligendo ꝙ nulla potẽtia
poteſt facere quin accidens inhe
reat aptitudine quadã. & in icli-
nationem naturalem eſſendi in
ſubõ habeat. hoc pbať ſic. Nam
facta ſeparatione huius aptitudi
nis deus poteſt ponere tale acciᵉ
in ſubõ aliquo uel non. ſi non gº

deus non eſt tantuȝ potens ſicut
quando ponebat ſi ſic ergo ipſuȝ
accidens poſſe poni in aliquo eſt
poſſibile. nam nulla potẽª poteſt
ponere aliqd in aliquo niſi ipſuȝ
ſit poᵉ poni in illo alias potẽª eſſȝ
ru ipoſſibilis. ſi gº acñs poteſt po
ni facta ſepatiõe adhuc habȝ illã
q̃ ẽ uera 9tradicº. Cõtradcõȝ illiꝰ
ſitª quia deꝰ ñ poteſt facere ꝙ ñ
poſſit eſſe accidens in ſubõ gº nõ
poteſt facere ꝙ accidens non poſ
ſit põi in ſubõ. pª õe ens uel ẽ
ens in ſe uel ens in aº facta gº ſe-
paratione accidentis a ſubõ uel
eſt ens per ſe uel in alio. non perᵉ
quia tunc eſſet ſubã. ſi in alio uł
actualiter uel aptitudinaliter. nõ
actualiter quia ſuppoſitũ ẽ ꝙ ſit
ſeparatum ergo ſequitur ꝙ apti
tudinaliter. ſeqtur gº ꝙ iſta apti
tudo & inclinatio non eſt ſepara
bilis ab accidente. Iuxta illam
concluſionem concludo correlaᵉ
duas propoſitiones. Prima p
poſitio eſt ꝙ inherentia aptitudi
nalis eſt eadeȝ eſſentialiter ipſi ac
cidenti. Vbi tamen ſciendum ꝙ
ſcotus facit uim in uerbis. Dicit
enim ꝙ iſta inherentia aptitudi-
nalis eſt eadem eſſentialiter ipſi
accidenti. non tamen de eſſentia
accidentis. eſſe eniȝ de eſſentia ut
ipſe dicit eſt eſſe de conceptu qdi
tatiuo alicꝰ. eẽ autẽ idem eẽntiaª
ẽ eẽ alicui intrinſecũ & eẽntiale.

Primũ inferť 2m. 2m autẽ non in
fert primũ in uerbis ideo nõ faº
magnã uim. pº ſupradictã ppõȝ
ois rõ poua alicui in exñs ipſo cir
cũſcprito ab õi eo ꝙ nõ ẽ ipſuȝ ł
ꝙ eſt extra eꝰ eẽnam eſt illi idem
eſſentialiter alias nõ eẽt facta to-
talis circũſpcripº ſed circũᵗº acci
dẽte ab õi ente ꝙ eſt extra eꝰ eẽn
tiaȝ talis iherentia ſic in ẽ gº &c.
pª hoº circũſcribať accidẽs ab õi
tali. extriſeco uel deꝰ põt poneř i
ipſuȝ in ſubõ uel non. & arªº ſiᵗ i
pcedẽti 9ºne. 2ª ppõ eſt iſta ꝙ
neutra aptitudo ẽ eadẽ quidiue.
ipſi accitı. pª nullũ eẽ forª reũm
ẽ idẽ forª cũ forª abᵗº. pdicte ihe
renᵉ ſunt hꝰı gº &c. hoº pª primo
de actuali iã pbatũ ẽ de aptitudi
nali pȝ qa aptituº ẽ rus. Intelligẽ
dũ tñ ẽ ꝙ hec inherẽª aptitudiał
i nullo pñto ẽ perᵉ ẽ tñ per rduc
tõȝ ſiue reductiue in illo cꝰ ẽ & ẽ
in gᵉ idirecte pñta eẽnª ſunt dita
q̃re ſeª ꝙ illa inherenª apti¹ˢ cuȝ
ſit de eẽ cuiꝰlȝ accitis nõ põt perᵉ
eẽ Quantũ ad ſm articulũ uª
eᵗ uidẽdũ d ſepane pprie paºnis
a ſubõ ſic pcediť Pº recitabiť
una & eadẽ iprobabiť 2º dicaȝ
aliter d pº ẽ una op. cꝰ dã doctoriſ
q̃ apd theoloſanos articulꝰ fidei
reputať q̃ poᵉ ꝙ iſta ppria paº ẽ
ſepabił a ſubõ. dicũt eñi ꝙ lȝ deꝰ
nõ poſſit facere cõtradicem pmo
mõ hñ tñ põt facere in 2ºº ut uȝ

ꝙ hõ non ſit riſibilis Predicta
opioᵉ pª. õe priꝰ iq̃m priꝰ ẽ ſepaᵉ
a quocũqꝫ poſteriori p dinã potẽ
tiã a quo eẽntiaª non dependȝ. ſȝ
ſbm̃ ẽ priꝰ ſua ppria paºne & ab
ipſa eẽntialiter nõ dpẽdet qa nm
pꝰ dpẽdȝ eẽntiaª a pꝰteriori gº &c.
aºª pȝ qa õe idepẽˢ ẽ ſepabile a qº
cunqꝫ a quo eſſenª non dependet
nihil. n. ẽ iſepabile ab aº nª p q̃daȝ
necãm coexigentiaȝ que quidem
coexigentia depenam iportat
Tunc quia quicqd deꝰ pᵗ facere
p aliqº ſigº ſineaº pᵗ & p qºcũqꝫ
cum eque ſit potens ſemper. ſed
pꝰ iq̃m priꝰ ẽ in aliqº ſigno i quo
non eſt poſterius ſił nã. in iſto gº
pori nã i qº ſubm̃ pcedit paºnem
uel paſſio eſt uł non eſt. Si eſt gº
iam ſimul ſunt. ſi non habeo pro
poſitũ. hoº principalis ratiõis pȝ
quia cauſa pcedit effectum & pꝰ
eſt aliquid anteq̃ ſit aptum natũ
paſſio autem eſt cauſata ex prin
cipiis ſubi. pª potentie eque i
finite & eque potentes & non ſe
excedẽˢ ſi una ẽ diſtincte forma
lis in aliqua plura & reliqua. ſed
potentia inteleua dei & eiꝰ potẽª
pducua & 9ſerua ſunt eq̃ ifite & po-
tenˢ & ſe ñ excedẽˢ. pȝ cũ q̃lȝ ſit i
fita. nihil. n. ẽ fim i deo cũ ifim nõ
poſſit eſſe maiꝰ aº ſeqª neceſſario
propoſitum. gº per 9ñs cum po-
tentia dei inteua ſit dite formalis
in ſubm̃ & paſſionẽ cũ ſint entiˢ

diſtincte ē una prius alio & hoc &
p oteſt intellect⁹ creatus. g° ſeqꝛ
accio ꝙ ꝯ potencia pducua & cō
ſeruatiua pñt eē in ſubm̄ tantū
& non in paºnē. Cōfirª rō qa
qcquid de⁹ pōt intelligeꝛ pōt cō
ſeruare ſed deus ſubm̄ ſine paºne
itelligit. pꝫ ex pcedenti ppōe g°
Sed contra iſtū moᵐ dicendi
quē ꝑputo ipoſſibilē & iplicat cō
tradicem arºc Primo de hoc ꝙ dᵗ
ꝙ deus pōt facere cōtradicem zᵗ
mō & nō primi. pbo ꝙ hec ſit cō
tradictio ubicūqꝫ eni ē ſeparatio
eiuſdē a ſe ibi ē cōtradic° pᵗ mōi.
ſed in ōi cōtradic° ē ſepacio eiuſ
dē a ſe g° &c. ſed pre ōis contradic°
pᵗ modi ē ipoſſibilis g° ōis cōtra
dic° ē ipoſſibilis ꝙ deus ē contra
te. pª aºᵃ. qa idē de ſe ipſo i pmo
modo pdicatur cum modi pdi
ſint ſm ydemptitatem quandam
& aºᵃ ſit ydemptitas eiuſdem ad
ſe q̄ ad alterum. bºᵃ pbatur quia
nunq̄ ē cōtradic° niſi ſit negatio
eiuſdem a ſe pmo elencorꝫ. cōtra
dic° ē rei & nōis & non alterius
ſed eiuſdeꝫ. dices ꝙ idē de ſeipō
non pdicatur in primo mº dicendi
p ſe. Cōtra tunc quero ī quo mº
nō in 3° qa iſte non ē mod⁹ pdi
pº poꝝ. nec i alio. pꝫ tamē nō etiā
dis qa aºᵃ ē cōtradic° qn̄ ſepaꝛ &
negaꝛ idē a ſe oīo idiſtinctū.
pª quando ſepaꝛ aliqd ex nā rei
dicta ut aūt cū ſit ɔicabile & icō
uertiᵉ cū pet° q ē icōicabilis diſ
tinguiꝛ ex natura rei ab ipſo.
Cōfirª ſepa° eiuſdem a ſe apd ōeꝫ
potentiam eſt ipoſſibilis ſed ubi
eſt cōtradic° eſt ſeparatio eiuſdē
a ſe ita eſt hic ut pbatū ē g° &c
Alias rōnes adducā in ſequenti
qºne quas audacter ſoluāt ſi pñt
Et ideo pono iſtā ppōm mihi cer
tā & idubitabilē. ꝙ ipſa propria
pa° per nullā poᵃᵐ eſt ſepabilis a
ſubō. pª cōſili rōe ſicut de inhe
rētia aptitudinali. qa ſepata paſ
ſiōe a ſubō puta riſibiᵗᵉ ab hoīe.
uel deus pōt ſibi dare actū ridēᵗ
uel non. ſi non g° non eſt eq̄ po
tens ſicut pri⁹ qn̄ dabat nec erit
opis. ſi ſic cū nulla poª ſit ꝛᵘ eius
ipoſſibilis. ſeª ꝙ hoc non ſit ipoᵉ
ūꝫ recipe actū ridenᵗ. ſed hoc nō
eēt niſi eſſet riſibilis g° &c. Di
ces ꝙ ſepata paºne deus pōt ſibi
dare actū ridēdi licet ipſe ſic poſ
ſet recipere non forª ſꝫ fundamē
taliter. qa uꝫ entitas hōis q̄ erat
fundaᵐ riſibiᵗⁱˢ remanet cui nō
ꝑpugnat hr̄e talē actū p poᵃᵐ di
uinā. non aūt forª. qa eē forᵉ poª
lis ad actū ridenᵗ ē forª riſiᵉ & ha
bere forª ipſam paºnē. Cōtra
utp̄ 9. qa deus forª pōt dare g° p
eādē rōꝫ tu es poſſibilis forª reci
pe iſta g° ratio iſolubilis & n̄ pᵗ
pire pª ad pnciᵉ arª ſic ɔ° dmoᵗˢ
p nullā poᵃᵐ poteſt eē falſa. ſed ſi
pa° ſepararetur a ſubō h° ſeq̄reꝛ

g° &c. aºᵃ pꝫ nā cū ſcia ſit habitus
ɔºnis demōte & ſcia non poſſit eſ
ſe ex falſis diffiniꝛ inq̄ per eē ex
ueris & ex ipoſſibilibus aliter ſe
habere pº p9ꝝ. & ideo eē ſciām
ex falſis iplicat ɔtradicem pᵗ mōi
cd ē ipoᵉ ſm ꝙ iſti dicunt g° &c.
bºᵃ pꝫ. nā iſta ɔ° ē demōua hō eſt
riſibilis ſed ſi eēt ſeparata paſſio.
non eſſet riſibilis g° ſeª ꝙ ē fła.
pª eſſe 3ᵘᵐ & non habere. 3. ē
eē 3ᵘᵐ & non eē 3ᵘᵐ. ſed eē 3ᵘᵐ
& non eē 3ᵘᵐ eſt ɔtradic° & ipoᵉ
ꝑmi modi g° eſſe 3ᵘᵐ & non hr̄e
3. eſt contradic° impoſſibilis. ſed
habere. 3. eſt eius paſſio g° &c.
pª quō diceret ꝙ ſit entitas ſine
unitate. cū oīs entitas ſit in ſe in
diuiſa nō diuiſa nec diſtincta g°
ſequitur ꝙ ſit una. Ad rōnes
huius opinionis. Ad primā dico
ꝙ aºᵃ habet ueritatem in priori
eſſentialiter diſtincto a poſterio
ri. Ad probationem primā cōce
do totuꝫ uſqꝫ ad illud ꝙ coexigē
tia dicit dependentiam hoc enim
non eſt uerꝫ. Ad aliam pbati
onem dico ꝙ oē prius natura nō
eſt prius in aliquo ſigno in quo
non eſt poſterius. licet oppoſitū
dicat landulfus. ſed eē pri⁹ natu
ra non eſt niſi preſuppō h⁹ ab h°
in quadam alteriᵗᵉ nature. licet
eni pater in diuinis preſuppōaꝛ
a filio ſicut generās pſupponiꝛ a
gn̄ato qa tn̄ ſunt ābo eiuſdē nē.
ideo cōmuniter a doctoribus nō
ponitur prioritas nature ſed ori
ginis. In hoc ſolum differt prio
ritas nature & origiuis. qa prio
ritas nature ē preſuppō & depē
dentia huius ab hoc in quadam
alteritate nature. originis uero i
ydemptitate & hoc nota diligen
ter. Frater landulphus oppo
ſitum hui⁹ ſentit. dicit enim ꝙ q̄
cunqꝫ ſunt ſimul natura ſic ſe ha
bent ꝙ unum eſt in aliquo ſig°
in quo reliquuꝫ nō ē & ideo dicit
ꝙ contradicª eē ſimul in eodē. φ.
tpis pñt non nē. Contra quia
hec n̄ ueritas de pñti. ɔtraria eniꝫ
que minus opponūtur non ſunt
cōpoᵗª in eodē φ tpis de hoc aliᵗ.
Ad aliā rōnem pro q̄ pono ali
quas propoſitiones. Prima ē
iſta ꝙ non quicquid deus intelli
git poteſt producere. zª pro
po° eſt hec ꝙ intellectus diuin⁹
ſimul oīa intelliᵗ ita ꝙ non pōt i
telligere uᵐ ſine a°. pꝫ nā alr eēt
mutabilis & mutareꝛ 3ª ppō ē
hec ꝙ inte⁹ diuin⁹ itelliᵗ oīa diᵗᵉ
ut di° ſe tꝫ ex pte obōꝝ nō ex pte
itellecᵗⁱˢ. pꝫ nā intelliᵗ eo° q° ſunt
ſi g° ſunt diᵗª itelᵗ diᵗᵉʳ. 4ª p
pō ē ꝙ poª pductiua dei & iteᵘª
ppe non dn̄ª ſe excedere nā non
ſunt i eodē gn̄e poᵉ excess⁹ aūt
dᵗ ɔpatōꝫ q̄ hꝫ eē i eodē gᵉ & ite
rū qa exceſſ⁹ ē infinitus un̄ lꝫ in
plura poſſit itellectiua q̄ pducᵘª

quia tñ utraq infinita ideo non
proprie ē excessus per hoc pꝫ ad
formā. poe eque infinite & eq̄ po
tentes. &c. de2 aoz. tunc neo bozem
in plura eniꝫ pōt intellect9 q̄ poa
conserua nec ꝓduca cū ꝓbas ꝙn
quia utraq ē infinita uolo ſꝫ qa
non ſūnt in eodē gñe ideo nō ha
beo ꝓ inpoſſibili ꝙ una potena i
uno genere īfinita poſſit in plu
ra q̄ alia potena in alio gñe infini
ta go ē magis infinita ꝶo non
habeo ꝓ incōuenienti in diuerſ
generibus. Quantū ad 3m ar
ticulū de ſepatiōe rlōis pono iſtā
ↄonem ꝙ non eſt ipoe deo ſepare
rlonem a funto cū ex nā eiuſdeꝫ
ſpā2 de illis rlonib9 de qbus non
ē talis depena ad funtum qm̄ de9
pōt ſupplere uicē terminātis ſiū
īperfecem nā de aliis funtis ē ipoe
Ad c9 euidentiaꝫ pono q̄tuor
dcā. Primū ē ꝙ poe eſt rlonem ac
tualiter ſeparari a funto pro hui9
quecunq eēntialiter diſtingunt
ſunt ſepabilia mutuo. rlo & fūm
ſunt hui91 go &c. aoz ꝓbaſ ſicut ſe
habet īpoſitas ſepatiōis ad ydēp
titatem eēntialem. ita poſſitas ad
diſonem eſſentialem. ſed ad ydēp
titatē eēntialeꝫ neccio ſe2 potas ſe
parationis. bo2 patet quia ſunt diſ
tinctorum generum abſotum &
reuum ſi dicas aoz eſt uera ſi ſunt
abtæ diſtincta eſſentialiter ſi aut
tem alterum eſt reſpectiū prop
ter dependentiam eius ad abum
non eſt a funto ſeparabile. Cō
tra nihil impedit ꝓbationē eius.
Illud enim ꝙ ita dependit ad ali
ud ꝙ eius dependentia poteſt ali
ud ab illo terminare poteſt eē ac
tualiter ſine illo. ſed rlo ſic depē
det ad funtum ꝙ eius dependen
tia poteſt terminare aliud ab illo
go poteſt eſſe actu ſine illo. aoz eſt
euidens quia tota rō inſeparabili
tatis ponebatur ex parte depen
dentie & termini eius. Si ergo a
liquid poteſt ſupplere uicem ei9
go non neceſſario illa dependen
tia erat ad illum terminum. boz ꝓ
baſ quia primū ſimpliciter inde
pendens poteſt terminare oēꝫ de
pendentiam & ſupplere uicē cu
iuſlibet terminantis eam ſed de9
eſt hui91 gc &c. Confirmatur
iſta ratio quia quero quō fūtum
ad quod eſt rlo dependens ſe ha
bet ad ipſam uel in genere cauſe
efficientis uel finalis uel formal
uel materialis de ipſis duob9 mo
dis. Si primis duobus modis ha
beſ ꝓpom quia poteſt deus ſup
plere oēꝫ cālitatē extriſecā. Si 3oo
uel eſt mā inq̄ uel exq̄. ſi inq̄ i ho
conuenit cū acñte abte ſed ho nō
abte ace abm pōt eē ſine ſbō go &
rlo. Si dicaſ ꝙ ſe hꝫ ſit mā exq̄ ul
fora nm hoꝝ pōt eē ois. n. cā ſiue
māl exq̄ ſiue forl ē i exnſ tāto ſꝫ
funtum non inexiſtit rloni go &c.

Confir2 quia mā ex q̄ & cau
ſa formalis faciūt unū per ſe cau
ſatū ſed ex funto & rlone nō fit
unū per ſe ſed per accidens go &c.
pa ſi dependena ē rō inſepara
bilitatis cū mā & forma a ſe dpē
deant unū ab alio non poterit ſe
parari actua2 hoc autē ē falſum.
go aliq̄ premiſſaꝝ. non aoz go boz
Confir2 quia deus pōt ponerē
actu materiam ſine forma. & pōt
ſupplere uiceꝫ cui9lꝫ funti i rōne
termini. & ita ponere rlonē ſine
funto. quia poteſt ſupplere uiceꝫ
funti in rōe termini 2m dictū
ē ꝙ rlo poteſt eſſe ſine extremis.
ꝓ2 quia rlo diſtin2 eēnlr ab extre
mis go pōt eē actu ſine eis. ꝯña pꝫ
quia eſſentialis diſtinctio aliqo
rū ē rō ſufficiēs ſepabilitatiſ. añs
pꝫ quia ſunt diſtinctoꝝ generū.
pa quia ſi hoc non eēt hoc eēt
quia dicent dependentiā ad ex
trema ſed hoc non obſtat go. boz
ꝓ2 quia quicquid pōt eē ſine dpē
dēna pōt eē ſine termīo dpendēe.
ſed rlo pōt eē ſine dependena ac
tuali ad extrema go &c. aoz pꝫ quia
rō quare dependens coexigt ter
minū dependene ē ipā dependena
boz patet quia cū actualis depen
dea ſit rus intrinſecus adueniens
ē alteri9 pñti a rlone que ē intrin
ſecus adueniens. go ſunt diſtincti
eēntialiter. & per ꝯñs mutuo ſe
parabilia pa ſi rlo dependentis
coexigit extrema. quero in quo
gñe cauſe ſunt ſi extrinſece deus
poteſt ſupplere uicem oīs cauſe
extrinſice & eſt propom ſi intrin
ſice hoc ē abſurdū ꝙ abta ſint in
trinſeca relationi. Confirmaſ
quia primum independens pōt
terminare omnem dependentiaꝫ
quantum ſufficit ad exñam rei
actualem. ſed deus eſt hui9modi
go poteſt per ſe terminare depen
dentiam rlonis. Confirmatur
quia deus poteſt ſupplere uicem
cui9lꝫ cauſe extrinſice terminan
tis. ſed extrema ſunt extrinſeca
terminantia dependentiā rlonis.
go ſine ipſis poteſt facere rloneꝫ
3m dictum ē hoc extrema re
lationiſ poſſunt eſſe actualiter ſine re
latione. ꝓbatio huius. ōne prius
natura abtum & diſtinctum rea
liter poteſt eſſe ſine contradicne
abſq poſteriori a quo eſſentiali
ter non dependet. ſed extrema
ſunt hui9modi ru relatiōis go &c.
aoz eſt euidens. quia ſi detur op
poſitū prius natura dependebt a
poſteriori Confirmatur quia
eſt propō uulgata ſcoti. boz patꝫ
de ſe pa fūtum pōt ex ſe ñ exñte
rlone quia eſt prius natura ea.
ſꝫ iſta prioritas nō ru rlonis ē in
tiō go utrūq extrem pt ēe ſñ rloe
et i erūt duo aba abſq ſihe aoz ē e
uie. boe pꝫ qa rlo cā2 ab exen ↄfir2
qa ſi de9 pt facerē ho alm abſq ſua

ſimilitudine & ho album ſine ſua
go duo alba ſine ſimilitudine
Sed dices ꝙ non ſequitur. nam a
liquid ē neceſſariū in hoc aliquo
qñ ponitur aliud albū quia tunc
neceſſario fundat ſimilitudinem
ꝙ tamen non ē neceſſariū nō po
ſito alio albo Contra cauſa pciſa
quare albedo poteſt eſſe ſine ſimi
litudine ē quia eſt prius natura
uel ſaltem eſt cauſa ſufficiens nā
abtum prius non dependet ab ali
quo poſterius ſm naturā ergo il
lud quod non tollit ab albedine
illā prioritatē ru ſimilitudinis n̄
tollit quin poſſit ſtare ſine illa ſʒ
aliud album tantuʒ non tollit p
oritatē ergo non tollit quin hec
albedo poſſit eſſe ſine ſimilitudīe
ſtante alia albedine ī alio. 4m
dictum eſt ꝙ unū correum pōt
actu exiſtere ſine alio. p2. tū quia
diſtinguitur eēntialiter. euidens
eſt ergo ꝙ unum poteſt realiter
exiſtere ſine alio. Tum quia ſi
non habes dr̄e ꝙ hoc poteſt eſſe
propter dependentiam mutuam
que neceſſario ſe exigunt Cō
tra du2. tū quia conſtat ꝙ unum
non depēdet ab alio & ad tm ſue
depēdētie tanq̄ a cauſa ītrinſica
go extrinſeca. ſed de9 pōt ſuppler
ōem talē go ꝫ. Tū quia unum
dependet ad aliud & ad termim
ſue depēdētie ſed de9 ē ſufficiēs
ſuppletm̄ uni9 correut ī q̄tū ter
minat depēdentiā alterius go po
teſt exigere unū ſine alio & eius
dependena tiabiſ ad deū. Cō
fir2 qa ſicut ſe habet ſbm̄ ad acci
dens abm in rōe ſubſiſtentis. ita
unū correnum ad aliud ī rōe tian
tis. ſed de9 pōt ſupplere rōʒ ſub
ſiſtentis a ſubō ru accidētis abti
go & rōm terminātis ab uno cor
reuo ru alterius. ho2 pʒ in ſacrato
euchae. Contra illas cōcluſio
nes ſunt aliq̄ dubia. Primo q̄
tūʒ ad primū dictū ꝙ ſi deus pōt
ſeparare relatiōem a funto ſic ꝙ
ſuppleat uicē funti in eius dpen
dēa cū fūtum īforme2 rl̄one go ꝫ.
De9 9ñs ē fl̄m. qa de9 no acn̄te ī
forma2 go ꝫ. 9ña p2 qa ꝙ funtum
p mom infortis fūdat rl̄oʒ eui9 ē.
2o q̄m ad 2m dictū ꝙ ſi rl̄o pōt
ēē ſine extrēis go rl̄o n̄ ē rl̄o. 9ñs
īplicat ꝯtradicem go & añs p2. 9a
qa d rōe rl̄ois ē referre um extre
mum ad aliud. ſed ammotis ex
tremis nullius ad alteruʒ poteſt
eſſe pnm referēdi go ꝫ. Cōfir2
qa eē rl̄ois ē eē ad aliud ut ad tīʒ
3o q̄m ad 3m dictū qa ſi extre2
pn̄t eſſe ſine rl̄one ut duo alba ſi
ne ſiri2 go rl̄o nō ē rl̄o. 9ñs īplicat
ꝯtradicem go & añs. p2 9a qa rl̄o
ē rus ītricus adue9 q̄ten9 nccio pōi
tur poſitis extrēis Cōfir2 qa ī
poſſie ē eē duo alba & n̄ eē ſīlia ſʒ
ho n̄ ē n9 p ſilitem go n̄ pōt ēē ſn̄ ipa
4o q̄tū ad 4m dictuʒ qa nihil pōt
eē ſi ē illo quod ē de conceptu ei9
ſed unū corre2um eſt h9i r̄ſpectu
alterius correut go ꝫ. ao2 eſt eui9
bo2 pbatur quia unū diffinit ali
ud ut poniſ in pn̄tis. Confir2
relatiua poſita ſe ponunt & per
ēpta ſe perimūt go ꝫ. p2 ſi de9
poteſt ſupplere uicē unius corre
latiui reſpectu alterius go uiceʒ
filii ſtante patre. ſed filius ē ueſ
filius patris ſui go deus ē uere fi
lius creature quod ē falſum.
Ꝝo ad primū ꝙ ibi ē falſa acn̄tis.
Ad cuius euidentiā ē ſciendū ꝙ
acn̄tis ad ſbm̄ ē duplex habitu9.
una ē dependentis ad illud quod
dpēdet ut ad terminū ſue dpēdē
tie. alia ī forut ad infore & iſte ha
bitudines ſunt diſtencte. po hi9
Tum. quia primo ponit īperfecti
onē in acn̄te enīʒ īperfectionis ē
dependere nullā tamē īperfeciōʒ
in termino dependene. 2a pōit
perfectionē in acn̄te quia ut īfor
mat ſbm̄ ē eius perfectio accidē
tal9 ponit tn̄ īperfecem alic9 ī ſbō
quod īformat. Tum. qa ſunt
ſepabilia poteſt enī aliquid termi
nare dependentiā alic9 non tamē
ſe2 ꝙ informeſ ab ipſo. naʒ de fac
to in triduo mortis xp̄i anima fu
it unita uerbo in termino ſue de
pendentie non tamen ut in ſbō ī
forma1 quia uerbū diuinū non
fuit informatū ab anima. Ad
formam rōnis dico ꝙ accide fun
damento ꝙ terminet dependen
tiaʒ rl̄onis ꝙ informeſ ab ipſa &
ideo deus poteſt ſupplere uicem
illi9 non in rōe formati ſed ī rōne
terminantis ſeu terut quia pmuʒ
ē imperfec19 2m uero non Ad
2am nego 9ñam Ad pbatiōm
dico ꝙ ſi de ratione rl̄onis ē ꝙ ſit
principiū referendi uerꝫ ē aptitu
dinaliter q̄tū ē ex ſe ꝙ auteʒ ſit
rō referendi actua2 hoc accidit.
Ad cōfirmatōʒ dico ꝙ eē rl̄onis
ē eē ad aliud aptitu2 & non actu
aliter. hec ſolutio pbaſ ſic. ſicut
ſe habʒ eē ī ad accidens abtum in
ēē ad aliud ad accidens reſpectm̄
ſed accidens abtum poteſt eē ſi
ne eē in go & reſpectiuuʒ ſi ē eſſe
ad. non aptitudinaliter ſed actu
liter. Ad 3am nego 9ñam. Ad
pbationē dicendū ꝙ rl̄o ē rus in
trinſecus aduenīēs qa nccio ſeq2
poſitis extremis ncitate nē non
tamen ſimpliciter. quia non niſi
per rum ad potentiam prime cau
ſe. Ad confirmationeʒ dico ꝙ
īpoſſibile ē eē duo alba & non eē
ſimilia fun2 per rōnem albedinis
non tn̄ oʒ ꝙ for2 per rōm ſimili9
& p2 hoc per rōʒ ar̄ſ. in pn̄tis co
de q̄lite ppm ē q̄litari ſm eaʒ ſil̄e
ul̄ diſſil̄e di1 go in ē ſibi cir9ta ſil̄ie
& re alteri9 pn̄ti al̄r n̄ eſſet ppm.
ſʒ duo alba ueſ pticipāt rē d gñe
q̄litatis go āmota ſil̄ie duo alba e
runt ſimilia fun2 per albedinem.

Ad 4m bo2 detur. & bo2 ē iſta. ad
ꝓbationē dicendum ꝙ unū cor-
re^uum diffinit aliud ut extrinm
& additū ſibi Ad confirm ꝙ
pōita ponūtur. dicendū de facto
& uia nē. deus autē poteſt iſtam
mutuā coexigētiā tollere Ad
aliud qn̄ dicitur ꝙ tunc deus eēt
fi9 creature. dico ꝙ non ſequit
nam infi° reſpectu patris eſt duo
conſci^e. uidelicz filiuem quia for
maliter dicitur filius & termm
paternitatis terminat enīz filius
dependentiā patris ad ipſum p°
habet rōnem corui. ex 2° rōnem
termiui. ſupplet g° deus rōz filii
non rōne primi ſed ſecundi & iō
non eſt filius ſed ē termin9 pīni
tatis. g° patet ꝙ nō ſequit opm

Quantuz ad 4m articulū ubi
erant dubia remouenda. Prim
utrū ex ſbā & accidente reſultat
aliq̄ una entitas p° alia ab eis q°.
R° & dico ꝙ nullū qd̄ ꝓbo p
mo ſic. namque ro de iſto 3° & il
lud 3m ē cōpoſitū per ſe ſubſiſtēs
aut alteri inherēs cuz iter hec duo
non ſit dare mediū ſi ē per ſe ſub
ſiſtens g° ē ſbā & ita acciñ erit p ſ
ſcā tiā quia ſbā eſt pars cōpoſiti
quod ē ipōſſibile g° non eſt per ſe
ſubſiſtens nec alteri inherens. &
per 9nā nihil quia ōe cōpoſituz ē
ens per ſe aut in alio. p° quod
aduenit rei conſtitute in eſſe cō
pleto eſt ſibi acñs ſed ſi ex ſbō &
accidēte reſultat aliquod 3m op
poſitū ipſum aduenietſbō & ac
cidenti in eē cōpleto ſeu in actu
cōpoſiti ſui generis. g° illud 9m
eſſet in ſe formaliter accidens &
cū ōe accidens requirit ſuū ſbm̄
ꝓprium g°. illud cōpoſitū 3m ha
bet ſubm̄ propriū cui inheret. &
querā de iſto cōpoſito ſicut de p°
aut reſultat aliquod 3m ꝛc. aut e°
proceſſus in infinitū uel ſtanduz
erat in primo. pa idem ſic de-
claro. ſi ex ſbā & accidente reſul
tet aliqd̄ tertiū cōpoſitū. illud cō
poſitū erit perfectius formaliter
ſbō & accidente. quia ōe totum
ē perfectius ſua parte. Sed q̄to
aliquod ens ē perfectius ſi debe-
at generari. tanto perfectiori ge
neratione gn̄atur. quia genera°
ſpecificatur a termio. Si ex ſbō
& accidente reſultat aliquod 3m
cōpoſitū g° generatio iſta cōpo-
ſiti eēt perfectior generatiōe ſim
pliciter. quia generatio illa cōpo
ſiti ē ſm quid. g° patet ꝙ ex ſbō
& accidēte non reſultat aliquod
tertiū. Sed contra iſtam 9° nē
arguo ſic. Primo ōis tranſmtio q̄
ē per ſe una habet unū terminuz
p° unū. ſed alteratio ē per ſe unū
trāſmutatio cuius termin9 non
ē ſbm̄ nec forma ſed cōpoſitū ex
utroq g° ꝛc. a°2 patet. unitas enī
tranſmutationis accipitur a ter-
mīo ad q̄z 3° phiſ. bo2 p3 7° meta
pa cuilz quāto correſpōdet ali
qd ꝓ termino. ſed tali cōpoſito nō
correſpōdet ſubm̄ nec for^a quia
utrūq iſtoꝝ ē compom nec ābo
ſimul eadē rōne. quia ut ſic ābo
ſimul cōponunt. & tunc uel com
ponunt ſe uel aliquid aliud a ſe nō
ſe quia idez non ꝯpo ſe ipſum ſi
aliud habet ꝓpoſitū. pa inter
ſubm̄ & accñs ſunt due ꝯpōnes.
aut tātum una. ſi inter ipſa ē tan
tū una ꝯpō & cuilibet uni ꝯpōni
correſpondet unū cōpom tantuz
g° cōpōi ex ſubō & accidēte cor
reſpondet unū cōpom. ſed cōpo-
ſitū unū non ē ſubm̄ nec accidēſ
tantū qa non ē magis rō de uno
q̄ de alio nc ābo ſimul qa tunc nō
eēt unū ꝯpom g° ē aliud 3m reſul
tans ex utroq qd̄ eſt propom
Si autē iter ipſa ſint due ꝯpōnes
& cuilibet cōpōni correſpōdet ſu
um cōpom ſic erunt ibi duo cōpo
ſita diſtīcta qd̄ ē magis abſurdū
ꝓpoſito quia ibi ſunt duo cōpo-
ſita ex ſubō & accidente. nō ſunt
ſubm̄ & accidēs. ſed ſunt ꝯpotia
nō compo^ta. g° eſſent ibi duo cō-
pota illa reſultia ex ſubō & accite
& ita habet ꝓpom. R° ad pm
poteſt dici ꝙ termin9 alteratiōis
eſt duplex. un9 mālis ali9 formal
Prim9 termi9 ē ipſuz aggregatū
2° eſt ipſa for^a unitas alteratiōiſ
ſuffic ꝙ accipiat ab unite termi
ni formalis. Ad 2m & 3m rñ°
Pro cuius euidentia eſt ſciendu
ꝙ duplex eſt compoſitio Quedā
cum hiis ut materia & forma
Alia ex hiiſ ut ex materia & for
ma Et in has duas compōnes eſt
q̄ duplex dfa. Prima cōpoſito cū
hiis ē poſterior & preſupponēs
compōnem ex hiis. 2a quia in
compōne cum hiis quot ſunt cō
potia tot ſunt compoſita. 3a in
compoſitionē ex hiis plura ſunt
compoti q̄ compoſita. 4a ꝙ cō
poſitio cum hiis in quolibet gn̄e
cum alio genere. compoſitio ue-
ro ex hiis non niſi in eodem gn̄e
per hoc patet cum enim compo°
ſubi & accidētis ſit preciſe com
poſitio cum hiis huic compōni
non correſpondet entitas 3a ibi ī
q̄tum idem eſt cōponens & com
poſitū & quot ſunt cōpotia tot
ſunt compoſita. 4m dubiū pri
cipale eſt utruz ſ[illegible] & accidēs
faciant unuz per ſe R° duplex
eſt unitas. Quedaz unitas ꝺdēp
titatis. que qdem unitas eſt abta
non for^a. qa ꝺdēptitas ē rlo ſz fū
damen^a ꝓ q̄to nō fun^a in aliq̄ ta
li rlone. Eſt alia unitas uniōis &
illa ē reſua & for^a fun^a qa ſuper
uniōz fūdat rlo. Et iſta ē duplex
quedaz qua extrema uniuntur ī
ter ſe pciſe & non in aliquo 3°
Alia qua non ſoluz extrema uni
untur inter ſe ſed etiaz in aliq° 3°
Exēpluz p° ut ſubm̄ & accidens

què non uniſtur in aliquo ȝo cõ poto. Exm za ut mã & forma que inter ſe & in aliqo ȝo uniunt. quia in ꝯpoto. & ſm hoc dico tria dcã.

Primũ ẽ ꝙ ſubm̃ & acn̄s non faciunt per ſe unũ unite ꝓdẽptis ꝑa. nã ſunt dita. diſtincta autem ut diſtincta non ſunt idem. 2m dictũ ẽ ſbm̃ & acn̄s nõ faciũt pe unũ unitate uniõis in aliqo ȝo. ꝑa ex qbuſcũq mixtis nõ reſultat aliqđ unũ ȝm illa nõ ſunt unum unitate unionis in ȝo pȝ ex declaratis ſubm̃ & accidẽs ſunt hꝰi ex precedenti duo go ꝶ. Et ad iſtam unitatẽ aduertẽs Aꝛ. in ſo mece & in multis aliis locis dict ſubm̃ & accidens facere unũ per acn̄s. qa nȝ ex ipſis r̃ſultat aliquod ȝm unũ in quo ſint unũ. 3m dum principale ẽ utꝝ accidens poſſit intelligi ſine ſubõ. ꝛo ponẽo tria dicta. Primũ ẽ ꝙ accidens non copulatũ in abto ſumptũ põt itelligi ſine ſubõ. ꝑa. oĩs poa magis abſtractiua põt magis intelliger̃ hoc ſine hoc q̃ poaminꝰ abua. ſed ſenſus apprehendit unũ uſiũ ſiñ alio qa colorẽ ſine dulcedĩe. que tñ ſunt unita ĩ lacte go multo magis inteꝰ põt itelligere unũ uſiũ ſine alio cꝰi ſunt ſubm̃ & acn̄s pa oĩs entitas abta eẽna dita ab aa poteſt intelligi ſine alia. ſed accidens eſt hꝰi r̃u ſubĩ go ꝶ. aoa patȝ nam ubicũq eſt alia & alia ratio abta quarum una ab altera nõ dependet ibi poteſt intellectus dite ferri. entitas eniȝ eſt rõ oua inteꝰ quia ens eſt obiectũ intellectus. boa patet de ſe. Contra intellectus itelligens rem aliter q̃ ſit eſt falſus. ſed intelligendo acn̄s ſine ſubõ cum non ſit ſine ipſo ẽ ipſum intelligere aliter q̃ ſit go ꝶ.

Confirmar̃ quia ſicut ſe habȝ res ad eſſe ita ad intelligi. ſed accidens non eſt ſine ſubõ go ꝶ. ꝛo reȝ intelligi aliter q̃ ſit poteſt eſſe dupliciter. Vno modo. quia non intelligitur eo modo quo ẽ. nõ tñ intelligir̃ ſub mõ repugnãti ſue ꝓprie nẽ ꝟbi gr̃a. intelligimus deũ non tamen eo mõ quo ẽ eiꝰ enim compom qditatiuũ non poſſumꝰ intelligere. & iſta intelo rei nõ ẽ fſa. Alioo itelligir̃ res aliter q̃ ſit qa nõ intea eoo quo ẽ. ſȝ intea ſub mõ repugnãti ſue ꝓprie nẽ ut itelligeno deũ eẽ corporeũ & iſta ẽ falſa ꝑa ẽ in ꝓpoto 2a non 2a dio ẽ illa ꝙ duplex ẽ itelo qdã ꝑciua aa uo diuiua ſupiꝰ in q̃one đ ẽte fir dictũ ꝑa itellece itelligir̃ acn̄s ſine ſubõ 2a uero ñ

2m dictũ ẽ ho ꝙ accidens ĩ cõcreto ñ põt itelli ſine ſubõ. ꝑa illđ ꝙ cõcernit uel cõnõt ſubm̃ aliqđ nõ põt itelligi ſine illo acn̄s in cõcreto ẽ hꝰi go ꝶ. & in hoc pono cõcretũ differre ꝑcie ab abſtracto. qa concernit & connotat ſubm̃ abſtractũ aũt non. unn ꝯcretũ nõ ẽ niſi entitas abſtracti cũ certine ſumpti. cũ eni õe acn̄s poſſit ꝑdicari de ſubõ & albedo ſit acn̄s in ſubõ exiſtens & nũq̃ poſſit ꝑdicari niſi in cõcreto nõ differt a ſe ĩ abſtracto. 3m dictũ ẽ ꝙ acn̄s copulatũ quoad nos non intea ſine ſubõ. nec ĩ abſtracto nec in cõcreto lȝ de natura ſua poſſit uſr itei ſine ſubõ dr̃ acn̄s copulatum qđ dat intece ſubm̃ ut ſytas dat itelligere naſuȝ ꝑa nã ex quo dat itelligere nõ põt itelligi ſine ipſo. ho ẽt pȝ certũ ẽ. Inpoe eniȝ ẽ ꝯcipere ſymitem qn cõcipiamꝰ naſi curuitatẽ. qa hoc ẽ ſua rõ de ſe tñ cum ſit dita entitas põt intea ſine illa.

4m dubiũ ẽ utꝝ acn̄s poſſit eẽ ſubm̃ accidẽtis. ꝛo & dico ꝙ acn̄s eẽ ſubm̃ accidentis põt itelligi dua. Vnoe ꝑmam & imediatũ. Alioe 2ariũ & ultimatuȝ Et ſm hoc dico duo dicta. Primũ ẽ ꝙ acn̄s põt eẽ ſubm̃ acn̄tis alteriꝰ primam & imediatũ ꝓbaa õe acn̄s reale & abm hȝ pro ſubõ illud de quo ꝑtur. ſed acn̄s reale & abm põt ꝑdicari de accn̄te ut ſuperficies ẽ alba go ꝶ. ꝑa propria pao ipſius acn̄tis ẽ acn̄s go ꝶ ꝑa rlo põt fundari ſup ꝙlȝ genus entis. 2m dictũ ẽ ꝙ ace nõ ẽ ſubm̃ ultimatũ acn̄tis. ꝑa illud qđ non ſubſtat ultiate alteri ñ ẽ ſuũ ſubm̃ ultiatũ. acn̄s eſt hꝰi r̃u alteriꝰ go ꝶ. aoa pȝ qa illud quod alicui accidit aliqđ ſubſtat ſibi ſȝ illud cui aliqd ſubſtat ña ſubſtat ultimate go ꝶ. Contra primuȝ arguit unus doctor. illud qđ dependet eadẽ dependea q̃ alterũ ñ poteſt illiꝰ dependentiã terminar̃ õe enim qđ terminat dependẽtiã alicꝰ ẽ independẽs depẽdena illa ſed omne acn̄s eſt dependens dependẽtia ad ſubm̃ go illã depẽdẽtiã ad ſubm̃ nullũ accidẽs poteſt termiare ultio modo. Contra 2m põt argui de q̃titate ſacramẽti in altari. qa eſt ultimũ ſubm̃ albedinis cũ nõ ſit aliqd aliud ſubſtans. Ad ꝑm rño conceo aoꝛem ad boꝛem dico ꝙ lȝ ſit dependens dependena ad ſubiectũ ultimuȝ. nõ tamen õe ẽ dependẽs dependẽtia ad aliqđ ſubiectũ imediatum & ꝙ medium alteri ſubciſteni ꝑmam dependentiam uȝ ad ſubm̃ ultimum non poteſt accidens naturaliter terminare licet bene ſupra naturaliter ut patet in ſacramento. ut deducit rõ contra 2m dictum. Contra 2am rõnem cõcedo illud ſupra naturaliter. de quo concedo ꝙ non eſt bene poe

5m dubiũ utꝝ ens deſcendat ĩ ſubãȝ & accidẽs ꝑ illos mõs eẽni q ſunt eẽ pe & eẽ ĩ ao. aut ꝑ aliq̃s rõnes ꝑores ita ꝙ diſtituꝛ ꝑ iſtos mõs ꝑ ꝑ aliq̃s rõnes ꝑores. ꝛo & dico ꝙ lȝ ens deſcendat ſȝ eadẽ

rōe; in ſubām & acn̄s & ꝑ diuer
ſos mōs eēndi ꝑus tn̄ deſcendit ī
iſta per aliq̄ priora iſtis mōis eēn
di hoc ꝓa ſic.ſubā & acn̄s diſtina
fora & poſitie. ſ; ꝓpriꝰ moꝰ eēnt
ſubē qui eſt eſſe per ſe nō ē aliqd
poue ſed neue uel priuaue. nihil e
nim ē realiter in ſe ſiue exiſtit pe
niſi qd dicit eſſe per ſe q̄re go ꝫ.
go ſubā ab accidēte nō pōt po dif
ferre per iſtū mom ſuū ſicut nec
acn̄s per ſuū pa qa accn̄s abm
nō ditur a ſubā per aliqd reſiduum.
ſed modꝰ eēndi acn̄tis q eſt eē in
alio ſubiue ē fus nihil hn̄s abtum
go ſubā & accidens ꝑ aliq̄ priora
iſtis modis diſtina ꝑ illa autem ꝑ
q̄ ens deſcendit pꝰ ſubā; & acn̄s
po diſtina go ꝫ. pa ſi priꝰ diſtia
per iſtos modos aut ditur per eoſ
ut actuales aut per eos ut aptitu
dinales nō pᵒᵒ qa acn̄s ſepatū nō
ē a ſubā diſtinm nec zᵒᵒ qa apti-
tudo nō dat alicui diſtint. Cō
fira qa illa qbus po acn̄s & ſubā
diſtina ſunt intrinſeca eis. modi
aūt qbus acn̄s & ſbā ꝑmo diſtia
ſunt eis acn̄les & extrinci go ꝫ.
pa nullū poſteriꝰ ē cauſa prioris.
ſed ſubā & acn̄s hn̄t dionem prio
rē q̄ illa que ē per iſtos modos ſi
ue diſtina a qbꝰ que ſunt priora
ipſis modis eſſendi go ꝫ. pbao bo
ris ē qa dro mōꝝ eēnt ſbē & acn̄tiſ
ē pp dinem entitatū ipſoꝝ. ideo
cū ſubā & acn̄s habeāt diuerſos
modos eſſendi qa diuerſas habēt
entitates. diuerſitas go mōꝝ ara
ex diuerſitate entiū go ꝫ. pa il
la que diſtina per aliq̄ ralitatē ꝯtra
gis diſtina q̄ illa que diſtina per
diuerſum mom. ſed ſubā & accn̄s
magis ditur q̄ q̄cūq ſubē inter ſe
inter q̄s tamen ē dio non per mōs
precie ſed per aliq̄ priora qa ꝑ en
titates diuerſas go ꝫ. Sed cō-
tra hoc ara. qa ōe uniuocū habēs
aliq̄s drās pter mōs eſſendi ē geꝰ
ens autem l; deſcendat per drās
non tn̄ ſm eundē modū eſſendi
ꝯmo diuerſum q̄re ꝫ Ad rōes
principales. Pro euidentia quaꝝ
ē notandum ꝙ eſſe per ſe & eſſe ī
alio ſumir dupliciter Vno mō
aptitudinaliter Ita ꝙ eſſe pere ne
gat aptitudinē; ad inherendū. eē
autem in alio dicit iſtam aptitu-
dinem ad actualiter inherendu;
Alio modo poteſt ſumi actua
liter ut li eſſe per ſe negat inheren
tia; actualem. eſſe autem in alio
dicit illam primo modo eſſe pere.
u; aptitudīaliter ē intrinſecū ſbē
& eſſe in alio ē intrinſecū acn̄ti.
Et hoc modo iſti modi eſſe per ſe
& eſſe in alio ſunt quidam modi
ens diuidens per quos ſalte; per
poſterius contrahitur ad ſubām
& acn̄s tanq̄ rōnes circūſcribenꝰ
nobis rōnes formales ſubē et acn̄
tis. Et iſto modo īpoſſibile eſt
ꝙ accidens ſit per ſe ens. quia ſic
eſſ; ſubā. Sumendo autē eē pere
& eſſe in alio zᵒᵒ non ſunt intrin
ſeca pdictis. eē eni; per ſe iſto mō
pōt cōpetere acn̄ti. & iſte non fac
differre ſubā; ab acn̄te cu; utriq
poſſit cōpetere. Per hoc patet
ad primam rōnem detur aoa ad bo
rem. dio ꝙ ibi ſumir eſſe per ſe &
eſſe in alio aptitudina. Ad cō
firnem patet per predicta qa acci
pieno eē pere & eē in alio unifora
u; aptitudina ſicut ſe habet eſſe
per ſe ad ſubā;. ſic eē in alio ad ac
cidens Ad aliud cōcedo aoaem
ad boaem dico ꝙ aliqd eē poſteri
us alio eēna poteſt eē dupliciter.
Vnoo ꝙ ſ; ſuā eēntiā ſit poſteriꝰ
Alioo non ſolū ſm ſuam eēntia;
ſit poſteriꝰ. ſed etiā ꝙ habeat or-
dinē quēdam eēntialē & quandā
dependentiā eēntialē que arguit
īpoſſibitem exn̄t ſine ao ꝑori pᵒᵒ
acn̄s ē poſterius ſubā eēntia. &
ita poſteritas non arguit depen-
dentiā eēntialē & īpoſſibitem ex
iſtendi ſine illo priori. za poſteri
tas non ē in accite ra ſubī. Ad
3m dico ꝙ ōe quod non ē in alio
ſubiue potena ē ſubā. non autem
ōe quod non ē in alio actualiter.
Vnde ſicut eē in ſubā & non eē
per ſe ē īpoe. & ita eē accidens &
non eē in alio ſaltem potentiona
liter eſt impoe. Ad auctem phi
ꝑe phiꝝ. do ꝙ loqa ut nālis & nā
liter n̄ aūt q̄riꝰ de potentōali ut
dictū ē ꝙ ſit puta per poam dinā.

VERITVR. VTR
um totum per ſe ſump-
tum dicat aliq̄ entitatē
3am diſtinctam realiter ab ōibꝰ ꝑ
tibus ſimul ſūptis. & uidetur
ꝙ non ꝑmo per cōmentatorē po
phiꝝ. ubi dicit ꝙ totu; eſt aliud
a qualibet parte non tn̄ ab ōibus
ſimul ſumptis. pa arguit Au
reolus. nā tunc ſequeref ꝙ diffi
nitio non diceret eēntiam diffiti
ꝯn̄s eſt fſm 7o mece goꝰ & an̄s. ꝯn̄a
ꝓbaf. quia tunc in cōpoto eſſent
tres res. ſ. materia & fora & ita 3a
entitas. Diffinitio autē ſolum di
cit duas. ſ. materiā & formam. 7o
mece. hoc quidem ut materia illd
uero ut forma pa arguit unus
aꝰ. quia numerus trinarius eſſet
quaternarius. pbatur. quia quā
docūq aliqua 3a entitas additur
tribus conſtituitur numerꝰ qua
ternarius cum go in numero tri
nario ſint tres unitates parte au
tem additur alia 4a unitas qua;
dicit trinarius preter. 3. unitates.
go eſt fieri 4a unitas addita.
pa ſeq̄retur proceſſus in infinitū
Primo accipio iſtam unitatē. quā
ponis illa facit unum per ſe cum
materia & forma cum ſit unita e
is. ſed cuilibet compōni correſpō
det compoſitum. go illi compoſi-
tioni ex 3a entitate & duabus pti
bus ſimul ſumptis correſpondet

aliqd 3m compom. go si compom
dicat aliud a suis partibus. seque
retur qp illud 3m. compom diceret a
liq̄ entitatem. tunc de illa pcedā
sicut prius in infinitū pa si to
tum distinguetur realiter a suis pti
bus. uel includeret aliq̄ entitatē
pter partes uel nullā. si nllam go nō
distinguetur realiter. nam inpoe est aliq̄
distingui realiter nisi includāt distas
entitates. ubi enim est distinctio ibi est
alia & alia unitas & per ɔñs alia & alia
entitas. cū multitudo passione mul
tiplicetur subiecti Si dicas qp in
cludat aliam. cū ōe inclusum eēn
tialiter sit pars includentis. & ōe
inclusum exigit aliq̄ aliā entitatem
includentem. & cum ibi nō sit alia
entitas que includatur preter ma
teriam & formam & istam 3am en
titatem. sequitur qp ista 3a entitas sit
pars illius includentis. & tunc d̄
ista parte & toto cuius est sicut
prius procedam sequitur etiā qp ul
tra istam entitatē sit alia entitas
quod ē euidenter falsum In op
positum Ar. prio phisicorum. ubi ui
detur qp rō sua sit talis. quia si to
tum non distingueretur a parti
bus simul sumptis. partes simul
sumpte essent eadem inter se ɔñs
est fl̄m quia ut dicit tūc totū eēt
indiuiduale. pbat ɔñam. quia que
cunq; uni & eidem sunt eadem go
&c. Ro in ista questione sic pro
cedam. Primo uidebitur speci

aliter de diffinitione & diffinito
ū ipsa ex natura rei distinguantur
nam quidam dicunt ipsa non dis
tingui ex natura rei. sed tamē di
cunt totum & partes eē disticta.
hoc autem ut ostendam implicat
contradictōm. 2o uidebitur d̄
quolibet toto & partibus Quā
tum ad primum est quedam opi
nio francisci de marchia sup 7m
mece. qp diffinitio & diffinitū nō
distinguūtur ex natura rei. sed
sunt eadem totaliter. quia illud
idem quod dicit diffinitum impli
plicite dicit diffinitio explicite nā
diffinitio dicit duo. scz quiditatē
rei. & dicit eam explicite. diffi
nitum uero dicit illam eandem
quiditatem implicite & indistinc
te. Quantū ad primum ɔt dif
finitio cum diffinito. quantū ad
2m dr̄t ab eo. quia diffinitū dicit
eandem qditatē indistincte nō re
soluendo eā in sua principia. hoc aūt
pbatur sic. qa ex eisdem principiis &
eodē mō se habentibus nō resul
tat nisi ūnū principaliter. sed dif
finitio & diffinibile sunt ex eis
dē principiis eodē mō se habenti
bus go diffinitio & diffinibile nō
distinguuntur ex natura rei. pd
bene. principia diffinitiōis & dif
finibilis sunt genus & dr̄a idem
autem genus & eadē dr̄a sunt q̄
sunt principia utriusq; & eodē modo
se habēt qa utrobiq; ē actus dtians

genus in diffinitiōe & diffinito. qa dif
finitio si sit per se ad unum oportet qp dr̄a
i diffinitiōe dicat genus. qa ex plurib;
aut sic non fit per se unū. nisi iq̄m
unū ē actus alterius. go utrūq; cō
stituitur ex eisdē pricipiis & eodē
modo se habentibus. Ista opio
salua sua grā nō ē uera uī credo
qp ibi p pueris loquebatur. hec enī
opio multis modis & multis opi
nionibus suis contradicit. Et
io dico aliter ponendo duas ɔōnes
Prima ē ista qp diffinitio & dif
finitū sunt idē formaliter & qditiue. pz
qa quecunq; sunt de se inuicem
pdicabilia per se et pō mōi sunt idē
formaliter & qditiue. diffinitio & diffim
sunt huiusmodi go &c. a. pz. solum enim
illa de pmo modo pertinēt ad qditatē
& ista ē ppō om scotistarum. & bo2
patet pō pmum. 2a ɔō est qp diffi
nitio & diffim distinguūtur ex nā
rei. ita qp pter ōem actū intellectus ha
bent aliq̄ distinctionem. pz pmo sic q
buscunq; uerificantur contradic
toria realiter ipsa sunt distincta saltem
ex natura rei. sz de diffine & diffi
nito uerificantur & go &c. ao2 patet
p pmum principium. bo2 pz accipiendo 2o
ɔtradictoria. uz constituere & non
ɔstituere. ista uerificatur de diffini
tione & diffinito. qa de diffine ue
rificatur constituere loquendo de
ipsa q̄m ad illud qd̄ dicit extra i
tellectū. diffio enim non dicit nisi
partes sed partibus 7o mece. & in

phemio phisicorum debet constituere
ita qp si sunt reales eis ɔpetit realiter
ɔstituere. de diffinito uerificatur nō
constituere realiter cū sit realiter
ɔstitutum pa ois ētitas fūdans realiter
aliq̄ unitatē q̄ alia fundare nō pt
est distincta ab illa realiter. sz en
titas diffiniti fundat aliquam uni
tatem realem & non entitas dif
finitionis go &c. ao2 patet nam ois
alia & alia unitas arguit aliam &
aliam entitatē. bo2 patet quia ho
quod est diffinitum fundat unita
tem quiditatiuam & est unū qui
ditatiue. aliud autem & rationabile
qp est diffinitio non sunt unum
quiditatiue. nam dr̄a est extra ra
tionem generis 3o mece & etiam
quia si essent quiditatiue suffice
ret unum in diffinitiōe homis &
sic esset nugatio in diffinitione.
pa omnis entitas in itellectu cau
sans maiorē notioritatem q̄ alia
dicit aliq̄ entitatem & aliquid dis
tinctum ex natura rei ab illa. sed
diffinitio fūdat notoritatem aoem
q̄ diffinitū pmo phisicorum. go &c. ao2 pz
quia ipossibile ē qp aliquid causz
aliqd in intellectu q̄ aliud causa
re non potest dicatur q̄ icludat aū
actum intellectus aliqd preter illud qua
re enī hoc magis causat hanc no
ticiā q̄ illud non potest dici nisi pp
aliqd qd̄ dicit ho pter illud aliud
pa in demōe potissima mem realiter
diffinitiōis dz differre ex nā rei

ab utrcq extrēo alr ꝓbaref ideȝ
ꝑ idē.ſȝ diffīo ē mem idemōe go ꝛc.
Cōtra mom ddi frāciſci d mar
chia de iplicito & explicito arz ſic
ois rō explicās hȝ rōȝ duoꝝ didē
tiū aliqd ȝm.ſed duo diuidenz ali
qd ȝm hn̄t aliq̄ diſtinctōȝ ex nā ri
ab illo ȝo.& illud ȝm ē aliqd reſul
tans ab illis go ꝛco.pȝ aoz quia ni-
hil ē ſeipſum diuidēs explicans
nec dine cū go diffio explicȝ ſuū
diffim go ſez ꝙ diſtinz ex nā rei.
Confirz ois dio non uana ſor
titur robur ab aliq̄ dione in re.ia
enim dio eſt uana cui nulla reſpō
det dio in re inte9 falſe dic illa q̄ i
re non ſunt dita.go cum ſm ipm
diffio & diffinitū drānt rōne.go
ex nātura rei qd ē ꝓpom lȝ iſta cō
firmao non ꝯcludat ꝓpom ē tamē
apparens. Ad rōem q̄ addunt
patet ſuppomt eni unū manifeſte
ſſm: aut eniȝ loz de diffie q̄tuȝ ad
rem ſupra quā fundaſ. aut q̄tuȝ
ad illā intentōm zam fundatā
Si primo mō certuȝ eſt ꝙ ipſa nō
habet rōnem princiti ut ſic non
enim eſt niſi pars puta alr rationa
le & mortale que ſunt partes ho
minis Si zo modo certū eſt ꝙ
implicat manifeſtuȝ iupoe inten
tio eniȝ ipſa non principiatur ex
animali & rōnali cum ipſa ſit res
Quantum ad zm articulū po
no aliq̄s ꝯcluſiones. Prima eſt
iſta ꝙ totum per ſe ſumptum di
cit aliq̄ ȝam entitatem ditam ab
oibus partibus ſimul ſumptis.
hoc ꝓz ſic ois entitas realis realr
cauſata ab aliquibus duobus eſt
realiter diſtincta ab illis. ſed enti
tas totius eſt realr realiter cauſa-
ta a ꝑtibus ſimul ſumptis go ꝛc.
aoz pȝ eadem enim res nō cauſat
ſeipſaȝ nec ē prior realr ſeipſa cā
enim & effectus realiter dituz ꝓo
hꝯis. Nā ꝗ mā & forma ſunt cāe
cōpoſiti.ſed non niſi unite & ſil
ſumpte nam diuiſim nō cauſant.
go ꝛc. pa ois entitas que ē ꝓm9
terminus alicui9 generationis ē
diſtīcta a quibuſcūqȝ aliis ex nā
rei.que non pn̄t eſſe ꝑ9 terminus
illius gn̄ationis ſed entitas ꝯpoſi
ti & non partiū eſt terminus pe
poſt gn̄ationis.go ꝛc.hoc autē pȝ
7o mece Confirz ois tranſtio p
ſe una habet aliquē terminū per
ſe unū.ſed ille termin9 hȝ compo
ſitū.7o mece.go compom dicit ali
quā propaiā entitatē unaȝ ditam
ab ipſis ex quibus ē. pa ois pe
unitas habet aliq̄ ꝓpriam entitatē
pro fundamentō.ſed unitas com
poſiti per ſe uni9 eſt unitas pere
una go habet aliq̄ ꝓpriaȝ entita
tem pro funto. ſed illud funtum
non pn̄t eſſe entitates ꝑtium. qa
ꝓpria unitas requirit unam enti
tatē.partes aūt nō ſunt una enti
tas.aoz pȝ.ois ꝓpa pao rq̄rit ꝓpū
ſubm̄ tāq̄ ꝓpriū funm & ipa mul
tiplicata multiplicaſ ſubm̄.hoz ēt
pȝ de ſe.unitas enim pere compo
ſita eſt per ſe una unitas. Con
firz rō. nam ſi compom non dr̄et
aliq̄ entitatem ȝam.tunc compo
ſitū ex mā & forma non dr̄et ma
gis unū nec per ſe unum ꝙ acer-
uus lapidū ꝯe eſt contra phm̄ 8o
mece go ꝛc.ꝯa pȝ nam ille aceruus
eſt ueriſſime ſue partes & iterum
quia unum per accidens eſt ma-
gis unū aggregatione & minus
unum q̄ illud quod ē pee um.
pa ꝓpria pao ut ꝓpria paſſio ha-
bet aliqd ſubm̄ cui primo per ſe
ineſt.ſed illud non eſt materia nec &
forma nec ābo ſimul ſumpta nec
ipſa ut ſic plura & iterū qa illd ē
ſubm̄ riſibilitatis quod poteſt ri
dere. ſed nec materia nec forma
poteſt ridere nec ambo ſimul go
ꝛc. pa entitates potentiales ſine
alio exiſtere ſunt diſtincte ex na
tura rei ab illa alia.ſed materia &
forma ſimul ſumpte ſunt poten
tionales exiſtēte compoſito cor-
rupto go ꝛc.aoz patet eaſdem enī
res manere & non manere.n̄ ſunt
idem ex natura rei. ꝓbatur hoz
Tū ꝑo qa Ariſ dicit i fine 7i mece
ꝙ deſtructa illa ſillaba ba.adhuc
remanent ſeorſum b.& a. Tū
etiā qa in refectione pſuppoz pe
tam mā q̄ forma. & tamen zzo n̄
eſt aliud compoſitū.dices ꝙ ſimr
ſumpte nō ſunt potentioales eē
ſine cōpoſito. Cōtra totū ut i
cludens partes ē dic in illas.nam
non ē diuiſibile niſi ut ē icludēs
ſed ſi non eſt diuiſibile in illas nc
ille poſſunt ſepri ab illo utc ſunt
unite & ſimul ſumpte go ꝛc.
pa cauſe intrinſice i cōpoto aliqd
cauſant non ſe.qa ideȝ nō cauſat
ſeipȝ.nec altera alterā.qa pria nō
ſunt ex alterutris ꝑo phiꝝ.go ali
qd aliud. ymaginor go ſic. ꝙ ex
mā & forma reſultat origialiter
pullulat & oriſ aliq̄ una ȝa q̄ enti
tas compoſiti. za ꝯo eſt iſta. ꝙ
iſta ȝa entitas compoſiti licȝ ſit ex
natura rei dita ab oibus ꝑtibus
ſimul ſumptis non tn̄ diz eēutiaz
contra multos ignorantes hui9t
diones indrn̄ter loquentes de hac
& de illa dicentes partes & totuȝ
diſtingui eſſentialiter.hec aūt ꝯo
ſic ꝓbaſ.ois entitas intrinſice &
eēntiliter in alia incluſa ipſamqȝ
intrinſice cōſtie & componens ē
neceſſario idem illi eſſentialr enti
tas partium eſt h9t go ꝛc.aoz pȝ
Tū qa diſtinctū eēntialr ab a
liqo nō icludiſ i ipſo eſſentialiter
nec intrince.Incluſum eniȝ ē idē
cum includente aliqoo go q̄lis eſt
incluſio talis ē ydēptas inter illa
ut ſi aliqd includitur in aliqo ꝑ i
tellectuȝ eſt idem illi ꝑ item go ꝛc.
Tuȝ qa nihil ē eēntialr ꝯſtim
ꝑ illud a qo eēntialr diz. qa eadeȝ
ſunt pn̄a eēnt & diſtint ſſ ubi

ab alio eēna niſi p illud qđ ē idem ſecum eēntialiter go ꝫ. Vñ pōt de ꝓpōne talis formari rō. unaqueq; reſ diſtina eēntialiter ab ōibus non talibus p ſua principia ītrinſeca ſed nihil ab alio eēntialiter per aliqđ diſtinctū ab ipſo eſſentialiter diſtina go ꝫ. aoz patet qa eadē ſunt prina eſſendi & diſtīguēdi. pa quecūq; ſunt alicui rei idē qdiue ſunt idē ei eēntialia ſed partes ſunt idem toti qditatiue go ꝫ. aoz pȝ qa ydēptas qditua ē ydēptas eēntialis. boz pȝ 7o mece ubi docȝ. p. diffinire rē p ſua pna intrinſeca & conſtiua & ptes rei. uñ ibi phūs cōmēdat architechā q diffiniebat rē p mām & formā diffro aūt & q̄ ptinēt ad diffiem ſunt idem qditatiue cui inſunt. Vñ pro euidea ɔīe notanda ſunt uerba franciſci de marchia ꝙ ī eē in alio zo dict po dicit ɔtum diſtinctuȝ eꝰ ꝙ eſt in alio ab illo in qo ē. zo dicit aliq̄ unitem inter ipſa. Prim pȝ qa nulloo diſtinctū ab aliquo noo ē in eo. idē enī non pōt eſſe in ſeipſo. zm ēt pȝ qđ enim eſt in ao oȝ aliquoo eē idē cuȝ eo alr ꝙlȝ eēt in quolȝ. Et ſi q̄ras qđ iſtorū magis dicit eē in alio ul' uniōȝ uel diſtīctōȝ do ꝙ uniōȝ rō cuius ē qa ōe qđ ē in alio dicit q̄dā diſionē in dīo aūt arguit uniōȝ q̄r ꝫ

Sed cōtra iſtā ɔōnē ara. Inpoe ē contradica pta de eadē eēna pri

ſed de eē toti9 & eē ptiū uerificatur contradica pta go ꝫ. boa pȝ qa ɔſtituere eēntialiter & ñ ɔſtituere eēntialiter ut ſ. go ꝫ. Confira ꝙ eadē eēna ñ ɔſtit ſe nc ē ſine ipſa eēntia aūt partiū cōſtit eſſentiam totius & poteſt eſſe ſine ipa go ꝫ. Ro ao est uera de eſſentia eadem ex natura rei Ad cōfirmationem per idem dico ꝙ eēna partium nō eſt ipſamet eſſentia totius omnimoda ydemptitate ē enim inter ipſa diſtīco aliq̄ extra intellectum quā diſtinctionem ñ hȝ idem cū ſeipſo 3a conclo ꝙ totū per acs non dt aliq̄ 3am ētitatē ultra partes. puta ex ſubō & acnte aggregatum non dicit aliquid preter ſubm̄ & accidēs. ꝓa neq; illud quod diceret ultra ptes uel eſſet ſubā uel accidens ñ ſubā quia accidens non eſt pars ſubē nec accidens. quia ſubā non eſt pars accidentis go ꝫ. Iſta autē ɔo eſt prolixius probata in 4o artio precedentis q̄ſtioniſ in po dubio uide ibi 4a ɔo ꝙ iſta entitas totius pe eſt entitas abſoluta ꝓbaa ōis entitas q̄ ē termin9 generationis eſt abta iſta eſt huiꝰ go ꝫ. aoz patet 5o phiſic. In ad aliquid non eſt motus nec generatio ergo ꝫ. ꝓbatur boz 7o mece. Preterea de cꝰcunq; eſſentia ſunt ētitates fora abte ipſuȝ ē abtum formaliter ſed de eſſentia huius entitatis

ſunt mā & fora q̄ ſunt fora abte entes go ꝫ. boz ꝓa nulli enti reſue debeſ rō principii cū ōis entitas fora reſua preſuppōat aliqđ fundam abm go ꝫ. Contra ho art Aureolꝰ. Ōis entitas abta ab aa realiter dita ē poſſibilis eē ſine ia alia a qua ditua. ſed pte entitas totiꝰ eſt abta & diſtincta a partibꝰ go ꝫ. Ro aoz eſt uera. ſi illud nō ſit ii idē eēna & tñ depens ab ipſo eēna inter ptes aūt & tom ē ytas eēntialis & dependena go ꝫ. 5a ɔo eſt iſta. entitas ɔpoti diſtincti a ptibus ē fora totiꝰ q̄ eſt qditas Ad cꝰ euidentiā pono ſex dicta

Primū dictū ē iſtud ꝙ duplex ē fora. q̄dā ptis ut illa que īformat mām & eſt pars ɔpoſiti Alia ē fora totiꝰ ut tota rī ētitas abſtractiue ſumpta. ut hūaitas & hec dr fora totiꝰ. zm dictū eſt ꝙ fora totiꝰ non ē alia a fora partis puta humanitas ab anima in hoīe que ſit ſuperueniēs & aliqd ipſiꝰ totius. nō dicif aūt eſſe ipſius totiꝰ qa perfectiꝰ conſtit cōpom q̄ forma ptis. po hꝰ qa tunc in hoīe eſſȝ aa fora conſtituens hoīeȝ. que eſſȝ pfectior aīa intellecua qđ ē abſurdū dicere. 3m dictū ē ꝙ forma totius non eſt aliqđ mediū uniēſ mām forme ad conſtituendū p ſe unuȝ. hoc ꝓa quia querif de ipſa qūo facit pere unū cū mā & fora ptis q̄re nō ē dare aliqđ medium

ſed uel ipſa ex ſe unif. & ſic ſtandum ſit in primo uel erit proceſſꝰ in infinitū. 4m dictum ꝙ fora totius nō eſt aliqua forma ultra formā partis q̄ perficiēs materiā & formā. ꝓa qa ōe quod perficif ab aliqua forma una habet rōnē uniꝰ perfectibilis. ſed mā & fora partis non ſunt hꝰi go ꝫ Tum quia ſunt alteriuſ rōis. tum quia unū eſt ꝓprie perfectibile. & aliud actus perfectiſſimus. & hec ē rō quare faciunt unuȝ per ſe. 4o mece. go mā & forma non perficiunſ ab aliqua fora una cōi. 5m eſt ꝙ forma totius eſt ipſa nā tota ſiue qditas cōſtis totū eētie. ita ꝙ non ē forma informans ſed forma qua ſuppom dicitur ens qditatiē. non intelligēdo ꝙ forma totius ſit cauſa totiꝰ ipſiꝰ. i. cañs totum cum materia & forma ptis. ſed ipſum totuȝ preciſe & abſolute ɔſcim eoo quo loa Auica 5o mece ſue ꝙ eqnitas ē tm̄ eqnitas

6m dictū eſt ꝙ forma totius ē alia realiter a forma partis. ho apparet ex dictis inmediate in za cōcluſione ꝙ totū dicit aliq̄ entitatem realiter diſtinctam a partibꝰ. ſed illa entitas eſt forma totius. go ꝫ. Sed circa iſta querit Aureolus. quero inquit quomodo ymaginaris iſtam entitatem. aut enim ſic ꝙ ipſa fundetur ſupra materiaȝ & formam ptis. aut ſic

ꝙ ſolū fundeꝛ ſuper mām. ita ꝙ
mā ſit eius prinm ſubiuū & fora
prinm formale. nō primoo. quia
tunc forma in cōpſito entificare
tur & qdificareꝛ & non entifica
ret qđ uideꝛ falſuꝫ Nec 2oo quia
effectus formaliſ nō differt a for
ma. ſed fora iſta potiꝰ ē ſm te ef-
fectus formalis go non differt a
forma partis cuius ē effectus ſed
illud arm peccat multipliciter
Tum quia q̄rit fundam illius 3e
entitatis ꝯ non ē proprie funm.
Tū eſto ꝙ funm eius non ē ma-
teria nec forma nec alterū iſtorū
ſed eꝰ funm ꝓpriū & proximum
ē ipſum ſuppom aut compoſituꝫ
quia ꝓbatum eſt eē aliud a parti
bus. ōi enim entitati formali cor
reſpondꝫ adequate aliquid quod
habet eē per ipſam ſicut humani
tati ho ꝙ dico homo non corpus
nec anima. & hoc dato totus pro
ceſſꝰ rōis eēt nꝰ Tū ēt qa dato
ꝙ eꝰ funm eſſet materia. fora aūt
prinm formale ñ differret a fora.
ōis eniꝫ effectꝰ rea2 di2 a ſua cau
ſa quia nihil cauſat ſeipſum. Vñ
u olo ꝙ effectus formal nō ſepeꝛ
a fora quia ipoe ē aliqd eē fora al
bū ſine albedine. ſed non ſe2 go ñ
diſtin2 Ad rōes pncies. Ad p-
[illegible]tis pōt dici ipm excuo &
cu[illegible] & exponēdo ꝙ ɔtoz uult
ibi ponere drās inter partes diui
ſiꝫ tentas & ſil ſumptas. qa ptes
diuiſim ſumpte nō integrāt tom
& ideo non ſunt idē toti ītegrati
ue. ptes aūt ſil ſumpte ītegrāt to
tū & ideo ſunt idē toti ītegratiue.
ho aūt ñ obte tom dicit aliq̄ ētem
ītegratā ex ptibꝰ ſil ſumptis
Ad 2m Aureoli ɔcedo ɔñaꝫ ꝙ dif
finitio & diffim dintuz excū rei.
ſꝫ neo ꝙ diffio ñ dicat totā eēntiā
diffiniti. Ad ꝓbōꝫ hꝰ ɔe. dico
ꝙ diffio integrat & dicit integra
tiue & īdicaue ſiue expliue totaꝫ
entitatē diffiti. hoc autē nō obte
ipꝫ dt aliq̄ entitatē 3am integratā
ſeu explicatā & īdicataꝫ per diffi
nitōm Ad 3m neo ɔñam. Ad ꝓ
batōm dico ꝙ in nūero ē duplex
unitas. una mālis. alia formalis.
unitas materialis in nūero trina
rio eſt unitas que eſt pars eiꝰ ſm
unā opiniōm uel ſaltem fundam
entitatis trinarii. & per iſtas uni
tates māles numerus uariatur &
multiplicatur. ut ſi ſunt tres eſt
numerꝰ ternarius. ſi 4or quater-
nariꝰ. & ſic de aliis. eſt alia unitaſ
ī numero formalis q̄ eſt conſecu
tiua tāq̄ poſteriꝰ & pao ɔſequens
entitatem nūeri in eē ɔſtitutam.
unitas eniꝫ eſt paſſio entis. ita ꝙ
q̄libet entitateꝫ ſequiꝛ ꝓpor2 ſua
ꝓpa unitas. & ꝑ iſtā unitem nūs
ē for2 unꝰ. & per iſtā non multi-
catur nec uariatur nūs per hoc
ſatis pꝫ ad formam. licet enim en
titas numeri trinarii dicat pro-
primā ētitatē uel tribus nūibus
additā. qa tñ illa non ē mālis ſed
formalis. ideo per illaꝫ nūs nō ua
riaꝛ Ad 4m nego illū ꝓceſſuꝫ
ꝓcedit enim eꝰ ꝓbatio ex nimis
groſſa ymaginatione. Vñ pro eꝰ
ſolutiōe pono iſtā ꝓpōm ꝙ nulla
ētitas facit cōpōm cū aliquo niſi
ru illiꝰ habeat rōm actus uel poe
Iſta ꝓpō habeꝛ ab Ar. 8o mece.
dicit eniꝫ ꝙ mā & fora faciant cō
pōnem uel um compoue & hoc ñ
eſt niſi qa hoc eſt actus & illud ē
po2. cuꝫ go iſta 3a ētitas compote
ñ ſe habeat prope in rōe actus &
poe ru mē uel forme. ideo cū ipſa
ꝓprie ñ facit compōm. unū nō ſe2
eſt unitū go facit compōm. ſim-
plicia nāq̄ includunt rōes aliq̄s
unitas eis non tamen faciunt cō
pōnem patet. In idiuiduis eni eſt
quedam unitas & unio & tamen
ibi nulla eſt ji compoo. Ad 5m
dico duo. Primū eſt iſtud ꝙ totū
dicit aliq̄ entitateꝫ preter partes
ex precedentibus patet. 2m ē
ꝙ iſta entitas quam dicit non ha
bet rōnem incluſi. ita ꝙ includa2
in ſe ipſa. Idem enim in ſeipſo nō
includitur. ut patet ex notabili
quodaꝫ 2e q̄ſtionis habet tamen
rōnem includentis ru partium
Dico go ꝙ bene dicit aliq̄ entita-
tem & tamen nullam includat p̄
ter partes. Incluſum enim ē pars
includentis & preſuppoe aliud
q̄ includens. quod nō poteſt eſſe
de iſtā 3a entitate.

VERITVR. VTR
um in īdiuiduis eiuſdeꝫ
ſpeciei ſint alique rōneſ
poue & proprii gñis eorundem
& māliter intrinſice dite. Et uide
tur ꝙ nō. Naꝫ ille rōnes uel eſſent
addite nature ſpece eis cōi uel ip
ſis indiuiduis per ipſas rōes mā-
liter cōſtitutis. ſed neutrum iſto
rum poteſt dari go zc. aoz patet ex
ſufficienti diuiſione. hoz ꝓbatur
nō enim addi poſſunt nature cō
muni. Tum quia ipſa non eſſet
cōmunis nec remaneret ſicut cō
munis. Inpoſſibile eſt enim aliq̄
formam alicui addi quin det ſibi
addito eſſe tale formale. illa go rō
eſt ſingutas uel rō ſingularitatis
go cuicunq̄ addita facit ipſuꝫ ſin
gulare. Tum etiam quia cōi-
tas & ſingularitās ſunt rōes op
poſite go in eodem includi nō poſ
ſunt illi go nature non eſt addita
illa ratio nec indiuiduo Tum
quia omne additum preſuppōit
illud cui additur. quia illa ratio
preſupponeret indiuiduū in eē ī
diuiduali. & ſic indiuiduum non
eſſet indiuiduū per iſtam rōnem
pa ī q̄cūq̄ ɔpōe ubi ſunt a2 &
a2 ɔpotia ibi ſunt a2 & a2 ɔpota. ſi
go ī ſor. eēt aliq̄ trīs rō nāꝫ ſpecam
ɔtrians ipa faceꝛ q̄dā cpōm cū nā
ſpecifica. Sed iſta duo compotia

ſunt alia a materia & forma gᵒ ꝛc
ſor. ē duplex ꝯpoᵒ qd ē abſurdū
Aᵘᵃ pꝫ qa compoſita diuerſificā
tur ſm compoᵗⁱᵃ Tum etiā qa
per iſtam habent eſſe. & idem eſt
prinᵐ eſſendi & diſtinᵗ. Con⸗
ſiᵃ qa iſta rō talis uł ē mā uel forᵃ
ꝯpoᵐ ł aliqd icludēſ ł aliqd ꝯnſ hᵒ
ſed nullū iſtoꝝ eſt gᵒ ꝛc. non eſt
materia uel forᵃ. quia iſta inclu⸗
duntur in natura ſpecifica i cōi.
nō cōpoᵐ naꝫ ipā dicitᵣ diᵘᵃ huiꝰ
compoſiti ab illo & eſt rō partialꝭ
huius compoſiti. nec ꝯnſ hoc. qa
iā eſſet indiuiduatio preter ipam
cum ꝯnſ preſupponat añſ cōſtiᵐ

pᵃ quecūqꝫ diſtinᵃ per ꝓuati⸗
uā rōm uel q̄titatē non diſtinᵃ ꝑ
rōnes ꝓpᵃs gn̄is. indiuidua ſunt
huiꝰ gᵒ ꝛc. hᵒᶻ pᵃ prio de priuaᵘᵉ ꝑ
neᵘᵉ. quia indiuiduū dicitur qd
eſt indiuiſum Indiuiſuꝫ auteꝫ nō
eſt niſi per indiuiſionē. nihil au⸗
tem habet effectū formalem niſi
per formam. zᵒ per q̄titatē dīo et
indīo quantitati congruit ꝑmo
phiꝝ. ſm phm̄ ꝟ meᶜᵉ. diuiſiᵗᵃˢ
primo & perˢ cōpetit q̄titati. tūc
ſic nihil ē perˢ tale niſi ꝑ illdꝰ ꝑ qd
ē pᵒ & perˢ tale ſꝫ q̄titas ē pᵒ & ꝑ
ſe diuiſibilis gᵒ indiuiᵐ nō ē di⸗
uiſum uł diuiſibile niſi ꝑ q̄titatē

In opᵐ arᵃ ſic. q̄cūqꝫ nūaᵃ ſiue
eēnᵃ diſtinᵃ icludunt aliq̄s rōnes
ꝓprii gn̄is poſitiuas intrinſice ꝑ
q̄s nūaliter diſtinᵃ. Indiuidua e⸗
iuſdem ſpeciei ſunt huiꝰᵈ. ut pateꝫ
gᵒ ꝛc. aᵒᶻ patet. eadem enim ſunt
principia eſſendi & diſtinguēdi.
rō enim que non eſt poᵘᵃ & que
eſt alterius generis cum ſit diſᶜᵉ
eſſentialiter non erit conſtiᵘᵃ in
eſſe eſſentiali. hᶜᵃ patet de ſe cum
poſſit ſeparari in actuali exn̄tia.

ꝰᵒ ubi ſic ꝓcedetur. Primo d̄
clarabitur titulus q̄onis ſufficiˢ
eſſe. quod dico ꝑ ꝑ Aureolum q
oppoſitum probat zᵒ oſtende
tur propoſitum que eſt iſta ratio
indiuiduationiſ & que non 3ᵒ
quia iſta tota queſtio fundatᵣ ſu
per brigaꝫ de unitate numerali.
ſic ideo queritᵣ utꝝ extra inteᵐ
ſit aliqua unitas realis poᵘᵃ hᵒᶻ
q̄ unitas nūalis. Quantuꝫ ad
primum pono quedam preābula
Primū preābulū ē q̄ᵐ ad inteᵐ
q̄ſtionis ꝙ ſm ſcotū nō ē intenᵒ
q̄rentium de hac mā. q̄reᵣ de cau
ſa alicuiꝰ zᵉ intentiōis. q̄ iportat
per hoc nomē indiuiduū quia iſ
ta eſt a comparāte effectiue & ab
intentiōe zᵃ formaſr. nec q̄rere d̄
rōe formali q̄ idiuiduū puta ſor.
ē unū numero. qa uniᵗᵉ nūali ſꝫ
ē una nūero forᵃ ſiᵗ entiᵗᵉ res dꝛ
forᵃ ens. ſed quia i ētibus ē aliqd
cui repugnat diuidi i plura quo⸗
rum quodlibet ſit ipſum cui re
pugnat diuidi in plures partes
ſubiuas. queritur de cauſa hꝰ re
pugnantie. non de cauſa formaſi

quia cauſa formalꝭ ē repugnanᵃ
qa forᵃ repugnāᵃ ſuis rōibꝰ forᵃ
libꝰ repugnat ſꝫ intenᵒ q̄onis qd
ē imeᵗᵘᵐ finiᵐ talis rñonis q̄ ē ta
lis repugnanᵃ finiᵐ de quo ē.
Ex quo ꝯcludo correᵉ ꝙ illi q di⸗
cunt indiuiduū eē per mām māᵃ
& per formā forᵃ & per qditateꝫ
qditatiue nō itelligūt titulū q̄o
nis ut patet ex p̄ambulo. Si ille
modꝰ dicēdi ualeret ſilr dicaꝫ ꝙ i
diᵘᵐ albificaⁿᵉ per albedinē & fa
ciatie per faciē & ſic de aliis. qūo
gᵒ tot ualentes doctores circa hāc
māꝫ dubitaſſent ſi iſte eēt iteꝰ q̄o
nis. zᵐ p̄ābulū ē iſtud ꝙ per i
diuiduatōꝫ ſiū ꝑ unitatē nūera⸗
lē nō itelligo unitatē determiatā
ſꝫ quā qlibet i ſpē dꝛ unū nūero
ſꝫ itelligo unitatē ſignatā ut hāc
ita ꝙ ſicut ē dictū idiuiduū ipoᵉ
ē dīdi in pˢ ſubiuas. & q̄riᵣ rō ip
ſiꝰ ipoſſibilitatis. queritᵣ gᵒ cauſa
nō ſinguᵗⁱˢ i cōi. ſed hꝰ ſinguᵗⁱˢ
ſignate in ſpāli. ſ. ut hec d̄termiᵗᵉ

3ᵐ p̄ābulū ē qn̄ aliqd reſpicit
duos actus in ſe licitos ſiue hitua
les ordiᵗᵒˢ tā ſm priꝰ & poſteriꝰ
idē ē q̄rere qd ſit actꝰ uniꝰ actꝰ
& alterius. ubi erga rōlitas i hoīe
rſpiᶜ iſtū actū q ē riſibilꝭ ut dorē
& iſtū qui ē ſuſceptiuus diſciⁿᵉ.
ꝑ quā ē rōnalis & eꝰᵒ. Similiter
circa rem ſingularē ſunt iſti duo
actus. ſcꝫ hoc eſſe hoc. & eſſe indi
uiduum hoc. quod eſt eſſe hoc eſt
prior actus & quid poſitiuū. eſſe
autem indiuiduū eſt actus poſte
rior & quid priuatiuū. Idem ergo
eſt querere per quid res eſt indi⸗
uidua & per qd ſit hec. unde iſta
ſunt noᵃ ſynonia qd ſit cauſa idi
duationis & indiuiduiᵗⁱˢ & ſin⸗
gulariᵗⁱˢ & numeralis unitatis.

4ᵐ preambulū ꝙ in reruꝫ na
tura ſunt quatuor unitates. que
dam eſt numeralis alia ſpecifica.
alia generis. alia uero tranſcēdēs
ita ꝙ iſte ſunt ſubordinate ſm p̄
us & poſterius & ſm magis per
fectum & minus perfectuꝫ. Pria
enim unitas eſt perfectior ſcꝫ nu
merale. qm̄ ille unitates ſunt diſ
tincte. ꝓbatur quorum entitates
ſunt diſtincte & eorum unitates
ſunt diſtincte. ſed entitates indi
uidui & aliorum ſunt diſtincte.
gᵒ ꝛc. ꝓbaᵣ hᵒᶻ. quia impoſſibi
le eſt ſm unam & eandem unita⸗
tem omnino indiſtinctam eſſe cō
formitatem & difformitatem. ſꝫ
aliqua ſunt conformia in una ita
ꝙ non in alia ut patet gᵒ ꝛc.
Hiis uiſis probo concluſionē de
indiuiduatione eſſe ſufficientē &
bonā oīs q̄ſtio aliquod. uerū ſup
ponens & aliquod dubium que⸗
rens eſt bona optima & ſufficiēs
predicta eſt huiꝰ gᵒ ꝛc. aᵒᶻ patet 7ᵒ
meᶜᵉ & ideo dicit ibideꝫ phūs ꝙ
querere quare homo eſt hō nihil
eſt q̄reᵣ quia nullū duᵐ ſuppoᵉ.

ſimiliter q̄rere q̄re hō eſt aſin9 ni hil ē querere q̄a ſuppꝫ falſum boz p3 cum enim quero qd ē cauſa īdiduacionis ſuppono ꝙ aliqd ē indiuiſuꝫ & hoc eſt verū. ſed ul tra hoc q̄ro qd ſit cauſa huiuſ in diuiduationis & hoc ē dubiū nā q̄ūo tot ualentes doctores hoc q̄ ſciuiſſent niſi dubitaſſent Cō fir° q̄a oīs q̄o querens q̄renda & ſupponenda ſuppo° eſt bona p̄dicta ē hꝫ gº &c. Sed contra h° arguit Aureolus. dicit. n. ꝙ q̄rere p quid indiᵐ ē indiuidᵐ nihil ē q̄rere & q̄o eſt nulla. & p2c. illa q̄o que querit per qd res eſt res ē nulla. ſꝫ querere p qd res ē ſingularis ē querere p qd res ē res. gº ē nulla. nam in eo ꝙ res ē eſt ſingularis. nulla enī res ut dicit ē uñis qd pōt ſic pbari. q̄a ōe qd eſt extra aīam ideo ē q̄a unuꝫ nu mero ē Boeci9 in liº de uni te & uno. p̄a oīs q̄o ſupponens fītm ē nulla. p̄dicta ē hꝫ gº &c. aoz patꝫ 7º mece. boz p2. nam iſta q̄o p̄ſup ponit ꝙ in rerū nā ſit aliqd idrn̄s ad hoc & ad illud. & qd cōtraha4 per iſtas rōnes indubitabiles. ꝙ aūt hoc ſit falſuꝫ alibi pbatur ſic ōe indrn̄s ad aliquos actus optos ul' diſtinctos pōt ab uno in aliuꝫ tranſmutari. Si gº hoc ē idrn̄s ad hanc drām indiuidualē ul' ad illā pōt tranſmutari ab una in aliam & ſic humanitas ſortis pōt tranſ mutari in platonem ꝙ eſt abſur dum. Rº negandº hozem Ad pbatiōm cū dicis ōe qd &c. Vnde dicitur hic ꝙ li ōe uel diſtribuit p ſingulis generū. ul' p gn̄ibus ſin gulorū. ſi pro ſingulis generū ſic eſt uera. ſi pro gn̄ibus ſingulorū ſic eſt falſa. ſingulū eniꝫ ſuppoᵐ alic9 cōis eſt aliqua ētitas ſingu laris cōia aūt nō ſunt ſingularia

Aliter dicit ſm doctrinaꝫ ſco ti ꝙ aliqd eē unuꝫ uel ſingulare pōt intelligi dupl. uno modo de ſe & intrinſice & eſſentialiter Alio modo extrinſice & denoue ſm hoc dicitur quicquid eſt ī ſin gulari ē ſingulare denomiue & extrīſice: nā ōe tale coniungitur cum ſingulari. & per ꝯn̄s habet denominari a ſingulari. de ſe aūt dicit aliq̄ unitatem que nō ē nūe ralis ſicut declaratur pes exem plum. corpus dicitur animatum quaſi extrinſice & non de ſe. ſed per aliud quia per illud in quo ē homo autem dicitur animatus ī triſice & eſſentialiter ſic hic. Ad zm concedo ꝙ ſupponit hoc tale eſſe indrn̄s & hoc eſt falſum Ad pbationē dico ꝙ illud non ē uerū quando illud quod ſe habet per indrām ſe habet ut uñe ul' nō ut unū numero. ſic dico ꝙ hº ut hoc ſe habet per indrām ad albuꝫ & nigrum & cum hoc per ſe nō tranſmutetur ab albo in nigrum. quia actus & opationes circa ſin gularia ſunt ī phemio mece. Itē rū ē falſa. ſi illa ad q̄ ſe hꝫ p idrāꝫ ſunt ꝯpo12 circa illud ut lac ſe hꝫ p indrām ad albedinē & dulcedi nē. & tn̄ n̄ dr mutari ab uno ī ali ud. plora aūt īdidua ſunt ꝯpo12 in eadē ſpē. Iterū ē falſa. ſi illa ad que ſe hn̄t p indrāꝫ necº pticipāt illud. Indiuidua aūt neccio ptici pant ſpēm. Quantū ad zm ar ticulū ubi erat uidēdū qd ſit pn cipiū indiuiduatiōis pono aliq̄s ꝯºnes. Pria eſt iſta ꝙ ſubā mā lis & quecūq natura ſpeca non ē de ſe hec. ſ. ſingularis. hoc p2 cuiſ cunq ꝯt nūalis multitudo ipſuꝫ de ſe nō eſt hº. ſꝫ ſubē māli & cui libet nature ſpece ꝯt hoc ut patet gº &c. aoz pꝫ q̄a opm p̄ti infert opm ſubi. boz pꝫ cuicūq ꝯt hr̄e plures partes ſubiuas & plura ſuppota ſibi ꝯpetit multitudo nūal. ſubē māli & cuilibet nē ſpece hoc ꝯpe tit gº &c. p̄a ipoe eſt intem itelli gere rē uere ſub rōe opta ſibi & cōtradic a. ſed ſi ſubā mālis & q̄lꝫ talis natura eēt eēntialr de ſe hc inte9 intelligens eā ſub rōe uñis intelligeret eā ſub rōne opta ſibi. q̄a uñcas opponit ſingu ti. gº in tellectus nunq̄ itelligeret niſi rē ſingularē uere & tn̄ ſm ipſos ſin gulare nunq̄ intelligit per ſe. p̄a cui9cūq eſt unitas realis & p pria & boz unitate nūali ipſum ē ſe non eſt hº ſin2e. ſed unitas na ture ſpece exn̄tis ī iſto lapide rea lis & propria ē boz unitate nūali gº &c. aoz pꝫ q̄a nihil eſt de ſe unum unitate nūali uel miori ſibi ſuffi cienti. boz h9 rōis pbat in ſequē ti articulo Ex hoc cōcēdo cor relarie ꝙ opinio dicenm ꝙ natu ra ſpeca ex ſe ſingularis eſt falſa. uñ dr̄t ꝙ non ē ymaginandū ꝙ nā ſit prior ſingulari. & p9a ꝙ ad ueniant ſibi q̄ſi ab extra ſingula ritates. nā q̄a natura eſt ſingula ris ut dicūt qd pbant p Arꝫ. 7º mece q ſic dicit. ſubā cui9cūq rī ē ppria illi c9 eſt. & non ineſt al teri. ſi ergo ex natura ſua ē ppa illi cui ineſt ex nā ſua nō ī ē aliis gº natura ſua ē ſingularis Rº aliqd eſſe ppriū alicui pōt eē du pliciter. Vnoº de ſe & de natu ra ſui. Alio modo per aliqd cōtra hens quo poſito non poteſt alteri ineſſe licet de ſe non repugnet ī eſſe alteri. Primoº natura non eſt ppria ſed zºº bene. za conº ē iſta ꝙ indiuiduatio nō poteſt eē per neºnē. hº p2 nulla inperfecº repugnat alicui for2 niſi p aliqd poſitm̄. ſed diuidi per plures ptes ſubiuas eſt quedam inperfectio & ideo nō competit eſſentie diui ne cui etiam repugnat indiuidu atio gº hoc non erit niſi per aliq̄ perfectōm & entitatē pouam ſibi inexiſtententem hec autem non

eſt proprie per negationē nec p priuationē. p^a nulla entitas p̄uatiua eſt cōſtitutiua intrinſice alicuius entitatis for^r poſitiue. ſꝫ ſor. in eſſe ſuo indiuiduali ē ētitaſ for^r poſitiua ut pꝫ g^o ꝛc. Confir^r quia quero unū iſta neo ē hc. Ex quo concedo correlarie ꝙ opinio dicentiū īdiuiduū eē per duplicē negationē ē falſa. Sed cōtra hoc ipſi arguunt. nihil ē indiuiſum niſi per indiuiſionem. ſed de indiuiduū eſt quid indiuiſum & indio eſt neo quedam g^o ꝛc. Rx^o iſti arguant nō intelligunt titulū q̄onis. ego enīꝫ quero d̄ iſto fun^to quo huic ineſt in d̄io & q^o fun^to alicui cōpetit eſſe īdiuiſuꝫ. non autem quero de rōne formali. qua aliqd ē indiuiſum. naꝫ hec eſt per indiſionē for^r ſicut per albedinē eſt aliqd for^r albū 3ª cōclu^o ē iſta. ꝙ indiuiduū nō habꝫ eē per actualeꝫ exñtiam. hoc ꝓbatur. illud quod nō ē de ſe diſtinctō nec determinatuꝫ non pōt eſſe prin^m diſtin^ns uel determinans aliud. ſed eē exñtie eſt h9 g^o ꝛc b^o2 pꝫ exñtia eniꝫ ē cōicabilis ſi^t eēn^a. Confir^r qa quero per q̄ diſtinguanſ exñe in hoc & in i^o.

Sed cōtra hoc arguit hen^cus de gandauo. q uideſ eē h9 opinionis actus di^t & ſepat Rx^o & dico eo modo quo ē actus eo modo di^t ſi eſt eſſentialis eēntialiter. ſi actualis actua^r 4^a ꝯ^o ꝙ indiuiduatio non habet eē per q̄titateꝫ nec per aliqua acñtia. hoc ꝓbaſ. n^m pri9 cōſtituiſ in eē per aliqd̄ poſteri9. ſed ſubm̄ quod ē ſingulare eſt prius quocūqꝫ accñte ꝛ^o me^ce g^o ꝛc p̄^a quecunqꝫ indiuiduantur & nūaliter diſtiuguan^r eēntialiter diſtiguāſ. cū g^o eadē ſint principia eēndi & diſtinguēndi. oꝫ ꝙ illa per que eēn^r diſtinguanſ ſint eis intrinſeca. ſed n^m acñs ē h9 g^o ꝛc. Confir^r. quia deus poteſt ſeparare ſubām ab ōi accidente. & iterū quia indiuiduum eſt quid aggregatū per acñs & per ꝯñs aggregatu per acñs erit terminus tranſ^ns. q̄ oīa ſunt i po^ta. De q̄titate pōt ſpāliter ſic ꝓbari. quecunqꝫ ſunt indiuidua per aliqd for^r unum ſunt formaliter unum. nā per unū ut unum non poſſunt eſſe formaliter plura. ſed indiuidua oīm generū ī eodem ſubō exñ^m ſunt quanta eadem quanti^te. g^o ſi indiuiduatio fit per quantitatem. oīa eſſet unū indiuiduū quod eſt inpoſſibile. a^o2 patet primo de gñatione. qa idem inq̄tum idem ſemper eſt natū facere idem. Contra hoc arguit quidā doctor q ē ptis op^te. d̄io & indio q̄titati cōgruunt Rx^o unū ē de diuiſione in ptes itegrales & q̄^ta9. nū aūt i ptes ſubiuas. l uerū ē de d̄ione uel īdione eſt priū ſubiuaꝝ uel q̄titatiaꝝ. 5^a ꝯ^o ē ꝙ indiuiduū uel indiuiduatio nō hꝫ eſſe p mām & formā p baſ qa q̄cūqꝫ ſunt d̄ eqtate ſpēi nō ꝯſtituūt rē in eē indiuiduali mā & for^a ſunt h9 g^o ꝛc. a^o2 pꝫ qa de cuiuſcūqꝫ q^te ſunt prin^a indiui^ua ipſuꝫ de ſe ē indiuiduū. b^o2 pꝫ ꝛ^o me^ce. ubi p. archita ꝯmēdat Aꝝ. q rē diffiniebat p māꝫ & formā. p̄^a de mā ar^r ſpāliter. naꝫ ē eadē mā in gñato & corrupto & iteꝝ in acñtibus nō ē mā gñatio & corrup^o erunt ſimul & ſilr̄ In acñtib9 ñ erit indiui^m quorū utrūqꝫ eſt ſlm. g^o ꝛc Opio thomiſtaꝝ magiſtri petri de Alūnia q dicunt ꝙ magis p formā ſunt ī illo ē inſufficiens. Nā q̄ro ab eis per qd materia & forma ſunt īdiuidua. & p qd d̄rñt cuꝫ ſeipſis totis ſic nō pñt differre. Sed ꝯtra hoc arguūt p̄^o qa eadē ſunt prin^a eēn^t & diſtin^t. z^m d̄ for^a qa act9 ſepat & diſti^t ꝛ^o me^ce ꝫ^o de mā. nā illa ſunt unū nūo. q̄rū mā ē una nūo. Rx^o & dico ꝙ eo^o q^o ſunt pri^a eēn^t ſunt & diſtiguen^t. mā igiſ & forma ſunt pricipia ſpe^ce ñ tñ in eſſe īdiuiduali. & ideo ſunt pri^a diſtin^t non qualitercūqꝫ n^c q̄buſcūqꝫ Ad z^m dico ꝙ for^a ſepat & diſtin^t. uerū ē ſpe^ce & for^r. nō aūt nūaliter ul mālitera Et ſi dicas oīs d̄io ē a forma eꝝ ē ſpe^ca & formalis. Ad aliud de mā dico ꝙ mā pt dupr̄ cōſiderari. Vno^o ut ē altera ps cōpoſiti. Alio^o ut diſtin^t contra q̄ditatē. Primo^o nō lo^r Aꝝ. ꝙ ipa ſit principiū indiuiduatōis. ſꝫ z^o mō bñ. nā illa d̄rā indiuidualꝭ ut uidebiſ non ptinet ad q̄ditatem q̄ optīe poterit uocari mā. qa ſꝫ per mām res ē ſubtilis. ita p illaꝫ d̄rāꝫ indiuidualē r̄s conſti^r īcē ul timo ſubicibili. 6^a ꝯ^o ē aſſer^tua ſcoti ꝙ unaq̄qꝫ res ē īdiuidua & ſingulariſ per aliquē gradū entitatis po^uam deter^tem nām ad ſingularitatē. illi aūt gradus nomīe cōi uocantur d̄rē iūiduales l d̄rē ultīe noīe aūt magis ſpāli uocāſ hecleytates l ētitates ypoſta^ce. i. qdā gradus īcōicabiles & prin^m īꝯicabili^tis & grad9 ſub nā ſpe^ca uel ſub ypo^a contenta tāq̄ determinatiua & cōtractiua q̄dā nature ſpe^ce. & hoc ultimo^o uſ diceſ Damaſcen9 in lo^ca ſua. a q^o forte habu^t originē. Hec opinio ſcoti. hec aūt opinio ſic ꝓbaſ. Prio ex ī ꝓbatione dictaꝝ opinio^m. qa cū nō ſit per aliqd̄ extrinſecū ut ꝓbatum. ſed per intrinſecuum & hꝫ ñ ſunt mā n^c for^a. ſe^r nec^o ꝙ ſit p p̄dictos grad9 ētitatis. p̄^a oīs ultima unitas ē p aliquē gradum enti^tis ultīatū. ſꝫ unitas materialꝭ ē unitas ultimita g^o illa erit per aliquē gradū entitatis ultīa. ſꝫ ei grad9 nō ē materia nec for^a tū ex

p̄cedētib⁹.tū ēt quia unitas nūa
lis mīo⁊ ꝙ ſit per aliq̄⁊ ultiᵐ gra
gº o⁊ ponere nec° tales grad⁹ h⁹ᵗ
ſunt dr̄e indīduales uel hecleiᵗᵉˢ
p q̄s ꝯlibet indiuiduū ē hº.aº² p⁊
qa cuil⁊ entiᵗⁱ correſpond⁊ ſua ꝑ
pria unitas & ecōuerſo p̄ª & ē
rō ſcoti iudicio meo difficilis.oīs
dr̄a drēntium reducif ad aliq̄ p̄º
diuerſa. alioqn n̄ eēt ſtat⁹ in drn̄
tibus.ſed indīdua ꝑp̄e drn̄t.quia
ſunt alicui idē entia. gº eo⁊ dr̄a
r̄ducef ad aliq̄ p̄ºdiūſa .Iſta p̄ºdi
uerſa n̄ ē uera niſi ī illo & illo.nā
in natura ɔⁿᵗ gº preter natura⁊
in hº & ī illo ſunt alia qb⁹ hᶜdrn̄t
ſed hec non ſunt aliq̄ extrinſeca.
gº erunt aliq̄ entitates pōitiue p
ſe deterᵗᵉˢ nās p̄ª ōe inferius ī
cludit aliqd pᵉ qd̄ non incluᵗ ſu
perius.hoc nō ē niſi aliqs gradus
determinās entitatis. gº ꝛc.Itē ſiᵗ
unitas in cōi ſeᶻ ētitatē in cōi.ita
ꝙ q̄cūqꝫ ūitas ɔſeᶻ ēᵗᵉᵐ aliq̄ pᵉgº
unitas ſumif q̄ ē uuitas īdīdui
cū non repugnet nō eē. hº ſigna
tū conſeᶻ pᵉ aliq̄ entitatē.nō aūt
conſeᶻ per ſe entitatē nē. qa illi⁹
ē per ſe unitas aliq̄ ꝑpria minor
illa.gº alia entitas perᵉ ſeᶻ nā⁊ de
terᵗᵉ Ad maiorem declaratō⁊
ꝑp̄etatū illius entitatis īdīdual
notādū ē ꝙ illa entitas ſinᶻⁱᵉ uel
perfecta uel ultīata unitas hab⁊
aliq̄ ſiliⁿᵉᵐ cū dr̄a ſpeᶜᵃ.dr̄a eni⁊
ſpeᶜᵃ pōt cōpari ad aliq̄ īfra ſe&

aliq̄ ſupra ſe.& ad aliq̄ iuxta ſe
Si cōpef ad aliq̄ infra ſe. repugᵗ
ſibi & illi ꝙ per ipſam conſtiᶻ di
uidi in plura ſpeᶜᵉ dr̄a.ita ī ꝑpoſi
to iſti enᵗⁱ indiuiduali repugnat
q̄cūqꝫ plurificatio inferiori. &ᶜ
ipſi indiuiduo qd̄ per ipſum con
ſtitutur ī eē indiuiduali repugᵗ
diuidi indiuidua. & ſolū ē dr̄a ī
ter entitatē & nām indiuiᵗᵉᵐ &
ſpeᶜᵃᵐ qa ſpecifica cōſiſtit ī uni
tate mīori q̄ ſit unitas nūalis.qa
in enᵗᵉ quª q̄ conſeᶻ unitas ſpeci
fica.nec dat repugnātiā ad q̄cūqꝫ
ad īferi⁹ diſionē . ſ⁊ ſolū adquᵃᵐ
diffinitōm.ſed indiᵃᶜᵉˢ q̄ ɔſiſtif ī
diuidᵐ ultīata & pfectiſſima uni
tate enᵗᵉ facit repugnantiā ad di
uiſione⁊ oīodā.in q̄ diuiſiōe p̄tur
diuiſum de diuidentib⁹ p̄tiōe q
diᵘᵉ dicente hoc eſt hoc. & ſ⁊ hº
declaraf ꝑpoᵐ. qa ex quo ē alia
unitas indiuidualis q̄ unitas ſpe
cifica ſeᶻ ꝙ ſit alia ētitas q̄ ſpeᶜᵃ.
2º cōpando enᵗᵉᵐ ſpeªᵐ ad ſu
piora ſiᵗ ad ēᵗᵉᵐ a q̄ ſumif rō ge
neris.& ɔpanº ētitatē īdīduitatē
ad enᵗᵉᵐ nē ſiue ſpecificā ē ɔuēiē
tia & ē dr̄a.ɔueniētia ē in hoc qa
ſicut una ad moᵐ alic⁹ ſe h⁊ r̄ᵘ il
li⁹ ſupioris ꝙ p ipſam determīaf
ſic & alia.ſ⁊ dr̄a ē in hº qa una cō
trahif ad eē qditatm̄ & quᵗ con
ſtituif.qa ipſa ē qdiᵘᵘˢ realitas.
ſ⁊ alia ē īdīdualis non contrahit
ad eē qdiᵘᵘᵐ qm̄ nec ipſa ē quª.

entitas . ſed p̄º diuerſā ab ōi alia.
quº aliter qd̄ per ip̄⁊ ɔſtiª n̄ poſſ⁊
eē de ſe hoc. Alia ē dr̄a īter p̄
dictas duas enᵗᵉˢ.qa interdū dr̄a
ſpeᶜᵃ ſumif ab a ªforª ſeu ab aª re
nō ſoᵐ ab alia formaᵗᵉ.Interdu⁊
uero ſumif ab eade⁊ re a q̄ſumif
rō gn̄is.ſ⁊ ſemp ab alia formaᵗᵉ.
& n̄ ab alia forª aliter eēt nugatō
in diffinitione & ſupflueret dr̄a.
qa ge⁹ totā realiᵗᵉᵐ diffiniti di
ceret.ita ꝙ qn̄ ſumif ab alia forª
nō dicit ɔceptū ſimpᶻ ſimᶜᵉᵐ. qa
ījcluᵗ cōceptū entis & illi⁹ contra
dictōis dr̄alis.qm̄ aūt ſolū ſumiᶻ
ab alia forᵗᵉ dicit cōceptu⁊ ſimpᶻ
ſimplicē. entitas aūt indīduātis
nō ſumif ab alia & alia re.ſ⁊ ab a
lia & aª formalite.q̄ ē ultīata ab
ſtractio cuiuſlibet rei q̄ ē qditas
uel nā.& ideo illa qᵗᵃˢ uel nā hēt
cōcepᵐ ſimpᶻ ſimplicē Ex hiis
ſeᶻ ꝙ alia ē ɔpatō utriuſqꝫ ad iux
ta ſe.qa entitas ſpeᶜᵃ qn̄qꝫ ē p̄º di
uerſa ab ōi alia dr̄a.qn̄qꝫ non. ſed
entitas īdīduatōis ſemp h⁊ ɔcep
tū ſimpᶻ ſimplicē ab ōi alia p̄º di
uerſa.tn̄ ɔſtiᵗᵃ per ipſos nō ſunt
p̄º diuerſa. ſ⁊ dr̄a . hec gº entitas
nec ē mā nec forª nec cōpoᵐ. qa
oīa illa ſunt entiᵗᵉˢ que ſ⁊ ultima
realitas h⁹ ul illi⁹ Ad declara
tōm h⁹ q̄onis & dr̄a⁊ indiuiduā
tiū cogᵉᵐ pono duas ꝑpōes.
Pria ē talis ꝙ ille ultīe dr̄e ſunt
ſe totis diſtincte & p̄º diuerſe.&

ſimᶻ ſimplices. ita ꝙ nᵐ cōcepᵐ
maiorē cōem in quo cōueniāt in
cludunt & in quē reſoluanf.hoc
ꝑbo q̄cūqꝫ ſunt dr̄a p̄º diuerſa ī
cludunt aliq̄ duo unū ī quo ɔuēi
ant & aliud per qd̄ differāt nā in
pof ē ꝙ idē ſit prinᵐ cōueniendi
& dr̄endi. Tū arguo ſic.illa q̄
drn̄t uel ſunt dr̄a uel p̄º diuerſa.
& ſic p̄cedā ſicut pri⁹ in infinitū
ꝙ gº necº ſtare in p̄mis p̄ª cō
ceptus priorē ɔpoᵗᵉˢ & in quo re
ultio reſoluif ſunt ſe nec cōpoſſibi
liter includentes. ſ⁊ ɔcept⁹ p̄º re⁊
īdiuiduā cōponētes & ī cōpōne
meᶜᵃ ſunt ens & dr̄e īdiuiduales
g⁹ iſti cōcept⁹ ſunt ſe nulloº iclu
dentes.aᵇᶻ patet p ſiīe de cōpōne
phica q̄ ē ex mā & forᶻ.bºᶻ p⁊.qa
nō ſunt aliq̄ in que ulteri⁹ reſol
uanf cū nihil ſit ſupra ens nᶜ ni
hil ſub dr̄a īdīduali. Cōfirᶻ rō
in ōi reſolutiōe ē deueniē ad aliq̄
duo ſimpliᶻ ita reſolubilia aliter
eēt ꝑceſſ⁹ in īfinitū in reſoluenº
ſ⁊ q̄cūqꝫ ſunt ita reſolubilia ſunt
ſimpᶻ ſimplicia nᵐ cōem cōcepᵐ
includentes ī quē poſſint reſolui
gº ꝛc. 2ª ꝑpō ē hec ꝙ dr̄e īdiui
duales ſunt idē eēntialiter & ītri
ſecē cū īdīduo qd̄ ɔſtituūt. pbaᶻ.
nihil ē diſtictū eēntialiter ab alio
niſi p illd̄ p qd̄ ineſſe eēli cōſtiᶻ eſ
ſentiaᶻ & p qd̄ eēnᶻ ab alio diᵗᵘᶻ
ſed indīduū diᶻ eēnᶻ ab alio & nō
niſi p dr̄a⁊ indīdualē ut ꝑbatū ē

& per illã ĩnt͛ci eẽ conſti͛ gᵒ ꝛc.
3ᵃ ppõ ẽ ꝙ dr̃e ĩdiduales ſunt idẽ
ydẽpte ipſi enti. unũ ſciendũ ẽ ꝙ
ſcotus poᶦ unã ydẽptem quã ap-
pellat ydẽpcam. ad quã necᵉ duo
reqͥrunt. Primũ ꝙ ſubm̃ & p̃-
dicatũ ſint idem eẽn². 2m ꝙ
utrũqꝫ uꝉ alterũ ſit infinitũ poue
uel pmiue. poue ſicut ĩ dĩs pmiue
ſicut in tranſcendẽtib⁹. Hoc p̃-
miſſo p² ꝙ ſint idẽ eẽn². Tũ. qa
a² poſſꝫ eẽ ens ſine ipſis cum ab1a
ſint eẽn² dĩta & deus põt ſepare-
tũ qa nihil ẽ extra rõnẽ entis 3º
mece. uꝛ ẽt dr̃e ſcotus ꝙ ipſe ſunt
ideꝫ eẽn² ipſi nẽ ſpece. Circa p̃-
dicta ſunt aliq̃ dubia. pᵒ cõtra cõ-
cluſioneꝫ pricipalẽ. qa illa dr̃a in-
diuidualis non eſt prinm indiui-
duatiõis p rõnẽ Aureoli. Pr̃a eſt
hec nullũ poſterı⁹ ẽ cã prioris. ſꝫ
dr̃a indiduallis eſt poſterior nã idĩ-
uiduata & ſingularita ut pbᵒ gᵒ
ꝛc. aᵒ² ut dicit ẽ ſcoti ꝯtra illos q
ponũt q̃tatẽ eẽ prinm ĩdidua¹ᵉ.
&c pꝫ de ſe qa cã p̃cedit effectum
bᵒ² p¹ qa õe in rei nã ex⁹ ẽ aliqd
hoc. ſꝫ nã illa ſpeca ut p̃cedẽs nãꝫ
ĩdĩdualẽ. i. dr̃a ẽ exñs cũ ñ exñs ñ
ſit ens gᵒ erit aliqd hec. ſꝫ õe tale
ẽ ſin²ᵉ. Tũ ẽt qa iſta hũanitas
ſi ñ eẽt ſignata & ĩdĩduata poſſet
eẽ mea ꝉ tua . p² dr̃a ĩdĩdualꝉ ex
qᵒ cõis ẽ multis dr̃is ĩdĩdualib⁹
aut ĩdĩduabit ſe ipſa aut aliqᵒ aᵒ
ſi pᵒᵒ gᵒ & rõ ſpẽi poterit. ſi 2ᵒᵒ
pcedit in infinitũ. Cõfir² dic²
hecheitas eſt hetᵃˢ. hic ſignat͛ &
d͛terminat͛ hᶜ hecheitas i². gᵒ uꝛ ꝙ
iã ſingulariꝫet͛ p aliqd aliud gᵒ nõ
põt eẽ prinm indiuiduatõis p²
õe qd poteſt diuidi dr̃is infinitis
ẽ infinitum. ſed ſpecies diuidi²
iſtis dr̃is infinitis p te gᵒ ꝛc.
Contra primã ppõm ar² per iſtũ
q̃cunqꝫ ſunt infra concepm hõis
ſunt infra cõceptũ aliq̃litatis &
entitatis. ſꝫ dr̃e ĩdiuiduales ſunt
h⁹¹ gᵒ ꝛc. nã ſi non uadãt uias ſu
as. & hec ẽ rõ aureoli. p² magis
cõueniunt due dr̃e ĩdiuiduales ĩ-
ter ſe q̃ cũ nihilo. hoc aũt nõ niſi
eis opponat͛ aliqd cõe in qᵒ cõue-
niant gᵒ ꝛc. nã inter ſe nõ ꝯueniũt
in rõibus ppriis gᵒ ĩ aliquo cõi.
Ꝯᵒ ad pmã cõcedo aᵒ²em & ne-
gaudo bᵒ²em. Ad pbatõꝫ õe ĩ re-
rũ nã exiſtens uerũ ẽ de ſe uel per
aliqd aliud. nã gᵒ de ſe non ẽ hoc
aliqd unũ nõ ẽ ymaginandũ ꝙ nã
ſit in aliqᵒ ſigno in qᵒ nõ ſit dr̃a ĩ-
diuidualis. ſed ſunt ĩ eodẽ ſigᵒ &
ſiꝉ. licet nã per ſe p̃ſuppõat͛ & ſit
prior nã ipſa dr̃a ĩdiuiduali. ẽ gᵒ
hoc aliqd fundamen² nõ for² ſed
ſimp² non de ſe ſed per aliud.
Ad aliam pbationeꝫ dico ꝙ nõ ẽ
magis ex rõne ſua ꝙ ſtet ſub iſta
dr̃a ĩdiuiduali q̃ ſub illa ita ꝙ ip-
ſa d͛ ſe ñ determiet ſe ad iſtã dr̃aꝫ
ĩdiuidualẽ. ſed determiatur per
agens pdu⁹ ĩdiuiduũ per quod
ſoluit͛ una rõ ſua q̃ talis ẽ. q̃ro dᵗ
ipſe per qd hũanitas q̃ ẽ ĩ me ſibi
appropriat iſtã ppritem ypocam
meã aut p rõm hũanitatis ſimp²
& hoc non põt eẽ. qa po² ꝙ ẽ in
dr̃ñs. & indr̃ñs ad plura nõ ap p-
priat ſibi alterũ eoꝝ p rõm ppriã
gᵒ per aliqd additũ ꝙ tollit ab ea
indrãm. ſed ablata ab ea ĩdr̃a eſt
indiuidua gᵒ hũanitas ante aduẽ-
tũ illius pprietatis ypoce ẽ indi-
uidua. & ſic ex dicto pꝫ reſoluᵒ.
Ad 2m dico ꝙ illa rõ p̃ſupponit
falſum dicendo inq̃ ꝙ nihil ẽ cõe
dr̃is ĩdiuidualib⁹ ab ipis abſtra-
hibile pᵉ intẽtõis lꝫ cõueniant in
hoc ꝙ ẽ dr̃a indĩdualis que eſt 2ᵃ
intenᵒ. unũ ſicut cũ dico unitas ẽ
una ꝉ una unitas nõ ẽ ibi alia &
alia unitas denõians & denoiata
ita cũ dico hec hecheitas ipſa ſe-
ipſam denoĩat. unũ ipſa non debet
dici indiuiduata nᶜ ſingnata. ſed
prinm indĩduationis &c pꝫ ad cõ-
firmatõm. Ad 3m dico ꝙ õe qd
põt diuidi ꝛc. dico ꝙ uerũ ẽ ſi eſt ĩ-
finitũ pmiue nõ aũt poſitiue.
Ad aliud cõtra pmã ppõm dico
ꝙ li õe põt diſtribuere uel teneri
p ſuppoſitis per ſe ipſi⁹ ẽtitatis
uꝉ p ꝯicabilib⁹ & aliis q̃buſcũqꝫ
Si pmoᵒ cõcedo aᵒ²em & nego bᵒ-
rem. ſi 2ᵒᵒ nego aᵒ²em loquendo
de infra qᵒ ĩferi⁹ cõtinet͛ ĩfra ſu-
peri⁹. & cũ dicis in bᵒ²¹ ꝙ ſi non
ſunt inter conceptum entis ita
dant uias ſuas dico ꝙ nemo tene-
tur ad impoſſibile & quia nõ ha-
bent pedes ideo uiare ñ poſſunt.
Ad 2m dico ꝙ aliqua magis
conuenire poteſt eſſe du². Unoᵒ
formaliter. Alio modo fundamẽ-
taliter & quaſi denoue Primoᵒ ñ
cõueniunt inter ſe magis q̃ cum
nihilo. 2ᵒᵒ bene fundamen² enim
in eadem nã ſpeca & de ipſis ens
denoue p̃dicat͛. Quantum ad
3m articulũ ubi erat uidendum.
utrũ in reꝝ natura & extra item
ſit aliq̃ unitas realis minor q̃ nu-
meralis. ſic pcedam Primo op-
pinioẽꝫ ſcoti cũ ſuis funtis ꝛ͛citа-
bo. 2ᵒ h⁹ op. cuiuſdam docto-
ris expõ ponetur in q̃ intem me-
um firmabo 3ᵒ utrũ utraqꝫ uia
poſſit in caſu teneri. & ad oñden-
dum q̃uo rões quorundam nõ
concludunt a¹ ponentium De
primo ẽ ꝯᵒ ſcoca ſuper 2m ſñarũ.
ꝙ extra intellectum eſt dare aliq̃
unitatem minoreꝫ quã ſit unitas
numeralis. miorẽ in q̃ intenue ſed
maiorem extenue. unde hec conᵒ
probatur multis rationibus.
Prima eſt talis. ſi oĩs unitas realꝉ
eſſet nũalis. tunc oĩs diuerſitas
realis eſſet numeralis. ꝯ⁹ ẽ falſuꝫ
gᵒ & añs. pᵒ ꝯñe. quia unum &
multa. idem & diuerſuꝫ ſunt op-
poſita. io. mece. & quotiens dicit͛
unum oppoſituꝫ totiens dicitur
& reliquum. pmo topicoꝝ. ergo

cuilibet unitati correſpondet ꝓ
pria diuerſitas ſua. ēitas ꝯe pbaᵗ
qa oꝰ diuerſitas nūalis inq̄tum
nūalis ē eq̄lis & ſic tm̄ dr̄t ſor. a
platone q̄tum ab° uello.   Tuꝫ
qa ſeᶻ ex hoc ꝙ inteꝰ non poſſet
abſtrahere a ſorte & a platone a
liqd̄ cōe magis q̄ a ſor. & ab° uel
lo. uñ confirᶻ iſta ꝓpō. nulla una
rō cōis que ē poſſibilis abſtrahi
ab aliquibus duobus & non ab
aliis pōt abſtrahi ab aliis duobꝰ
niſi per aliqd̄ reptū hic & nō ibi
Sed ab īdiuiduis eiuſdeꝫ ſpēi pōt
abſtrahi aliquis cōceptus cōmu
nis q non poteſt ab aliis abſtrahi
gᵒ ꝛc.   2ᵒ ſic. unitas actionis ſen
ſus eſt unum oppoᵐ ſm aliq̄ rea
lem unitatem. ſed non ſm nūera
lem ut ꝓbo gᵒ erit aliq̄ unitas re
alis minor unitate nūerali. bᵒᶻ pꝫ
qa poᵗ cōgnoſcens opᵐ ſm aliq̄
unitatē diᵗ ipſum ab ōi alio ꝙ nō
eſt unuꝫ illa unitate. ſed ſenſus ñ
cōgnoſcit opᵐ inq̄ᵐ indiſtictū ē
a quolibet qd̄ non ē unū illa uni
tate nūerali gᵒ ſenſus nō cōgnoſ
cit opᵐ ſm unitatē numeralē gᵒ
ſm aliam. ꝓbatio aſſumpti. nullꝰ
ſenſꝰ diſtiᵗ hᵒ radiū ſolis differre
nūaliter ab ipſo radio licet conti
nue uarieᵗ in medio q̄tenus acūᵃ
non migrant. Silr̄ ſi per poᵃᵐ
dīnam duo oīo ſilīa eſſent in acū
tibus oībus. ſenſus non iudicarꝫ
illa eſſe diᵗᵃ   Confirᶻ oīs potēᵃ

realis habet aliqd̄ unum obm̄ re
ale adeq̄tū. ſed obm̄ uiſus adeq̄ᵐ
non eſt hec alᵒ gᵒ ꝛc.   Tum. qa
obm̄ inq̄tum obiectū precedᵗ ac
tum intelligendi. ſed opᵐ inteꝯ ñ
eſt ſingulare gᵒ ꝛc.   pᵃ in omni
gn̄e eſt aliqd̄ unū pᵐ quod ē mē
ſura omniū illiꝰ generis. io. meᶜᵉ
ſed illud unū non eſt unum nūo
ut ē euidens igiᵗ ꝛc. uꝛ ꝓbaᶻ p̄mo
ꝙ non ē unum nūo. qa inter indi
uidua non ē ordo eſſentialis. mē
ſuᵗᵃ autem ad menſuram ē ordo
eēntialis gᵒ ꝛc. Quod etiam non
ſit per inteᵐ pꝫ. nam nullum ens
rōnis eſt menſura entis realis. cū
ſit menſura perfectior mēſurato.
io. meᶜᵉ.   pᵃ idem ſimile & eq̄le
ſuper unum fundaᵗ ꝰᵒ meᶜᵉ. tunc.
ſic nullo intellectu exn̄te due liᵉ
ſunt eēntiales qa non ſe excedūt
ſed q̄cūqꝫ ſunt eēntialia ſunt uᵐ
nūo ut pꝫ gᵒ ꝛc Similiter nullo in
tellectu exn̄te duo alba ſunt ſi
milia. pꝫ. & pōt adduci una talis
ꝓbatio. q̄cunqꝫ aliqd non poteſt
diſtinᶻᵉ inter hoc & illud. ipſa ē
ſilitudo. ſed īter duo ēcia alba nᵒ
poteſt diſtinᶻᵉ gᵒ ꝛc.   pᵃ oīs en
titas necᵒ exacta ad aliquē effec
tum realē ē realis. ſed unitas mi
nor q̄ nūalis ē hꝰ gᵒ ꝛc. bᵒᶻ ꝓbaᵗ
qa in gn̄e unicᵃ que ē oᵗ inteᵘ cir
cūᵗᵒ ſeᶻ necᵒ ꝙ generās & genitū
ſit eiuſdem ſpēi 7ᵒ meᶜᵉ. gᵒ ꝛc.
pᵃ uniꝰ oppōis r̄alis ſunt duo ex

trema realia. ſed contrarietas eſt
oppō realis gᵒ utrūqꝫ extremū ē
reale & unū. ſed non uniᵗᵉ nūali
ut ꝓbabo gᵒ ꝛc. aᵒᶻ pꝫ. qa unū re
ale deſtruit & corrūpit aliud. bᵒᶻ
pꝫ. qa tunc preciſe hoc albū eſſet
contrariū huic nigri qd̄ ē durꝰ
& ſᵐ.   pᵃ ōi intellectu circūᵗᵒ
oīa eſſent primo diuerſa ex quo ī
nullo cōuenirent. ſed talia ñ ſunt
unū nūo ꝑ qa ſubm̄ ſcie realis ē
reale ſed illud non eſt unū nūero
gᵒ ꝛc. hec ſcotꝰ. Qualis autem ſit
iſta unitas. dicit ꝙ pōt declarari
per dictū Auicᵉ ꝰᵒ meᶜᵉ. ubi uult
ꝙ eq̄n̄s ſit tm̄ eq̄n̄s. nec eſt ex
ſe una nec plures. nec uīis nec pti
cularis. Intelligo dicit ipſe nō ex
ſe uᵗᵉ una nūali. nec plures plura
litate opᵗᵃ illi unitati. nec uīis ac
tu eoᵒ uꝫ q̄ro eſt aliqd uīe factū
ab aīa uel ab intellectu non ut ēī
tellectus obm̄ nec eſt pticularis
d̄ ſe licet nunq̄ ſit realiter ſine ali
quo iſtoꝝ. ſꝫ ē prior realiter oībꝰ
iſtis. & ſm iſtā prioritatē nāleꝫ ē
p ſe opᵐ inteꝰ. & ut ſic ꝯſideraᵗ
a mēᶜᵒ & utᵉ exprimiᵗ p diffiᵒᵐ
& ut ſic habet illa natura entita
tem realem de ſe indr̄ntem & in
determinatam ad ſingularitatem
& ſm iſtam entitatem habet uni
tatem ſibi proportionabilem ſm
quā ſibi debeᵗ indr̄a quedam. uñ
licet non habeat quiditatiue iſtā
unitateꝫ. qua equinitas eſt tantū

equinitas. eſt tamen eius pars ſꝫ en
titatem ſibi propriam.   Sed cō
tra hoc ipſe replicat. Primo quia
uideᵗ ponere aliqd̄ uīe in re. qd̄ ē
contra cōmenᶻᵉᵐ pᵒ de aīa. Intel
lectus eſt q facit uīitateꝫ in rebꝰ.
pᵃ Damaſcenus dicit ſic. In oī
bus creaturis ypoᶜᶦˢ dīo in re cō
ſideratur cōitas & contemplaᵒ ī
intellectu conſideraᵗ. Intelligiꝰ
inq̄ in ītellectu. q̄m petrus & Io
hānes unius ſunt nē & cōem ha
bent nāꝫ   pᵃ arguit ſic. iſta uni
tas aut ē alicꝰ in eodem nūaliter
aut in aliquo alio non in eodē nu
mero. qa q̄cquid ē in eodē nūo ē
idē nūo. nec in duobꝰ. qa qd̄ ē in
eis hoc eſt unū ſm damaſcenū.
Adᵒ pro cꝰ euidentia poᶻ talis diᵒ.
ꝙ uīe poᶻ duᵗ. Unoᵒ pro intenⁿᵉ
2ᵃ. Alio pro illo qd̄ denōiaᵗ ab iᵃ
intentione 2ᵃ ꝙ ē aliqd pᵉ inteᶦˢ
& hᵒᵒ pōt ſumi 2ᵃ. Unoᵒ pro illo
qd̄ ē q̄ſi ſubm̄ remotū & denomi
natū ab iſta 2ᵃ intenⁿᵉ. & ſic nā
abᵗᵉ ſumpta dr̄ uīe q̄tenꝰ ñ ē d̄ ſe
hᵉ &. ita nō repugᵗ ſibi dici d̄ mlᵗ
tis & nā ſic accepta ideriata pꝰ uaᵉ
ſeu negaᵘᵉ & ē apta nata apⁿᵉ re
mota dici de multis & nō ꝓpinq̄
ne & hᵒ ine ſibi p iteᵐ iā. n. eēt ac
tualis Alioᵒ pōt acciᵗ p ſubō ꝓpī
qᵒ ꝙ ē ipā nā īdeterᵗᵃ ꝯtrarie ut ſ.
ꝯiūcta actuali indeterīationi q̄ſi ha
bitui ꝯtrario. & hoc mō non ē uīe
nᵗ actuali induſtria. quia indetermiᵉ

atribuiſ ſibi per intem & utc eſt
apta nata ꝓpinqꝫ de pluribꝰ pri.
& iſtoᵒ dicit cōmenᵗᵒʳ ꝙ non eſt
dare uꝭe in rebus. & ſic patet pm
arm Ad illud Damaſceni dicᵗ
ꝙ in rerum natura non eſt dare a
liquod cōe ꝙ ſit de pluribus p̄di
cabile & in pluribus unum licet
ſit ita cōe ꝙ nō repugnet ſibi eē
in alio q̄ in eo in quo eſt. Ad
3m dicit ꝙ iſta unitas realis non
eſt alicuius exn̄tis in duobus in
dividuis ſed in uno & Et cū dicit
ꝙ qcquid eſt in ſingulari ē ſin^re.
verū eſt per ſe & de ſe uel per ali
ud & hoc ē iam declaratum. hec
eſt pō ſcoti cum ſuis motiuis & i
ſtantiis fideliter recitata nec pluſ
de iſta materia ipſe p̄oit. Quā
tum ad 2m articulū huius 3ⁱⁱ ar
ticuli ubi erat ponēda una expo
ſitio huius rōnis ſcoti. Eſt ſcien
dū ꝙ unus modus exponēdi frā
ciſci de marchia non fuiſſe de mē
te ſcoti ponere aliq̄ unitatē poua m
ex nā rei miorē unitate nūali. ſed
ſolūmō privatiam. Ad cᵒ eui
dentiā ipſe p̄mittit unā diſtīctōēm
ꝙ triplex ē unitas. Quedam mē
poua. alia mē p̄uatia. & 3ᵃ que eſt
ptim privatiua. & partim poua
Vnitas q̄ ē mē poua ē q̄ aliqd q̄m
ē de ſe ē aptū natū eē unū; ꝙ aūt
nō ſit unū hoc ē per aliqd extrin
ſecū ipſum diuidens & diſtiguens.
& ipſum non pmittens eſſe unū.

ſicut materia ſaltē oīm gn̄abiliū
& corruptibiliū. q̄tum eſt de ſe ē
apta nata eſſe una. quia nō habet
de ſe unde diſtinguaſ. diſtingui
aūt ſeu diuidi per forᵃˢ & ideo n̄
poſitiue una actu cū ſit per forᵃˢ
actu diuiſa ſed tm̄ priuatiua. &
hoc intelligendū ē illud dictum
phi in pᵒ meᶜᵉ. ꝙ mā eſt una nūo
in oībus. licet hec ſiquidem ē um
poſitiue cum ſit diſtincta & diui
ſa realiter loco & ſubō. ſ; p̄uaue.
quia q̄tū eſt de ſe n̄ intelligiſ ſin̄
drīis uel formis ipſa; diuidētibꝰ
uel nūaliter ipſam diſtinguētibꝰ
apta ē eſſe uᵃ nūero. nᵒ ꝙ diſtīgua
tur nūero habet a ſe ſed ab extri
ſeco. Vnitas poua eſt q̄ aliqd
eſt unū; actu ſicut materia que
eſt in illo indiuiduo. que eſt actu
indiuiᵒ. que eſt actu una poue. ſ;
iſta que eſt in iſto. & illa que eſt
in illo ſint ſolum unum priuati
ue. Vnitas media eſt qua ali
quid q̄tū; eſt ex ſenatū eſt habe
re aliquam unitatem & tm̄ per ali
quid extrinſecū non habet aliq̄
aliā. Ad ꝓpoᵐ dico ꝙ nā ſp̄ei
& nā gn̄is tā ſubalterni q̄ gn̄aᵐᵉ
hn̄t extra iteᵐ aliq̄ unitem p̄uam
qd̄ p;. nām enī; ſp̄ei ē de ſe īditᵃ
& īdiuiſā nūaᵃ. & ideo q̄tum ē d
ſe n̄ repugᵗ ſibi ūitaſ nūal. ꝙ aūt
iſtā ūitem realē q̄ de ſē nata ē hr̄e
nō hēat. hᵒ ē ꝓp drās īdiduales.
ipa; in diuerſis īdiduis diſtintes

& cum hoc diſtintes. Cōfirᵃ d
gn̄e ru ſp̄ēꝝ ꝙ enī genꝰ nō ſit um.
unite ſpeca hoc n̄ ē ex ſe ſ; ex rōe
drāꝝ ſpecificaꝝ ipſum in diuer
ſas ſp̄ēs ditum. un̄ ſi natura ſp̄ei
poneref per ipoᵉ ſine drīis ipſa;
diſtinguentibꝰ. non eſſet una nu
mero ditᵃ nec genꝰ ſine drīis ſpe
cificis poſitū eēt ſp̄ē diuiſu;. uni
tas aūt poua iuxta inteᵐ ē p rmo
tionē oīs diuerſitatis. & talē uni
tatē non h; genꝰ nec ſp̄ēs. nec ali
qd aliud a ſin^li niſi tm̄ per inteᵐ
conſitem ꝙlibet iſtoꝝ. ſ. genꝰ &
ſp̄ēs & uꝭe ꝙcūqꝫ per remotionē
drāꝝ ipſum diuidenᵐ. & ſic ē ue
rū dictū illud ꝯmētatoris ꝙ iteꝰ
ē qui facit uꝭitatē in rebus. uni
tas aū media eſt q̄ aliqd extra in
tellectū inteᵃ eē unū aliq̄ unitate
licet ſit diuiſu; realiter & ditum
in pluribus. q̄ qda; unitas ā p̄ua
tiua in ordīe ad diuidētē. ſiue ad
maiorē unitatē puta nūalē. q tol
litur per diuerſitatē in ſe tn̄ ē po
ſitiua. Hoc p̄miſſo dicit ꝙ ſco
tus nunq̄ intellexit ponere uni
tatē pouam extra inteᵐ minorem
unitate nūali. ſed ſolūmō priua
tiuā. Poſſ; etiā ſic ꝓbari. nm diui
ſu; in aliq̄ plura ſ; aliq̄ eiꝰ unita
tē remanet poſt factā diuiſione;
unū illa unitate ſm quā diuiſu;
eſt. Oīs enim diuiſio tollit unita
tē aliq̄ a diuerſis. ſed natura ſpe
cifica diuidiſ in īdiuidua ſ; unī

tatē ſpecifica; gᵒ nā ipſa ſpecifica
indiuiduis diuiſa non remanz tū
in ſp̄ē ī eis. ꝓbo hᵒᶜ ᵉᵐ puta ꝙ na
tura ſpecifica in indiuidua diui
daſ ſm quā in eis nūatur non tn̄
ſm nūalem cū talem non habeat.
gᵒ &. pᵃ unitas iſta que reſpiᶜ
indrūᵃ ſua ſubiecta ſm quācūqꝫ
diſtantiam ipſorū finita uel infi
nita eſt infinita. ſed unitas ſpeci
fica reſpicᵗ ſua indiuidua ſ; quā
libet diſtantiam. nā enim ſpeci
fica ſēper necᵒ eſt in ſuis indiui
duis q̄tumcūqꝫ etiam ī infinitū
diſtantibus. gᵒ ſi huiuſmodi uni
tas ſit realis erit actu infinita nᶜ
rationes ſcoti ut dixi probant ni
ſi unitatem priuatiua;. hᶜ patet
diſcuᵒ. Ad primu; de unitate
& diuerſitate. dico ꝙ ſicut extra
intellectu; eſt dare maiorē diuer
ſitatem diuerſitate numerali. ita
etiam extra intellectum eſt dare
unitatē minorē unitate numera
li. ſ. priuatiuā. ꝙ aūt ſit poua hoc
nō ꝓbat rō. q̄m cūqꝫ. n. albedo ꝓp
unitatē quā habet in q̄libet pti
culari albedine nullā tn̄ unitate;
poſitiuā h; extra iteᵐ. ad hᶜ non
obᵗᵉ hec albedo magis drᵃ a nigᵉ
dīe q̄ ab alia albedine. qa albedo
nūo drᵃ ab albedine. a nigrdīe ue
ro ſpecie. Ad 2m dico ꝙ uniꝰ
actionis ſenſus eſt unum obm̄.
ſm unitatem priuatiuam nō aūt
poſitiuam. hoc non probat ratio

Sr dr ſic cōſirme Ad 5m de
mēſura ꝙ illud qđ ē mēſura ſcđ
liber ge ē res ipa ꝗ̄ ē ſunr unitas
puta albeo & iſta ē bñ extra aīaꝫ
unī cōcedo ꝙ ē dare entitatē realē
extra intem ditam ab oībus īdiui
duis.ſed hꝰ entitas ſic diſtincta
hꝫ extra item aliq̄ unitem pouam
hoc nō ꝓbat rō.qa nec unitas al
bedinis ē mēſura alioꝝ coloꝝ nc
ipſa albedo ut fundam unitatis.
ſed ꝑciſe ſ̄ꝫ rōꝫ ſue entitatis abte
non ut una uel plures Ad 4m
de ſilitudine & q̄litate ſufficit ꝙ
eoꝝ q̄litas & q̄titas ſit una ꝑua
tie Ad 5m de gñatōe unica ſuf
ficit ꝙ nā una ſit ꝑuatiue ī gñan
te & genito. Ad 6m de oppōe
reali concedo ꝙ opō ꝯtrarietatis
q̄crꝰ ꝙ oꝫ ꝙ habeat duo extrema
realia.non enīꝫ poteſt eſſe realis op
poo niſi ſit inter ens & ens. dico
tamen ꝙ licet utrūq3 extremum
cōtrarietatis ſit ens reale poum
& extra intem puta calidū & fri
gidū uel albedo uel nigredo nm
tñ ipſoꝝ habet extra intem aliq̄
unitatē realē pouam ꝑter nūalem
quam habet utrūq3 in ſuis īdiui
duis haberent tamen huiuſmodi
unitatē ſi eſſent dr̄e diuidentes.
nec pp hꝰ ſeꝫ ꝙ cōtrarietas iſta nō
ſit realis.qa nec albedo cōtrariaſ
nigredini rōe ſue unitatis.ſꝫ rōe
ſue entitatis abte Ad aliud pꝫ
per idem uidetur ergo ſatis pro-
babiliter dictū & cōcordare doc
trine ſcoti nullā unitatē poſitiaꝫ
realē extra intellectū eſſe ſi non
ſit nūeralis. Quantum ad 3m
hꝰ articuli ē alter modꝰ exponens
ſcoti ꝙ extra intellectum eſt dare
aliq̄ pouam realem unitatem mio
rem intenue unitate numerali.lꝫ
ſit alia extenue ſic ꝙ ymaginaſ
aliq̄ entitatem cōmunem realem
extra intem uel realiter in qua a-
liqua plura preter ītellectuꝫ ꝯuēi
unt. Ad cuiꝰ declaratōes ꝑmit
tunſ ꝑmo deſcriptiōes quedam
unitatis ſpece. ut appareat qual
ſit intentio ponentium iſtam.
Prima deſcriptio ē per cauſaꝫ ma
terialē & formaleꝫ que eſt hec.ꝙ
unitas ſpeca ē diſtinctio aliquoꝝ
nām aliq̄ ꝑticipantium ineſſe diſ
ſit & qditatiuo unius nature &
dr correſpondens a quocūq3 nō
ꝑticipante illā nām ſ̄m eſſe ſuum
diffie & qditatiū.ut unitas ſpe-
cifica in hūanitate ē dio hominū
ī eſſe hūano uel ineſſe diffit & q
ditatiuo.& dio hoīm a nō hoīe &
omni eo quod non participat hu
manitatem uel eſſe humanūꝫ.
2a deſcripo eſt hec que eſt ſimpli
citer per cauſas extrinſecas.ideſt
efficienteꝫ & finalem.unitas ſpe
cifica eſt indiſtinctio aliquorum
cauſatorum ab eadem cauſa to-
tali proxima & indiſtincta ſ̄ꝫ eē
quod habent ſub ea in quantum
talis & eadē ē diſtinº iſtoꝝ cāto
rū a qbuſdā nō cābilibꝰ ab eadē
cā in q̄m talis cā ē. hāc ꝯtraho ad
tios ſpāleſ et dico ꝙ unitas ſpeca
figurarūꝫ īpreſſaꝝ In cero ſigillo
regis ē indio figuraꝝ illaꝝ ſ̄ꝫ eē
qđ hñt ī illo ſigillo ī q̄m tale ſigil
lū ē 3a dſcripo ē iſta que daſ ꝑ
effectū. Unitas ſpeca aliq̄ꝝ cā
rū ē indio eaꝝ ſ̄m ꝙ ab eis pōt eē
unus & idē effectus.In q̄m talis
effectꝰ ē de iſta tñ entite ſpeca di
co ꝙ ē duplex. Quedā creata. &
q̄dā increata.Eſt aūt triplex dr̄a
inter iſtas.qa entitas increata ex
rōe ſue qditis ē determīata ad ac
tualē exñtiā. Entitas autē creata
non ē determīata ad exiſteſ uel nō
exiſtere Tū.qa ſi ex rōne ſua
eēt determīata ad exiſtere. habe-
ret neco eē ſicut deus.ſi aūt ad nō
exiſtere hrēt īpoe eſſe ſicut chia.
qa enim chimera ex rōne ſua eſt
determīata ad nō exiſtere.ideo eꝰ
entitas dr̄ ꝑhyta & fictia. 2a
dr̄a ē. qa ētas īcreata ē ex rōe ſue
qditis indiuidualis & inaptitus
in plura ſuppoſita q̄uis tñ ſt ī plri
bus ſuppoſitis non tñ ꝑticuꝫ nec
diuidiſ īter illa.Entitas uero cre
ata ē ꝑticis & diuiſibilis ī plura
ſuppoſita & non ē ex ſe una nūo
nec plures ſ̄m nūeꝝ 3a dr̄a eſt
quoniā quodlibet ſuppoſitū en-
titatis increate eſt ens per eſſenti
am uel exiſtentiaꝫ.ex eo ꝙ habet
totam qditatē ſpēi ſue qditas ue
ro entitatis create habet ſuppoſi
ta quoꝝ qlibꝫ eſt ens ꝑticiue qa
nullū eorum habet in ſe totā qui
ditatē ſue ſpēi Ex hiis tribus
dictis appꝫ ꝙ ētitas ſpēi ſeu qui
ditas in rebus creatis non ē ens
ſimpꝫ & per ꝯñs unitas talis enti
tatis non eſt entitas ſimpꝫ ſed ſ̄ꝫ
quid.nihil enim eſt in ſorte quin
ſit diſtinctū ab oī eo quod eſt in
platone. & hec īdiſione que īpor
taſ per unitatē nūalē. Eſt enim ī
ſorte hūanitas que in q̄tum hūa
nitas nō eſt diuiſa in ſorte & pla
tone.eſt tamē diuiſa ab equo &
aſino & ab oī non homine.& hāc ī
diuiſionē hominūꝫ inter ſe & di-
uiſionem ab aliis uoco unitatem
ſpecificā. Hanc autem ꝯonem
de unitate poua que pōt eſſe in re
rum natura.ꝓbo primo ſic.nulla
unitas poua realis remoueſ ab a
liquibꝰ niſi per diuerſitateꝫ aliq̄
oppoſitā ſibi repertam in eis.uel
includunt. ſed indiuidua eiuſdē
ſpēi puta ſortes & plato nō iclu-
dunt diuerſitatē aliq̄ oppoſitam
unitati ſpece extra intem go iſta
ab aliis non poteſt remoueri. aoꝛ
patet nam unū oppoſitum nūq̄
remoueſ ab aliqbꝰ niſi pp pōneꝫ
uel pñtiam alterius optī. hoꝛ ꝑꝫ
qa iſta indiuidua non includunt
niſi diuerſitatē nūalē que non opꝫ
unitati ſpece. Confirmaſ rō.

q̄cūq̄ non ſunt diſ. nec ſunt in
diſtincta & eq̄ nō ſunt diuiſa nec
ſunt diuiſa. & ēt ro. ſ3 ſor. & pla
to ſunt ſpeca nō diſtincti nec diſſ
extra item & ēt poue go ſunt ſpe
cifice idt & indiſſ. ſed indiō & ī
diuiſio fundant unitatē go &
pa maior diūſitas ſi pueīēs bcōi
remouet aliq̄ unitatē quā nō pt
rmouere minor diuerſitas ſm ma
iori.ſpeca ē maior q̄ nūeralis. go
ipſa aduenienſ duobus indiduis
remouet aliq̄ unitatē q̄ non rmo
uet nūeralis. Sed nō uſ q̄ de
beat admoueſ niſi ūitatē ſibi op
poſitā u3 ſpecam. quia diuerſitas
nūeralis āmouet unitatē nūera
lē go ipſa diuerſitate ſpeca nō ad
ueniente duobus indiuiduis uel
pluribus neo ſequitur q̄ in ipſis
erit unitas illa ſpecifica rōuas.
pa ſunt eēntialiter ſaliter & poue
diſtincta nō tn̄ ſm oēm rōnem ī
cluſa3 in eis ſunt realiter & eēnti
aliter & poue diſtincta. non tamē
ſm ōem rōnē incluſa3 in eis ſunt
realiter & eēntialiter & poue diſ
tincta. ſed ſor. & plato ſunt reali
& eēntialiter & poue diſtincti nō
tamen ſm oēm rōnem in eis iclu
ſām. go ſaltem ſm iſtā ſunt poue
realiter & eſſentialiter īdiſtincti
aoz p3 per contradictō3. bcz pbaz
qa uel ſor. ditua a platone ſm q̄
ēt hō uſ ſm q̄ non. ſi ſ3 q̄ nō go
oīs homo diſtinguiſ a platōe. qa

ſub inferiore ad ſuu3 ſuperius eſt
tenet ōña aue. ſi plato ſicut homo
diſtinz a ſorte. go diſtinguef a ſe
ipſo. ſi detur aliud habeſ ppom.
pa ſi nulla unitas realis ſit pre
ter intellectum minor numerali.
ſequuntur iſta inconuenientia.
Primo deſtrueref loquela. zo
ſcia. 3o nā. 4o meca. 5o mathe ca. 6o
lex diuina & humana. & oīa pre
cepta legis. Hec autem oīa ſunt
inconuenientia go 2c. probo. q̄lz
iſtorū Priō q̄ deſtrueref loquela
na3 ſi ppoſito q̄ aliquis pferrat
iſtam uocem oīs homo ſit. cum ly
homo uel ſignificat iſtum homi
nē ſinrem uel ōtum logicalem. uſ
ſoinē realiter. non pōt dari prim
qa nullū tale ē diſtinc nec zm. qa
nullus cōceptus logicalis poteſt
currere uſ bibere go ſez q̄ 3m qd
ē ppoſitū zm ipoſ ē q̄ deſtru
eref ſcia. probo. na3 ſcia ē alicui9
paſſionis. quia ineſt alicui ſubō
primo & adequate. nullus aute3
cōceptus logicalis pōt eē ſubm
aliquarū paſſionū realiū. nullus
eni3 conceptus logicalis ē po ral
go 2c. 3o deſtrueref nā. nam nā
agit propter finē nō ppter unu3
ſignatū go 2c 4o dſtruerez meca
nā deſtruererſ eius paſſiōes. pu
ta hec que eſt dña. nam cum dña
ſit alicui idem eſſentialiter & p
te nulla talia extra itellectu3 ſint
unum ergo non erit differentia.

& ſic deſtrueref pao & meca cu3
tn̄ ipſa ſit ſcia real d3 hr̄e paones
reales. 5m pbo nā meca. pbat
aliq̄ figurā hr̄e po tres angulos
nullus aūt cōceptus logicalis h3
tres angulos nec aliqd ſinze pbo
qa tūc ſeq̄ref q̄ ſolū illud habe
ret adeq̄te. 3. angulos 6m pbo
accio ho preceptū diliges pximū
tuū. iſtud ē unū pceptū de il. x.
illa go dilectio q̄ hic pcipiſ uel eſt
dilectio ſingularis uſ dilectio fac
ta p locos uel dilectio realis cōis
nō hec dilectio qa ad cōplēdū ho
pceptū ſufficeret una dilectio q̄
ē euidenter ſſm zm etiā nō. nā
tū eni uſ repugnās legi dīe q̄ ip
ſa depēdeat ex ōceptib9 logizum
go o3 poneſ 3um. Cōfirz rō ōe
unū ptū de aliqb9 duob9 eēnz &
qdiue man3 ī eis ōi intellectu cir
cūto. ſed aſ ōe ptur de duob9 eēnz
& qdiue & q̄cūq̄ tale ſupinus nō
pōt tota logica go 2c Et poteſt
7m icōueniens pbari qa tunc deſ
trueref logica Cōfirz rō. ōe factū
per intem ē acñs & ens rōnis. ſed
nullū tale ptur eānz de re go &
Sed contra iſtā ōom arguit Aure
olus. qa tūc uno īdiuiduo anichi
lato oīa anichilarenſ & uno crea
to nihil poſſ3 nouiter creari. iſta
ſunt īpoſſibilia go & Primum
pbatur ſic. anichilato aliquo ſim
pliciter anichilatur omne quod
ī ē eo. ſed illa humanitas cōmūis

per te eſt ī ſorte. ergo ipſo anichi
lato anichilabitur & ipſa. ſed ani
chilato aliquo cōmuni anichilan
tur eius ſingularia go 2c. zm p
bo illud non poteſt cauſari cuiuſ
aliqua entitas ſeu realitas prece
dit. ſed p te in iſto indiuiduo qd
ante preceſſit puta in ſor. heri p
ducto eſt aliqua realitas cōmūis
ſibi & platoni crāſ creando qa hu
manitas go 2c pa quia in eade3
re uel in eodem indiuiduo eſſent
due humanitates. una propria p
q̄ diſtinz ſor. a platone alia cōmu
nis p te go 2c. & hoc eſt inconue
niens quod deducit Ar. contra
platonem potem ydeas 7o mece.
Ro negando ōñas. Ad primam p
bationem dico. q̄ anichilato ali
quo īdiuiduo ſimpliciter duo ſuf
ficiunt.. primo q̄ ei9 entitas ſin
gularis anichilatur. zo q̄ deſtru
eretur ei9 entitas cathece ſump
tam q̄tum ad iſtam 3am entitate3
que reſultat ex partibus. certu3
eſt eni q̄ qñ res corrumpitur q̄
remanz eius materia cū ſit incor
ruptibilis. Ad zam probatiō3
alterius ōe dico q̄ illud non po
teſt creari cuius preceſſit aliqua
entitas ſingularis. Ad 3m dici
tur q̄ non debent dicere proprie
due humanitates. Vna enim eſt
in utroq̄ indiſtincta que ad di
uerſa contrahitur diuerſos gra
dus ypocos. quia igitur rationes

contra iſtaȝ pt̃ nō uidetur cōclu
dere. pōt tñ pbabilr̃ tñ̃ licet
forte p̃cedēs ſit magis ſubtile &
magis ꝯſonū opioni ſcoti   Ad
rōes pricipales ꝓ°. Et primo Ad
p̃^{m} dico ꝙ iſta rō indiuidualis ē
addita ipſi nē ſpe^{ce} nō eſt iſte mo
dus ymaginandi ꝙ dr̃a īdiuidu-
alis ſit rō q̄dē actiua & actualis.
ipſa autē nā ē ſi^{c} quedā rō po^{a}lis
ex q̄ꝝ unione reſultat 3^{a} entitas
q̄ eſt indiuid^{m} ſicut po^{a} de rōa-
bili & aīali. ex quoꝝ unione rēſul
tat hūanitas. patet g° ꝙ iſta dr̃a
indiui^{le} eſt addita ipſi nē ſpe^{ce} ſi
cut actualis potēriali   Ad p^{em}
Ad primā. quia turic eēt ſingula
ris dictū ē ſup ꝙ ueꝝ ē extrin^{ce}
& demo^{ue}. de ſe autē dicit unitā
tē minorē nūali.   Ad aliam di-
co ꝙ ꝯitas & ſingularitas ſꝫ ideȝ
& eundē ſ^{um} non ſunt compo^{ta}
in eodeȝ bene tñ diuerſimode. g°
eſt ſingulare deno^{ue} & per aliud
de ſe autem non. ſed ꝯ^{e} & hoc nō
eſt inpo^{e} Ad z^{am} rōnem dico
ꝙ duplicia ſunt compo^{ta} q̄dam
eſt phīca ſicut materia & forma.
quedam me^{ca} ut quelibet rō ac-
tualis cum alia tali rōne potentio
nali in multis autem eſt z^{a} ſine p̄
ma. dico g° ꝙ in eodem composi
to poſſunt eſſe plures compōnes
& compo^{ta} me^{ca} ſine plurifica
tione cō^{ti} hoc non eſt icōueniēs.
Ad cōfirmatiōem dico ꝙ iſta
indiuiſibilis nō ē mā nec forma
nec cōpo^{m}. ſꝫ ultia realitas h^{9} uł
illius   Ad 3^{am} rōm cōce^{o} a^{ozem}
& ne^{o} b^{ozem}.   Ad p̄mā pbatōꝫ
de priuatiōe & negatione dictūȝ
fuit iā s̄ ꝙ^{c} ar^{ntes} nō ītelligūt ti
tulū q̄onis ſiłr ad pbationem de
q̄titate fuit dictum.

VERITVR. VTR
uȝ ge^{9} & dr̃a dicāt di^{tas}
realitates ꝙ nō uidetur
naȝ ſi ſic ſequeref ꝙ aliqd ſꝫ eſ-
ſentiam ſui ſim^{cem}. eſſet uere &
realiter compoſitum. ꝯñs eſt fal
ſum g° & ãñs. fłitas ꝯñtis patꝫ p
implicationē cōtradictōis. ꝯña p^{z}.
ōe icludens realitatem actualem
di^{tam} rea^{z} a rea^{te} po^{a}le ē rea^{z} cō
po^{m}. actus eni & po^{a} ſunt p^{a} ra-
dix ꝯpōis. cū g° albedo ſit forma
ſimplex ſꝫ auc^{zem} ſex pricipioꝝ
& pte includit ge^{9} & drām que
ſunt rea^{z} di^{ta} ipſa erit realiter cō
poſita.   p^{a} arguit Aureol^{9} q̄ñ
cunq̄ aliqua res principalior &
prior reſpicit plures actualitates
deus poteſt facere illam ſub actu
alitate aliqua alia & trāſmutare
ab una in aliā. cū g° realitas gñis
ſic po^{a}lis & realiter diſtincta pte
& indrñs ad utrunq̄ drām deus
poteſt tranſmutare ipſam anima
litatem a rōna^{te} & irrationabi^{te}.
ꝙ eſt falſum euidenter. a^{oz} ꝓ qa
nō eſt contradic^{o} ꝙ diuiſa priori
actualitate poſſit eſſe ſub alia

3. p^{a} ōis realitas eo° formalir̃ q° mo
uet uiſuȝ diſgregat uł cōgregat
& e^{9}° ꝑaliter poſſꝫ diſgregare ſuā
motione. ſed albedo diſgregat rō
ne diſgregationis. & moȝ rōe co
loreitatis. g° in albedie colo^{tas} &
diſgregatm̄ ſunt una ſimplex re
4. alitas   p^{a} ōis realitas prior di^{ta}
realiter ab ipſa ē per po^{am} dīnaȝ
ab intellectu p̄ciſibilis. cū g° ge^{9}
ſit prius dr̃a ſicut po^{a} actu ſi ge^{9}
ē di^{tum} realiter. de^{9} poterit facer̃
genus ſine dr̃a ōi. & ſic eē ał qd̄
nō ē rōabile n^{c} irrōabile   In op
po^{m} eſt Ar̃. hic in p̄° phiꝝ. q cō
tra permenidē uolēs pbare. plu
ralitatē ipſaȝ pbat ex multitudīe
gñis & dr̃e uel diffi^{ie}. Iſta autem
multi^{tas} nō pōt eē rōis. qa pmēi
des iſtā nō negaret cū eiuſdeȝ ad
ſe ſit talis multi^{tas} g° oȝ ꝙ ſit re
alis   ꝓ° p̄° uidebir̃ ppoſitū.
z° uidebir̃ utrꝫ realitas inporta
ta per ꝯ^{tum} dr̃e ſit incluſiua reali
tatis gñis & e^{9} enti^{tis} Quātū
ad primū pono. 3. o^{o}nes   Prima
ē iſta ꝙ ge^{9} & dr̃a di^{tus} cōcepti^{a}
hec p^{z} ſic. Inpo^{e} ē unū & eūdem
conceptum eideȝ intellectui ſiꝑ eē
certū & dubiū. ſꝫ cū certi^{ne} de cō
ceptu gñis ſtat dubio° cuiuſlibꝫ
dr̃e g° ꝛc. h^{oz} patet. qa a remōtis
ego ſum cert^{9} de aliquo qd̄ ē colo-
ratū & tñ dubito ſi ē albū uel ni
grū. ſi cōgregatm̄ uel diſgrega-
tiuū.   p^{a} ōis conceptus mē po
tentialis & confuſus ē diſtinct^{9}
a conceptu mēactuali & deter-
to. ſed cōceptus dr̃e ē mere actu
alis & determīatus. ꝯ^{tus} g° gñis
mere po^{a}lis & confuſus g° ꝛc.
Sed iuxta pbatiōm h^{ozis} p̄^{e} rōis
de colorē uiſo a remotis ē duplex
dubi° Aureoli.   Prima ē ōis re
alitas actualior & perfectior a^{z}.
pōt a remotis & in maiori diſtan
tia aliq̄ po^{am} mouere q̄ alia. ſꝫ re
alitas h^{9} albedinis ē actualior &
pfectior realitate coloris g° a re
motis citius uidebir̃ hec albedo
q̄ hic color. a^{oz} pbar̃. qa unum
q̄q̄ mouet & agit ſm ꝙ eſt ens
actu. h^{oz} p^{z}. nam realitas indiui
dui ſpēi. cum ſit incluſiua dicere
actualior eſt & perfectior reali^{te}
īdiuidui generis. z° ſic unūq̄q̄
agens naturale q̄to magis appro
pinquar̃ ſuo paſſo tanto magis
& fortius poteſt agere. ſed color
de propinquo ex quo a remotis
citius uidetur & prius q̄ albedo
g° citi^{9} uidebitur q̄ ſit ipſa albō.
unde dicit ipſe non uidetur rō q̄
re acce^{te} albo uiſui oculi cauſa-
bitur realitas huiꝰ coloris. Has
duas rationes facit Aureolus ꝙ
genus & dr̃a non dicant diſtinc
tas realitates. nec ꝙ a diſtinctis
ſumantur. ſed ſolum ex diuerſi-
tate impreſſionis. & tamen pñt
reduci optime contra ipſum. Et
ideo reſpondeo ad primā   Pro

cuius euidentia pono diſtinctio
nem ꝙ aliquid eſſe perfectius alio
poteſt eē dupliciter. Vno modo
intenſiue alio modo extenſiue.
Exemplum albedo margarite ē
perfectior & actualior intenſiue
q̄ albedo equi ſed econtra albedo
equi eſt perfectior & actualior
extensiue q̄ albedo margarite. per hoc
patet ad auctoritatem prime rationis. cō
cedo enim quanto ꝙ aliquid eſt
actualius & perfectius intenſiue
& extenſiue. tanto pt a remotio
ri potentiam imutare nō aūt qn̄ ſolū ē
extenſiue nō eni albedo margari
te imutat uiſu₃ a remotiori pfec
tius q̄ albedo eq. Tunc dico ꝙ l₃
ſpēs ſit actualior & pfectior gn̄e
intēſiue non tn̄ extenſiue. gen⁹
eni ē illimitatū ipa ſpē qm̄ qd ē i
diffrēs ad aliq̄ pl̄a ē limitatū quod cum
lib₃ illoru₃. Per hoc p₃ ad 2am rōm
ꝙ iſta ao₂ h₃ ueritatē. ſi illā agēs
nāle dicat pfectem intēnsiuam & q̄m
ē de ſe. uñ ſi eſſet poe ꝙ color eſſ₃
ſepatus a nigredīe & albedīe per
fectius uideref de ppinqo q̄ d lō
ginquo 2a 3o ē iſta. ꝙ cōceptus
gn̄is & dr̄e ſumif ab alia & ab alia
realitate. ubi ſciendū ꝙ q̄m ad hoc
ſunt duo moī dāi. Prim⁹ ē Aure
oli ꝙ diuerſitas ꝯceptuū gn̄is &
dr̄e hn̄t ortum ultiatū ultiate ex
diuerſitate ipreſſionis. q̄s eadem
res ſimul oio ē nata facere in itellectu
q̄rum una ē perfectior alia. ita ꝙ

ex hoc ꝙ reſpicit iperfectā ipreſ
ſionem ſui intellectus orif cōcep
tus generis. qn̄ uero perfectā ori
tur cōceptus dr̄e. uñ dicit poſtea
ꝙ ſi queraf a quo hn̄t ortū iſti di
uerſi concept⁹ nō diuerſitate nec
uarietate dicit ꝙ ab eadem re ſim
plima que uirtua₃ continet duas
ipreſſiones que nullam diuerſita
tē hn̄t in re. Si aūt queraf a quo
habent ortū iſti diuerſi cōceptus
tāq̄ diuerſifita dicit ꝙ a formali
ſimiline alia & alia q̄ inte⁹ poteſt
recipere de eadē re. uel ab eadem
re ſimplima. que uirtualiter con
tinet duas ipreſſiones que nulla₃
diuerſitatem ponit in re. hanc cō
cluſionē pbat per duas rōnes p̄
cedentes. Contra omnis dio q̄
eſt preter intem eſt diſtinctio rea
lis. ſed conceptus generis & dr̄e
ſumitur a diſtinctis preter intem
quare ab alia & alia ſimilitudine
g ꝛ. Confirmatur. quia quod
cauſatur ab ipa ſpecie inmediate
non cauſatur ab intellectu. ſ₃ con
ceptus generis & dr̄e & eorum diſ
tinctio oriuntur in mediate ab a
lia & alia ſpecie uel ſilitudine go ꝛ
& hoc per eum. Et ideo ē ali⁹ mo
dus dicendi & uerior ſupra ꝯcep
tus gn̄is & dr̄e ſunt igif diuerſe
opiones ſeu opatiōes & apparen
tē ſic que ī eadē re fundaf. uideo
enim ꝙ hō rōcinaf & ideo ab hoc
apparenti rōnari ſumif cōceptus

dr̄e u₃ rōe & ab hoc apparēte qd
ē ſentire ſumif conceptus gn̄is.
Contra aūt genus & dr̄a iclu
dunt iſtas opiniōes in ſuo primo
conceptu aut non. ſi ſic. cū hui⁹
opationes ſint accidentia & a ca
ſu ſe₃ ꝙ genus & dr̄a ꝑrenf acn̄s
& a caſu. Si non arguo c. illa que
drn̄t ſm ſuos pmos cōceptus &
que non diſtingunf penes illa q̄
ſunt extra ſuos ꝯceptus pmos &
quos. ſed concept⁹ gn̄is & dr̄e diſ
tingunf ſ₃ ſuos cōceptus pmos
& quos. gen⁹ eni₃ non pōt pri de
dr̄a que. cū ſit extra rōnem eius
3o mece go ꝛ. Iſta rō etiā pōt appli
cari contra mom dicendi Aureo
li. cū ille ipreſſiones & ſilitudines ſint
extra conceptū dr̄e. Dico igitur
aliter ꝙ ipſa ſumunf a diſtinctis
realibus. hoc pbaf ſic. ꝯcipiēdo
genus uel cōcipiēdo aliqd rei uel
nihil. non nihil. qa tūc ge⁹ nihil
eſſet ſpeciei. ſed go aliqd. ſi aliqd
tunc. uel id idē qd ꝯcio cōcipiendo
ge⁹ ꝯcio cōcipiendo drām. uel ali
qd aliud. ſi idē go cōceptus gn̄is
& dr̄e erunt idē cōceptus. Si ali
ud hēf ppom. Dices ꝙ idē in re
cōcipif. nō tn̄ ſe₃ go idē cōceptus
qa eadē res ē apta nata facere in
itellectu diuerſos cōceptus & ſic rn̄₃
aureolus. Cotra unaq̄q₃ res ē
apta nata facere in inteu aliquē
cōceptū ſibi ppriū & adequatu₃
ille go. uel erit cōceptus gn̄is uel

dr̄e quorum neuter ē go o₃ ꝙ ſit ali
qs alius cōceptus. ꝑa ad prine
Arx. 7o mece dicit. ꝙ ſicut ſe hab₃
diffio ad rē ſic ptes diffinitiōis ad
ptes rei. ſed ptes diffinitōis ſunt
ge⁹ & dr̄ā. go iſtis ſic correſpon
dent in re aliq̄ dictiua. ꝑa ꝯmēto
ibidē dicit. ꝙ hec ē ppor° diffini
tionis ad diffim. qa ſicut tota dif
fio ſigt totā qtem rei. ita ps diffiis
ptem qtis rei. uñ Arx. dict 8o mee
ꝙ res ſimpr ſimplex non ē diffiis
qa non habet partes go ꝛ. Vnde
ſciendū ꝙ ſm ſcotū gen⁹ & dr̄a
in qbuſda₃ ſumunf ab alia & ab
alia re ut in hn̄tibus pl̄es formas
ponen° gradus in fortos ab aa rō
nali ſumif dr̄a puta rōe ab aīa au
tem ſenſitiā ſumif aīal & i talibus
dicit ge⁹ & drām non ſolū differ
re realiter uel for₃. ſed & eēntialr
In quibuſdam aute₃ aliis non ſu
muntur ab alia & ab alia re. ſ₃ ab
alia & alia realitate uel formalite
q̄ ſunt eiuſdē rei. ut in hiis ſpēb⁹
q̄ ſunt ut fore ſimplices. ut albe°
& nigredo & alia talia. In talibus
q̄litatib⁹. n. ē aſſignare quoſdā i
trinſecos gradus uel realitates ſ₃
q̄s ſuſcipiūt magis & minus. ita
ꝙ unus ē q̄ſi actualis ru alterius
& ab actuali ſumif dr̄a. & a po₃li
genus. & in talibus dicit gen⁹ &
drām differre formaliter & ex nā
rei. non aūt eēn₃. cu₃ talis forma
ſit ſm eēntiam ſui ſimplex

que eſt ad propoſitũ eſt ꝙ genuſ
& dr̃a dicũt diſtinctas realitates
uel diſtinguntur ex nã rei.uł for
maliter & quiditatie. & ꝓbaſ p̃º
ſic.ipoẽ ẽ idẽ ex nã rei r̃ᵘ eorundẽ
eſſe preciſam rõnẽ ↄ'entie & dif
frentie realis. ſed rõnabilitas eſt
rõ dr̃e realis duarum ſpecierum.
eiuſdẽ generis r̃ᵘ q̃rum aĩalitas
non eſt rõ dr̃e ſed potius cõueni
entie gº rõnabilitas & aĩalitas nõ
ſint una rõ uel realitas ſimpliciť.

Confirmaſ rõ quecunq; ſunt
idem penitus realiter. quicquid
repugnat uni realiter repugnat
alteri realiter. ſed aliquid repugᵗ
realiter aĩali quod non repugnat
dr̃e & cõmunicabili. puta facere
differre realiter ſua inferiora.gº
&c.aºᶻ rõnis & cõfirmationis patꝫ
per contradictõm. 2º ſic que
cunq; ſunt unũ realiter. ſi unũ
eſt cauſa alicuiꝰ & reliquũ.ſed ra
tionabilitas eſt cauſa q̃re homo ẽ
ſuſceptibilis diſciⁿᵉ & non aĩali
tas gº &c. p̃ᵃ ipoᵉ ẽ unũ & ideꝫ
obm̃ r̃ᵘ eiuſdẽ paſſi eque diſpoſi
ti cãre in ipſo effectus cõtrarios.
niſi ipſum includat in ſe aliquas
rõnes realiter diſtinctas.ita ꝙ ſꝫ
unũ eſt cauſa unius & ſm alterꝫ
ſit cauſa alterius. ſed alº in intel
lectu eque diſpoſito conceᵗᵃ cau
ſat cõceptum cõmunem multis
ſpeciebus. quia conᵗᵘᵐ coloris.
& non cõmunem pluribus.quia
conᵗᵘᵐ diſgregatiuum.ergo ipa
includit in ſe aliquas rõnes reali
ter differentes.ſed hee non ſunt
niſi rõ generis & dr̃e gº &c. p̃ᵃ
illud quod circũᵗº omni opere i
tellectus mouet realiᵗ aliq̃ poᵃᵐ
alio nõ mouẽte diᵗ reaᵗ ab ipſo.ſꝫ
color cũ uiſ a remotis unũ aliter
poᵃᵐ uiſiuã non mouente aliqua
eiuſdem ſpẽ.gº &c. Confirᵗ.qa
poſſum intelligere aĩal non intel
ligendo rõnale. idem autem
realiter non poteſt concipi & nõ
concipi. p̃ᵃ ſi genus & dr̃a di
cerent penitus eandem realitateꝫ
genus eſſet tota reaᵗ qᵗᵃˢ & reaᵗᵃˢ
ſpẽi.ↄñs eſt falſuꝫ gº & añs.falſi
tas ↄñtis pꝫ. Tũ qa geꝰ & dr̃a
dicũt diũſas qᵗᵉˢ unĩ dr̃e ſunt ex
tra rõm gñis 3º meᶜᵉ.i.extra rõꝫ
ſeu diffinitõm qᵗᵉᵐ. Tum &
qa ad diffinitiõm hõis ſufficeret
genus diffinitio.n. explicat qdi
tatẽ nec & eſt curandũ ut dicũt
multi de cõceptiᵘˢ.qa de aliqbuſ
extrinſicis ñ ẽ curandũ i diffiⁿᵉ.
cũ diffiº nõ explicat niſi itrinſeca

Confirmaſ quia differunt p
ſuas quiditates realiter & forᵗ cũ
diſtinº qditatiua non ſit drº rõis
ſed genꝰ & dr̃a ſunt huiꝰ 3º meᶜᵉ
gº &c. Quantum ad 2ᵐ articu
lũ pono tres ↄºnes. Prima ẽ ꝙ
realitas dr̃e inferioris nõ incluᵗ
qdiᵗᵉᵐ uel realitatẽ dr̃e ſupioris
puta rõlitas non incluᵗ ſenſiᵗᵉᵐ
qditatiue. pᵗ nã tunc in õi diffiᵉ
eẽt nugatio gñs eſt falſum gº &
añs. pº ↄᵉ nã idẽ bis diceſ puta ſe
ſibile ſemel in ſe & ſenſibile ſemel
in aĩali. 2ᵃ concluº ẽ iſta.ꝙ nᵘˡˡ
genus ẽ p̃dicabile pᵉ de dr̃a.uł ꝙ
realitas dr̃e non eſt incluſiua rea
litatis gñis hoc pᵗ nam tunc uᵐ
aĩal eſſet multa aĩalia.uel eſſꝫ nu
gatio in diffinitiõe. pᵗ qa ł illud
idẽ aĩal quod exprimiſ in diffini
tione incluᵗ in rõnali uel aliud.ſi
idem gº bis poniſ.ſemel in ſe & ſe
mel in poᵃli rõali.ſi aliud gº qđ ẽ
unũ aĩal eſſet multa aĩalia puta il
lud quod ẽ in rõali & illud quod
exprimiſ. p̃ᵃ tunc q̃lꝫ dr̃a uel
diffinitio eſſet ſpecies & eẽt diffi
nibilis. pº qcqd cõuenit cũ aliqº
forᵗ in aliquo gñe & diſtinᵗ ab eo
hꝫ genus & dr̃ãm. ſed õe tale ſi ñ
ẽ idiuiᵐ ẽ ſpẽs.& ẽ diffinibile gº
&c. p̃ᵃ ſeq̃reſ ꝓceſſus in infiniᵗᵐ
ꝓbaſ.nã quicqd cõueit cũ aliqº
in aliquo gñe forᵗ & diſtinᵗ ab eo
hꝫ drãm per quã diſtinᵗ.& tũc q̃
rã de illa dr̃a ſicut prius. Sed
contra.prio.qa ex non ſubĩis nõ
fit ſubã.ſed ex rõnali fit ſubã.gº
rõnale ẽ ſubã. ſed ſubã ẽ genꝰ gº
&c. Confirᵗ.de quocũq; p̃dicaſ
modus ꝓprius alicuiꝰ de ipſo p̃
dicaſ illud cꝰ eſt moduſ talis.ſed
eẽ per ſe ut diſtinᵗ ↄtra eẽ in alio
ſubiue ẽ modus ꝓprius ſubẽ. q̃
p̃dicaſ de rõnali.nã non eſt ſicut
acñs in ſubõ. gº de rõnali p̃dicaſ
ſubã. Dico ꝙ ſubã poteſt duᵗ
ſumi. Vnoº cõiter ut immediate
diſtinᵗ contra acñs.& iſtaº ſubã ñ
ẽ genus. p̃dicaſ enim de deo & d
pricipiis ſubẽ Alioº põt ſumi
magis ꝓprie.& iſtoº facit p̃ñtuꝫ
& ſic non p̃dicaſ de rõali nec de
principiis ſubẽ. Contra q̃m ñ
ſoluit qa utrũq; adhuc per eaſdẽ
rões poteſt argui de illa ſubã
Dico ꝙ aliqd eẽ ſubã poteſt duᵗ
ſumi. Vnoº forᵗ & qᵘˢ Alioº pri
uatiue & cõſtiᵗᵘᵉ.un̄ ex nõ ſbĩis
forᵗ bñ fit ſubã forᵗ nõ autem ex
non ſubĩis priuaᵘᵉ nec cõſtiᵘᵉ
Ad cõfirᵉᵐ poteſt dici ꝙ ille mo
dus nõ ẽ ꝓprie ſubẽ.ſed circũſcri
bit nobis modũ ꝓpriũ ſubẽ. un̄
tñ pro iſta cõfirmatione ſciendũ
ẽ ꝙ rõᵉ põt dupᵗ ſupponere.
Vnoº ſimpľr. Alioº pſonaliter.ſi
ſuppoᵗ ſimpliciter tunc genus ñ
eſt de iſta p̃dicabile. ſi pſonaliter
bene & tunc eſt ſenſus ꝙ illđ ꝙ
eſt rõnale ẽ aĩal. Et ſi forte argu
as rõnale uel ẽ aĩal uel nõ aĩal.ſi
nõ alˡ gº hõ ñ ẽ aĩal. pº qa qñ alte
rũ p̃dicaſ &c. 2º.iſta regula eſt
intelligenda i predicaᵗˢ pᵉ & eẽn
tialibuſ nõ aĩal aũt nõ p̃dicaſ pᵉ
nec eẽntialiter de rõnali.qa neºñ
p̃dicaſ per ſe nec eẽntialiter de ali
quo ente poſitiuo. 3ᵃ concluº ẽ
illa ꝙ nulla dr̃a ẽ incluſiua entis
forᵗ ꝓbaſ.nam alias ſeq̃reſ ꝙ

eſſet ꝓceſſus in infinitū ī drñiis
& drñtibus. ꝯñs eſt falſum gº &
añs. pº ꝯe accipiendo duas drās
ſint a & b. & tales pte cōueniāt ī
ente quidiue.cū gº ſint diſtincte
hñt aliq̄s rōeſ diſtinuas non enim
pōt dici ꝙ ſeipſis. nam aliter ſeq̄
retur ꝙ oīs rō cū alia cōueiret &
ab ea drñs hꝫ aliq̄ rōm pticiem p
q̄ differt ab illa p q̄ cōueīunt cuꝫ
per idē nō poſſit cōuenire & dif-
ferre. tunc accipiendo iſtā drām
uel rōm per quā differt & arguā
ſicut de prima & ſic ꝓcedaꝫ in in
finitū. pª tunc eſſet nugatio ī
q̄libet diffinitione. pª qa ideꝫ bis
repeteref. ſemel in rōnali & ſemꝉ
in aīali. Ad iſtā rōm reſpondꝫ
gulſus almuch. dicens ꝙ tunc ē
nugatio qñ idem cōceptus ſꝫ eā
dem rōnē bis habetur. ſed qñ ſm
aliā & aliā rōnē non. aliter dice
ꝙ eſſet nugatio: dicendo color al
bus cū ens includaf in albo & in
colore. ens ergo bis repeteretur.
ſed ſm tñ diuerſum mom puta ſꝫ
mom q̄ditatm̄ & q̄litatm̄. Cō
tra ſi diuerſitas modi euitarꝫ nu
gationē tunc hic nō eſſet nugaº
alſbippes habens duos pedes qđ tamē
ē ſm ſm Ar. 7º mece nec ualꝫ iſta
obiectio. qa in colore & albo uni
forª non repetitur ens. Vn
de ſciendum ꝙ licet ens ut ens.
habeat rationem đ ſe indrñtem
hēat ſubāꝫ & accidens tamen ut

intelliª uel includitur in ſubā eſt
idem ꝙ ſubā. & ſic habet moduꝫ
per ſe ſubſiſtentis. ut autem itel-
ligitur uel includitur in acciden
te idem eſt ꝙ accidens & ſic habꝫ
modū inherentis & denominan-
tis. nam q̄cquid recipt denomina
tōm a quolibet inferiori recipit
denomiacōm a ſuperiori Exm q̄c
quid denominatur ab albedine.
denominatur a colore & qualita
te. eſſe enim album eſt coloratuꝫ
Similiter uideſ. quia quicquid đ
nominatur ab albedine ut ſic de
nominaſ ab ente ut liceat finge-
re cum ſcoto illud eſſe concretuꝫ
entis quod eſt entale ut dicamus
ꝙ homo eſt entalis. ōe enim albuꝫ
eſt entale. Contra ergo ens p̄
dicabiſ denominatiue. Rº non ē
incōueniens p accidens ut ſi iclu
daſ in aliquo ſuo inferiori. Cō
tra ꝯcluſionē arª ſic. illud qđ rō ē
formalis alicui ꝙ ſit ens ē forma
liter ens. rōale eſt huiuſmodi gº
&c. Confirmatur uel eſt ens uꝉ
non ens. ſi non ens gº nihil.
Si ens ergo conuenit in ente cū
aliquo alio. & huiuſmodi cōcep-
tus non eſt primo diuerſus & ha
betur propoſitum cuius oppoſi-
tum fuit ꝓbatum in predicta cō
cluſiōe. Rº faciēdo uim ī uer
bis. dico uno modo ꝙ drā nō eſt
rō formalis alicui ꝙ ſit ens. ſꝫ ta
le ens cum autem dico tale ens diº

duo. ſ. ꝯcepceptū entis & ꝯceptuꝫ
illius quod facit tale Aliter tñ
pt forte dici ꝙ ſic iſtud qđ ē forª
lis rō ꝙ hō ſit hō nō ē hō ita illđ
qđ ē formalis rō eſſendi alicꝰ ētiſ
non ē forª ens. lꝫ enī ſit ens nō tñ
forª Ad zm dico ꝙ ē ens. ſed
nō forª. Et ſi dicas gº tales drē cō
ueniūt ī ēte. dico ꝙ nō forª. ymº
ſunt pº diuerſe lꝫ bene fundaª cō
ueniant. hº ē qa fundanſ ī ēte nc
ex hoc ſeª ꝓceſſus in īfinitū Et ſi
arguās. uel ſunt forª ens uel forª
non ēns. ſi forª non ens. gº forª ni
hil. Rº iſta nō contradicūt. nam ī
una non negaſ q̄cquid in altera
affirmaſ. debes enīꝫ ſic dicere uꝉ
ſunt forª ens uel non ſunt forª ēs
& ſm hº dico negatiuā. Ad rōes
principales. Ad pam duplex ē cō
pō. q̄dam ē ex mā & forª. alia ex
acu & poª ꝉ ex actuali & poªli pri
ma negaª ab acñtibꝰ zª ñ Et ſic ī
telligiſ ꝯmēoª ꝙ aliq̄ ſunt ſimpliª
ſimte īq̄ opta ꝯpōni ex mā & forª
Ad zm uide ſupra in q̄ōne đ
indiuiduatione in pmo articulo.
Ad ȝam nego ꝯñam. allegando
enim per aliqđ in q̄m diſgregat et
per aliud mouet & cū ꝓbaſ. quā
tunc diſgregare & nō mouere ne
go ꝯñam. nā licet hec realitas ſit
alia ab illa nō. ñ. poteſt eſſe ſine iª
Ad 4m pōt unoºº dici ꝙ uerū
ē ſi ſint dita eēntiaª. genus auteꝫ
& drā. licet ſint diſtincta forª nō

tñ eēntialiter. tñ per ſolaꝫ iſtā rō
nē uideſ ꝓbari poſſe eſſe ipſa idē
eſſentialiter tenenº aūt ꝙ drāe
eēntialiter qđ & ſcotꝰ de aliqbꝰ
cōcedit ut in hñtibus plures for
mas ut uiſum ē. dico tñ ꝙ aliq̄ua
eſſe ſepabilia pōt eſſe duª. unoº đ
ſe. alio mō ru ȝu in qºābo hñt unā
cōnexionem. pºº q̄tū eſt đ ſe geꝰ
& drā ſunt ſepabilia ru tñ alicuiꝰ
ȝu uage ſumpti puta ſpeciei uage
ſumpte ſine qua ſpē uage ſump
ta genus & drā eſſe non poſſunt
nec ſpēs ſine eis. & tunc nō ſunt
ſepabilia. & hec ſufficiant de iſta
queſtione.

VERITVR. VTR
uꝫ ī quolibet ge ſint tria
prinª trāſmutatiōis na
turalis. que ſunt eiuſdeꝫ generis.
Et uideſ ꝙ ſic. ōe recipiens aliq̄
formā per trāſmutationē que eſt
motus recipit eaꝫ per nāꝫ poe paſ
ſiue que ē prinm tranſmunis. ſed
ſuperfie recipit albedinē per deal
bationē que ē motus. gº hāc reci-
pit per nāꝫ poe paue. ſed ſupfie ē
actus per eēam cū ſit forª gº oꝫ ꝙ
ſuperficiē ipſaꝫ cōſeq̄tur aliq̄ po
tētia paua que ſit ꝓpria paſſio re
ceptiua albedinis. ſed talis poª nō
pōt eſſe niſi eiuſdē gñiſ cū termi
no gº &c. pº quia ex actu & po
tentia fit per ſe unū 8º mece. ſed
ex actu unius gñis & poª alteriꝰ
generis ñ ſt unū pere ſꝫ per acñs

gº oꝫ ꝙ in albedine ſit aliq̄ poteª
paſſiua & aliqd tale prinᵐ mãle
eiuſdē generis cū albedīe.aºᶻ ṗn
cipalis ꝓᶻ.qa ſicut nihil eſt albū
niſi per albedinē.ita nihil recipit
paᵘᵉ aliquid per tranſmutatiōm
eius per ſe niſi per mãm poᵉ paᵘᵉ
que ē per ſe principiū tranſmuᵗˢ
pª eiuſdem poᵘᵉ receptiue eſt
mo'us & terminꝰ motus.puta đ
albatio & albedo.ſed dealbatio ñ
eſt actus ſuperficiei ſcḋm ſe ſ ꝫ īq̄ᵐ
dealbabilis.ſed dealbabile ē eiuſ
dē gñis cū albedine gº ꝛc. ꝓᶻ per
cōmenᶻᶜᵐ 3º phiꝝ qui dicit ꝙ po
tentia ad rem eſt de genere illius
rei.gº in albedine ē aliq̄ priᵐ paſ
ſiuū receptiuū illius forᵉ Firª
per Arꝫ. pº phicoꝝ. q dicit ꝙ in
unoquoq; generꝭ ē una ꝯtrarietaſ
prima ſ ꝫ diuerſa cōtraritas argū
it diuerſuꝫ conceptū pº phicoꝝ.
gº in unoquoq; gñe ſunt princiª
diᵗᵃ a principiis alterius generis
Ad oppoᵐ uiderꝭ Arꝫ.8º meᶜᵉ uˡ
dicit ꝙ acñtia non hñt ex qua.
pª Arꝫ.in ṗmo hꝰ ꝙ ṗma cōtrari
etas ē primi generis.ſ.ſubē. ſ ꝫ pª
contrarietas facit ṗma prinª gº ī
gñe ſubē erunt ſolum iſta prinª.
Rꝫº ṗmo uidebiꝭ ꝓpoᵐ. zº
uerꝝ īter ipſa pª priª ſit maxīa op
poſitio. & utrꝝ iſta oppō que eſt
inter illa ſit maxīa. Quantuꝫ
ad primū ē una opī.thome Angli
ci que uiderꝭ tenere ptem aᵘᵃᵐ cꝰ

rōes ſunt tacte ī pede q̄onis. Vñ
dicit ꝙ Arꝫ.8º meᶜᵉ loᶻ de accidē
tibus priuatiuis cꝰˡ eſt eclipſis.
& de hoc ponit exᵐ ibi.iſta enim
oppō non placet mihi. ideo dico
aliter ponenº tres cōcluſiones
pª ē hec ꝙ omnis entitas ſubãlis
ſiue accidentalis in genere perᵉ
cadēſ ē uere ꝯpoſᵗᵃ ex aliquo actu
ãli & aliquo potentiali. hec ꝓbaꝭ
oīs entitas diffinibilis ē per ſe cō
poſita ex aliqº actuali & aliqº poª
li.ſed oīs entitas per ſe cadens in
gñe ē hꝰˡ gº ꝛc.aºᶻ pꝫ 8º meᶜᵉ & 7º
ubi dicitur ꝙ diffinitio eſt habēſ
partes que ſunt genus & diffrēª
quarum una eſt potentialis. ſcꝫ
genus.alia actualis ut dr̄a. hᶜᶻ pꝫ
qa ſi eſt indiuiduū ſaltem habet
potentiam ſpeciei ꝙcunq; etiam
aliud cū habeat genus & drãm ē
diffinibile. Cōfirmatur ratio
ōe includens actum & potentiaꝫ.
eſt compoſitū ex actuali & potē
tiali.ſed omne in genere cadens ē
hꝰ. nã includit genus & drãꝫ gº
zª cōcluſio ē iſta ꝙ nulla enti
tas lateralis in gñe cadens ē necº
ꝯpoᵗᵃ.ꝓbaꝭ pº. Tū qa coꝝ ꝯceptꝰ
ē ſimpliciter ſimplex cū ñ poſſit
reſolui in aliqd tale pꝰ. dr̄e enim
ſunt pº diuerſe ex preᵗˡ cōcluᵉ.
Tum etiam quia tunc eſſet
proceſſus ī infinitum. quia que
reretur de illis compoſitionibus
illa lateralia ſi eſſent compoſita

uel ſimplicia. & ſic in infinitum
ꝓcederetur. Contra Augꝰ 6º
de triniᵗᵉ.nulla cª ē [illegible] ſimplex
Rꝫº ubi ſciendū ꝙ aliqd eē cō
poᵐ poteſt eſſe dupᶻ.uel qa ex a
liis cōpdᵉ Alioº.quia alteri com
pōſᵉ.Pria ē ex hiis.zª cuꝫ hiis.
Intelligit gº Augꝰ ꝙ oīs creatuª
ē cōpoᵗᵃ. qa uel aliis cōpoˡˢ uł qa
ex aliis. 3ª ꝯº eſt ad ꝓpoᵐ ꝙ ac
cidentia non ſunt cōpoſita ex mã
& forma licet bene ex mãli & for
mali.non ymaginor eniꝫ ꝙ ſicut
in ſubã ſunt tria prinª në. ita ꝙ
duo ſunt intrinſeca rei priuate.ſ.
mã & forma & alterꝝ ē alterꝰ re
ceptiuū & prinᵐ tranſmuˡˢ eius
ꝙ ſic in acñtibus ſit.licet ſubm̄ al
bedinis ſit receptm̄ & ꝯſequiꝭ aliq̄
potentia ſcḋm quã potentiã motꝰ
eſt actus eius que ē diſtincta for
maliter a ſubō.licet non eēntialr
& ideo non eſt eiuſdem gñis cum
tio.oīs enī aptituº ē intriᶜᵃ rei cꝰ
eſt ut ꝓbatuꝫ fuit ī pria q̄one hꝰ
ṗmi.hãc aūt ꝯºnem ꝙ acñtia non
ſunt cōpoſita ex mã & forma.ꝓº
p phm̄ qui uideꝭ ad hanc pteꝫ eē
& etiã per aucᶻᵉᵐ.6.priciᶻᵘᵐ
pª rōne ſic illud qđ ſe toto pº in
format ſubm̄ nec eſt mã nec forª
nec hñs pteꝫ ſui. ſed acñs ꝙcūq;
ſeipſo informat ſubm̄ & eius per
fectio gº ꝛc. aºᶻ pꝫ mē.n .ñ debeꝭ
īformaꝭ Informaꝭ.n. ē actꝰ forł
forme pª illud quo aliqd ṗmo

agit nō eſt materia nec habēs ma
teriã ptem ſui materia eniꝫ non ē
prinᵐ agendi. ſed calor ē prinᵐ
quo ignis calefacit gº ꝛc. Pre
terea illud quod ſeipſo ē actus nō
eſt materia nec habens materiam
ſed actio ſeipſa primo eſt actus a
genꝰ gº ſaltem actio non hꝫ mãm
ut ptē ſui. pª ſi actus haberet
mãm.aut eꝰ materia pficeꝫ ſbm̄
mediãte aliquo accidente cōpoᵗᵒ
aut econuerſo accidēs cōpoᵐ me
diate ipſa materia aut utrūq; illo
rū īmediate.non ṗmoº.qa primū
ſub rōne prioris non perficit ſub
rōe alicꝰ pꝰterioris ſ ꝫ acñs cōpoᵐ
eſſet poſterius ſua propria mate
ria ergo ipſa materia non perficᵉ
ſubm̄ mediãte accidente nec zᵐ
pōt dici tūc qa propria paſſio nō
inherēt ſubō inmediate. nec 3ᵐ.
qa inpoſſibile eſt ꝙ totum & par
tes habeant eandem ordinem &
eque inmediatū ad idē Cōtra
iſtaꝫ ꝯºnem arguiꝭ prioᶜ.ˡ qñcūq;
aliqua paº primo per ſe conſeqꝭ
aliqđ ſubm̄ ubicūq; pfectiꝰ repiꝭ
rō illius obiecti īpfectiꝰ reperiꝭ.
rō ipſius paſſionis ipſum ſubm̄
ꝯñtis.ſed unū conſequitur ens ſi
cut eius propria paſſio gº ꝛc. ſed
ſubã eſt perfectius ens q̄ ꝙcunq;
acñs ergo magis unum & per cō
ſequens magis ſimplex. ſed non
obſtãte maiori ſimplicitate et uni
tate.ſubã eſt cōpoſita ex materia

forma g° multo magis accidens
cum ſit minus unum & ſimplex
q̄ ſubā ut rō ꝓbat Confirmaꝛ
qcquid ē perfec^tius ſimp^r nobiliori
mō r̄pitur in ſubā q̄ i ōi acn̄te ſꝫ
ſimplicitas ē conditio nobilitatiſ
& ſubā ē cōpſita ex mā et forma.
g° & acn̄s p^a actio cuiuſcunq
agentis nālis hꝫ aliꝙ ſubm̄ & ali
quā mām. ſed agens nāle pōt nāli
ter agere in q̄titate ſeparata. utꝫ
in ſacra^to altaris g° talis actio hꝫ
aliqd̄ ſubm̄. ſed illud non ē ſubā.
g° non ē mā q̄titatis q̄ augeꝛ.
a^o^2 patet qa agēs & patiens ꝓbi^e
ↄicant in mā primo d̄ g^e c°d actiu
& paſſiuis. b^o^2 patet ad ſenſuꝫ p^a
enim hoſtia conſecrata rarafieri
& dēpſari & humefieri & deſic‑
cari p^a qd̄ nāliter gn̄atur ge‑
neratur ex aliquo ſui. ſed accidēs
nāliter generaꝛ ergo gn̄aꝛ ex ali
quo ſui. ſed ſubā nihil ē acn̄tis cū
ſint p̄mo diuerſa g° oꝫ ꝙ genere
tur ex natura ſua ꝓpria. p^a p^t
argui de corruptione. ōe qd̄ cor‑
rumpitur in aliqd ſui aliter anibi
laretur acn̄s corrumpitur g° ꝛc
Confirmaꝛ qa q̄cūq ſunt tranſ
mutabilia habent eādē primo de
gn̄e. ſed accidentia ſunt ad inui‑
cem tranſmutabilia ibidē g° ꝛc
Sed iſta mā nō ē ſubm̄ cuꝫ ſubm̄
ibidē habent oīa accidentia ſiue
ſint tranſmutabilia ſiue non. g°
oꝫ ꝙ eiſ corr̄ſpōdeat aliq̄ ꝓpa mā

p̄ter p^m ſubm̄. ꝝ° ad p̄mum
qn̄ dr̄ ubi ꝑfectiꝰ repitur ↄce° ꝙ
ita ē in ſubā ꝙ ibi perfectiuſ ē rō
uniꝰ q̄ in acn̄tibus ſed qn̄ ulteriꝰ
ſubā enīꝫ ē cōpoſita ex mā & for^a
g° accidens. nego qa iſta ↄ^a nō tꝫ
niſi i uirtute illius uꝫ ꝙ unitas
rei ſimplicis ſit perfectior unita‑
te rei ↄpoſite. qd̄ tn̄ uniuerſaliter
non eſt uerum. Vnde ſciēduꝫ ꝙ
illud ſimplex qd̄ n̄ uenit ad cōſti
tutionē alicꝰ cōpoſiti non depen
det ab ipſis ſicut au^us. Aliud eſt
ſimplex qd̄ uenit ad cōſtit^em ſiū
ad cōpōem alicꝰ unius per eēn^am
ſicut mā & forma. Aliud eſt ſim‑
plex ꝙ licet nō ueniat in compo
ſitionē alicꝰ unius per ſe tamē de
pendet a compoſito uno per eēn
tiam ſicut eſt accidens. Tunc di
co ꝙ illud ſimplex non uenit ad
compōnem alicꝰ compoſiti tamē
dependet ab ipſo ſicut eſt accidēſ
non eſt perfectius unde ſicut n^c
perfectius ens. Sicut enim entita
tes mē ſunt in potentia ad enti‑
tates forme. ita unitas ad unitatē
Sed hoc non uidetur ſufficeꝛ. ar
guam enim ſic. ubi perfectiꝰ re‑
peritur rō entitatis ibi perfectiꝰ
reperitur rō unius. ſed cōpoſitū
eſt perfectius ens compōnētibꝰ
g° eſt magis unū. ſed quod ē ma
gis unū eſt magis indiuiſum cū
eē unū ſit idiuiſum in ſe g° com
poſitū eſt magis indiuiſuꝫ ꝝ°

& dico ꝙ licet unum dicatur illd̄
quod eſt indiuiſuꝫ a ſe & diuiſuꝫ
ab alio tamen nec diuiſio nec idi‑
uiſio eſt de rōe uniꝰ. ſed iſta duo
uꝫ dīo & indīo ſunt due rōes ↄn̄^e
rōnē formalē & qditatiuaꝫ uniꝰ.
Vnde dico ꝙ aliqd eſſe magis in
diuiſum illa poteſt eſſe dup^r. qa
uel formaliter & negatie. ꝙ^m ad
ipſius indiuiſionē ſicut mā & for
ma ſunt magiſ idiuiſa q̄ ipſuꝫ cō
poſitū ex mā & forma. Vel poſiti
ue q̄tum ad rōnem poſitiuaꝫ ꝙ ſ^t
unū & ſic cōpo^m ſit perfectius i
diuiſum & unum. ſicut eſt ꝑfec‑
tius ens q̄ mā & forma. unde ſi^t
eſt de ēte. ita ē dicendū de unit^te
ipſoꝝ. entitas enim mē non ē per
fectior ſimpliciter entitate cōpo
ſiti. ē tamen ſꝫm quid. qa eſt icor
ruptibilis & in depēdens. entitas
autem compoſiti eſt corruptibiſ
& dependens ab ipſa entitate ma
terie. Ita ſimiliter dico de unitate
ſcꝫ ꝙ ipſa unitas compoſiti non
eſt ſimpliciter nobilior & perfec
tior ipſa unitate materie. q̄re ſꝫm
ꝙ unitas materie eſt perfectior
puta ꝙ^m ad iſtam indiuiſionem
negatiuam que ſequitur rōnem
poſitiuam unius ſimpliciter au‑
tem & ꝙ^m ad rōnem poſitiuam
unius unitatis ſubſtractam iſti
negatione perfectior ē unitas cō
poſiti q̄ mē & forme. & magis eti
am ipſum cōpoſitum diuidiꝛ ſeu

diſtīn^r a quocūq diuiditur q̄ mā
& forma. Ex hoc patet ꝙ rō uni
us n̄ eſt rō priuatiua ut dicunt a
liqui aliās ſequereꝛ ꝙ magis ma‑
teria eſſet una q̄ cōpoſitū cūꝫ ma
gis ſit in diuiſa q̄ compoſitum &
punctus magis q̄ linea & unitas
q̄ nūs Ad confirmatōm qn̄ dr̄
q̄cquid ē perfectiꝰ ꝛc. dico ꝙ non
ualet quia non ōe ſimplex ē per‑
fectius compoſito niſi loquendo
de ſimplici ſubſiſtente non apto
uenire in compoſitionem non ali
quā alicuius unius per ſe nec de
pendere ab ipſo unde rō que ſu‑
mitur ex perfectione ad proban
dum accidens eſſe compoſitū ſi^t
ſubā magis ad oppoſitum. quod
probo. qa illud cuius dependen^a
pōt terminari infra ābitū ſui ge‑
neris perfectius ē illo cuiꝰ depen
dentia nō pōt termīari infra am‑
bitū ſui generis ſed ſubā eſt huꝰ^i
forma enim ſubālis dependet ad
mām que eſt eiuſdē generis. acci
dens uero ad ſubām compoſitam
que eſt alterius generis. g° ꝛc Ad
ꝛ^m poteſt dici ꝙ naturaliter lo‑
quendo puta quantum eſt de ſe
& ſꝫm curſum nature nullū agēs
naturale poteſt in illd̄ ꝑhice ageꝛ
qn alterū ſecum cōicet i materia
Sed quia accn̄s illud i ſacra^to
non ē ſeparatū nāliter a ſbā. ideo
nō oꝫ ꝙ cōicet ſibi ſꝫm materiā.
Ad tertiū dico ꝙ accidentia ꝑ ſe

non generatur nec corrumpitur & hoc dicit Arꝫ. 7º mece. Ad cõfirmationē potest dici. Vno modo ꝙ Arꝫ. non dicit istam quam tu sumis ſed istã auam ꝙ quecūq agentia habent eandem naturam cum paſſiuis repatiuntur. uel q̃cunq habent eandem materiam ſunt transla ita ꝙ philoſophus loquitur de hiis quorum unum per agit in alterum. unum autem accidens non agit per ſe in alterum uel poteſt dici ꝙ accidentia nec aliqua ſunt per ſe tranſmutabilia. licet bene tanq̃ quo ſunt nec per ſe generala 7º mece. Quantum ad 2m articulum eſt ſciendū ꝙ fuit una opio magiſtri Gualteri qui ponit ꝙ contrarietas eſt maior oppoſitio & maxia ita ꝙ contradictio non ſit maxima oppoſitio hoc autem ſic probat. Si contradictoria magis & primo repugnarent tunc quanto magis aliquid ineſſet alteri extremorū tãto magis repugnaret alteri qa quãto aliquid magis aliquid naturam unius oppoſitorum primo & principaliter participat tanto magis recedit & deſtruit alterū oppoſitum. & per conſequens tãto magis ab altero recedit. Si ergo album & nõ album que ſunt contradictoria eſſent magis oppoſita q̃ albedo & nigredo. tunc quanto aliquid eſſet magis albū tanto magis opponeretur non albo. cum ergo album ſit magis album ergo albim magis opponeretur non albo. ſed albim non opponitur contradictorie nõ albo quia alterum contradictorium nõ dicitur de quolibet. tamen aliqd eſt quod non eſt albim nec albū. ergo magis aliquid non albo q̃ contradictorium non albi quod eſt album & per conſequens oppoſitio contradictoria nõ ē maxima. Confirmatur ratio per Arꝫ. 7º thopicorum. ſicut ſimpliciter ad ſimpliciter. ita magis ad magis & maximū ad maximum & intelligitur hec confirmatio ĩ predicatione eſſentiali. Si ergo album eſſentialiter & primo opponitur nõ albo. ſequitur ꝙ magis album magis opponētur nõ albo & ſic album maxime opponitur ei contradictorie. Preterea ſe queretur ꝙ aliquid magis repugnaret conſequenti q̃ antecedenti conſequens eſt falſū ergo & antecedens. ꝯña probatur. quia accipiendo iſta tria. omnis homo currit ꝙ eſt antecedens. & quidã homo currit quod eſt ꝯñs. & accipiendo cõtradicam h9 qdam homo curt q ē n9 hõ curt magis rpugt ꝯñti ꝙ ē qdã hõ curt q̃ huic ꝯñti ꝙ ē oĩs hõ curt. fſis ꝯñtis p2. qa ſi aliquid plus rpugnaret ꝯñti q̃ añti aliquo repugnaret ꝯſequēti in quo nõ repugnarꝫ antecedēti In iſto ergo in quo repugnaret ꝯñti & non antecedenti ſtat cuꝫ añte & ñ ſtat cū ꝯñte ꝙ eſt cõtradictio. pa ex hoc21 oppõne non infertur maior qa minus non includit magis 3º thopicorꝫ. minus eniꝫ calidū nõ includit magis calidū ſed e9º ſed oppõ contraria & oĩs alia oppõ infert contradictoriã. qa ad õem oppõnem ſe2 contradicº gº ꝣ. pa illa magis opponuntur que maiorē oppõnem includunt. ſed quecūq alia oppõ ab oppõne cõtradica includit oppõnē contradicam pter hãc iclut cpõnē ꝓprii gñis gº ꝣ. Iſta oppõ non placet mihi credo enim ꝙ ſit contra mentē Arꝫ. 4º mece. ubi dicit ꝙ contradicº eſt maxĩa oppoſitio & pa & prinm ĩ unoquoq gñe ē maximū 4º mece. & ideo uiam Arꝫ. tenenº dico aliter ponēº q̃tuor ꝯºnes pa eſt ꝙ cõtradica ſunt maxĩe oppoſita penes maximū ambitū extremorꝫ. ita ꝙ eſt maxĩa oppõ extenue. hoc ꝓbaĩ. illa oppõ ē maxĩe extenſiue cui9 alterꝫ extremorꝫ nm cõceptibile põt ſubterfugeĩ 4º mecc. qa non eſt medium inter ipſa ibideꝫ gº ꝣ. 2a ꝯº eſt iſta. ꝙ cõtradica ſunt maxĩe oppoſita penes ĩcõpotem maximam in eodem ſubõ extremorꝫ ꝓbaĩ hoc illa oppõ ē maxia predictoº cuius extrema per nullam potentiam finitam uel infinitam ſunt cõpola in eodem ſubõ. ſed cõtradictoria ſunt huiumõi & non contraria gº ꝣ. hoc2 patet ď contradictoriis per omnem opinionem tam phicorꝫ q̃ theo2um. illud enim prinm. Inpoe eſt idem ſimul eſſe & non eſſe apud omneꝫ potentiam eſt infrangibile. ſꝫ de contrariis ꝙ poſſunt eſſe in eodeꝫ nam ut pro nunc ſuppoº ꝙ in 4º huius declarabiĩ. deus ſi poteſt facere unū corpus in diuerſis locis puta ſurſum & deorſum. ſed iſta ſunt contraria loca gº ꝣ. Siſr non uideo ꝙ deus poſſit facere ĩ eodem ſubõ calidū in ſummo & frigidū in ſummo. nã poterit iſta priuare actionibus ſuis & ſic nõ rēittentur nec corrūpentur ad ĩuicem ita ꝙ breuiter ſi aliqua oppoſita ſunt ĩpoſſibili añ ē hº niſi per contradicem ſumpram ad maius impoſſibile. quod poſſumus deducere ad contradictioneꝫ.

Sed contra iſtam concluſionem arguit unus doctor qui tenet ꝙ contradictoria poſſunt de eodem uerificari in eodem ϕ temporis pro diuerſis ſignis nature. Hoc probatur ſic omne ſubm eſt pri9 ſua paſſione propria nã. in illo gº priori in quo ſubm precedit ſuaꝫ propriam paſſionem uľ paſſio eſt uel non eſt. ſi eſt gº precedit ipſum ſi non eſt in 2º ſigno eſtc cū

iſta duo ſiga ſunt in eodeꝫ ꝓ tpis
aliter tēpus eſſet medium in quo
ſub m̄ eſſet ſine ꝓpria paſſiōe qđ
eſt falſum. ergo eſſe & non eſſe q̄
ſunt contradica ſunt ueriſimilia
& compo12 in eodem ꝓ Ad idē
arguit ſic laudulphus. In muta-
tione ꝓuea utriqꝫ terminus eſt in
eodem ꝓ. ſed in tali mutatione q̄
ſunt cōtradic11 go ꝟ. bo2 patꝫ per
phm̄ 5o phiꝝ. ao2 pꝫ qa termini a
lii ſunt in eodē ꝓ. alii in alio & ao
ſi primū habes ꝓpom. ſi zm ergo
erit tēpus mem & ſic nō erit ꝓnea
ꝝo aro primo contra hunc qa
magis repugt contradica q̄ cōtra
ria. ita etiā ab ipſis cōtradiceꝛ. &
ipſa etiā ꝓbabiꝛ ꝯn̄ter. ſed cōtra
ria r ō ſunt nō ſunt cōpo12 ī eodē
ꝓ tpis go ꝟ. Et ideo rn̄c & dico ꝙ
in illo priori quo ſubm̄ precedit
ꝓpriā paſſionem pao eſt go dices
non eſt prius neo ꝯn̄am. nā eē pri
us nā nihil aliud ē q̄ ſuppō hui9
ab hoc in alteritate nē. Ad zm
ymaginor ſic. ꝙ forma ignis ī to
to tpe p̄cedenti habuit eſſe & in
ultimo ꝓ illius tpis habuit nō eē
& in eodem ꝓ in quo non habuit
eſſe forma generanda habuit ita
ꝙ ſuū eſſe menſuratur toto tēpe
precedenti & in ꝓ terminante tē
pus precedens habuit ſuum pm
non eſſe 3a ꝯo eſt ꝙ contradica
ſunt maxie oppoſita penes diſtā
tiam maximam terminorum uel
extremorum incluſiue acceptam
ſic intelligendo ꝙ contradictoa
ſunt magis oppoſita que poſſunt
reperiri. hoc probatur ille rōnes
maxime diſtant que nullam ean
dem rationem ſubicibilem & p̄-
dicabilē includunt in ſeipſis. ſed
contradictoria ſunt huiuſmōi go
ꝟ. ao2 patet. non enim poteſt ēe
maior diſtantia q̄ ubi nulla eſt
propinquitas. ſed ubi due rōnes
nihil īcludunt ꝯe nulla eſt propī
quitas go ꝟ. bo2 patet. nam alias ī
ter ipſa eſſet medium. Confir
matur ratio. magis diſtant illa q̄
in nullo conueniunt q̄ illa que ī
aliquo. ſed contradictoria in nul
lo conueniant. alia autem oppo-
ſita ſaltem in aliquo conueniant.
go ꝟ 4a concluſio ꝙ contradic
toria ſunt maxime oppoſita autē
tenſiue oppoſita penes diſtantiaꝫ
maximam aut minimā eoꝝ de q
bus extrema contradica dicunꝛ.
ſic intelligendo ꝙ contradico eſt
minima uel maxia oppō permiſſi
ue. Hec ꝓbatur ſic. illa extrema
que dicuntur de maxime & mi-
nime diſtantibus ſunt maxīe op
poſita maxime aut minime diſtāſ
penes ſubicibilem diſtantiam eſt
ſed cōtradictoria ſunt hui91 go ꝟ.
bo2 patet. poteſt in q̄ fundari cō-
tradictio inter diffinitionem &
diffinitum & inter attributa &
eſſentiam diuinam ēt pōt fūdari
in maxīe diſtātibus go ꝟ Hiis
uiſis rn̄o ad rōnes Gualteri.
Ad primam dico ꝙ peccat ꝑ fal-
laciam acn̄tis. qa ꝓcediꝛ a ſuppo
ſione ſimplici ad perſonaleꝫ cum
enim album & nō album abte ac
cipiunꝛ suppom ſimpliciter. ſꝫ cū
infertur go aliqd accidit ad nām
albi. & cū ibi albū ſupponat per
ſonaliter ſi eniꝫ rō ualet arguam
ſic ꝓcedēdo ꝙ ens & nō ens ſunt
contradica. qa ſequereꝛ ꝙ q̄to a-
liqd magis aliqd appropīquareꝛ
enti. tanto magis contradiceret
non enti. quod ē falſum. qa ſubā
& non ens non contradicunt cū
alteꝝ nō dicaꝛ de quolibꝫ Ad
cōfirmatōꝫ patet ēt ꝙ per eandē
fallaciā peccat un̄ arguā ſic. ſi riſi
bile ē ꝓpriū hōī go riſibile ē ma-
gis ꝓpriū hōī & maxime riſibile
maxie ꝓpriū hōī go ꝟ Ad zm
dico uno o ꝙ duplex ē ꝯtradico q̄-
dam cōmixta & quedā īcōmixta
dico ꝙ loquimur de īcōmixta rō
aūt arguit de cōpletiua Aliter
dicitur qn̄ diciꝛ ꝙ aliquid magis
repugnaret ꝯn̄ti q̄ an̄ti. concediꝛ
ad ꝓbationē. niſi eſt ſciendum ꝙ
non ymaginor ꝙ plus repugna-
ret aliqd ꝯn̄ti extēue q̄ an̄ti lꝫ qn̄
&c n̄ſe2 ꝯoia ꝙ aliqđ ſtaret cū an̄te
&n ſtarꝫ cū ꝯn̄te qcqd deſtruit
an̄s đſtruit ꝯn̄s ſi n̄ eq̄ fortius pt
deſtrui ꝯn̄s q̄ an̄s. Ad 3m dico
ꝙ ao2 ē falſa quod declaro. diuer
ſitas ſpecierum arguit diuerſita
tem drārum. & tamen magis diſ
tinguantur dr̄e q̄ ſpecies. dr̄e. n.
conueniunt in ſpecie ſicut ſpeies
in genere. Preterea diuerſitas
zarum qualitatum arguit diuer
ſitatem primarum & tamen ma-
gis diſtant. Ad quartum dico
ꝙ inſufficienter arguit. nos eniꝫ
loquimur de contraria oppōne p̄
cie ab una parte & contradictoa.
ipſe autem accipit oppōnem con
trariam ut includens contradic-
tionem. & ſic patet ꝙ non arguit
ad propoſitum. Ad rationes
principales. Ad primam con-
cedo ao2em ꝙ omne receptiuum
alicuius forme eſt receptiuum ꝑ
aliquam potentiaꝫ panam. ſꝫ iſta
potentia paua non eſt de genere
termini. ita ꝙ ex ipſa & termino
non fit una ētitas tercia ſicut ex
materia & forma nec ualet pro-
batio non enim dico ꝙ ex albedi
ne q̄ eſt q̄ſi actus & de albabili ſi
cut potentia fiat unum per ſe
Ad zm dico per idem ꝙ albedo ē
actus dealbabilis. ſed tamen al-
babile nō eſt eiuſdem generis cuꝫ
albedine. nec commentator hoc ī
telligit niſi forte ſm̄ quandam ꝓ
portionem. Ad auctoritatem
philoſophi ꝙ alia & alia contra-
rietas arguit aliā & aliam foram
ſuſceptiuā ꝑ aliđ & aliđ ſuſceptm̄
dico ꝙ loa de cōtrate ꝓncipioruꝫ

in gn̄e ſubē ibi enim uult ꝓbare
ꝙ n̄ ſint plura pri^a ↄtraria q̄ duo
nā cōtrarietas ē inter duo extre-
ma. ſi g° eſſent plura prin^a cōtra
ria q̄ illa duo eēt alia cōtrarietas
& p ↄn̄s aliud ſuſceptiuū. & ſic
patet de qua contrarietate loq̄r.
VIRITVR. VTR
u3 mā dicat aliq̄ ētitatē
actualē preci^em per aliq̄
po^am ab oī forma. Et uidetur ꝙ n̄
quia nulla ētitas pure potentialꝭ
dicit aliq̄ actualem entitatē ab oī
forma preci^em ſed mā ē h9^i g° ꝛc.
a^oz patet cōtradictio enim eēt ꝙ^t
pure potentialis & ꝙ dicat aliq̄
entitatem. b^oz p^z ſm Auꝛ. in prio
phiꝛ. qui dicit ꝙ materia ſm ſui
nām ē ens in po^a. 2° ad idem dr̄
cōmen^oz. 12. me^ce. Confirmatꝭ
per Auꝛ. 7° me^ce. materia nec eſt
quid nec quale nec ꝙ^m nec aliqd
horum quibus ens determinatꝭ.
ſed ſi eſſet aliqua entitas per ipā3
enim poſſit determīari g° ꝛc. Auꝛ.
in primo huius dicit ꝙ ipſa non
eſt preciſibilis nec ſeparabilis ab
omni forma. Ad oppoſitum.
oīs entitas aliq̄ entitatem actua-
lem actualiꝭ cōponens & conſti
tuens dicit aliq̄ entitatem actua
lem. materia eſt huiuſmodi g° ꝛc.
ſed iſta ētitas mē eſt prior omni
forma & diſticta realiter ut patet
g° poterit preſcindi ab oī forma.
3° ubi ſic ꝓcedam p̄mo iq̄ ad
ꝓpoſitū dicam ad queſitū. 2°
mouebo aliqua dubia circa mām
Quantum ad primum eſt ſci
endū ꝙ iſta queſtio querit duo.
Primo querit ſi materia dicꝭ aliq̄
actualitatem diſtinctam a forma
2° querit ſi ipſa materia eſt ſe
parabilis ab oī forma per q̄cunq3
potentiam. primo ergo uidebitꝭ
de primo 2° de 2°. Quantum
ad primū fit una opinio Aureoli
que reducta ad formā3 dicit tria
dicta. Primum dictum eſt ꝙ
materia non dicit aliq̄ determina
tam entitem & diſtinctam actu.
ſed dicit puram potentialitatem
& determinatam & eſt indiſtinc
te oēs res materiales 2^m dictū
ē ꝙ forma etiam non dicit aliquā
entitatem determinata3 nec aliq̄
rem actu determinata3. ſed ambe
ille realitates mē & forme ſunt
alicuius unius nature determi-
nate. ita ꝙ ipſa materia eſt quaſi
inchoatiuu3 entis compoſiti. &
ipſa forma eſt queda3 rō cōple^ua
huius inchoatiui. ex quibus ſc3
inchoatio & ↄpletiuo ſuo reſultat3
entitas compoſiti. 3^m dictum
ꝙ materia & forma non poſſunt
dici duo quid uel duo aliquid uꝭ
duo hoc. ſed dicuntur duo huiuſ
ꝓnunciant ipſum hoc in ꝙ ſint p-
tes in continuo nō ſunt illius in
actu loqtur de actu ꝓbus 9° me^ce
qui diſtinguit & ſeparat. ſed oēſ

ſunt in poten^a actia ab alia nō eſt
diſa nec ſepata ſed fundant oēs i
di^tam realitatē. hāc opiōm ſic pro
bat. illud qd ſolū h3 rōnē diſtin^is
ſeu diſtinctiōis nō ē aliqd h° nec
dicit aliq̄ entitatē detīata3 p̄ci^em
uel preciſa3. mā & for^a ſunt hui9^t
g° ꝛc. a^oz ꝓbatꝭ qa ōe qd dicit aliq̄
entitatē detīatam & eſt h°. aliqd
dicit aliq̄ ēti^tem ↄſtitutā ex di^i &
di^ne & tunc non differt hoc uꝭ il
lud & eſſet ꝓceſſus in infi^m. b^oz
p3 p̄° de mā qa h3 ſolū rō3 diſti^is
qa in fun^to nē nihil eſt diſtinctū
2° me^ce ſm antiq̄ tranſlationem
2° p^z de forma qa ipſa h3 ſolū rō
ne3 di^onis qa for^a ē act9. act9 uero
di^t & ſepat 7° me^ce. p̄^a ꝙ non
ē aliqd formatū non ē hoc aliqd
nec aliq̄ entitas determinat̄. ſ3 mā
& forma nō ſunt aliqd formatū.
g° ꝛc. a^oz uidetꝭ clara. oīs enim ētā
detīata uidetꝭ quid formatū3. b^oz
ꝓbatꝭ de forma. ipſa eni3 eſt pri^m
forma^tis & ē q̄dā rō formatiua.
2° de materia qa ipſa ē qd forma
bile. iſta ymaginatio non placet.
Vn̄ cui9 ipba° appebit ex ꝓpria
opinione Aliter ergo dicen° p̄
mitto duas diſtictiōes de actu &
po^a. ens aūt p iſta duo diuiditꝭ ut
p3 7° me^ce. De po^a aūt ſit iſta
p̄^a di°. ꝙ aliqd eē in po^a hec pōt
eē du^z. Vno° ſubiue. alio° obitiue
& ſm ꝙ cōiter dicitꝭ ꝙ duplex ē po^a
ſc3 ſubiectia & obiectia. Eſſe au
tem in po^a ſubiua. ē eē ſubm̄ uel
funda^m po^e actiue uel pa^ue. ita ꝙ
tunc aliqd ē in po^a ſubiua qn̄ talꝭ
potentia fundatꝭ in aliq̄ en^te ut i
ſubō & funda^to. ſiue ſicut pote^a
actiua ſiue paſſiua. ut po^a ignis
calefaciens ē in potentia ſubiua
uel ſubiectali ad calefaciendū. Sed
eē in po^a obiua nihil aliud eſt niſi
eſſe obm̄ po^e actiue uel paſſiue ꝑ
po^e ꝓductiue. ut añxp̄us non di
citꝭ creatus niſi in po^a obiectia. c9
eni potentia nō fundatꝭ in aliq̄ en
titate & ē termin9 po^e ꝓductiue
dei. uñ illa eadē potentia q̄ de9 p^t
ꝓducere antexp̄3 & creaturas an
techriſtus alias dꝭ eſſe in po^a pro
du^i. & a tali potentia denoīatꝭ.
& ſic nō enim iſta ꝓduci^tas ē ali
qua potencia in añxp̄o fundata.
cū ipſe nihil ſit. ſed ē ipſa met dei
potētia denoīans res ꝓducibiles
Vn̄ eadē ſcīa qua deus ſcit crea-
turas creature denoīātꝭ facte & n̄
per aliq̄ ſciam ipſis in exnt̄ē. ſic e
tiā dꝭ de potentia. Inter aute3
iſtas duas potentias ē q̄druplex
drā. Prima ē ꝙ ens ī potētia ſub
iectiua uenit ad actū paget. ſi ſit
potentia ac^ua per pati ſi ſit potē
tia paſſiua hoc apparet. qm̄ poſt
actus po^e actiue ē agere. paſſiue
uero pati 3° phicoꝝ. Ens aūt ī po
tentia obiectiua uenit ad actu3 p
produci in eſſe 2ª drā ē qm̄ ēs
in potencia ſubiectiua nō trāſit

in actũ opm eẽn² datoꝙ eꝰ eꝭ ntia
ſit ille actus. Ens aũt in po² obi
ua taliter trãſit eẽntia²i illũ actũ
q eſt exñtie actualis ꝙ ab eẽntia
non di² ut ſtati; ꝓbabo 3ª dña
ẽ ꝙ enſ in potẽtia ſubiua ẽ aliqd
actu in ſe. ſi enĩ ens in potẽtia ac
tiua qñqꝫ põt agere mãifeſtũ ẽ ꝙ
eſt ens in actu. ens uero in poten
tia ſubiua realiter nõ ẽ aliqd i ſe.
ꝯº ẽ puꝝ nihil in ſe. 4ª dña eſt
ꝙ ens in potẽtia ſubiua non plu
rificaꝛ nec nũaꝛ ad pl'alitatez &
nũalitatẽ actus opt¹ ſibi. unũ enĩ
& idẽ eſt in potẽtia ad actꝰ optos
ens aũt ĩ potẽtia obiua taliter pl'i
ficaꝛ ad plurificationẽ actuũ op
poſitoꝝ. Ad euidẽtiã aũt dcã
rũ dñãꝝ formo duas propões
Prima eſt illa ꝙ nulla realitas in
potentia obiua exñs ẽ aliq̃ ẽtitas
nec dit aliq̃ entitatẽ ꝯº ẽ puꝝ ni
hil. hº p² ſic. nã ſi diceret talez en
titatẽ aliquã aut haberet eaz a ſe
aut ab alio. non a ſe & ideo nõ uꝛ
hic cõſonuz fidꝫ. nec cũ ipſa con
cordare ꝙ talia ſeu crea²ª habeãt
a ſe aliq̃ entem. uñ ꝯohẽs pºoĩa p
ipſum facta ſunt. ſi aũt ab alio hº
non põt eſſe niſi per productiõm
& tunc ſequũtur duo. Primuz ꝙ
ante ſui productionẽ ſit produc
ta. zm ꝙ anteq̃ habeant exñtiam
ſic exiſtens. oĩs enim producº ad
exiſtere terminaꝛ terminans inq̃
accĩem ab aliquo productaz oz ꝙ

ſit ens actu. iſta duo includũt cõ
tradictõm gº ꝫ. zª propõ ẽ iſta
ꝙ exiſtentia non ẽ dita eẽntialiꝛ
ab eſſentia. p² õe prius abſolutũ
ditum eſſentialiter aliquo poſte
riori per diuinã potentia põt ex
iſtere ſine illo. cũ ergo eſſentia ſit
prior pte exñtia & abta & dita eſ
ſentialiter ut di². gº deus poteſt
facere ꝙ eſſentia exiſtat ſine ex
iſtentia quod ẽ contradictio ma
nifeſta. Ex quo patet ꝙ opinio
iſtoꝝ qui ponunt eſſentias reruz
ab eterno, ponentes diſtinnem in
ter eſſentiam & exñtiã eẽntialez,
ẽ falſa. unde bene tñ pono dionem
ex natura rei inter eẽntiam & ex
iſtentiam. De iſta aũt materia ui
de alibi. zª diº eſt iſta ꝙ actus
ẽ duplex. qdam formalis & largi
ens eẽ ſpecificũ illi cuius ẽ & taꝛ
dꝛ actus forme. Alius eſt actus
tranſiens qui dicitur actus enti
tatiuus, qui cum potentia obiua
diuidit ens. Sed contra iſtã diſ
tinctionem entitatis in actum &
poam obiuam arguit Aureolus.
nam diſtĩctio entis fit per nihil. ſed il
lud quod ẽ in potentia obiua, eſt
nihil. gº ꝫ. aº² pz. qa aliter unuz
contradic²um diuideꝛ alterũ. bº²
pz ex precedenti ꝓpõe. pª actꝰ
& po² ſunt dña cuiuſlibꝫ pñti cũ
diuidãt õe ens io. mece. ſed eſſe in
po² obiua non eſt dña cuiuſlibet
pñti. cũ nullũ pñtum extẽdatur

ad non ens gº ꝫ. ꝯº & dico Ad
pmũ ꝙ illud qd eſt in po² obiua,
nõ eſt in ſe aliqd. ſed eſt aliqd in
ſua cã & hoc ſufficit. Aliter pt
dici ꝙ aº² hz ueritatẽ de diõne ñ
diſtractiua in qua uz alteꝝ diden
tiũ non abſtrahit a rõne diuiſi ſi
cut dicimus ꝙ hõ diuidiꝛ p mor
tuũ & uiuũ. homo tamẽ mortuꝰ
nõ hõ. Ad zm dico ꝙ aliqd ex
tendi ad non ens põt eſſe du²
Vnoº ꝙ rõ nõ entitatis ſit diſtĩc
tiua alicꝰ ſpeciei. Alioº ꝙ aliquid
cui cõpetit rõ gñis, ſit nõ ens. i. ñ
exñs in ſe ſed in ſua cauſa. Prĩºº
nullũ genus extendiꝛ ad non ẽs.
zºº bene. Aliter põt dici ꝙ iſta
po² ad quã, ut dicis, extẽdiꝛ pñtũ
nõ eſt po² obiua. His pmiſſis
pono iſtã ꝯºnem. ꝙ mã dicit aliq̃
entitatẽ actualẽ & aliq̃ entem diſ
tinctã & dẽtiatã a forma. hoc pꝫ
Oĩe quod termiãt actualẽ depen
dentiã actualẽ actualis entitas ẽ
eẽntialiter & de ſe ens actu mã ẽ
h:¹ gº ꝫ. aºᶻ pz. primo eniz eſt ali
qd ens actu quod tiat dependen
tiam & inherẽtiã alterꝰ actualez
qa termiare actua² nõ põt cõpete
re niſi enti in actu. bº² pz. mã eniz
tiat dependentiã & inherẽam for
me que nõ põt eſſe ſine mã. pª
õe in exñs actualiter toti eius ẽẽ
nã dependet ab exñª hꝫ¹ ẽ eſſe &
ens actu. iſta pz. nã duobus eẽn²
ordinatis, poſito poſteriori poniꝛ

prius. ſed exiſtere & non exiſteꝛ
ſunt huiꝰ¹ ſic ꝙ prius nã eſt exiſ
tere q̃ non exiſtere. gº cuz mã ſit
exiſtens actualiter toti ſe² ꝙ ipſa
ſit ens actu. pª õe qd eſt eẽnti²
p aliqd extra nihil eſt ipſuz eẽn
tialiter. ſed oĩs entitas eẽn² eſt ex
tra nihil, per actualẽ exñtiam &
mã per ꝓpriam eẽntiam ẽ extra
nihil, gº eẽn² eſt actualis exñtia.
pª cĩs entitas actualis eẽntia
liter cõta includit eſſentialiter uꝛ
actualiter duo prin² eſſentialiter
diſtincta, quorũ quodlibet actu
ſꝛ aliq. ſz totũ exiſtt cꝰ ſunt pri²
mã & forma eſt hꝰ¹. gº mã & for²
dicunt entitates actualiter ditas.
zª concluſio eſt hec. ꝙ licz mã
in ſui eſſentia dicat actũ entiuum
non tñ actũ formalẽ. p² ſic ac
tus formalis eſt a forma. ſed ma
teria in ſui eſſentia non includit
formã qa ſunt principia eſſentia
liter diſtincta gº ꝫ. Sed cõtra
iſtam zam cõcluem arguo pmoc.
cuiuſcũqꝫ debeꝛ aliq̃ actuaꝛ opo
ipſum includit aliq̃ formaz & ac
tum formalẽ. ſed materie debeꝛ
aliqua actualis opo. gº ꝫ. aº² patz
oĩs enim operatio eſt a forma. mã
enim cũ ſit prinm pure paſſiuum
nulla debetur actualitas. bº² p².
qa princi²e & cõponere ſunt qdã
actus & quedam opationes que
debentur eẽne mẽ ut eſt diſtĩcta
a forma pz gº ꝫ. ꝯº & credo ꝙ

a forma patet g° ẓ ꝯ° & credo
ꝙ noſtra mã bene negari poteſt.
oĩs actias a mã in qua fundaẜ fũs
qui cauſatur a fundamento. & ſi
dicas ꝙ cauſatur a termio. ut dt
una opinio adhuc habeꝰ ꝓpoſim
mã enim eſt alteꝝ extremũ & ter
minus relationis. Dicerem g° ꝙ
oĩs actus dicens perfectionẽ & p
modũ ſignifict motuſ ẽ ab aliqua
fora.cõponere aũt & conſtituere
nõ ẽ actus per modũ ſignifict mo
tus Hiis uiſis ꝯ° ad rõnes Au
reoli. Ad primaꝫ nego aoꝛem. Ad
ꝓbationẽ cũ dicitur ꝙ õe qđ dit
hoc aliqd & aliq̃ entitatẽ ditam ẽ
cõpom ex diſtinguibili & dito.d°
ꝙ fr̃m eſt uľr accipiẽdo.qa ueꝝ ẽ
de hoc aliqd cõpoſito non de ſim
plici.& ſic non ẽ ꝓceſſus in infim
unde ẽ diſtiguie dine & eẽ ditum
non repugnat diuerſimode acci°
mã eniꝫ ẽ pe diſtiguibilis dineq̃ ẽ
per formã & ſic intelligenduꝫ eſt
illud ꝙ in funto mẽ nihil ẽ ditum
hoc inq̃ intelligenm eſt de dione
formali.ipſa eni in eẽntia ſua nõ
includit formã.ſꝫ nihilominuſ eſt
qd diſtinctũ diſtinctione entiua.
ideo equocas de eẽ dito. Similiter
de fora dico ꝙ dit dine formali.&
ſic eſt ueꝝ ꝙ forma ſeu actus dit
& ſeparat.ſed hoc nõ obſtante ip
ſa eſt quid diſtinctũ diſtinctione
entitatiua. Ad zm dico ꝙ aoꝛ
eſt falſa. non enim oĩs entitas de

terminata eſt informata.ſed que
dam formalis & quedaꝫ formati
ua. Qantum ad zm primi ar
ticuli ubi eſt uidenduꝫ ſi mã eſt
preciſibilis ab oĩ forma eſt ſcien
dũ ꝙ ſit una opinio & eſt adhuc
Thome anglici & oĩm ſuoꝝ ſeq̃
tium.q ponit partem neuam & ꝙ
nullam potentiã mã eſt ſepabilis
ab õi forma hoc p̈t. Primo ſic illđ
ꝙ ĩplicat manifeſtã contradictõꝫ
nulli ſubẽ eſt poe nec uirtuti.ſed
mãm exiſtere preter formã ẽ hꝰt.
g° ẓ.boꝛ ꝓa.qa eſſe actu uel eẽ for
ma uel ſequens formã.ſed mã pre
ter formã nec eſt forma nec habẽſ
formã ſiue ſequens formã.g° eſſꝫ
actu & non eſſet actu quod ẽ cõ
tradictio. Preterea quia mate
ria eſt pure potentia.io.mece.&
primo huius.ſi ergo eſſet actu ſe
parata a forma eſſet potentia &
non potentia. Tum etiam qa
omne eſſe eſt a forma ut patet p
Boetiuꝫ. Preterea quanto aliqua
ſunt magis unum tanto ſunt mi
nus ſeparabilia. ſed mã & forma
ſunt magis unũ q̃ ſubm̃ & pro
pria paſſio que ſunt omnio inſe
parabilia.ergo multo magis mã
& forma.aoꝛ patet.quia unitas ar
guit idionem & ꝯdẽpꝰcm. boꝛ ẽt
pꝫ.qa ex mã & fora fit unũ pe nõ
aũt ex ſubõ & paſſiõe cũ ex ipſiſ
ñ reſultet aliqđ ꝫm nec ſe habeãt p
prie ſicut actus & potentia p̈a

inpoe ẽ talẽ creaturam exiſtere ſi
ne cõſeruatiõe & dependena actu
ali ad deũ.ſed iſta ſunt quedã for
me g° ẓ.boꝛ pꝫ.cõſeruatio & đpẽ
tia ſunt quedã acñtia & p ꝯs fore
Cõfirmaẜ unũ correuum non
põt exiſtere ſine altero. ſed mã &
forma ſunt corua z° hꝰ g° ẓ p̈a
intelligi ſepatione uel deus ĩflue
aliquid in mã uel nihil.ſi aliquid
cũ talis ĩfluxus habeat rõm fore
nõ ẽ g° mã preter oẽm formã. Si
nihil g° mẽ inq̃tũ ẽ de ſe ineẽ mã
li uel nãli.non repugnat eẽ ĩ actu
& ſic nulla fora eſſꝫ. Ex quo ſeqa
ꝙ cũ eẽ in actu nõ ſit p̃ter actum
qa in mã in ſe.uel ẽ actus & p ꝯs
non erit pure poa paua.uel ẽ cõm
ex actu & poa quod repa eius ſim
plicitati Tũ etiã quia deus p̈o
cõſeruabat p̃mã materiã mete for
ma non aũt conſeruat in uirtute
ꝓpria.ex quo uideẜ ꝙ aliqđ ſit ĩ
fluxũ in mã. Iſta opinio non pla
cet. Pono g° iſtã ꝯ°nẽm ꝙ mã
ẽ ſeparabilis ab õi forma ſine ſbã
li ſiue acñli.& ꝓbaẜ ſic.õe abtum
prius natura a° diſtinctũ realiter
& eẽntialiter ab ipſo.põt ſine cõ
tradictõe eſſe ſine illo ſꝫ mã ẽ ſu for
me eſt hꝰ g° ẓ.aoꝛ pꝫ independẽs
enim ẽ ſepabile aquocũꝙ a quo
non dependet. & a quo eẽntialiẜ
diſtinguitur. unde dico bene ab
ſolutũ propter inſtantiaꝫ q̃ poſſꝫ
fieri de rõibus correuis.d° etiam

diſtinctũ eſſentialiter ꝓpter ĩſtã
tiã que poſſet fieri de propria paſ
ſione. boꝛ etiã patet. mã enim eſt
quid abm cum ſit de genere uľ eẽ
entitatis abti. & eſt prior forma
cum ſit receptiua eius.uñ Aꝝ.p̊
mo mece.appellat mãm pandoxe
as.i.receptaculũ oĩm formaꝝ
p̈a magis dependet accidẽs a ſbõ
q̃ mã a forma.ſed accidens per di
uinam potentiam poteſt eſſe ſine
ſubõ.ut patet in ſacramento alta
ris g°.aoꝛ pꝫ. Tum qa accidens ẽ
poſterius ſubõ mã uero priꝰ fora
magis autem dependet poſterius
a priori q̃ econuerſo Oĩe enim de
pendens habet rõem poſterioris
& poſterius rõnem dependentis
priuseque rõnem independẽtis.
Tum etiam qa eſſe per ſe ma
gis cõpetit ſubẽ q̃ accidẽti mã au
tem ẽ ſubã cũ ex ſubiis nõ ſt ſbã
p̊mo huius. unde non uideo quo
mõ xti poſſint negare ſepatiõꝫ mẽ
a forma.ſi enim ueritas fidei non
obuiaret non dubito ꝙ idem di
cent de accidente.qſio g° temera
rie loquũtur.cũ adeo.q ẽ õipoteſ
auferant nõ poſſe ſepare mãm a
forma.cũ hoc non ĩplicat contra
dictionẽ. p̈a qñ tunꝙ aliq̃ duo
abta ſic ſe habent ꝙ unũ cãtur in
mediate a deo & nõ põt cãri a nã
reliquũ uero cauſatur a nã põt p
poam diuinã unũ ſine altero fieri
p̈a qa cauſatũ inmediate a deo pt

ab eo cōſeruari remoto quocūq
cauſato a natura. Tum etiam
quia poteſt impedire acem natur
ergo ꝛc. pa qncunq aliq duo ab
ſoluta cauſant ab aliquo agente
libere quorū unū ab altero non
dependet pōt uno ꝓducto ceſſar
ꝓductio alterius. ſed mā & fora
ſunt duo abta que a deo libere ꝓ
ducuntur. & materia a forma nō
dependet cū ſit prior. go deus ꝓ
ducta mā pōt ceſſare a ꝓductiōe
forme Sed circa hec que dicta
ſunt. ſunt aliqua dubia. Prim
utrū materia ſic ſeparata ſit alicu
bi. 2o utrū ſit mobilis ad aliqd ubi.
3m an habeat rum cōſeruatiōis &
cauſationis ſeu creationis ad deū
cauſantem ſeu creantem & cōſer
uantem. 4m ꝙ duabus materiiſ
ſeparatis a duabus formiſ adhuc
ē dualitas & pluralitas & multi-
tudo. ſunt enim diſtincta & non
unum. huiuſmodi autem omnia
ſunt quedam forme go ꝛc. Cō
firmatur iſta rō. quia circūſcrip-
ta materia ab omni forma. uel eſt
ipſa idem cum ea uel diſtincta. ſi
diſtincta ergo in ipſa fūdatur dło
que eſt quedam forma. ſi idem go
deus. & ſic habetur ꝓpoſitum.
quia idemptitas eſt quedam for
ma. Aſſumpm ꝓbat huius affir-
mationis per Aꝛ. 4o mece qui po
nit ꝙ iſta ſunt inmediate circa ēs
uidelicꝫ idem & diſtinctum ꝛo

ad primum & dico ꝙ poteſt eſſe
alicubi & non alicubi. eſſet enim ali
cubi ſi pōeretur infra uniuerſuꝫ
nō tn̄ circūſcriptiue & occupatie
cum non hberet quantitatem. ſꝫ
diffinitiue uel determinatie. ſicut
ponitur de angelo. non eſſet autē
alicubi ſi pōeretur extra uniuer
ſum. cum illi non ſit locus. ſicut
nec ſi angelus poneretur extra
uniuerſum nullo modo haberet
ubi. Ad 2m dico ꝙ motus ſeq
tur formam. nam ſm exigentiaꝫ
forme eſt motus naturalis. ſiue
ad unam differentiam poſitionis.
ſicut patet in motu grauiuꝫ & le
uium ſiue adeūndo ut patet i mo
tū animalium. cum ergo materia
ſeparata circūſcribatur ab omni
forma. ipſa quantum eſt ex ſe nō
mouebitur ad aliquod ubi. ubi
go eſſet. ꝛo ubi deꝰ uellet ſiue ſur
ſum ſiue deorſum. uel in aliquo
tali loco. Ad 3m dico ꝙ ſic.
Contra rus eſt quedam forma. ꝛo
& dico ꝙ rus creature ad deū nō
eſt diſtinctus eſſentialiter ab ip-
ſa creatura. unde deus non poſſꝫ
ſeparare creaturam quin haberet
rum ad ipſum. Contra go oīa
ſunt ad aliquid & nihil abſolutū
dico ꝙ nulla creatura eſt eſſentia
liter abſoluta. ſed omnis eſt reali
ter reſpectiua. licet tamen ſit ad a
liquid eſſentialiter. non tamen fū
damena. talis enim rus ē diſtictus

formaliter acteꝰ licet non eſſentia
liter inexiſtet creatura enim cir-
cūſcripta ab ōi eo quod eſt extra
eius eſſentiam cum ipſa ſit circū
ſcripta. adhuc a deo dependeat li
cet ergo materia ſit ſeparabil ab
omni forma a qua diſtina eēntia
non tamen ab illa cum qua ē ideꝫ
eēntialiter cuius ē ille rus qui nul
lius ē pn̄tis. Ad 4m ꝛo. licet di
ceret una opinio que etiaꝫ uidet
gulli ocbā ꝙ numerus non ē diſ
tinctꝰ ab illis ſupra que fundat
& ideo nō eſſet difficultas de rōe.
hoc tamen mihi non uidetur ue
rum. nam noſtris doctoribus eſt
repugnans. Ideo dico ꝙ due ma
terie circūſcripte ab ōi forma a q
diſtinguntur ipſe non dicūtur
plures formaliter. nec due forma
liter nec diſtincte formaa ſed fom
fundamētaliter. aliq aūt poſſunt
eſſe duo fundamena que tamē n
includunt dualitatem. Ideꝫ dico
de aliis. naꝫ cum dualitas ſit q̄dā
rēs ab ipſo ſubō pōt ſeparari ꝑ di
uinā potentiam ſicut habitus fit
ſupra de duobus albis quod deꝰ
poteſt facere ꝙ nō ſint ſimilis for
ma licet ſint fundamentaliter. ho
ē ꝙ ſint fundamenta ſupra que
fūdari ſimilitudo poſſit ſic dico hic
Ad rationes alterius opinionis
primo. Ad primam dico ꝙ nō
eſt contradictio. ad primam pro
bationem dico ꝙ duplex eſt actꝰ

quidam formalis. alius uero enti
tatiuus Primus autem ſolum eſt
per formam. & hunc non habet
materia ſeparata. ſed bene 2m
Ad 2am probationem dico ꝙ hoc
eſt in potentia ſubiectiua quādo
non repugnat alicui enus. unde
non repugnat ſibi quod ſit in po
tentia ſubiectiua. & ꝙ ſit in actu
entitatiuo. Ad 3am probatiōm
que eſt Boecii. dico ꝙ ōe eſſe for
male & ſpecificum eſt a forma nō
autē eſt uerā de alio eē Ad 2m
principale dico ꝙ duplex eſt uni
tas. uidelicꝫ unitas uniōis & uni
tas ydemptitatis. Primam unita
tem habent magis materia & for
ma. q̄ ſubm̄ & paſſio. 2am uero
econuerſo. Per hoc dico ꝙ quan
to aliqua ſunt magis unum uni-
tate ydemptitatis. tanto ſunt miꝰ
ſeparabilia. non autē unitate uni
onis Ad 3m dicitur ꝙ illa ſunt
idem cum qualibet creatura. ut
in 3o dubio. Ad ꝯfirem dico. ꝙ
mā pōt ſumi dua. Uno o ſꝫ rōꝫ eiꝰ
abtam. Alio o iqm informata. Prio
mō ē abta & ſic pōt ſeparari. 2o mō nō.
Ad 4m do ꝙ deꝰ pōt facere ꝙ ni-
hil iſtorum. qcqd enī deus pōt face
re mediate cā 2a que nō ē de eēna
rei pōt & in uirtute ꝓpria Ad
pmā ꝓbatōm ꝛo negano ꝯn̄aꝫ. do
eniꝫ ꝙ ipſa mā ē actus entius. ſꝫ n̄
formalis Ad 2am ꝓbatōꝫ dico
ꝙ lꝫ ꝑus ꝯſeruaret mete fora. mō

mediate uirtute ꝓpria poteſt fa cere ꝙ nihil nouiter influat.

Quantum ad 2m articulum ubi ſunt aliqua dubia mouenda. mo ueo aliquas dubitationes. Prima ſit hec utrū materia ſit genera19 & corruptibilis. Rn° ubi pono duas diſtinctiones Prima ē iſta ꝙ aliqd eſſe gnāe & corruptibi le pōt eē dup2 Vno modo ſubiue qa ē ſubm̄ gnātionis & corrup tionis. Alio mō obiue uel tīatiue eo ꝙ ē terminus uel obm̄ gnātio nis & corruptionis c91 eſt illud. quod per gnātionē nouiter pōt eē uel per corruptionem deſtruiꝛ & ꝑdit eſſe. 2a di° eſt illa ꝙ ali qd eē corruptibile pōt eē duplici ter. Vno° ſimpliciter. alio mō ſm quid. Vnde illud ē corruptibile ſm qd. qđ corrūpitur per reſo em in ſuas partes. omibus partibuſ eius remanentibus. & iſto modo corrūpitur quodcūq3 totu3 in ſu as partes diuiditur uel reſoluiꝛ ipſis oībus remanentibus. S3 illud eſt corruptibile ſimpliciter ꝙ ſic reſoluitur. ꝙ aliquid ei9 cō ponen m ñ remanet ſ3 anihilaꝛ pu ta ipſa forma remanet tamē eius principiu3 ſubiuū puta materia. & iſta corruptio appropinquat anihilationi Hoc premiſſo po no aliquas propoſitiones. Prima eſt hec ꝙ materia eſt genera19 & corruptibilis ſubiue. hoc probaꝛ ſic. illud quod eſt ſubm̄ generati onis & corruptionis ē genera e & corrupti e ſubiue. materia ē h91 g° ẋ. a02 patet ex prima diſtin one unde predicatū includitur ī ſub iecto. b02 patet primo de genera tione & primo phicoꝝ. ubi clare ponitur p2 omnis forma alicui formaliter inexiſtens. neceſſario denominat illud cui formaliter ī exiſtit gnātio & corruptio ſunt materie inexiſtētia ſubiue ut ſu pra g° ẋ. 2a propoſitio eſt. ꝙ materia non ē generabilis & cor ruptibilis obiectiue uel termina tiue. hec ꝓbatio patet prio phiꝝ. in fine que probatur ſic. ōni cor ruptioni & generationi ē aliqua materia tanq̄ ſubiectū. ſi ergo ma teria pōt ſic generari & corrūpi. eſſet materia anteq̄ eſſet materia & tamen corrupta poſtq̄ eēt cor rupta. ōe eni quod generatur ex materia generatur. & quod cor rūpitur in materia corrūpitur.

Confirmatur ratio. omne quod generatur ex aliquo priori ut ex materia tunc quero de illa priori materia. uel generatur uel non. ſi non habetur propoſitu3 & etiam fit ſtandū in prio. ſi ſic procedam in infinitu3. 3a ꝓpō ē ꝙ mā eſt genera19 & corrup19 ſm qd. hoc ꝓ2 ſic. illđ ē corrup e ſm qd quod corrūpiꝛ per reſo em in ſuas par s oibus ptib9 e9 remanētib9. mā ē h91 g° ẋ. b02 p3. qa ōe habēt ptes ē reſo19 & diuiſibil in illas. ſ3 mā ē h91 g° ẋ. p3 qa ipſa mā h3 ptes ut inferius declarabiꝛ. & ōe hñs p s ē reſolu e & di e. Idē pōt ꝓbari de gnātione ꝙ e9 partes pñt uniri.

4a ꝓpō ē ꝙ mā nō ē corrup19 ſimp2 hec ꝓbaꝛ cui9 nulla ps pōt ſimpliciter anichilari ñ ē corup e ſimp2. ſed nulla ps mē pōt ſimp2 anihilari ut p3 ex 2a ꝓpōe g° ẋ. Sed ꝯtra ꝓpō3 primā ar2 nulla for ma acñlis ē inexñs enti in po2. n c ſibi aduēiꝛ poteſt. ſ3 gnātio ē for ma acñlis & corrup° g° nō pote rūt aduenire nec īexiſtere mē cū ſint ens in po2. a02 patet per ꝯmē tatorē in de ſubā oīb9 q aſſignat inter formā ſubāle3 & acñlē dfa3. qa for2 ſubālis aduenit enti ī po2 acñlis uero ēti ī actu 2° arguo contra 2am ꝓpōm ſic. ſi mā non eēt gene19 & corrup19 ſm ſūe tūc in gnātione nō mutareꝛ totū ī to tū. ꝯñs ē ſl3. g° & añs. ſl'itas ꝯñtis p3 p° de gene ne. ſed ꝓ2 ꝯ2. nā ex q° mā non corrūpiꝛ manet & ñ mu taꝛ. p2 ōe agens qđ pōt ipfecti us. poteſt ipfecti9 & ineq̄le. ſed a gens nāle pōt agere in cōpo m ip3 generādo & corrūpendo quod ē perfecti9 q̄ materia. ergo poteꝛ in materiam. a02 patet. quia quod poteſt in maius poteſt in minus.

Preterea propter quod unu3 quodq3 tale & illud magis. ſed cō poſitu3 eſt generabile & corrup tibile propter materiam. ergo mlt to magis materia Contra 3am propoſitionem arguitur. omne diuiſibile eſt compoſitum & eſt ex aliis. ſed materia cum ſit pri m principium nec eſt compoſita. n c eſt ex aliis. hec enim eſt contra dictio primi principii primo phi ſicoꝝ. ergo ẋ. Contra quartā propoſitionem arguitur ſic quic quid deus poteſt producere pōt anihilare. ſed quamlibet partem materie deus producit. ergo pōt quamlibet partem corrumpere ſimpliciter. Reſpondeo ad pri mū dico ꝙ a02 h3 ueritatē de for ma acñli que ē perfecta non autē de iperfecta que non ē niſi q̄dam uia in aliquem termiu3 & c proce dit ꝓbatio ꝯmen 21°. Ad 2m d° ꝙ totū p ſumi du2. Vno° cathe ce Alio° ſincathe ce. ſi to m accipitur cathe ce ſic mutatur totum in to totum & eſt ſenſus. ꝙ illa ter tia entitas totaliſ rſultans ex pti bus mutatur in aliā 3am entitatē aut ſumitur ſincathe ce ſic nō mu tatur totum in totum. quia tunc eſſet ſenſus ꝙ quelibet pars mu taretur in quamlibet partem. qđ eſt falſum. quia materia man3 ꝯ19

Ad 3m dico ꝙ a02 h3 ueritatē ceteris partibus. In oppoſito aūt non ſunt cetera paria agens enī3 naturale neceſſario preſupponit

materiā in ſua acti^ne. & qa mate
ria non pſupponiſ mē. ideoq mātu
non pōt pducere. nō ſic de con^ra
Ad 4^m dico q illa ppō nō ha
bet ueritatē in cauſis materialib⁹
habet autem ueritatē in cauſis
efficientibus unitatis & eēn² or-
dinatis Ad 5^m dico q mā benē
eſt cōpoſita ex ptibus mālibus &
ptibus eiuſdē rōnis & per ɔñs ē
ex aliis & in hoc non repugnat
prin° nature Ad 6^m bene con
cedo q de⁹ poteſt corrupere ma-
teriā & anihilare 7° quod plus ē
oēm creaturā mālē uel imālem.
hoc tamen non eſt naturaliter.
2^m dubium eſt illud. utrum cau
ſa intrinſeca corruptionis uel con
ruptibi^tis ſit materia uel forma.
R^o opinio eſt una quorundam
qui dicūt q cauſa intrinſeca cor-
ruptionis eſt materia & non for^a
hic enim non queritur de cauſa
extrinſica. quia iſta eſt agēs uel
finis ſ; d intriſeca q autem mate
ria ſit cā intrinſeca corrup^is. p^z.
ſic. illud eſt cauſa corruptionis p
quod res poteſt eſſe aut non eſſe
ſed h° ē materia. 7° me^ce g° ꝛc.
p^a idē p^e nō eſt canſa contrariorū
ſed forma per ſe eſt cauſa eſſendi.
g° non poteſt eſſe cauſa non eēn^i
& per ɔñs nec corrup^is g° ꝛc. S;
ɔtra hāc opionē ar² p° ſic. illd qd
fm ſui exñtiā ē incorrup^e nō ē cā
corrup^is ſ; mā h; ſe ē h⁹^i g° ꝛc. a°²

qa tunc u^m oppoſitoꝝ eēt cauſa
alterius. p^a nec^m ut nec^m nō ē
cauſa intrinſeca acci^tis nec conti
gentie. ſed materia ut diſtinguit
a forma & cōpoſito eſt quoddam
ens neceſſariū cū non poſſit nō
eſſe. omne autem corruptibile eſt
contingens cum poſſit eē & non
eē g° materia de ſe non eſt cauſa
corruptionis. a°² patet. qa ex ne-
ceſſariis non ſequitur ɔ° contigēſ
nec econuerſo ut habetur primo
p⁹ꝝ. p^a in cauſis preciſis. ſi af
firmatio eſt cauſa affirmationis.
& negatio eſt cauſa negationis.
primo poꝝ. ſed cauſa entitatis i
actu eſt forma & non materia g°
ſimiliter cauſa non eēndi in actu
eſt negatio forme & nō negatio
mē. g° ipſa materia non ē cā preci
ſa nec etiā principalis corrupti-
onis. Et ideo dico aliter ſequen°
opionem Frāciſci de marchia.
Ad c⁹ euidentiā eſt ſciendū q
poſi^tas corruptionis eſt duplex.
Quedam enim eſt actiua. qua ali
quid dicitur corruptiuum. Alia
paſſiua. qua aliquid dicitur cor-
ruptibile. hic aūt non loquor de
p°. ſ; de 2^a. ſ. de pa^ua. ſ. q aliqd dr
corrup^e. & iſta ē duplex. Quedā
itrinſeca. alia extriſeca Extriſeca
ē qñ aliqd cor^e h; cōtrariū tūc iſte
ē corrup^e pa^ua corrup^t extrin-
ſeca non tamen intrinſeca. h; enī
corruptiuū extrinſecū. Eſt cor^e

corruptibile itrinſeca. na; adh^c ſi
non haberet contrarium ipm de
ſe eſſ; corruptibile. quia de ſe eſ-
ſet aptum natum corrumpi. &
non eſſe huiuſmodi autem cor-
ruptibilitas. Intrinſeca corrup^is
ſubdiuiditur. Eſt enim duplex.
Queda; ſubiectiua per mutatō;
corruptionis ſubiecti. & hec eſt
poſſibilitas materie. Alia eſt poſ
ſibilitas obiua & permutationē;
termini & iſta eſt poſſibilitas for
me. Poteſt enī eſſe & non eſſe uir
tute naturalis agentis & hoc per
mutationē obiecti. ſicut materia
per mutationem ſubiecti. Tunc
ex hoc ad ppoſitū dico. q ſicut
materia eſt per formā. ita poſſibi-
litas ſubiā ineſt ſimpliciter p poſ
ſibilitatem forme ob^uam. Et ido
dico q prima poſſibilitas ſiue rō
corruptionis eſt ex parte forme.
non ex parte materie & principa
liter qa ſi forma aliqua poteſt eē
& non eſſe ob^ue. ideo materia e⁹
eſt poſſibilis eſſe & nō eſſe ſubiue
Ex quo ſeqr q ubicūq forma ē
poſſibilis eſſe & non eē illius mā
ſubſiſtenſ a tali forma eſt poſſibi
lis eſſe & non eſſe ſbiue. Et ideo
dico q prima radix corruptiōis
eſt forma & nō mā. Ad rōnes.
Ad primā cū dicitur illud ē cau-
ſa corruptionis ꝛc. Dico q mā eſt
illud per quod res pōt eē & nō eē
ſubiue. Forma aūt q res poteſt eē

& nō eē obiue. & ideo dico con
ceden° q mā eſt cā corruptionis
ſubiue. Forma aūt obiectiue hec
aūt pricipaliter ē. Ad 2^m dico
q idem diuerſis modis p^t eē ɔtra
rioꝝ cauſa ut patet 2° hui⁹ & 7°
me^ce de gubernatore nauis. qui
ſui pñtia ē cā ſalutis nauis. & ſui
abſentia oppo^m. Sic in ppoſito
forma ſua ētitate ē cauſa eſſendi.
& ſua non entitate ē cauſa nō eſ
ſendi 3^m du^m ē. ſi mā h; partes
preter qtitatē ita q habeat par^s
diſtinctas a ptibus qtitatis. R^o ē
una opio thome anglici. in q Au
reol⁹ & multi alii uidēr ɔcordar
qui ponit q ipſa materia non ha
beat partes diſtinctas a partibus
qtitatis ita q ymaginatur q ſbā
ē cauſa ſubiectia qtitatis. qtitas
autem ē cauſa formalis per qua;
ſubā ē diuiſibilis ut habeat ptes
ita q preter quantitatem non eſt
illa ptialitas. Hanc autem opiōnā; ſic
probat. Primo per Aꝝ. p° phiſico
rum. qui dicit q diuiſio & indi-
uiſio quantitati congruunt p^a
quero quomodo ille partes ſe ha
beant ad inuicem. Vel enim una
eſt extra aliam uel intra uel ſimꝰ.
quocunq dato ſemper ſequitur
q hec ſit per quantitatem cum i
tra & extra ſint diffrentie poſiti-
onis & quantitatis. Si ſic per con
ſequens eſſet quantitas ante quā
titatē & preter qtitatē. p^a n^m

principium indiſtinctum dicit
de ſe diſtinctitatem. Sed materia
eſt principium indiſtinctum. z°
mece & 7°. quia actus diſtiguit
& ſeparat ergo non dicit de ſe.
iſtaꝫ ptitem nec diuiſitem. a°ᶻ pꝫ
qa oīs diuiſibilitas & pcibilitas
arguit pluralitatē & per ꝯñs diſ
tinctionē. Iſta opio non placet Et
ideo dico aliter ꝙ ipſa mã habet
ptium pluralitatem preter q̃tita
tē & añ q̃titatē ita ꝙ ymagior ꝙ
ſicut totũ ſubm̃ eſt priuſ toto ac
cidente. ita q̃libet ps ſubi ut ſub
iectũ eſt prior q̃libet pte accidē
tis. cũ g° tota materia q̄ ē ſubm̃
q̃titatis ſit prior ipſa tota q̃titate
ita q̄libet ps materie eſt prior q̃lꝫ
parte q̃titatis. ita ꝙ partes q̃tita
tis non ſunt ptes materie nec eꝯ.
Videmus eni in corpe xpi ꝙ iſta
q̃titas habet ptes condiuidãtur
& tñ ibi non ē materia ſubiecta.
ut p fidē tenemus. Quare uidetur
ſatis congrue dictũ ꝙ pluralitas
ptiuꝫ non inſit materie ex q̃tita
te. ſed ex ꝓpria rõe licet habeat
effectiue ab efficiente puta a deo
Hec auteꝫ ꝯ° ſic declarata p° p°
ſic. Illud quod ineſt materie cir
cũſcripte ab õi q̃titate non ineſt
ſibi per q̃titatē. ſed pluralitas pti
um ineſt materie circumſcripte
ab õi quantitate g° ꝛc. b°ᶻ ꝓbatur.

Ad cuius euidentiam pono a
liqua ſuppoſita Primũ eſt iſtd

ꝙ iſta alia ps materie eſt i manu.
Alia eſt in pede. & ſic de aliis pti
bus corporis. Quod ſic declaratur
qa ſi eſſent eadeꝫ oimode. una ab
ſciſa reliqua abſcinderetur. hoc
aũt ē falſuꝫ g° ſe ꝙ hec ps & illa
ſint eẽntialiter dite z° ſuppo°
ꝙ deus põt p̃ſcindere totã mãm
& q̃libet ptem eius ab õi q̃titate
cũ poſſit ſepare ſubãm ab õi q̃ti
tate & ab õi acñte utꝫ in corpore
xpi. Cum ergo ille partes ſic ſe
pate remaneant eedē ut prius &
prius eſſent diſticte & plures ut
pꝫ ex primo ſupto. ſeq̄ taliter ꝙ
nunc remanẽt eedē. qa ſicut plu
res & diſtite ipſe ſic ſepate ab õi
q̃te g° ꝛc. ꝓpea õe acñs diſibile p̃
ſupponit ſubm̃ di te. ſed q̃titas ē acñs
diuiſibile. cꝰ ſubm̃ ē ipſa materia
ſiue ſubã g°. a°ᶻ patet p comẽ zem
3° celi & mũdi. q plane dicit ꝙ nl
lũ acñs diuiſibile põt accipi a ſbõ
diſibili. nec eꝰ°. p̃a etiã rõne qa
aliās ipſa mã cũ ſit indiuiſibil ut
dicis erit tota ſub tota q̃titate &
tota ſub q̃libet pte qđ ē inpo. qa
tũc ſepata a parte corpis tota mã
ſepareť. qđ euidēter ē falſum.
p̃a Ar dicit z° de gña ꝙ in uno
pugillo aeris fiũt decē ignis. plu
res ergo ptes ſunt i prio pugillo
aeris q̃ in uno pugillo ignis. ſed
iſta pluralitas non eſt ex parte q̃
titatis cum duo pugilli ſint e
q̃les ſecũdũ quantititatem. utſi

extēdi qa eꝰ q̃titas determiata et
tãta quanta nũc ē quãtitas mille
pugilloꝝ ignis q̃titas aũt đtiata
q̄ ē in duobꝰ pugillis terre põt p
uenire ad ultiaꝫ rarefactionē uſꝫ
ad q̃titatē detiataꝫ duoꝝ milium
pugilloꝝ ignis q̃re pꝫ ꝙ ĩdetiata
limitat poſſibilitatē rarefactionis
& cõdēpſatis z° ps drē pꝫ ex p̃
cedēti dria q̃titas ẽi ultia ſe rare
factõꝫ & ꝯdēpſationē. 3° drã ē
ꝙ q̃titatē ĩdetiatã nec ē eadē nu
mero ꝑmãere i gñato & corrupto
q̃titas nũero detiatã nõ. Pria ps
pꝫ ex phõ 4° phiꝝ. ubi dic ꝙ ex
miori põt gñari minꝰ. & ꝙ mã q̄
ē ſubm̃ tranſiomanꝫ eadē nũo cer
tũ ē aũt ꝙ ſi mã manẽt eadē nũo
ptes mã manẽt eadē nũo. p° aũt
mẽ accidũt ut q̃titas indtiata qa
nõ ē aliqd pti ſine q̃te. hrē enim
ptē & ptē eſſe q̃tũ eſt. nõ aũt q̃ti
tas ē per quã mã hẽat ptē & pteꝫ
niſi p iſtã quã uocaꝰ indetiataꝫ.
z° ps driē pꝫ ad ſenſum in multiſ
& ex uerbo phi p̃alto. Hiis pre
miſſis pñt poni due ꝓpões. Pria
ꝓpõ ē ꝙ iſta q̃titas ĩdetiata nõ ē
dita eẽn a mã. hec p ptes ſunt iđ
eẽn cũ mã. ſꝫ iſta q̃titas ĩdetiata
nõ ē niſi ptes mẽ ex p̃cedētibus.
g° ꝛc. z° ꝓpõ ē ꝙ iſta q̃titas ĩđ
tiata p̃cedit formã ſubãlē in mã.
p õe ſubm̃ p̃cedt illđ cui ſubſtat
ut fundam funta. ſꝫ mã & ptes eꝰ
ſubm̃ ſunt & funm fore ut pꝫ p̃°

phicoꝝ g° ꝛc. Rões aũt facte i
opm ſoluunť ex dictis 3m dum
ē utꝝ põ ſit diſtincta eẽn a mã
ꝝ° ubi pono talē diſtitem ꝙ põ pt
ſumi du Vno° fun & p fũto
huic põlitati ſubſtracto. cuilibet
eni aptint ſubſtm aliq̄ res que ē
apta ad illã aptitudiē. Alio° põt
ſumi for pro ipſa met põlitate &
p rum põtis. Et h°° z° põt ſumi
du. Iſta eni põ mẽ ſumpta fo. pt
eſſe duplex. Quedã actualis & q̄
dam aptitudinalis. Actualis ē cõ
ſurgens ex unione mẽ cũ forma
qua remanẽte ipſa. ipſa nõ rema
net. Alia eſt aptitudĩalis ſꝫ quã
mã reſpicit oēs formas ita ꝙ nõ
preſupponit extra naturã forme
ſicut prima. Vñ ſicut po duplex
inherentia. nꝫ actualis & aptitu
dinalis. ut hitũ fuit ſupra i q̃one
de ſeparatõe accñtis ſic pono iſtã
duplicē põm. Hoc p̃miſſo po°
tres ꝓpões Prima ē hec ꝙ põ p°°
ſumpta nꝫ pro illo funto põlitatiſ
& p iſto ſbõ poe ē oĩo dita extra i
tellectũ a mã. hoc pꝫ. Nã idē non
di realiter extra intem. Sed potē
tia illo° ſumpta nõ ē niſi ipſamet
mã g° ꝛc. z° propõ ꝙ põ actua
lis for ſumpta ē dita eẽn a mã. h°
pꝫ õe a q° mã ē ſepabilis ē ditum
eſſentialiter a materia hoc clau
dit predicatum in ſubiecto. Sed
mã ē ſepabil a tli po utꝫ ex decla
ratis g° ꝛc. Ita pēitꝰ ſit fore inouāť

in mā ſic iſta pō ƺa ꝓpō ē.ꝙ pō
aptitudīalis uel aptitu ſumpta
ē indiſtincta eēn a mā.ꝓ.oīs re
alitas poſitia mē iexn̄s circūte ab
ōi qđ ē extra eiuſ eēntiā nō dr ab
ipſa mā.talis potētia ē h9 gº ꝫ.
boꝛ pꝫ circūſcribaꝛ mā ab ōi eo ꝙ
eſt extra eius eēntiā. Tūc quero
utrū mā ſit apta nata recipeꝛ for
mā. Et ſit forma uel nō.ſi non gº
ncdeꝰ poterit ſibi daꝛ pō eni dei n̄
eſt reſpectu inpoıe. ſi ſit habetur
ꝓpoſitū. pa ad oēm formā mē
extrinſecā poſſibilē recipi in mā
for.materia ē i pō for nihil eniꝫ
pōt recipi for in aliquo niſi ipm
poſſit recipꝛ formaliter illud. Si
gº ē mā diſtincta a tali potentia
ipſa poterit for recipi in mā & p
ɔn̄s mā erit in pō for ad potētiā.
Tunc q̄ro de iſta potentia p quā
ē in pō ſicut prius ꝓcedā iifinim
Et dico bn̄ for pp unā ſolutōꝫ q̄
ponit ꝙ ipſa ē i pō funda & per
ɔn̄s ſequeretur ꝙ haberet poten
tiam for ad iſtaꝫ ad ipſamꝫ potē
tiam. Hic oppom ē ut pꝫ. Con
fir iſta ꝓpō auc te Aꝝ.pº phiꝝ.
ubi dicit uiſa nā mā ens eſt in pō
ſm eius nām. Soluunꝛ oīa du
bia antiquoꝝ mgroꝝ negantiū
gtōꝫ.Idem ɔmenoꝛ in libro đ ſbā
orbis mā ſubāꝛ p poſſe gº ꝫ.
Sed contra iſtā ɔºnem uidenꝛ eē
quedaꝫ rōnes ɔne in pº phicoꝝ.
Primū eſt id qđ remanet alio
recedente & manet ipſo corrup
to non eſt ideꝫ cū ipſo.ſed mā ma
net nō manente pō.adueniēte for
ma cedt pō.nā appetitꝰ ē rū n̄ ha
biti.nō eni uideꝛ poe ꝙ mā ſit in
pō ad formā q̄ hꝫ alias iſta ſubāte
poſſet ipſos recipere &c idē bis i
cluderet pa q̄cūq; ſic ſe hn̄t ꝙ
uno in pl'ificato reliqm plurifica
illa talia non ſunt idē. Cōtradic
eni nō pn̄t de eodē pri. ſꝫ materia
ipl'ificata pl'ificanꝛ potentie. Naꝫ
ad aliā & ad aliā formā ē alia & a
lia pō ut pꝫ ƺº phiꝝ. Vn̄ dict ꝙ ſi
poſſe ſanari & poſſe egºtari eēnt
idē. pa pō ē de gn̄e relatōis cū
nō poſſint cōcipi ſine tio n̄ aūt ip
ſa mā gº ꝫ. Confir rō nulluꝫ
eēn reſpectm̄ uꝛ eē idē cum abto
Eſſet eni abm & nō abm mā autē
ē entitas abta cū ſit de eēntia ētis
abti nō aūt pō gº ꝫ. ꝝº iſte due
rōes tangunt duas diffites đclarā
das. Pria ē hec ſi in mā ſint pluꝛs
poe aptitudinales uꝛ ē tm̄ una ru
oīm formaꝝ. ƺa ſi adueniente for
ma cedit ipſa pō. Ad has duas
ꝝº ubi poteſt dici. Ad primā.ꝙ
lꝫ ita pō plurificaꝛ reſpcū forma
rū ſpecifice diſtinctaꝝ.nō pp hº
ſeqtur ꝙ illud ſit diſtinctio eſſen
tialis. Sufficit enim ad illaꝫ cōtra
dictionem uerificandam formal
diſtinctio inter ea.ut patet de eſ
ſentia diuina q̄ria una eſt exiſtēſ
& patiꝛ ſecū pl'atem attributoꝝ.

Veruūtamē q̄a pluralitas nō debꝫ
poni ſine neccite.& non uꝛ poe iſi
nitas pōſ eē i mā cū tamē ſint for
ſan infinite forme in po a deo p
ducibiles Pōt ꝓbabiliter ſatis
dici ꝙ pa in mā ē duplex. Quedā
proxima & propinqua. que nec
ɔſequitur mām ex aliquā tali diſ
poſitione.ſicut materia exn̄s ſub
forma ſemis.& ſub tali diſpoſine
exn̄s ē i potētia ad formā ſangui
nis & ſub ſanguine exn̄s ad for
maꝫ carnis. Et ad iſtā mentē loq
tur Aꝝ.4º mece ubi dicit. ꝙ illā
ē in po ad aliud.ꝙ unica trāſmu
tatione tranſmutari poteſt i illđ.
& de iſta po forſan ueꝝ ē ꝙ ipſa
multiplicatur ſꝫ pl'alitatē forꝝ rū
in mā diſpoſitiua.& đ iſta forſan
intelligit Aꝝ.ƺº phiꝝ. Eſt aūteꝫ
alia po q̄ua remota ſibi & diſtā
que ſic non ɔſeꝛ iſtū aliter diſpo
ſitionū.ſed ipſa originaꝛ ex po i
trinſeca mē.& ꝙ ē in po non eſt
tranſmutabile p aliq̄ tranſmuta
tōꝫ ſm iſtā poam. Mā indifferēter
ē ad oēs formas in potētia & iſtā
credo eē uiā in mā ſaluo iudicio.
cꝰcūꝙ. Ad ƺam difficultatem pꝫ
ex iſto dico eni ꝙ pō remota non
cedit in aduentu forme.ſed bene
ꝓxia. Pro hoc pꝫ ad rōes. Ad
pmā.iā pꝫ p pmā diffitem ſolutā
Ad ƺam p ƺam nec ꝓbaº eꝰ cogit
Cū dicit ꝙ appetitꝰ ē pp indigē
tiā. Dico eni ꝙ ille appetitus dꝛt
ab illa pō certū ē eni ꝙ qn̄ hō ac
tu ridet uel rōcinaꝛ nō pp hº deſ
truiꝛ rōatas uꝛ riſitas.nec ſeꝛ gº pt
ipſaꝫ formā iteꝝ hr̄e ipſa ſtāte ſi
cut declaraꝛ de actu ridēdi. Sicut
eni re ꝓducta ipſa ſtante deus nō
pōt iteꝝ ipſam ꝓducere.eo ꝙ ꝓ
ductio pſuppoꝛ n̄ eē rei.& tn̄ poa
ꝓductia dei nō corrūpiꝛ. ſic dico
hic. Ad ƺm dico ꝙ iſta poa eſt
ētitas reſpectia.& iō bn̄ cōſcidere
ꝙ diſtin for a mā nō tn̄ eēn nō
tn̄ ē de pn̄to relatiōis.nec in aliqº
pn̄to p ſe Ex qbus pōt elici 4a
ꝓpō ꝙ iſta pō ē dita ēn a mā ut
pꝫ ex pcedenti rōe. Sextū du
biū ē utꝝ mā ſit una in oībus.ꝝº
p eꝰ euidentia pono aliq̄s ꝓpōes
Prima ē ꝙ mā ē alia & alia nūali
i alio & alio ſuppoto.hoc p. In
poe ē ꝙ idē nūo ſit actu i locis diū
ſis diſtantibus.nec per ſe nec per
acn̄s.ſed mā diuerſoꝝ ſuppoſito
rū ē ī n̄ diuerſis locis ſaltē p acn̄s
gº ꝫ.aꝛ pꝫ.q̄a idē a ſe ipſo nō eſt
pciſum nec diuiſum. Confir rō
deus pōt ſepare māꝫ a b ōi forma
ut ꝓbatū ē ſupra in priº articulo
Sepaꝛ ergo mā. petri q ē Pariſi
us ab ōi forma & mā Iacobi qui ē
romis ab ōi for. Nō eniꝫ pōt dici
ꝙ iſte ſic pſciſe ſint eedē nūo. cū
pe ſint i d. tis locis deriarie. pa
eadē mā nūo n̄ pōt iforari formis
ɔtrariis ſiꝛ ſꝫ fore ignis & aq̄ ſunt
ɔtrarie & for repugnātes gº ꝫ.

ex quo cōcludo corre ꝙ opīo iſ
toꝝ q ponūt ꝙ mā pᵃ ē eadē i oi-
bus.nō enī zᵃ ēopīabilis ut uide
tur.mā enī pᵃ & zᵃ nō uariāſ eēn
cū illa ſimilitas īſit ſibi ab extra
& acn̄ gᵒ ſi iſta nō ē eadē eēntia
nec illa. Cōtra eū faciūt p̄dicte
rōes. zᵃ ppō ē.ꝙ licet mā actu
ſit diſticta ī diuerſis. tn̄ ſuſcepue
pōt eē eadē.hoc declaraſ.nā eadē
ē mā in gn̄ato & corrupto. unde
illa met q̄ ſubſtat forᵉ ignis pōt
ſubſtare forme aeris & ſic d̄ aliis
cū mā maneat ign̄abilis & in cor
ruptibilis.& iterū qa eadē ē i pō
ad ōes formas ſuſcepue 3ᵃ ppō
ē ꝙ mā ē una p̄uatie in oibus.nō
aūt poue. Et ad declaratiōꝫ huiꝰ
aduertas bn̄ in zᵒ articulo q̄onis
de idiuiduo de unitate illa miori
Et p hoc ſoluunſ rōes & auctori
tates q̄ fiunt quando Aꝝ. dicit
ꝙ mā ē una nūo in oibuſ.pꝫ hᵒ qa
ſi alie adducanſ 7m dum ē utꝝ
mā ſit eiuſdē rōis in oibus. ꝝᵒ
& dico ꝙ eēnᵃ & ſpāᵃ ē eiuſdem
rōis ſiū corruptibiliū ſiue incor-
ruptibiliū pᵃ illd̄ qa qd̄ d̄ ſe caret
oī forma ē aūt idetiatū ad oēꝫ for
mā ē eiuſdem rōis ſaltē ſpecifice i
oibus mā ē hꝰ pꝫ gᵒ ꝝ.Dico etiaꝫ
ꝙ mā cete ē in pō ad oēm formaꝫ
ut deus pōt facere iſtā materiam
ſine forma Hiis uiſis ꝝᵒ ad rō
nes.Ad p̄mā cōcedo maiorē de il
lo ꝙ ē i pō obiectiua uel de illo ꝙ

ē puta entitas pure pōlis obie ns
aūt ſubiecꝰ ē mā & ſic pcedūt
autoritates. Ad ꝯfirmatōꝫ n̄ ē
qd mā ꝝ.dico ꝙ Aꝝ uult ibi pro
bare ꝙ mā non ſit in aliquo p̄ito
uñ dicit ꝙ ēs non detiaſ ad ipſaꝫ
p̄diᵃ nec tanq̄ per entitatm̄ alicꝰ
p̄dits qn̄ aūt poſſit detiari p ipſaꝫ
ſicut per q̄dā ſpālem entitatē nō
negat Ad autoritates q̄ dicūt
mām non poſſe ſepari a forma.
Dico ꝙ loquuntur de cōi curſu
nē.deus aūt pōt ſupra nām.

VERITVR. VTR
um priuatio ſit aliq̄ en
titas forᵃ exiſtēſ circuito
ōi ope inteꝰ. Et ꝙ n̄ pᵃ pᵒ p Aꝝ.
pᵒ hꝰ q ponit p̄uationem eē non
ens. pᵃ rōe arᵃ ſic. Inpoᵉ ē enti
tatē finitā includere entitates in
finitas extra aiam exn̄tes.ſꝫ mā ē
entitas finita icludens īfinitas p̄
uatiōes. gᵒ ꝝ.bᵒᵃ pꝫ qa tot p̄uaᵉˢ
ſunt actu i mā quot formis ē ac-
actualiter priuata. ſꝫ mā ē p̄uata
actualiter infinitis formis gᵒ ꝝ.
bᵒᵃ p̄mi ſilli pᵃ.qa tot formis mā
ē p̄uata quot ſunt forᵉ pōles pro
duci in ea & nō hꝫ.ſed iſte ſunt i-
finite.deus enī pōt pducere infi
nitas formas i materia ſucceſſiue
Vn̄ natura ſpecifica nō ē detiata
ad certū nūm ſupm. Ad opm
illud qd̄ ē prinm cuiuſlibet trāſ
muˢ ē aliq̄ naſ ētitas extra aiaꝫ
exn̄s p̄uatio ē hꝰ gᵒ ꝝ. aᵒᵃ pꝫ. qa

illud qd̄ ſimᵃ nihil ē extra animā
nō debeſ aliq̄ rō poſitiua extra aī-
mā.ōe aūt prinm tranſmuˢ nālis
ē tale gᵒ ꝝ.bᵒᵃ ſatis pꝫ ꝝᵒ i hac
q̄one ſunt 4ᵒʳ uidenda.Pria utꝝ
p̄uatio ſit ab aia pricipue. zᵒ utrū
dicat aliq̄ entitatē forᵃ poſitiuaꝫ.
3ᵒ utꝝ ſit per ſe principiū cuiuſli
bet tranſmuˢ nālis. 4ᵒ utꝝ a mā
ſit dita realiter.

QVANTVM ad primū ē ſciē
dū ꝙ aliud ē priuatio aliud nega
tio.Negatio enī ē abſentia uel re
motio & carentia alicꝰ forᵉ abᵉ i
quocūqꝫ ſubō ſiue apto nato ſiue
non apto nato.Priuatio uero ca-
rentia uel remotio forme in ſubō
apto nato. Tria ſiſr ſunt uidē
da q̄tū ad prim articulū. Prīo
utꝝ negatio in creaturis ut diſta
a priuatione ſit forᵃ extra aiaꝫ exn̄s
zᵒ uidebiſ de priuatione.3ᵒ qa a-
liter ē in creaturis aliter i diuinis
uidebiſ. Vtꝝ negationes & p̄ua
tiones hn̄t eē extra animaꝫ uel in
aia.Quantuꝫ ad prim hꝰ articuli
pono iſtā ꝯᵒnem.ꝙ nulla negatio
ut diſtincta a priuatione ē extra
aiam forᵃ exiſtēs. ēt dico ut diſta
a priuatione qa alique negatiōeſ
ſunt q̄ ſupponūt aptitudinē i ſbō
hanc aūt cōclem pbo ſic.Nulla
rō poſitiua nec non poſitiua forᵃ
extra aiam exn̄s eſt indr̄nter ue-
rificabilis de quocunqꝫ ente ſiue
ſit in aia ſiue extra aiaꝫ. ſiū ſit ſic

ticim ſiue non.negaᵒ talis ē huiꝰ
gᵒ ꝝ.aᵒᵉ pꝫ.qa nihil extra animā
exn̄s pōt p̄ri de ente extra animā
exn̄s pōt p̄dicari d̄ ēte extra aiam
& de ente ficto.bᵒᵃ.pꝫ qa bene dr̄
chimera nō ē hō uel eſt nōhō cuꝫ
īter cōtradictoria nō ē dare mem
pᵃ ubicūqꝫ affirᵒ alicꝰ negatiōis
nō remoueſ extra aiaꝫ ab aliquo
ſbō iᵗ i illo ſubiecto nō ē negatio
extra aiam.ſed affirmatōes iſtaꝝ
negationū puta nō deus nō lapiſ
remoueſ ab hoīe uel a quocūqꝫ a
lio extra aiam gᵒ ꝝ.bᵒᵃ pbaſ.illd̄
ꝙ nunq̄ infuit alicui nec ineſt nc
aptū natū ē ineſſe nūq̄ pōt itelli
gi & ab illo realiter remoueri. re
motio enī p̄ſuppᵗ eē uel fuiſſe uel
poſſibilitatē. Sed affirmatōes tali
uꝫ negationū puta iſta affirᵒ deꝰ
uel lapis nunq̄ nec ineſt nec apta
nata eſt ieſſe hōi gᵒ per ꝯn̄s nō pᵗ
intelligi realiter remoueri. pᵃ
ſi hꝰ negationes eſſent in re ex
tra aiam i talibus ſubiis de qbus
dicitur,hoc nō eſſꝫ niſi qa n̄ eēnt
affirmaᵉˢ opᵗᵉ.ſed hoc nō pōt eē
pp hoc gᵒ ꝝ.bᵒᵃ pᵃ ſic.qa ſi ſic gᵒ
iſtoᵒ deberēt ineē & pōi ineē quo
nō ſunt affirᵉˢ.ſed iſte affirᵉˢ pu
ta deus uel lapis nō ſunt intra q-
ditatē hōis iſte negationes eſſent
intra qditatē hōis.ſed hoc ē fl̄m.
gᵒ ꝝ.nulla enī rō neᵘᵃ uel priuati
ua poniſ infra qditatē alicꝰ poſi
tiui Cōfirᵃ ibi debet poni neᵒ

ubi nō poſt affiro. ſʒ lapiſ nō inclu
dit intra eēntiā hꝰ hōis & qdita
tē go non lapis dʒ includi. pa ſi
iſta negatio nō hō q̄ dr̄ de lapide
eſſet for extra intem in lapide go
in eodē ſubō eſſent for iſinita ex
tra aīam. ꝯñs ē fſm go & añs. falſi
tas ꝯñtis pʒ. nō eni pñt poni iſini
ta actu extra aīam. po ꝯñe q̄ rōne
nōhō eſſet for & realiter in lapi
de eadē rōne negao cuiuſcūq; al
terius ab ipſo. ſʒ ab ipſo ſunt infi
nita. Infinite eni ſunt ſpēs nūoꝝ
in mēte dīna & figuraꝝ & alioꝝ
go ꝫ. Cōtra illā ꝯonem ar prio
ſic. Oī intellectu circūſcripto ul
hō ē lapis uel nō lapis. nō pōt di
ci ꝙ ſit lapis go nō et lapis. ſed nō
lapis ē negao go ꝫ. aoz pʒ. quia de
quocūq; affiro ul negao & inter ip
ſa nō ē dare mediū. pa nulla af
firmatio remouet for ab aliquo
extra intem niſi per negationem
optam for & extra item iexñtem
ſibi. ſed lapis extra aīam for rmo
uet ab hoīe qa hō extra aīaʒ for
nō ē lapis. go hō ē lapis per nega
tōm for & rea extra aīam ſibi in
exñtem. aoz pʒ qa unū oppoſitoꝝ
nō remouet ab aliquo niſi per re
liqm ſibi opm & icōpoe. Oppom
aūt affirni icōpoe ē ipſa negatio.
uñ nunq̄ in oppoſitis inmetis nō
pōt remoueri necn ieſſe qn alterū
inſit. Contradica aūt ſunt opta i
meta Cōfir rō iō eni ē inpoe ꝙ

hō ſit lapis qa in hōie eſt opta ne
gatio affirmationi ꝑ quā ſibi re
pugnat ipſa affiro go ꝫ ꝓo pro
ꝑma rōe pono iſtam ꝓpōm ꝙ oī
inteu circūto ē nulla contradictio
hoc pʒ ꝯū ex ꝑcedenti ꝓpōne.
Tū ēt qa contradictio ē i cōplexi
one & cōpōne intꝰ q̄ nō ſunt cir
cūſcripte inteu. Dico igitur ꝙ i
tellcū circūſcripto nec hō ē lapis
nec nō lapis for. hoc ē per forma
lē incluſionē affiris ul negais. bñ
tñ ē funda nō lapis hoc ē qa ē fū
damentū cui non cōpetit eē lapi
dē Ad ꝓbationē go inter ꝯtra
dica nō ē dar mediū. Dico ꝙ abte
iter ipaʒ ñ po mediū ſed iter ipſa
cū hoc addito puta extra intem ꝑ
cū aliq̄ tali modificatōe bñ ponit
mediū Ad zm pōt dici ſic affir
maem remoueri ab aliquo realiter
pōt du itelligi. quia unoo dicit a
liqd ꝓꝑe rmoueri ab aliqo qd qdē
inſit. uel aptū natū ē ieſſe & non
ineſt: & in iſto ſenſu ꝯcedo maio
rē ꝙ nūq̄ aliq̄ affirmatio q̄ inſut
uel apta nata ē ineē alicui poteſt
rmoueri ab ipo for nı ꝑ negatiōꝫ
oppoſitā ſibi inexñtem formalit
extra intem. ſicut de priuationi
bus uidebit ſtatim. Alio mō
aliqd pōt intelligi iproprie remo
ueri ab aliquo non qa inſuit nec
aptū natū ē in eſſe. & talis affiro
q̄ iſtoo licet iproprie dicitur rmo
ueri non oportet ꝙ remoueatur

for per aliq̄ negationē inexñteꝫ
ſubō for extra intem. ſed preciſe
ꝑꝑ affirmationē illi affirmationi
oppoſitā & incōpoem. nō eniʒ hō
ē non lapis qa includit negatiōm
lapidis. ſed qa hō ē cui lapis ē in
cōpois. unde prior ē repūgnātia
hōis ad lapidē q̄ hō includt nega
tōm lapidis. ideo eni ē nō lapis quia
ē hō & non econuerſo. Tunc
arguitur ad rōm cōcedo maiorē
de aliis que remouētur ꝓprie. nō
de illis que remouent iꝓprie.
Aliter pōt dici ſm mentem ſcoti
in ꝑma diſtinctione & 7a ꝙ aliqd
ab alio pōt eſſe du. Vnoo per
oppom inexñs illi a quo dicit re
moueri. ut ſi albedo dicit rmoue
ri affirmatie. ꝑꝑ negatōm iexñtē
q̄ ē opta & for repugnans albe
dini Alioo poteſt aliqd ab alio
remoueri per negatōm cauſe non
ponentiſ ponere in eē. nō ꝙ illi in
ſit opm. ſed forſitā ē aliqd ꝑꝑ qd
illud nō ſibi cōpetit ſicut ē in pro
poſito. lapis eni nō dicit remoue
ri ab hōie per negatōm ſibi oppo
ſitā inexñtē. ſed per aliqd fieri in
exñs. ꝑꝑ qd ſibi affiro rpugt.

QVANTVM. AD. SECV
ndū hꝰ primi articuli ubi erat ui
dendū de priuatione utꝝ eſſet ex
tra aīaʒ. Eſt ſciendū ꝙ ē unꝰ mo
dꝰ dicēdi quē alias tenui ꝙ ipa ꝑ
uatio ſicut & ipſa negatio hʒ eſſe
ꝑſciſe per intem for. ita ꝙ inteꝰ

ꝑot priuationes & negationes in
quodā eē perfecto. ita ꝙ ſi pot ꝑ
uatiue ē priuatio. ſi negatie ē neo
ita ꝙ extra intem non dʒ dici ꝑua
tā forma per incluſiōm ipſius pri
uationis. ſed ſolū fundamen pu
ta qa ē fundām cui priuatio ineſt
Et iſte modus dicendi euadat mlt
tas difficultates. Pro nunc tñ
mihi uidet ſalua gra cuiuſcunq; di
cētis clarius eē dicendū ponēo iſ
taʒ ꝯonē. ꝙ priuationes formarū
realiū ſunt for extra aīam circū
ſcripta cōſideratione inteꝰ. hec
ꝓ ſic. Nihil remouet for extra
aīam ab aliquo ſubō. niſi per ali
qd priuatm uel negatm extra a
nimā ſibi incōpoſſibilē. hoc patet
qa habitus nō remouet for a ſbō
niſi per aliqd ei icōpoe ſi extra a
nimā inexñs for. ſiue priuatm ſi
ue negatm. ſed lumen in aere re
mouetur ab aere extra intem. go
hoc non erit niſi per icōpoſſibile
ſibi poſitū extra aīam exñs. ſʒ ho
nō ē aliqd poſitm. qa lumē nō hʒ
aliq̄ formā contrariā. go remouet
ꝑ priuationē exiſtentem in ſubō
puta in aere extra aīam exñs.
pa ois mutatio extra aīam hʒ unū
terminm extra aīam. ſed negao &
corruptio ſunt mutatiōes extra
aīam. ut pʒ go ꝫ. Sed tiꝰ ad quem
corruptionis eſt priuatō forme.
go ꝫ. Vnde Aꝝ. 5o phicoꝝ. dicit
ꝙ ois mutatio uel eſt a ſubō i nō

ſubm̄ uel eſt a non ſubō in ſubm̄. Et ſubdit do aūt ſubm̄ affirmatione monſtratū nō ſubm̄ priuatione monſtratū. pa ois oppō extra aīam hꝫ utrūqꝫ tim extra aīaꝫ ſed inter hitū & priuatiōm puta inr lucē & tenebrā ē oppō extra aīam. & hec uidetur intētio Arꝝ. zo de aīa ubi dicit ꝙ uiſus apprehendit per acn̄s tenebrā que eſt priuatio lucis qđ non eſſet ſi eſſꝫ ab aīa. Sed cōtra iſtā ꝯnēꝫ ar ſic. Primo manente inferiori maꝫ ſuuꝫ ſupius. ſed nēo eſt ſuperius ad priuationē cū oīs p̊uatio ſt negatio & nō ecōuerſo & p̊uatio p te ē extra aīam go & negatio cuiꝰ oppom dictū ē Quanta ē incōpoſſibilitas inter terminos ad quem aliq̄ꝝ duaꝝ mutationum tanta ē inter tīos a quo ipſoꝝ qa ſi nō cū mutatio ſit a tīo a quo ad tīnū ad quē. ſi termini ad quē eſſent ſimr ꝯpoſſibiles tūc mobile pōt ſimul deſerere duos termios & acqrere alios duos q̄tā igitur īcōpoſſibilitatē hn̄t termini ad queꝫ go ōis ignis & aque tātā hēbunt termini a quo ipſorum. ſed tī ad quem go ō·s ignis & aque tunc incōpoſſibiles go & priuatiōes ipſoꝝ. ſed p̊uatio aq̄ & priuatio ignis ſunt in mā īformata fora terre go hꝰ p̊uatiōes nō ſunt in ea extra in re. ſed tm̄ per inellectū. ꝝo ad p̊m dico ꝙ ſicut enti in aīa & enti extra rōnem nihil ē cōe uni⁹ ut pbatū fut ſupra ī q̄one de ēte. un̄ ens qđ ē cōe enti reali & enti rōis n̄ ē niſi ſola uox. ita ſi oporteret me dicere ꝙ ſi nēo eſſet qd cōe ad negatōm & priuatōm ꝙ tm̄ ē cōis ꝰm uocē. Ad zm dico ꝙ. Pro cuius euidenā ē ſciendū ꝙ ſecus ē de priuationibus. & ſecus eſt de affectibus uel habitibꝰ. Duo eni habitus pn̄t eē incōpoſſibiles in eodem ſubō ſicut forma ignis & forma aque. & tn̄ priuationes nō erunt incōpoſſibiles ymmo cōpatiunr in eodē ſubō. Cuius rō ē quia habitus ē pfectior p̊uatōe & ideo unus habitus repugnās alteri includit p̊uationē illius habitus. ſicut forma ignis includit p̊uationē forme aq̄. Priuatio aūt qa īpfectior ē ip̄a affire ideo nūq̄ includit negatōm alterius p̊uais & iō una p̊uatio ſtat cū alia cum nullū includat uirtuā affirmationē optam alteri p̊uationi. Et p hoc pꝫ ad formā. dico ꝙ p̊uatiōes q̄ ſunt termini a qo duaꝝ gn̄aum pn̄t ſumi duā. Quia abte ꝭꝫ ſe. uꝫ ut p̊uationes haꝝ formaꝝ ul ut hn̄t rōm termini a quo ut p̊oo ſumir non ſunt incōpoſſibiles. ſed ſic accidit ei hꝰ incōpoſſibilitas. ſicut accidit ꝙ ſunt termini a qo gn̄ais. Quantū ad zm hꝰ pricipar articuli ubi erat uidenduꝫ ſi in deo eſſent nēnes extra animaꝫ.

pono iſtā ꝯnē ꝙ nullā negaō nec priuatio ē in deo extra aīaꝫ exn̄s. nec eni īmortatas nc infinitas nc ingenitas uel q̄cunqꝫ talia ſunt ī ipſo realiter. ſed oīa hec ſunt tm̄ ī ipſo per intem. Inteꝰ eni nō īueni ens nec intelligēs ibi affires optas moā ad cōcipienduꝫ hꝰ negaes q̄ tn̄ non magis ſunt ibi forā q̄ affirmationes opte. hoc pā ſic. nulluꝫ nō ens ē forr in deo. ſed negao eſt nō ens 4o mece go ꝝ. pā nulluꝫ finitū ē in deo formaliter. ſꝫ imortalitas & hꝰ talia ſunt finita go ꝝ. boa pbar qa tanta ē p̊uatio ī gn̄e p̊uatiōis q̄tus ē hitus q priuat in gn̄e affiris. ſi eni eēt maior hitū ī eo ꝙ excederet hitum non eſſet p̊uatio hꝰ hitꝰ. ſed oēs hitꝰ oppi illius p̊uatiōibꝰ ſeu negatōibus q̄ de deo dicunr ſunt finiti. puta mortas īmortalitati oppō go ꝝ.

QVANTVM. AD. SECVndū articulū principalē ubi aūtē erat uidendū. utꝝ p̊uatio dicat aliq̄ entitatē. Eſt ſciendū ꝙ ē una opio Thome anglici q ponit p̊uationē dicere aliqd poſitm̄ & aliq̄ entitatē. ita ꝙ ymaginar ꝙ p̊uaō cōſtituir per negatōm quā icluc & p quēdā mom poſitm̄ p quē ſibi deriat ſubm̄. Hec aūt opinioe pbar Illud qđ nihil ē nihil ſimpā ſibi deriat ſed p̊uatio aliqd ſimpā ſibi dtiat qa ſubm̄ go ꝝ. pā oppō cōtradictoria & p̊uatia ſunt ſpēſ diſtincte oppis. oꝫ go ꝙ a pte extremoꝝ oppoſitionꝫ ſit aliq̄ diſtico cū go ex pte hitus nō dr̄antur oꝫ ꝙ ita diſtinꝰ accipiar penes p̊uatiōꝫ & negaem. ſed dio ē penes aliq̄ icluſū go oꝫ ꝙ aliqd plus includar in p̊uatōe q̄ in negatōe. ſꝫ hoc nō pc eē pura nihilitas qa tunc p̊uatio eēt nihil magis q̄ nēo go ꝝ. pā ſic arā. de quocūqꝫ p̄dicar extrem ꝯtradicōs poſitm̄ ipſuꝫ ē aliq̄ entitas poſitīa. ſꝫ de priuae p̄dicar extremū ꝯtradicis poſitiui go ꝝ. Iſta opio nō placet ideo pono tres pꝯpoſitiones mihi pbabiles. Pria ē iſta ꝙ p̊uatio nō dicit aliq̄ entitatē poſitiuā. hoc pbar ſic. Cuilibꝫ enti poſitiuo poſſibili recipi ī aliquo ſubō ē ſibi p̊uatio opta. ſi go p̊uatio dicat aliq̄ ētitatē poſitiaꝫ cū ipſa ſit poſſibilis recipi ī aliqo ſubō. puta in mā ſcā ꝙ huic p̊uationi ſit p̊uatio opta. Tunc queraꝫ de illa priuatione ſicut de prima. & tūc uel erit pceſſus in īfinituꝫ uel erit ſtandū in pria go ꝝ. Cōfirā rō ōe poſitm̄ dic aliq̄ꝫ habitū ſed priuatio non dicit habitū cuꝫ ſibi opponar. ita ꝙ hc p̊uatio opponir huic habitui. priuatio aūt correſpondēs huic habitui go ꝝ.

pā oīs entitas poſitia nouir acqſita eſt tiꝰ pductionis poſitiue. ſed priuatio nō pc eſſe tiꝰ alicuiꝰ pducis poſitie pꝫ diſcurrendo p oēs ſpēs motꝰ. Etiā ē tiꝰ corrupis

ꝗ nō ē mutatio poſitiā g° ꝛc. ꝑa nulla rō poſitiā ē ɔſtitutiua ex duobus extremis cōtradcōis ſʒ ſi ꝓuatio diceret aliq̄ ētitatē poſitiāʒ ipſa eſſet h9ı g° ꝛc. b°z pz in eo eniʒ ꝙ priuatio ē negatio inclut unū extremū ɔtradictionis. In eo aūt ꝙ dicit ꝙ poſitm̄ includit alterū extremū ɔtradicıs g° ꝛc. Confirmaſ per phm̄ 4° mec. Priua° eſt negatio ē ſor°z uel ibidē g° ꝛc.

za ꝓpō ē hec. ꝙ priuatio dicit quoddā eſſe ꝓuatm̄ ꝓbaſ. Cuius eſſe ē priuatio e9 eſſe ē priuatiuū ſed eſſe ꝓuationis ē priuatio g° e iuſdē eēnc eſt priuatim 3a ꝓpō ē iſta ꝙ priuatio nō ē aliq̄ ētitas poſitiua ſuppoa & permutatiue & quotatie pa illud quod ſupponit permittit & ɔnotat aliq̄ entitatē poſitiuā ē aliq̄ entitas poſitiua ſuppo14 pmutatiue & cōnoue ꝓuatio ē h9ı g° ꝛc. Supponit eniʒ ſubm̄ & pmittit ſiue cōnotat.

Ad rōes Thome anglici ꝝ°. Pro quoꝝ euidentia & declaratione ſciendū aliqd̄ eē non ens pōt eſſe tripl̄r. Vno° qa ul̄r ōe ens & p ɔs de nullo ente pōt dici. & ſub iſto gn̄e entis ɔprehendūſ oīa figmēta qbus eſſe ē ꝓhitū q̄uis in ſign̄do nō negant ens ul̄r z°° dicitur non ens qa negat aliqd̄ detiatū ens ipſum aūt de ſe nihil d̄ter miat ſibi ymmo ipſum pōt uerificari tam de ente q̄ de non ente ut negatio hōis uel cycunqꝫ alten9.

3°° diciſ nō ēs qa negat aliqd̄ ens detiatū cum h° tn̄ detiat fieri aliqd̄ ens. & non pōt ſic dicere de unoquoqꝫ. ſed tm̄ de illo qd̄ ē aptū natū habere & non habet cui9 eſt priuatio. Et ꝑꝑ h° poſſunt poni tres gradus nō entiū. ſub qb9 ōe non ēs contineſ. Per hoc pʒ ad ꝓmam rōnem. cōcedo ꝙ illud qd̄ nihil ē ꝓ° uel z°° nihil ſimpz d̄terminat. ſed bene 3°° Aliter pōt dici ꝙ maior ē uera de illo qd̄ nihil ē pmue ſuppoſitie & cōnoue

Ad zm dico ꝙ negatio & ꝓuatio ſunt diſtincta uel ſaltē non eadē. qa diſtinctio ē paſſio entis. ıta aūt ydēptitas nō ſumiſ penes aliquā entitatē intrīſecā. uel oʒ dicere ꝙ ſt penes aliqd quod ſit nihil penes gradus nihilitatis. uel ꝙ ſolum diſtinguantur penes extrinſecum. puta penes ſuppom ſubī. & connotationem aptitudinis in ſubā que ſunt extra conceptum formalē ipſius priuatiōis. Ad 3am pono iſtā ꝓpōm de illo qd̄ nihil ē pt ꝓdicari denoīatie extrem cōtradictiōis eſſe uero ē extrem ɔtradictiōis: Dicē eni ſic eē extremū & nō eē extrem. Similiter de creatura que ante ſui creationeʒ nihil ē diciſ eſſe uolibile ītelligie & ꝓducibile & talia. unde lʒ h9 talia poſitia n̄ poſſīt ꝓdicari qued illis q̄ nihil ſunt bn̄ tamē denoue

Dicere etiā ꝙ ad hoc ꝙ de ꝓuane ꝓdiceſ alteꝝ cōtradictōis poſitiuū ſuffict ꝙ ſit ēs pmiue & ɔnoue

QVANTVM. AD. TERtiū articulum principalē ubi erat uidendū utꝝ priuatio ſit prinm ꝝ° p cui9 euidentia ē ſciēdū ꝙ ē dr̄a iter prinm & cauſam. Naʒ ī plus ſe hʒ prinm q̄ cā. Pūctus eni ē prinm linee. nō tn̄ ē cauſa. Intellige° g° p principiū ꝙ ſolū ordinē preter illd̄ qd̄ addit cāſitas. qa cāſitas nō cōpetit ꝓuationi. ut pʒ diſcurredo p oēs cās. Dico g° ſʒ hoc duas ꝓpōes. Prima ē hec ꝙ priuatio ē p ſe prinm in fieri ul̄ q̄tū ad fieri in q̄libʒ trāſmutane nāli. hec ꝓbaſ. oīs tranſmutatio per ſe una. hʒ per ſe duos termīos ſʒ gn̄atio qua gn̄aſ forma ignis ē per ſe una g° ꝛc. Sed ti9 a quo non ē niſi priuatio. p°. nō mā qa ipſa manet ſub utroqꝫ tīorum & ipſa eſt ſbm̄ gn̄a1s. nec forma expellenda. nā nullū agens naturale intendit per ſe corruptionē alicui9 forme. Intentio enim nālis agentis ē per ſe facere ex nō igne igneʒ. ita ꝙ corruptio fore aeris nō ē per ſe in intentione agentis nālis. ſed ſolū per accn̄s. g° ſez ꝙ iſta priuatio ſit per ſe ti9 a q°. Cōfirz quero in mutatione q̄ mutaſ aer tenebroſus in lucē qd̄ ē pe ti9 a quo h9 mutationis. non aer. qa ipſuʒ ē ſubm̄ nec aliq̄ fora cōtraria ipſi luminationi cum non habet aliter illuminatio fieret in tempore & non inſtanti. quod eſt contra philoſophum ſcdo de aīa g° oʒ ꝙ ti9 p ſe a quo ſit tenebra. ſed tenebra ē ꝓuatio g° ꝛc

za ꝓpō ē iſta. ꝙ ꝓuatio ē prinm p accn̄s q̄tū ad eſſe rei. Hec ꝓbaſ. illud qd̄ p ſe non ē ens nec ē ī exiſtēs conſtiue rei ꝓncite. nō ē ꝓnm p ſe rei q̄m ad eſſe. Priuatio ē h9ı g° ꝛc. a°z pʒ. qa ōe ꝓnm p ſe q̄m ad eſſe rei hʒ ipſum conſtituere. hec igiſ ē conditio ꝓncipii per ſe. b°z pʒ ꝓmo h9. Vn̄ intelligenm ꝙ ꝓuatio ē ꝓnm p accidens. nō ex eo ꝙ cōicaſ illi ut puta mē qd̄ ē ꝓncipiū p ſe. qa multa ſunt h9ı q̄ tn̄ nō hn̄t rōnem ꝓncipii. ſicut ꝓua°. ſed diciſ prinm p accn̄s eo ꝙ ē ad gn̄atōm nālē neccio requiſitū. nō tanq̄ aliqd inexn̄s. aduenienteꝫ tīo mutationis c9 ꝓuatio eſt tīn9 a quo ceſſit priuatio. z° intelligendū ē ꝙ ꝓuatio de pn̄ti eſt triplex. Quedam negans & priuās genus ſui habit9 & pōm & actū genus dico phiſicum. Corruptie enim & incorruptibile dr̄ īt gn̄e phico. Incorruptibile g° priuat genus habitus oppoſiti. & actuʒ & potentiam ad ipſum habitum

Preterea ſunt aliq̄ ſe priuationes que priuant actum & potētiam. non tamen ſubiectum habitus oppoſiti. ut ſurditas &

cecitas. in eodem enim ſubō ſunt.
nō tñ dimittūt aptitudinē i ſubō
& de iſta ꝑuatione dicif ꝙ non ē
regreſſus   3o ſunt alie ꝑuatōes
q̄ priuant tm̄ actū ut tenebra in
uiſtū & in muſicū. ab ipſis ē poſ
ſibilis regreſſus.   3o ſciendū ꝙ
aliqd dr̄ ꝑuari 2o ſplicif Vno cū
aliqd ſimplicif nō hētur. ut ſi di-
cā ꝙ lapis priuatur uiſui. qa non
hȝ uiſum.   2oo dr̄ aliqd priuari
ab aliquo qd ñ hȝ. tñ ē aptū natū
ad hñdū. nō tñ ſm nām ſui ꝓpe
ſpēi. ſȝ ſm nām ſui gñis. & iſto
talpa priuata uiſui. cū ſibi nō re-
pugt uiſus in q̄tū al eſt. aliter re
pugnaret ōi aīali.   3oo qñ aīs ca
ret aliquo ad qd ē aptū natū eſſe.
ēt ſm nām ſuē ꝓprie ſpēi.   Pri-
mis duobus modis non ſumif ꝓ
prie ꝑuatio. ſȝ 3oo & iſto 3o modo
priuatio eſt principiū.

QVANTVM.AD.QVAR
tū articulū pricipalē ubi erat ui-
dendū utꝝ ꝑuao ſit dita a mā. Pqo
iſtā ɔnē ꝙ ſic uel ſaltē nō idēȝ. ꝓ
babif q̄cūq; ſic ſe hñt ꝙ uno ma
nēte reliqm nō maȝ. illa nō ſunt id
ſȝ mā manēte nō maȝ priuao g° ꝛc.
Sed ɔtra iſtā ɔnē ar ſic. Illud qd
ineſt mē circūſcripte ab ōi eo qd
nō ē ipſa. eſt idē cū mā. ꝑuatio eſt
hꝰ g° ꝛc. boꝛ ꝓbaf. circūſcripta e
niȝ mā ab oī eo qd nō ē ipſa nō hȝ
formā cuȝ forma ſit dita a mā. &
tñ poteſt habere ipſam g° ꝛc.   p

inter ea inter que eſt realis diſtic
tio. inter illa eſt realis relatio. qa
diſtinctio ē quedā relatio. ſed iter
ens & nibil cꝰ ē priuatio non pōt
eſſe realis relatio. cū oīs relatio re
alis ſit iter duo extrema realia g°
ꝛc.   p illud qd per nullā poten
tiā poteſt ſeparari a mā uidef eſſe
idē cū mā. deus enī pōt ſepare q̄-
cūq; dita quoꝝ unū ab altero nō
dependet & quoꝝ utrūq; ē abm.
ſed priuatio per nullā poam ſepa-
bil ē a mā g° ꝛc. ꝓbao mioꝝ qa ds
nō pōt facer ꝙ infinite fore ad q̄s
mā eſt in pō eſſent ſimul i mā. qa
deus aliter non pōt dare quā ma
teria poſſit recipere. mā autē non
pōt recipe oēs iſtas formas ſimul
ꝑp eaꝝ maxiam repugnātiā. Vñ
pō mē nō ē ad oēs actus ſimul. ſic
ꝙ ſiltas ſit ex pte formaꝝ. uñ ibi
ē ſimultas poe. & nō pō ſimulta-
tis. g° ſi per nullā pōm oēs forme
pñt eſſe ſil in mā. ipſa nō hēbit ali
q̄s ad q̄s eſt apta nata. g° ibi ē pri
uatio.   Confir. Aꝝ. dicit prio
hꝰ ꝙ priuatio & materia ſunt id
nūo drñt aūt rōne Diſtinctio au
tē rōnis eſt diſtictio per intellec-
tum ſolū igitur drñt conceptibi
liter.   Reſpondeo ad primum
concedo aiem & nego boꝛem.
Ad ꝓbationem dico ꝙ circūſcrip
ta materia ab ōi eo a quo diſtingt
materia nec eſt priuata nec non
priuata formaliter nec negata ne

nō negata for. puta per formalē
incliatōm hꝰ ul illius. oīa enīȝ he
ſunt a mā dita. ſed dȝ dici priuata
fun. hoc ē. qa eſt fundamentum
cui nō ineſt talis forma. pōt tamē
hr̄e ipſaȝ. uñ nec hȝ nec nō hȝ for
cū nō habere ſit negao dita a mā
Ad 2m dico ubi ſciendū ꝙ diſtic
tio ꝓprie ſumpta ē diuerſitas &
ydēptitas ut hēr ab Aꝝ. 4o mece
& ſolū ꝓprie hñt eē inter entia.
ſunt enīȝ paſſiones entiſ que non
ꝓcedūt ultra genus ſubi. Cum
igif priuatio nō ſit ꝓprie ens. iō
non debet dici diſtincta. ſed non
idē. Sed adhuc remanet rō qa ita
nō ydēptitas ē quedā rlatio. ſi g°
ē realis nō ydēptitas. ē realis rela
tio. Similiter dico iſta nō ydēpti
tas ē ex pte alterius extremi. nō
ex pte utriuſq;. cū oīs realis non
ydēptitas uel realis relatio ſit in
ter duas res. cum relatio accipiat
ſuaȝ realitatē ab extremis. Debȝ
igif dici realis ex parte alterꝰ ex
tremi.   Vel poteſt dici ꝙ iſta non
ydēptitas non dȝ dici realis poue
ſed neue.   Ad 3m cōcedo aoꝛem
& nego boꝛem.   Ad ꝓbatiōneȝ
do ꝙ ſiue ds poſſit oēs formas ſil i
ducere in mā ſiue nō de quo nl ad
ꝓpoſitū. hoc Tñ nō obſtante deꝰ
poſſet facere ꝙ mā ñ haberet aliq̄
formā talē. tñ nō eēt priuata fora
Cōtraria ē carētia fore il cū apti
tudine ad ſubm̄.   2o dico ꝙ ca-

ſu ſtante nō eſt ibi carentia for.
ſed ſolū fundamen.   Ad cōfir
matōȝ dico ꝙ ſunt unū nūo ſup-
poſſibilis ſicut po in ꝑo thopicoꝝ
qa accidens ē idē nūo cum ſubō.
uñ eſt ideȝ nūo accñ. & di rōne
diffinitia & q̄titatia. nō igitur ſo
lū per actū inteꝰ.   Sed cōtra ꝑo
dicta ē una dubitao. Vtrū ꝑuati-
ones & negationes a nobis itelli
ganf. Videf ꝙ non. qa nihil pōt
apphēdi ab aliq̄ pō nl ɔtineat rōm
obi ꝑn ꝑmarii illꝰ potēe. ſȝ ꝑua
tiones & negationes nō icludūt
entitatem que ē obm̄ intellectus
g° ꝛc   2o ubi ē ſciendū ꝙ ē una
opinio Aureoli ꝙ priuatiōes &
negationes & talia non intelligū
tur a nobis per hītus optos tū qa
obm̄ oppom nūq̄ repñtat opm tū
qa nēo adiacȝ hītui opto ſicut ſub
ſtracto. uñ nēo lucis adiacet luci.
illd aūt qd repñtat ſubſtractū nō
repñtat id qd adiacet circa ipȝ q̄li
ter ig inteꝰ nr̄ intelligit ꝑuaes &
nēes. Dicūt ꝙ inteꝰ effectiue pont
rē i aliqo eē ꝑſpecto. ſi poue. tūc ē
poſitm̄ qd inte ſi rēouen ꝑuae.
tūc ē ꝑuatio l nēo ita ꝙ illud eē ꝑ
uatm̄ ꝓductuȝ effecue ab intra ē
nēo ul ꝑuatio q̄ inteꝰ intet   Cō
tra ho q̄uis iſta opio ſit ɔtra phm̄
& ɔmētem ubiq; dicētes ꝙ ꝑuao
& nēo ñ hñt eē nc itel nl ꝑ ꝑuatōȝ
& hitū. ꝑo piar2s & 2o phi. & 3o &
4o mece. tñ iſta opio dt tria fla.

Primum falſum qđ ymagina
tur eſt quod dicitur priuationē
intelligi per habitū quod ſequit
ex hoc ꝙ ſpēs habitus repñtat ꝓ
uationē; hº eni nūq intellexit
exñte eni ꝑuatione hitus nō ē.
p ꝯñs ſpēs habitꝰ nō repñtat ꝑua
tōm Eſt igiť intelligendū ꝙ
priuatio ītelligiť ꝑ habitū; ſicut
totaliter per accidens per hoc ꝙ
ē carentia alicꝰ per ſe intelligibil
uñ cū ītelligo ꝑuationē nō intel
ligo niſi carentiam alicꝰ hitus po
ſitiui & nō repñtatiui ꝑ aliqđ po
ſitiuū qa priuatio nulloꝰ eſt rep
ſentatiā cū ſit nihil. zm falſum
ꝙ ymagina² ē ꝙ negatio ...
adiacet habitui opᵗᵒ ſiᵗ ſubſtracto
to. uñ dicit ꝙ negatio lucis adia
cet luci Cōtra ipoᵉ ē ꝯradictꝰᵐ
adiacere contradictorio ſicut ſub
ſtracto. ſed negaº ē cōtradictorᵐ
habitus gº ſ.aº² pȝ qa unū cōtra
dicᵐ tollit & interimit aliud gº nō
ſubſterniť ſibi Cōfirmať ei nō
qa ex adiacēte & ſubſtracto cui
adiacet fit aliquod unū per ſe uel
p acñs 7º meᶜᵉ.ſȝ ex negatione &
hitu nō fit aliqđ unū ꝑ ſe nec per
acñs per ꝯmenᵗᵉᵐ 4º meᶜᵉ ꝯmēto
4º.q dicit ꝙ inteꝰ negatōȝ & ha
bitū ſiť non inteᶠ gº ſ. 3ᵐ ſſm
qđ ymaginor ē ꝙ negaº & priua
tio accipiūt eē poſitm̄ diſtinguiᶠ
ab actu ītellectꝰ.nā ſi negatio bēt
eē poſitm̄ ꝓductū ꝑ actū inteꝰ eᶠ

ꝓceſſus in infinitū ī talibus eſſe
ꝓductis.ꝯñam ꝓbo.q̄ro enī đ ne
gatione q̄ negat illud eē poſitiᵐ
formatū ꝓductū per inteᵐ.Aut
poteſt formari per aliū actū īteꝰ
aut non.Si ſic quero.De illo &ᶜ
in infinitū.Si non eadem rōe ſtā
dum fuit in primo. Ac rñoneȝ
in oppoſitū dico ꝙ aº² ē uera đ iº
quod per ſe apprehendiť a poten
tia.nō de iſto quod ꝑ accidens ap
prehendiť.unde priuatio nō mo
uet inteᵐ.ſed terminat non perᵉ
ſed per accidens. Ad rōes pri
cipales auctoᵗᵉ Aꝝ.eſt pro nobiſ
tuȝ ꝙ priuatio ē per ſe non ens
Ad rōes dico.ubi eſt ſciendūȝ ꝙ
ipſa tangit utrūȝ in materia ſint
infinite priuationes.que eſt diffi
cultas ſatis dubia.Ad quā de pñ
ti poteſt du² dici. Primoº ꝙ ñ
haberetur ꝑ ipoˡ infinitas eē pri
uationes in mā . Ponere eſſe infi
nitatē aliq̄rū nō dicentiuȝ perfec
tionem nec aliq̄. entitatē poſitiaȝ
nō habeť pro īpoſſibili.Cuiuſmo
di ſunt ꝑuationes & cū hoc ſatis
poteſt & ſtare. Aliter forte dice
rent aliq ꝙ tot ſunt priuationes
in materia quod forme ſunt poſ
ſibiles in ea produci.& quia non
ſunt infinite ſed finite in īfinitū
ita ꝙ poſt q̄libet productā poteſt
alia produci & nūq̄ deuenire ad
ultiāȝ.ſic ī mā ſunt priuaᶜᵉ finite
& ſm hoc patet iam ad rōnes.

& hec ſufficiant de pñti q̄ſtione.
& per ꝯñs de toto primo lº phiꝝ.
Expliciūt q̄ones eximii doctoriſ
canonici magiſtri petri caſuelis
ordinis mioꝝ ſuꝑ primū librum
phiꝝ Aꝝ.Incipiunt q̄ones eiuſ
dem ſuper zᵐ.

CIRCA.SECV
ndum libꝝ Queriť
utꝝ for² generabil
& corruptibil ante
ſui ꝓduci hēat aliqđ eē reale diſ
tinctū ab eſſe mē.Et uť ꝙ ſic.pri
mo per Aꝝ.in priº hꝰ z¹ q ponēs
drām inter nālia & artificialia.
Dicit ꝙ nālia habent in ſe prinᵐ
intriſecū ſui motꝰ. artificialī aūt
nō.Quero igitur quid intelligiť
ꝑ iſtud priuᵐ intrinſecū ſui mo
tus.nō mām.qa talis repitur etiā
in artificialibus.nec per iſtud pᵗ
intelligi formā informanteȝ aliq̄
mām.nā iſta repugᵗ forᵉ generan
de.& in eiuſ aduentu corrumpi
tur.gºoȝ ꝙ tale prinᵐ intrinᵐ in
telligat aliqđ eſſe forᵉ & aliqueȝ
gradū entitatis eꝰ.q ſe habeat in
rōe principii actiui ſᵘ forᵉ gene
rāde . ꝑ²in zº hꝰ & priō dicit ꝙ
nō ex quolibet fit quodlibet. ſed
ex detiato fit đtiatum. ita ꝙ ōia
q̄ ſunt a nā fiunt a prinº detiato.
ſed illud prinᵐ detiatū nō pōt in
eē mā cū ſit in pō ꝯtradictōis gº ſ.
Cōfir² ꝓles ꝓduciť ex ſemie
gº oȝ ꝙ in ſemine ſit aliqđ prinᵐ

actiuū.quare enim ex ſemie aȝini
melius gñať aȝinꝰ q̄ leo niſi qa in
illo ſemie eſſet aliquod prinᵐ ac
tiuū ſᵘ forme generande.hº autē
nō pōt eē.ut dictū eſt.forma aliq̄
talis pexñs cū ipſa corrūpať ī ad
uentu alterius gºoȝ ꝙ hoc ſit ali
qđ eē īcōpletū forᵉ gñande ꝑ²
rōe ar² ſic.illud qđ ē realiter gñaᵉ
rea² di² ab illo quod nō ē realiter
gñaᵉ.ſed forma añ ſui gñatōȝ eſt
rea² gñabilis & non mā gº ſ. Sȝ
eē qđ di² ab alio realiter habet ali
quod eē realiter ab illo diᵗᵘᵐ gº
ſ. Cōfir² de quocunꝗ ꝑ̄dicať
aliquod eē reale extremū poſitm̄
alicꝰ cōtradictionis hoc hȝ aliqđ
eē reale diᵗᵘᵐ ab illo de quo tľe ex
tremū nō pōt ꝑ̄dicari.extremum
enim cōtradictionis reale poſitm̄
ē ens reale.q̄ qdem extrema ꝯtra
dic² nō poſſunt de eadē re ꝑ̄dicari
ſed omne realiter generabile eſt
tale extremum ut patet quia pre
dicatur de forma & non de mate
ria gº ſ. Ad oppoſitum forma
ut diſtīcta a materia eſt actus &
actu.ſed ante generationem non
eſt actu gº ſ. Rº ubi ſic proce
dam.quia eniȝ eſſe duplex.ſ. Actu
ale uȝ & aptitudinale. Et iſtud ē
duplex.ſ.quoddā ſubiuū & quod
dam obiectiuū.Et ideo ſunt duo
principaliter uidenda Primuȝ
utrum forma generabilis āte ſui
gñaᶜᵐ hēat aliqđ eē rale & acᵘale

diſtim ab eſſe materie. 2m utrum
for a gn̄abilis ante ſui pductōem
aliquod eſſe diſtinctū ab ipſa mā.

QVANTVM. AD. PRIMum fuit una magna opio & ē nūc
quorūdā ſolēpniorum doctorum qui
pont φ forma ante ſui gn̄atōȝ hȝ
quoddam reale eē ditum actuale
diminutū & icōpletū ꝯcatū mē,
qd qdē uirtute nālis agentis pro
ductia ad actū ꝯpletū & pfctū, &
ē prinm actiuū actus cōpleti, & iſ
tud tale eē icōpletū eſt inchoatio
forme & quoddā eē ſeminatm & rō
formalis ru forme gn̄ande. ¶ Hec
aūt opio ſic p². pmo qa alias ſeq
ref φ gn̄ao for nālis nō eēt gn̄a
tio. ſed creatio nec nālis ſȝ uiolen
ta. ꝯn̄a iplicat contradictōm g° &
an̄s. ꝯn̄a p² q̄tū ad oēs ſui ptes.
p° qa nō eſſet gn̄atio ſed creatio.
nā hec ē dr̄a inter gn̄ationē & cre
ationē. qa generatio ē de aliquo
ſui. creatio ē de nihilo. cum g° mā
nihil ſit for & unū princim non
ſit ex altero p° h⁹. ſilr uel φ ip
ſa ſit ex nihilo & ſic creabif. ul φ
ſit ex aliquo ſui. hoc aūt non eſſȝ
niſi pexiſteret i mā ꝫm aliqd ēe e⁹
icōpletū g° ꝫ. 2a ps ꝯn̄e pbaf
qa hec ē dr̄a inter motū nālem &
motū uiolentū. qa motus nālis ē
ab aliquo prino intrinſeco. uiolen
tus uero ab extriſeco. un̄ Arꝫ. 3°
phicorum. dicit φ uiolentū ē c⁹ pri
cipiū ē ab extra nō cōferentē uiȝ
paſſo qd nō pōt ire de ui paſſiua
qa ipoſſibile ē pati ſine exercitiis
uis paſſiue. p² a nullū agens fi
nitū pōt ſupra diſtātiā infinitam
pȝ qa nihil pōt ſupra ȝ maius ſe. ſȝ
inter ens & nihil cū ſint ꝯtradica
ē diſtantia infinita cū in nullo cō
ueniant. g° ſi fora gn̄abilis an̄ ſui
gn̄atōm eſſet ſimpliciter nihil cū
poſtea per agēs nāle fiat aliquod
ens nāle qd ē finitū pōt ſupra diſ
tantiā infinitā p²a tunc nihil &
aliqd eſſent idē ꝯn̄s ē fſȝ g° & an̄s
fſitas ꝯn̄tis pȝ cū ſint cōtradictoa
p² ꝯn̄a qa iſta eadē forma que eſt
nūc gn̄ata fuit prius gn̄abil & p
te prius erat nihil & poſtea fit ali
qd qd iplicat ꝯtradicem g° ꝫ.
Iſta opio nō placet. dico igif alif
φ fora an̄ ſui gn̄atōm nō hȝ aliqd
eſſe actuale ꝯpletū nec incōpletū
ita φ nō ymaginor φ forma nāl
ſit totalr ab extra ut ponūt dc
tores formarum. nec totaliter ab in
tra φ acu an̄ ſui gn̄atōȝ pexiſtāt
i mā latitantes ul icōplete & p⁹ea
p gn̄atōȝ manifeſtenf & habeāt
eē p gn̄atōm cōpletū ſicut ponūt
ponentes latitaes formaruȝ. ita φ
ymaginor φ ipſa fora nālis nullū
habeat eſſe actuale i mā. hȝ tn̄ ali
q̄s diſpoſitiones p q̄s for ipſa p
ducif. hec aūt opio ſic pbatur
Primo quia ſequeretur φ infini
ta eſſent actu in materia. ipſaȝ ac
tualiter informana. ꝯ° ē fſm ergo
& an̄s. falſitas ꝯn̄tis patȝ. p² ꝯn̄a.
qa ifinite ſunt fore poes pduci.
ſi g° q̄libet hȝ aliqd eē actuale qd
ſit e⁹ ps ſe infinita i mā actualr
exiſterēt. ppterea ſeq̄ref φ fora ſbā
lis ſuſcipet magis & min⁹ & φ eſ
ſet diuiſibilis. & φ ei⁹ gn̄ari eſſet
intēdi & remitti & nō gn̄ari. ꝯn̄s
ē fſm g° & an̄s. fſitas ꝯn̄tis pȝ. cui
cūqȝ phānti. p² ꝯn̄a q̄m ad oēs ſui
ptes. Primo q̄m ad pmā ptē. uȝ φ
ſuſcipet magis & mi⁹ nā p te fora
an̄ ſui gn̄atōȝ hȝ eē icōpletum &
poſtea per gn̄ationē hȝ eſſe cōple
tū. & per ꝯn̄s eſt pfectior q̄ pri⁹.
Ex quo etiā pȝ φ ē diuiſibil. q̄tū
ad ultimā ꝯn̄am pȝ qa nullū eius
fieri ē gn̄ari. ſed intendi & remit
ti pȝ. qa illud cuius preexiſtit ali
qs gradus actualis incompletis
poſtea fit ſub eſſe maioratur. &
per conſequēs intenditur. ſed ho
poſito hoc poneretur ergo ꝫ
p²a gradus ille actualis fore ques
ponis i materia uel ē pduct⁹ uel
inproductus. Si inproductus g°
ieffect⁹ & p ꝯs de⁹. ſi pduct⁹ uel ē
pductus de nihilo ſui ul ex aliq°
ſui. nō ex nihilo ut tu dicis in p²a
rōe qa oē tle creaf g° cū mā ſc ni
hil forānc etiā tū ddučis. ſe φ tle
eē icōpletū ſit ex aliq° pſuppoſito
qd ē ps e⁹ & tūc de illo q̄rē in ifi
nitū p²a i eēn ordinatis & eiuſ
dē rōis agens cōtinens uirtualr
gradū perfectiorē & ſupiorē con
tinet gradū quēlibet inferiorē ſȝ
nō ecōuerſo. ſȝ grad⁹ actualitatis
eiuſdē fore ſunt e⁹ſdē rōis eſſen
ordinati ꝫȝ iſtā opinionē. qa un⁹
ē in poa ad alterum g° agens & cō
tinens uirtua poſteriorē cōtinȝ
uirtualiter quēlȝ porē. ſed agens
nāle cōtinet uirtua poſteriorem
g° & quēlibet priorē. pōt g° pro
ducere primgradū ſicut & ultm
fruſtra g° pōif aliqs tal grad⁹.
p²a ꝯtra rōȝ eorum pmā in q̄ ſpāliter
ſe fundāt pōt argui p°° ſic qa aut
actus cōplet⁹ forme educif ime
diate d poa mē. aut educif imete
d pō illi⁹ act⁹ fore icōplet⁹. Si del
pmū g° ſe φ educif imediate de
nihilo ſui. & c ſe creatio ſicut de
ducif ex ui rōis eorum. Si 2m ſeqf
φ actus icōpletus fore ſit inmete
ſubm̄ gn̄ationis fore & n̄ ipa mā.
qd ē incōueniēs qa ſubm̄ & tin⁹
drn̄t per eēm. & ſic iſte actus icō
plet⁹ fore di eēna forma cōpleta
ex quo ſeqf φ ipa forma cōpleta
nō educif de aliquo ſui cū illud d
q° deducif ſit diſtictū eēna fora.
p²a cōtra eandē rōȝ ar² prio ſic.
qa infectius nō ē prinm actim ac
tuatis pfectōis. ſȝ illud eē pōle ē i
pfectius q̄ ſit eē forme cōpletum
eductum per generationem g° ꝫ.
Confirmatur illud quod eſt
ſimpliciter in poa de ſe nō ē actim.
ſed illud eſſe forme dimitum eſt i
potentia ru illius acus completi.

gº ꝫ. Pro euidenˢ hꝰ opiōnis ē
intelligendū ꝙ ponere prinm ac-
tiuū pōt itelligi duˣ. Vnoº ꝙ p
tale prinm pōaṛ aliqd qđ poſtea
fuit forª puta ps forᵉ uel forª ſub
eſſe incōpleto. Alioº per princim
actiuū pōt intelligi aliqua diſpō
q̄ ꝯſeˣ mām que ſe habet in rōne
principii actiui rᵘ forme generan
de. Primoº nego prinm actiuū
in materia. zºº cōcedo. Sꝫ iux
ta iſtā pōneꝫ ſunt aliqua dubia.
primū ē ꝙ forme educunṛ de
pō mē. & qđ hº dictū ē ꝫᶜ unꝰ
doctor dicᵗ ꝙ formā educi đ poª
mē. nihil aliđ ē q̄ formā depende
re in ſuo eſſe & fieri & cōſeruari
ab ipſa mā. Et ex hoc eē dicif for
ma educi ab ītra & non educi ab
extra. qa ſuū eē necº ē eē in mā. ſi
cut enim in ſubō ꝓprio ſibi. Si q̄
autē forma eſt q̄ poſſit eē ſine cō
poſito & ſine mā illa dicif ab ex-
tra qa ſuū eſſe nō ē necº in mā eē.
Aliter dicit gñalis miſter miōrū
gerardus edonis ꝙ forme educū
tur de poª mē. i. de poª mālium a
gentiū. Aīa eni rōnalis cū non e
ducatur de poª māliū agentium.
ipſa nō dicitur educi de pō mē
zm dubiū ē qa uř ſm iſtā opionē
poni prinª eē ex alterutris. Cum
eni ponis ꝙ forª educif de mā &
non ex aliqº ſui ꝫº principia eē
ex alterutris pōt intelligi dupˣ.
Vnoº tranſitiue ſic ꝙ unū prim
trāſeat i alteꝝ. ſiᶜ mā trāſeat i ꝯpo
ſitū. Alioº itrāſitiē ſic ꝙ illđ ex qº
fiūt n̄ trāſeat i tᵐe factū ſꝫ ſit ſbm̄
factiōis eꝰ & iſtoº fiunt forme ex
materia nō autē primoº. 3m du
biū ē qa uidetur rōi ꝙ ex nihilo
poſſit aliquid fieri quod tamē ui-
detur eſſe negatum ab Aꝝ. & ab
aliis phīs ṗmo huius. ꝫº & di
co ꝙ iſtud prinm ex nihilo nihil
fit poteſt intelligi multipliciter.
Vno modo ut li ex tenetur ordi
naliter ut ex nihilo nihil fit. i. pꝰ
nihil poſſit aliquid fieri & ſic eſt
falſum Alio modo poteſt tene
ri ſubiue. ita ꝙ nihil non ſit qua-
ſi ſubm̄ factionis eius & iſtoº ue
rū ē. apud qđcunqꝫ agēs. Nihili-
tas enīꝫ non ē ſubm̄ factionis cū
ſit idē ſubm̄ factionis & tim eius
ſicut idem eſt ſubm̄ motus & tiꝫ
motus. Alioº pōt intelligi ſic
ex nihilo nihil fit. i. ōe agens ī fac
tione ſua reqrit aliqd taq̄ ſubm̄
factionis eiuſ puta materiā. & ito
mō ueꝝ ē de agēte nāli non de ſu
pra nāli. uñ ꝯiter ſic expōiª ꝙ ex
nihilo nihil fit taq̄ ex ſbō bñ taq̄
ex tio. Deꝰ eniꝫ pōt agere ex nihi
lo & aliqd ex nihilo ꝓducere Ita
ꝙ n̄ pſuppᵗ māꝫ nec aliqd ī ꝑe me
diāte qº agat. Cꝰ opm phī poſue-
rūt. ꝙ aūt hec ueꝝ ꝓbo qa ī deo
ē īfinita pō & īfinita uirtꝰ igiª &
ōipotenª ſꝫ ī ōipō cadit imete oīa
poſſe ꝓducere gº ꝫ. Et añs patet
8º phicoꝝ izº meᶜᵉ ꝫª pꝫ quia īfi
nita pō nulla ē maior. De hac
aūt mā utꝝ deus ſit cā effectiā &
imeta uidebif ī ſuo loco. Nā de hº
ē magna diſcordia inter phōs &
theologos. 4m dubiū ē cū ī mā
pte n̄ ſit maior eē forē. Que ē gº
cā quare magis ex hac mā ꝓducif
hac forma magis q̄ aª pū ex gñō
tritici quare nō pᵗ fieri oliua cuꝫ
ſol ſit uniforis reᵘ oīm. ꝫnº hº iō
eſt. quia ſecūdū ꝯmēᵗem 6º meᶜᵉ
quia ī mā ſūt q̄dā ꝓpetates ſiū hi
litates q̄ detiant actōneꝫ agētis ad
certū tinū ꝓducēdū Quītum
dubiū ē de ſēīe quid ē. ꝫº dico ꝙ
ſemē ē corpus quoddā īꝑfectū ꝓ
ductū a gnānte cuius forma ē nā
n̄ pp ſe itēta ſed pp altm ut ex īpō
gnāf aliquod ſiꝑe gnānti Vñ itel
ligēdū ꝙ ſemē nō poiṛ ut ſit pri
cipiū actm̄ gnāˡᵉ pricipaliſ tamē
corrūpif ī aduētu forme tū quia
ē īꝑfectiua forª īgeita ſed ſe hᵗ in
rōe diſpōſitiue mē ad talē formaꝫ
que quaſi reducif ad genꝰ ṗnciˡˢ
effectiui. Vñ lꝫ iſta rō ſeminal fit
ī mā nō tñ ē ipa mā nꝫ ē aliq̄ icho
atio talis forme ſeq̄ntis puta ali-
qđ eē īcōpletū ut ṗdicta opio. ſꝫ
rō ſeminalis ē aliq̄ q̄litas neceſſa-
rio ꝯñs forāꝫ ſeīs. His uiſis rñ
deo ad rōes iſtius oppōis in oppo
ſitū. Ad ṗmā nego ꝯñām.
Ad ꝓbationē de creatiōe dico ꝙ
īter gnātionē & creatōꝫ ē ita dñā
qa creari ē ex nihilo ſui tā ex pte
terª q̄ ex ſbō ſui. qa cātio nł pſup
ponit rei creande nec etiā ſuppoᵗ
ſbm̄. gnātō aūt bene ſuppoᵗ ſbm̄
uel aliquid ri creande. Forma igª
nāliter educta lꝫ nihil pſupponat
tanq̄ ptē ſui. bene tñ taq̄ ſbm̄. uñ
lꝫ ṗnciª nō ſint ex alterutris ut di
ctū ē p modū termini & trāſitiē
bñ tñ p modū ſbi & itrāſitiue. Et
ſi dicaf de aīa rōnali ꝙ ipa pſup-
ponit ſbm̄ qa mām & tñ dicif cre
ari. Rñdeo & dico ꝙ ī creane
aīe ſunt due mutationes large lo
quēdo de mutatiōibꝰ. ṗª icipit
a ſuo nō eē ad eē. & ſic nō pſuppo
nit creando aliqđ ſbm̄ uel māꝫ.
Secūda mūº icipit añ n̄ eē unitū
aīe ad eē unitū et iſtoº ꝯcurrit mª
Primoº gº dꝫ dici creaº Secūdoº
non. Ad ſecūdā ꝓbationē de
nālitate gnātiōis pono iſtā ꝓpō-
neꝫ ꝙ nālitas gnātōnis et motus
nālis accipiēda ē ex pte ṗnᵘ paſſi
ui ad forāꝫ nālis itellecti et nō ex
pte ṗncipii actiui ipſi mobili īex-
iſtētis. ꝓbaº huiꝰ quia nālis mūº
ē ſm quā paſſū mūf ſecūdū ꝙ ap
tū natū ē mūri a quocūꝫ gnāte
Vnde 8º phicoꝝ grauia mouēf
deorſū et leuia ſurſū quia ſic apta
nata ſunt moueri. ſed hoc eſt rati
one principii paſſiui. ergo ꝫ. Vñ
eo ꝙ aliquid habet aliquā diſpōꝫ
nālem & iclinationē ideo ibi ē nā
litas. Hoc etiā pꝫ ī motu celi ubi

mã nõ ē aliqđ ꝑncipiũ actm̃ itrin ſecũ cũ ſola itelligentia ipꝫ moue at. Ad ꝓbationē que adducit de diffinitõe uiolẽti. dico. ꝙ debꝫ ſic exponi itelligẽdo hº ptim paſſo teneri ablatiue & ē iſte itellectꝰ. Violẽtũ ē quoddã motũ ab extriſeco manifeſte ipõ paſſo nõ cõferẽte aliqđ uiꝫ nõ ē ſic i generatione nãli. qa i generatiõe nãli cõfert ẽt ui ipm paſſuꝫ nõ actiue ſed iclinatiue. & diſpoſitiue qñ ſcꝫ mã habꝫ determiatã iclinatõeꝫ ad formam nãlẽ educẽdã qđ nõ ē uerũ de uiolẽto cũ lapis fert ſurſuꝫ. ſed ex hº nihil hẽs. ſufficit enĩ ꝙ mã ſit iclinata ad formã nãlẽ ad ſaluãdũ nãlitatẽ gnãtiõis eſto ꝙ nihil accipiatur ex pte mãe. Vñ uiolẽtuꝫ paſſuꝫ nõ hab& iclinationẽ nãleꝫ ad motũ. ſed i motu nãli ipm paſſum hꝫ nãlẽ iclinatiõeꝫ ad ipꝫ fim & ſic nõ hẽat ꝑnm effectiuum ſui motꝰ. gnãtio gº forme ſbãlis dic nãlis ꝓpter ꝑnm diſpõitũ itra nõ ꝙ hẽat actm̃ qđ ſit ps forme generãde. Violẽtũ aũt ē magis determinãs & neceſſitãs ad opm ſiue nẽ qa cõtra nãm põderoſi ē moueri ſurſuꝫ. i artificialibꝰ aũt ē iductõ forme ɔtra iclinationẽ mãe. ut pꝫ i edificiis & erectionibꝰ. Eſt eniꝫ cõtra iclinationẽ grauiũ nẽ ꝙ ponit ſurſuꝫ i tecto. ł ſaltẽ ẽ i potẽa neutra ad formas artificiales.

Ad zam diſtãtiã ifinitam ẽ duplex. quedã p rõnẽ ifinite ꝑfectionis i altro extremo & hec ē poſſitiua. Alia negatia puta ꝑ negatõeꝫ cõuenientẽ extremorũ. ꝑma diſtãa ē iter deũ & creaturã. za inter duo cõtraditoria. ſupra ꝑmã nm agẽs põt. ſupra ſecũdã bñ. ſiue infinitũ ſiue finitũ. lꝫ finitũ nõ niſi uirtute ifiniti. Ad 3m dico ꝙ aliq̃ eẽ idẽ põt eẽ duplicit. Vnº poſitiue. Aliº neue. dico gº ſm ꝙ forma eadẽ que ē mõ genita fuit ꝑus generabilis, poſitiue nõ ꝑuate qa nihil ē idẽ ꝑuatiue nec diuerſuꝫ niſi ſit ens. cũ iſta ſom dicãt đ ẽte 4º mece. ſed dico ꝙ ē eadẽ nege. hoc ē qa nõ ē alia.

QVANTVM ad zm artim ubi erat uidẽdũ. Vtrũ forma generabilis ante ſui generationẽ hẽat aliquod eẽ potentiale ꝓpm diſtictũ a mã & a potẽtia eiꝰ. Vbi ſciendũ ꝙ fuit una opĩo cuiuſdã ſubtilis doctoris que poſuit, quodlibꝫ ꝓducibile añ ſui generationẽ haber& aliqđ eſſe: & aliq̃ propriam entitatem ꝙ qdem tale eſſe non erat exñs. ſed erat i potẽtia exiſtẽdi. ita ꝙ imaginabatur. ꝙ ipſa non eſſ& nihil. poteſt. n. rs habere eſſe quidditatiuũꝫ ante ſui exiſtentiam. hec autem opĩo ſic probatur. ꝑmo arguit ſic unꝰ Vbicũqꝫ aliquid dicit de aliquibus duobus maiori unione q̃ ſit unio generis ł ſpẽi ibi utrũqꝫ eſt ens ẽtitate ſim ſibi ꝓpa. ſed đ for ꝓducta & de for ꝓducibili maior unio ē q̃ ſit unio gnis uel ſpei. gº cũ forma ꝓducta dicat aliq̃ ꝓpaꝫ entitatem diſtinctam a materia & a quocũqꝫ alio hẽat ſili & ipa ꝓducibilis & gñabilis. Aºꝛ pꝫ nã đ ẽte & đ nõ ente nichil poteſt dici unitate maiori uniõe nec minori. Cũ unica ſunt quorũ nomẽ ē cõe. & ſecũdũ illud non rõ ſubſtãtie ē eadẽ q̃ non poteſt ɔpetere enti et nihilo Vñ ɔtradictoriis ctuius ſũt ens & nihil cuꝫ ſint cõdictoria nihil põt eẽ cõe uniuocũ nec aºꝛi nec miõri uniõe. Minor ꝓbat quia uel eadẽ forma q̃ ē geĩta numero fuit priꝰ gñabilis uel aa et alia. Si alia gº ita que fuit genita nũq̃ fuit gñabilis. Si eadẽ numero cũ nualis unitas ſit aºꝛ q̃ unitas gnis ł ſpẽi. 5to mece ſequit neceſſario ꝓpoſitũ. Tenẽtes iſtam ptẽdicunt ꝙ iſtã rationꝫ eẽ iſolubilẽ. ꝓpꝫ. ois ꝓpa paſſio ꝑſuppoit ſubiectũ. i eẽ ſuũ rois. ꝓpõ actual ꝑſuppoit tios ueros. ſed ueritas ē paſſio entis & iſta ꝓpõ fuit eternaliter uera for ē for ſortes eſt ſortes gº opꝫ ꝙ utrũꝫ hẽat uerã ẽtitatẽ & non ſint ꝑciſe nihil ꝙ autẽ iſta ſit eternali uera ſortes ē ſortes & ſic đ aliis ɔſilibꝰ aus licꝫ qdã uenerabilis doctor ē diu negauit. Ego ꝓbo tñ uel iſta eſt uera uel ſua ɔtradictoria ſi iſta gº nõ ē uera ab eterno ſor. ē ſor. gº iſta ē eternaliter uera ſor. ē nõ ſor. ſed ſortes & nõ ſor. ſũt ɔtradictoria gº unũ cõtradictoriũ ꝑtur de aº. ſed hoc ē ipoſſibile apud oẽꝫ põm gº ꝛc. tũ etiã. qa ois ꝓpõ negatia uera ē p accñs ſm Arꝫ. ꝑmo piarmenias eo ꝙ reducit ad aliquam affirmatiuã p ſe uerã maxime ad iſtã i q̃ idẽ ꝑdicat de ſe ꝑdicat. ſꝫ iſta p accñs ē uera eternaliter bonũ nõ ē malũ. gº iſta reducit ad aliq̃ affirmatiaꝫ puta i q̃ idẽ ꝑtur de ſe puta ad iſtã bonũ ē bonũ. Tũ etiã p eandẽ rõnẽ deus uerificaſſ& iſtã ex tpe. oẽ totũ ē maiꝰ ſua pte ita ꝙ ante mũdi initiũ ñ fuiſſꝫ uera, tũ etiã qa hº ē hoc. qa ſt hoc 4º mece. ſed ſor. ab eterno ſt idẽ ꝙ i eẽ ꝓducto. hẽtur ei ſcia de re nõ exñte gº ꝛc. ꝑ. 3º ꝑncia arguit ſic. In quocũqꝫ icluditur dria ẽtis in ipõ icludit entitas. ſꝫ i quolꝫ ente añ ſui ꝓductionẽ icluditur differẽtia ẽtitatis. gº ꝛc. aºꝛ patꝫ. quia ipoſſibile ē ꝙ i aliquo icludat diuidens q n i ipõ icludatur diuiſũꝫ. bºꝛ pat&. quia actus & potẽtia ſunt differentie entis. uł ſaltem rationes diuiſiue nono methaphiſice. Sed i quolib& ꝓducibili icludit potẽtia. qa qđlꝫ ē i potẽtia gº ꝛc. ꝓptẽa quorũcũqꝫ cadẽtiũ ſub extremis uniuſ & eiuſdem contradictionis aliqđ includitur i uno qđ non i alio. qa

ipoſſibile ē ꝙ cōtradicta p oīa ea
deꝫ icludāſ ſꝫ nichil īpoſſibile .&
nichil poſſibile cadūt ſub extreīs
uni9 & e9dē cōtradictiōis que eſt
īter poſſibile & īpoſſibile g° aliꝗ
īcludiſ ī u°,ꝗ nūq̄ ī a° ſed h° nō
eſt nichileitas cū ſit 9īs utriqꝫ g°
aliquid pt̄er nullitatē .ſed h° nō
ē niſi dicat aliq̄ ētitatē g° ꝫc.
Confirmaſ de quocūꝫ pr̄ extrem
cōtradicis positim ipm eſt aliqua
ētitas .ſed d̄ creatura eternaliſ pdi-
caſ h91 extremū g° .Maior patꝫ
quia cōtradic° ē īter ens & nō ens
ita ꝙ poſitim ē ens aliud nō ens
nō ē poſitim 4° mece.bo2 pꝫ. quia
iſta ē eṙnaliſ uera for ē pducibil
p extrem poſitim h9 cōtradicis p
ducibile & nō pducibile .ppa
ar° ſic.in quocūꝫ icludiſ rela°. rea
lis nō facta nc ficta p itellectū ip-
ſum aliq̄ ētitatē realē icludit . ſed
in quocūqꝫ pducibili eſt h91 g° ꝫc
bo2 pbaſ quia pō referſ ad actū
4° mece.ſed quodlibꝫ pducibile
extra itellectū ē ī pō g° extra in-
tellectū referſ ad actū. .pp oē
ſcibile ſciā uera reali uerisſiā in-
tellectiōe p ſe itelligibile ē aliq̄ en
titas .ſed quelibꝫ creatura āte ſui
pducem ē h91 g° ꝫc.a°2 pꝫ.qa ſcia
ei ē eoꝝ q̄ ūa ſunt.& nl pt itell ni
ſi ſit ens.bo2 pꝫ.deus eni itēdit p
ducibilia hab& qꝫ ſciaꝫ de ipis.g°
ꝫc. Sed cōtra iſtā opinionē ara
ſic.qa tūc ſeqſ ꝙ nihil poſſit no-
uiter creari.ꝯn̄s ē falſūꝫ.g° & anſ
ꝯn̄a pbaſ.illud nō pōt creari cui9
p̄ceſſit totū nullū eē reale & qd
ſimplr nō ē nihil.iſta pꝫ.nā crea°
ē de nihilo ſui.ſed per te creatura
ante ſui pductionē hab& ueruꝫ
eē reale & nō ſimpliciter nihil. g°
ꝫc. Cōfirmaſ.q̄ro enim . quid
forma generalis acqrat in ſui p-
ductione.uel enim acquirit aliq̄
entitatē eēntialem quā p̄us non
hēbat.uel ſolū accn̄talē.ſi eēntia-
lem g° tota eius eēntia nō prefuit
ī eē qdditatio. Et ſilr̄ quereręꝫ de
iſto eē acquiſito.Ipſuꝫ .n.fuit p9
poſſibile produci.g° ſimiliſ ante
ſui pductionē habuit ueram en-
titatem.tunc uel aliqd acquiſiuit
in ſui pductione uel nihil.non ni
hil.qa omnis noua pductio ad a
liquod nouū d̄terminatur.ſi aliqd
tunc ſicut p̄us.illud fuit poſſibi
bile pduci ſi dicaſ ꝙ acquiſiuit a
liquam entitatem accidētaleꝫ . g°
nec ī generatione nec ī creatione
nō acquiriſ niſi ſolū accidens. &
ſic non habebūt ab alteratiōe dif
ferētiam. Et ſimiliter querā de ī°
eſſe accidētali acquiſito.quia ipꝫ
fuit prius poſſibile pduci . ergo
quādo pducitur aliquid acquiri
tur.aliter non eēt pductio.& ſic
pcedam de illo alio ī infinitū . Iō
dicatur aliter.ꝙ na creatura āte
ſui pductionē habuit aliquaꝫ en
titatē realem ī ſe.& cū hoc tamen
dico ꝙ fuit realiter pducibil.
Hec opiō ſic pbaſ.Iſtā entitateꝫ
realē quā dicis ꝙ hꝫ creatura.uel hꝫ
a ſe uel hꝫ ab alio no p̄t dici a ſe tū
qa Iohānis p° oīa p ipm fcā ſunt
& ſine ipo fcm̄ ē nihil. Tū eti
am qa ſolus deus ē a ſe & eē a ſe
dicit pfectioēꝫ & ab alio nō depē
dere.ſꝫ oīa depēdent a deo. Eſt ei
dare ī uniuerſitate ētiū aliqd unū
ens ſima pm a q° oīa depēdēt. Vn̄
12° mece un9 g° p̄nceps.ſi ab alio
cū nihil fit ab alio niſi p pductio
nē g° an̄ ſui pductiōꝫ fuit pduc-
ta.& tūc q̄rā cū oē pductum ſit
prius pducibile qa potēa p̄cedit
actū ī eiſdē 9° mece.& p te omē p
ducibile diciſ aliq̄ ētitatē ut etiā
p tuas roēs opīe pbari poſſit g°
an̄q̄ hēret ētitatē huit ētitatē et
tunc q̄rā de illa ētitate ut p̄us.
Preterea iſtā ētitatē q̄ dicis creatu
rā hrē an̄ ſui pductioēꝫ ł de9 pōt
ipaꝫ anihilaſ ī tali eē uel nō.ſi nō
g° neceſſitaſ & pōterit alicui daſ eſ-
ſe & nō auferre ꝙ ē maīte. falſum
ſi pōt anihilare tūc h° fcō ul ipſa
creatura ē poſſibil pduci uel non
ſi ſic cū p te omē pducibile inclu
dat aliq̄ ētitatē.g° qꝫ nullā hꝫ en
titatē hꝫ ētitatē.ſi non g° poterit
ei9 pō mutari quia prius poterat
& nō nunc. Ad euidenciā hui9
opiōis pono aliq̄ dicta. p̄mum
dictū ē ꝙ iſta poteſtas & pō qua
creatura dici ab eṙno pducibil non
eſt aliq̄ potēa ī creatura forliſ exiſtens
cū ſit nihil ipa creatura.ſꝫ ē p̄ſciſe ip
ſa potēa dīna denoīans ipa pdu-
cibilia.cū ſit eadē ſciā q̄ de9 ſit ip
ſas creaturas.creatē ſunt a deo ſci
te & nō aliq̄ ſciā ipis forr in exiſ-
tente .ſic & eadē potēa qua deus
poteſt pducere creaturas.creatē
ſunt poſſibiles produci ab eo.
2m dictū eſt iſtud ꝙ creatura ab
eterno hꝫ eē potētiale p eſſe diuie
potentie abte.hꝫ eſſe pductū per
exercitiū diuine potē. 3m dic
tū eſt ꝙ licꝫ creatura nullū eē re
ale hēat in ſe an̄ ſui pductiōꝫ hēt
tū eſſe in ſuis cauſ & in aliq̄ eſſe
denoīatiuū. Vbi ſciēdū ꝙ crea
tura ante ſui pductionem habet
decē ł nouē modos eēndi.& accipe
illū p pductiōeꝫ. p99 ē poſſibi
le & pōle. 299 ē eē pdec. 399
ē eē itelligibile. 499 ē eē ī itellcū
599 ē eē uolibile. 69mo9 ē eē uoli
tum 79mo9 eſt eſſe ponibile. 89
mo9 eſt eē poſitū. 99 modus eſt
eē quidditatm īeē tn̄ pōli. io9 mo9
ē q p creatioēꝫ accipiſ eſſe quidi
tatiū ī eſſe actuali. 4m dcm̄ ē iſ
tud ꝙ rō cui attribuiſ potas ē rō
ꝯceptibil rō ꝯcepta.ratio poſſibilis
ratiō poſitiua rō nō neceſſario po
ſitiua ratio nō actualiſ poſitiua
ratio ī p̄ma cā ūtualiter ꝯtēta.
5m dictū ē iſtud ꝙ triplex ē potē
tia ſiue tripliciſ pōt accipi. Vno°
ut ē p̄ncipiū entis de qua loquiſ

A ꝝ.3° de aīa & 4° me^e. Ideo ex
mā & forma fit unū. qm̄ hoc ē ac
tus & reliquū potentia. Hoc etiā
mō loqtur cōmētator in de ſubā
orbis ubi dicit ꝙ mā ſubātur per
poſſe & ad iſtū modū reducitur
mod⁹ potentie actiue & paſſiue d̄
qua 9° me^ce dicit ꝙ poten^a actia
ē q̄ ē pncipiū tranſmutādi aliud ī
q̄tū aliud ē. ſed paſſiua ē que eſt
pncipiū trāſmutādi ab alio iq̄^m
aliud ē. Et iſta poten^a differt a p
ma. quia prima potentia ē pnci^m
entis p modū ptis totū illud cui
ē pricipiū cōſtituentis. Iſta autē
2^a u3 actia & paſſiua ē principiū
entis & n̄ per modū ptis ſ3 p mo
dū agentis uł ptia itatis rferēdo
ſingula ſingulis. alia ē potētia q̄
nec ē pricipiū per modū p'is n^c p
modū agentis uel patientis. ſ3 eſt
dr̄a entis. & ē dr̄a actualis uł eēn
tialis. & hec eſt po^a que cum actu
diuidit ens. & iſta differt a poten
tia prima. quia prima ſtat ſił cum
actu. iſta aūt nō. p^a quia pma n̄
eſt eiuſdē generis cū actu iſta bn̄
qa idē qd̄ ē pmo in potētia ē p⁹ ea
in actu. ſubm̄ aūt ē in po^a pmo ad
actum qa eſt actus eius que non
ſunt eiuſdē generis. iſta potētia
dicit eſſe potētia methaphiſicał
3^a poten^a ē q̄ n^c ē pricipiū n^c dr̄a
entis. ſed tm̄ mod⁹ cōpōis de qua
pmo piarme. dicitur ꝙ poſſibile
ē hōiem currere. & h^c ē potē^a lo^ca

Ex p̄dictis g° pōt patere de h° ꝙ
pncipaliter q̄rit. utꝝ forma gene
rabilis habeat aliqd̄ eē potētiale.
Si^a itellig^t p illud eē potētiale ali
qd̄ eē reale. ita ꝙ nō dicat ſimp^r
nihil dico ꝙ nō. patet ex p̄cedēti
bus. ſi aūt p eē potentiale intelli^t
h° ui3 ꝙ forma gn̄abilis ē ſimpł
nihil. tn̄ habet poſſibilitatē eēndi
dico ꝙ ſic. nā eadē po^a ſicut dixi
qua generans poteſt formā gn̄ar
forma ē generabilis & eadē potē^a
q̄ materia pōt recipe formā ē poſ
ſibilis recipi. Hiis uiſis ꝝ° ad
rōnes illius opinionis. Ad pri
ma3 concedo maiorē ſi dicat po
ſitiue de illis. minorē tn̄ nego. nō
enī dicit idē poſitiue ſ3 negatiue. un̄
ad formā rōnis cū dr̄ aut eadem
forma numero que eſt genita ge
nerabilis fu^t ꝛc. Dico ꝙ ea dē erat
negatiue. hoc ē quia nō ē alia. Nō
aūt poſitiue. qa idē & diuerſu3 po
ſitiue dicunt ſolu3 de exte. illd̄ eni
ē ꝙ nihil ē necē idē nec diuerſu3
poſitiue. Ad 2^m ubi ſciendū ē ꝙ
iſtud argumentū tangit unā dif
ficultatē ſatis dubiā. Verꝝ ad ue
ritatē ꝓpōnū eternaꝝ rq̄rit aliq̄
ē^tas terminoꝝ. l3 Franciſc⁹ de mayro
nis dicat ꝙ ſic. nō tn̄ pōt ſtare
ut pbatū ē ſup. Dico g° ꝙ ad ue
ritatē taliū ꝓpōnū ſufficit preci
ſe ꝙ termini habeant eſſe cōpo.
eē reale. cuius rō pōt eſſe ꝓpōnis
u.ṽitas ē circa cōpōnē & diſionē

intellectus nono me^e. & p^a piar^e
termini g° ſunt cōcepti & hn̄t eē
cōceptū anq̄ p intellcm̄ uniāt eē
g° cōceptū uidet ꝙ ſolū ſufficiat
ad h°: ꝙ etiā ſigno dſignāt. ſicut
enī iſta ē uera ſor ē ſor ita iſta chi
mera ē chimera & tn̄ nullā h3 en
titatē. Cōtra h° ꝙ iſta non ſit
eternaliter uera ſor ē ſor. Argui
tur p° ſic. ubicū3 nō eſt op^m ī ad
iecto n^c ē ptū ſ^m accn̄s lic3 iferre
ex cōiūctis ad diuiſa 2° piar. ſ3 di
cēdo ſor ē ſor n̄ ē ptū ſ3 accn̄s ut
pt3 n^c ē oppo^m ī adiecto id ē ī ptō
g° ꝛc. Preterea 2° arguitur ſic
ſor ē ſor g° ſor ē ſ3 h° ē falſū g° &
illud. Preterea eadē rōe cōcedi
tur i^ta ſor ē hō ab eterno cū ſint
ꝓpōnes ī9mutabiles. ſed illud ꝙ
p̄dicat d̄ alio cum denōia^oe diſtra
hēte uel diuidēte nō pōt p̄dicari
d̄ ipſo ab^te g° cū hō p̄dicet d̄ ſor
cū i^ta dētmiā^oe mortu⁹ diſtrahēte
te ꝙ ē mortu⁹ g° nō poterit predi
cari d̄ ipō ab^te. p̄terea illud ꝙ
nihil ē nō pōt alicui uniri. ſed ōis
ꝓpō p̄ſuppoīt uniōe3. g° ꝝ° & di
co ꝙ qn̄cū3 h° uerbū ē 3^m adiacēs
īplicat aliqd repugnans ipi eē 2°
adiacēti nō li3 arguere a 3° ad 2^m
ſic ē ī ꝓpoſito. cū eī dico ſor ē ſor
nō īplicat exiſtē ſor. cū aūt dico
inferē° g° ſor ē. implicat exiſtere
et ſic itelligit iſta ꝓpō aꝝ. un̄ di°
ꝙ eciā ṽtua^a in eē 3° adiacēti ipli
cat oppoītu3 ipi⁹ eē 2° adiacētis

Ad 2^m dico ꝙ eo modo q° p̄di
cat cū dētmiā^ne diſtra^te nō p̄dica
tur ab^te quia eſſe mortuū diſtra
hit ab eē reale hoīs nō ab eē cōpo
ſito. ideo nō p̄dicat ab^te q̄tū ad eē
reale niſi q̄tū ad eē cōpoſitiue. Ad
3^m dico ꝙ ad h° ꝙ aliq̄ uniāt ſuf
ficit ꝙ heānt eē cōpoſitū. Ex pre
dictis pt3 ꝙ non op3 ꝙ ſi iſta eſt
uera ſor ē ſor ꝙ ſor hēat aliud eē
reale & ſic patet ſecūdū pncipale
QVANtū ad 3^m pricipale dico
ꝙ pō ut ē dr̄ā ētis dicit eē ṽtuale
nō eē forſe rei un̄ dio entis ī ens ī
actu & ī ens ī pō accipiēda ē. ac ſi
diceret aliqd̄ hab3 eē in ſe aliud in
eē ṽtuali rei in ſua cā. alit drēt ꝙ
uerꝝ ē d̄ dr̄a nō diſtra^ua. pō autē
eſt diſtrahibił a rōe ētis. ſi^t ſi dice
ret ꝙ mortuū & ui^m didūt hoīe3
Ad 4^m dico ꝙ aliquid inclu
dēre aliud poteſt eē dupliciter.
Vno mō ī ſe. Alio modo ī ſui cā.
Et hoc ſufficit ad ueritatē maio
ris tue ꝙ includat aliquid in ſua
cauſa non in ſe. Ad cōfirmati
onē dico ꝙ de illo quod nihil eſt
pōt aliquid p̄dicari denōiatiue ex
tremū contradictionis poſitiuu3
lic& non quiditatiue nec forma
liter uel dico in ſe. lic& bene ha
beat eē in ſua cauſa. Vnde ſciēdū
ꝙ homini in eſſentialitate nō ieſt
eſſe nec ſim^r chimere cum homi
non repugnat affirmatio que eſt
eſſe aliquid. ſed tantum ineſt ſibi

negatio ipi⁹ eſſe p remotionē cau
ſe nō poſitis in eſſe. chimere uero
repugnat qm̄ nulla cauſa poſſet
ponere eā in eē. quare g° homini
nō repugnat. chimeꝛ uero repug
nat. Ratio ē qm̄ h° ē h° & illud ē
illud ſ; hāc repugnantiā nō inclu
dit illud uero bene. ideo h° ē poſ
ſibile illd̄ uero ī poſſibile nō prop
ter aliquā entitatē quā dicat hoc
plus q̄ illud. Ad quintu; dico
ꝙ ratio poſſibilitatis ē tm̄ obiec-
talis in re poſſibili nō tn̄ forꝛliter
quia nō diciꝛ poſſibile ex aliq̄ua
quā in ſe hēāt. ſ; quia ē obiectū &
termin⁹ dīne pōtētie. uñ potētia
obiectaliꝛ nō fundat ratiōe; forꝛlē
Ad 6m dico ꝙ illud ꝙ ē ſcibi
le ſufficit ꝙ hēāt eē repn̄m uel eē
cōpoſitū. His uiſis pat; reſpō
tio ad argumēta pncipalia q̄ſtio
nis. Ad auctoritatē ar̄is 2° hui⁹
nā ē pncipiū motus ꝛc. Dico ꝙ p
pncipiū ītelligiꝛ aliđ pncipiū diſ
poſitm̄ & p naturā aliqđ hui⁹ re-
pſentam. Ad aliā auctoritate;
ex determīato fit determīatum ꝛc
Dico ꝙ eo ē. quia ineſt pncipium
aliqđ diſpoſitim rōne cui⁹ ſit hoc
determīate ita ꝙ nō illud. Vn̄ ra-
tio quare ex ſemine leonis nō fit
aſinus ē quia ſunt ille diſpoitōēs
tātū ad iſtā forā;. ita ꝙ nō ad aliā
& ſic pat; ad aliā confirmationē
Ad rōnem dico ꝙ non reqriꝛ
ꝙ diſtinguāꝛ realiꝛ cū diſtinctio

ſit paſſio entis. ſ; debēt dici non
idem. Ad cōfirꝛtioe; iam pat; ex
dictis. & hec ad q̄ſtiōe; ſufficiant

VERITVR IVxta
textū. utꝝ qn̄titas poſ-
ſit abſtrahi a mā ſenſibi
li. Et uideꝛ ꝙ nō. quia ſicut res ſe
h; ad eē ita ſe h; ad intelligi. ſ; qn̄
titas nō pōt eē ſine mā ſenſibili er
go nec ītelligi. aoꝛ pat; qa eo mō
quo res ē eo mō mouet ītellectū
cū nō poſſit aliter mouere quā ſit
Confirmaꝛ rō. ītelligere rē ali
ter q̄ ē. eſt ītm falſo mō ītelligere
ſ; qn̄titas nō pōt eē ſine mā ſenſi
bili g° ꝛc. pterea nullū poſteri⁹
pōt ītelligi ſine ſuo pori. ſ; mā ſē
ſibiꝛ ē por qn̄titate g° ꝛc. aoꝛ pat;
quia nihil pōt ītelligi ſine eo a q°
ē & depēd;. nihil enī cognoſcitur
niſi p ſuas cauſas & principia p°
huius g° ꝛc. Ad oppoſitum eſt
ariſtotiles hic in textu. rn̄deo ubi
pono aliqua dicta. pmu; dicm
eſt iſtud ꝙ duplex eſt intellectio
q̄dam ē pſciſiua. alia eſt diuiſiua
ut poſitum fuit ſupra in q̄ſtione
de ente p° huius. pma conſiſtit
in actu ſimplici intellectus quan
do aliqd tale preſciſe intelligitur
& abſolute ſecundum iſtam rati
onem ita ꝙ non ē ſecundum illā
licet utrumq; includat. alia uero
cōſiſtit ī diuiſiōe ītellect⁹ & ī hac
ſtat ueri as & falſi as. in pa uero nō
2m dm ē iſtud ꝙ duplex ē abſtrc°

quedā ē rōis. alia reaꝛ. reaꝛ eſt 2m
quā pōiꝛ una res pter aliā exiſteꝛ
ſicut poſuit plato đ ydeis. Eſt a
intellectuaꝛ ſiue rōis. & iſta ē du
plex. una uni⁹ nature q̄ ſ ſe ē por
ab alia poſteriori l; ſit actualiꝛ ſibi
ꝯiūcta. alia ē abſtractio nō nature
abte ab alia. ſ; alicui⁹ nē ſub aliq°
mō ꝯſiderādi pori a ſeipa ſub mō
poſteriori. Exm pmi ut cū abſtra-
hiꝛ q̄tū a qualitate. qn̄titas ei por
eſt ipa q̄litate. Exm 2i ut cū natu
ra ſpecifica abſtrahiꝛ ab ipſa drā
īdiuiduali & ītellig ſub modo ꝯi
& ſm h° pono aliq̄s ppoſitiones
Prima ē iſta ꝙ qn̄titas pōt ab-
ſtrahi ab abſtractōe pſtiſiua & ab
ſtractiōe ītellectuali. pmo mō dcā
a mā ſenſibili. h° pbatur ꝙ eſt p
fectōis ī pōtē īferiori & ſenſitiā
nō deb; remoueri a potentia ſupe
riori & intellectiua. Sed ſenſus
eſt inferior & imperfectior intel-
lectu pōt aliqua coniūcta per ſe
um apphēdeꝛ ſiñ reliq° ut ī lacte
g° ꝛc. Cōfirmaꝛ. quaſcū; enti
tates diſtictas eſſentialiꝛ ītellect⁹
pōt ītelligere diſtīcte. ſ; quātitas
& mā ſenſibiꝛ ē h⁹i g° ꝛc. Aoꝛ pat;
quia ens ē obiectū ītelꝛc⁹. g° ubi
alia & alia entitas ibi alia & alia ī
telligibili & p ꝯñs diſtīcta ītelle
ctio. cū g° ipa ſit q̄dā abta ītelꝛct⁹
poterit ferri ſup unū ita ꝙ nō ſup
aliđ. 2a ppō ē iſta ꝙ quātitas
nō pōt abſtrahi abſtractiōe diuiſi

ua uel reali a mā ſenſibili iſta pꝫ.
Nam illa que nō ſunt ſepata ſm
exigētiā ymmo unū nccīo ē ī alio
& non pter illud non poſſunt ab
ſtrahi abſtractiōe diuiſiua ꝛ reali
mā ſenſibilis & quātitas ſunt hm
g° ꝛc. 3m dictū ē iſtud ꝙ ad ſciā;
methaam 4or nccīo requirūꝛ. pm
ꝙ ſit quātitas 2m ꝙ q̄ntitates ſit
ꝯiūcte ſm eē q̄litatib⁹ ſenſibilib⁹
3m ꝙ ſint abſoluta ſm cōſidera
tiō; ītellectus. 4m ꝙ ab eis aliqua
ratio nō pcedat. 4m dcm̄ eſt iſ
tud ꝙ due ſcie ſunt puꝛ mace ſci
lic; geometria & ariſmetrica. geo
metria eſt đ linea & ſupficie. ariſ
metrica uero đ nuō. tres uero ſūt
ptēꝫ mace & pri nāles ſc; muſica
aſt°logia & pſpectia. Muſica ſub
alternaꝛ geometrie. eſt enī đ nuō
relato ad ſonū & rōe ſoni ē nālis
rōe numeri eſt maca. alie aūt due
ſubalternantur geometrie. unde
aſtrologia eſt de magnitudine
abſoluta per ſenſum cōmunē ut
per motum. perſpectiua per ſenſi
bile proprium ut uiſuale. Eſt en-
im iſta perſpectiua de lineis uiſu
alibus. his uiſis. reſpondeo ad
rationes. Ad primā uno modo
poteſt dici quod proprio aſſump
ta eſt uera de eſſe quidditatiuo in
poſſibile eſt enim rem intelligi.
quin intelligatur eius entitas. Ei
us autem entitas eſt eius quiddi
tas. Aliter poteſt dici ꝙ iſta ē

põt dici ꝙ iſta ē uera nõ de intel
lectione ſimplr & pciſiua. poſſu;
.n. itelligere hoiem ſ ꝙ aīal eſt &
nõ ſ ꝙ ē rationalis. & tamen ipſa
in eē nõ ſunt ſepata. Eſt aũt uera
de itellectiõe diſua qa cõſequitur
eē rei. tale aũt nõ ē hic. Ad con
firmationē dico ꝙ itelligere rem
aliter q̃ ſit põt eē dupliciř. Vᵒᵒ
ꝙ itelligař aliter q̃ ſit hec eſt ſub
mõ repugnãtis ſue ꝑfe ẽtitati ut
itelligere deũ eē corporeũ. & i ita
itellectõe ſimplr ē annexa falſitas.
Alio mõ itelligiř res aliř q̃ ſit. hᵒ
ē qa nõ ē eodē mõ quo ē. nõ tñ in
telligiř ſub mõ repugnãtia ſue nẽ
ꝑfe ut itelligere accñs pciſe non
itelligẽdo ſubm̃ & eiᵒ. q̃ iſto mõ
itellectiõis nõ eſt ãnexa falſitas
& iſte modꝰ itellectionis ſiue itel
ligẽdi ē i itellectione mathema.
Ad 2m põt dici ꝙ uerũ ē de intel
lectiõe diſiua. Aliter forte diceret
negãᵒ miorē cũ oĩa accña fundeř
mediãte quãtitate. pmꝰ modꝰ ſol
uẽdi ſatis uidetur ad pũctũ. Et
hec de qõe dicta ſufficiãt ad pñs.

IRCA CAPITTV
lũ de cauſis q̃ro tantu;
iſtã qõnē. utr; cãlitas cē
finalis ſit cã cãlitatis cē efficiẽtis.
Et uideř ꝙ nõ. pᵒ mo. qa ſeq̃reř ꝙ
idē eẽt cã ſui ipiꝰ. Et ꝙ idē r ſpcũ
eiuſdē eẽt cã & cãtũ. & p ꝯñs pꝰus
& poſteriꝰ ſeipõ. ꝯñs ē falſum. gᵒ
& añs. falſitas ꝯñtis p;. ꝯña ꝓbař
qa quicquid ē cã cauſe eſt cauſa cã
ti in libro de articulis fidei. Et pᵗ
argui ex pᵐᵃ ꝓpõne de cauſis.
Omnis cauſa pmaria prior eſt &
plus iſluit ꝛc. Si ergo finiſ eſt cau
ſa cauſalitatis cauſe efficiẽtis. cu;
cauſa efficiens ſit cauſa finis. ut
medicus ē cauſa ꝓductiua ſani
tatis. & in illo 2ᵒ ſunt ſibi inuicē
cauſe finis et efficiens ſequitur a
pmo ad ultimum ꝙ finis eſt cau
ſa ſui & per ꝯñs patent alia con
uenientia. quemodo idem reſpe
ctu eiuſdem erit cauſa & cauſatum
gᵒ ꝛc. p̃. ſi finis eẽt cauſa cãlita
tis cē efficiẽtis. uel eẽt cauſa ſ ꝙ
ens. ł ſ ꝙ nõ ens. ñ ſ ꝙ nõ ens qa
nõ ens nullius ē cauſa. illđ .n. qđ
nõ ē nihil hab; eē. finis aũt ē forᵗ
cã entis. nec ſ ꝙ ens qa ut ſic ia;
hẽreř finis i itẽtione. gᵒ ꝓpter fi
nẽ i intentione nõ mouebiř effici
ẽs cũ habitibꝰ pncipalibꝰ i mã ceſ
ſat motꝰ ex pmo de gnãtõe & mo
tꝰ & appetitꝰ ſint ꝓpter idigẽtiã
pᵒ hꝰ. gᵒ ꝛc. pᵃ ꝙ mou; actu h;
eē actu. ſ; finis ut uř nõ h; eē actu
gᵒ ꝛc. aᵒʳ p;. qa nᵐ exñs põt fun
dari ſupra nõ exñs. motio aũt ac
tual ſiũ nal ē qd exñs. & iter;. qa
oē qđ mou; aliqᵒᵒ ē i eo. gᵒ mõ qᵒ
mou; eoᵒ ē. ſi gᵒⁿ ē actu ñ mo; ac
tu. bᵒʳ p; ſanitas q̃ mo; medicũ ñ
ē cũ nł pp id qđ iã ē moueař. Ad
opm ē Aꝛ. i tex. 2ᵒ ubi ſic ꝓcedã.
Primo ei uidebiř. Vtrũ finis
it cã ſm eē ꝙ h; itẽtione agentis ł
ſm eē reale. 2ᵒ uidebiř principale
q̃ſitũ. Et cum eo ſił aliq̃ pũcta de
cauſa finali nec ñ de eꝰ pfectione
& de eꝰ pꝛioritate 3ᵒ utr; deus ſit
cã finalis oĩm & cum hᵒ ſi ſit cã ef
fectiũ. nam đ hᵒ ſunt ſpãles dif.ᵗᵉˢ

QVANtũ ad primᵐ recitabo
pmo duas opiniones. 2ᵒ dica; ad
ꝓpoſitũ q̃ſi inter ipſas mediãdo.

QVANTVM ad primum
ē ſciendũ ꝙ fuit una opĩo cuiꝰdã
ſubtilis doctoris. ꝙ finis ē cã q̃ᵐ
ad eē reale. Hec opĩo ſic ꝓbař
cꝰlibet effectus realis q̃l; eꝰ cã de
bet eē realis. ſ; finis ē cã alicuiꝰ ef
fectus realis. gᵒ ipſa d; hẽre eē fale
& p ꝯñs nõ itẽtiõle aᵒʳ patet. qa
nullum ens reale extra depẽdet
ab aliqᵒ eē itẽtiõli cũ ſit ipfectiꝰ
finis & hẽt eē pfectiꝰ q̃ effectꝰ. in
eē aũt intẽtiõli h; eſſe ipfectũ &
diminutũ gᵒ ꝛc. Cõfirᵃ cãlitas
realis & pfcior & nobilior cãlitᵉ
itẽtiõli. ſ; cãlitas finis eſt nobili
or & pfectior ſ; phm̃ hic i textu
gᵒ ꝛc. aᵒʳ p; qa oẽ nõ dependens
ab intellectu ē pfectiꝰ depẽᵗᵉ cãᵃᵉ
aũt nõ realis depẽd; ab itelleũ re
alis uero nõ gᵒ ꝛc Preterea eoᵒ
finis ē cã quo h; rõ; ꝑꝑ quid re
ſpũ agentis. & rᵘ iſtoru; q̃ ſunt
ad finē. ſed agens quodcũq; agit
ꝑꝑ finē extra nõ ꝑꝑ finē intra uł
in intentione gᵒ ꝛc. aᵒʳ patet. quia
ꝑꝑ quid diᵗ cã; & finis ē cã ꝑꝑ qđ
rᵐ alior; ut habeř hic. ꝓbaᵒ mio
ris. tũ pmo qa nullũ agẽs agit ꝑꝑ
finem iam habitũ. Iſte aũt in iten
tione ē iã habitus añ actionē agẽ
tis & ſolũ ē habendus ut extra.
Tũ etiã qa ſanitas in intentõe ñ
pficit effectu; q̃tũcunq; ifirmus
cõcipet ſanitatē nõ ꝑꝑ hoc ſana
retur. imo certũ ē ꝙ ille cogitatꝰ
ſibi noceret. Cõfirᵃ ſub illa rõ
ne finis eſt cauſa ſub q̃ aᵃ ordiař
ad ipm & ſub q̃ hõ ordiař ad ip;.
ſ; ea que ſunt ad ipſu; fine; ſunt
ad ipſu; ut extra i effectu põit m̃
nõ ut in itentione agẽtis. & hõ ñ
moueř ad ipm ut in itẽtõe agẽtis
tũ ẽt qa hoc ē eſſe diminutũ. tum
qa ſ; tale eſſe iam põiř finis añq̃
aliqs ad ipſu; moueař. gᵒ ꝛc. Et
hec uideř itenᵒ phĩ in 2ᵒ huiꝰ. &
i 5ᵒ meᶜᵉ. ubi dᵗ ꝙ finis & effectꝰ
ſunt ſibi iuicē cē ſ ſe et nõ ſ acⁿˢ
tunc ſic eo modo finis ē cauſa qᵒ
efficiens. ſed efficiens hab; rõnē
tantum cauſe ſecundu; eē quod
habet in re extra. non ut intenti
one alicuius. ergo ſic & finis
2ᵒ ē alia opinio cuiuſdã doctoris
qui ponit ꝙ finis ē cauſa quãtu;
ad eſſe intẽtioale. hec ꝓbatur ſic.
omnis cauſa eo modo quo eſt cã
eſt prior ſuo effectu. ſed finis ſe
cundum eſſe quod habet extra ñ
eſt prior. immo poſterior. cu; pri
us ſunt ea que ſunt ad finem. q̃
ipſe finis Finis ẽt ē pfectior q̃ ē p

fecᵃ ſiue pᵒterior pfect' gᵒ ꝶ. preteřa eo mō finis ē cā quo mō ei repugāt hrē rōꝫ cāti pꝫ cā ut cā nō pōt hrē rōꝫ cāti uł effect⁹. ſed finis ut extra hꝫ rōeꝫ cāti & effectus nō aūt ſm eē intētiōle ergo ꝶ. preteřa eo mō finis ē cā quo concurrit ad actiōꝫ agētis. ſꝫ finis ſm eē extra nō concurrit ſed ſeqtur ipſā actiōeꝫ gᵒ ꝶ. Ad hᵒ etiam uideꝛ opīo auicēne 6ᵒ meᵗᵉ ſui caᵒ đ fine uꝛ dıꝛ ꝙ cā finał nō ē cā nᶜ iuēta extra. ſed ut iuēta ī ītētiōē agentis. QVANtū ad ſm hꝰ pꝛ articuli ē ſciendū ꝙ ē un⁹ mo⁹ dicēdi iſti⁹ doctoris reuerēdi franciſci đ marchia ſup pm ſniārū diſtictiōe. zᵃ dicēs ꝙ utraqꝫ iſtarūꝫ opīonū dicit aliqd ueritatis lꝫ uideanꝛ ꝯtrarie. Ad cuius euidētiā ipē nonat ꝙ finis hꝫ duplicem cālitatē ſicut & agēs uł efficiens ſūt. n. ſibi iuicē cē & ſibi mutuo ꝯcurrūt. quot gᵒ cālitaᵉ hꝫ effiⁿˢ tot habet finis effiᵘˢ aūt habet duplicē cālitatē. nā q̄ imeᵗᵉ cadit ſup fieri rei pducende q̄ cālitate effectiā rē ipam ponit ī eē ſimpliꝛ zᵒ habet cālitatē q̄ ē ſup eē rī immeᵗᵉ & nō ſup fieri & p iſtā rem ꝯſeruat ī eē q̄ res pmo habuit eſſe p pmā cālitatē & q̄libꝫ iſtaꝝ ſcꝫ cārū ē poſitiā & ſūt ad īuicē ſepabiles. Ad aliqđ eī agēs hꝫ pmā cālitatē & nō ſecūdā domificator eī hꝫ pmā & nō ſecūdā cū ipo mortuo remaneat dom⁹. Aliud aūt habꝫ ſecūdā & nō pmā ſicut pꝫ đ ſole qui ī aqua pōt ꝯſeruare calorē ab igne pductū mō ꝯ ili hꝫ finis duplicē cālitatē ſiliꝛ finalē pdictis correſpñs. hꝫ eni unā q̄ ponit ea que ſunt ad ipm ī eē & iſta ē ſup fieri rei pmo correſpñs. ſecūdo hꝫ cālitatē imediate tñſeūtē ſup eē rī prius poſite. nō eī rs fiūt tātū ppter finē qñ fiūt. ſed etiā ppter finem ad quā ſunt aliter rs eēnt ocioſe

His uiſis dicit ꝯpando ad inuicē finis & efficiēs. ipē finis ē p orgñatiōe his que ſunt ad fineꝫ q̄ntū ad pmā ei⁹ calitatē tñſeuntem imeᵗᵉ ſup fieri rei quātū ad eius cālitatē ſecundā tñſeūtem immediate ſup eſſe rei & eſt ordine gñalitatis poſterior ī fiēdo. licet ſit por ī eſſendo pmū. patet quia quod ē cā alicui⁹ ī ſup eē rꝫ. ꝙ pmo intelligatur illo ppter quid ſūt ſiue finis eſt cauſa eorū que ſunt ad finem gᵒ ꝶ. zᵐ patꝫ. quia poſitis his que ſunt ad finem ī eē ultimo ponitur & ſequitur ipſe finis ergo ī fiendo ordinata ad finem pcedūt finē & non tamen in eſſendo. Exēplū habemus patꝫ ī toto aliquo et ptibus cuiuſlꝫ eni toci⁹ in fiendo ptes ſunt priores toto cum pmo fiunt pncipia q̄ pncipiata. tñ cū toᵐ ſit ppter quid ſūt partes & nō eꝯ. ideo ī eēnᵒ totū eſt pus eis tūc ex pdictis infertur duo dicta. Primū ē ꝙ finis eſt cā eoꝝ que ſunt ad ipm ut hab& eē itentionale. & hoc q̄tū ad eius cālitatē ppā. & pmā quā habꝫ immediate ſup fieri rei pbatio quia cā ut cā ſup puitꝛ ſuo cauſato. ſed finis ut ſit ī intentione puitꝛ qa ut ē extra ſeꝛ. gᵒ ꝶ. zᵐ dēꝫ ē iſtud ꝙ q̄tū ad zᵃᵐ cālitatē eſt ecōuerſo. qa q̄tū ad iſtā finis nō hab& rōnē cāe niſi ſm ſe qđ hēt ī re extra. pbatio qa ſub illa rōne finis nō hab& rōnem cāe q̄tū ad ei⁹ cālitatē ſub qua iſta que ſunt ad ipm ī eſſe poſita ſunt & ornata ad ipm. ſed hoc ē ut ī eē poſitū gᵒ ꝶ. Secūdū hoc ſoluiꝛ ad omēs rōnes ita ꝙ iſte que pbāt ꝙ finis ſit cā ut ī intentione agētis pbāt q̄tū ad pmā cālitatē. alie uēo q̄ᵐ ad zᵃᵐ. hec ē ſolutio q̄tū ad iſtuꝫ articulū ſubtilis & approbata illius reuerēdi doctoris p quaꝫ pñt euadi oēs difficultates. mihi tamē de pnti uideꝛ eē dubiū eius dictiſ tñ nō cōtradicendo. ſed ponendo duo dicta. pmū ē ꝙ finis hab& rōnē cāe ī eſſe itentionał. hoc pbᵃ optīe. ille rōnes que adducūtur p zᵃ opinione. zᵐ dictū ē. ꝙ lꝫ finis ī eē intentionali ſit cauſa. ñ tñ p eſſe itentionali. ſed p eē rali. pbaꝛ. qa in illo eſſe finis eſt cā p quo agens agit. ſed agens nō agꝛ p eē itētionali. ut pbatū ē ſ. Tuꝫ quia illud ī eē itētionali iā hētur & đ iᵒ nō pficꝛ. gᵒ ꝶ. p hoc pꝫ ad oēs difficultates q̄ pñt fieri & ēt pꝫ ad rōes iſtaꝝ opinionū. Ad pmā pᵉ opīonis pōt dici ſic qñ dꝛ coꝫ effect⁹ reał ꝶ. dico ꝙ nō reqᵃ ꝙ quelꝫ cā cū hēat effectū realeꝫ ī iᵒ eē ī qᵒ cā ē ſit reał. ſꝫ ſufficꝛ ꝙ ſit reał p iᵒ eē p c⁹ cā ē aſſumpta gᵒ nō ē ūa ſimꝛ. cerᵐ ē. n. ꝙ dom⁹ extra pducta depēdꝫ a dō p⁹ cōcepta. cū oē agēs p ꝯgnitionē pᵒ cōcipiat effectū añq̄ ī eē pducat

Ad ꝯfirmatōeꝫ dico ꝙ iſta aᵒᶻ hꝫ ūitatē ī eodē gñe cē nō ī diuerſ dico & ſicut ſtatī uidebiꝛ ꝙ cāli⁹ efficiētis ē maior ñ tñ nobilior q̄ finis. Ad zᵐ dico ꝙ finis ī eē itētionali hꝫ rōeꝫ ppter quaꝫ. ſꝫ ñ p illo eē & ſic pcedūt pbatiōes & ꝯfirātōes. Ad rōes alteri⁹ opīonis. iā pꝫ. Ad pᵐ & zᵐ ſił dico ꝙ finiti ī eē intelligibili ē por & hꝫ rōꝛ cē ñ tñ p iᵒ eē. Ad aliđ & ad ꝯfirtōꝫ p idē. & ſi dicaꝛ ꝯtra dēa. ī ter q̄cūꝫ ē eēł đpēdēᵃ iꝛ ipa ē rał đpēdēᵃ ſꝫ rał đpēdēᵃ ñ ē nᵘiꝛ extrēa ralia. cū đpēdēᵃ rał lᶜ q̄dā reᵒ rał q̄ hꝫ eē iꝛ extreᵃ ralia. cū gᵒ effiⁿˢ et effcūs đpēdāt ſ nātē ſcoꝛ ī tractᵘ đ pᵒ pnᵒ cᵒ tᵒ eēnᵃ a cā fiāli gᵒ raliꝛ reᵒ ñgāᵒ ꝯᵃᶻ đpñdꝫ eēnᵃ gᵒ ralꝛ qa illđ dꝛ ab aᵒ đpēdē qđ nccio ipo ī digꝫ ad eēndū. dᵒ tñ ꝙⁿ ralꝛ cū ñ hēat eē rale ſalti q̄ᵐ ad cālitatē ppā pmā q̄ cadit imeᵗᵉ ſup fieri rei ut dictū ē. QVANTum ad zᵐ

articulū ſunt uidenda tria pūcta
Primū ē. Vtrū cauſa finalis ſit no
bilior ipa cauſa efficiēte. 2^{m} u
trū eē obiūū rei ſit nobili⁹ & per
fectius q̄ eē ſbiuū. 3^{m} de hoc
ꝙ pncipaliter q̄rit̄. Vtrū finis ſit
cā efficiēs. QVANtum ad p^{m} ē
ſciendū ꝙ aliter loquendū eſt de
fine q̄tū ad eius cālitatē & aliter
q̄tū ad ei⁹ entitatē. differūt enim
ei⁹ cālitas & ei⁹ ētitas. Vñ aliqd
ſibi cōuenit q̄tū ad ei⁹ cālitatem
nō tñ ſibi cōuenit q̄tū ad ei⁹ en-
titatē. 2° ſciēdū ē ꝙ aliud eſt
eē aliqd maioris cālitatis aliud ē
eē aliqd nobilioris. qa eē maioris
cālitatis ē ipſū hēre modū realez
cālitatis. Eſſe uero nobilioris eſt
ipm hēre modū cālitatis altiorez
Ex^{m} qū uolūtas determiat itel-
lectū ad eligēdū actū circa aliqd
obm̄. una ē cālitas ex pte uolūta
tis determinātis. alia ex pte itelle
ct⁹ eligētis illū actū. cōpādo aūt
iſtas cālitates ad iuicē uı̄ ꝙ cāli-
tas itellect⁹ ſit maior iſta. uolūta
tis. qa eligere actū uı̄ ipm magis
cāre q̄ ſolū determiare. ſed cālitas
uolūtatis ē nobilior q̄ determiat
libere agēs ad actū ē nobili⁹ q̄ e
licere ipm. ƀ^{m} g^{o} hoc pñt pōi duo
dicta. pmū dictū ē ꝙ cālitas finiſ
ē nobilior cālitate efficiētis. De
cāis. n. itriſecis nō ē dubiū. cauſe
n. itriſece dicūt quādā pōlitatez.
& p ꝯñs quādā ipfectionē. Hoc
aūt dictū ſic pbat̄ q̄tū ad effici
ēs. qa cā mouēs & nō mota ē no-
bilior cā executia & mota. ſꝫ finis
ē cā mouēs & nō mota. efficiens
aūt ē executia & mota ūtꝫ g^{o} ꝛc.
ꝑptēa cā ꝯtinēs uirtualiſ oēs
alias cās uidet̄ eē nobilior oībus
ſꝫ finis ē h⁹. g^{o} ꝛc. a^{o2} pꝫ qa igno
bile nō cōtinꝫ uirtualiter nobili⁹
ſe. b^{o2} etiā pꝫ qa cālitas oīm aliarū
cārū deſcēdūt originaliſ a cālite
finis. pꝫ iductiē. nā agens nō agit
niſi motū a fine. Mā uero & for^{a}
nō agūt niſi ex pſuppōita actōe
agētis. ꝑptēa cā ꝑpter quam
oēs alie cāe agunt & a qua origi
nantur omnes alie cauſe eſt nobi
lior, finis ē huiuſmōi ergo ꝛc. ut
pat& in hoc capitulo. Et hec ui
detur intentio cōmentatoris qui
ti methaphiſice capitulo de cauſ
tertio commento. ubi ſic dicit.
Complementum & largitas &
bonū non inuenitur in rebus ni
ſi ꝑpter cauſam finalem. Et ideo
ꝙ car& cauſa finali car& omni
bono. Si ergo bonitas habetur i
omnibus ꝑpter cauſam finalem.
ſequitur ꝙ ipa ſit nobilior.
Sed contra. quia cauſalitas realiſ
ē nobilior cauſalitate nō reali. ſic
ens reale ente racionis. Ens enim
reale non dependet ab intellectu
ſicut ens rationis. Ideo depen-
dens eſt nobilius dependente.
ergo & cetera. Reſpondeo
maior ē uera ut dictū ē in eodem
genere cāe. Et p idē ſoluit̄ cōſiſts
rō. qa cālitas i eē ſubiuo ē nobi^{or}
cālitate i eē obiuo que quidē dif-
ficultas tanget̄ i ſequēti pūcto.
Quātū ad 2^{m} pūctū de nobi
litate etiā ſubiui & obiui ē p^{o} ſci-
ēdū. qd ē eē ſubiuū & obiuū. nō
n. bñ iſurgūt i^{a} uocabula. ubi ſci
ēdū ꝙ ƀ^{m} hīla^{m} ƀmo rei nō ē rei
ſubiciēdo. & iō nō ē curādū d uo
cabul. tū ƀ. phm̄ neceſſariū ē ſcire
qd p no^{n} ſignificat̄. iō dico d ſbī
uo eē ꝙ eē ſbiuū uēit a ſbō. Sbm̄
aūt dr̄ aliqd ut mā ſicut i q^{o} uel
ſicut de q^{o} circa qd ip̄ꝫ qd. p^{o}
dr̄ ſubm̄ illud de quo fit aliqd ut
de ipa mā. 2^{oo} i quo exiſtit ali-
quid. 3^{oo} circa qd uerſat̄ ac^{o}.
4° illud qd i ſe ſubſiſtit ſubſiſtat
Et tñ aduertēdū ē ꝙ licꝫ iſtis 4^{or}
mōis dicat̄ ſbm̄. tñ eē ſubiuū de
quo hic loqr̄ dr̄ a ſbō 4° ſumpto
Ad c⁹ euidētiā ē aduertēdū ꝙ
oē ſubſtās uel ſubſtat a ſe & p ſe
& ſic ē de⁹. p ſe & nō a ſe & ſic ē
ſbā. nō a ſe nec p ſe ſꝫ i a^{o} tm̄ ab^{te}
ut accñs abſolutū. Aliud ē ꝙ
nō ſubſtat nꝫ a ſe nꝫ p ſe nꝫ in alio
ab^{te} ſed i alio ad aliud ut oīs for^{a}
relatia. ƀ^{m} hoc pōt diſtigui q̄drū
plex eē ſbm̄. uiꝫ eētie diē eē ſbm̄
ſbē & accñtis abſoluti & etiā reſ-
pectiui. Viſo g^{o} qd ē eē ſbiuū
uidēdū ē quid ē eē obiuū. Vbi di
co ꝙ eē obiuū ƀ^{m} ꝑpetatē uōbl
nihil alid ē q̄ eē obiuū actu alicui
Vñ eſſe obiuū pōt diſtingui ſic.
quoddā eni eſt quod hꝫ tantū eē
i fictione puta ſecūduꝫ cōiter lo-
quētes aliqua potētia fingit ſibi
aliquid qd ex ſe nullū hab& eſſe.
niſi eē obiuū. Aliud quod uē
hab& eē i aliquo ipm concipiente
mō repſentatio. & ad hūc moduꝫ
ſeqtur itelligibile & itellectiuuꝫ.
Secūdū g^{o} h^{o} pōt dici ꝙ duplex
ē eē obiectiuū. Vnū quod ē ſim^{r}
fictū & hoc habent figmēta.
Aliud ꝙ eē repſentatiuū. & hoc
habēt ſolū iſta que ſunt ex natuā
rei i aliq^{o} repſentātur. nō ex aliq
potētia fictiua uel pori faccō. Et
ad iſtud eē ſeqr̄ itelligibile & in-
tellectū. His pmiſſis iuxta māꝫ
iſtā et pūctū queſiti pono aliqua
dicta. Primū dictū ē iſtud ꝙ eē
ſbiuū & obiuū nō ſeiuicē icludut
uı̄ ſeiuicē cōuertibiliter ꝯſequāt̄.
Hoc pꝫ. pōt eni poni eſſe ſubiuū
ſine eē obiuo. creature. n. ab eter-
no habuerūt eē obiuū i ite^{u} dīno
nō tñ habuerūt eē ab eterno ppū
ſbiuū. 2^{m} dictū ē ꝙ eē ſbiuuꝫ
& obiuū nō ſe iuicē totaliter ex-
cludunt. pat&. Idē enim pōt ha-
bere eē ſubiuū & obiectiuū. Pōt
enim actualiter exiſtere & in ali-
qua potentia repreſentari.
Tertiū dictum eſt ꝙ aliquod eſſe
ſubiectiuuꝫ eſt ſimplr pus omni
eſſe obiectiuo. pat&. nam ſubiuū

die eēn^e ē ſiplicīter pri⁹ quocūꝫ eē
obiuo. 4^m dictū ē ꝙ i creatuꝶ
eē obi^m ē pri⁹ eē ſubio.oē ei ꝙ hꝫ
eē ſubi^m hꝫ eē obi^m nō tñ eꝯ^o.pa
tꝫ quia oē exñs actualiter hꝫ eſſe
repñtatū̄ die eēn^e nō tñ oē ꝙ hꝫ
eē repñtati^m dīne eēn^e hꝫ actuali
ter eē exñs. pꝫ.n.quia ātēq̄ crea
ture exiſterent hēbāt eē repñta^m
i inte^u dīno. Quītū dictū ē il
lud ꝙ eē ſubi^m et obi^m nō īſtituūt
ens ſic^t due drie dic ipi⁹.pba^o qa
ipoſſibile ē duas driās oppoſitas
ſimul eidem ꝯpetere.ſꝫ eē obi^m et
ſubi^m pñt ſiꝉ ꝯpetere.ptꝫ ex pmiſ
ſis. pptrea ipoſſibile ē ꝙ una
driā pdicef d altra ſibi op^ta nec de
noiā^ue n^c aliq^o. ſꝫ eē ſubi^m ſaltē
denoia^ue pōt dici de eē obiuo qa
eē ſubi^m pōt dici eē obi^m et alic⁹
repñtatū̄. 6^m dcꝫ ē ꝙ eē ſbi^m
et obi^m nō ſpiciūt ipſū ens ſic^t
due ſpēs h^o ptꝫ qa tūc nō diceref
de aliq^o uno. 7^m dictū ē ꝙ iſta
duo reſpiciūt ipm ens ſicut qdē
duo modi nō ꝯuertibiliter ſe icl̄u
dentes.ſꝫ ſe iuicē excedētes.et ali
qualiter ſe ſupponētes adiuicē ut
patē p^t ex dictis. 8^m dictū ē ꝙ
eē repñta^m cōliꝫ oppoſiti repñ^ti ē
idē realiter cū foꝛ repñ^te.h^o patꝫ
ſunt ei ſi^t ꝯcretū et abſtractū q̄ re
aliter nō drñt.ſꝫ ſolū p ꝯnōta.Si
ei differrēt realiter nūq̄ aūs accñs
quod ē i ſub^o pt pbari d ſubiecto
Pro^o.Albedo ei i ſub^o ē cū ſit acci
dēs. Si g^o diſtīcta ipā eſt realiter
a ſuo cōcreto cū ipſa nō poſſit pri
niſi ꝯcretie ſeqꝛ ꝙ ipa ꝯcretie nō
differt realiter ab ipo abſtracto ſo
lū igiꝛ hñt driāꝫ p modū ꝯcretōis
et abſtractiōis et p q̄dā ꝯnōta.ut
ei ꝯnōt ſub^m diciꝛ eē ꝯcretū.dici
tur ei a ꝯcerne^o ut uero nō ꝯnotat
diciꝛ i abſtracto ſi^t cū diciꝛ lapis
ē ubeitat⁹ et eē ubeitatū nō ē ali⁹
ab ipo ubi imo ē ipꝫ ubi q̄dā ꝯnō
tōe et ꝯcretōe ad lapidē ſi^t cū di
ciꝛ lapis ē repñ^t⁹ uel ideatus uel
ſpē^c⁹ eē repñtati^m nō ē aliud niſi
ipa foꝛ repñtās i quadā ꝯnōtōe et
ꝯcretiōe ad lapidē.et ſilꝛ d eē ide
ato reſpcū idee et ſpeci^e reſpcū
ſpei repñtātis .Ex quo ꝯcludo
correlarie ꝙ licꝫ creature ab eter
no heāñt eē repñtati^m uꝉ obi^m in
eēn^a dīna.realiter ipē nō creatu
re heñt.h⁹^t ei eē obi^m et repñta^m
nō diſtinguūꝛ ab eēn^a dīa. 9^m
dictū ē ꝙ ē ad pūctū pncipalis q̄
ſiti ꝙ eē repñtat^m uel obi^m ꝙ idē
ē ꝙ hñt eē creature i eē dīa ē ſim^a
nobilius ipo eſſe ſubiuo eoꝝ. p
baꝛ quia illud idē eē ꝙ ē ſimplici
ter idē cū eēn^a dīa ē ſimpliciter no
bili⁹ q^o cūꝫ alio eē h⁹^t aūt ē tale eē
utꝫ ex pcedēti dcō g^o ꝝ .Deci^m
dictū ē ꝙ eē obi^m ūꝉ repñta^m qd
hñt creaturꝛ i aliq^o itellectu creato
eſt ſecūdum qd nobilius eſſe ſub
iectiuo eoꝝ.Hoc pbaꝛ.Illud qd ē
imāle abſtrahens ab oī altera^ne et
predicta.ſed pdictū eē obiectiuū
in intellectu cāto ē hui⁹^t g^o ꝝ.
Vndecimū dictū ē ꝙ illud tale eē
pmū in itellectu cāto nō ē ſimpli
citer nobili⁹ eē ſubiuo eoꝝ.imo
eē ſubiuū eoꝝ ē ſimpliciter nobi
lius q̄ eē repñtatū̄ uꝉ obiuū in
itellectu creato.pbatur.tū qa tꝉe
eē repñtatū̄ nō differt a forma re
pñtāte ut dictū ē.ē g^o accñſ ſiū
forma repreſentās.ſꝫ eē ſubiuū a
licui⁹ creature ē uere ſubā. Subā
aūt ē nobilior ſim^a q̄ accñs.g^o ꝝ.
Tū qa cē eē ab alio nō depen
dēs ē ſim^a nobilius q̄ aliqd ab illo
depēdēs.ſꝫ eē obiuū alic⁹ creatuꝛ
depēdꝫ ab itellectu cāto. ſubiuūꝫ
aūt nō depēdꝫ.g^o ꝝ. Cōfirma^a
pfectiori mō aliquid exiſtit i ſe q̄
i aliq^o alio.ſ altē creato.ſꝫ creatuā
q̄tū ad eē obiuū exiſtit i aliq^o a^o.
ꝝ. QVANtū ad 3^m pūctuꝫ
pono iſtā cōcluſionē.ꝙ cāli tas cē
finalis ē cā cālitatis cē efficientis.
pbaꝛ.illud pp̄ter qd agens agit
ē cā cālitatis ei⁹.ſꝫ ppꝛ finē agēs
agit.g^o ꝝ.a^oa & b^oa patēt i z^o h⁹.
p.illud qd ē mouēs agēs ad agēd
ē cā actiōis ei⁹.finis ē h⁹^t.g^o ꝝ.
z^a ꝯ^o ē ꝙ finis nō ē cā cē efficiētiſ
pꝫ.tū qa aliqs talis finis eſt acñs
ut patꝫ de ſanitate.tū etiā.qa ali
cui ſaltē agēti repugnat eē cātū.
qa pmo.ubi ſciēdū.ꝙ duo ſunt d
formali rōe cōſtitutīa ipius finis.
unū qd ē quaſi māle qd ē habere
rōnem termi & hoc q̄tū ad ci⁹ en
titatē.ſꝫ quo ad ei⁹ cālitateꝫ hēat
rōnē pncipii. z^m ꝙ ē rō formaꝉ
uꝉ cōſtitutīa ipi⁹ finis ē pp̄ter qd
ipm agens agit.ex quo pꝫ ꝙ ipa
ē cā cālitatiſ cē efficiētiſ ñ ētitatiſ
QVANtum ad 3^m pncipale ubi
erat uidēdū ſi de⁹ ē cauſa finalis
oīuꝫ & effectīa ſic pcēda.p^a mo di
cā ſnīē aꝝ.& ſui ſeq̄cis.ſ.auerroiſ
z^o dicā ꝓ ueritatē. QVAN
tū ad pmū ē ſciēdū.ꝙ ē una cōis
opinio oīuꝫ phāntiū aꝝ.ſeque^m.
ꝙ ni q̄ fuit de mēte aꝝ.nꝫ ſui cō
mētatoris deū cauſaꝫ effectiuam
cīuꝫ.ſed ſolū eē cām finalē.h^o p^a
nā h⁹^t ētia oīa uꝉ fuiſſent facta
ex nihilo uꝉ ex aliquo.nō ex nihi
lo ꝓ pncipia phōꝝ.quia ex nihilo
nihil fit.nec ex aliq^o ſaltē q̄tū ad
al'q̄ entia.intelligēcie eni cū ſint
ſimpliciſſīe mā ꝫ non hñt.g^o ex ali
quo nō pñt.eē pducte niſi hrēnt
māꝫ ex q̄ fierēt g^o ꝝ. Cōfirma
tur.oēs phī negauerūt deū & cre
atorē īme^te agere .ſꝫ aliq̄ ētia ſūt
ut itelligē^e que nō poſſent eē niſi
p creatioēꝫ cū māꝫ nō hñt g^o ſeqꝛ
ꝙ deus nō ſit cā effectīa oīūꝫ ſꝫ fi
nalis ſolū Iſta tñ opio ſic intellcā
ab^te lꝫ ſit falſa & heretica tñ nūq̄
phūs ſic itellexit. Pro cui⁹ eui
dētia ē ſciēdū ꝙ finis & effitiens
hñt duas cālitates ſi^c dictū ē i p^o
articulo hui⁹ q̄ſtiois.hꝫ nāq̄ effi
tiēſ.p^o unā cālitatē que cad^e ime^te
m

ſū p fieri rei ī qua p̈mo ponit rem
de nō eſſe ī eē. z° hȝ aliā cālitatem
q̄ cadit ſup eē rei p quā materiam
tenȝ & cōſeruat ī eſſe. & ſic ſimilr̄
finis habȝ duplicē cālitatē p̄dicte
duplici cālitati correſpōdētē. ut
ē ſuperiꝰ declaratū. & hoc p̄miſſo
dico ꝙ phūs & cōmētator poſue
rūt deū eē cauſam efficiētē oīuȝ
& finalē tā corruptibiliū q̄ icor-
ruptibiliū. tamē alir̄ & aliter. qa
corruptibiliū ponebāt eē cām rea
lē q̄tū ad utrāq; cālitatē. incorru
ptibiliū uero q̄tū ad zam cauſali-
tatē p quā cōſeruat amoto d̄ p im
poſſibile nihil pōt eē. p̈mū aūt
dictū ſic pbatur. nā oīs cauſa pri
maria plus īfluit ī cātum q̄ z^a ria
p̈ma ppōe de cauſis. hoc aūt non
eēt niſi p̈ma cauſa agerȝ effectiue
q̄tum ad p̈mā cālitatē ſup hoꝰ en^a
corruptibilia g° &c. zm dictuȝ
pbatur q̄tū ad entia īcorruptibi
lia. qm̄ omne pductū d̄ nō eſſe in
eſſe de nihilo creatur. ſȝ iſta entia
ſic ſunt pducta de nihilo cū non
hēant materiā. g° creabūtur. ſed
phūs negauit creationē. g° & p̄-
dictā cālitatē. ūde cōmētator ī de
ſubā orbis ca° z° dicit ꝙ p̈mū lar
gir̄ celū pmanētia eterna. nō dic^t
aūt eē eternū. ex quo pȝ. ꝙ deus
ꝯſeruat ſm mētē huiuſmōi entia
īcorruptibilia. nō tn̄ dat eis effec-
tiue eē. hec g° fuit mens phātiū
ut credo. QVANTVM ad

zm hꝰ articuli ubi ad uidēdū ueri
tatē pono aliquas cōcluſiones.
Prima cōcluſio ē iſta ꝙ deus ē cā
oīuȝ effectiue q̄tū ad ultrāȝ cāli
tatē. hec pbatur ſic. oē illud quod
cōtin& aliud uirtualiter uel meli
ori mō q̄ hītudialiter oīa a ſe alia
ponere ī eſſe. hoc pat&. quia conti
nens aliqd uirtualir̄ pōt ī illud.
g° multomagis cōtinens illud no
biliori mō q̄ uirtualir̄. ſed deꝰ eſt
hoꝰ g° &c. pbatio mioris. quia aut
modꝰ cōtinendi uirtualir̄ eſt ſup̄
mꝰ aut n̄. ſed alius ſuperior eo. ſi
p̈mum. g° ens ulr̄ pfectiſſimuȝ
deus cōtinȝ oīa a ſe uirtualiter.
ſi zm. g° cōtin& iſto mō ſupremo
g° &c. p̄. habente ſimplr̄ īfinito
ſm pfectionē nō deb& negari ali
qua pfectio. ſed cālitas effectiua ē
pfectionis poſſe ī quā ponē in eē
hoc ē maxime pfectionis. g° hoc
a deo negari nō deb&. aliter non
hēret omnem pfectionē. & p ꝯn̄s
nō eēt īfinitꝰ ſȝ pfectionē. Cō
firmatur. oīs pfectio ſine iperfec
tione ē pfectioni attribuēda. cau
ſalitas effectiua ē huiuſmodi. &
deus ē pfectiſſimus. g° &c. p̄. il-
lud quod contin& quodcūq; a
liud a ſe nobiliori mō q̄ cauſa eq
uoca uel uniuoca cōtineat ſuum
effectum potēſt multomagis qd̄
cūq; aliud a ſe efficere tam cauſa
uniuoca q̄ equiuoca ſuū effectum
ſed deus ē huiuſmodi g° &c. a^oz

pȝ. qa ratio cōtinēdi ē cā q̄re ipſa
pōt pducere. oēs. n. effectꝰ conti
nētur ī ſua cā. h°z pbar̄. qa illud
qd̄ ē ſupmū cū oībꝰ nō ē pfectiuſ
q̄ ſine eis nobiliori mō contineat
oīa alia a ſe q̄ iſta q̄ ſumpta cū ſu
is effectibꝰ ſunt pfectiora q̄ ſine
eis. ſed cā uniuoca ꝉ equoca ī gnā
tione ſumpta cū ſuo effectu dicit
maiorē pfectionē q̄ ipa ſola. maio
ris eī pfectiōis ē ignis generās cū
genito q̄ p ſe tm̄. g° &c. Idē de cā e
quoca ꝉ de uolūtate & de eiꝰ actu
deꝰ aūt q nō ē pfectior ſumptus
cū aliis q̄ p ſe tantū ut pȝ. ergo &c.
ſȝ cā tā equoca q̄ uniuoca ī gener̄
pōt ī ſuū effectū g° multomagis
deus. z^a ꝯ° ē hec. ꝙ deus extra
ſe nihil opatur nccīo ſeu effr̄ ſed
tm° cōtigēterꝰ opm multi phānm
poſuerūt. hec pbatur ſic cā nccīo
agēs nō ē ī aliquo exorāda nȝ de
pcāda. ſi g° deꝰ agēt nccīo ad ex
tra nō eēt ex aliquo exorādꝰ nec
depcādꝰ g° &c. p̄. oīs cā que non
agit niſi mota ab alia & ſm ipetum
alteriꝰ eo mō quo ē mota eo° mo
u&. g° ſi cā p̈ma agit nccīo cū n^a
cā z^a ria agat niſi ſm ipetū p̈me &
motū eiꝰ ſicut nccīo mota ita ne
ceſſario mouebit. & ſic ī rebꝰ nrlꝰ
effectꝰ erit cōtigens. p̄. uirtus
īfinita nccīo agēs pducit neceſſa
rio īfinitā actionē. ſȝ nullꝰ effectꝰ
pductꝰ a deo ē īfinitꝰ g° &c. a°z pȝ
qa oīs cā agēs nccīo pducit effec

tū pfectiorē q̄ ūē pōt. Cōfirr̄
p̄dicta ꝯ°. deꝰ ꝯtinȝ tōlir̄ oēm effe-
ctū. ſi g° neceſſario pduc^t exclu-
dit oēm aliā cālitatē. z^a ꝯ° eſt. ꝙ
deꝰ ē cā finalis oīuȝ creaturaȝ. h°
pbar̄. agētis pfectiſſimi ē pfectiſ
ſimꝰ finis. ſȝ hꝰ ēs ē agens pfectiſ
ſimū entis nihil ē eo pfectius. g°
ipm̄ ē finis oīuȝ. Vbi ſciēdū ē.
ꝙ duplex ē finis. ſ. finis cuius. &
finis q° dr̄ fis cꝰ ipȝ obm̄ qd̄ p opa
tionē attigir̄ ut d̄s q attigit^a btis
p actū itellectꝰ & uolūtatis. ſȝ fi-
nis quo dicir̄ ipa opatō q̄ obiectū
attigitur. ut ipa uolitio ſeu ītelle
ctio. z° ſciēdū ꝙ finis cuiꝰ aliqn̄
p actionē pducir̄ ī eſſe aliqn̄. non
ſed p̄ſupponir̄. exm p̈mi de forma
nāli que p motū ꝉ gnātionē attin
gitur uel pducir̄. uñ z° huiꝰ & ꝯ°
me^ce ca° de nā dicir̄. ꝙ finis gnā-
tionis ē forma & ille attingir̄ per
actionē trāſeūtē per quam pdu-
citur in eſſe. Exemplū ſecūdi. deꝰ
&c. ille finis attigir̄ opatione ima^e
puta p actū itellectus ſeu uolūta
tis. Cōtra predictas cōcluſio-
nes arguir̄ p̈mo ꝙ deus nō ſit cā
effectiua. nā tunc ſeq̄retur ꝙ deꝰ
neceſſario mutaretur & aliqua ſi
bi pfectio nouiter adueniret. ꝯn̄s ē
falſuȝ & contra fidem. g° & añs.
ꝯña pbar̄. quia omne qd̄ aliter ſe
hab& nunc q̄ prius mutatur. cuȝ
g° deus p̈us nō agerȝ & mō agat
g° aliter ſe hab& & p ꝯn̄s mutar̄.

ꝙ aliqua ꝑfectio ſibi nouiter ad-
ueniret&.ꝓbaẜ.nā iſta cālitas effe
ctīa noua uel ē ꝑfectiōis uel īpfec
tionis.ſi īpfectiōis.gͦ deo adue
nirꝫ aliqua īpfectio.ſi ꝑfectionis
cū ꝑmo nō eēt ī deo īmo ſibi nūc
nouiter aduēit.gͦ ſeꝫ ꝙ aliq̄ ꝑfec
tio ſibi nouiter adueniat.& p ꝯn̄s
qn̄ non creauit erit īpfectior q̄ p⁹
p̄.idē nō ē cā ꝯppōitoꝝ.gͦ nec
unū ē cauſa multoꝝ.qa unū &
multa ſunt oppōita.cū gͦ de⁹ ſit
unus nō pōt eē cauſa oīm effectīa
aᵒʳ pꝫ qa idē īq̄tum idē ſemp naᵐ
ē facere idē zͦ de gnātione. Cō-
tra zᵃᵐ ꝯᵉᵐ arguiẜ ꝑmo ſic.cuius
cūq3 agētis actio ē neceſſaria effe
ct⁹ eius p talē actionē ꝓduct⁹ erᵗ
neceſſari⁹.ſed oīs actio dei ē nccīa
ut ꝓbabo.gͦ &c.aᵒʳ pꝫ.qa actio n̄
ē neceſſaria.niſi ī ordīe ad effcūꝫ.
& iteꝝ qa poſita actōe ī actu po-
nitur effect⁹.ſi gͦ actio poſita eſt
neceſſaria.gͦ & effect⁹.aliẜ poſſꝫ
eē actio ſine effectu.bᵒʳ ꝓbaẜ. qa
actio dei ē idē cū deo. ſed ipē ē ne
ceſſari⁹.gͦ & ei⁹ actio. Itē nccīuꝫ
ut neceſſariū nō ē cā alic⁹ cōtigē
tis.ſꝫ de⁹ ē neceſſari⁹ gͦ &c.aᵒʳ pꝫ.
qa aliter ex p̄miſſis nccīis poſſ&
ſequi cōcluſio cōtingēs.quod eſt
contra phm̄ ꝑmo ꝑorum Con
tra 3ᵃᵐ cōcluſionē arᶻ. ꝙ deus ut
d̄s n̄ ſit fin⁹ oīū.qa illd̄ n̄ ē fis oīū
ꝙ non attingitur oībus . ſꝫ deus
n̄ attīgiẜ ab oīb⁹ ſaltē a dampna-
tis.gͦ &c.maior pꝫ . quia finis d̄ꝫ
attingi ab his que ſunt ad finem.
quod ꝓbatur ſic.quia quādocūꝫ
aliqua non attingūt finem ꝓpter
quē ſunt.ſunt fruſtra zͦ h⁹ cāta.
gͦ a deo fruſtra erunt. Vnde iſta
ratio tangit unā difficultatem ſa
tis dubiam de felicitate eterna q̄
ſtat in uiſione beatifica dei ꝙ nō
ſit finis hominis.ꝓbaẜ.nam omē
agens quod agit ꝓpter aliquem
finem quicquid non attingiẜ ab
ordinatis ad finem eſt fruſtra zͦ
huius.Cum ergo deus creauᵗ cre
aturas ꝓpter felicitatē eternam .
cū dampnati iſtam non attingūt
ergo actio dei quantum ad illos ē
fruſtra.ſed hoc eſt contra phm̄ ꝑ
mo celi & mundi.deus & natura
nihil faciunt fruſtra.ergo &c.
Ex quo poteſt ꝓbari ꝙ null⁹ hō
poſſ& dampnari. Rn̄deo ad ꝑ
mum. Pro cuius euidentia ꝑo
no iſtam cōcluſionem ꝙ nulla ac
tio dei poteſt eſſe noua hoc ꝓbaẜ
ſic.Omnis actio potentie eterne
noua eſt accidens.non enīꝫ pōt eē
ſubſtantia iſtius potentie.cum ac
tio ſit noua.iſta potentia exn̄te e
terna.ſed actus ꝓducendi non ē
accn̄s ut ꝓbo.gͦ &c.hᵒʳ ꝓbatᶻ. qa
oē accn̄s p̄ſuppoᵗ ſubīᵐ ſꝫ creaͦ q̄
ē dei ꝓducͦ ratio nullū p̄ſuppoīt
ſubīᵐ qa nō ex pte effect⁹ cū ſit
totalis ꝓductio rei d̄ nihilo.nᶜ ex
pte dei cū in deo nullū cadᵗ accn̄s
gͦ ē īpoſſibile ꝙ iſta actio que eſt
creatio poſſit eē noua.& hͦ ꝓbaẜ
ſolū de creatione. p̄.oīs potēᶻ q̄
ē pur⁹ actus ē realiẜ ſuus actus.
ſꝫ oīs potētia que ē ī deo ē pur⁹ ac
tus.gͦ &c.ſed ſi actio h⁹ potētie ex
ecutiue d̄ie.eēt potētia noua exn̄te
eterna ipā potētia eē diſticta eſſꝫ
realiter ab actu.gͦ &c. Rn̄deo.
Pro cui⁹ euidētia ē ſciēdū aliqua
ſciēda.ꝑmo ꝙ deus nō agit ad ex
tra niſi p ītellectū & uolūtatē.ut
xp̄o duce declarabiẜ ī 4ͦ hui⁹.ita
ꝙ actio ad extra nō ē nⁱ ītellecͦ ꝉ
uolitio diſticta ſolū p ꝯnotata.
Iuxta qd̄ zͦ ſciēdū ꝙ ille act⁹ d̄ie
uolūtatis pōt accipi duplr̄. uꝉ qa
q̄tū ad id qd̄ ē ī ſe formaliẜ . & ſic
dico ꝙ ille idē act⁹ qui ē uolitio ē
ꝓductio.uꝉ q̄tū ad illud qd̄ cōno
taẜ p utrūq3 iſtoꝝ ut pꝫ p uolitio
nē & ꝓductionē.& iſto mō diſtīᵃ
Act⁹.n.uolēdi cōnotat obm̄ uoli
tū ī eē diminuto puta ī eē uolito.Il-
le aūt idē act⁹ in ſe formalẜ q eſt
ꝓductio ꝯnotat idē ſubm̄ ī eē rei
extra.& ita q̄ᵐ ad actū nulla d̄ra
ē iter actū qui ē ꝓductio & inter
actū qui ē uolitio. Vn̄ illud qd̄ ē
uolitio nō abſoluiẜ ab eo q ē ꝓdu
ctio.Sꝫ cōnotatū p actū uolendi
abſoluiẜ a cōnotatu p actū ꝓdu
cēdi. 3ͦ ſciēdū.ꝙ duplex ē ꝑ̄ᵘˢ
quoddā ī quo poniẜ actio. alid̄ p
quo poniẜ.lꝫ gͦ actio dei fuerᵗ ſp
nō tn̄ ꝓ ſp.ſed fuit ꝓ illo ꝑᵗⁱ ꝓ qͦ
ꝓduxit. Per hoc ad formā negā
do ꝯn̄am. Dico ei ꝙ licꝫ ꝑus deus
nō eēt creās.tn̄ formalẜ nō mutaᶻ
qa nihil nouiter ſibi aduenit. ſed
fit noua cōnotatio ī actu uolendi
qui ē idē ꝙ ipſa ꝓductio & iᵃ cō-
notaͦ nō facit realē mutatioēꝫ qa
hͦ ē ex ſola ꝓductione creaᶜ ex q̄
creaᶻᵃ ſic ꝓducta fit noua d̄noiaͦ
ī deo nō ex aliquo īexn̄te ſibi no-
uiter.bn̄ tn̄ diciᶻ dn̄s creaᶻᵉ & pri
us nō eēt cū creaᶻᵃ nō eēt nō ꝓpẜ
hͦ ipē realiter mūẜ quia ſolū fit ꝯ
notaͦ p ſuitute creaᶻᵉ & ſ quēdā
modū nr̄m ītelligēdi. Ad zᵐ
dico ꝙ de⁹ nō creat p unitatē licꝫ
ſit uitas ꝯditō ipī⁹ agētis ꝑtiantis
nō tn̄ eſt rō creādi.ſed creat p in-
tellectū plura ītelligētē & per uo
lūtatē plura uolētēꝫ. Ad ꝓbati
onē arꝫ.ⁱᵘ zͦ de genēᵒᵉ idē inq̄ntū
idē ſp eſt natū facere idē & p ꝯn̄s
unū cū ydēptitas fundeᶻ ſup uni
tatē.dico ꝙ idē nihil pōt excludi
pluralitatē effectuū uꝉ uarietatē
& difformitatē. Aliud ē eni hrē
plures effect⁹.aliud uarios & dif
formes.tūc dico ꝙ iſta ꝓpō phi ē
uera de agēte natāli.ſi ſi idem ex
cludat uarietatē & difformitateꝫ
tale eīagēs reſpcū eiuſdē paſſi eq̄
diſpoſiti ſp ꝓducit effectus uni
formes.nᶜ poſſunt hrē īſtantiā in
aliquo.nō eſt aūt uera de agēte li
bero.tale eī pōt reſpcū eiuſdē cre
are effect⁹ uarios & diffōrēs ut

patȝ de ītellectu. quia reſpcū eꝯdē
obi pōt cāre ꝑ actū cōponēdi uel
diuidēdi. ſi aūt li idem excludat
pluralitatē effectuū ſic ꝓpō ē uꝛe
falſā. tam de agēte nāli q̄ de agēte
libero ut pȝ. utrūqȝ. n. pōt ī pluēs
effectus. Ad ṗmū zᵉ cōcluſio
nis dico ꝙ actio dei ē formalir̄ ne
ceſſaria. ē tamē uirtualir̄ ꝯtigens.
ſicut ip̄e deus ē neceſſariꝰ forma
lir̄ & v̄tualir̄ nō ē cā alicꝰ ꝯtīgētiſ
Aliter pōt dici ꝙ actio dei poteſt
ſumi dupꝉr. Vno mō q̄tū ad illd̄
quod dicit formale & ſic ē neceſ-
ſaria. Alioᵒ q̄tū ad illud quod pᵗ
ꝑ modū cōnotati. uel q̄tū ad illd̄
quod dᵗ ꝑ modū obi determinātis
& iᵒ mō ē cōtigens. Ad zᵐ ꝑ idē
ꝙ lȝ neceſſariū n̄ ſit cā cōtingētis
bene tn̄ ē cōtigens uirtualir̄. Vel
alr̄ neceſſariū ē duplex. uꝉ ī eēnᵒ.
uꝉ ī creando. licȝ gᵒ deꝰ ſit nccīus
ī eēndo tn̄ ī creādo ē cōtingēs.
Ad aliud ȝᵉ cōcluſionis dico ꝙ fi
nis dȝ attigi ab his que ſunt ad fi
nē nullo īpedimēto p̄exn̄te. ī dāp-
natis nō ē īpedimētū. Sed ad con
firmationē ubi eſt difficultas per
quā ꝓbar̄ ꝙ actio dei ſit fruſtra.
Dico ꝙ duplex ē agēs. quoddā ī
cuiꝰ defectū ē ꝙ orᵗᵃ ad finē non
attigūt ad finē. & tale bene agit
fruſtra. Eſt aliud agēs ī cuiꝰ defe
ctū nō ē ꝙ orᵗᵃ ad finē n̄ attigūt
ad finē. ſȝ hoc ꝑmittit ī diſpōe ar-
gumētoꝝ. ita ꝙ quaſi ordiāt ſub
cōditione puta ſi facis hoc hēbis
hoc. i. talē finē. & tale agens non
agit fruſtra. ſȝ ordīata ad ip̄m nō
attigūt finē. & hᵒ de iſto articuᵒ
Sed circa iſtud caᵐ de cauſis
ſunt alique dubitationes. Pri-
ma ē ſi eiuſdē rei poſſunt eē pꝉes
cāe ꝑ ſe. ꝝᵒ ubi pono aliq̄s di-
ſtictiones. Prima ē iſta ꝙ cāꝝ
quedā ſunt eiuſdē ordīs. quedam
ſunt alteriꝰ ordīs. ille dicūr̄ eꝯdeȝ
ordinis que ī eodē gn̄e cē ſunt eq̄
ṗme & eiuſdē ſpēi. dn̄r eē cāe alte
riꝰ ordīs que in eodē gn̄e cāe ſunt
eēntialiter ordīate ſ ṗus & poſte
rius. & ſunt alteriꝰ ſpēi. Exᵐ ṗmi
duo hoīes eque trahētes nauem.
Exᵐ zᵗ. ſol & hō ī gnātione hōis
zᵃ diſtictio ē ꝙ cāꝝ eiuſdē or-
dinis quedā ſunt totales. quedaȝ
ꝑtiales. dicir̄ cā totalis que in illo
gn̄e cāe non īdigȝ alia cā eiuſdeȝ
ordinis ſecū cōᵗᵉ. ſȝ ipa ſola ſuffi
cit ꝑtialis dicir̄ que ī illo gener̄ n̄
ſufficit ad cāndū effectū. ſȝ īdigȝ
alia cauſa eiuſdē generis ſecū eū
comitante. Exᵐ primi ignis ge-
nerās ignē. Exemplū ſecūdi duo
homines trahētes nauē quoꝝ u-
nus non ſufficeret &c. ȝᵃ diſtincᵒ
ē. ꝙ cauſarū ꝑtialiū quedā ſunt
eiuſdē generis. quedam alterius.
Ille ſunt eiuſdē generis ſicut effi
tiens in genere effectuū. & ſic de
aliis alterius generis. ut a māli &
formali &c. His uiſis reſpōdeo
ponēdo aliq̄ dicta. Primū dictū ē
iſtud ꝙ eiuſdē effectꝰ poſſūt eſſe
pluēs cauſe ꝑ ſe alteriꝰ & alteriꝰ
gn̄is eo partiales & totales hᵒ ap
paret hic in lr̄ā qa ſtatue ſunt cē
mālis & forꝉis effitiēs &c. Idē hēꝉ
ȝᵒ meᶜᵉ ubi dicit oēs modos cāꝝ
cōcurrere in eodē ut ī factiōe domꝰ
cauſa effitiēs artifex mālis lignū
forꝉis ratio ſeu ꝓportio ſeu ꝯpo-
ſitio domꝰ finalis uſus ſeu hitaᵒ
zᵐ dictū eſt eiuſdē effectꝰ pn̄t
eſſe plures cē & eiuſdeȝ gn̄is & to
tales. ſed ſi ſint alteriꝰ ordīs ſicut
patȝ exᵒ qa deꝰ & ſol & hō ꝓduc-
cunt hoīeȝ quoꝝ qlibȝ eſt cā tota
lis & effitiēs in ſuo ordīe & q̄libȝ
eorū eſt de gn̄e efficientis. Terᵐ
dictū eſt ꝙ eiuſdeȝ effectꝰ nō poſ-
ſunt eſſe pluēs cauſe eiuſdē ordīs
& eiuſdē gn̄is & totales. ſi ſint cē
ꝑtiales hᵒ apparet ꝑ exēpla ſicut
plures hoīes trahētes nauē ſilr̄
par̄ & mater in generatione filii
4ᵐ dictū eſt illud ꝙ īpoſſibiꝉ
eſt eiuſdē effectꝰ eē plures cauſas
eiuſdē gn̄is & eiuſdeȝ ordīs tota
les hᵒ pȝ qa ſi ſic gᵒ effectꝰ nō de
pendet eēnalir̄ ab aliq̄ cā iſtarum
cauſaꝝ ꝯn̄s ē fꝉm. gᵒ & an̄s. ꝓbaᵒ
ꝯn̄e. ſint a & b totales cauſe ipiꝰ c
patȝ qa ip̄m c nō depēdȝ ab ip̄o a
& pōt eſſe ſufficiēter ſine a quia
ſuffitiēter hn̄t eſſe ꝑ ip̄m b cū ſit
totaꝉ cauſa eius. & itez pōt ꝓbai
ꝙ non depēdȝ eēnalir̄ ab ip̄o b qa
hēt eſſe ſuffitiēter ꝑ ip̄m a ponitur
totaꝉ cauſa eiꝰ gᵒ ip̄m c nō depēdȝ
ab a nec a b. Iſta rō nihil facit cō
tra ꝯcluſioēȝ zᵃᵐ qa cē alteriꝰ or
dinis & totales nō ſupfluūt imo
ī rōe ordinis eēnalis oēs requirūr̄
& ſunt alteriꝰ rois ꝙ nō ē ī ꝓpoᵗᵒ
zᵃ dubitaᵒ Vtꝝ cā ī actu ſiꝉ ſit
& nō ſit cū effectu. Et uider̄ ꝙ nō
qa ſi ſic tūc ī ṗncipio motꝰ ceſſaēt
motus. nā ṗmo de gnātiōe hitibꝰ
ꝑn̄tibus in mā ceſſat motꝰ accipi-
atur gᵒ aliq̄ſ effiⁿˢ certū ē ꝙ ī ṗn
cipio motus ē ī actu effitiēs cā gᵒ
& ꝑ ꝯn̄s erat effectꝰ & ſic creabir̄
actio & motꝰ. Preterea. deꝰ eſt
cauſa ꝑ ſe & ſp eſt in actu gᵒ effcꝰ
dei ſp fuerūt ī actu ꝙ aūt deꝰ ſit
ꝑ ſe ſit cā patȝ qa alir̄ ṗus fuiſſet
cauſa ī potētia & dein ī actu & ꝑ
ꝯn̄s mutare. Ad oppoiᵐ ē aꝝᶜˢ
in textu ponēs duas ꝓpoēs. Pri
ma ē iſta ꝙ cā ī acᵘ & effcꝰ ī actu
ſiꝉ ſūt & nō ſūt. zᵃ ꝓpōiᵒ ē ꝙ cā ī
poteᵃ nō ē ſiꝉ cū effcū ut domifi-
cator nō ē ſiꝉ cū domo. Rn̄ᵒ uˢ
ſciēdū ꝙ ē una opiō q̄ poᵗ egidiꝰ
in zᵒ huiꝰ ꝙ cā efficiēs ꝑ motū hȝ
duplicē effcm̄ ſcȝ unū īmediatū
ſcȝ ipſū fieri & aliū mediatū uiȝ
ſpm fcm̄ eſſe. Ex hᵒ diᵗ duo dicta
Priᵒ ꝙ iſta ꝓpō ē uera de cā in
actu & effcū imeᵗᵒ ſcȝ fieri. ꝓbar̄
qa qn̄ effectꝰ ꝑ motū ē ī actu tūc
mouet & qn̄ moūȝ tūc ē ī fieri gᵒ
zᵒ diᵗ ꝙ iſta ꝓpō nō ē uera d̄ cā
mᵉ

in ꝯ actu & effectu me^{to}.nõ eĩ ſeq̃
ꝙ.q̃n domificator ē domificãs ꝙ
ſit domus hĩta. qdquid de hoc ſit
nõ ĩ pbabo de p̄ñti.ſʒ tñ dico aliť
ſm mentē ſcoti .ubi pono tria dcã
pmũ ē illud ꝙ iſta drã iter cãs
in actu & ĩ potẽa reſpcũ effectuũ
ꝓportiõbiliť acceptoꝝ nõ ē acci
piēda q̃ñtũ ad iſtas r̃latioẽs cẽ ad
effcm̃ qa ſic ſiľ ſũt cã ĩ potẽa & ef-
fect9 ĩ põ.ſiť cã ĩ actu & effect9 in
actu.nã hec oĩa referũť eodẽ gñe
r̃lois.ſʒ ṽitas iſti9 dcĩ ē accipiēda
de fũdamẽtiſ r̃lois ut ſit ſenſus ꝙ
cã in actu & effect9 ĩ actu nõ pñt
fundari niſi ĩ ẽte ĩ actu & iõ ſicut
relatioẽs ſiľ ſunt & nõ ſunt ita &
fũdamẽta eaꝝ.ſʒ relatioẽs eſſe in
potẽa & effect9 in potẽtia non req
rũt fundamẽta in actu & ideo nõ
oportet fundamẽta.ſiľ eẽ licet re-
latioẽs ſiľ ſint.nã ſi relaº cauſe in
potẽa fundať ĩ ente ĩ actu.nõ eñi
oꝫ ſiľ exiſteť edificator et edifica-
bĩe qa edificabĩe põt eẽ ĩ ẽte in põ
2m dictũ ē ꝙ iſta drã nõ eſt in
telligēda de fũdamẽtiſ relationis
inq̃ñtũ fundamẽa ſunt quia ſicut
utreʒ r̃latoẽs utreʒ ſiľ ſũt.ita utᵉʒ
ſunt ſiľ fundamẽta hº ē ſunt actu
ſub illis r̃latioĩbus.ſed hº ē intel-
ligēdo de fundamẽtis cõpatis ad
extrema quia ĩ cauſ & effectibus
ĩ actu ſi unũ fũdamẽtũ exiſtit &
aliud.nõ ſic ē de cã & effectu ĩ põ
3m dictũ ē ꝙ iſta. drĩa nõ ē ĩtel-
ligēda de fũdamẽtiſ abᵗᵉ ſũptiſ.ſʒ
de fũdamẽtiſ ſt b relatiõib9.nõ eĩ
ſequiᵗ ꝙ ſi unũ fundamẽtũ exiſtᵗ
.ſ.cẽ ĩ actu ꝙ fũdamẽtũ effect9 ĩ
actu exiſtat quia fundamẽtũ acᵘ
põt exiſtẽre ſine relatiõe ē ſub re-
latiõe & exiſtit in actu ſiľ fũdamẽ
tũ relatiõis effect9 ĩ actu exiſtit ĩ
actu ſub ſua relatiõe. Eſt igiť ĩ
ſũma ſic accipiẽdũ hº in iſta drĩa
nõ ē idem inť relatioẽs quia utrꝗ
nccīo ſunt ſiľ nec inter fundamẽa
relatioᵐ inq̃ñtũ fundamẽta ſunt
qa iſta erũt nccĩa utreꝗ ſiľ cuʒ ſñ
illis ut ſic nõ ſint nec relatioẽs inť
ea que ſunt fundamenta ſm ſe cõ
ſitᵗᵃ qa ſic nec ſiľ acᵘ ſũt nᶜ ſiľ ĩ põ
ſed ſiľ ē drĩa ĩtelligẽda de funda-
mẽtis actu exñtib9 ſiľ relationib9
ꝯpatis ad exñtʒ abᵗᵉ nõ ad exiſtẽ
tiã ſub relatioĩb9 ut ſit ſ9 ꝙ ſi eſt
cã in actu.in quo fũdať relatio cẽ
in actu & effect9 ĩ actu.ſed ſi cã ĩ
potẽtia ſicut edeficator nõ oportʒ
ens actu aliqd eſſe in quo fũdeť
relaº ita qa ſufficit hrẽ ens in põ
ꝓ fundamẽto. Per hoc ad roẽs
ptʒ.Ad pmam nego ꝯñam. Ad
ꝓbatiõeʒ ē dicendũ ꝙ eo mõ quo
agens p motũ eſt ĩ actu & effect9
eſt in actu nõ pexpoſito.ſed dum
motus ē ipſum agẽs nõ eſt cã in
actu ipſi9 effect9 eſſe uſꝗ ad ultiᵐ
ens accipiendo cãʒ & effectũ reᵘ
cui9 eſt mouẽs in actu ipẽ effect9
eſt in actu.ſi ipʒ fieri cui9 eſt cauſa
dum mouetur.ipi9 aũt facti eſſe eſt
ſolum cauſa in actu poſt ultimũ
ẽns & tũc cauſa & effect9 ſunt ſiľ
in actu.unde ſi cã eſt in actu ĩ fieri
ſiľ erᵗ effect9 in fieri & ſi cã in acᵘ
in facto eſſe erit ſiľ & effectus in
fcõ eſſe qñ ergo dr̃ ꝙ hĩtibus pñ
tibus in mã ceſſat motus.dicẽdũ
ꝙ pſente hĩtu ſeu effcũ in fcõ eſſe
ceſſat motus nõ aliter ſic autẽ eſt
tm̃ pſens in fine mot9. Ad 2m
dico ꝙ deus ſemp fuit cã in actu
Et qñ diciť ꝙ fuiſſet mũt9 nego
ꝙ agens uolũtariũ cui9ᵗ eſt deus
uolũtate antiqua non mutata qñ
placʒ põt cauſar ſiñ mutatiõe ſui
ſicut modo hẽo uolũtatẽ currẽdi
cras ſine mutatõe uolũtatis cuꝫã
ſiliť eſt de deo quia quidqd fecit
uel facturus eſt ſciuit uel uoluit
ſe facturũ uolũtate antiqua & ab
eterno & ideo facit quidqd facit
ſine mũtatiõe ſui facta ſolum mu
tatiõe ex parte effectus. Ad ra
tiones pricipales.Reſpondeo ad
pmam non habeo p inpoſſibili ꝙ
idem ſecundum diuerſa eſſe ſit cã
ſui ipſi9 & prius ſe finis ergo qñ
tum ad eius eſſe intentionale eſt
prior ſe & quantum ad eſſe reale
eſt cauſa ſui. Exemplum hui9 po
teſt dari de domo producta extra
que prius incipitur & poſtea ĩ eẽ
producitur. Ad 2m dico ꝙ fi-
nis eſt cauſa ſecundum ꝙ eſt in
eſſe ĩtentionali.licʒ ꝙ pro illo eſſe
nõ tamẽ ē q̃tuʒ ad eẽ reale. Ad
illud pmo dĩ gñatione dico. ꝙ lo
quitur de termino motus quãdo
ẽ realiter preſens & pductus iam
per motuʒ.tunc enim ceſſat mot9
non tamẽ eſt ut ſolum eſt preſenſ
in intentione.finis autẽʒ ut eſt cã
hab& eſſe ſolum ĩ intentione . nõ
in re.ut ſatis pat& ex precedenti
bus. Ad tertium dico.ꝙ ſicut
finis mou& in intentione & q̃tuʒ
ad eſſe intentionale.ita hab& eſſe
actu q̃tuʒ ad eſſe intentionale.qa
nõ mou& q̃tũ ad eẽ r̃ale iõ nõ opʒ
ꝙ hẽat eẽ actu q̃tũ ad illud eſſe.

C IRCA CAPITVLuʒ
d ꝯtĩa ĩſiſťº circa reꝝ
ꝯtigẽtiã q̃ro iſtã qõeʒ. Vtꝝ ds hẽ
at certã & ĩfallibilẽ noticiã cꝯcũʒ
oᵗˡ futuri ꝯtigẽtis.& uť ꝙ nõ. nã
tũc oĩa ueniret nccĩo & ñ ꝯtigeť.
ꝯñs ē falſuʒ.gº & añs . falſiᵗ ꝯñtis
pʒ.tũc.n.ñ oporťet laborare.nᶜ cõ-
ſiliari.pᵗ ꝯña.& ſiťr accipio iſtã p
tẽ ꝯtradictõis adeo notã putã me
currẽ.tũc arguo ſic.Illa ps adueᵗ
nccĩo eꝰ opᵗᵃ ē ĩpoſſi^{le} aduẽire. ſed
oᵗᵃ h9 ē ĩpo^{le} aduẽiť. pº.qa ľ ē po^{le}
aduẽire ľ ñ.ſi ñ hẽo ppoᵐ. ſiᵗ põť
ĩ eẽ.& tũc ds decipieť & falleť in
ꝯgniᵒᵉ ſ cũ ds ꝯgnoſcẽt ab eťno oᵐ
gº &c. Cõfiř.iᵃ ꝯgniºñ ē fallibi
lis c9 opᵐ pᶜ ñ eẽ.ſʒ opᵐ iſti9 ꝯgni-
tõis die pᶜ ñ eẽ.cũ ſit ꝯtigẽs.gº &c.
Ad opᵐ.nã tũc ꝯgniᵒ dei poſſʒ
mutari.ꝯñs eſt falſum. gº & añs.

falſitas ɔ̄tis p̄ꝫ. q̄ꝛ eꝰ cognitō n̄
diſtinguitur ab ipo & tūc p̄ ɔ̄ñs
eēt ipſe mutabil. ɔña pbaꝰ. q̄ꝛ oē
fallibile ē mutabile. ſi gº deus non
hēr& noticiā īfallibilē hēr& falli-
bilē & p ɔñs mutabilē. R̄n̄do
ubi ſic p̄cedā. p̄mo ei uidebiſ.
Vtꝝ i futuro ɔtingēti ſit aliqua
ps determinata añq̄ ponatur p̄oſ
i eſſe. 2º utꝝ i rebus aliquis ef-
fectus eueniat cōtigenter. 3º ui-
debiſ p̄ncipale queſitū .d. noticia
dei īfallibili cuiuſcūq̄ oppōiti.
4º utrū illa noticia īfallibiſ ipor-
tat nāſitatē rebus p̄cognitis & p̄-
teritis. QVANTVM ad p̄
mū ē ſciēdū. q̄ ē una opinio cuiꝰ
dā doctoris que etiā uř eē p̄hi p̄º
piarme. q̄ i ppōibus de futuro
cōtigēti neutra ps ē detiata ſ ue-
ritate uł falſitate. ſꝫ ſub diſiūctōe
altera ē uera uł falſa. Vnde dicūt
q̄ iſtud p̄ncipiū de quolꝫ affirmatio
uel negatio uera. uel de quolꝫ eē
uel nō eē aliter tꝫ i mā cōtigenti. a
liter i mā neceſſaria. q̄m i mā cōtin
gēti lꝫ quātū ad p̄ñs. uel & prete-
ritū altera ps ſit detiate uera al
tera falſa determiate. i futuro tñ
neutra ps ē determiate uera uł al
tera. ſed īdetermiate ſub diſiūcne
ut iſta nauale bellū erit craſ nec ē
determiate uera ł falſa. nec ſua op
pōita. ſꝫ ſub diſiūctione puta q̄ eſt
uł nō erit. i mā aūt neceſſaria una
pſ ē determinate uª. & altera falſa

detiate. ſiue ſit de p̄ñti. ſiue d
futuro. ſiue de p̄terito. p̄ iſta
opiōne arguiſ ſic. nā tūc oia euei-
rent neccio & tūc nō oporteret cō
ſiliari nc opari nc aliqd tale faceſ
ɔñs ē flm. gº & añs. Falſitas ɔ̄ñtis
p̄ꝫ. pbaſ ɔña qa tūc oē q̄ pōt eſſe
uł nō eē ē detiatū nullū ei dtiam
ad eē uł nō eſſe. tñ idetiatū adeſſe
ſꝫ oē ɔtigēs pōt eē & nō eē. gº oē
ɔtigēs ē idetiam. Illud aūt q̄ ē de
tiam nō pōt eē ɔtingēs. tū quia ut
dicis iſta ps ē detiata. ex quo gº ē
detiata ipa eueniſ & ſua oppoiª eēt
īpoſſibilis aduenire alſ ſi eēt poſſi
bilis cū poſſibili poºº i eſſe nullū
ſequiſ ipoſſibile ſeqſ p ɔñs q̄ iſta
p̄ñ eſſet detiata ad eueniendū.
Cōfirª oīs effectꝰ hꝫ eē i cā ſm mo
dū ſue cē. ſꝫ oīs cā ɔtigēs ē idetiaᵉ
ad utrūꝫ oppoitoꝝ. In hº ei diſti-
guiſ a cā nccia gº ꝛc. p̄terea. q̄ p̄
ſuppoiſ alicui actiōi cē nō ē in po
teſtate cē. ſꝫ ſi effcꝰ ɔtigēs eēt deſ
miatꝰ illa detiaº p̄cederet actiōeꝫ
cauſe gº p ɔñs nō eēt in ptāte cāe
hoc aūt ē maiᵗᵉ falſum quia oīs ef
fectꝰ ē in ptāte ſue cauſe. Con
firmaſ. quia quero de iſta detiati
one quia ł ē ab aliq̄ cā effectiē ł nō
Si ſic, hoc homo non poteſt eſſe niſi
per aliquam creationem uel actio
nem ergo per conſequens cauſa
contingens habet actionem circa
effectum antequam ponitur in eē
ſeqd uideſ impoſſibile. Et iterū

querā de iſta actione p quā deter
minaſ iſta pars cōtingens ſi ipſa
añq̄ euenir& erat determinata ł
non. ſi non. gº nec alia. & per ɔñs
habebiſ ppoſitum. ſi ſic. queram
ſicut prius de illa oport& eni. q̄
ab aliqua determiaſ. nō. n. pōt a
ſe quia nihil ē cauſa ſui. nec a nul
lo. gº oportet q̄ ab aliquo. Et tūc
queraꝫ de illo ſicut p̄us. & ſic in i
finitum. ſi aūt dicaſ q̄ nō eſt a cā
hꝰmōi determinatio gº ipa non ē
i poteſtate cāe. q̄ ſi non. gº nec p
ɔñs effectꝰ ſequens & p ɔñs nul
la erit cōtingētia. Et iteꝝ omē qd
ē citra deū ē ab alio. gº opꝫ q̄ iſta
detiatio ſit ab alio. p̄. illd qd tñ
ſit i preteritū non eſt in poteſtate
agentis. ſed ſi effectꝰ contingens
eēt determinatꝰ añq̄ uā poneretur
i eē eēt determiatꝰ detiatione tran
ſeūte i preteritū. gº eiꝰ effectꝰ nō
ē i poteſtate cāe agētis. & p ɔº ipe
effectꝰ ſequens qd ē falſum. quia
tūc nullꝰ effectꝰ eēt cōtigēs. gº ꝛc.
p̄. hꝰi determiatio aut pōt imu
tari aut nō. ſi nō gº ~~nō~~ ē neceſſaia
& p ɔñs ſequēs effectꝰ erit nccā-
riꝰ nō cōtingens. ſi pōt mutari. q̄
ro p quid aut p aliquā mutatōeꝫ
p̄orē aut p ſequentē. non per ſe-
quētem quia poſteriꝰ non eſt cau
ſa p̄oris. nec p p̄orē quia nulla eſt
p̄or iſta. quia ſi ſic querā de illa et
ſic i infinitum. p̄. oīs cōditōal
uera ē neceſſaria. ſed iſta ſi petruſ

ē p̄deſtinatꝰ ad gloriā ſaluabitur
eſt cōditionalis uera. gº ē neceſſa
ria & ſic de quacūq̄ alia ſuppōita
determiatione ad alterā p̄tem. &
ſic oia euenient de neceſſitate. &
tolleſ omne cōtigētia. Cōtra i-
ſtā opi. arguo p̄mo cōtra hoc qd
dicit q̄ iſtud p̄ncipiū ē affirmaº ł
negatio nō ten& i ppōibus de fu
turo cōtigēti niſi diſiūctie. Et
arguiſ ſic. a quecūq̄ ſubō negāſ
aliqua duo oppōita abſolute. ab
eodē negaſ utrūq̄ ſub diſiūctōe
ſed i ppōibus de futuro cōtigen
ti negaſ utrūq̄ oppōituꝫ detiate
& abſolute. gº ut dicis. gº ſub diſ
iūctione cꝰ oppoſitū dicis. aᵒʳ
huiꝰ rōnis pꝫ exº & ratione. Exº
ſic quia enim homo non eſt lapis
nec lignū abſolute. ideo nec eſt la
pis nec lignum ſub diſiunctione
Vnde ſicut ppoſitio affirmās iᵗᵃ
duo predicata puta lapidē uel lig
num de homine abſolute eſt fal-
ſa. ita ppoſitio enuntians utrūq̄
iſtorum ſub diſiunctione. 2º
pbatur eadem maior ratione ſic.
Comparatio quecunq̄ preſup-
ponit extrema. ſed diſiūctio que
cunq̄ eſt quedam comparatio ex
tremoꝝ diſiūctoꝝ. gº ūitas ppōis
diſiūctie p̄ſuppōit ūitatē p̄tis alte
riꝰ. gº ſi utrunq̄ negaſ abᵗᵉ. & p
ɔº ſub diſiūcᵉ. p̄. aliqs enūtiās iſtā
ppōeꝫ cras erᵗ nauale bellū ł dicᵗ
ūm ł falſū. ſi uerū. ergo iſtud eſt

ueꝶ ī ṽitate detīata. ſi nõuerit ſim ī falſitate detīata. Ex his dico alr̄ ad cuiꝰ euidētiā pono aliq̄ dicta.

Primū ē iſtud ꝙ duplex ē indetīatio. quedā eſt de ī eſſe. alia de poſſibili. & iſta duplex ĩdetiaº repit tā ex pte cē q̄ ex pte effectꝰ. Indetmiaº de ī eē ex pte cauſe ē q̄ cauſa eſt ĩdetīata ad poſſe ager̄ & poſſe nō agere. ſed ĩdetiaº de poſſibili ē illa q̄ cā eſt ĩdetīata ad poſſe ager̄ & nō poſſe. & dicir̄ pª d̄ ī eē. 2ª uero d̄ poſſibili quia reſpit extrema d̄ poſſibili. Iſta ei duplex ĩdetminaº repit ſilir̄ ex pte ipiꝰ effectus ꝯtigentis. uñ ex pte effectꝰ iſta dicir̄ de ī eſſe qua effectꝰ ē ĩdetiaꝰ ad ꝓduci & nō ꝓduci. ſ3 dicir̄ de poſſibili qua effectꝰ ē ĩdetiatꝰ ad poſſe ꝓduci & nō poſſe ꝓduci. uñ iſta de ĩeſſe ē poſteior iſta de poſſibili ſicut ager̄ ē poſteriꝰ ad poſſe agere.

2m dictū eſt ꝙ qlibet effectꝰ ꝯtigēs añquā ponitur ĩ eſſe ē detiatꝰ detīatiõe de ī eē. Ita ꝙ iſta ē uera añ xp̄s erit qa ſua oppoita eſt falſa lic3 q̄ ſit iſta ſit nobis ignotū. Hoc aūt dictū ſic ꝓbar̄. Illud ꝙ nō eſt d̄tīate ueꝶ ul̄ fl̄ſm nō pōt ab aliquo ĩtellectu detiate ſciri uel cognoſci. ſed qd̄lib3 futurū ꝯtigēs ē detiate cognoſſibile a deo gº ꝛc. Aº² pt3. quia cognitio ſequit rem. ſi gº ē detiate ꝯgnoſſibilis gº erit in eſſe detmiato. Bº² pt3. ꝑ auguſtinū ſup geneſ. qui dicit ſic ꝙ deꝰ nō alir̄ ſcit fcā q̄ fienda. ſed certū ē ꝙ cognitio fcā ē detmiata ſicut q̄ fiunt gº & fiēda. Et iteꝶ quia deus om̄ia futura ꝯtigentia detiate non cognoſceret ſ3 tātū ĩdetmiāte & ſub diſiūctione ſequeret ꝙ ego certā hērē3 de futuris ꝯtingētibꝰ notitia3 ſicut deus. de quocūq3 eni ego ſcio ſub diſiūctione ꝙ erit uel nō erit gº ꝛc. Preteā illud ꝙ hō agit ꝑ electionē prius detminat illud q̄ ponat in eſſe. ſed illud tale eſt ꝯtingens gº futuro contingēti non r̄pūgnat ꝙ ſit detminatū antequā ponatur in eſſe. licet igitur effectus contingens ſit indeterminatus in determinatione de poſſibili ante eſſe dum eſt in fieri. quia ual& preter eſſe & non eſſe. tamē eſt determinatus determinatione de in eſſe & de fieri & ante fieri. ĩ fieri certum eſt. & ante etiam fiēi quando erit ut ſupra probatum eſt. Ex quo eſt determinate cognoſcibilis. Veruntamen eſt ſciendum. ꝙ iſta determinatio aliquā do fit a diuina uoluntate puta quantum ad iſta que a deo eꝶliguntur. Aliquando autem a nobis puta quantū ad actꝰ qui ſunt in poteſtate noſtra. ſic intelligendo non ꝙ ego ſim & termine3 me ad iſtum actum. ſed quia deus ab eterno nouit omnes cauſas huiꝰ determinationis propter q̄ſ uid3 ꝙ ego me habeā determinare ad iſtū actū. iō ē determiatꝰ & detiat qa ſic erit. & iō deuſ detiate nouit & noſcit.

3m dictu3 ē ꝙ nullus effectꝰ cōtigens ē detiatꝰ detiaºe de poſt. ĩmo ĩdetiatꝰ. ꝓbar̄. nā qd̄ pōt fieri & nō fieri ē ĩdetiatu3 de poſt ex p̄dictis p3. ſ3 ql3 effcūs cōtigens ut cōtigēs ē hꝰ1. pt3 ex rōe ꝯtigētis. qa ꝯtigēs ē qd̄ pōt eē & nō eē. Vñ qñ uolūtas eſt detiata ulr̄ de ī eſſe. qa iſta uult & nō ulr̄ & tñ pōt uelle & nō uelle cū ſit libera. gº ē ĩdetiata de poſſibili li3 ñ de ī eē. Sed quid ad Arꝶ. qui uidr̄ dicē p̄mo piarꝰ. ꝙ ī futuro cōtingēti non ē ueritas detiata. dico ꝙ ueꝶ eſt quo ad nos. qa ui3 detiate ꝯgnoſcē non poſſuꝰ q̄ ſit ita ps qᵉ dēt euenire. ab aliquo tñ ĩtellectu ē detiate cognoſcibil̄. gº o3 ꝙ ī ſe ſit detiatū.

4m dictū ē illud. ꝙ p̄dicte due ĩdetiationes ſunt diſticte & ſubordinate ſ̄ p̄us & poſteriꝰ hoc ꝓbar̄ ſic. q̄rūcūq3 ĩdetiatiōu3 extrema ſūt diſticta & ſ̄ p̄us & poſteriꝰ ſubordiata & ipē ĩdetiationes ſunt diſticte & ſubordiate ſed extrema iſtaꝶ ĩdetiationum ſunt hꝰ1 gº ꝛc. aº² p3. qa hitudines diſtigūr̄ penes extrema. ĩdetiaº aūt eoꝶ ē quedā hitudo cꝰ extrēa ſunt ipa ĩdetiata. bº² p3. qa agē & nō agere & poſſe ager̄ & nō poſſe agere ſunt extrema diſticta et p̄ꝰ ē poſſe agere & nō poſſe agere. q̄ agere & nō agere gº ꝛc.

5m dictu3 ē qd̄ ſeqtur ex p̄dictis. ꝙ iſte due ĩdetiationes ſunt ſine cōtradictiōe ſepabiles. hoc ꝓbar̄ ſic. qñcūq3 aliq̄ due indetīationes ſic ſe habēt ꝙ ſunt diſticte. & una ē p̄or altera nō ē cōtradictō. ſic ꝙ pª ſeperer̄ a 2ª qa. n. p̄uſ pōt abſolui a poſteriori l3 nō ecōuerſo. ſed p̄dicte due ĩdetiationes ſunt hꝰ1. ut p3 ex p̄cedēti. gº ꝛc. Nō ē igir̄ contradictio. ꝙ aliqua cā ſit ĩdetiata ad poſſe agere & nō poſſe agere. q̄ tñ ē determinata ad agere uel ñ agere.

Sextum dictum eſt. ꝙ ī hoc tantum diſtinguitur cauſa contingēs a cauſa neceſſaria. qa cauſa contingens eſt indeterminata ad effectum in determinatōe de poſſibili puta ad poſſe agere. & poſſe non agere. impoſſibile ergo eſt ꝙ ſit indeterminata ĩ determinatione de in eſſe. quoniā uel agit & tūc eſt determiata ad agēd3 uel nō agit & ſic ē detiata ad non agēdu3. Cauſa aūt neceſſaria ſiū neceſſarium agens eſt determinata determinatione de poſſibili. & de in eſſe. quia neceſſario agit. & non poteſt non agere. ĩ hoc ergo differt hec determiatio..

7m dictū ē ꝙ cum ĩdetiatiō de poſſibili ſtat p̄ciſe cōtigētia. hº ꝓbar̄. cum ĩº p̄ciſe ſtat ꝯtigētia qº p̄ciſe pōito poª tōliter rō cōtigētis. ſ3 pōita p̄ciſe p̄dcā ĩd̄tiatōne poª rō tō ꝯtinᵉ

gᵒ cᵐ.bᵒʳ patꝫ.quia ꝯtigēs ē ꝙ pōt
eſſe & nō eſſe.iſta autē ſolū perti
nēt ad īdetīatioēꝫ ꝺ̄ poſſibili ut pꝫ
gᵒ cᵐ. Confirᵃ quia effectꝰ ꝯtin
gētes qñ ſunt ī eē poſſibili ſūt ꝯti
gētes añq̄ eī q̄ ſint ñ ſūt ꝯtigēter
nᶜ nccāio gᵒ ſequiᵃ ꝙ dū ſūt tūc
ſunt ꝯtigētes.ſed dū ſūt ꝺ̄tīati de
in eſſe ſūt īdetīati de poſſibili eo
ꝙ poſſunt nō eſſe gᵒ cᵐ. Ad ra
tioēs alteriꝰ opioīs pōt ſic dici.ad
pᵐ negāᵒ ꝯnāꝫ.Ad ꝓpōeꝫ primā
dico ꝙ illud ꝙ ē detīatū de in eſſe
& de poſſibili adueīt nccāio.non
aūt illud ꝙ ē detīaᵐ tm̄ de ī eē.li
cet gᵒ effectꝰ ꝯtigēs ſit detīatꝰ ꝺ̄
in eē nō tm̄ de poſſibili. ad aliā
ꝓbatiōeꝫ dico ꝙ iſta pars.a.ex qᵒ
ē detīata eueīet non tm̄ nccāio.&
cū dicis ꝙ ſua oppoīᵃ ē īpoſſibił
adueīre.nego īmo poſſibiłłicꝫ nū
quā eueīat.& cū ꝓbas ꝙ poſſibi
li poīto in eē nullū ſequiꝛ inpoſſi
bile.dico ꝙ uerꝫ ē nullo īpoſſibili
p̄cedēte uel cui nō ē ānexa aliq̄ in
ꝯpoſſibilitas ſicᵗ.detīabiꝛ īferiꝰ ꝺ̄
effectu ꝯtigēte ſtante noticia dei
circa cuiꝰ oppoītū nūq̄ eueniret
quia ſi eueīret notitia dei poſſet
falli qꝺ̄ ē īpoſſibile.rōe huiꝰ īpoſ
ſibilitatis nūq̄ poneꝛ ī eē. ad ꝯfir
matioēꝫ dico ꝙ q̄libꝫ cā ꝯtigēs eſt
indetīata ī detīatōe ꝺ̄ poſſibili.nō
tm̄ de ī eē. ad 2ᵐ pricipale ꝛñᵒ
Pro cuiꝰ euidēᵃ eſt ſciēdū ꝙ qui
daꝫ ſunt effectꝰ ꝯtingentes quos

ab eterno dīna uolūtas detīaᵗ pꝰ
mūdi creatioēꝫ & ipᵐ creari debē
Sūt alii effcūs quos diſit ī ptāte
noſtra & ī nrō libero arbiī.o.non
eni detīaᵗ me deꝰ ad peccādū.De
pma detīatiōe dicit ſcotꝰ ꝙ ſūnt
tria ſigna uel īſtātia. In pmo ſig
no ponūꝛ termini ſiplices in eēnᵃ
diuina.In 2ᵒ ponūꝛ ꝯplexioēs q̄s
uolūtas detīāt de terminis ſiplici
bus ſibi oblatis. 3ᵒ ſeqꝛ practicꝰ
ītellectꝰ dicēs & intelligens illud
ꝙ uolūtas detmīnaᵗ ꝺ̄ illꝭ ꝉminis
Exᵐ in pmo inſtāti obiciꝛ termiꝰ
ſimplex qui ē ſaluaᵒ & q eſt dāpᵒ
In 2ᵒ ſequiᵗ īpa ꝯplexio puta in
deo.iudā dāpnari qñtū ē ad iſtaꝫ
detīatioēꝫ patꝫ ꝙ iſta nō pᶜ pſup
poniꝛ actioni uoluntatis diuine
Sed ꝓ illa & ꝓ iᵗᵃ dico ad formā
ꝙ aliqꝺ pſuppōi actiōi cē pōt eſſe
duplex. Vno mō p modū effectꝰ
& iſto mō aᵒʳ eſt uera & bᵒʳ falſa
Alio mō p modū ꝺ̄tiatiōis & iſto
mō aᵒʳ ē falſa.certū ē eni ꝙ qñ uo
lūtas uł aliqꝺ̄ obᵐ.łhꝫ p uolūta
tē aliꝺ̄ extra elicere pꝰs ſe detīat
ad hᵒ eligēdū & tm̄ hᵒ nō obᵗᵉ
hᵒ ē ī ptāte cāe ut ꝯtigēter ſe ꝺ̄ter
minet & agat. ad ꝯfirtiōeꝫ aūt
dico ꝙ agēs ē in potāte ad ſuā de
tīatioēꝫ tm̄ p potētiā ſuā īmeᵗᵉ &
nō meᵗᵉ aliq̄ alia pori detīatiōe.ſꝫ
p pōꝫ ſuā agᵗ & ē ī pō ad agēdum
nō meᵗᵉ aliq̄ actōe pori poſſit aliᵃ
eēt pceſſꝰ ī īfitū.ſi ad nllā actioēꝫ

onēł detīatioēꝫ eēt p ſe ſmeᵗᵉ ī po
tētia. Ad 3ᵃᵐ pōt dici iſto mō
ꝙ uerꝫ ē de iſto ꝙ ī pteritū trāſit
p modū eſſēs nō p modū īdetiaᵗᵒ
Aliꝛ dicit ſcotꝰ ad hᵒ ī pᵒ ſnīāꝝ
ī illa q̄ſtiōe utꝝ pdeſtinatꝰ poſſit
dapnari.dicit eni ꝙ ſic licet nūq̄
dāpneꝛ.uñ ſiᶜ deꝰ īpm cōtigēter
pdeſtinaᵗ ita ꝯtigēꝛ ſtat ī ſua pre
deſtinatiōe.uñ dicit ꝙ iſta pdeſti
natio nō ītelligiꝛ p modū pteriti
nᶜ trāſit ſic ī pteritū licꝫ eī īpa co
exiſtᵗ pterito qꝺ trāſit nō tm̄ īpa p
teriit.ſꝫ alia ptēierūt q̄ coexiſtūt
ſibi. & ideo dicit ꝙ idē ē deū pre
deſtinare & pdeſtinaſſe & pdeſti
natū eē & ita ꝯtigēs ē unū ſicut
aliꝺ̄ qa nihil ē ibi niſi nūc eterni
tatis mēſurās illū actū qui nᶜ eſt
pñs nec preteritū nᶜ futurꝝ.ſꝫ ex
iſtēs oībꝰ iſtis hᵒ ille.unde dico ꝙ
nō pōt fieri qñ iſta detīaᵒ fuit fcā
ſed hᵒ nō obᵗᵉ oppoītū ē ī potētia
cauſe. Ad 4ᵐ ſi hᵒᵃ detīaᵒ poſſꝫ
īmutari.dico ꝙ ſic.tm̄ de ī eē nūq̄
īmutabiꝛ.īfert eī dicē aliqꝺ poſſe
īmutari & īpſū mūri.& cū dicis
gᵒ poterat mūri p aliq̄ mūtioneꝫ
Dico ꝙ īpa cā ſiue pō non mediā
te aliq̄ alia mūtione pōt īpꝫ mūri
uel ſaltē erit ſtatꝰ ī 2ᵒ & nō erit
pceſſus ut deducis. Ad 5ᵐ dico
ꝙ oīs ꝯditiōł uera ē nccīa nccīᵗᵉ
ꝯñe nō ꝯñtis qm̄ hic nō ē nccītas
ex pte añcedētis nᶜ ꝯñtis ſꝫ abᵗᵉ
Dico ergo ꝙ iſta petrus eſt pre

deſtinatus ergo ſaluabitur erit
uera & neceſſaria neceſſitate ꝯſe
quētie & neceſſitate conditiona
ta non autem abſolute & conſe
quentis. Sciendum tamen ꝙ
ad tercium articulum aliter reſ
pondet franciſcus de marchia in
alia concluſione dicens ꝙ accio ꝯ
tingentis poteſt tripliciter accipi
& etiam determinatio. uno mo
do poteſt accipi actualiter. alio
modo mere potentialiter. tercio
modo habitudinaliter. actio ſu
mitur actualiter quando agens
actu agit. potentialiter uero qñ
do nō agit.ſed poteſt agere & nō
agere diuiſim actōe mediāte.non
iſta quam habet in actu.ſed potē
tialiter. ſed habitudinaliter ſumi
tur quando licet actu non agat ē
tamen determinatum ad agendū.
actioni enim potentiali quodcūꝫ
agens licet non ſit determinatū
poteſt.unde agere ſicut ex pte a
gentis contingentis poteſt ſumi
tripliciter.actio iſta conſideratur
ex pte effectus contingentis deꝛ
minatio poteſt etiā ſumi detīaᵒ 3ᵃ
ē.n.q̄dā ꝺ̄tiaᵒ ex pte effcūs actuał
q̄ qꝺ̄ effcūs ꝯtigēs ē acᵘ ꝺ̄tiatꝰ &
hᵒ qñ poīᵃ effcꝰ ī acᵘ.aᵃ ē mere pōł
q̄ qꝺ̄ agēs añq̄ agat ł pōt effcm̄ ī
acᵘ pᵗ ipᵐ poneꝛ & nō poneꝛ diᵐ
aᵃ ē meᵃ q̄ qꝺ̄ agens ē detīaᵐ ad
agēdū non tamē actu agit.& hoc
ē quaſi hitudīał.ſm hoc diciꝛ ꝙ

qilb3 detia^ri ſequit̃ actiõ3 ſuã ſibi corriñdẽtẽ.actual̃ eni detia^o ſequi tur actioẽ3 actualẽ & p[illegible]
per h^o ad argumẽ^m [illegible] ꝙ illud qd̃ p̃ſuppoĩt̃ acti[illegible] li agẽtis nõ eſt i ptãte ei^9 actuali .uñ ab eterno hũit creaturã ĩ ptã^e actuali quia n^c ipã crea^ta ab eter no fuit ꝓducta. Et iõ qñ dicitur ĩ minori ꝙ h^91 detĩa^o p̃ſuppoĩt̃ ac tioni cẽ.uerꝫ ẽ actiõi actuali non aũt hitudinali & ideo ↄcedo ꝙ h^9 modi defmĩa^o nõ ẽ in ptãte agen tis actuali niſiqñ agẽs elicit actũ ipm̃.ẽ tñ ĩ ea ptãte v̄tuali ſiue po tẽtiali. Et p h^o põt ſolui ũnũ argumẽtũ.ſi h^91 d̃tia^o ẽ mũbilis Dico ꝙ nõ ẽ mũbil̃ mũ^oe actuali quia actu nõ ẽ.ſ3 mũ^cis põſſ q̃ qui [illegible] põt v̄tute ſua ĩ aliã deſiatõ3 oppoĩtã iſti & ĩcõpoſſibilẽ mũri

QVANtũ ad a^m articulum ubi erat uidẽdũ. Verꝫ ĩ reb^9 ſit a liq̃ cõtingẽtia. p̃mitto p̃mo iſtã3 diſtictionẽ.ꝙ duplex ẽ cõtigẽtia quedã .n.rerꝫ cõtigẽtia ẽ p accñs & ẽ q̃ effect^9 ẽ cõtigẽs ĩ ordine ad cãs actuales accñtales ꝯcõitantes cãſ p ſe & ipas ĩpediẽtes . & ipſa cõtingẽtia ẽ iporꝫ nãliũ gnãbiliũ & corruptibiliũ.h9^1 eni effectus cãrũ nãliũ q̃tũ ẽ ex cauſ p ſe ipo rũ nccio ꝓueniũt.ꝙ aũt cõtigẽt̃ ꝓueniãt h^o ẽ ex cauſ p accñs ꝯcõi tãtib^9 cãs p ſe.ac ipas ĩpedientib^9 .cãe eni nãleſ p ſe diſpoſite remoto

ĩpedimẽto nõ pñt nõ agere q̃a ne ceſſario agũt.& hoc ẽ qd̃ d^t Arꝫ. i^9 me^ce de talib^9 cauſ loquẽs. neceſſe ẽ iq̃t hoc idẽ facere illd̃ v̄o pati. Ex quo p3 ꝙ cõtingẽtia effe ctus cãrꝫ nãliũ h3 q̃tuor cõditões

p̃ma ẽ ꝙ ẽ cõtigẽtia p accñs ñ p ſe.ẽ.n.h9^1 cõtigẽtia ex pte idiſ põis mãe nõ aũt ĩ ordĩe ad aliquã cãm p̃ ſe. 2ª cõditio ẽ ꝙ ẽ cõti gẽtia ſ qd nõ ſim^r [illegible] ordĩe ad aliq̃ unã cãm ut [illegible] aliã. nõ ẽ aũt ĩ ordine ad totũ ordine3 cauſarꝫ acquiſitarꝫ. 3ª ↄditio ẽ ꝙ ẽ cõtingẽtia p̃uatia nõ poſitia ꝓuenit ei.cõtigẽtia h9^1 ex p̃uatõe ſeu ex defectu alic^9 diſpõis cãrũ. cẽ.n.nõ debite ultĩa diſpõe p̃uate nõ agũt. 4ª ↄditio ẽ ꝙ ẽ cõtin getia extriſeca nõ ĩtriſeca.qm̃ nõ ẽ ex aliq^o ĩpedimẽto ĩtriſeco. ſed ex aliquo extriſeco accñte. 2° [illegible]lia cõtigẽtia p ſe q̃ qde3 effect^9 ẽ cõtigẽs ĩ ordĩe ad ei^9 cãs per ſe. qm̃ põitis oib^9 p ſe cãis & remoto oĩ ĩpedimẽto ipſe effectus poſſ& poni & nõ poni.& hui^9 mõi cõti gẽtia ẽ cõtigẽtia actuũ humano rũ ſiue uolũtatis. De cõtingẽ tia iſta actus uolũtatis pon^t ex^m beatus Aug^9.2^o de trini.6° ca^o de duobus hõibus eiuſdẽ corporis ſm̃ pulchritudinẽ mente & cor pore pariter affectantes.quorum unus mouetur ad bonu3.alter in mala uolũtate pſeuerat. Videm^9

ei aliqñ d̃ duobus bellãtib^9 ul̃ du obus ludẽtibus ꝙ magis aliqñ uo lum^9 uictoriã p uno q̃ p alio ſup poſitorꝫ ꝙ nulla cã ſit magis ex p te unius q̃ alteri^9. De iſta autẽ ↄtigẽtia loqui^r.arꝫ.9° me^ce poſtq̃ dicit ꝙ ſcia ẽ cõtrariorꝫ.ſubdit ne ceſſe eſt inqd alterũ aliqd eẽ.dico aũt hũc appetitũ id ẽ uolũtatem aut ꝓpter hereſĩ id ẽ electoẽ3 qd̃ ei deſiderabat p̃ncipalit̃ h^c faciet.& iſta ↄtigẽ^a ſicut p̃^a h3 4^or ↄditoẽs

Prima ẽ ꝙ ẽ ↄtigẽtia p ſe.non ẽ eni ex aliquo tli accñte ↄcomi^te ſicut p̃^a. 2ª eſt ꝙ ẽ ↄtigẽtia ſim^r qm̃ nõ ẽ in ordĩe ad unã cã3 p̃mã ut ĩpẽdibilẽ p aliã.ſed ẽ ĩ ↄpatiõe ad totũ ordinẽ cauſarꝫ reqſitarũ

3^a ẽ ꝙ ẽ ↄtigẽtia poitia nõ p̃ua tiua qm̃ nõ ẽ ex p̃uatiõe alic^9 de bite diſpoſitioĩs. ſed ex pleĩtudĩe pfectioĩs ipĩ^9 cẽ. 4^a ẽ ꝙ ẽ ↄtin gẽtia intriſica nõ extrinſica quo niã nõ ex aliquo ĩpedimẽto extri ſico ſicut p̃^a.ſed ex lbõ & pfecto dñ̃o cẽ reſpectu ſui effect^9 ↄtin gẽtis.& i^ta ẽ pfcã ↄtigẽ^a. Ex qb^9 quidẽ 4^or ↄditioĩb^9 pt3 q̃druplex dñ̃a int̃ hãc ↄtigẽtiã & p̃dictam

Hoc p̃miſſo pono aliq̃s ꝓpões

Prima ẽ iſta.ꝙ ĩ rerꝫ nã nõ oĩs effectus eueĩt nccĩo. Hoc ꝓbatur nam alit̃ nõ oporteret negotiari uel ↄſiliari ſicut deducit phũs p^o pier^as. Cõfirmat̃.nulla rõ ẽtiſ diuiſiua ẽ ĩ rebus ĩpoſſibil̃. ſed ↄtĩ

gẽtia ẽ rõ ẽtis diuiſa ẽs eni didit̃ p ↄtigẽs et ncc^m g^o ꝟ. Et iſta ↄtĩ gẽ^a ĩ reb^9 ẽ maifeſta. ſp̃alĩ^a p̃^a ↄti gẽ^a q̃ ẽ effectuũ nãliũ Actio eni uni^9 corpis ſup̃ celeſtis ĩpedit̃ p actionẽ alteri^9 g^o nõ ẽ m̃ltũ ↄfidẽ dũ ĩ ſignis aſtrologicis et ita ap paret iſtã ↄtigẽtiã eſſe maifeſtã et iõ negã^r Iſta maifeſta ĩdigẽt pẽa ul̃ ſm̃ ꝙ d^t p̃hs l̃ auicẽ^a 7° me^ce ꝙ negã^s pñ^m ſũt uapulãdi l̃ ↄburẽ di quouſ3 ↄcedãt ꝙ nõ ẽ id ẽ ↄbu ri et nõ ↄburi uapulare & nõ ua pulare. Iſtã iſti q negãt aliquod ẽ ↄtigẽs eſſe expcnẽdi ſũt tormẽtis quouſ3 ↄcedãt eos ĩpoſſibiles nõ torq̃ri. 2ª ꝓpõ ẽ ꝙ ↄtigẽ^a 2^a q̃ ẽ per ſe ẽ etiã ĩ reb^9 et iſta nõ ẽ ita manifeſta ſicut p̃ma ũde m̃lti po nẽtes p̃mã ſic manifeſtã negãt iſ tam ꝙ eni uolũtas nõ uelit aliud hoc dicũt ꝙ nõ ẽ ex ſe ſ3 ex defcũ alicui^9 nccio requiſiti ad uolẽdũ oĩb^9 eni ↄcurrẽtib^9 q̃ reqrũt̃ di cũt uolũtatẽ nõ poſſe nõ uelle iõ ꝓbo iſta ↄtigẽtiã ſic. Oĩs potẽ^a me re liber̃ agẽs ↄtigẽter agit ſed uo lũtas ĩ quocũ3 actu agit libere cũ cũ ſit q̃dã ↄdicio ãnexa cuilib& actui uolũtatis et propter hoc eſt meritũ l̃ demeritũ g^o ꝟ. Prete rea c^9cũ3 diuiſionis alterũ mẽbrũ eſt ignobilius alterũ mẽbrũ poſſi bile eſt nobilius natura eni nõ de ficit in neceſſariis.ſed ↄtingẽ^a diui ditur in cõtigẽtiã p ſe & ↄtigẽtiã

UNIVERSIDAD LITERARIA BIBLIOTECA DE ZARAGOZA

p accñs q̄ eſt ignobilior et eſt. i re
b⁹ g° p̄ma que eſt nobilior. 3ª p
pō q̄ ponēdo p̄mā cauſā agere ne
ceſſario ad extra nō pōt ſaluari i
reb⁹ ꝯtīgēª hec aūt ppō ſuperius
fuit pbata In q̄ōne de fine ubi p
batū fuit q̄ actio dei eſt ꝯtigēs ui
de ibi ꝛc. 4ª ppō eſt q̄ etiā ī re
b⁹ ē aliquis effectus fortuitus ꝉ
caſual adueniēs p̄t ītētionē agē
tis hec pbatur quia oīs effectus
raro adueniens p̄t ītētionē agētis
eſt caſual et fortuit⁹ ſed aliq̄ ſunt
h⁹ᵗ patꝫ tā ī agētibus a pposito
ſm̄ ītētionē q̄ ī aliis In agētibus
aūt a pposito patꝫ q̄ aliquis quā
do uadit ad foꝝ ut ibi emat aliqd
et obuiat debitori ſuo a quo reci
pit pecuiāꝫ Iſta recep° ē a fortūa
in agēte etiaꝫ nāli patet et apparꝫ
Nā agēs nāle ꝉ gnāns ītēdit ſibi
aſſimulari geitū ſi ergo pduceret
aliquod mōſtrū ut ſi pduceret gi
gantē uꝉ hñtē ſex digitos iſte ef
fect⁹ ē caſual Cā aūt utriuſꝫ q̄re
talis effect⁹ dᶻ caſualꝉ ꝉ fortuit⁹ ē
iſta quia oē agēs ſiue naturale ſi
ue a pposito agit propꝛ finē ut
pbaꝛ 2° h⁹ qñ g° aliquis pducit
finē quē ītēdit et a quo moueꝛ dᶻ
cā p ſe iſti⁹ effect⁹ et finis pducti
ſi uero moueaꝛ ab uno fine et ali
um pducit hoc ꝯueᵗ dupꝉr quia ꝉ
illū quē ītēdit et a quo mouetur
nō pducit ſed illū aliū a quo nō
moueꝛ et tūc dᶻ p ſe uanū ꝉ fruſ

tra agere ut habeꝛ ī 1ᵗᵒ ca° de for
tūa uel etiā pducit finē ītētū et
aliū nō ītētū et tūc nō eſt actio
ſua fruſtra et uana quia hꝫ ītētū
et reſpᵘ ei⁹dē dᶻ p ſe cā dꝛ tñ cā p
accñs reᵘ finis pducti nō ītētī.
Vñ ſēp qñ aliquod ē a caſu et for
tūa illud idē q̄ dᶻ cā p accñs caſu
al et fortuita reſpcū fis nō ītēti ē
p ſe cā determiata rᵘ effect⁹ p ſe
ītēti. uerūtñ īꝛ caſū et fortunā eſt
iſta drā q̄ fortūa ē ī hñtib⁹ ītellec
tū et ī agētib⁹ p ītellectū Caſus
uero ī hiis et ī aliis in pl⁹ g° ſe hꝫ
caſ⁹ q̄ fortūa 2° ſciēdū q̄ lꝫ incō
paᶜᵉ ad iſta īferiora aduēiat aliqd
a caū uel a fotūa rēſpcū tñ notīᵉ
dei nichil accidit a caū uel a for
tūa quia nichil adueit p̄ꝛ e⁹ ītētio
nē ꝉ ītellectū. Sꝫ ꝯtra p̄dcā aᶻ ſic
oñdēdo q̄ ī reb⁹ nulla ſit ꝯtiª: p̄°
ſic. oē q̄ ē qñ ē neceſſe ē eē ſꝫ nūq̄
ē niſi qñ ē g° ſp neceſſe eſt g° ī re
b⁹ nichil ē ꝯtigēꝛ Cōfirmaꝛ il
lud q̄ eſt ꝯtigēꝛ ē. quia illud qđ
nullo° ē nec ē neceſſario nec ꝯtin
gēꝛ oīs eī modifica° p̄ſupponit ſu
ū mōificabile cū modifica° ſit ali
cui⁹ qđ modificet. ꝯtingēª autem
eſt quedā modificatio alicui⁹ uel
effectus g° ſequitur q̄ res anteq̄
ſit non ſit ꝯtigenter oportet ergo
q̄ dum eſt q̄ ſit necio. preteꝛa
omē futurū ꝯtingēs de neceſſitate
ē futuꝝ cū idē de ſeipſo ꝩdiceᶻ cū
m° neccīᵗᵉ ſꝫ oē q̄ ē đ necīᵗᵉ futuꝝ

neceſſariorum neceſſario adueni
ret. ergo ꝛc. Preterea ad idem
poteſt applicari ratio facta ſupe
rius in queſtione de fine ubi dicitᶻ
quod actio dei ſit neceſſaria. quo
probato ſequitur q̄ omnia eueni
ant neceſſario ut ibidem pbatur
. Et ſimiliter poteſt applicari
ratio de p̄ſcientia dei. Reſpon
deo ad primum omne q̄ eſt thōs
anglicus dicit in hoc ſecundo qđ
res antequam ſit eſt contingens
Sed cum eſt neceſſario eſt qꝫ
cauſa in actū & effectus in actu
neceſſario ſimul ſunt & non ſunt
. Confirmatio prime rationis
facit contra hoc ad quam non cre
do q̄ ipſe nec aliquis eius ſequax
poſſit reſpondere hoc tenendo
Ideo dico aliter q̄ iſta propoſitio
omne qđ eſt ꝛc. uel eſt compoſita
uel diuiſa. Si compoſita ſic eſt
uera. Si diuiſa ſic eſt falſa. Vnde
omne quod eſt quando eſt in ſen
ſu compoſito neceſſario eſt. in ſen
ſu diuiſo contingenter. Ad cuiᵘˢ
euidentiam eſt ſciendum q̄ accñs
et quicūmq̄ actus actual. Aliter
cōparatur ad ſubiectum cui acci
dit aliter ad congregatum ex ſub
iecto & accidente puta hoc q̄ dico
albedo uel iſte actus qui eſt curre
re. Aliter comparatur ad hominē
abſolute. aliter ad congregatum
puta albedo ad hominem album
uel curſus ad hominem currentē

Nam albedo & quodcumque
aliud accidens conparatur ad ſub
iectum abſolute tāquam ad illud
cui contingenter eſt exiſtens non
neceſſario ſed conparatur ad ag
gregatum tāquam ad illud cui ne
ceſſario eſt inexiſtens. Inpoſſibiᵉ
eſt enim hominem album eē ſine
albedine & hominem currere ſine
curſu. Propoſito applicando
dico q̄ quando iſta propoſitio oē
q̄ eſt quando eſt eſt compoſita eſt
uera & tunc conparatur actus ad
aggregatum ex ſubiecto & accñte
& ſic ineſt ſibi neceſſario nec eſt
neceſſaria. quando autem eſt diui
ſa tunc comparatur act⁹ ad ſubiec
tum preciſe eo modo quo eſt di
uiſus ab actū. Et ſic dictum eſt q̄
in eſt ſibi contingenter. Confir
matur predicta ſolutio quia conti
gens eſt q̄ poteſt eſſe & non eſſe
Sed quando uoluntas uult cum
uelit libere uult contingenter quia
poteſt uelle & non uelle & poteſt
ſe priuare actū ergo ꝛc. Vnde
ſi uoluntas quando uult uel uel
let neceſſario non haberet meritū
nec demeritum ex quo faceret ne
ceſſario ut dictum eſt in primo ar
ticulo q̄ cum determinatione de ī
eſſe ſtat indeterminatio de poſſiᵉ
cum qua quidem determinatione
ut dictum eſt ſtare preciſe cōtin
gentia. Ad ſecundum dico q̄
liber de neceſſitate uel pōt de iare

inherētiā p̄dicati ad ſubiectū ūel
poteſt determinare predicatū. ſi
primo° ſic ē uera maior ſed ꝓpt̄
hoc nō ſequit̄ ꝙ neceſſario aliq̄d
ueniat cōmutatur enī determina
tio neceſſitatis ab īherētiam predi
cati ad ſubiectū ad predicatū tan
tūm & ſic implicatur fallatia acci
dētis & cōſequētis. ſi aūt determi
natur predicatum ſic maior ē fal
ſa. Quātū ad tertiū articulū
(ubi erat uidēdū de principali q̄ſi
to) pono aliquas ꝓpōs. Prima eſt
iſta ꝙ effectus cōtigēs ſꝫ quid pū
naturalis ſtātē generali īfluentia
prime cauſe poteſt determinatē
cognoſci per cās cōtingentes ab
aliquō ītellectu finito. Hoc pᵃ
effectus depēdēs a cauſis finitis
ipm̄ neceſſario īferētibus ē deter
minate cognoſcibilis ab aliquō in
tellectu finito cognoſcēte omnes
eiūs cauſas ipm̄ neceſſario īferen
tes ex quo enī cauſe ſūt finite poſ
ſūt apprehēdi ab aliquo ītellectu
finito ex quo ipm̄ neceſſario infe
runt. ſed omis effectus naturalis
cōtigēs depēdet ſeu puenit ex ca
uſis finitis ipm̄ neceſſario īferen
tibūs. g° ꝛc. Pbat̄ mior quātū
ad primā partem quia nec eius cē
ſūt īfinite pbatūr quia non ē infi
nitum ī actū Tū quia inter cās
eſt ordo in īfinitis nō eſt ordo z°
mēce. zᵃ pars miōris pbat̄ qz
huiꝰ cē naturalis inferūt neceſſa

rio ſuū effectūm patet cauſe enī
naturales ultimate diſpoīte neceſ
ſario agūt nec poſſūt nagē a mo
tū impedimēto ex quo patet q̄d
totus ordo cauſarum naturaliū
cuiuſcūqꝫ naturalis effectus eſt
neceſſarius g° & effectus qui ſeq
tūr. licet ſit cōtigēs ſꝫ quid, ut ī or
dine ad unā cauſam tātum p quā
to ille eſt impedim[illegible]lis nō tamē
ī ordie ad omēs eiūs cauſas. g° ꝛc
ūde ſi omēs [illegible] effectus naᵗales
futūri n̄ poſſūt determinate a no
bis cognoſci hoc eſt quia propt̄
breūitatem uite noſtre nō poſſūꝰ
cognoſcere omēs cauſas eorū nᶜ
modos impediēdi. & hoc eſt ꝙ dīc
auicēna 9° mēce ꝙ ſi quis ſcieret
omēs eclipſes & oēs modos qui
bus corpora ſupiora poſſūt īpe
diri ī operatiōibꝫ ſuis & quibus
nō n̄ poſſit ūtiqꝫ uidere oēs effec
tus futuros ꝙ aūte nūc quis fal
litur ī talibus hoc eſt ꝙ fallitur ī
cauſis uel ī modiſ cāſādi ūel īpe
diēdi. ¶ Zᵃ ꝓpō ꝙ nūllus actus
uoluntatis futurus poteſt determi
nate cognoſci ab aliquo ītellectu
finito niſi ſolum facit ſuſpicatōe
patet nam uolūtas cū ſit libera a
nullo neceſſitate poteſt ī utrūqꝫ ac
tum oppoitū iſtū tamen actum
debet poteſt ſcire per ſe ipm̄. 3ᵃ
ꝓpō ꝙ ītellectus diuinus ītelligit
omia alia a ſe hoc pbatūr auctori
tate apl̄i ad hebreos 4° capitulo

auctoᵗᵉ apl̄i ad hebre. 4° ca° nō
ē ulla cā inuiſibilis in cōſpcū eiꝰ.
qm̄ oia nuda ſunt. & apta oculis
eius pᵃ rōe arᵓ ſic ex pte obi. oīs
pō intelligens pfecte aliq̄d obm̄ ī
telligit quodcūqꝫ ītelligibile ſub
rōne qua per ipſum ē intelligibi
le. ſed intellectꝰ diuinus ītelligit
eēntiam ſuā perfecte q̄tū intelli
gibilis ē g° ītelliget quodcūqꝫ in
telligibile per ipſam ſub rōe q̄ p
eū intelligibile ē & ſub ꝓpria rōe
Sed ōe aliud a deo ē intelligibile
p eēntiā dinā g° ꝛc. aᵒᶻ pꝫ. niſi enī
ītelligeret quodcūqꝫ intelligibile
p ipm nō intelligeret pfecte. hᵒᶻ
pꝫ q̄tū ad pᵃᵐ ptē ꝙ prima cā eſt
q̄ intelligat pfecte eēntiā ſuā ptꝫ
Et ideo pᵓ zᵃ ſic. Minꝰ perfectū
ī ordie eſſentiali ē rō intelligēdi a
poſteriori magis pfectū p creatu
ras enī deuenimꝰ ī cognitionē dī
Iuxta illud apl̄i. inuiſibilia dei p
ea que facta ſunt ꝛc. g° multo ma
gis perfectū magis ertrō ītelligē
di a priori minꝰ pfectū. pbat̄ ꝯña
nā pfectū magis cōtinet īpfectū
q̄ econuerſo. q̄to aūt aliquid ma
gis continet aliud. tanto eſt ma
gis rōne intelligendi illud. Cum
igit̄ deus ſit ens nobilius & pfec
tius toto ordīe alioꝝ entiū & q̄d
libet aliud ens ab ipſo ē rō intelli
gendi ipſum a poſteriori. g° & ip
ſe erit rō ꝯgnoſcendi alioꝝ a prio
ri. pᵃ arᵓ ex pte poᵉ ſic. obm̄ po

tentie limitatis & inferioris nō ē
illimitaciꝰ nec uliꝰ obō poᵉ ſupi
oris & illimitatis. ſꝫ dininꝰ intel
lectus ē illiᵒᶻ q̄ uidetur g° ꝛc. Sed
obm̄ intellectus noſtri ſe extenᵗ
in generali ad oia cū habeat pro
obō ens in q̄tum ens. g° obm̄ in
tellectus diuini ſe extendit aliq°
mō ad oia alia. & hoc ī ſpeciali &
ſub rōne ꝓpria cuiuſlibet Cū g°
cōgnitio in gn̄ali alicꝰ ē cognitio
ꝯfuſa & īpfecta & ideo d̄o repug
nat. oꝫ g° ꝙ ad oia ſe extēdat ſub
ꝓpria rōne. pᵃ illud quod con
tinetur ab alio ſꝫm eius ꝓpriam
& ſpālem rōem & perfectiori mō
q̄ in ſe contineatur illud in quo
continetur eſt rō pfecta illiꝰ cōg
noſcēdi. ſed quodlibet aliud a d̄o
cōtinet̄ in deo pfectiori mō q̄ ī ſe
g° ꝛc. aᵒᶻ pꝫ. Nā eius entitas ē rō
cōgnoſcendi ipſū & ꝙ continet
entitatē cōtinet cōgniᵉᵐ. hᵒᶻ pᵓ
quia cum deus ſit infinite perfec
tionis & nulla perfectio ſibi deſit
& quelibet creatura dicat aliquā
perfectionem. ſeqtur ꝙ ſꝫm illud
ꝙ ē perfectionis ſit in deo & hoc
eſt quod dicit cōis opinio oīꝫ doc
toꝝ. Dicunt enī ꝙ oēs creature
& oīa alia a deo ſunt in deo cōten
ta ſupereminenter & in quodā eē
ſupeminenti Cōfirmat̄ quia ī
tellectus noſter intelligit deum.
unde augꝰ. 5° de trinitate. Inui
ſa diligere poſſumꝰ icognita aūt

nequaq̃. Intellig^{t} etiã alia a ſe g°
ſi intellectus diuin9 nõ intelligit
niſi ſe. intellect9 nr̃ erit intellec^{oz}
& illi^{oz} q̃ inte9 diuinus qđ ẽ ma
nifeſte falſum. p̃^{a} quecũq3 de9
cõſeruat & dat eſſe ponit uł retri
buit de actibus bonis uel malis i
telligit. ſed deus oĩa alia ↄſeruat
qa oĩbus dat eẽ. creaturas aute3
rõales punit de malis actibus &
retribuit de bonis. g° ꝛc. a^{oz} patet
nã aliter cõſeruaret & daret eſſe
& nõ intelligeret cui daret. qđ ẽ
manifeſte falſum. b^{oz} de ſe patet
Eſt igitur ſic intelligendũ ꝙ de9
intelligit eſſentia3 ſuã tanq̃ obm̃
ꝓpatm̃ & adeq̃tum intellec9 ſui.
& ↄñr ſine aliq° tñ diſcurſu eſt &
ſucceſſiue intelligit quecũq3 alia
p eẽm ſuã & e9 intellectio nõ mu
taŕ nec plura intelligit q̃ pri9 n^{c}
e9° 4ª ꝓpõ ꝙ deus p unicũ ac
tũ intelligendi ĩdiuiſibilẽ intelli^{t}
ſe et quecũq3 alia a ſe ita ꝙ ille ac
tus nõ multiplicaŕ. ſed manet in-
diuiſibilis & unicus. hoc ꝓbatur
ſic. q̃tũ põt põ aliqua finita & li-
mitata per actus infinitos. circa
obã diuerſa ſubſequentes tantũ
poteſt potentia aliqua infinita et
illimitata per actũ unicũ omnes
iſtos actus infinitos finite poten
tie excedentem. ſed potentia aliq̃
finita per tales act9 infinitos cir
ca diuerſa obiecta intelligit infi-
nita ergo cum actus intelligendi
diuinus excedit omnes iſtos act9
infinitos cum ſint idem cum deo
tantũ poterit iſte unicus actus
q̃tum omnes illi infiniti g° ꝛc.
p̃^{a} tanta illimitatio eſt actus infi
niti ſicut potentie ĩfinite. ſed de9
per potẽtiã unicã ſc3 intellectia3
q̃ eſt infinita intelligit oĩa g° per
ↄñs per actũ unicũ Cõfirmaŕ
qa nos eadẽ potentia cõgnoſci9
& adtingim9 ad oĩa nr̃a obã. Cũ
g° actus intelligendi diuinus ſit
illi^{oz} q̃ potentia noſtra intellec^{ua}
ẽ ſicut iſta unica r̃^{u} oĩm obõrum
ita & iſta actus ĩtellectus diuini
Vñ Aug9. 5° de trinitate dicit
ꝙ deus una & eterna & ĩmutabi
li uiſione cõplectitur oĩa que ui-
det. Sciendũ tñ ꝙ opĩo cõis pőt
circa predicta ꝙ deus ñ intelligit
oĩa per unũ repñtatm̃. ymaginaŕ
enim ꝙ deus intelligit cauſas uł
creaturas per eaꝝ rões ydeales
uel per ipſas ydeas ydea inq̃ ſm
eos nõ ẽ niſi rõ q̃dã exẽplaꝝ cau
ſaꝝ eẽm repñs. Vñ Aug9. dicit
Alia inqt rõne. i. ydea cõditus eſt
hõ & alia equus. Pro nunc aũt di
mitto iſtã mãm de ydeis. Sed
contra iſtas ꝓpões arguit trioli
citer Franciſcus de meronis. Et
primo ſic contra primam. ſc3 ꝙ i
tellectus diuinus non intelligit
oĩa alia a ſe. Primo ſic arguit. oẽs
partes quas deus ſcit uel cognoſ
cit uel intelligit in continuo. uel
ſunt diuiſibiles uel indiuiſibiles
Si indiuiſibiles g° & continuu3
uel cõpoſitum ex indiuiſibilibus
quod eſt contra doctrinam Ar̃.
in 6° huius. Si diuiſibiles. cum
õe illud quod ẽ diuiſibile ſit diui
ſibile in aliquas partes ſit diuiſi
bile. ultra ergo omnes partes q̃s
deus ſcit in cõtinuo ſunt alie par-
tes in quas ſunt diuiſibiles ille a
deo cognite. ergo alique partes
ſunt in cõtinuo quas deus ñ ĩte^{t}
p̃^{a} inter hunc punctu3 uel p^{m}
a deo cognitũ. & quemcũq3 aliu3
punctum a deo cõgnitũ ł ẽ aliqđ
medium uel nihil. Si nihil g° pũc
tus eſt ĩmediatus puncto. quod ẽ
contra Ar̃. 6° huius. Si aliquid
eſt mediũ uł illud eſt diuiſibile ł
indiuiſibile. ſi diuiſibile. tunc
ſicut iſte punctus qui eſt medi9
inter hunc punctum a deo cõgni
tum & quemcunq3 alium ab ipo
deo cognitũ ñ ẽ a đo ↄgnituſ iſte
ig^{r} pũct9 ẽ a đo ĩↄgnitus qđ ẽ ꝓ-
po^{m} p̃^{a} etiã ſeq̃reŕ ꝙ idẽ pũct9
ſit ĩmediatus pũcto. & indiuiſibi
le ĩdiuiſibili Si diuiſibile ſit igiŕ
erant multa puncta ante puncta
a deo cognita. Non ergo omnia
puncta que ſunt in linea de9 cog
noſcit. Preterea ultra omnem
nũm a deo cognitũ poteſt eẽ ali-
quis maior. ſed iſte numer9 qui ẽ
maior a deo cõgnitus non ẽ idem
nũs a deo cognitus. ergo aliquis ẽ
nũus a deo ĩcognitus p̃^{a} tũc
ſeq̃retur ꝙ actus intelligendi di
uinus uileſceret & põt ĩperfici.
ↄñs ẽ fłm g° & añs. ↄña ꝓbaŕ. oĩs
actio & oĩs actuſq eſt circa obm̃
nobilius & perfectius ẽ nobilior
illo quod ẽ circa uili9 obm̃ & ĩp-
fectũ. Cũ g° deus intelligat p̃mo
eẽ3 ſuã ut dicis & p9ea q̃cũq3 ſũt
uilia & ĩperfecta. ergo ſequitur
ꝙ uileſciret & inperficeretur
Ad idem ſic arguit Franciſcus đ
marchia ſuper primum ſententia
rũ. Omne intelligibile mediãte
noticia perficit intellectum. ſed
nihil aliud a deo intellectum per
ficere poteſt intellectum diuinũ.
g° nihil aliud a deo eſt intelligibi
le per ipſum. Preterea unum
ſm ꝙ unum non eſt ratio intelli
gendi niſi unum. Idem enim inq̃
tum idem ſemper eſt natum face
re idem. ſed deus & quicquid eſt
in ipſo eſt unum. g° diuina eſſen
tia non ẽ ratio intelligendi alia a
ſe & p ↄñs diuin9 intellectus nõ
intelligit per diuinã eẽm alia a ſe.
p̃^{a} nec^{m} non ẽ rõ immediata ĩ-
telligendi cõem aliq̃ cõtin^{tem} qa
ſi ſic ex premiſſis neccĩis poteſt ſe
q ↄ° ↄtin^{s} qđ eſt ↄtra Ar̃ p̃° ꝓoꝝ
ſ3 de9 & qcqđ ẽ in eo ẽ nec^{m} g° ni
hil qđ ẽ ĩ eo ẽ rõ ↄgnoſcen^{1} aliqđ
ↄtin^{s} cũ g° nihil poſſit ĩte^{2e} niſi p
illã qđ ẽ ĩ eo qa nihil ꝙ ẽ aliud a
deo põt eſſe in inte^{u} diuino ratio

cõgnoſcendi g° ẜ. Cõfir² qa
ſicut ſe h₃ nec^m ad ↄtin° ſic ĩuari
abile ad uariabile. ſed nec^m non ē
cā ↄtingentis g° nec ĩuariabile e^t
cā uariabilis. ſed qcquid deus in
telligit habens cām intelligit per
eēm. g° ſi inte^t uaria^a & conti^cia
inte^t ea p uariabilia & cõtin^cia.
ſ₃ h° ē ĩpo^e cũ oīa q̃ intelligit intel
ligat per eēm ſuā. p̃^a ſe^z ꝙ de⁹
põt pducere nũ₃ actualiter infi^m
hoc aũt ē ĩpo^e g° ẜ. Inpoſſibilitas
p₃ qa tunc iſto nũo pducto non
põt maiorē nũ₃ pducere. aliſ ille
pductus nõ eſſet infinitus. g° e⁹
põ non poterit. & per ↄñs exhau
rirẜ. ↄña pbaſ q̃cunq; deus intel-
ligit alia a ſe põt ea in eſſe ponere
& pducere. ſi g° intelligit aīas in
finitas uel hõines infinitos ex q°
intelligit oīa poſſibilia pduci po
terit oīa a^a põere in eē & pduceſ
g° ẜ Contra z^am ppõm que ē
4^a in ordīe. ar^z ſic ꝙ nõ intellgat
ver unicũ actũ. Idē actus nõ ē af
firmatiuus & negatiuus. ſed de⁹
h₃ noticiā de ueritatib⁹ affir^is &
iunegatis g° ẜ p̃^a eadē rõe tũc
actus dĩne uoluntatis diuine eēt
unicus ſed hoc ē fſ₃ g° ẜ. pbo qa
actus uolendi & actus nolendi ñ
ẜ idē & unus act⁹ aliter cuicũq;
ineſſe unus & reliqu⁹. ſed de⁹ h₃
actũ uolendi de bonis & nolendi
de malis g° ẜ. ꝝ° ad p̃^m. Tũ p
p̃mis tribus eſt un⁹ mod⁹ ſolu^a

Franciſci de Maronis. ponendo
tres ppões Prima ē iſta ꝙ eq̃-
le & inequale ſunt paſſiones q̃^tis
finire. p^z quia equalia ſunt quo-
rum extrema non ſe excedunt. In
equalia uero quoru₃ extrema ſe
excedunt. infinitis autem repug
nat exceſſus ȝ° phiꝝ. ubicunq; ē i
equalitas alterum finitur & ex-
ercetur que oīa repugnāt infini
to. z^a propoſitio eſt hec ꝙ to-
tum & pars nõ inueniuntur niſi
in q̃ntitate finita. pbaſ quia õe
totum eſt maius ſua parte. & oīs
pars minor ē ſuo toto. maioritas
autem & minoritas ſunt ſpecies
ĩequalitatis, que repugnant iſini
to. ȝ^a pp̃õ eſt ꝙ totũ in q̃nti
tate puta õe & nullu₃ & huiſmo
di ſigna que deſignant quanda₃
vlitatem ſ₃ ecꝝ uirtutem ſi mp-
tā & collectam ĩpugnat multipli
cationi & multitudini ĩſinite &
circa ipſum formari non poſſunt
pbatur. nam talia dicunt quan-
dam totalitatem que repugnat ĩ
finito. Per hoc faciliter ſolnũ
tur prime tres rõnes. in omnib⁹
enim additur omne & quecunq;
& talia. Sciendum tamen pro
iſtis rationibus. ꝙ cum dicitur
omnes partes ẜ. & ſic de aliis. ꝙ
iſta ſigna poſſunt dupliciter te-
neri Primo coniunctim. & iſto
modo repugnat infinitis. iſta ĩqd
collectio habet rationem finita^is

Ad aliud ȝ^e ppõis dico ꝙ ſi acci
piaſ aliq̃ mltitudo fita d multitu
dine ĩfinita tũc de illa mltitudĩe
finita q̃cũ₃ ſit forma^a taſ ppoĩtio
ſilo^ca de illa aũt tota mltitudie cũ
nõ ſit tota actu non põt formāi. ſ₃
de tīs ab^re ut abſtrahũt a finitate
& ĩfinitate. Ad aliam z^a me^te
ppõ^m ĩ ĩfinitũ oẽs p° ſunt medie
ẜ. Dico ibi ꝙ li oẽs uſ ſuiſ ↄiũcti
ſ diuiſim. ſi ↄiũctĩ ſic eſt falſa & eis
repũgnat. mediũ enĩ diciſ per re-
ſpcm̃ ad extrema oīa. hui^s autẽ
repũgnāt ĩfinita. ſi ſumatur dĩſim
ſic ē va uñ l₃ quelib₃ ps pſeiſe ac
cepta ſit mē nõ tñ oẽs eſſet eĩ fal
la^a ↄpoĩs et diuiſionis uñ ſicut nõ
ſequitur iohānes eſt alb⁹ et ē canoĩ
cus g° eſt alb⁹ canoĩc⁹ ſic hic uñ
iſta ppo° eſt in infitis omnes p°
ſunt medie dici^z ꝙ intelligiſ p̃ua
tiue per p̃uationē extremorũ cũ
non habeat extrema Ad ratio
nes cõtra reſpõſiones et ſolutio
nes Reſpõdeo Ad primā dico ꝙ
propoſitio cuius ſubiectũ ĩcludit
icõpoſſibilia non eſt uera et ideo
non habet contradictionem ſicut
et iſta omnis homo irrationalis ē
animal non habet proprie contra
dictionem quia eius contradicto
ria non poteſt eſſe uera in cuius
ſubiecto ꝙ preſupponit includiſ
impoſſibilia et ita eſt hic omẽs p
tes continui ẜ. pro infinitis diſ-
tribuendo et coniunctĩ ſumendo

Cotra iſta eſt bona contradic-
tio chimera eſt ens prohibitum
chimera nõ ē ens pbibitum. & tñ
ſubiectum puta chimera includit
ↄpoſſibilia entia enĩ fictitia nihil
aliud ſunt niſi in ſuo ↄ^tu inↄpoſſi
bilia includẽtia. in quibus repũgt
omnibus oīs inpoſſibilitas exñdi
non eſt ergo huiuſmõi chimera ꝙ
ↄmũiter dicitur ꝙ hab₃ partes di
uerſas aīalibus ↄſimiles. Rñdeo
& dico ꝙ aliter eſt qñ ſubiectũ ĩ
cludit infra ſe tale ꝙ & talem in-
poſſibilitatem. Aliter aũt qñ adiũ
gitur ſibi chimera igitur includit
iſtam ĩↄpoſſibilitatē de ſe. non ſic
eſt ĩ pppoſito. Ad z^m dico ꝙ ſemp
ĩ ↄtradictiõe oport₃ ꝙ affirmatio
& nẽtio ſumantur uniformiſ qñ
g° diciſ oẽs partes li oẽs qñ tu
arguis teneaſ ↄiũctĩe oportet er°
ꝙ in extremis negatio negeſ ita
ſimul ſũptõ & ↄiũctio hui⁹ ſing-
nificatiõis. &c ↄcedaſ i^ta negatĩa
Non oẽs ptes ↄiter ſunt diſibiles
& ē iſte ſ⁹ ꝙ iſtud ſig^m oē ſiſ ſũp
tũ & ↄiũctĩ ĩpũgnat & nega^a a p
tib⁹ ĩfitis ↄti^s ſ^c ↄiũctĩ & cũ ddu-
cis ꝙ nõ oē eqpoll₃ q̃dã peccas p
fallā₃ accñtis. ſuis eĩ li oẽ ut ſi ſue^a
diſi cũ ſuā^z ↄiũctĩ. Ad ȝ^m d° ꝙ
vm ē ſi ſit ſi^ta ſuffi^z enũata ſi^t p°
tiſis ſiter ſũpte. ſed^c nõ ē hic
Aliſ rñdetur ꝙ illa non poſſunt
ſic ſuffitienter enummerari. quia
infinita ſunt. Ad quartũ dici^z

ꝙ ſi fiat uerifica° illi⁹ diſtributi ois ꝑ mlᷓtitudie īfita nō tamē in q̄tu fita ſed nūq̄ ē⁹ ti abſtrahūt a fitate et īfitate Ad ꝯfirmatione per idē Ad rñ°em ariſtotilꝭ et ꝯmētatoris nego ꝯnā; Ad ꝓbatioē; dico ꝙ iᵗᵃ ē uera d actioē ab obiecta cāta ſaltē ptialiꝝ cuius cā eſt actus noſter ītelligēdi uꝭ in illis ī quibus acquiri² aliq̄ pfec° ē ex eadē ī ordie ad aliqd obiectū ſic aūt nō eſt ī ꝓpoſito. nō enī eſt act⁹ ītelligēdi diuin⁹ cāt⁹ a creaturis nec acqrit aliq̄ pfectiōe; ex eis Ex eo eī ꝙ eſt actus pfect⁹ cū intelligit & eſt circa oīa & nō ex eo q⁹ eſt circa oia cauſata iō ē pfectiſſimus. Ad roēs franciſci d̄ marchia. Ad p̄mā dico ꝙ obiectū itellectus ē duplex. quoddā eſt ꝙ eſt cauſa ſcie apud ītellectū ſaltē ī aliquo gñe cē & tale pficit ītellectū meᵗᵉ notitia ſaltē tiatīa. Aliud eſt obīᵐ ꝙ nō eſt cā ſcie. ſed e⁹° ſcīa ē cā ei⁹ īgñe cē effitientis & etiā finis c⁹moī ſunt artifitialia quia ipa artificialia ſunt cā ſcie ipoꝝ ꝑ modū finis. Et iō quia aliq°° ſnnt cā ſcie ipoꝝ ipe etiā pfitiūt ītellectū meᵗᵉ ſcīa. Illud aūt obīᵐ ꝙ nullo gñe cauſe nec effitiētis nec finis ē cā ſcīe. ſed ꝯuerſo ſcia eſt cā eius q̄ nullo mō pficit ītellcm̄. ſic aūt ē in pro-poſito ergo ꝛc. Ad zᵐ dico ꝙ ueꝝ ē de deo ꝙ ē formaliꝭ unū & v̇tualiꝭ ſiue potētialiꝭ plura. Illud aūt ꝙ ē unū formaliꝭ & plura uirtualiꝭ pōt eſſe cā pluriū

Diuina autem eſſentia licet ſit una formaliter non tamen uirtualiter ymmo plura. Et ideo poteſt eſſe ratio intelligendi, ſicut declaratur quoniā pñᵐ ē rō intelligēdi ꝯcluſionē et ſe et tñ no eſt multa formaliter ſed unū ſed plura v̇tualiter Ad terciū dico ꝙ minor eſt uera de illo ꝙ eſt neceſſarium formaliter ī eſſendo et v̇tualiter ꝭ cāliꝭ ī īferēdo nō tñ de illo ꝙ eſt necc̄m formaliꝭ Cāliꝭ tñ ꝯtigēs de⁹ aūt eſt formali² ꝯtigēs uñ mā cū ſit īcorrupcibilꝭ eſt neceſſaria ſaltē ꝭᵐ quid et tñ eſt cā alic⁹ ꝯtigēcis Ad ꝯfirmationē ꝑ idē licet ei de⁹ ſit formaliꝭ īaīab⁹ nō tñ cāliꝭ Ad 4ᵐ uide īferi⁹ tercio hui⁹ ī qōne de īfito

Explicit z⁹ liber

¶ Expliciūt qōnes magiſtri peꝭ caſualꝭ canonici ordīs mioꝝ ſup zᵐ librū phiſicoꝝ ariſtotilis.

Incipiūt qōnes e⁹dē ſup 3ᵐ

[C]IRCA TERtiū librū; querit Vtꝝ mot⁹ ſit aliqua realis entitas diſticta eēntialiꝭ a termio ad quē eſt. Et p̄ſ̄o uidet ꝙ nō ſit aliqua entitas, oīs ētitas nouiꝭ acqſita & ꝓducta preſuppoit ꝓductō; ī ꝓducēte. ſ; mot⁹ nō pōt preſupponere iſtā ꝓductionē ī ꝓducēte. g° ꝛc maior ꝓbaꝭ. qz oē ꝓducēs īqtū ꝓducēs ē pri⁹ ꝓducto. ſicut cā ē prior effectu. g° illud ꝑ qd̄ ꝓducens dicꝭ formalꝭ ꝓducens erit pri⁹ ꝓducto. ſed ꝑ ꝓductō; ꝓducēs dicꝭ formalꝭ ꝓducēs. g° ꝛc. b°ª pª

Tū qz mot⁹ eēt mot⁹. nā omīs ꝓductō ſucceſſiā dꝭ mot⁹ ꝓduc° aūt ꝑ q̄ mot⁹ ꝓduciꝭ ē ſucceſſiua ſicut ipē mot⁹ g⁹ ipſa eſt motus

Tū etiā qz. ſeq̄ retꝭ ꝓceſſ⁹ ī infinitū. qz argueretꝭ de iᵗᵃ ꝓduc° ſicᵗ de motu ita ꝙ ꝓductōis erit ꝓductō & ſic ī īfinitū. Confirmatꝭ. ide; non ē cā ſui ipſi⁹ nec rō formalis ꝓductīa. mot⁹ igꝭ non pōt ſe ipſo formalꝭ ꝓduci. g° o; ſemp ꝙ ꝑ aliā ꝓductō;. Preterea arguiꝭ ꝙ nō ſit realis entitas ꝓbo illa entitas nō ē realis cuius neutra ps eſt extra aīa; exñs ſed neutra ps mot⁹ ē extra aīa; exñs g° ꝛc mīor pat; qz omēs ptes motus ptib⁹ tēporis mēſurātur. ſed omīs pars tēporis uꝭ ē preterita uel futura g° ſiꝭ omīs ps mot⁹ ſed preteritū & futurū non ſunt extra aīa;. qz illud qd̄ fuit ꝭ erit nō ē. g° ꝛc. 3° ꝓbaꝭ. qz cui⁹ entitas nō ſit diſtincta a termino ad quē nā hoc uideꝭ dicere phūs hic ī textu. mot⁹. n. non ē preter res ad quas ē mot⁹. g° ꝛc. idē uidetur dicere cōmētator 3° hui⁹ ꝙ mot⁹ nō dꝭt a termīo niſi ꝭ pfectū & ī pfectū. Ad oppoitū oīs ētitas q̄ ē effect⁹ alicui⁹ poteᵗ realis ē entitas realis ſed mot⁹ ē hui⁹ᵗ ut patet. g° & ꝑ ꝯñs cū maifeſte non ſit termi⁹. erit realis entitas diſticta a termīo. Rñō. ubi ſic ꝓcedā;. Prīo īqrā de qditate motus & diffinitōe. z° ī quo gñe ſit. 3° ſi ē ētitas realis uꝭ ſolū; ab aīa. Quātū ad primū prīo poneꝭ diffīº aꝝ q̄ dat de motu & ipſa declarabiꝭ. z⁹ poneꝭ alia diffinitō magis ſpeāꝭ. De p° aꝝ ſic diffinit motū hic. Mot⁹ ē act⁹ entis ī poᵃ ꝭ ꝙ hui⁹ᵗ. i. ꝭ ꝙ ī potētia. ut dealbatō ē actus de albabilis īqtū dealbabile ē. Ad hui⁹ diffinitōis declaratō; pono aliqua dicta. Primū ē iſtud ꝙ iſta diffinitō daꝭ ꝑ additamēta poniꝭ īq̄ ſubm̄ ita ꝙ illud qd̄ poiꝭ ī rctō poiꝭ lo° generis & ad ceñᶻ³ mot⁹ ptinēs puta act⁹, illud autē qd̄ poiꝭ ī obliq° pōiꝭ lo° dꝭe. & ē extra ei⁹ ceñᶻ³. & h° ē toᵐ rſiduū puta entis ī potētia ꝭ ꝙ ī potētia.

zm dictū ē ꝙ mobile an̄ motū
ē i duplici potētia puta ad moue
ri & ad ƭmim motꝰ primā potētiā
termīat moūeri. & iō ē eiꝰ actꝰ ſi
cut termīꝰ illiꝰ potētie z^3 termi
nat termīꝰ motꝰ. 3m dictū ē ꝙ
ī oī motu ē duplex reſpectꝰ. uꝰ
ipiꝰ motꝰ ad primā potētiā prece
dētē q̄ termīaƭ p ipm̄ & ƀ hoc dƭ
actꝰ alicuiꝰ. Aliꝰ ē ad cōplem̄
tū puta ad actū pfectū. & ƀ hoc
dicitƭ entis ī potētia. & ideo motꝰ
ē actꝰ q̄dā impfectꝰ. qz ad alium
ordinabilis uƚ ordīaƭ. 4m dic
tū ē ꝙ duplex ē actꝰ. quidā pfec
tus quidā impfectꝰ. pfectꝰ ut ter
mīꝰ motꝰ. impfectꝰ pōt diſtīgui
qz quidā ē q abſolute pſicit ſuū
ſubm̄ nō in ordine ad aliud ut ni
gredo q̄ ī cōparatōe ad albedinē eſt
actꝰ impfectus alicuiꝰ ꝙ ē ī potē
tia. ad albedinē & iſte actꝰ nō hƭ
ratōē motꝰ. Eſt alius actus im
pfectus q nō pſicit ſubm̄ abſolu
te ſꝫ ī ordīe ad aliud & ipſū ſub
iectū ordīaƭ ad aliud & iſte actus
habꝫ rōē motus. De zo huiꝰ
primi articuli pono aliquas ꝓpo
ſitiones. Pria ē iſta ꝙ motꝰ for
malƭ ſūptus diſtīguiƭ eēntialƭ &
realƭ a termīo ad quē ē. p^2. q̄cū
ſic ſe hn̄t ꝙ uno manēte alterū nō
manet. & uno corrupto alterū nō
corrūpiƭ iſta talia nō ſūt idē rea
liter nec eēntialƭ. ſꝫ motus & eius
termīꝰ ſūt huiꝰ g° ꝛc. a^o2 patet p

īplicatōē cōtradictōnis. ƀ^2 p hoc
ſuppoīto. n. ꝙ aliq̄ mobile debeat
moueri ab iſto loco q ē panhor
mi ad primū locū q ē pīliꝰ certū
ē ꝙ termīꝰ iſtiꝰ motꝰ nō ē motus
nā hītibꝰ pn̄tibus ī materia ceſſat
motus prio de gen̄ratōe. ſilƭ cor
rupto motu manet termīꝰ. acq̄ſi
to eī termīo ceſſat motꝰ g° ꝛc.
Itē nª ētitas formaª ſucceſſiua
ē eadē formalƭ cū ētitc pmanēte.
ſꝫ motus formalƭ ē ētiª ſucua pꝫ.
qz nō habꝫ oēs ptes ſilƚ termīꝰ āt
ē ētitas pmanēs qz q̄tiª pmanens
ē termīꝰ motus g° ꝛc. Preterea
impoſſic ē ꝙ eadē res ſui ipīꝰ ſit
ꝓductīa nc prim ꝓductōis. unde
augꝰ pmo de tritc. nª prorſus eſt
res q̄ ſe ipām gignat p ꝙ p^z ꝙ ſit
diſtīctō īter prē & filiū ī dīnis.
ſꝫ motus ē rō ꝓductīa termī. nā
p motū acq̄riƭ termīꝰ. g° ꝛc. z^a
ꝓpō ē ꝙ motꝰ nihil aliud eſt niſi
ſucceſſiua gen̄ratō ptis pꝰ ptē. ho
p^z c nā illud ē motus p q̄d acq̄ri
tur termīꝰ motus ſꝫ per gen̄ratōē
ſucceſſiuā ptis pꝰ partē ipiꝰ for
me acq̄riƭ ipā forª uƚ fīꝰ ut patꝫ
gꝰ ꝛc. Et hec ē itē° ꝯm̄tatoris plaē
ī 3° hꝰ q dicit ꝙ motus non ē niſi
acq̄ſitō ptis pꝰ ptē. Cōfirª mo
tus nō ē ipā forma ad q̄ ē nc ptes
forme ipiꝰ ad īuicē ſuccetes per
eaſdē rōs ſicut de forª nc ē fluxꝰ
forc ut p^z ī 3ª ꝓpōe. g° ꝛc. 3ª
ꝓpō ē iſta ꝙ motꝰ nō ē ipē fluxꝰ

forē. hec p^z. qz fluxꝰ forē n̄ ē ali
ud q̄ ſucceſſio ƀ priꝰ & poſteriꝰ
ƀ ꝙ ps poſterior dƭ aduenire po
ri. ſꝫ priꝰ & poſteriꝰ nō ſūt ipſe
motus cū motus ſit ſubiūe ī mo
bili ƀ phm̄ & ꝯm̄tatorē 4° hꝰ. g°
ꝛc. Contra duas prīas ꝓpōes
arª prio ꝯtra ƭmā. ſ. ꝙ motus nō
diſtīguaƭ realƭ a termīo nā ꝯm̄ta
tor recitat duas opiniōēs de mo
tu 3° hꝰ. pria ē ꝙ motus ē fluxus
forē. zª ꝙ ē forª fluēs. pria ī q̄d ē
famoſior. zª uerior. & ī alio ꝯm̄to
dic ꝙ motus nō dƭt a termīo niſi
ſicut pfcm̄ & īperfcm̄. Preterea
a quocūꝫ motꝰ capit ſuā unitatē
& diſtīctōē ab illo nō diſtiª ſꝫ mo
tus accīt ſuā unitaē & diſtīctōē a
termīo 5° hꝰ g° ꝛc. a^o2 pꝫ. qz eadē
ſūt priª eēndi & diſtīguēdi. Cō
tra z^3 ꝓpōē arª. nā tūc ſeq̄reƭ ꝙ
idē nūero eēt ſub diuerſis ſpēbꝰ
ꝯn̄s ē falſū. g° & an̄s. p^z ꝯn̄a. ſūp
to ꝙ aliq̄d albū debeat denigrari
ita ꝙ albedo ſit īfra. 4. gradꝰ tūc
ſi motꝰ eēt gen̄ratō ptis pꝰ ptē ip
ſiꝰ forē ad q̄ ē motꝰ p talē motū
uƚ acq̄rerƭ aliq̄d de eē termī pu
ta de nigredīe uƚ nihil ſi nƚ ſeª ꝙ
nō ſit hꝰ gn̄aº. ſi aliq̄d de termīo
puta de nigredīe cū ī toto motu
infra q̄rtū gradū ſit ſub albedi
ne. ſi acq̄rat aliquid de termīo dī
ſtīgueƭ ſpece ab illo g° ꝛc. Cō
firmaƭ. qz certū ē ꝙ ſi aliq̄d moª
ab aliquo loco ad aliū diſtātē. cer

tū ē ꝙ ī tƚi motu adhuc nƚ habet
de loco diſtāti g° ꝛc. R̄n̄o ad p^3
dico ꝙ nūq̄ fuit iſta diſtiº ꝯm̄ēta
torē. ƀ auicēnā q̄ ī ſua phīa poīt
q̄ſi deriſiue ſꝫ p alio ꝯm̄to pono
iſtā diſtīctōē. ꝙ motꝰ pōt duplƭ
ſūmi. prioº formālƭ p iª forª ſeu
ētitate ſucceſſiua q̄ ē termī acq̄ſi
tīa. alioº pōt ſuī materialƭ p iª uꝫ
forª ƀ q̄ ē motꝰ. & illoº motꝰ nō ē
niſi ipā forª q̄ ē ī tƚi fluxu ita ꝙ
ſi iſte motꝰ ſit ſolū motꝰ itēſōnis
ipiꝰ forē ſicut ipā forª ī termīo a
quo ē eꝰdē eēntie ſpece ſaltē cū
ipā forª ī termīo ad quē. aliqn̄ āt
ꝯtigit ꝙ nō ē ſic motꝰ intēſōnis
puta cū eſt motus ab albedine in
nigredinē q̄ ſpece ſūt diſtīcta &
iſtoº certū ē ꝙ ipā albedo q̄ ē ī flu
xu ē ſpece diſtīcta a termīo iſto.
Ad zm dico ꝙ motꝰ nō habet
ſuā unitē & diſtīctōē ab ipō termī
no niſi extrīſice īrīſice āt & for
malƭ hꝫ a ſuā ꝓpa ētitate. Ad
3m neº ꝯn̄a. ubi ſciēdū ꝙ de ſº ſic
ymaginor ꝙ qn̄ aliq̄ mobile moª
ptībꝫ de termīo a quo ptī hꝫ de
termīo ad quē nō oīo forālƭ. ſꝫ
q̄ſiƀ q̄dam diſpōē q̄m qn̄ eī aliq̄
albū debꝫ denigrari ipm̄ ƭmittiƭ
ꝙ q̄dā ƭmiſſio diſpoīt ad nigredi
nē & etiā ad pallorē. ſilƭ de loco.
unoº dƭ ꝙ uerū ē de loco īmedia
to & c oē ꝙ moª ad locū tƚē īmem
ptī hꝫ de utroq̄. aliter dƭ ꝙ iª pti
bitas ē ꝓpƭ q̄dā appꝓpīq̄tōnē ad

talē locū diſtātē Quātū ad z³
articulū ubi erat uidēdū iq° ge
nerē ſit mot9. R̄ño ubi premit
to p° dcā aliq̄ nccīa.z° dicā ad q̄ſi
tū.p̄mū nccm̄ ē ꝙ mot9 pōt duo
denoiarē q°ꝝ utꝛꝙ nccio iuenif i
eo ī motu ē ei3 receſſ9 a termio a
quo & acceſſ9 ſeu ap ꝑpīq̄tio ad
t̄minū ad quē.& īpoſſi° ēi² duo
ab iuicē ſepari.& ſic ꝑhūs & ꝯmē
tator diuſi° loquūt̄ dē mo°.aliq̄n
ei3 ꝙ ipbat ꝯpatō3 a t̄i° a q° un̄
4° b9 dic ꝙ mo° ē cā corruptōis
eo ꝙ facit diſtarē ptē a pte.Sil'r 6°
b9.mot9 ul' ē ipm̄ deſinēre ul' ſe²
ipm̄ deſinerē.ꝫ āt ꝙ mot9 dic ipm̄
acceſſū ad t̄i^m ad quē.ſīlo² de eo
ꝯm̄°² 3° b9.mo9 ē acq̄ſitō ptis p9
ptē.Sil'r aꝝ°.mot9 ē act9 entis i
po² ꝫ ꝙ i po².ꝫ g° ꝙ mot9 dic re
ceſſū a t̄io a q° ſic de ipō darē t'lis
deſcriptō ꝙ mot9 ē act9 quidā3 p
quē abicif a mobili aliq̄ pfcio ab
ſoluta.z° aūt mō darē de iſto talis
deſcriptō ꝙ mot9 ē act9 ordinās
i alt'ri9 ꝯple^m. z^m nccm̄ dictū ē
ꝙ ī motu ꝯcurrēt i² t'a.ſc3 mouēs.
moīle.& for² ad q̄ ē mot9.ubi ſci³
ꝙ iter ea ſūt multi t̄ſpect9. Pri
m9 ē mobilis ad motorē.z° ē mo
toris ad moīle.& uterꝙ ē extriſec9
aduenīēs.qz pōt eē motor nō mo
uēs actu alꝙ moīle.pri9 t̄ſpectus
ē motō paſſiua & uocaf paſſio ex
iſtēs ſubiue ī moīli.z9 eſt motio
actiua & uocaf actō ſubiue exñs
ī agētē.qz mouēs mouē3 moīle ali
q̄d pducēdo & lō ē ibi t̄ſpect9 de
z° t̄lationꝝ.ut pducētis ad pdu
ctū & ecō°. Hiis premiſſis po°
duas ꝑpōes.pria ē iſta ꝙ mot9 ē
for² i genēre paſſiois.hoc p²c.il
lud q° patiēs t̄ferē ad agēs ē pa°
ſ3 moīle q̄d ē patiēs t̄ferē ad agēs
p moueri g° ꝫ a°² p3 5° me^ce ca°
de relatōe.ubi dr̄ ꝙ z9 mō9 t̄latō
nis fūdaf ſup actō3 & paſſionē &
ſup potētiā actiuā & paſſiuā.ita
ꝙ calefatiēs t̄ferē ad celefactibile
p calefactō3 actiā3 & calefactibile
ad calefaciēs p calefactō3 paſſiuā
b°² p3 etiā.qz moīle iq̄tū mo² pa
tiēs ē & hoc p moueri ꝫ ꝙ moue
ri b3 t̄ſpectū ad mouēs.g° ꝫ.

Prēfea moueri ē pati g° mo°
ul' motō ē paſſio.ꝯña ꝑ3 p locū a
cōiugatis.añs p² qz mouere eſt
agere & mouēs ē agēs g° moueri
ē pati. Prēfea act9 q̄ ſūt ei9dē
potētie nō ſūt diſtīcti generē.ſed
paſſio & mot9 ſūt ei9dē act' po°.
g° ꝫ maior p3.qz una & ead3 po°
nō b3 act9 diſtīctos genere.diſtin
guūt̄ eni po° p act9 ut p3 ī b° 3°
& ī z' de aīa.b°² p3.qa po² paſſi
ua b3 ꝑiectū motū & etiā paſſiō3
cū nō poſſint eē act9 po° actiue.

Cōfir² aꝝ° 5° hui9 dicit ꝙ ad
actionē & paſſionē nō ē mot9.qz
mot9 nō ē mot9.& ꝯña nō u3 niſi
mot9 ſit paſſio. Cōfirmaf z°.
actor ſex pncipioꝝ diffi° ſic pa°³
Paſſio ē effēct9 illatio ꝙ actionis
& hec ē īmediat9 ꝫ3 mot9 ē illatus
īmediate ab agēte g° ꝫ. S3 con
tra iſtā ꝑpō3 ar² ſic prio de quo
cūꝙ predicaf dr̄a alicui9 generis
de illo predicaf illud gen9 ſed de
motu predicaf dr̄a q̄titatis.g &
ipā q̄titas.mior.p².qz de motu
predicaf ꝯtinui° & ſucceſſio q̄ ui
dēt̄ eē dr̄e q̄titatis.g° ꝫ. Prete
rea cuicūꝙ ꝯperit diſibilitas ſibi
cōperit rō q̄titatis.ꝫ3 motui ꝯpe°
diſibi° ꝑ° ꝫ maior p3 5° me^ce ubi
diffinif q̄ti° ul' q̄tū ſic.q̄ tū ē ꝙ ē
diſi° i aliq̄ q°ꝝ utꝙ ul' aliq̄d ē h°
aliud ita ꝙ diſi° ui² ꝑpa rō q̄tita
tis. Prēfea tp9 ē i gn̄e q̄titatis
g° & mot9.p² ꝯña.qz ſūt idē eēn
tialr̄ ut pbatū fuit ſupra.Eſt eni
tp9 paſſio pmi mot9 4° b9 paſſio
aūt & ſubm̄ ſūt idē eēntialr̄ ut p
batū fuit ſupra.g° ꝫ. R̄ño ſi
predicte rōes ualerēt idē arguerēt
de oī actione & paſſione.ipā eni3
hēt quādā ꝯti°³ & ſucceſſiō3 & di
uiſibilitatē & tñ nō ſūt i gn̄e quā
titatis.ul' g° o3 dicerē ꝙ ꝯtinui° &
ſucceſſio n̄ ſīt dr̄e q̄titatis ſ3 q̄dā
moi ul' ꝑpetates attribute eis nō
tñ ꝯuer².ſ' o3 dicerē ꝙ cōti° & ſuc
ceſſio nō ſūt īfra eēntiā mot9 uel
q̄ditatē.ſ3 ī ſūt ſibi ad extra ut p
tp9 ꝙ ē ei9 mēſura.pri9 eni & p9
ſteri9 ī motu ut uiderē dicerē cōm
tator uidēt̄ eē tp9.& p ꝯñs ſeqt̄ ꝙ
mot9 dr̄ eē q̄ti° p accñs q̄n3 p tp9
Ad ultimū dr̄ ul' ꝙ o3 dicerē pria
n̄ ſīt eēntialr̄ diſtīcta ſ3 ſolū qui
ditatiē ſaltē aliq̄ & quo ad aliquas
ſpēs.ul' o3 dicerē ꝙ tp9 nō ē idem
eēntialr̄ cū motu.ul' op3 dicerē ꝙ
tp9 n̄ ē p° i gn̄e q̄titatis ſ3 ſolū re
ductiē ita ꝙ ī nullo gn̄e erit pſe.
uideas q̄d t̄putas p maiori ꝯue
niēti. z² ꝑpō ē ꝙ mot9 ut dic
acceſſū ad t̄i^m ad quē ē degnē t̄i
ad quē uadit ſaltē t̄ductiē.p².qz
uia t̄ducif ad t̄i^m uie.qz ad illu3
ordiaf ſ3 mot9 ē q̄dā uia ad termi
nū g° ꝫ. Cōfir².qz ab ipō ca°
unitatē & diſtīctō3 5° b9 g° i illu3
b3 t̄ductō3 aliq̄. Vbi ſciēdum
ꝙ aliq̄d t̄duci i aliud ē du².uno°
t̄ductōe ꝑpīq̄ ſicut pri^m illi9 ut
mā & for² ſūt t̄ductiē i gn̄e ſubē
alio° t̄ductōe reōta quo° t̄ducif
uia ad t̄i^m uie & iſto° mot9 redu
cif ad t̄i^m & ē ei9dē eēntialr̄ cum
termio t̄ductiē i² t̄ductōe nō for
malr̄ & p°.unde auicēna tractatu
z° ſuffr̄ ſue dic ſic.abhorreo in
q̄d dicerē ꝙ nigreſcerē ſit nigredo

S3 ē dubitatō de mo° celi quō
capiat ſuā unitatē a t̄io cū n̄ heat
& quō i ipō poterit ſaluari nata
mot9.nō eni ſibi uidēt̄ ꝯpetere dif
finitōes & rōes predicte date de
motu.ut p3 ſi bn̄ iſpicias. R̄ño
lic3 ī 4° b9 heām diffi°t³ ſpāle3 &
ibi xpō du ce det̄iabit̄.de p̄nti cū
dr̄ duplex ē mot9.q̄dāꝙ determiat̄
ad pfectō3 acq̄rēdā cui9' ē mot9

in īferioribꝰ. Aliꝰ ē ad pfectōꝫ cō ſuādā & iſte ē motꝰ celi q̄ ſi ceſſaret oīa corrūpēr. & nihil poſſꝫ cōſeruari ſaltē naturaliter loquēdo qd aūt ſit termiꝰ ꝓpriꝰ hꝰ motꝰ uide i 4° hꝰ. Quātū ad 3ᵐ articulū ubi uidēda ſūt duo. prīo q̄lis ē extra motꝰ. 2° ſi ē preter aīaꝫ De prio ponā aliq̄ dcā. Prim ē ꝙ ētitas & unitas cuiꝰlꝫ cōtinui ī hoc cōſiſtit ꝙ oēs eiꝰ pᵉ cōſiſtāt & copulāſ ad aliqd īdiuiſibile. hᵒ apparꝫ p diffīōꝫ ꝯtinui poītā ī predicamētis. & ī 5° hꝰ. ſcꝫ ꝙ īdiſibile ē ī poᵃ ſolū. quo facto ī actū deficit earū ptiū ꝯtinuiᵒ. & hec ē ratō cōis tā pmāti q̄ ſucceſſiuo. 2ᵃ dcm̄ ē ꝙ alr ē de ſucceſſiuo & aliter ē de pmanēti. oīs eīꝫ q̄tiᵒ pmanēs ṙq̄rit actu oēs eiꝰ pᵉ & ſilr. nō ſic ē de ſucceſſiuo. n̄ eīꝫ ṙq̄rit ſic oīs pᵉ ſuas ſilr. ymmo ſilrtas formalr ſibi ṙpugnat. ſꝫ ſtat ī hoc ꝙ oīs pᵉ eiꝰ ſūt ī quodaꝫ actu ſucceſſiuo nō aūt ſilrtaneo ī q̄uodaꝫ actu cōtinuatiō & coplato. copulanſ eni & ꝯtinuāſ oīs eiꝰ pᵉ ad aliquod īdiuiſibile. 3ᵐ dictū ē ꝙ ab actuali extra īdiſibilis copulantis talia ſucceſſiua ipm̄ denoīnanſ exiſter eo ī q̄ ꝙ ē iſtās actu ī tps qd copulaſ dicif eē actu. n̄ tn̄ ꝙ aliq̄ eiꝰ ps ſit actu. oīs eni ps tpis ul' ē fcā ul' fienda neutra gᵒ ps exiſtit actu. ſꝫ denoīaſ exiſter totū tpꝰ ex extra hꝰ īdiſiblilis copulāti & ratōe hꝰ ꝯtinuātionis ꝙ declaraſ exᵒ. licꝫ enīꝫ caput hoīs nō ſit hō. hō tn̄ totꝰ denoīaſ criſpus. & ex hoc ꝙ criſpitudo denominat caput. & hec ē cā qz criſpitudo nō ē nata hoī ī eē niſi ſ capᵗ ſic ē ī ꝓpoīto licꝫ iſtās nō ſit tēpꝰ nec ſimitatū eē ſic motꝰ tn̄ p extraᵃ iſtoꝝ īdiſibiliū dicūſ exiſter talia & denoīnāſ nūc gᵒ iᵃ uerificaſ dr me ego curro p hᵒ ꝙ lꝫ curſꝰ n̄ ī ſit mihi p hᵒ iſtāti & dr actu curſus ī eē mihi. nō ꝙ aliq̄ ps curſus ī ſit mihi quin ſit facta uel fienda ſꝫ ex actuali ꝯtiuatōe & ſucceſſiᵉ ptiū ad īuicē & p extraꝫ alicꝰ īdiſibil' coplātis dr mᵗ curſꝰ ī eē actu. De 2° pono iſtā diſtictōnē ꝙ ī motu ē tria cōſideraſ. Priᵃ ē eiꝰ ꝯtinuatōꝫ q̄ n̄ ceſſat fluxꝰ eꝰ nec ſiſtit ac deficit. 2ᵐ ē conſiderare illud qd de eo ē acceptuꝫ ut ē diſcretū & diuiſū. & aliq̄liter preciſū ab eo ꝙ ē accipiēdū. 3ᵃ ē ꝯſideraſ utrūꝫ eorū ut contiᵗᵃ ſ eſſe ad aliud ꝙ ſtat de eo & ut diſcreta ſ rōꝫ ꝓoris & poſterioris & ſ hoc pono tres ꝓpōes. Pria ē iſta ꝙ motꝰ q̄tū ad eiꝰ rōꝫ formalem & q̄tū ad eē cōtinuatm̄ ipm̄ uꝫ prioᵒ cōſiderādū ē preter animā pbaſ cuiꝰcūꝙ pricipiū ſufficiēs motꝰ ē natura. 2° hꝰ & 3°. nā ē pricipiū motꝰ gᵒ ꝫc. maior patꝫ qz natura ē agēs preter īellectū Cōfirᵃ. qz oīs motꝰ tūc eſſet uiolētꝰ qz ſet a pri' extrīſeco gᵒ ꝫc. 2ᵃ ꝓpō ꝙ ſumēdo motū q̄tū ad eē diſcretū ipm̄ hꝫ eē ab aīa. ſic īntelligēdo ꝙ tale eē diſcretū nō hꝫ eē niſi ab aīa & ī tali eē poīſ p actū aīe. lꝫ ſubſtractū ſit ex natura rei hoc pᵃ quicūꝙ ex natura rei conueit cōtinuiᵒ illi ex natura rei nō ī eē diſtr. ſꝫ motui ex naſa rei inē cōtiᵒ. nō eni cōtinuāſ ſeu copulātur oēs pᵉ eiꝰ per actū aīe gᵒ ꝫc. maior pꝫ qz cōtiᵒ & diſcretō ſūt oppoīte dīe qz eidē realr īeē nō pnt. Itē per illud per qd ī eſt alicui diſcretō. per illud inē eē ei diſcretū. ſꝫ motui ineſt diſcretio per aīaꝫ pꝫ qz uideſ actꝰ aīe. gᵒ ꝫc. 3ᵃ ꝓpō qz motꝰ 3ᵒᵒ ſūptꝰ ē ab aīa. & ē preſ aīaꝫ. p̄ura ē ab aīa q̄tū ad eē diſcretū. Eſt aūt & preter aīaꝫ q̄tū ad eiꝰ eē cōtinuum. hoc pꝫ ex duabꝰ premiſſis ex q̄bus iſta dependent & infertur. Sed iuxta predicta ē dubitatō dictū ē eni ꝙ due ptes ſucceſſiue ētis nō pnt ſil' eē. cōtra qz ſuppoſito ꝙ aliqd moīle moueaſ tunc ul' illa ipsa eadē motꝰ q̄ ē ī una pte ē ī alia ul' alia & alia. ſi eadꝫ gᵒ motus nō diuidiſ ad diſionē mobil' ꝙ ē cōtra pbm̄ 4° & 6° phicoꝝ. ſi alia & alia cū ſil' oīnes pᵉ moueantur. gᵒ pl'es ptes motꝰ erūt ſil' ſꝫ motus ē qd ſucceſſiuū gᵒ ꝫc. Cōfirᵃ rō. qz oē accn̄s qd extēdiſ ad extēſionē ſubi' diuidiſ ad diſionē ſubi. ſꝫ motus extēdiſ ad extēſiōꝫ ſui moīlis ſubi. qz q̄tuꝫ extēdiſ moīle tm̄ extēdiſ ipē motꝰ. cū mota una pte cōtinui totū moueaſ. R̄nō ubi ſciēdū ꝙ ſ pbm̄ 6° hꝰ. motꝰ diuidiſ multiplr. Vnoᵒ ad diuiſiōꝫ ptis tpis. ſ eni ꝙ ꝓbat ariſ.ᵉ motꝰ nō pōt fieri ī iſtanti alr iſtās eſſet diſibile cuꝫ mēſurās & mēſuratū dēbeāt hr̄e unitatē ul' unigeneitatē g.ᵖ meᶜᵉ 2ᵒᵒ diuidiſ motꝰ ad diſiōꝫ moīs qd q̄ddā moīle hꝫ ptes q̄titatiuas. iſtoᵒ genr̄alr diuidiſ oē accn̄s ꝙ extēdiſ ad extēſiōꝫ ſubi. unde ariſ.ᵉ ī pn̄tis q̄ ta fuerit ſupficies tantū albū eē dicēs. Pōt 3ᵒᵒ etiā diuidi ad diſiōꝫ ſpatii ſupra qd fit motus 2ᵐ eni ꝙ ī ſpatio ē una ps an̄ aliā ſic priꝰ tranſiſ una ps q̄ alia. Vbi ſciēdū ꝙ diſio motꝰ ſ pᵉ moīlis pōt duᵃ attēdi. Vnoᵒ ꝙ ps pᵉ partē moueaſ. & hoc ē impoſſiᵉ ī qnocūꝙ cōtiᵒ qz ſ ſe toᵃ moueref Alioᵒ ꝯpādo motū ſolū ad ſubm̄ ī quo ē. & ſic diuidiſ ad diſſiōꝫ ſubi moīlis ſicut albedo ad diſiōꝫ ſubi ī quo ē. hoc aūt ꝙ dcm̄ ē ſcꝫ ꝙ pars moīlis ꝙ ſ ſe totuꝫ moueſ non moueſ una pars ante aliā hꝫ ueritatē cōpādo utrāꝙ partē ad motū abˡᵉ. & ſilr cōpādo moīle ad aliqd ſignū determiatū ī ſpatio. & ſic pars bene precedit partē. hoc patꝫ hoc dico ad formā ꝙ nō habeo p impoſſibili

ꝙ aliq̄ ptes motꝰ ſūt ſimul ꝗ̄uis nō ſīt in
eſſe pmanēti p ut ualet ita prīas
& pſalitas ptiū in ſīnt motui ex p
te mobilis abſolute. hoc tn̄ non ob
ſtāte oīs ps motꝰ ul' ē fcā l' fiēda
ſumēdo aūt iſtā prītez ex pte tpis
ul' ſpacii ſupra qd' fit motꝰ ipoſ
ſibile ē ꝙ p' ſil' ſint na; tūc ps fcā
ul' fiēda eēt ſil' & pōr & poſterior
ꝙ ē impoſſi'e. His uiſis rn̄o ad
rōes pncipales. Ad pmā dr̄ ꝙ
motꝰ pdu' p actionē; ita ꝙ agēs
mediāte actōē pducit motū; iſta
tn̄ actio ē pducta immediate ab agē
te. Eſt in ꝗ pducta ī inſtāti tāquā
quo. nō tāq̄ qd'. unde ſic ē regula
ꝙ illud qd' ē rō pductia alicuius
tāq̄ quo nō ē pductia tāquā qd'
aliter eēt pceſſꝰ in īfinitū gº ipm̄
agēs īmediate ē elicitm̄ ipiꝰ actio
nis nō mediāte aliq̄ alia actōē pro
ductia gº inq̄tū pductū tāq̄ qd'
preſuppoīt pductōē p quā pdu
cit. Ad zᵐ dico ꝙ ptes motꝰ
lic; nō ſint extra aīa; ī eē pmanēti
ſūt tn̄ ī quodā eē ſucceſſiuo & cō
tinuatiuo & hoc ſufficit. Ad
3ᵐ dico ꝙ moꝰ ē eiuſdē eēntie cū
termīo reductīe nō tn̄ formaliter
& hec de iſta q̄ſtione ſuffitiāt.

VERITVR VT
rum actio ſit exn̄s in
agēte formalr̄. Et uiꝰ
ꝙ nō qz omē qd' ē in
potētia receptia alicuiꝰ forme eſſ

in potētia paſſiua reſpectu ipiꝰ
forme. ſed agēs inq̄tū agēs & omē
agēs nō ē ī poā paſſiua gº nec pe
ꝯn̄s ī potētia receptia. gº actō nō
recipieī ī agente. maior p; recipē
eni ē quoddā pati. ut uideī dicet
ꝯmētator zº de aīa. unde iō ītelle
ctus paſſibilis dr̄ paſſibil' l' paſſi
uus qz recipit actū intelligendi
elicitū ab intellectu agente. minor
patet nā aliter non eſſet dare agēs
diſtinctum a paſſo. & oē mouens
moueretur qd' eſt falſum. eſt ī q̄
dare mouens nō motum 8º huiꝰ
Preterea actio & paſſio ſunt ī
diuiſibiliter unus actus. ſ; paſſio
eſt in paſſo gº & actio. pbaī ꝯn̄a
quonia; unus actus indiuiſibil'
non eſt in diuerſis. coīs pbaī zº
huius & zº de anima. idē; eni; eſt
actus moueri & moti actiui & paſ
ſiui. actus autē; actiui eſt actio. &
paſſiui eſt paſſio. ut ibidē; dicit.
gº &c. unde illa opinio ponēs con
trariū uideī deſtruere totā philo
ſophiā ut phn̄ces loquī d' illa ma
teria. unde zº de anima dicit arꝭ
ſic ſicut enim actio & paſſio ſunt
in patiente & non in agente. ſic ſi
militer actꝰ ſenſibilis & ſenſitiui
in ſenſitiuo eſt. neſcio quomō dā
tius poſſet dicere uel loqui.
Preterea ſeq̄ret ꝙ omis actio
eſſet īmanens ꝯn̄s ē falſū gº & aīs
falſitas ꝯn̄tis p; 9º me^ce ubi diſti
guit actōē; arꝭ ī imanēte & tranſeunte

ꝯn̄a pat; ex quo īquā nulla actio
tranſit ī paſſū. ſ; ē manēs ī agēte ſe
q̄ī ꝙ oīs actio erit īmanēs In
oppoītū arꝰ. oīs forā realis alicui
actu ſubō fā' ī exn̄s ipm̄ forā īfor
mās pōt de ipō predicari & ipm̄
denoīare. ſ; actio nō pōt denoīare
ipm̄ paſſū inq̄tū huiꝰ gº &c. maior
pat;. qz oīs forā īformās aliquod
ſubm̄ q̄lificat illud ſubm̄. ſ; omē
ſubm̄ qd' ē q̄lificatm̄ p aliq̄ forā;
ē q̄le p illā ut p;. & oē ab alio q̄lifi
catū ē denoīatū ab illo. gº &c. minor
p; qz alr̄ oē patiēs eēt agēs inq̄tū
huiꝰ. Rn̄o ubi ſic pcedā. pri
mo eni q̄ro utrū actio ſūdeī ī mo
tu tāq̄ ī ppo ſūbo. & utrū actio ſit
diſtincta realr̄ a motu. zº utrū actō
ſit aliq̄ forma rēſpectia ul' ſit forā
ſimp' abſca. 3º uidebī ppoītū.
Quātū ad primū ſciēdū ē ꝙ ē
una opīo ſcotiza^m ponēs ipſam
actionē eē forā formā rēſpectia; &
dicē quēdā rēſpectū tm̄ extrīc ad
ueniētē. unde premittit ꝙ q̄dā ē
rēſpectꝰ itrīſecꝰ aduenīes. aliꝰ ex
triſecꝰ aduenīēs: & dr̄ rēſpectꝰ itr
triſecꝰ aduenīēs dr̄ ille q poiī ne
ceſſario poſitis extremis. ut poī
tis prē & filio ul' poſitis duabꝰ al
bedibꝰ neceſſario cōſurgit reſpectꝰ iſte
ipā itrīſecꝰ. S; dr̄ rēſpectꝰ extrin
ſecꝰ aduenīēs ille q nō poiī poſi
tis extremis. ſ; rq̄riī approxiaº &
q̄dā applicatō uniꝰ ad alterꝰ. primꝰ
rēſpectꝰ ē de gn̄e rlatōis zꝰ nō. oīa

eni ſex pn̄ta ulīa ſūt q̄dē reſpec
tus extrīſecꝰ aduenīētes q̄ nō po
nūī poīis extremis nō eī; poīis
ueſte l' hītu poiī hrē niſi fiat ap
plicatō. ſilr poſito corpe & loco
nō poiī ubi niſi ēt fiat applicatō
& hec uideī eē ītētio boetii prīo
de trinitate capitlo 5º ubi dicit ꝙ
ſūt aliq̄ pn̄ta q̄ res ſignificant. aīa
uero q̄ ſ dr̄ cūſtantiā rei ut illa ſex
predicamēta. Frāciſcꝰ de mar
chia de iſto reſpectu itrīſeco & ex
trīſeco moᵐ ſibi aliū adīuenit di
cēs ꝙ dicūī iſta ſex pn̄ta reſpcūs
extrīſecꝰ aduenīētes. eo ꝙ alterꝰ
extremū ē pfectō extrīſeca alīꝰ
ita ꝙ unū extrīſice pfit ad aliud
& aliud ab ipō pficiī. ut p; p oīa
diſcurrēº. agens eī; aliqºº extrīſi
ce pficit ipm̄ paſſū & locꝰ locatū
& hitꝰ ſuū ſubm̄. & q̄n rē tpalem
gēꝰ āt rlatōis dr̄ reᵘˢ ītrīcꝰ adue
niēs ppī rō; opᵗᵃ; qz uᵐ extre
morꝰ aliud n̄ pfeī. nec aliud ab iº
extrīſice pfiī ſic p; diſcurrēdo p
oēs mōs rlatōis. nc eni duplū pfi
cit dimidiū nc ecōº. l; rlatō dupli
ſit pfectior rlatōe dimidii. ſilr pr̄
inq̄tum pater non perficit filiu;
ſed perficit ipſum per actum ge
neratōis per quam filius accipit
eſſe. non tamen per reſpectu; pa
ternitatis. quicqnid tamen ſit de
hoc p' predicta cōclō ſc; ꝙ actō
ſit forā reſpectia ſaltē extrīcꝰ ad
ueniēs. qz illud qd' ē eēntialr̄ ad

aliud ē ētrialr̄ r̄ſpectū actio eſt h9ˡ g° ā maior p; de ſe mior patet. qz impoſſiᶜ ē cōcipe actōne; niſi cōcipiaſ aliqd q̄ fit per ipā̄ actio enī uideſ q̄dā factō q̄ ñ pōt cōcipi ſine facto Preſea quoꝝ cūq̄ abſtractoꝝ cōcreta ſunt reſpectiā uꝉ r̄latiā. & ſua abſtracta erūt r̄latōes uꝉ reſpcūs. ſ; cōcreta actōis & paſſiōis ſūt r̄latiua ut pat; 5° mecce. ubi dr̄ q̄ agēs & patiens referūſ ī 2°° r̄latōis. g° ā maior p;. tū qz ſūt idē cōcretū & abſtractū. tū qz ī quocū; gn̄e ē unᵐ. & reliquū. 2° ē alia opio cuiꝰdā doctoris. ſ. iacobi de bytino q̄ poīt q̄ ipā actio ē for². ſimplr̄ abſoluta. p² qz nullꝰ r̄ſpectꝰ ē prior naturalr̄ ſuis termis. ſ; actio ē prior natura ſuis t̄mis g° ā. maior p; ſūt enī r̄latiā ſiꝉ natura in predicamētis p². minor p;. qz terminꝰ ad quē ut dicit r̄ferr̄. actus aūt ē pductꝰ p actō;. ſ; oē pductū ē poſterius natura pducēte g° ā. Preſea. nulꝰ r̄ſpectꝰ ē ultiꝰ t̄mis & ultiā pfectō poᶜ actiē. ſed actio ē ultiꝰ t̄mis & ultiā pfectio ipiꝰ poᶜ actiue ꝑ phm̄ 9° mecce. ñ enī uidemꝰ ut habeamꝰ uiſū ſed eo° habemꝰ uiſū ut uideamꝰ.

Preſea nulꝰ idē r̄ſpectꝰ poteſt hr̄e pl'es t̄ios inmediatos eēn² diſtictos ſ; actio multos t'les habet qz paſſione; & for²ʒ pductā. g° ā. Preterea oēs r̄ſpcūs mutui ſūt ī eodē gn̄e. p; dē q° cū; oppoſita enī ſūt q̄ ſūt ſub eodē gn̄e q² rū utrūq̄ ē poīt ſ; actio & paᵒ ſūt ī diuerſis pn̄tis ut p;. g° ā.

Preſea ītellectō & uiſio & uolitio & talia ſūt q̄dā forᵉ abᵗᶜ. ſed tᵃ ſūt de gn̄e actōis. g° ā. aᵒᶦ p; tū qz ſūt t̄mis ultiꝰ & ultiā pfecᵒ ſuaꝝ potēciaꝝ. Tū qz ſunt pducᵘᵃ formaꝝ abſolutaꝝ ſalte; aliq̄ puta ītellcō ipiꝰ hītꝰ. habitꝰ ī q̄ gr̄a dicitur ex ipīs accn̄tibꝰ 2° ethicoꝝ. q. q dē hītꝰ ē q̄liᵃ q̄ ē ētiᵉ abᶦᵃ. p² bᶦᵃ qz oīs opatō alicuiꝰ forᵉ ē q̄dā actō ꝉ paᵒ. ſ; illi hītus ſūt q̄dā actōs g° ā. Quid aūt ſit diᵐ ui² q̄ utār; opio poſſit teneri pbabi². Tenēdo āt opio; ſcoti pōt r̄nderi ad rōes alr̄iꝰ doctoris. Ad p̄mā qn̄ dr̄ nūlꝰ r̄ſpectꝰ ē prior naturalr̄ ā dico q̄ duplex ē r̄ſpcūs. q̄dā p mō; actꝰ pᵗ ſicut filiatō & eqᵃ & h9ᶦ. & ē aliꝰ r̄ſpcūs p mō; actꝰ 2ᶦ ſicᵗ pducᵒ & actō. tūc dᵒ q̄ lꝫ oīs reᵘᵉ p mō; actꝰ pᵉ poſterior ſit orᵗᵉ nature ſuo t̄io & fūᵗᵒ reᵘᵉ tn̄ p mō; 2ᶦ actꝰ ē pꝰterior ſuo fūᵗᵒ orᵗᵉ nē. qz hᵒ ē cōe oī r̄ſpectui. ē tn̄ ordie nafa prior ipō t̄io. ñ ita q̄ t̄iꝰ ſeq̄t orᵗᵉ nafe ipm̄ ſicᵗ ipē ſeᵗ ſuū fūdaᵗᵘᵉ. & hᵒ ē qz t'lis r̄ſpectꝰ ē q̄dā cāli tas ſiue cā aliqᵒ ſui termini

Ad 2ᵐ qn̄ dr̄ q̄ r̄ſpcūs ñ ē ultiꝰ t̄mis. dᵒ q̄ reᵘ ſuiſ duᵃ. uᵒᵒ ꝑ ſe & fcrᵃ. ſc; ut excludit t̄iᵐ. ut calefactio pōt accipi ut excludit calorē genitū. alioᵒ pōt accipi ut nō excludit ſ; ut aliquoᵒ īcludit termi;. Tūc dico q̄ licet actio nō ſit pfectō ultiā nᶜ finis alicuiꝰ ut excludit t̄im. ſicut nᶜ aliqs alius r̄ſpcūs. ē tn̄ pfcō ultia rōe ultimi t̄i quem attigit. Ad 3ᵐ cū dr̄ q̄ idē r̄ſpcūs nō pōt hr̄e pl'es termīos īmediatos dico q̄ ue; ē pſe & prio ſic q̄ unꝰ illoꝝ ñ ſit t̄iꝰ ratōe alr̄iꝰ. nō ē aūt īcōueniēs q̄ uꝰ r̄ſpcūs haēat pl'es & diſtictos termīos nō eq̄ prio & īmeᵗᶜ. ſ; uᵐ p ſe & prio. & aliū rōe illiꝰ. nō āt ſic ē de actōe. Ad miorē qn̄ dr̄ q̄ actio attigit paſſū & t̄im īmediate dico q̄ nō attigit pᵉ iᵃ eq̄ prio & īmeᵗᶜ. ñ eni attigit ſiue r̄ſpicit paſſū niſi rōe forᵉ in ipō ītroducte. ita q̄ prio attigit t̄im puta formā & rōe eiꝰ attigit paſſum. uꝉ forte eꝰᵒ. agēs prio attigit paſſū nō āt formā niſi īmediāte paſſo. & ita ſiue attigat paſſū meᵗᶜ t̄io ſiū ecōuerſo. ſ. t̄im meᵗᶜ paſſo. actio nō h; pl'es t̄ios pᵉ prio niſi unū. lic; 2ᵃᶦᵗᵒ rōe illiꝰ accipiat aliud. Ad 4ᵐ qn̄ arᵗ q̄ oēs r̄ſpectus mutui ſūt ī eodē gn̄e. dico q̄ hᵒ ē ueꝝ dꝰ r̄ſpectibꝰ mutuis p mōm actꝰ pᵗ cuiꝰᵗ ſūt oēs r̄ſpcūs de gn̄e. r̄latōis r̄ſpcūs āt mutui q̄ ſūt p mō; actꝰ 2ᶦ cuiꝰᵗ ſūt oēs actꝰ 2ᶦ non o; q̄ ſint ī eodē gn̄e. Ad 5ᵐ dᵒ q̄ ītellectō & uolitō & t'lia nō o; q̄ ſint forᵃ de gn̄e actōis ſ; de genere q̄litatis l; ꝑ dici ſint de gn̄e actōis ſicut ſcia ē de gn̄e r̄latōis.

Ad pbatō; oīs opatō ā. dᵒ q̄ duplex ē opatō. q̄dā hn̄s t̄im ꝯſtitutū diſtīctū ab eo ꝉ pductū ab ea & poſteriorē ea. ſicut calefactō cꝰ t̄iꝰ ē calor & de t'li pōt cōcedi q̄ ē actio. Alia ē opatō nullū hn̄s terminū ꝯſtitutū uꝉ pductu; ab ea & t'lis nō ē de gn̄e actōis. ſicut ſūt ītellectō uolitio & uiſio & hꝰ moī opatōes. nᶜ enī poᵃ nᶜ obiectū ē t̄miꝰ t'liū opaⁿᵘ³ cū utraq; tā ſubm̄ q̄ poᵃ³ preſuppoñt. & t'les nō ſūt forᵉ r̄latie ſ; abſolute. ſūt igr̄ de gn̄e q̄litatis ꝑ eſſe l; ꝑ dici ſint de gn̄e actōis. Sic igr̄ pōt diᶦ ad illas rōes tenēdo iſtā oppiōnē uerūptn̄ qz alia opio ē ſatis pbabilis pōt dici ad rōes ſcoti. Pro cuiꝰ euidētia & rōibꝰ ſoluēdis eſt ſciēdū q̄ triplex ē genꝰ forᶜ. Eſt enī q̄da; forma q̄ pficᵗ ſubiectū p ſe in ordie ad ſe tamē nō ī ordine ad aliud nec pſe nec per accn̄s ut albedo. & talis ē ſimplr̄ abſoluta. Eſt alia forma q̄ perficit ſubiectum per ſe & prio ī ordine ad aliud ut ſiꝉitudo & ſiꝉta. & talis forma ē pſe reſpectiā ſimᶦ. 3ᵃ forᵃ ē q̄ ſi media iꝛ iſtas q̄ q dē prio pficit ſubm̄ ī ordie ad ſe & 2ᵃᶦᵗᵒ & ex ꝯñti ī ordine ad aliud ſicut uiſio & opatō cꝰ cū; alr̄iꝰ poᶜ ꝯgnitie t'lis ei; forᵃ ē aliq̄ abᶦᵃ ētiᵉ q̄ tēdit

ad aliud puta i obiectū & iſta ut
ē q̄dā abta ētitas pſt ſubm̄ abte.
ut aūt hʒ rſpcm̄ ānexū ad obiecꝫ
q đ rſpicit pficit ipm̄ i ordinē ad
aliud uiʒ ad aliud obm̄ ad qđ hʒ
ncccio rſpecm̄ ānexū. hoc zoo eſt
motꝰꝗ q dē ē ētitas ptī abta & pri
rſpectia. iſto etiā mō dr̄ de actōe
& paſſiōe ꝗ ſūt q̄dā entitates abte
hñtes ncccio ānexū rſpctm̄ Per
hº pʒ ad rōes. ad ꝑmā cꝰ ēē ē ad ali
ud ꝫ. dico ꝙ uez ē ſi pe & prio ē
ad aliud. ſi āt pe & prio ē ad ſe &
zario & ex ꝯñti ē ad alind nō opʒ.
nūc aūt ſic ē de actōe & paſſiōe ꝗ
prio & pe ſūt ad ſe. zario & ex ꝯñ
ti ſūt ad aliud puta ad rim. Ad
zm dico ꝙ agēs, & patiēs pñt du
ſui qz ul' ut ſūt cōcreta actōis &
paſſiōis q̄m ad abtaʒ ētitatē u ſuſʒ
ul' ſūt cōcreta q̄tū ad rſpcūs ꝯñe
hñt ētitatē abtaʒ. prioo ſūt abta zo
mō ſūt rſpcia & illoꝝ loꝰ phūs ſo
mece Quātū ad zm articulū
ubi erāt uidēda duo pūcta. Pri
mū utꝝ actō fūdeť i motu tāq̄ i
ꝓpo fūdato ul' ſubō. Rñdēt aliq
ꝙ ipā actio fūdaᵣ i motu tāq̄ i p
prio fūdamēto ul' ſubō. Ad hoc
adducūt auctoritatē actorū ſex
pricipioꝝ & hoc plaē uideť diceť
Sciēdū tñ ut dicūt ꝙ motꝰ ꝯpať
ad actionē i duct gñe cāe. unoo in
gñe cāe efficiētis & ſic motꝰ ē po
ſterior ipā actōe. alioo i gñe cāe
materialis & iſtoo motꝰ eſt prior
actōe ipā ſicut ſubm̄ priꝰ ipō ac
cidēte. nō aūt impoſſie ē diceť idē
eē priꝰ & poſteriꝰ i diuerſis genē
ribꝰ cāꝝ, lʒ i eodeʒ ſit ipoſſie.
Cōtra iſtā oppiōʒ ara ſic nul
lum accñs ē rō ꝓductiā ſui ſubie
cti nec ſimplr̄ prior ſuo ſubō. ſʒ
actio ē ꝓductiua motꝰ go prior.
mior pa. ē eni ꝓductꝰ ꝑ actōneʒ
agētis go ꝫ. iō dr̄ aliter ꝙ actio ñ
pōt fūdari i motu ſic ꝙ eiꝰ ſubm̄
& fūdamētū ſit motꝰ ſʒ fūdaᵣ i po
tētia actia ſi teāť ꝙ ſit i agente. ſi
aūt teāť ꝙ ſit i paſſo eiꝰ fūdamētū
ē poa paſſiua de quo uidebiť i ſe
q̄nti ſcʒ 3o articlo. Ad rōeʒ in
oppoitū q̄ñ dr̄ ꝙ actō fūdaᵣ i mo
tu. dico ꝙ auctoritas ſoluit ſeip
ſaʒ. ſicut eni dicit oīs actio fūdaᵣ
i motu ita dicit ecōº ꝙ motꝰ fūda
tur i actōe. Ex quo ſeqᵣ ꝙ actor
nō itēdit dicere ꝙ motꝰ ſit ſubm̄
ſiue fūdamētū ipiꝰ actōis. qz tūc
hic eēt circlꝰ qa motꝰ eēt fūdam̄
tū actōis & ecōº. ſ. actio eēt ſubm̄
ſiue fūdamētū motꝰ ꝙ ē impoſſie
ſolū go itelligit ꝙ nec ē motꝰ ſine
actōe nec ecōº ſ. actio ſine motu
accipiēdo large motū ut eſt cōis
ad motū ſucceſſiuū & ad diuer
ſitatē & ad mutatōʒ q̄ cūꝫ ſiſibilē.
De zo pūcto utrū actio ſit di
ſtincta a motu. rño ubi ē una opi
nio cuiuſdaʒ doctoris q̄ ponit ꝙ
actō ñ ē diſticta realr̄ a motu. hoc
pa ſic ꝓo q̄n oꝝ oppoita ſūt eadē
ipā iter ſe ſūt eadē. ſʒ opoitū mo
tus & oppoitū actōis ſūt inter ſe
eadē go actio & motꝰ. mioꝛ patʒ.
qz oppoitū motꝰ ē quies. q̄ q dē ē
etiā oppoitū actōis. ſicut eni mo
bile q̄ñ nō moueť ceſſat a motu &
quieſcit ita oē agēs q̄ñ ñ agit ceſ
ſat ab actōe & quieſcit. go quies
oppoita ē actōi ſicut & motui. go
ꝫ. Preťea oīs fora fluēs ſiue
ſucceſſiua hñs ptē pꝰ ptē ē motꝰ.
ſʒ aliqua actio cōtia ē fora fluens
ſucceſſiue hñs ptē pꝰ ptē. go ꝫ. &
ita ſi diſtiguāť a motu eēnt i quo
cūqꝫ moili duo motꝰ ſʒ hoc ē fal
ſū go ꝫ. Sʒ ꝯtra iſtā oppiōʒ ara
illud qđ trāſit alio manēte ē diſti
ctū realr̄ ab ipō. ſʒ motꝰ trāſit ac
tione ꝑmanēte. go ꝫ. ꝓbatō. quia
actio manet tranſeūte motu ſine
mutatōe. hºa pa dua. prio de gra
ui & leui. Cōſtat eiʒ ꝙ graue q̄ eſ
cit deorſū ceſſante motu deorſū
ſʒ quies deorſū hʒ aliq̄ actōʒ paſſi
uaʒ tñ trāſeūte mutatōe ſine mo
tu go ꝫ. ꝓbatō aſſūpti. qz q̄to ali
qđ ē magis ꝑfectū & i meliori di
ſpōe tāto magis & ꝑfectiꝰ agit ſi
ē agēs naturale. ul' pōt agere ſi ē
agēs liberū. ſʒ graue quieſcēs in
aliquo loco ꝓpo uiʒ deorſuʒ ma
gis ē ꝑfectū & i meliori diſpōe q̄
exñs ſurſū. go magis exñs deor
ſū hʒ opatōʒ magis ꝓpriā q̄ exñs
ſurſū. cū opatō ſit ꝑfectō cꝰ cūqꝫ
rei hñtis eā & finis ꝓpriꝰ. Cō
firmať qz ubi graue exñs deorſū
hrēt opatōʒ ꝓpriā eēt ibi ſiñ ſuo
ꝓprio eiꝰ fine. cū ſua opatō ſit ul
timꝰ ſuꝰ finis. cū go graue exñs
i ſuo ꝓprio loco ſit i meliori & ꝑ
fectiori diſpōe q̄ exñs extra ſuū
locū ꝓpriū ſeqᵣ p ꝯñs ꝙ exñs in
loco ꝓprio erit magis actim quā
exñs alibi. ſʒ ñ ē ibi actim p motū
cū ibi realr̄ ñ moueaᵣ go ꝫ. Ad
rōnes illiꝰ oppiōis rño. Ad ꝑmaʒ
cū dr̄ q̄ oꝝ oppiōis ſūt eadē. ꝫ.
cōcedo. ſʒ tūc nego minorē. ad ꝓ
bationē dico ꝙ alia ē quies oppo
ſita actōi & alia ē q̄ ē oppoita mo
tus qđ patʒ q̄m ſicut permanēte
actōe trāſit motꝰ ita poſt aliqđ
quieſcere quātū ad motū ſiue q e
te oppoita motui nō quieſcendo
ab opatione ſiue quiete oppoſita
operatōi ſiue actōis tale eni ſima
& ꝓprie quieſcit. licet nō ꝫ quid
quia quies ꝓprie oppoiť motui
nō opationi ſiue actōi agentis. &
ita quieſcēs quiete ñ oppoitur
motui ſimplr̄ ſʒ quieſcit licet nō
quieſcat quiete oppoita opatōni
Tūc dico ꝙ large loquēdo de q e
te alia eſt quies oppoita motui. &
alia q̄ oppoiť actōi. unde ceſſans
ab ope dr̄ q eſceť alia q ete a moili
ceſſante motu hº eiʒ mō q euit dꝰ
die q̄ q euit ab oī ope. Ad z3 oīs
fora fluēs ꝫ dº ꝙ fora fluēs ē du
plex. q̄dā q̄ fluit pe & prio ſic ꝙ
de rōe eiꝰ eſt ꝙ fluat. alia eſt que

nõ flũit pſe & prĩo ſ; p accñs.ita
ꝙ nõ ẽ de rõe eiꝰ ꝙ fluat.tunc di
co ꝙ oĩs ifor[a] prĩo[o] fluẽs ẽ motꝰ
nõ z[oo] qñ eĩ; aliꝗ localr̃ mo[z] ſic[t]
motꝰ ipẽ localis fluit p[c].qz de ra
tõe eiꝰ ẽ ꝙ fluat.ita etiã ꝫbi conti[e]
fluũt ĩ ipõ p accñs.nõ tñ p[c].cũ d[r]
rõe uꝫ bi nõ ſit ꝙ fluat.ſ; potiꝰ
eẽ pmanẽs ſicut p; de ultĩo ad ꝙ
motꝰ localis ultĩo termĩaꝛ q[d] tñ
ẽ eiꝰdẽ roĩs cũ precedẽtibꝰ fluxi
bꝰ rõe motꝰ.tũc ad b[oz] dico ꝙ l;
aliq̃ actio ſit fluẽs hoc tñ nõ ẽ pſe
ſic ꝙ d e eiꝰ rõe ſit ꝙ fluat.ſ; tm̃ p
accñs rõe motꝰ cũ quo ipã actio
actualr̃ ꝯiũgiꝛ nõ aũt p[c] Quã
tũ ad 3[m] articl̃m ĩ quo q̃rit̃ utꝝ
ĩ quo ſit actio ſubiue.ſ.l̃ ĩ agẽte
ul̃ ĩ patiẽte.R ño ubi prĩo diſtin
guo de actiõe ꝙ actio ẽ duplex q̃
dã q̃ nihil aliud ẽ re[ue] quo agẽs re
ferꝛ ad patiẽs.tenẽdo ꝙ ſit for[z] re
ſpectĩa ul̃ ſaltẽ fũda[cm] quo me[te]
& rõe cuiꝰ agẽs r̃ferꝛ ad patiẽs.&
iſta ẽ actio q̃ ẽ pñtũ diſtictũ a paſ
ſione. Eſt tñ alia actio acta q̃
dã ẽ quidã effectꝰ prĩe actionis &
idẽ cũ paſſiõe iſtã aũt diſtictõnẽ
uideꝛ ponere ſimplicĩꝰ ſup pñta
ũ de ſimplĩciꝰ ſupra pñta q̃ eẽs q̃
r̃ e facere poiꝛ pñtũ & nõ factio.
R ñd; ꝙ iõ ẽ qz faceꝛ de actõe dr̃
& dꝫ effcũ actõis.certũ ẽ g[o] ꝙ eff
ectꝰ actõis ẽ fac[o] ñq̃ ẽ pñtũ.ſ; fac[o]
facta.& de illa actõe loquũꝛ aꝝ &
cõmtator ĩ diuerſis locis. Aꝝ[s]
eñi dicit ĩ z[o] de aĩa ꝙ illud q[d] in
primiꝛ ĩ ſenſu ẽ actio.certũ ẽ ãt
ꝙ nõ ĩprimiꝛ in ipſo aliquid ꝙ ſit
de genere actionis.ſed ẽ eiꝰ effec
tus ꝙ ĩ eius ſenſu ĩprimiꝛ Eſt g[o]
aliq̃ actio acta preter illã q̃ eſt de
genere actionis. & drñt ĩ hoc ille
due actões qz actio que ẽ pñtu;
diſtĩctũ ẽ ꝑ quã ul̃ p quã ab aliq[o]
ẽ aliquid.actio aũt acta eſt ꝑ q̃ ali
quid ẽ ab aliquo.eſſe autẽ a quo
aliud ẽ.& ꝙ ẽ ab alio ſunt rões op
poĩte.nec eidem poſſũt ꝯpetere
ſicut nec ide; poteſt eſſe pducẽs
& pductũ per unũ reſpectiuum
& reſpectu eiuſdẽ ut pat; de prẽ
& filio.& ita ĩtelligit aꝝ[s] ꝙ ẽ unꝰ
actus cu; paſſione & ꝙ eſt ſecum
idẽ ſubiectĩe & multa alia.ſi autẽ
queraꝛ quare ſic nominaꝛ. R ño
quia actio que eſt de genere actõ
nis ẽ ſimplr̃ & fundamẽtalr̃ ĩ agẽ
te q̃ quãtu; ẽ ex ſe ncbis lat;.ma
nifeſtaꝛ autẽ per effectũ que eſt
actio acta.& quia ſicut ĩtelligitur
reſpectꝰ ĩntellectꝰ ita nominat &
ita manifeſtamꝰ ſicut per ſenſu;
apprehẽdimꝰ.& poniꝛ exemplũ
de caritate que licet ſit actus no
tabilis quia tamen eſt creatũ late
ns in anima ideo nominaꝛ per ef
fectũ eiꝰ q̃ dilectõ ẽ. Hoc pre
miſſo pono duas q̃ſtiões. Prĩa
ꝙ actio acta eſt in paſſo hoc p; nã
illa ẽ eadẽ cũ paſſiõe ul̃ ẽ ipã pa[o]
ãs ẽ ĩ paſſo. z[a] ꝯ[o] ẽ ĩ[a] ꝙ actio q̃
eſt de genẽre actõis ut dcm̃ ẽ ẽ for
malr̃ exñs ĩ agẽte hoc p[z c].oĩs for
ma ĩformãs realr̃ aliꝗ ſubm̃ dat
aliꝗ eẽ ei formalr̃ & hoc ꝑ ꝯditõ;
forme.ita ꝙ ſi ẽ abſoluta dat ſibi
eẽ abſo[m] ſi re[ua] re[uu] ꝫ ſ; actio non
dat aliꝗ eẽ patiẽti formalr̃.g[o] ꝛc.
b[oz] p[z].qz tl̃e eẽ q[d] ſibi daret ul̃
eẽt agere ul̃ pati.nõ pati.qz illud
dat ſibi paſſio.diſtĩctaꝝ autẽ for
maꝝ ẽ diſtĩctũ eẽ formale n[c] põt
ſibi dare ageꝛ qz tũc oẽ agẽs eẽt
patiẽs q[d] ẽ euidẽter fl m̃.ſi eni;
tl̃is factiõ ſc; calefactõ q̃ ẽ ĩ aq̃ ut
dicis daret aq̃ calefacere tũc ipſa
aq̃ ſe ipã; calefaceret. Cõſir[z]
qz q b ꝯ cũq̃ eq̃lr̃ aliqui effectus
repugnãt eiſdẽ r̃pugnãt equalr̃
pr[i] ipõꝝ effectiuũ.ſ; ita repug
nat paſſo actio a q̃ ẽ agere ſic[t] re
pugnat agẽti paſſio aq̃ ẽ pati .g[o]
ita repugnat paſſioni actio actĩa
q̃ ẽ agere ſic r̃pugnat agẽti paſſio
paſſiua q̃ paſſio ẽ pati. Preẽea
impoſſi[e] ẽ accñs precedere ſuu;
ſubm̃ ſ; actõ ẽ prior paſſo ut ſic.
g[o] ꝛc. b[oz] p[z].qz paſſũ nõ ẽ paſſu;
niſi p actõ; ſ; oĩs cã ẽ prior ſuo ef
fectu .g[o] ꝛc. Preterea finis ĩtrĩ
ſecus alicuiꝰ rei ẽ ĩ ipã re.ſ; actio
ẽ finis ĩtrĩſecꝰ po[c] actĩe.g[o] ꝛc. a[oz]
pat; qz ſi nõ eẽt ĩ ipã re cuiꝰ ẽ fi
nis ĩtrĩſecꝰ iã eẽt extra & nõ ĩtra
mĩor p;.qz oĩs finis extra r̃duciꝛ
ad finẽ ĩtra ſ; actio nõ põt reduci
ad aliquẽ finẽ agẽtis.qz nullus ẽ
intermediꝰ g[o] ꝛc. Cõfir[z].bo[m]
alicuiꝰ & pfectio nõ ſepãꝛ ab illo
ſed finis ẽ bonũ ꝙdã & pfectõ rei
cuiꝰ ẽ p cõmtatorẽ 5[o] mẽ[e] cõmẽ
to ;[o] g[o] ꝛc. Preterea oẽ q[d] re
ferꝛ realr̃ ad aliud referꝛ realiter
ad ipm̃ p aliꝗ ꝙ eſt realiter in eo
ita ꝙ illud p q[d] referꝛ ẽ ĩ eo aliꝛ
relatõ mutua nõ eẽt nec realis.ꝙ
dico pp ſcĩa; & ſcibile & deum &
creaturã. ſed agens referꝛ ad pa
tiens p actionẽ.patet 5[o] me[ce] ubi
diciꝛ ꝙ z[s] mõꝰ relatõnis fũdatur
ſup potẽtiã actiuã & paſſiua; ut
calefactiuum ad calefacere ul̃ ſu
pra actũ potẽtie actiue & paſſiue
puta ſup actõ; & paſſionẽ ut cale
faciẽs ad illud q[d] calefit. Con
firmaꝛ nihil referꝛ realr̃ ad aliud
p illud q[d] nõ ẽ rea[z] ĩ eo.ſ; actõ p
q̃ agẽs agit refertur ad patiẽs ut
dictũ ẽ nõ ẽ ĩ agẽte.g[o] ꝛc. Con
firmaꝛ iteꝝ nulla duo referũtur
mutuo quoꝝ ꝙlibet nõ includit
relatõnẽ p quã referꝛ ſeꝛ & rõ;
fũdatiã; illiꝰ reſpectꝰ.ſed relatõ
agentis ad patiens ẽ mutua.ſicut
eni; agẽs referꝛ ad patiẽs ita econ
uerſo ut patet 5[o] me[ce].g[o] ꝛc.
Cõfirmaꝛ 3[o]. ꝙ oĩs reſpectꝰ re
fert realr̃ ſuũ fũdamẽtũ ĩ quo eſt
ſ; actio pt ẽ reſpctũs ĩ paſſo exñs
g[o] actio refert realr̃ ipm̃ paſſũ.ſ;
nõ refert ipm̃ ad agẽs cũ agẽs ñ
ſit r̃mĩꝰ actõis.g[o] r̃fert ipm̃ paſſũ
rea[z] ad ſe ipm̃ h[o] aũt ẽ fl m̃.g[o] ꝛc.

Preterea impoſſibile ē ꝙ aliqd
muteꝛ ꝛ̃ualiꝛ̃ a nō ad eē ꝰ. negatio ad
cōtradictoriū poitū niſi p adu ē
tū nouū alicuiꝰ forme noue enti
tatis nouiter ſibi aduenientis. ſed
ꝭ aliquid nouiter muteꝛ̃ de nō agē
te ad agens. gꝰ oꝫ ꝙ ſibi adueniat
nouiter aliqua entitas noua. ſed
illa nō ē niſi actio. gº ꝛc. maior pꝫ
qꝛ nihil mutaꝛ̃ niſi p aliud ꝙ ab
ipſo recedit uel ſibi aduenit. gº ꝛc
Preterea quecūqꝫ potētiaꝝ p
pria actus ſūt icōpoſſibiles & ipē
potētie. illa patꝫ qꝛ quāto aliqua
magis ſūt i actu tāto magis ſunt
icōpoſſibilia ſicut duo alba ſūt i
cōpoſſibilia i eodeꝫ magis duo al
biſſima erūt icōpoſſibilia ſed actꝰ
potētie actiue ē ageꝛ̃ & potētie paſ
ſiue ē pati. gº ſi actio & paſſio ſūt
i eodē icōpoſſibilia & actiua poteª
& paſſiua erūt icōpoſſibilia ſꝫ po
potētia actiua & aliq̄ potētia paᵘᵃ
ſūt icōpoſſibiles ut potētia calefa
ctiua & calefactibilis gº ſalt ē aliqua
actio puta calefactio nō ē i paſſo
Preterea phūs dicit ꝙ actio &
paſſio ſūt unū ſicut motꝰ aſcēdē
tis uꝉ deſcēdētis. & ſic ē eadeꝫ di
ſtāª unꝰ ad duo & duoꝝ ad uᵐ
& unꝰ ad duo. nūc aūt conſtat ꝙ
motꝰ aſcēdētis & deſcēdētis nō ē
formaliꝛ̃ unꝰ motꝰ cū ſint oppoſi
ti. ſed materialiꝛ̃ rōe ſpatii iterme
dii qd ē idē rōe termioꝝ ſiue ex
tremoꝝ. & nō ſūt etiā unꝰ motus
ſubiectiue. ſubm̄ aūt motꝰ aſcenſꝰ
ē id qd aſcēdit. ſubm̄ aūt motus
deſcēſꝰ ē mobile qd deſcēdit. Ita
iſti motꝰ nō ſūt unꝰ formaliꝛ̃ nec
ſubiectiue ſꝫ tm̄ ſūt unꝰ motꝰ q̄ᵐ
ad extrema. hec dico de rōe unꝰ
ad duo & duoꝝ ad unūꝫ. Sed
cōtra iſtā cōcl'oꝫ zᵃᶟ arᵃ. prio ſic.
omē illud qd habꝫ aliq̄ formam
realē nūc quā priꝰ nō huit, ē realꝛ̃
mutatū. cū gº actio ſit aliqua for
ma realis noua ſi ipā ē i agente ſe
quiꝛ̃ ꝙ omē mutās muteꝛ̃ & omē
mouēs neccio moueaꝛ̃ & oē agēs
patiaꝛ̃ neccio. ſed hoc ē falſū ut de
ducit aꝝ in 3º huiꝰ. gº ꝛc. Pre
terea poito totali priºᵒ actōis & to
tali pricipio paſſiois & ipis ſuffi
tiēter appxīatis neccio ſeqꝛ̃ actio
& hoc i agētibꝰ naturalibꝰ. cū gº
totale priᵐ actiois ſit agēs & etiā
totale priⁿ receptm̄ ex quo eſt i
ipō. ſeqꝛ̃ ꝙ agens circūſcripto oī
priº paᵘᵒ extriſēco ſp agit i ſeip
ſo cū ſit ſibi ipi ſufficiēter pn̄s. &
ita ignis ſp calefaceret ſe quocūꝫ
ꝯbuſtibile circūſcripto. hoc aūt ē
fl'm̄ qꝛ tūc oīs paſſio eſſet coeua
agēti. gº ꝛc. maior ē aꝝ 5º meᶜᵉ
Itē nullū agēs pōt tranſferre
aliquid i aliquo formaliꝛ̃ niſi illud
ꝙ formaliꝛ̃ trāſmutat ſit i illo trāſ
mutato. ſꝫ agēs trāſmutat paſſuꝫ
formaliꝛ̃ p actōꝫ. gº ꝛc. aᵒᵃ patꝫ qꝛ
nꝉ traſmutaꝛ̃ p aliud formaliꝛ̃ ab
ipō ſeparato. licꝫ bn̄ effectiue. bᵒᵃ pᵃ
qꝛ potētia actiua ē pricipiū trāſ
mutādi alterū i q̄ᵃ alterū. 7º meᶜᵉ
gº actꝰ potētie actiue ē quo agēs
formaliꝛ̃ paſſū trāſmutat. Con
firmaꝛ̃ qꝛ ſi aliqd formale ſit qº
agēs attigit paſſū tranſmutando
ipm̄ q̄ ipā actio agētis ita ꝙ actio
ſe teneat ex pte agētis & illud for
maliꝛ̃ trāſmutās ſit in paſſo. gº rō
agētis hēbit rōꝫ pricipii effectiui
ſed omē tꝉe ē potentia actiua uel
habet potētiā actiuā gº actio erit
ſua potētia actiua uꝉ icludit ipāꝫ
qd ē abſurdū. gº ꝛc. Ad idem
arguūt qdā d' creatōe q̄ ut dicꝛ̃ n̄
pōt eē i deo cū ſit forª noua ad ꝙ
iā dictū ē i q̄ſtiōe de fine. Siꝉr
arguūt qdāꝫ p pceſſū i ifinitū q̄
fuit pria rō pme cōcl'oīs huiꝰ 3ᶦᶦ
Ad alias rōes rn̄deo ad primā
cū dꝛ̃ oē illud qd habet aliquam
formā ꝛc.. Dico ꝙ mutari ē aliter
ſe habere nunc quā priꝰ & ꝭ hoc
oīs mutatō ē de duplici oppoito
i duplex oppoitū uiꝫ de puatōe
mutatōis ad mutatōꝫ. & de oppo
ſito termi ad terminū accipiēdo
totalē rōꝫ mutatōis. Tunc ad
formā qn̄ dicꝛ̃ oē ꝙ ꝛc. dico ꝙ oē
illud ꝙ habet nūc aliquā formaꝫ
realē p quā tranſit de oppoito in
oppoitū mutaꝛ̃ agēs eni nō ſic ſe
habꝫ ad actōꝫ qm̄ actō ſic i agente
recipiꝛ̃ qꝛ nihil ab ipō abiciꝛ̃ & iō
licꝫ agēs trāſeat de priuatōe i ha
bitū nō tn̄ de termio priuatio ad
terminū poitm̄. ꝙ ē oppoitū priua
tiui. & iō nō mutaꝛ̃ pprie. licꝫ de
nouo heāt aliquā formā quā priꝰ
nō huit p cōtrariū aūt paſſuꝫ re
cipiēs paſſionē trāſmutaꝛ̃ & mu
taꝛ̃ ppe qꝛ ſic paſſio in eo rcipiꝛ̃
ꝙ aliqd ab eo expelliꝛ̃. & iō trāſit
de puatōe nō ſolū ad hitū ſed etiā
ab opᵗᵒ cōtrario i oppoitū cōtra
riū. & iō oē paſſū mutaꝛ̃. Vel
pōt dici aliter ꝙ mutatō ſumiꝛ̃ duª
unoº ſtricte. & ſic ē trāſitꝰ ut di
ctū ē de duplici oppoᵗᵒ i duplex
oppoitūꝫ. alioº large p quocūqꝫ
trāſitu etiā de ſimplici oppoito i
ſimplex oppoitū. tūc dico ꝙ poº
accipiēdo mutatōꝫ maior ē falſa
zº aūt mō accipiēdo mutatōꝫ aᵒᵃ
ē uera. nō eni oē ꝙ nunc habꝫ aliq̄
formā quā priꝰ nō huit trāſit de
duplici oppoito i duplex oppoſi
tū. uiꝫ de oppoito mutationis ad
mutationē & de ipō oppoito t'mi
ad t'minū. ſic i ppoito ē de agēte
actionē recipiēte. licꝫ eni agēs ac
tionē recipiēs nouiter trāſeat de
oppoito actōis puta de puatione
eiꝰ i actōnē. nō tamē trāſit de op
poito i oppoitū p modū termini.
actio eni nō ē actōis alicuius uel
mutatōis termiꝰ & iō licet agens
muteꝛ̃ ꝭ qd p quāto trāſit de op
poſito actōis ad actōꝫ nō tn̄ tranſ
mutaꝛ̃ ꝙ nō trāſit de oppoito ter
mino ad oppoitū terminū. patiēs
aūt qꝛ trāſit de oppoito t'mio ad

oppoſitū terminū mutaꝛ ſimplr
Ad 2m dico ꝙ nō oꝫ ꝙ oē hñs totale pricipiū actiuū & paſſiuū appꝛiatū poſſit agere qñtūcū enī aliqd pōtēs ſe mouere loca habeat i ſe pricipiū totale motiu & receptīm mot9. tamē ſi nō eſſet aliqs loc9 extrīſec9 nūq̄ ſe poſſet mouere localr. qz mot9 localis nō tātū reqrit ſubm̄ & pricipiū effectiuū. ſꝫ etiā p⁹eriorē motuꝫ ipō ſicut etiā licꝫ aliqs habeat potentiaꝫ uiſiuā q̄ ē pricipiū elicitīm & receptiuū uiſionis. nunq̄ tñ pōt uidere nec uiſionē elicere niſi habito pñti obiecto quādocūq aūt aliqua forma ē ppter aliqd ſiue ordinaꝛ ad aliqd nūq̄ pōt in actu quātūcūq ſit ei9 pricipiū actiuū niſi ponatur ad aliud ad ꝙ ē ordinata. ſicut patet de potētia uiſiua q̄ nō pōt in actu uideri ſine obiecto. ſicut enī cōſtat ꝙ omis actio ē ppter terminū & ordiaꝛ ad ipm̄ & ideo dico ꝙ licet ignis ſit totale pricipiū calefactōis & actīm & receptiuū nūquā tamē uirtute ignis pōt poni niſi ponaꝛ aliqꝙ ſubiectū formalr puta caliditas. ppter quā itendiꝛ ſicut aīal exiſtens extra locum non poteſt ſe mouere localr. licꝫ habeat i ſe pricipiuꝫ actiuū & receptīm mot9. qz i loco nō pōt poni uirtute ei9 terminus mot9 localis puta ubi. ppter quā ſcludeꝛ pprie ipē motus. Ad

aliud rñō ubi ſciēdū ꝙ i transmutatōe cōcurrūt iſta. primū eſt aliquid trāſmutās aut agēs qd trāſmutat. 2m ē potētia actiua uel trāſmutatiua mediāte qua transmutat. 3m ē ibi act9 potētie actiue ſeu trāſmutatōne q etiā concurrit ad eē quodāmō trāſmutatiōis. 4m ē ibi paſſio ul trāſmutatio paſſiua q̄ eſt qdā effect9 ipſi9 actus potētie actiue. 5m alñ cōcurrit aliqs termin9 ultīo pūta aliqua forma īdūcta ut quādo ignis trāſmutat aquā. pꝫ g° quādo iſta oīa cōcurrūt. Per h° ad for2ꝫ dico ꝙ maior ē uera ſi illud nō ſit act9 potētie trāſmūtiue uel ipſa potētia trāſmūtiua. ſi enim illud erit effectus alicui9 potētie tranſmutatiue ul aliquis termi9 inductus. agēs tranſmutabit paſſuꝫ p iſtā iexiſtentiā. ei ſufficit ꝙ aliqd ſit īductū p qd tranſmutat puta paſſio l termi9 paſſionis. Ad cōfirmatōꝫ dico ꝙ nō ſeqꝛ. & requirꝛ ꝙ actio ſit ī potētia actiua nec habēs ipāꝫ. ſꝫ ſufficit ꝙ ſit act9 potētie actiue. Ad rōes pricipales Ad primā cū dicebaꝛ oē qd ē ī potētia receptiua &c. dico ꝙ ia pōt negari. & ſi pbaꝛ p hoc ꝙ recep° ē paſſio & recipere ē pati. utrūq iſtoꝝ ſimul negareꝛ. Ad cui9 euidētiā qz ppō ia eſt uulgata & magnā hꝫ apparētiā. Eſt ſciēduꝫ ꝙ receptibile ſiue forma receptia

in aliquo ſubiecto pōt eē triplex. puta actio & hoc eſt potētia receptibilis. paſſio & hec eſt ī ſubiecto receptibilis. & 3° termi9 actōis & paſſionis. tūc dico ꝙ aliud ē recipere formā aliquā & aliud ē pati qz aliqs aliqd recipe pōt tñ non pati. pbaꝛ qz nihil patiꝛ niſi mediāte paſſione. ſed ſubiectū pri9 ordine nature recipit aliquā formā anteq̄ iā ioāꝫ paſſioneꝫ habeat pbatō qz qd ē cā alcui9 ē ordine nature pri9 illo. ſed actio ē cā paſſionis g° pri9 inforꝛ actio ſubm̄ ſiue iheret ſubiecto & recipiꝛ in ipſo realr q̄ paſſio. g° &c. Preterea in agēdo ſiue ī fieri ſubiectū recipit aliqd puta actōnē & ipſuꝫ nō patiꝛ ita ī eēndo hñs ſubiectū terminū actōis. ceſſante actōe & paſſione ſemp recipit ipm̄ qm̄ forma quā diu ē cā tā diu recipiꝛ in ipō nec tātū ſubiectū ipm̄ patiꝛ quā diu recipit formā ipām. tūc g° ad rōeꝫ dico ꝙ recipe formam ē pōt duplr. qz ul mediante paſſione ul nō mediāte paſſione. ſed tātū iherētia mediāte illi9 forme q̄ iā recipit illud ſubiectū i quo eſt. tūc concedo ꝙ oē qd recipit aliquā formā mediāte paſſiōe de genere paſſionis tūc & realiter patiꝛ qd aūt recipit aliquid non mediāte paſſione ſꝫ mediāte inherētia de genere relatōis nō patiꝛ pprie. ſed tm̄ mediāte & qz agēs

recipit actōnē pri9 quā natura q̄ paſſio ſeqꝛ iō nō recipit eā paſſione mediāte. ubicūq enī ponitur actio ordīe nature precedere paſſionē ibi nō poteſt recipi mediāte paſſione. ſꝫ mediāte tm̄ inherētia q̄ eſt de genere relatōis. & iō cuꝫ actio recipiaꝛ ī agēte ante omneꝫ paſſionē p cōñs nō opꝫ agēs pati ſicut nō patiꝛ p hoc ꝙ recepit actionē. actio enī nō dat ſubō ꝙ patiaꝛ ſꝫ ꝙ agit. ſicut paſſio dat ſibi ꝙ patiaꝛ. & iō qñ arguiꝛ oē recipiēs aliquid patiꝛ dico ꝙ ē falſuꝫ ſaltē de eo ꝙ recipit actonē. falſū ē enī de recipiēte quācūq formā aliam a paſſione niſi recipiens recipet eā mediāte paſſiōe. tūc enī ſeqretur ꝙ q̄ diu ſubm̄ qdcūq informareꝛ aliq̄ forma tā diu patereꝛ ab ipā qd ē falſū. Ad 2m dico ꝙ actō acta ē un9 act9 cū paſſione & idē ſecū ſubiectīe & per cōñs ita itelligit arz° & cōmtator ubicūq loquāꝛ Ad 3m dico ꝙ aliquā actōnē eē imanētē pōt eſſe duplr. uno° formalr alio° cālitet prio° oīs actō ē imanēs ſic ꝙ ip̄a remanet i agēte formalr. 2° nō oīs actio ē imanēs ſed ſolū illa q̄ nihil derelinqd extra ſe. itellectō g° & uolutō ſolū ſūt actōes imanētes formalr. & cā ē qz nō trāſeūt eorū opatōes extra. licet forſan alñ p actū uolūtatis alqd derelinquaꝛ extra licꝫ uolūtas non ſit cā

inmediate ſ; ſupior. alie aūt actō
nes lic; ſint forē inmanētes ſunt
tn̄ cālr trāſeūtes. qz aliq cānt ex
tra ſe hāc etiā derīqūt.

f. 3. q¹

VERITVR VT
rū effcūs actualr. īfi
nit9 ſit poſſit a deo p
duci. uł ſi ei9 pductō
īcludit r̄pūgnātiā ex r̄is. &ui² ꝙ
ſit poſſibilis & ꝙ nō īcludat r̄pug
nātiā nā ois po² h; aliqd obiectū
adeq̄tū & pōt h̄re aliqd obiectu;
cūi ē pporcōna. ſ; po² dei pdu
ctiā q̄ ē q̄dā po² īfinita nō pōt ade
q̄ri ī aliquo fito ſic nec ſibi ppor
cōnari ɡ° ꝛc. maior p; de q̄cū; po²
ſiue finita ſiue īfinita lux eni ſiē
color ē obiectū adeq̄tū po° uiſiū
ens iq̄tū ens ē obiectū po° ītellec
tiue. ſ; r po² dēt pporcōnari ob
iecto. nā īter po²³ & obiectū deb;
eē pporcō, aliter po² nō pōt ī ip
ſū obiectū. mīor p². qz nullū fi³
adeq̄ r̄ īfinito cū excedat ab ipſo,
n° ſibi pōt pporcōnari cū d. ſtāt
ī īfinitū. Prēt illud q̄d nō īn
cludit r̄pūgnātiā ī eē potētiali n̄
īcludit r̄pūgnātiā ī eē actuali. ſ; ī
finitū nō īcludit r̄pugnātiā ī eſſe
pōli. ɡ° ꝛc. a° p; qz pot° poſſi¹ ī
eē nullū ſeq r̄ ipoſſi° prio prior
mīor p². qz ꝭ phm̄ īfinite ſūt p°
ī cōtinuo ī po². & īfinite ſpēs rūi
ſunt poſſibiles cū nū9 poſſit creſ
ſere ī īfinitū & īfinita īdidua ſūt
poſſibilia ſub eadē ſpē puta īfini
ti hoīes ſub ſpē hūāna. hec ſa eni
ſpecifica q̄tū ē ex ſe n̄ determiat
ad ſuppoita finita. cu; ultra oīa
hoīes pductos pnt plres pduci.

Prēt q̄cqd de9 pōt ad extra
ītelligere pōt pducere. ſ; de9 ītel
ligit īfinita. nā ītelligit oēs ſpēs
nūi poſſibiles & oīa īdidua poſſi²
ſub eadē ſpē, & illa ſūt infinita ut
pbatū ē ī precedēti rōe ɡ° ꝛc.

Prēt ꝭ ueritatē m̄d9 potuit
eē ab etno & potuit a deo ppetua
ri. & ꝭ phia; hoc ē de fcō. ſ; h° ſtā
te ꝙ m̄d9 eēt ab etno uł poſſit eē
ſe² necio īfinitū. nā hoc ſtāte dies
fuerūt & fuiſſēt īfiniti. ſ; ī q̄ libet
die de9 potuit pducere unū lapi
dē uł unā guttā aque & oēs iſtos
lapides uł guttas cōiūgere ad in
uicē & cōſeruare ɡ° ſe² ꝙ illud ꝙ
cōſtitutū erit ſc; ille cu mēs gutte
ſint īfinit9 cū habeāt ptes īfinitas
eiuſdē q̄titatis uł ſaltē ipē diſe &
cōſeruate cōſtituūt rū; īfinitu;.

In oppoitū po² q̄ nō pōt adeq̄
ri ī aliq° pducto nō pōt pducere
aliqd īfinitū. ſ; po² dei ē huiuſ ɡ°
ꝛc. maior p;. qz ſi pōt pducere ali
qd īfinitū iā adeq̄ret ī illo cū ul
tra illud nō poſſit pl9 pducere, ali
ter eēt dar maio9 īfinito; mior p².
qz aliter dīra po² pōt exhauriri
& euacuari & fiāri q̄d ē maifeſte
fallū & ipoſſi°. Cofirt² rō qz
pducta aliq̄ mag° īfinita l aliq°
nūo īfinito l de9 pōt pl9 pducere
uł nō. ſi nō ei9 po² terminat & ex
haurit. ſi ſic ɡ° mai9 īfinito q̄ oīa
ſūt falſa. rn̄° ubi ſic pcedā. Pri
mo eī ī premitto unā diſtictō; de
īfinito. & ponā tres ei9 deſcriptō
nes. 3° oñdā ī quo ꝯſiſtit rō īfinita
tis. z° oñdet q̄ ītū principale. 3°
uidebit utrū īfinitū poſſit excedi
uł utrū pōt dari mai9 īfinito.

Quāt ī ad pmū pono illā diſti
ctōi ꝙ īf° ē duplex. quodda; eſt
uł r ſupmū & extra gens ut deus.
aliud ē īfinitū qd ē pticlare & q̄
titatm̄ qd etiā ē triplex. quoddā
negatiū & nō hab; fim n° ē aptū;
natū h̄re fim qz ei9 nata non ē ca
pax fi ītōis ſicut uox ē īuiſibilis
uiſto° pūct9 dr īfinit9. Aliud
ē īfinitū priuatie uł qd nō h; ter
minū ē tñ aptū natū h̄re fim ut ſi
de9 priuar, lineā a pūctis fiāndi
bus ipā; iō ā eēt īfinita priuatie p
carētiā fiom cū aptitudie fiāndi
derelicta. Aliud ē īfinitū tāt°
po° & iſtud ē triplex. quoddā ē
īfinitū extēſiue. ut ſi de9 faceret
q̄dā lineā ī īfinitū extēſiuā. aliud
ē itēſiue infinitū ut ſi de9 faceret
albedinē h̄re īfinitas pfectōs.

Aliud ē īfinitū determinatiue
ſiue diſtributiue. ut ſi deo faceret
aliq̄ multitudinē īfinitā uł nūerū
īfinitū. z° pono tres deſcriptō
nes de īfinito. Pria ē illa ꝙ īnfi
nitū ē qd nihil ē mai9 eo ꝭ extēſi
onē uł ꝭ itēſiō;. ita ꝙ īfinitū ꝭ ex
tēſionē uł ē mai9 ꝭ extēſionē. n°
īfinito ꝭ itēſiō; nihil ē mai9 ꝭ itē
tōnē. z² deſcriptō ē hec ꝙ infi
nitū ē qd excedit qd cūq finitū
ultra oē; pporcō; determiatā. 3² d
ſcriptō ē ꝙ īfinitū ē cui9 nił ē ex
tra ſumere. & deſcribo hoc īfi° ī
actu p oppoitu; ad īfinitū ī po²
q° p oppoitū diffinit a phō mō
oſtēdo ī q° cōſiſtit rō īfiniti. ubi
pono duas ppōes. Pria ē hec
ꝙ īfinitū ī actu ſc; ī ētitate cui9
ē de9 dic fūdamtalr eētiā dīna;
formalr aūt [illegible] dicit carē²;
oīs limitatōis & finite pfecōis. h°
pbat qñcūq aliq̄ opponūt puā
tiue ſi unū ē hit9 rliquū ē puatio
& dic qd puatm̄. ſ; finitas & īfi²
ſiue fi° & ī ī³ oppo² puatie qz n̄
pnt alr oppoī & finitas dic qd po
ſitm̄ ɡ° īfinitas dic qd puatiuu.

Cōfir². qz illa nē° cadēs ī ea
dē pte cū aliq̄ dcōne nōt puatō, ī
ipā ut īiuſt9 īprudēs. S; ꝯtra
iſtā ppō; ar². qz illud qd nił eſt
nō ē ī deo ponēdū. ſ; puatō ł nētio
nił ē ut pbatū fuit p° h² ɡ° īfini
tū ſit qd puatm̄ nō erit ī deo.

Rn̄° ſicut fuit dcm̄ ī q̄ſtiōe de
puatōe. nulla puatō ē ī deo ex nā
rei. ſ; ītellect9 nr̄ concipit circa
deū aliq̄s rōes negatōs qm̄ n̄ pōt
īueire aliq̄s affirmatōs oppoitas
uł poitas. t'ta ɡ° nō ſūt ī deo q̄m
ad illud ꝙ dicūt for². ſ; cōcipiūt
circa ipm̄ deū. idē dico de īfinito

z^a ꝓpō ē illa ꝙ īſinitū ptīcblaſ
riter & q̄ditatīe de quo arꝫ^o loq̄r
cōſiſt.t formaliter ī ſucce^ne ita ꝙ
ei9 rō ē for^r ſucceſſiua.hoc ꝓbaᷣ
oīs rō pmixta intrīſice ex actu &
po^a ē ſucceſſiua p₃ ex rōe.actꝰ ē
aliq̄d ī actu.ſ₃ rōe potētie īcludit
aliquid ꝙ nō dū ē & p ꝯn̄s conſtat
ex ptib9 q̄ nō ſūt ſil^r.ſ₃ rō infiniti
ptialis ē pmixta intrīſice ex actū
& potētia q̄d̄ p₃.qz q̄ ymaginaᷣ
aliq̄d ptial^r ī iſinitū nccīo ſignifi^c
aſpectū ſup aliq̄d in actu.deinde
ſup aliquid aliud & ſic ꝓcedēdo
dr̄ ꝙ caret fine.nūc aūt ītellectꝰ
nō attīgit totū ī actu qz ſi ſiciam
ſtaret & finiret g^o rō iſiniti ē ſuc
ceſſiua. Preᷣea illa rō q̄ ē diei
& anni uł agon ē for^r ſucceſſiua
p₃ qz rōs illoꝝ ſūt for^r ſucceſſi^e
ſ₃ rō īfiniti ē ut dies & āni ł agoñ
ut dīc phūs 3^c b^9 & ꝯōm̄tator ibi
dē.unde dīc ꝯmētator poſtea.ꝙ n̄
op₃ ītelligere p eēntiā īfiniti ac^m
aliquē demōſtratū.ut hoīe₃ uel
domū ſ₃ actu₃ cōpo^m cū po^a.g^o
rō iſiniti ē ſucceſſiua. Preterea
illa rō ē ſucceſſiua q̄ nō pōt repiri
niſi ī ſucceſſiuis.ſ₃ illa ē hui9^ɩ.n̄
enī repiᷣ niſi ubi ē ſucceſſio.uel
pōt eē ſic^t ī diōe ptiū uł ī addi^o
ptiū ł ī addi^e nūoꝝ.aut ī ꝓceſſu
tpū.a^t ī mł̄titu^e īdiduoꝝ.ī q^9 oī
b9 pōt eē ſucceſſio.īdidua nāq̄ q̄
do unū ē ī po^a reliquū ē ī actu.&
ꝯ ōuerſo.nec unq̄ pōt euacuari

talis potētia g^o rō īſiniti ē ſucceſ
ſiua. Preᷣea illud q̄d̄ ītelligiᷣ
p modū cuiuſdā ꝓceſſ9 ē ſucceſſi^m
patet quia ꝓceſſus hab₃ ratōne₃
ſucceſſi^e īfi^3 ē t.^91 b^o2 p₃ g^o ā.mēs
enī nō pōt cōcipe īſinitū ptiale n^ɩ
accipiēdo aliq̄d̄ finitū & deīde ali
ud finitū & ſic ī īfinitū ſine ceſſa
tione.nā dicit cōmētator 3° b^9 ꝯm̄
to 9° ꝙ ułr cōpetit illud coē oīb9
ſpēb9 īfiniti ꝙ pōt q̄s ex eo conci
pe aliq̄d & poſtea al q̄d ī ītellectu
& illud ꝙ mēs cōcipit ſp ē finitu₃
Preᷣea arꝫ^o 3° b^9 attribuit infi
nito quīq̄ cōditōes. Pria ē ꝙ ī
finitū ē c^9 q̄titatē accipiētib9 ſp
ē aliq̄d accipe uł ſumeᷣ extra.ſ₃
hoc cōpetit tm̄ rōni ſucceſſiue n̄
pmanēti ut ſp aliq̄d extra aliud
ſit. z^a cōditō ē ꝙ īfinitū habet
rōe₃ īcōpleti & īpfecti·& illud cō
petit rōi ſucceſſiue & nō pmanēti
ut pmanēs ē. 3^a cōditō ē ꝙ infi
nitū nō hab₃ rōe₃ toti9 ſ₃ partis.
totū enī ē ꝙ h₃ oē illud q̄d̄ ad eī9
eē ptinet & illud cōſiſtit.infinitū
aūt rōe qua infinitū ſp ſpectat ali
q̄d.& ideo de īfinito nō ē niſi ps ī
actu.hoc aūt cōpetit rōni ſubiec
tiue & nō pmanēti. 4^a cōditō ē
ꝙ īfinitū nō cōtinet ſ₃ poti9 cōtinē
tur.toti9 enī ē cōtinere ſ₃ ptis cō
tineri.hec autē cōpetit rōi ſucceſ
ſiue & nō pmanēti. 5^a cōditio ē
ꝙ īfinitū ē ignotū īquātū īfinitū
cui9 rō ē qz ps q̄ ſuiᷣ ī actu ſēp

b₃ ſe ad carēdā finis & ſiatōis par
tiū ſicut aliq̄d̄ actuale ad aliquid
ꝙ ē ī potētia ꝙ aūt caret actu ē ig
notū qz ītellectꝰ ſp actuat & fini
tat illud ꝙ ītelligit.iſtud aūt ꝯpe
tit rōi ſucceſſiue & nō pmanenti
ut permanēs ē.g^o ratō formalis ī
finiti ē ſucceſſiua. Quātu₃ ad
z^m articulū pono tres cōd̄oes.
Pria ē ꝙ nulla multitudo uel
nūs pōt eē īfinitꝰ actualr̄.hoc p^a
enīcū ꝙ nō r̄pugnat additō n̄ pōt
eē actual^r īfinitū.ſ₃ nulli nūo p
ducto repūgnat additō.g^o null9
nū9 ꝓductꝰ pōt eē īfinitꝰ actua^r
maior p₃ qz qm̄ infinito ꝓducto
repugnat exceſſ9 & additō.mior
ꝓbaᷣ qz tł̄i nūo ꝓducto uel de9
pōt addere aliquā unitatē uł n̄ul
lā.ſi nullā g^o ei9 po^a exhauriᷣ &
terminiᷣ.& iteꝝ qz de rōe nūi eſt
ꝙ poſſit multiplicari in īfinitū.ſi
pōt addere habeᷣ ꝓpoītū. Pre
terea ſuppoīto ꝙ de tali nūo infi
nito de9 ſubſtrahat decē unitates
ſicut pōt.cū eas ꝓduxerit & per
ꝯn̄s pōt deſtruere.q̄ro tunc de
reſiduo uł ē finitū uł īfinitu₃.ſi
finitū g^o & ille totꝰ nūs erit finitꝰ
cū ex finitis nō poſſit fieri niſi fi^s
ſi īfinitū g^o cū illud reſiduu₃ eēt
pars nūmeri precēdētis g^o pars
erit equalis toti.q̄d̄ ē cōtra illud
pricipiu₃ per ſe notū.ꝙ oē totu₃
eſt mai9 ſua parte. Preᷣea oīs
numerꝰ mēſuraᷣ unitate.ſ₃ nul

lū īfinitū mēſuraᷣ unitate cū mī
ſibi repugnat ratō termini.g^o ā.
maior pat₃ ſatis 4° me^ce. Ite₃
omīs numerꝰ eſt numerabilis &
omē numerabile eſt pertrāſibile
ſed nullū pertrāſibile ē infinitu₃
g^o null9 numerꝰ eſt infinitꝰ tota
ratō eſt arꝫ^i. Sed cōtra illā cō
cluſionē arguiᷣ ſic.omīs potētia
pōt reduci ad actu₃ aliter eēt fru
ſtra ſed indiuidua infinita alicui9
nature ſpecifice ſūt poſſibilia qz
nulla natura ſpecifica determīaᷣ
ad certū fīm ł nū₃ ſuppoſitoꝝ
g^o ſeqᷣ ꝙ infiniti hoīes ſūt poſſi
biles. Cōfirmaᷣ qz deus pōt
facere q̄dq̄d natūra rei patiᷣ.ſed
natura ſpecifica ē apta nata par
ticipari ab infinitis.g^o ā. Pre
terea oī numero ꝓducto uel poſ
ſibili ꝓduci de9 poteſt ꝓducere
maiorem ſed ille numerꝰ qui eſt
maior omī numero finito ꝓduc
to uł poſſibili ꝓduci eſt īfinitus
g^o ā.maior patet.qz alias poſſet
potētia dei exhauriri & terminari
mīor ꝓbaᷣ.qz illud q̄d̄ eſt mai9
omi finito ē infinitu₃.aliter eſſet
oppoītū in adiecto. Preterea
cālitas exēplaris nō excedit cāli
tatē effectiuā in deo ſed deus eſt
exēplar īfinitoꝝ g^o pōt facere in
finita.maior pat₃.qz q̄cūq̄ deus
repreſentat ſūt ꝓducibilia quia
omia talia ſūt ydeata.ydea aute₃
poniᷣ coīter ꝓpter ꝓductionem

ıa ioꝛ ꝓbaꝛ qz deꝰ ē exēa īfitoꝝ
qz nō r̄preſentat certa nec deter
miata. Pꝛeꝛea q̄cūq deꝰ pōt fa
cere ſucceſſiue pōt facere ſiꝭ.mt
ſit repugnā a tꝭis falſitatis ī eſſe cū
ſ3 deꝰ pōt facere ſucceſſie īdīdua
īfinita cū poſſit mūdū ppetuare
gº ꝫ.maior p3 qz eius factio una
drā tpis determiaꝛ. Pꝛeꝛea ubi
maior pꝭalitas nō dicit maiorē re
pugnātia3 nec īfinita pꝭalitas art
al·quā repugnātiā.ſ3 coexnā plu
riū īdiuiduoꝝ ſimul nō ē maior
repugnātia quā paucoꝝ.gº infi
nitoꝝ coexnm non erit al·qua re
pugnātia maior accipitur ab arꝭ
4º huiꝰ.ubi dicit ꝙ ſi ī eodē loco
poſſint eſſe plura corpa eadē rōe
īfinita. Cuiꝰ rō ē qz coexnītia
pluriū nō dicit maiorē repugnā
tiā quā paucoꝝ gº nec coexnā in
finitoꝝ.mior ꝓbaꝛ.nā nō ē maior
repugnantia ſi ſint mille uel duo
milia īdiuidua alicuiꝰ ſpei uꝭ ali
cuiꝰ nature q̄ ſi eēnt decē milia.

Rn̄ ad pmū cōcedēº maiorē
ad minorē dico ꝙ nō ſūt poſſibia
īfinita ſ3 finita ī īfinitū.ultra eni
q̄dcū3 ꝓductū deꝰ pōt plꝰ ꝓdu
cere nō gº ſūt poſſibilia īfinita ſ3
finita ī īfinitū. Ad cōfirmatō3
dico ꝙ natura ſpecifica nō patiꝛ
coīcari ſiꝭ īfinitis.qz hoc nō ē po
ſſibile ſ3 finitis ī īfini3. Ad zm
dico ꝙ li oē pōt ſui cōiūcti ſic ꝙ
colliᵗ oīs nūs uꝭ diuiſim ſi dicu
ſi3 ſic ē uēra & ē ſenſꝰ ꝙ ultra im
nū3 ꝓductū & illū & illū deꝰ pōt
ꝓduceꝛ maiorē ſ3 tūc hoª ē falſa
nā nūs q ē maior oī nūo ſic diſi3
ſūpto pū iº & iº ꝫ.n̄ ſea ꝙ ſit nūs
īfitꝰ.ſi ūo ſūaꝛ li oē cōiūcti ſic im
plicaꝛ maiꝰ īpoſſie nā deꝰ nō pōt
ꝓduceꝛ aliquē nū3 q ſit maior oī
nūo ꝓducto uꝭ poſſibili ꝓduci a
deo nā ie nūs q ē aliꝰ & diſtitꝰ ab
oī nūo poſſibili ꝓduci a deo non
erit poſſibilis ꝓduci a deo.aliter
eēt ɔtradctō.ſ3 ie nūꝰ eēt h.gº
ꝫ.& iō dictū fuit ſupiꝰ ꝙ ſūēdo
li oē cōiūcti r̄pugat īfinitis. Ad
3m dico dua.unoº ꝙ deꝰ nō ē exē
plar īfinitoꝝ ſ3 finitoꝝ ī īfim.ſ3
iſta ſucceſſio ſe t3 ex pte obiecto
rū.aliter diciꝛ ꝙ lic3 repītet īfi
nita nō tn̄ ipā pōt ꝓducere ſimul
unde & ſi deꝰ haberet exēa aliꝰ
ſucceſſiui nō pōt ipm̄ ſimul ꝓdu
cere qz hoc ſibi repugnat.īfinim
aūt ut dictū ē iclut q̄dā ſucceſſio3
unde coīter diciꝛ ꝙ ex pte dei nō
ē r̄epugnātia ſ3 ex pte effectꝰ q
nō ē īfinitatis capax.nc dico tn̄ i3
ꝙ deꝰ nō pōt ꝓduceꝛ īfim q̄tu3 ē
ex pte ſui qz cuilib3 potēt actie
corn̄d3 ſūa pō paſſiua 5º & 9º me
thace. Ad 4m dico ꝙ ɔceſ.aº3
ſi nō ſit r̄pugnā a ex pte illoꝝ ta
liū ꝓducēdoꝝ ſuccee.dico tn̄ ꝙ
ē r̄pugnā a n̄ ſic ꝙ um idim r̄pua
alr̄ ī exnā.ſ3 eo ꝙ n̄ ē poſſie infita
ꝓdui &.eo ꝙ pō dei poſſ3 exhau
riri ultra ei3 oīa ꝓducta pn̄t plura
& pꝭa ꝓduci ī ī.īfinitū. Ad 5m
dico ꝙ ſi maior ſit abſolute ſūpta
nō ē uera nec adduciꝛ iuxta men
tē arꝭ.uult eni ꝓbaꝛ ꝙ duo cora
n̄ poſſūt eſſe ī eodē loco.qz eadē
ratōe īfinita quaī dicat.ꝙ tāta eſt
īpoſſibilitas ꝙ duo cora poſſint
exiſtere ſimul quāta ē ꝙ infinita
poſſūt ſimul exiſtere ꝙ ſi hoc eēt
eadē rō3 eēt poſſibile de īfinitis
ſic nō ē ī ppoito qz pꝭalitas decē
īdiniduoꝝ nō icludit r̄pugnātiā
īfinita tn̄ pluralitas arguit. za
cōclo ē iſta ꝙ nulla magnitudo ē
actualr̄ īfinita.hoc ꝓbaꝛ qz talis
magnitudo aūt ē īfinite uirtutis
aut finite nō finite qz cū ipā heāt
ptes īfinitas & in qualibet parte
ſit aliqua pfectio.cu3 oīs entitas
poua ſpāliter abſoluta dicat aliq̄
pfectonē.gº talis magnitudo iclu
dit ī ſe īfinitas pfectōs.ſ3 oē iclu
dens īfinitas pfectōes ē uirtutis
īfinite gº talis magnitudo nō po
terit eſſe uirtutis finite nec īfini
te.pbatō qz tūc poſſet moueri in
īſtāti.pbatō nā qualis ē pportio
mobilis ad moīle uꝭ mouētis ad
mouēs ī uirtute ſ quā mou3 uꝭ
moueꝛ.talis ē pportō motꝰ uniꝰ
ad motū alteriꝰ ī uelocitate & tar
ditate.illa ppō pōt ſumi ex 6 hꝰ
& pōt ſir declarari ex una ſimili
ppōne poita ī 4º huiꝰ.ſicut uir
tutis alicuiꝰ infiniti ad uirtutem
alicuiꝰ finiti nulla ē pportō.ſic ſi
niti ad īfinitū gº nc motꝰ huiꝰ ad
motū illiꝰ ē aliq̄ pportio.ſ3 cuilib3
mot9 fci ī tpe ad aliū motū fa
ctū ī tpe ē aliq̄ pportō 4º hꝰ gº cū
motꝰ uirtutis fite fit ī tpe motꝰ
uirtutis īfinite eīt ī īſtāti.hº aūt ē
falſū & īpoſſibile gº ex quo ſeqꝛ
Pꝛeterea talis magnitudo infi
nita uꝭ eſſet diuiſibilis uꝭ īdiuiſi
bilis.nō īdiuiſibilis cū ſit q̄d ɔtim
nc diuiſibiꝭ pa qz dīdaꝛ ī duas
ptes reales tūc ie due pe ꝭ eēt fi
nite uꝭ īfinite.n̄ īfinite qz tūc pe
eēt eq̄lis toti ꝭ eſſet dicere maius
īfitº cū oē to3 ſit maiꝰ ſua pte.qº
ꝝ utꝝq̄ ē īpoſſibile & itꝝ q̄reret
de una pte ſi eēt diuiſibilis uel in
diuiſibilis ſicut priꝰ.& ſic ꝓcede
reꝛ ī īfinit.nec pōt dici ꝙ ſint fini
te qz finitū nō pōt conſtituere fi
nitū qz nihil cōſtituit illud a quo
excediꝛ ultra oēm pportō3 & in
īfim. Pꝛeꝛea nm actualr̄ r̄mia3
ē actualr̄ īfinitū.ſ3 oīs magnitu
ſenſibilis ē actualr̄ fiata gº ꝫ.aºa
p3.qz īfinito repugnat ɔtradcōe
fiari ut p3 3º hꝰ hoª pa.qz oīs ma
gnitudo ſenſibilis ē aliꝰ fie.non
mq̄3 pōt daꝛ aliq cor ſenſie qui
ſit aliꝰ fie.figuram aūt ſ ſuā dif
finitō3 & deſcriptō3 ē q̄ r̄io ꝭ r̄ts
ɔtieꝛ. Pꝛeꝛea oē cor ſenſie ē mo
biꝭ nā ei3 ē pn m mo.ſ3 tꝭis mag
ſi ponēꝛ n̄ eēt moiꝭ.qz ꝭ moueꝛ
ſ ſur3 ꝭ aliº tꝭs mou r ctō ꝭ circlari

nō motū rēcto cū extra ſe nō ha
beat locū ad queꝫ moueri poſſit
ex quo enī ē iſinitum totum oc
cupauit. nec motu circulari cum
ei⁹ latera diſtēt īiſinitū & ꝑ conſe
quens ei⁹ pars non poterit moueri
ad motū alteri⁹ ꝙ tñ opꝫ in motu
circulari. Preterea quātitas &
tātitas idē ſūt ſic̄ q̄tū & tātū. nī.
qz unū ē iterrogatiuū alteꝝ reſpō
ſiuū. ſed tātitas repugnat īſinito
cū oē tātū ſit bicubituꝫ uł tricu
bitū ł alicui⁹ talis mēſure & pu
re determiate. g° ꝑꝛ. Preterea
iſta magnitudie ꝓducta uł deus
pōt ſibi addere aliqnā partē uł ñ
ſi nō g° ei⁹ po² ē exhaurit̄ & termi
nat̄ & iteꝝ cū ſit nūc eq̄lis uirtu
tis ſicut pri⁹ & pri⁹ poterit ꝓdu
cere & per ꝯñs nūc ſi g° pōt nūc
g° īfin° p' addi aliqđ īſini³ ꝙ re
pugnat īſini° ꝯtradic̄. Sꝫ ꝯtra
illaꝫ cōclōꝫ arguit̄ ſic. oē totum
cōſtitutū ex īſinitis ptib⁹ nec nō
ē īſinitū. ſed oē cōtinuū actu eſt
cōſtitutū ex ptib⁹ actualr̄ infini
tis g° ꝑꝛ. maiōr patꝫ qz īpoſſibile
ē ꝙ ex īſinitis poſſet cōſtitui fini
tū ſicut ex finitis īfinitū. mīor ꝓ
bat̄. nā oē diuiſibile ī īſinitū habꝫ
aliqua cōſtituētia ſ̄ q̄ ei⁹ dī° pōt
durare ī īſinitū ſed ſi ī cōtinuo ñ
eēnt īſinite partes diuiſio ñ poſſꝫ
dūrare in īſinitū. naꝫ ex quo finite
ſunt poſſūt eē excepte. g° ꝑꝛ.

Preterea deus pōt attribuere
illi magnitudini ꝙ ſibi nō repug
nat. ſꝫ finitas & īſinitas nō rpug
nat magnitudini. prīo hui⁹ ſmī^m
& īſinitū quātitati cōgruūt. g° ꝑꝛ.
Cō irmat̄ nulla paſſio adeq̄ta
alicui ſubiecto rpugnat illi ſubō
ſed finitas & infinitas ē paſſio diſ
iūcta quātitatis ipſiqꝫ adequata.
g° ꝑꝛ. Preterea oē totū nō īclu
dēs repugnātiā ē poſſi^e. ſed mag
nitudo actu infinita ē hui⁹ g° ꝑꝛ.
maior ē eui°. qz nihil ē īpoſſibile
niſi includat repugnātiā. mīor ꝓ
bat̄ qz qđ eſt pſe unū nō īcludit
repugnātiā ex repugnātib⁹ eniꝫ
nō pōt fieri unū perſe magnitu°
aūt infinita eſt perſe unū ſic̄ &
finita. Preterea potētia dei eſt in
finita tūc ꝓducat magnitudinēꝫ
quātā pōt ex quo ē infinita tħs. n.
magnitudo ꝓducta uł ē finita ł
infinita. nō finita qz de⁹ pōt ſup
qđ cūqꝫ finitū & ſic poterit maio
reꝫ ꝓducere cuius oppoītū fuit
ſuppoītū. ſi īfinita habet̄ ꝓpoī^m
Rñ ad ꝓmum ubi ſūt multi
modi ſoluēdi. Pri⁹ ē mō⁹ fran
ciſci de maronis. q dicit ꝙ plura
actu diuiſa ſunt ſimplr̄ plura. tñ
plura actu indiuiſa ut abſtrahūt
a diōe plura ſunt ſ̄ quid. ſed ſunt
ſimpliciter unuꝫ ppr̄ idē^{ceꝫ}. ponē
re aūt īfi^m q̄tū ſ̄ qd nulla ē rpug
nātia ut dixit ptē ī cōti° g° ī cōti°
ſūt īfi^{te} ptes ſ̄ q d. & iō ꝯſtituunt
infinitū ſ̄ quid qđ in reꝝ natura
nō repugnat. Aliter rñdꝫ tho
mas anglic⁹ ponēs iſtā diſtīctōnē
ꝙ ī ꝯtinuo ſūt duplices ptes q̄dā
actuales. q̄dā potētiales. p° actua
les dicūt̄ ptes ei⁹dē q̄titatis & ex
nūo & q̄titate taliū ꝯſurgit mag°
priūꝫ toti⁹. ptes potētiales dicūt̄
ptes ei⁹dē ꝓportōis & ſ̄ nūꝫ illaꝝ
ptiū nō uariat̄ corp⁹ ſ̄ magnitu
dinē & puitatē qz tot ſūt ptes ta
les ī grano milii uł ī milleſima ꝑ
te ei⁹ quot ī to° uniuerſo qz ut°
biqꝫ ſūt īſinitē. ꝓ hoc dicit ꝙ licet
ī cōtinuo ſint īſinite ptes poten
tiales nō tñ accñtales. u eꝝ tñ oēs
ſūt pñt°. 3° ē alter mō⁹ ſoluēdi
anreali. ꝙ ī cōtinuo nō ſūt ptes in
finite ſed finite ī īſinitū. ita ꝙ nū
quā ē deuenire ad ultimū ratō eiꝫ
ut dicit īſiniti ē forma ſucceſſiua
ut etiā fuit ꝓbatū ī prīo articulo
in ſucceſſiuis aūt ſūt finita ī i 1^m
g° ꝑꝛ. Aliter dicit q̄dā doctor
ꝙ ī cōtinuo nō ſūt ptes finite n°
īſinite nūo actio qz nullū nūꝫ cō
ſtituūt. dīo enī cōtinuū nūꝫ cāt.
cāt̄ enī numer⁹ ex diſiōe cōtinui
3° hui⁹. cū g° nō ſunt ptes diuiſe
ſeq̄t̄ ꝙ nullū nūꝫ conſtituāt.
Hic dicit quidā aliter ſic. ꝙ ali
quid eē īſinitū pōt eē duplr̄ prio
mō ī facto eē & ī accepto eſſe uł ī
fieri & ī accipiēdo. prio² dicit̄ īfi
nitū cui⁹ tot ſūt accepta ꝙ ñ poſ
ſint plura accipi ut dicat̄ linea in
finita ſicut cui⁹ nulla pōt fieri ad
ditio & hoc mō ꝓbat ar° in 3° h⁹
ꝙ nō poſſit corp⁹ īſinitū eē. 2°
mō dicit̄ īſinitū cui⁹ poſt aliqua
pl'a accepta poſſūt plura & pl'a
accipi ī īſinitū ita ꝙ accipiēdo ſuc
ceſſiue unū poſt aliud nō ē dare
terminū prīm uocat̄ īſinitū ī ac^u
2^m uero ī potētia & ī fieri. Eſt
ulteri⁹ ſciēdū ꝙ dicit ꝙ diuiſibile
nō denoīat actū ſꝫ potētiā qz diuiſi
bile dicit̄ ꝙ pōt diuidi. dicit̄ g° cō
tinuū ꝙ nō habꝫ ptes infinitas in
accepto eē q̄ cōſtituāt īſi^m ī actu
habꝫ tñ īſinitas ī fieri & ī accipien
do unā poſt aliā & iō ſufficit ꝙ ſit
īſinitū ī potētia. de hiis ſolutōib⁹
teneas quas uolueris uſqꝫ enī in
6° hui⁹ illā māꝫ omitto. Ad 2^3
dico ꝙ finitas actualis & infinitas
potentialis cōgruūt quātitati &
nō repugnāt ſibi. īpoſſibilitas autē
actualis ſibi repugnat & ideo de
us nō poteſt ſibi dare eam ꝓ hoc
etiā patet ad cōfirmatōnē. Ad
tertiū dico ꝙ maior ē uera negan
do tamē minoreꝫ. ad ꝓbatōnē di
co ꝙ ſi magnitudo eſſet infinita ī
cluderet repugnantiā ſic ꝙ infini
tas ſibi repugnaret non ꝙ partes
ille ad inuicem adhuc tamen īclu
deret repugnantiam. declaratur
exemplo. ſi enim homo eēt aſin⁹
eſſet per ſe unum hoc tamen rpu
gnantiam includit. Ad q̄rtuꝫ
dico ꝙ de⁹ ñ pōt ꝓducere aliq̄ ma
gnitu^{mꝫ} niſi ipāꝫ q̄ ē ab ipō poſſit

ꝓduci.qz cuilibꝫ potētie actiuē
correſpōdet ſua potētia paſſiua.
cū gº magnitudo infinita nō ſit
poſſibilis ꝓduci ſed finita ī īfini
tū.ideo deus nō poterit ꝓducere
magnitudinē īfinitā ſed finitā in
īfinitū.ita ꝙ ultra iſtā ꝓductam
poterit maiorē ꝓducere & illā in
īfinitū augmētare. Aliter eius poa
poterit exhauriri & termīari.rō
gº preſuppoīt unū fl̄ſm.ſ.ꝙ deus
poſſit ꝓducere aliquā unā mag
nitudinē ultra quā nō poſſit.quā
do gº dicit ꝙ ꝓducat aliquā mag
nitudinē quātā pōt.potētia enim
dei ñ pōt adequari ī aliquo ꝓdu
cto nec termīari.falſo gº preſup
poīto nihil pōt cōcludi. 3ª con
cluſio ē ꝙ deus nō pōt ꝓducere
aliquā formā īfinitā ꝑ pfectōnes
ſic ꝙ fiat albedo īfinita ī gradu ꝉ
īfinitus calor.hoc aūt ꝓbaſ ſic.nā
ſi eſſet calor īfinitus poſſet trāſire
corpus frigidū a frigidit te in ca
lorē ſūmū ī īſtāti.coñs ē falſum
gº & añs.falſitas coñtis patet.qa
tūc poſſet motus fieri ī īſtāti.coñs
ꝓbaſ ſicut ī precedēti queſtione
ꝓbatū fuit in ſiªi rōne. Preterea
infinitas itēſiua negat ultimū ter
minū & termius itēſionis.qz qd
habet terminū & terminū intēſio
nis ultimū ē finitū itēſiue.ſꝫ ta
lis forma ſi ponereſ eſſet in ultio
termīo itenſionis qz ſi deſ ꝙ nō
eēt ī termīo itēſiōis ꝑōt ultra itē
di ī īfinitū.infinito aūt nō pōt fie
ri additō & ſi dicaſ ꝙ ſic.ideꝫ pōt
argui de deo q ē infinitus intēſiue
dicit ꝙ in deo nō ē ꝓprie intētio
ſed ſua īfinitas ē per carētiaꝫ oīs
limitatōīs & ſpecificatōīs. Pre
terea ſequiſ ꝙ motus rectus pōt eē
īfinitus hoc aūt ē falſū gº &.falſit
coñtis oſtēdit arꝭ 8 huius dicēs ꝙ
talis motus eēt occōſus qz nūquaꝫ
poſſet ad fim puenir. Cōtra
illā cōcloꝫ arꝛ prīo ſic inter illa q
ſe tāgūt prīo uideſ eē ꝓpīqtas ī
finita.qz īter ꝓpīqora plus quaꝫ
duplo ꝉ triplo & ſic ī īfinitū abſꝫ
tilla ꝓportōe numerali uideſ eē
q̄dā ꝓpīqtas īfinita.ſꝫ ꝓpīqtas ē
q̄dā forma q ē q̄dā relatō.gº &.

Preterea ſi īfinitas itēſiua ꝛpng
nat albedini hº nō eſſet ut uiꝛ niſi
qz eēt extra līites ſue naſe ſpecie
ſa enī uideſ rō illoꝝ q tenēt pteil
lā.ſꝫ hoc nō obſtāte talis forª eēt
extra līites ſue naſe ſpecie & magis
q̄ finita.nā albedo magis itēſa ma
gis pōt diſgregare uiſū q̄ minus in
tēſa gº &. Preterea ad ille pōt ap
plicari ratō qz ī qualibet forma
ſiūt īfiniti grad9 qz diſſi ao forª ī
motu ē ex diſſie forꝫ ꝑ q ē motus
enīlibꝫ enī mūto eē ī modu corrñt
faꝛ ae motu ex pte forª.īfiniti aūt
grad9 faūt forªꝫ itēue īfiªꝫ.Rñº
ad pªm dr ꝙ qñ aliq ſe tāgūt ꝓfe
ñ ē ꝓpīqtas ſꝫ oñtas q ē q̄dā īfiª
finita. Ad 2m dicitur ꝙ non ex
ceo excedit limitēs naſe ſue ſpeci
fice ē īpoſſibile ſꝫ eo qz ſibi cōtra
dictorie ꝛpugnāt īfinitas. Ad
3m dico ꝙ illa rō tā ꝓ eādē diffi
cultatē ſicut ratō illa de pulz cō
tinui q̄ fuit facta ī precedēti queſti
one.& ideo recte pōt dici ſicut ad
illā ſcꝫ ꝙ illi grad9 ſūt ſolū poten
tiales uꝉ ſaltē oīs in potētia & ꝑ
q̄d īfiniti.uel poſſūt applicari aᵉ
ſolutōs q̄ ibi ꝛcitate ſūt. Quā
tū ad 3m articulū ubi erat uiden
dū utꝝ īfinituꝫ poſſit excedi.arꝛ
prīo ꝙ ſic.prīo ex pte eternī
tate mūdi.ꝑ enī uiā phī mūd9 fuit
ab eterno uꝉ ſaltē ꝑ ueritateꝫ po
tuit eſſe ꝑ diuinā potētiā ut ꝓba
tur ī 8º huius.hoc ſuppoſito arꝛ ꝑ
hāc uiā tripliciter.prīo qm̄ ſtā
te ſuppoīto anni fuiſſent infiniti
ſed qlibet ān9 ꝯtinet multos dies
gº plꝛes fuiſſent dies quā anni gº
īfinitas annoꝝ excedir ab īfinitate
dieꝝ.ꝙ aūt anni fuiſſent infiniti
ꝓbaſ.qz aliter fuiſſet dare primū
annū ſꝫ īpoſſibile ē dare prīm an
nūq̄ñ ponaſ prīus dies gº dies &
tēpꝰ habuiſſent īiciū & ꝑ coñs nō
eſſent ab eterno. 2º qz ſtante
ſuppoīto reuolutōes ſolꝛ fuiſſent
īfinite ſꝫ ad unā reuolutōnē ſolꝛ
ꝑ aſtrologos ſūt duodecī reuolu
tōēs lune gº fuiſſent duodecies
plꝛes q̄ reuolutōs ſolꝛ ſꝫ iſte reuo
lutōnes ſolis ſūt finite aliter fuiſ
ſet nccīo dare primā gº nccīo eſt
darē maius īfinito. 3º qz cuicūꝗ
pōt aliqd addi ipm̄ pōt excedi &
pōt eē maius q̄ prius.ſꝫ toꝛ tpi pre
terito pōt aliqd addi ut dies cra
ſtina & tpus preteritū ē īfinituꝫ
ſtante ſuppoīto gº &. Cōfirª.
qz oīs ps ē mīor ſuo toto accipio
gº totū tp9 preteritū & aufferā
ab ipō unā partem ſcꝫ diem illud
qd remanet erit pars illius totius
cōſtituti ſed tale q remanet eſt ī
finitū gº maius īfinito. 2º argª
ex pte diuinaꝝ pſonaꝝ.ubi arguiſ
prīo ſic.pſona īcludēs plures ꝑ
fectōnes quā alia iª ē pfectior illa
ſed pater in dīnis icludit plures
pfectōnes quā filius gº pater eſt ꝑ
fectior quā filius ſed filius ē īfinitus
gº maius īfinito.ꝓbaſ mīor.qz pr
īcludit generatōꝫ actiuā quā filius
nō includit. Cōfirmaſ.qz pſo
na potēs aliā generare ē pfectior
ſª alia ſꝫ pſona patris pōt filium
generare gº &. 2º ſic.oīs poten
tia potēs ī plura quaꝫ alia ē pfcōr
q̄ iª aª q nō pōt ī tot ſꝫ potētia itel
lectīa dei pōt ī plura quā eius potē
tia ꝓductīa ē potētia dei ꝓductī
ua ē īfinita.gº & mīor ꝓª nā ī ali
qº pōt poª itellectīa īqº ñ pōt poª
ꝓducīua pꝛ eīꝫ deus ſe itlligie & ñ pōt
ſe ꝓducē. 3º arª ex pte diſtāe īt
deū & creaturas nā q̄libꝫ creatu
ra diſtat a deo ī īfiᵐ cū īter īfiꝫ &
finitū ſit diſtātia ī infinitū ſꝫ una
creatura magis diſtat a deo q̄ alia

gº ꝛc. minor pbaꝛ magis diſtat im
pfectus a pfectiſſimo quã pfectꝰ
ſed una creatura ē pfectior alia.
unde magis uideꝛ a ſinitis diſtarē
a deo quã angelꝰ gº ꝛc. 4ª arḡ
ex pte diõis cõtinui. nã ī quolibꝫ
cõtinuo ſũt īfinite ptes tũc ſic uł
īcludens q̄cq̄d īcludit aliud & ul
tra hoc plꝰ īcludit magis q̄ illud
aliud ſꝫ aliq̄ cõtinuũ īcludit quid
quid aliq̄ pars eiꝰ īcludit & ultrã
hoc plꝰ q̄ nõ ſolũ illã ptē icludit
ſꝫ etiã pł'es alias ptes & ptes ſũt
īfinite gº ptes totiꝰ ſũt pł'es quã
ī:finite. Preterea qꝫ a quocũq̄
aliquid ē ablatũ ipm̄ ē mioratum
nã oēe ł'e nõ habꝫ q̄cquid habebat
prīo ſed ab aliquo cõtinuo diſo
ē aliud ablatũ tã ſ quãtitatē quãꝫ
ſ pportõnē gº priꝰ ante diuiſiõēꝫ
plures erãt partes & ſ pportõnē
quã nũc ſed nũc ſũt infinite gº ꝛc.
Rñõ ubi ſciēdũ eſt q̄ eſt unꝰ
modꝰ dicēdi q̄ īfinitũ excedi põt
eſſe dupłr. unoº q̄ ī tali exceſſu
ipm̄ finiteꝛ & illoº eſt poſſibile.
alioº q̄ in tali exceſſu ipm̄ rema
neãt in ſua īfinitate & iſtoº eſt īpoſ
ſibile. Contra iſtũ modũ dicē
di arguiꝛ. & oſtēdēdo q̄ nihil põt
ab aliquo excedi niſi ipm̄ ſit fini
tũ reſpectu illiꝰ a quo excedit. r
pbaꝛ prīo ſic q̄ ē impfectũ in ali
quo genere nõ eſt infinitũ in illo
genere ſed oē q̄ exceſſũ ē īpfectuꝫ
reſpectu illiꝰ a quo excediꝛ gº re

ſpectu illiꝰ non eſt īfinitũ. mīor
pbaꝛ exēplo & rõe. prīo exēplo
ſic. qꝫ ſi aliqua albedo eſſet infinĩ
ta ſ pfectõnē & tñ ipã nõ eſſet
īpfecta intēſiue. rõe pbaꝛ ſic. qꝛ
ſolũ illud eſt īfinitũ ſ pfectõēꝫ q̄
habet omnē pfectõnē ī illo genere
& nulla pfectõ ſibi deē nãꝫ oī cui
aliqua pfectõ alicuiꝰ generis de
ficit ē limitatũ ī illo genere ſed li
mitatũ ē finitũ gº ꝛc. Preterea
cuicũq̄ cõpetit terminari ſibi re
pugnat infinitas ut ſic & reſpcũ
illiꝰ ſed uł' exceſſu cõpetit termi
nari gº ꝛc. pbatõ qꝛ illud q̄ nõ p
cedit tm̄ licꝫ aliud terminaꝛ ſi n.
nõ terminareꝛ tãtũ pcederet ſi
illud. exceſſũ aũt nõ pcedit tãtũ
ſicut excedēs ut ſi eſſet aliqua li
nea excedēs aliquã aliã lineãꝫ ex
ceſſa nõ pcederet uł' excedereꝛ
tãtũ ſicut excedēs. Preterea ī
finitũ ī actu & īfinitũ ī potētia de
bēt p oppoīta diffiniri qꝛ ipã ſũt
oppoīta ſicut actꝰ & potētia. ſed
īfinitũ ī potētia diffiniꝛ cui aliqd
deficit & cũ ſp aliud & aliud acci
pit gº īfinitũ ī actu diffiniet p hꝰ
oppoſitũ ſibi deēt ſꝫ oī excedo aliqd
deēſt gº nullũ exceſſũ ē īfinitũ nec oīnꝫ
exceſſũ ī ſe poſſit eē īfinitũ ſaltem
q̄d nõ tñ ſimł' nec reū illiꝰ a q̄º exce
diꝛ ut ſi deꝰ faceret aliq̄ q̄titatē in
finitã aut aliq̄ albedinē hñtē īfinitos
gradꝰ adhuc deꝰ excederet illã & lã
eſſet īfinita reſpectu dei oīa ūꝫ

reſpectũ illiꝰ q̄ ſi nł' ſũt ſ pfectõnē
& iõ rñº aliter & pono illãꝫ diſtin
ctõnē q̄ īfinitas uł' aliq̄ īfinita uł'
ſũt eiꝰdē gñis uł' rõis uł' alteriꝰ
exēplũ primi ſi eēnt duē albedi
nes infinite. exēplũ zᵐ ſi aliqua al
bedo eēt īfinita & ſubã eēt īfinita
hec infinitas & illa eſſent in diuer
ſis generibꝰ & alteriꝰ rõis. Hoc
premiſſo pono duas ppões prĩa
eſt hec q̄ īfinitas in diuerſis uł' ī
finita alteriꝰ rõis nõ ē impoſſibił'
q̄ ſe excedãt ymmo q̄ plus ē īn
finitũ ī uno gñre excediꝛ a fini
to alteriꝰ generis declaraꝛ utrũꝫ
exēplo. prīo qꝫ ſi deꝰ faceret ut
dictũ eſt aliquã creaturã īfinitãꝫ
adhũc excedereꝛ a deo & p cõns
reſpectu dei nõ eēt īfinita. ſiłr ſi
deus faceret aliq̄d accñs īfinitũ
& aliquã ſubſtãtiã īfinitã adhuc
talis ſubſtãtia excederet tale acci
dens. zᵒ declaraꝛ alio exēplo.
nã ſi deꝰ faceret aliquã lineã infi
nitã ł' aliquã albedinē adhuc ſub
ſtãtia aliq̄ finita eēt pfectior illis
zª ppõ ē q̄ īfinitũ ī eiſdē īpoſ
ſibile ē q̄ excedaꝛ ab aliquo eiuſ
dē rõis hec patꝫ ex rõibꝰ contra
illã opīonē factis. & etiã qꝛ omne
exceſſũ claudiꝛ & termiaꝛ ab ex
cedēte. diuidiꝛ eni excedēs ī illd
q̄d excediꝛ & ī illud q̄d excedit
ut diciꝛ 4º huiꝰ capło de uacuo.
gº ꝛc. His uiſis patꝫ ad rãtões de
prĩa uia. de annis diciꝛ illoº q̄ illa

īfinitas ē ī diuerſis unde impoſſi
bile eſt eſſe plureſ annos q̄ īfini
tos ita q̄ īfinitas ãnorũ nõ põt ex
cedi ab aliquo eiꝰdē rõis q̄d ãutē
excedaꝛ ab īfinite dierũ hoc eſt ī
diuerſis q̄ nõ ē impoſſibile. aliter di
ciꝛ q̄ anni & dies poſſũt dupliciꝛ
ſumi. unnº pticulariter & diuiſiꝫ
alioº uł'r & collectiue prīoº fuerũt
plures dies quã anni. zᵒᵒ nõ ũde
prīoº ſumũꝛ q̄ ſi infinite & ſic peri
culãdo. Ad aliud de eadē uia
diciꝛ eodē mõ ſ primã ſolutõnēꝫ
uel zᵃᵐ uidelꝫ q̄ īfinitates ille ſũt
in diuerſis. Aliter dicit frãciſcꝰ
de marchia q̄ licꝫ p qualꝫ reuoᵉˢ
ſolis diuiſim accepta ſũt xii reuo
lutões lunē ſꝫ ex hoc nõ ſeq̄ꝛ ut in
fers q̄ oēs reuolutões lunē collecti
ue ſũpte ſint duodecies pł'es ſuo
lutõibꝰ oībꝰ ſoł' collectiue ſũptis
licet eni q̄libet reuolutõ ſolis uł'
lunē ſint fite oēs tñ collectiue ſũpte
ſũt īfite tã ſoł' q̄ lunē & iõ oēs reuo
lutões lunē nõ pñt eē pł'es reuolũ
tõibꝰ ſoł'. Ad 3ᵐ eiꝰdēꝫ uie dr̄
q̄ īfinitũ ab illa pte qua ē īfinitũꝫ
nõ põt excedi nec aliq̄d ſibi põt ad
dinec aliq̄d aufferri hñtũ ab illa p
te q̄ ē finitũ tpe gº ſi fuiſſet ab etr̄
no fuiſſꝫ īfinitũ a pte añ non a pte
poſt & iõ a pte poſt põt excedi.
Ad zᵐ pricipale de diſpoſitõis
dr̄ q̄ aºᵃ ē falſa q̄m omnes ille p
fectones īcludũꝛ pfectõnaª & ỹᶜᵉ
ī aliquo coī utriꝫ ſic ē ī pposito q̄

olꝰpſectio icludiṫ i eſſeᵃ diña q̄ ē
cois tribꝰ perſonis & iō nō ſeqṫ
pater pōt filiū gn̄are gᵒ ē pſectōr
filio nō ſeqṫ qz poſſe gn̄are & q d
q d ē ī diᵉ icludiṫ pſcōaᵃ i ꝯᶜᵉ ieſ
ſēᵃ diña q̄ ē cois tribꝰ pſonis per
ide; patʒ ad cōfirmatōʒ & ad rōʒ
de potētia itellectiā dei Ad ali
ud ſcʒ 3m de diſtātia dṙ ꝙ diſtāᵃ
qua āgelꝰ diſtat a deo & q̄ aſinus
diſtat a deo ſūt ī diuerſis gn̄ibus
& diuerſarū rōnū aliq̄bus nō ne
gaṫ exceſſꝰ. aliter dṙ ad 3m de di
ſtātia creaturarū a cā pria ponēᵒ
unā talē ꝓpōnē ꝙ infinitū ab illa
pte a qua ē īfinitū non pōt excedi
ſed bn̄ ab illa pte pōt excedi a q̄ fi
nitū ē ſicut declaro nūs ē ifinitꝰ
ī augēdo & iō ab illa pte excedi n̄
pōt ē aūt finitū a pte ante & in di
uidēdo & iō ab iſta pte excedi pᵗ
ſicut patʒ qz īfinitū accipiēdo a
dualitate excedit ipm̄ accipiēdo
ī quātitate & iō ē qz ab hac parte
finitꝰ ē numerꝰ. ſilṙ dico ī ꝓpoſi
to ꝙ īfinitas atēdiṫ a pte pᵒ ſcilʒ
a pte prīe cāe finitas tn̄ a pte āte
ſcʒ eēnti e hoīs & angeli & iō infi
nitū ab illa pte excedi nō pōt.
Ad 4m principale uidebiṫ 6ᵒ
huiꝰ ad aliud de diuiſiōe uide in
6ᵒ huiꝰ. hiis p̄miſſis rn̄o ad rōs
pricipales. Ad primā dṙ ꝙ ali
quid eē ꝓportōnale alicui pōt eē
duplṙ. unoᵒ ꝓportōe nō ṙpugnāᵗ
ſic ꝙ eſt eoᵐ nō ṙpugnat potentie
qā potētia poſſit & redeat in ipm̄
alioᵃ ꝓportōe pſectōnis ſic ꝙ inṙ
ipā nō ſit īfinitas pſectōis prioᵒ
habet ueritatē tūa maior 2ᵒᵒ non
Ad 2m cōcedo maiorē ad mio
reʒ dico ꝙ nō ſunt poſſibilia in
finita ſed finita ī īfinitū nō eīʒ ſūt
hoīes īfinitꝭ ꝓducibiles & poſſibi
les ſed finiti ī īfinitū. Ad ṫtiū
dico p idē ꝙ deꝰ nō itelligit infini
ta ſʒ finita ī īfinitū uḷ aliter ꝙ licʒ
deꝰ īfinita itelligat qz tn̄ ipā non
poſſūt ꝓduci niſi ſint poſſibilia &
qz nō ſūt poſſibilia niſi finita ī in
finitū gᵒ ā. Ad 4m dico ꝙ ſi
mūdꝰ fuiſſʒ ab etṙno dies fuiſſēt
infiniti a pte ante & p ꝯn̄s potuiſ
ſet ꝓducere deꝰ guttas aque uel
lapides īfinitos nō ſimplṙ. ſʒ ṗ q d
& p priuatōʒ primi qz nō eēt daṙ
primū lapidē ꝓductū ā.

VERITVR VT
rum infinitū ṗ ꝙ infi
nitum / ſit ab itellectu
humano naturaliter
cognoſcibile. Et uideṙ ꝙ ſic oīs
potētia hn̄s aliq̄d ꝓ coē p obiecto
adeq̄to pōt ī q dᵉ cūq̄ cōtētū ſub
illo obiecto ſed itellectꝰ nō habet
p obiecto adeq̄to ens ī quātū ēs
gᵒ potent ī q dᵉ cūq̄ contētuʒ ſub
ente ſed infinitū ē ens gᵒ ā maior
patʒ exᵒ & rōe. prioᵒ qz aliter ob
iectū nō adeq̄reṙ potētie ſed ex
cederet ipām. exᵒ ꝓbaṙ de potēᵃ
uiſiua & q̄ cūq̄ īferiori potentiaᵉ
uiſꝰ eni pōt ferri ī q dᵉ cūq̄ uiſibi
le. minor ꝓbaṙ ṗᵒ auctoritate aui
cēnne pᵒ meᶜᵉ ſue q dicit ꝙ ens &
res pria īpreſſione īpmūṙ ī aīa. ꝓ
baṙ etiā rōe qz ſubm̄ hīꝰ pſicien
tis aliq̄ potētiā nō excedit obiecᵗ
illiꝰ potētie. ſʒ ſubm̄ habitꝰ meᶜᵉ
ē ens īquātū ens. gᵒ obiectū itel
lectꝰ n̄ erit aliq d ſpālius ente gᵒ
nec coīꝰ aī nō ſit dare coīꝰ ente.
gᵒ ā. Preṫea oīs potētia potēs
naturalṙ ītelligere aliq dᵉ totū pᵗ
ītelligere realṙ om̄s ptes eiꝰ. ſed
iſte pᵒ ſūt īfinite gᵒ ā. maior pʒ.
qz ſicut ſe hʒ aliq d ad ētitatē ita
ad ītellectū. ſʒ cōtiᵐ depēdet q̄tū
ad entitatē a ptibꝰ ſuis omibꝰ gᵒ
quātū ad ītellᵗᵉᵐ. Preṫea in
tellectꝰ unū naṫalṙ oppoitoꝝ pᵗ
naturalṙ ītelligere reliquū. ſed ī
tellectꝰ nṙ pōt ītelligere naturalṙ
finitū gᵒ & īfinitū. maior pʒ unū
eni oppoitoꝝ ē rō ītelligēdi ſeu
cognoſcēdi reliquū 4ᵒ meᶜᵉ. In
oppoitū ē arꝰ ī hᵒ 3ᵒ. iᵃ eni ut dīc
ī cōdicᵒ īfiniti ſcʒ ꝙ heāt rōʒ igno
ti. rōe etiā ꝓbaṙ ſic īter obiectuʒ
& potētiā opʒ eē aliqua ꝓportio
ſʒ finiti ad īfinitū nulla ē ꝓportō
gᵒ ā. Rn̄ᵒ ubi ſūt duo moī di
cēdi. Priꝰ ē cuiꝰdā doctoris q
poīt ꝙ de īfinito poſſūꝰ loq duᵃ.
unoᵒ q̄tū ad q d noīs. alioᵒ q̄ᵐ ad
q d rei. prioᵒ ē cognoſcibile a no
bis qz alṙ nō poſſemꝰ loq nec di
ſputare de ipō. 2ᵒᵒ nō ē naturalṙ
ꝯgnoſciᵉ a nobis Cōtra iſtā opio
nēarᵃ qz tuᵒ pᵗ noⁿ īponere rei q̄
ignorat. ſʒ nos īponiꝰ noⁿ īfinito
p ītellectū. gᵒ priꝰ cognoſcimꝰ n̄
ſolū q d noīs ſignificatis ſʒ etiam
quid rei ſignificate p noⁿ. Pre
terea nullꝰ pōt ītelligere p reſpe
ctū detṙminatū niſi ītelligat rōeʒ il
liꝰ reſpctūs. ſʒ ſignificatō noīs eſt
q dā ordo ſiue reſpectꝰ rōis noīs
ſignificātis ad rē ſignificatā gᵒ nᵒ
pōt ītelligere q d ſignificat nomē
niſi ītelligat rē ſignificatā p noⁿ
& ita hn̄do q d noīs habeṙ quid ri
Preṫea cū diſputamꝰ de infini
to aut diſputamꝰ tm̄ de noīe aut
tm̄ de re ſuᶜᵗᵃ noī. ſi prioᵒ gᵒ illa
diſputatō non ē naturalis nec me
thaphicaḷ ſʒ gramaticaḷ aut logi
caḷ & ita cōſideratō īfiniti nō pti
nebit ad mēᶜᵘʒ ḷ phicū ſʒ ad gra
maticū uḷ logicū. hoc aūt ē falſū
qz tm̄ n̄ ē diſputatō de noīe ſʒ de
re ſubᶜᵗᵃ ḷ ſigniᵗᵃ noī. ſʒ nullꝰ di
putare pōt de ignotis gᵒ habemꝰ
de īfinito notitiā nō tm̄ de q d no
mis ſʒ etiā de q d rei. Iō dṙ alṙ
ṗ doctorē ſcotū. ꝙ de īfinito poſ
ſumꝰ loq duᵃ. uḷ q̄tū ad rōʒ infi
niti ī ſe. uḷ q̄tū ad illud q dᵉ ſub ē
īfinito. uḷ q̄tū ad rē ſubᶜᵗᵃʒ īfini
tati. prioᵒ loquēdo de īfinito ī ſe
ſiu e pōli ſiue actuali ſic ipm̄ non
ītelligimꝰ ſolū q̄tū ad q d noīs. ſʒ
etiā q̄tū ad q d rei. loq̄ndo aūt de

īfinito qn̄tū ad illud q̄d ſubeſt
īſinito realr̄ uł quātū ad rē ſubie
ctā īfiniti. ſic dicit ꝙ neutꝝ īfini
tū ītelligit uł cognoſcit. exm̄ po
nitur de ente p accn̄s. ꝙ de ipō n̄
ē ſcīa & tn̄ ꝑhūs 6° me^{ce} ꝓbat aliq̄
de ente p accn̄s ꝙ nō poſſet eē ue
rū niſi de ipō eēt ſcīa. g° de ēte p
accn̄s ē ſcīa q̄tū ad ei9 rō3 ī ſe. ſed
n̄ ē de ipō ſcīa q̄tū ad illud ꝙ ſub
ē rei. cōſilr dr̄ de īfinito. Cōn̄
nulla rō de ſe ītelligibilis ab intel
lectu ꝓhibet alterā rō3 ītelligibilē
nō ītelligi. ſed rō īfiniti in ſe ē ītel
ligibilis ab ītellectu ꝑſe g° illud ꝙ
ſub ē ei nō ē ītelligibile niſi rōe ī
finiti. ꝓbatō qz ſi illud q̄ ſub ē in
finito eēt finitū3 tūc intelligibile
eēt a nobis. & ipm̄ cui ſub ē eſſet
ītelligibile a nobis. cū g° nō ſit in
telligibile a nobis illud q̄d ſub ē
illud ē rōe īſiniti^{tis}. ſ3 rō īfiniti^{tis} in
ſe nō ꝓhibet ut ꝓbatū ē g° nihil
eſt ꝙ ꝓhibeat quin illud ītelligat
a nobis. Preterea ītellectus cōpoſi
tus preſupppit finitatē utriuſq;
extremi. ſed ītellect9 attribuit in
finitatē ī ſe ei q̄d ſub ē ſibi qz ali
ter nō poſſet eā attribuere nec re
cipe ab eo g° ītellectus intelligit
utrūq; ex^{m} ſc3 ſinitate3 & q̄d eſt
ſub m̄ īfinitatis. Cōfirmat qz
alicui9 ſubiecti paſſionē ītelligēs
pōt ītelligere ſub m̄. ſ3 īfinitas eſt
paſſio ſeu mod9 ei9 q̄d ſub ē ſibi
g° ꝛc. iō dico aliter ꝙ ſicut ꝯtigēs

dupl' pōt ꝯſiderari. ſ. uł ut īdu^{t}
mō3 neceſſarii & ſic de ipō ē ſcīa
uł ut īduit ꝓpriū mō3 inſinitatis
cōtigētis & ſubterfugit rō3 ipius
ſcie. cōſilr dico ī ꝓpoito ꝙ īfini^{m}
pōt dupl' cōſiderari. ł ut īdu'it
mōm īfiniti. uł ut īdu'it mō3 ſub
iecti īfiniti. ſi 2^{oo} nō ē dubiu3 qz
q̄d cūq; īfinitū tā actuale q̄ pōle
ītelligit a nobis. ut aūt īdu'it mo
dū īfiniti adhuc dupl'. qz uel ut
īdu'it mō3 īfini^{ti} negatiue uel ut
poſitiue. ſi ꝑo° adhuc ē ītelligibile
a nobis p abnegatō3 finiti opoiti
ſibi. & p carētiā termīoꝝ. ſi aute3
2^{oo} īpoſſibile ē ꝙ īfinitū ītelligat
a nobis niſi īquātū illud īfinitum
poſitiue ſubīduit mō3 finiti poītie
uerbi grā cū ītelligo illā ꝓpōne3
oīs hō ē aīal ītelli° eā īſir itā ꝓpt
oēs hoīes q ſūt poſſibiles ſūt infi
niti. nō tn̄ ītelligēdo hoīes īfinitos
niſi ut īduūt quēdā mō3 finiti qz
ſolū intelligo om̄s hoīes ſub rōe
humanitatis ī coī q̄ ē finita. nō tn̄
ītelligēdo oēs eos ī ꝑticulari ſub
ꝓpriis rōib9 cui9libet. & ita ītelli
gēdo oē3 hoīe3 eē aīal lic3 ītelligā
īfinita nō tn̄ ītelligo ea ut īduunt
mō3 īfiniti poſitiue ſ3 tm̄ ut īduūt
mō3 īfiniti negatiue. & finiti poītie
Cōſilr ē dicēdū de quocūq; ī
finito ſiue potētiali ſiue actuali.
de potētiali p3. qz cū ītelligo ꝙ in
cōtinuo ſūt īfinite ꝑtes ī po^{a} lic3
ego ītelligā īfinitas ꝑtes nō tamē

ītelligo eas īfinitas actū niſi ſolū
ī rōe uł'i & ſub rōe ꝑtis q̄ ē finita
nō tn̄ ī ꝑticulari ſub ratōe ꝓpria
cui9libet. ut aūt īfinite ꝑtes ītelli
gūt īdiſtīcte ſub rōe ꝑtis īduūt
mō3 quendā fini^{tis} & iō n̄ ītelligo
eas ut īduūt mō3 infinitatis ſed
finitātis ſolū. Cōſilr p3 de nu
meris qz cū ītelligo ꝙ nūs ē aug
mētabilis ī īfinitū ī potētia intelli
go īfinitos nūos ī uł'i ſub rōe nūi
nō aūt ī ꝑticulari ſub rōe ꝓpria
cui9lib3. ut aūt ītelligūt ī uł'i ſub
rōe nūi ſic īduūt mō3 infinitatis
cōſilr cū ītelligo lineā actu īfini
tā ex o ītelligo lineā extracidi ſiū
ītelligo dūo ſ extra dīſionē & ne
gatō3 finis rōe cui9 negatōis poīt
īfinitatē negatiā3 ig^{r} cū ītelligo li
neā actu īfinitā ītelligo ea3. ut in
du'it duplicē mō3 ſc3 mō3 īfinita
tis q̄tū ad extēſionē. & ut indu'it
mōm īfinitatis negatiue q̄tū ad fi
nis ꝑuatōnē & ita cū ītelligo line
am actu īfinitā n̄ ītelligo ꝙ actua
litas determiat īfinitatē poſitiā3. ſ3
ſolū īfinitatē negatiue. i^{e} g° ē mō9
intelligēdi īfinitatē. Cōtra h°
arguit unū oppoitū nō ītelligit
ſub rōe alteri9 oppoiti. ſ3 finitu3
& īfinitū ſūt oppōita g° nūquā ī
finitū intelligit ſub rōe finiti.
Rn̄° iuxta ꝙ ē ſci^{3} ꝙ cū finitas &
īfinitas cōſequāt quātitatē & ita
ei cōgruūt ꝑ^{r} h^{9} iō quot mōis dr̄
q̄titas tot mōis dicūt hec q̄ dicūt

q̄titas aūt ē duplex. q̄dā ē mollis
q̄ ē de gn̄e q̄titatis. alia ē ꝑfcōnał
q̄ ſtat ī ꝑfectōe & uirtute cui9lib3
cāe cōſilr dr̄ de infinito & ſinito.
nā q̄dā ē finitas uł īfinitas mollis
q̄ cōſeqt ꝑmā q̄titatē. eſt alia ꝑfe
ctōnalis q̄ cōſeqtur 2^{a3} q̄titatē. &
hec īfinitas ē ī deo de cui9 ītellec
tōe nihil ad ꝓpoitū qz ad phīcu3
nō ſpectat. ſilr ē ꝑm ītelligēda di
ſtīctō phīca ī precedēti q̄ſtiōe de
īfinito ꝑuatiue & negatiue. nā talia
bn̄ poſſūt a nobis intelligi ſub ꝓ
pria rōe. Hoc premiſſo quaſi
ꝓ quadā declaratōe q̄ſtionis. rn̄°
ad ratōe3. & dico ꝙ ſicut pōt ſciri
aliqd ī uł'i & ignorari ī ꝑticulari
ſilr pōt ītelligi aliqd ſub rōe fini
ti ī uł'i & poītie & ignorari ſub ra
tōe īfiniti & ī ꝑticulari & poītie &
illa ꝓprie nō opponūt ſicut & i^{a}.
Ad rōes ꝑncipales rn̄° Ad p^{a3}
dr̄ uno° ꝙ illa maior hab3 uerita
tē de obiecto adeq̄to ī rōe motiui
cui9 ē q̄titas ſenſibilis. nō aūt de
obiecto adeq̄to ī rōe ſtāti cui9 ē
ens. unde ītelligēdū ē ꝙ aliqd nō
pōt nec dēt aſſignari obiectū ade
q̄tū alicui9 po^{e} p aliquo determia
to ſtatu. ſ3 īuariter illud dēt poni
obiectū po^{e} q̄d pōt ab ipō appre
hendi ī quocūq; ſtatu. ſicut decla
rat ex^{o} ſi ego nūq̄ uidere niſi al
ba nō ꝓpter hoc albedo eēt obie
ctū adeq̄tū uiſus mei. ſilr dico ī
ꝓpoito l3 ei ī ſtatu illo n̄ poſſū9

p᷒ apprehēdere & itelligere niſi ſenſibilia nō ꝓpter hoc ſenſibilia debēt poni obiectū adeq̄tū itellectus nā manēte eadē po^a manet idē obiectū. qz g^o hic & ī alia uita remanet eadē po^a itellectiua iō remanet idē obiectū. Aliter dicitur ad rōez ꝙ ueꝝ ē ꝙ itellect᷒ itelligit oīa cōtenta ſub rōe uli ī cōi. nō aūt ſub rōe ꝓpria. Ad 2^m dico ꝙ itelligēs aliq̄d totū itelligit oēs ptes ſub rōe ſiniti & ſub rōe q̄ſi uſis n̄ aūt ſub rōe ꝓpria. Ad 3^m dico ꝙ itelligēs unū oppoitū ꝫ pōt itelligere aliud nō ſub ratōne ꝓpria nec ſub rōe poitiua ſed ſub rōe uli priuatiua & hec de q̄ſtione ſufficiant. & p conſ. d. e tertio tertꝰ libro phiſicoꝝ.

Explicit tertius liber

Incipit quart᷒ liber

IRCA QVA ſitū huiꝰ capl̄o de loco. q̄ro p^o utrū loc᷒ ſit aliq̄ entitas abſoluta idē eſſentialr̄ cū ſupficie. & ui^s ꝙ nō. & p^o ꝙ nō ſit aliq̄ ētitas ab^{ta} de cꝰ cūq; rōe & ī cuiꝰ cūq; diffinitōe icludr̄ re^{us} ipm̄ nō ē aliq̄ ētitas ab^{ta} loc᷒ ē h^{ꝰ1} . g^o ꝫ. minor p^z. nā de rōe loci ē cōtinētia nā hꝫ cōtinē lōtuꝫ & ābire. ſilr̄ ī diffinitōe eiꝰ poit̄ ul̄ ſitas q̄ uidet̄ re^{us} g^o ꝫ. 2° ar^o ꝙ nō ſit idēꝫ eēntialr̄ cū ſupficie. prio p arꝫ^{e3} ī p̄ntis q̄ poit ipās eē diſtictas ſpēs q̄titatis. Itē rōe ſic oē cor^ꝰ nālr̄ ſert nālr̄ ad ſuū locū ꝓpriū & ab ipō recedit uiolēter. ſꝫ hoc non pōt cōpetere ſupficiei g^o ꝫ. maior pꝫ ex 4° h^ꝰ minor pꝫ poāt p poſſi^{lr} ꝙ tota t̄ra ul̄ totū cētrū terre ꝙ ē loc᷒ nālis illoꝝ grauiū ponet̄ circa ſ circūſeretiā lunē. deꝰ eni hoc pōt facer̄ ſi uelit hoc ſuppoito certuꝫ ē ꝙ aliquis lapis n̄ iret nālr̄ ad iſtū locū ſꝫ ab illo loco recederet naturālr̄. g^o ꝫ. Itē oīs loc᷒ ē imoilis nl̄la ſupficies ē imoilis g^o null᷒ loc᷒ ē ſupficies. ꝯña eꝫ p cōtradictoria. āñs p^z q̄tū ad locū ſatis pꝫ. de ſupficie etiā qz ē in corpe moto.

Cōfi^a corpa gl̄ificata q̄ ſūt p^a ſūt ī loco. & tñ ibi nō hñt ſupficiē ābiētē exteri᷒ ſūt eni ī celo ēpiro extra ꝙ nō ē aliud celū. celū autē ē ī loco cū moueat̄ localr̄ & tñ nō hꝫ extra ſe ſupficiē ābiētē g^o ꝫ.

In oppoitū ē arꝫ^o poit eni ꝙ loc᷒ ē ultia ſupficies corpis ābiētis rē. ſupficies aūt ē ens abſolutum g^o ꝫ. R̄n̄^o tibi ſic ꝓcedā. prio eīꝫ recitabo unū mōꝫ dicē^r de loci entitate & q̄titate. 2° alit̄ dicā. 3° uidebr̄ de loci imoili^{te}. Quātū ad primūꝫ ē una opio aūreoli ſupra 2^m ſentēciaꝝ q̄ poit ꝙ locus nil̄ aliud ē q̄ determīata pō hic uel ibi. hoc ſic ꝓbat. illud ē formalit̄ loc᷒ quo poito ſolo locatū ipſum habet determiatū locū ī uniuerſo. ſic ē ī ꝓpoito. g^o ꝫ. minor ꝓbat̄ q̄a pono ꝙ cor^ꝰ ſit ī determiata pō ne puta hic ul̄ ibi uaria cōtinens ſic^t uas ſup cor^ꝰ remaēbit eodeꝫ loco. ſꝫ ponēre idē cōtinēs ſic^t uas ſi uariet̄ pō nō rmanebit idē loc᷒.

Itē loc᷒ ē illud ad q̄d prio t̄minat̄ mot᷒ localis. ſꝫ illud ē pō hic ul̄ ibi g^o ꝫ. minor ꝓbat̄ q̄a circūſcripto aere & aq̄ ſi terra poneret̄ iuxta orbē lunē adhuc moueret̄ uerſ᷒ cētrū & tñ ibi eēt ſola pō ſine aliquo ꝯtinēte. Preterea i^a ſūt eadē quoꝝ ſūt eedē dr̄e. ſꝫ loci & pois ſūt eedē dr̄e q̄a ante & retro g^o ꝫ. Preterea locari ē ſituari ī poī g^o loc᷒ ē ſituatio ul̄ pō per locū a cōiugatis. Preterea illud eſt loc᷒ per ꝙ rñdet̄ ad iterrogatōnē factā per ubi. ſꝫ hoc ē pō ut cū q̄rit̄ ubi ē ſor rñdet̄ intꝰ ul̄ extra.

Cōtra illā opioꝫ ar^r. illa nō ſunt idē quoꝝ unū nō manet alt̄o manēte. loc᷒ & pō ſūt h^ꝰ g^o ꝫ. p^z ꝙ loc᷒ n̄ corrūpit̄ cor^{to} lōto. 4° phicoꝝ. & tñ corrūpit̄ pō. Cōfirmat̄ q̄a arꝫ^o ꝓbat ꝙ loc᷒ nō ē mā nec forma q̄a ipā non pōt ſepari ab eo cuiꝰ ſūt ſꝫ loc᷒ & pō ſepāt̄ g^o ꝫ. Itē illa nō ſūt idē quorum uno mltiplicato alteꝝ nō mltiplicat̄ loc᷒ & pō ſūt h^ꝰ1 ꝓbat̄ ꝙ deꝰ faceret multa corpa in eodē loco tūc loc᷒ eēt loc᷒ nō tñ pō. q̄a corrupto uno corpe corrūpit̄ eiꝰ pō & tñ nō corrūpit̄ pō alterius.

Itē loc᷒ nō iformat locatū 4° h^ꝰ. ſed pō iformat q̄a pō ē in re poita & ſit᷒ ī re ſituata. tū q̄a nl̄ ab^{tuꝫ} ꝙ ē ī locāte depdit̄ remoto locato. pō aūt deperdit̄ ipoſſibile eſt g^o ꝙ loc᷒ ſit pō. 2^ꝰ ar^r cōtra hoc ꝙ dicit ꝙ ſurſū & deorſū ſūt dr̄e loci & ante & retro ꝫ. Cōtra qz ſine iſtis pōt eē loc᷒ p potētiā diuinā. ꝓbat̄ q̄a poito ꝙ deꝰ anichilaret oē cor^ꝰ excepto uaſe pleno aq̄ ibi eēt uēriſſime loc^ꝰ. & tñ nō eēt ſurſū & deorſū nec añ ul̄ retro. q̄a nō eēt cētrū ſpere. Cōfir^a q̄a nil̄ ad aliud ſcꝫ re^{us} uidet̄ eē dr̄a ab^{ti} ſurſū & deorſū ſunt ad aliud. q̄a ſūt re^{us} ad ptes uniuerſi & tollūt̄ remoto termīo. ūde celo ānichilato & cētro uas remanēs nec eēt ſurſū nec deorſū.

Ad rōes eiꝰ rñ^o ad primā deꝫ maior. ad minorē dico q̄a nil̄ hꝫ determīatū locū niſi heāt aliquid extra ſe cōtinēs ūde licꝫ aq̄ ī uaſe ſtāte heāt determīatū īme^{tuꝫ} ꝯtinēs idē tū n̄ hꝫ idē ꝯtinēs me^{tuꝫ} pū aerē ꝑtes aeris q̄a ſibi uas mūt locū & ſic aq̄ p accñs. Ad 2^m dico ꝙ mot^ꝰ localis nō ē ad locū quia nihil ē locati. Ad 3^m dico ꝙ ſurſū & deorſū & t̄ia n̄ ſūt dr̄e ipꝰ pois niſi p accñs & q̄ ꝯſecu^{ue} eo eni aliq̄d ē ꝓpo^{tuꝫ} ſurſū quia loc^ꝰ ubi ē ſurſū. illud idē dico de ubi

& ſitū.intelligēdū etiā ꝙ ut dixi
talia nō ſūt dr̄ē loci ꝓprie ſꝫ ſūt
q̄dā rōes loco attribute. Ad
4^m dico ꝙ locari nō ē ſituari ꝑo
ſe ꝑſe ſꝫ ſolū cōſecu^ue ſic ꝙ ad lo
cari ſe^z ſituatō.unde ſciēdū ꝙ i^e
loc9 a cōiugatis u.ꝫ a cōcretis ad
abſtractū nō tꝫ ꝯn̄a niſi ubi ē pre
dicatō ꝑſe & eēntialis.nō eni ſeqꝛ
ſi ſupficiatū ē albū g^o ſupficies ē
albedo.ſꝫ bn̄ ſe^z ſi albū ē coloratū
g^o albedo ē color utraqꝫ eni ē ꝑſe
illa g^o locari ē ſituari nō ē ꝑſe.g^o
n^c 1^a ē bona ꝯn̄a locus ē ſit9 uł pō
Ad 5^m dico ꝙ ſi rn̄detur ꝑ pōꝫ
hoc nō eēt niſi qꝛ ad uariatōꝫ loci
ſe^z uariatō pōis ex eo qꝛ pō habꝫ
quādā cōſecu^oꝫ ad locū un̄ etiam
ꝓprie nō dēt rn̄di ꝑ pōitōꝫ ſꝫ per
locū pū dicēdo ī tł'i loco ſi q̄ritur
de aliquo ubi eſt Quātū ad z^ꝫ
articulū ubi erat uidendū q̄d ſit
loc9.pono tria preābula.z^o dicaꝫ
ad q̄ſitū. Prīm preābulū eſt ꝙ
loc9 pōt ſui ī du^z.uno^o ma^ce.alio^o
nālr̄ locus ma^ce ſūpt9 nō ē aliud
q̄ ſupficies cōcaua corpis ābi^tis
ut precidēs ab īfluētia & actualita
te ſup rē locatā.locus aūt nālis ē
īcludēs predictā īfluētiā & acti^ꝫ
prio^o ultīa ſpera ut^z loc9 ſperaꝝ
īferioꝝ qꝛ nō ui^z ab alia ſcipe ta
lē īfluētiā.z^oo terra ē loc9 illoruꝫ
grauiū uł cētꝝ^l & etiā celū ē loc9
cōis illoꝝ īferioꝝ oīꝫ & aq̄ piſciū
cōſeruāſ eni h^c ī ſuis locis nālib9
lꝫ ꝑ accn̄s corrūpāſ.ūn̄ ꝓpterh^o
ꝯtigit ꝙ ꝭ diuerſa loca nālia uariā
tur gn̄atōes.ūde uidemus ꝙ ꝭ di
uerſa climata mūdi diuerſa aīalia
gn̄ari.ī una eni pte gn̄antur leōes
& ī alia nō.& in ura līaces ut illi ca
rogalli ut ī lōbardia & cathalonia
& ī aliis aūt aliq̄b9 ptibus nō.
z^m preābulū ē ꝙ ſumēdo lo^m
ma^ce ī ſupficie locāte re^u corpis
locati fūdāſ duo rlpcūs.un9 itri
ſec9 adueniēs q̄ eſt re^us eq̄litatis
īq̄tū ſupficies locās & locata ſūt
ſil̄. z^o ē ali9 re^us extrīſec9 ad
ueniēs qui ē re^us actōis uł loca
tōis ſiue circūſcriptōis actieqū
locās ābit & circūſcribit locatuꝫ
& ē re^us ꝭ ꝙ dīc ūn9 doctor de ſe
nere ubi.ꝙ aūt ſit extrīſec9 adue
niēs pꝫ qꝛ non ſe^z nāꝫ ſū^tı poſito
termīo niſi unū alteri applicetur
actu.ſumēdo autē locū nālē ꝓ ut
ſupaddit uirtutē rālē ꝭ q̄ cōſꝫuat
locatū ī corpe lo^ti re^u lōti fūdāſ
alii duo re^us pret predictos re^us
un9 ē extrīſec9 adueniēs q̄ ē re^us
actōis & paſſiōis ꝑ q̄to hꝫ uirtutē
actiuā & tranſmutatiuam re^u lo
cati. Ali9 ē itrīſec9 adueniens
qui ē dē gn̄e relatōis ꝓducētis &
ꝓducti ꝑ q̄to cor^ꝰ locās cōſꝫuā^o
lōtū aliquid ꝑducit ī cōpoito rōe
cui9 ē ci9 cōſeruatīm. 3^m preā
bulū ē ꝙ cōditōes loci ſūt octo.
Pria ē ꝙ loc9 ē ꝑſe cōtinēs lōtī
ita ꝙ de rōe eius eſt cōtinentia.
z^a ē ꝙ loc9 nił ē lōti ſꝫ ē aliq̄ua
ētitas ī lo^ti extrīs. 3^a ꝙ locus ē
eq̄lis locato qꝛ ſi nō aut eēt cor^ꝰ
ſine loco uł loc9 ſine corpe quo
rū utrūqꝫ ē īpoſſibile. 4^a ē ꝙ
ē ſepabilis a lōto puta ab hoc uel
ab illo licꝫ nō ab omī ſimplr̄ ſicut
declarāſ de mā. 5^a ē ꝙ mēſura
locati ē extrīſeca nō itrīſeca.ita ꝙ
pti lo^ti corrn̄dꝫ ps loci. 6^a ē ꝙ
aliqs loc9 ē nāl's aliqs uiolēt9 ali
quis ſurſū aliquis deorſū. 7^a ē
ꝙ cuilibet corpi determiato corr̄
ſpondet aliquis locus determinā
tus. 8^a ē ꝙ loc9 ē ad ꝙ unūq̄dꝫ
cor^ꝰ ſenſibile naturalr̄ ferſ & in
quo nālr̄ quieſcit.cor^ꝰ dico ſenſi
bilis & a quo.uiolēter recedit lo
quendo de loco ꝓprio & nāli.
Hiis premiſſis pono aliq̄s ꝓ
pōnes Prīa ē ꝙ loc9 ē diſtīctus
eēntialr̄ a ſupficie ita ꝙ i^a predi
catō loc9 ē ſupſicies nō ē formalr̄
ſꝫ mālis ē eni ſupficies māria
uł fūdamētū loci.hoc p^z prīo au
toritate aiꝫł ī pn̄tis qui ponit pā
ſpecifice diſtīcta.qꝛ ſūt diuerſe
ſpēs q̄titatis cōtinue diſtīctō aūt
ſpecifica arguit eēntialē. Preſ
ea q̄cūqꝫ ī actuali exn̄a ſūt ſepabi
lia ipā nō ſūt eadē eēntialr̄ ſꝫ loc9
& ſupficies ſūt h9 g^o ꝛ.maior
pꝫ ꝑ cōtradctōꝫ n^c uꝫ inſtātia de
ſupiori & īferiori.nā h^c nō ſe ha
bēt ſic mior p^z qꝛ ſi deus deſtru
eret oīa īferiora excepta ſpera ul
timā.ita ꝙ oēs ſpere īferiores eſ
ſent deſtructe & oīa dentra quia
hoc deus facere pōt.n^c cathol.c9
hoc negaret certū ē ꝙ hoc ſtāte ad
huc remanet ſupficies celi & tn̄ n̄
remānet locus cū de ei9 ratōe ſit
cōtinere.g^o ꝛ. Itē celū ꝭ ſupfi
ciē cōncāuā nō hꝫ rōꝫ loci n^c ē lo9
cū nił cōtinet ꝭ eā ſupficiē g^o ꝛ.
Aliq̄ uero ab hoc uolētes eua
dere dicūt forte ꝙ locus & ſuper
ficies drn̄t ſolū cognitōe ł ꝑ cog^o
tata.ut locus reſpicit locatū il'd
cāndo uł cōmēſurādo dicit loc9
ut aūt preſcidit ab iſtis dr̄ ſuper
ficies iſtern̄ mō9 euadēdi n̄ placꝫ
mihi.lꝫ nō dubito quin hoc poſſꝫ
oprie ſuſtineri.ūde credo ꝙ de9
pōt ſepare ſuperficiē a celo & tn̄
ī ipā certe remanet rō cōtinēdi for
te. z^a ꝓpō ē ꝙ locus ex quo n̄
ē ſuperficies ſe^z ꝙ ſit aliq̄ entitas
accn̄talis ī ſuperficie fundāta.ita
ꝙ ſuperficies ſit eius mā uł eius
fūdamētū q̄lis aūt ſit h^c ētitas uł
q̄ ē.ūde ē hic dubiū apud m^ptos
qui dicūt ꝙ locus nihil aliud eſt
niſi q̄dā re^us extrīſec9 adueniēs
circūſcriptōis actiue uel eſt ipā
met circūſcriptō actiā.ūde ſicut
ex parte corpis lōti corrn̄det paſ
ſiuā circūſcriptō q̄ dr̄ ubi.ita ex
parte corpis locātis corrn̄det acti
uā circūſcriptō q̄ dr̄ ipē loc9 ūe
rūptū pōt aliter dici ꝙ locus n̄ ē
ipā actiā circūſcriptō n^c ꝯtinētia

ſed eſt aliqua entitas ꝭ ei9 eēntiā
nobis ignotā cui9 actiua deſcrip
tio & cōtinētia ſibi inſunt ſicut q̄
dam ratōes attribuibiles uel attri
bute. Sed eſt dubitatio iuxta
predicta in quo genēre ſit iſte lo9
rn̄o illi qui dicunt ꝙ locus nō eſt
niſi ipā deſcriptō actiua dicūt ꝙ
locus nō eſt niſi de genere ubi. di
ſtinguūt enī duplex ubi ſcꝫ acti
uum & paſſiuum. actiuū cōtn̄ꝫ
ex parte locantis paſſiuum uero
ex parte locati & utrūqꝫ dicūt eē
eiuſde generis licet actor ſex pri
cipioꝝ non diffinit niſi ubi paſſi
uum. Alii dicūt ꝙ in nullo ge
nere eſt ſed reducit ad genus q̄ti
tatis. unde ſcotus in hac materia
ꝑcedit multū dubie nō enī dicit
in q̄uo genere eſt. uerūptn̄ dicit
ꝙ nō eſt in genere quātitatis pōt
tamē ꝓbabiliter dici ꝙ non tātū
per ratōnes me cogentes. ſed eo
qꝫ maior uidet ꝓbabilitas ab hac
parte quā ab alia ꝙ ipſe locus eſt
de genere quātitatis ꝑ hoc uidet
primo autoritas arꝭ ī predicamē
tis qui ponit locū eſſe diſtinctam
ſpeciē quātitatis a ſuperficie gͦ
ſequit ꝙ ſit quātitas. Itē equa
le & inequale cōuenit quantitati &
ratio mēſure diuiſibilitas & indi
uiſibilitas de hoc enī eſt plena to
ta phīa. ſed hoc competit ipſi locō
eſt enīꝫ equalis locato & diuiſibi
lis & ipſum menſurans gͦ x̄.

Quātū ad 3m articulū ubi
erat uidēdū de īmobilitate loci po
no tres cōclōs. Pria ē ꝙ loc9 ē
mobilis mobilitate corruptōis & de
ſtructōis 3 baꝛ oē accn̄s qd ē in
ſubō corruptibili ē corruptibile
loc9 ē hui9 gͦ x̄. maior pꝫ nā ac9
nō ē ſepabile a ſubō nec migrat a
ſubiecto in ſubm̄ gͦ opꝫ ꝙ corrū
pat ꝑ corruptōe ſubī mīor ꝓbaꝛ
nā fūd r ī corpe cōtīte. illud aūt
ē corruptibile gͦ x̄. Itē ſupto
ꝙ aliqꝫ cor9 locet actu a ptib9 ae
ris. ut auis uolās. q̄ro ſi manēte ī
corpe cū p9 aeris cōtinuāt uꝛ re
manꝫ loc9 aut corrūpit. nō pōt di
ci ꝙ remanꝫ. nā ps una aeris nō ē
tūc loc9 alri9 cū loc9 & lōm n̄ ſint
cōn2 loc9 enī ſepat9 ē a lōto gͦ re
liqt ꝙ loc9 precedēs nccīo corrū
pit ꝛ deſīat. 2a cōclō ē ꝙ loc9 ē ī
mobilis pe & p ac9 īmote cppoſita
motui lōli ita ꝙ nō mo2 nc pe nec
p ac9 loic2 ꝓ2 nā tūc ſeqret ꝙ idē
loc9 nūo eēt ſub diuerſis ſpēbus
loci & mūret de una ſpē ī aliā cō
ſequēs ē falſū gͦ & an̄s ꝓ2 coñā
accipio aliqꝫ co9 ɔtinēs ī qͦ fūdat
lo9 & ꝙ heāt rōꝫ lotio & ſit ſurſū
moueat gͦ deorſū. ſi gͦ loc9 mo9
ad motū illi9 corpis gͦ lo9 q erat
ſurſū ē nūc deorſū ſꝫ lo9 ſurſū &
deorſū ſūt diſtīte ſpēs. tū qꝫ ſur
ſū & deorſū ſūt drīe loci 3ͦ h9. tū
etiā qꝫ ꝭ arꝭ in 5ͦ hui9 mot9 q ē
ſurſū & motus qui eſt deorſum

ſūt ſpēs diſtincte gͦ per coñs loca
ad que ſūt iſti motus. tenet coñā
per eūdē in 5ͦ hui9. Itē ꝙ non
mouet ꝑ ſe ꝓbaꝛ quia oē ꝙ ꝑ ſe
mouet eſt corpus & per ſe acqrit
locū. ſed locus neutꝝ iſtoꝝ eſt gͦ
x̄. Itē ꝙ nō ē p accn̄s arꝭ aſſig
nat differētiā in 4ͦ hui9 inter ma
teriā & formā ab una pate & locū
ab alia. quia materia & forma mo
uet per accn̄s per motū. ſ. ad mo
tū illi9 cuius ſūt loc9 autē nō gͦ
x̄. Cōfir2 nā tūc loc9 eēt ī loͦ
& loci eēt loc9 hoc ē falſū 4ͦ hui9
gͦ x̄. & hec uidet ratio ibi poſita
Contra hanc cōclōꝫ arguitur
omē accidens qd eſt in ſubiecto
mobili mouetur ad motuꝫ illius
ſubiecti locus ē ī ſubiecto mobili
gͦ x̄ maior patꝫ quia motis nobis
mouētur omīa q̄ ī nobis ſūt patꝫ
etiā exͦ de quocūꝫ accidēte mīor
patet quia locus fūdatur ī corpi
bus mobilib9 unū enī elemētuꝫ
eſt locus alterius. Itē cōcauū
orbis lunē ē loc9 iſtoꝝ īferioꝝ q̄ fe
runtur ſurſū celū aūt eſt loc9 oīm
& tamē illa nō ſūt imobilia. Itē
ꝓbaꝛ ꝙ ſit mobilis motu augmē
ti quia planta creſcens accipit ma
iorē locū tūc quero gͦ aut locus
augmētat aut planta capit nouū
locū. ſi det primū habet ꝓpoſm
ſi det 2m cū primus locus ſit ma
nēs erit ſimul ī diuerſis locis ꝙ ē
īpoſſibile. Rn̄ͦ quātū ad īmo

bilitatē iſtā loci ſūt mlti modi di
cēdi. Vnus modus dicendi eſt
cuiuſdā doctoris qui ponit ꝙ in
loco ē aliquid materiale & aliqd
formale. materiale in loco ē ulti
mū. i. ultima ſuperficies corpis
idē cōtinētis & ambientis. forma
le uero eſt reſpectus determina
tus ad polos uniuerſi illud qd ē
materiale ut dicit eſt mobile ſi cō
ſideretur ꝭ ſe illud tamē ultimuꝫ
ut ſtat ſub ordine tali reſpectu
ad polos uꝛ ad centrum reſpectū
uniuerſi eſt īmobile. ꝭ ꝙ dicunt
ipī quoniam quādo nauis ligata
ſtat ad palū in flumīe nauis & pa
lus manent in eodē loco nō ꝙ ſit
eadem ſuperficies continens ſed
quia ſtat ī eodē aſpectu ad polos
hec opinio nō placet mihi naꝫ ua
riato ſubiecto uariaꝛ accidēs ne
ceſſario cū gͦ uariet ſubiectum
loci puta ſuperficies aque ɔtinue
fluētis uariabit ipē loc9 nccīo.
Alia eſt opinio thoe anglici q
premittit ꝙ de ratōne loci ꝓprie
dicti ſunt tria uꝛ q̄tuor q̄ ponūt
in ei9 ratōe. Primū eſt ꝙ ſit ul
timū corpis nō corpus ut poſue
rūt ponētes locuꝫ eſſe ſpatiū.
2m eſt ꝙ ſit ultimū corpis am
bientis ut cōtinētis ꝑ hoc exclu2
ſupficies ꝭ ei9 rōꝫ q̄ditatiā ꝫ q̄ tis
mālr ſit idē 3m ꝙ ſit imobilis ꝑ ꝙ
diſti2 a uaſe ꝙ ē tn̄ſſile a loͦ ad lo3
4ͦ h9. 4m poit ꝑm ꝑ ꝙ exclu2

loc9 ɔis qz ſi ɔtineat lõtũ ñtr̃ ꝓo ſicut ſibi adeqtũ.de imo^te ãt loci ut dicit ſic ymaginaſ ꝙ hoc ultĩ aeris iq̃ tũ ſuperficies aeris mo^a localr̃ ad motũ aeris.ſed ut ſic ñ ẽ loc9 illud etiã ultimũ qm̃ habet iſtũ ordinẽ & reſpectũ talẽ determia tũ ad polũ uł cẽtrũ uł ſaltẽ ad intelligẽtiã mouẽtẽ celũ qz ſ̃ phicũ ẽ ĩ oriẽte imutabile.iſtũ modum dicẽdi adhuc nõ bene capio ſpãliter de illis polis qm̃ q̃ro q̃ id ĩtelligit per polũ nã uł ẽ imobilis in celo exñs uł moĩlis non imobilis qm̃ totũ celũ moĩle ẽ.ſi mobilis g^o ab illo nõ capiet ſuã imoĩlitatẽ & idẽ põt dici de ĩtelligẽtia & cẽt^o oẽs g^o ĩ hoc cõcordãt ꝙ locus ẽ ĩmoĩlis localr̃ perſe & p accñs ita ꝙ illa imoĩlitas inẽ ſibi ex ſua rõe ꝓpria ꝙ for^a ſibi repugnat moui

Iuxta g^o predicta pono 3^a3 cõcl'o3 q̃tũ ad illã imoĩlitatẽ ꝙ loc9 formalr̃ ſũpt9 dicit̃ q̃ſi moueri in cõparatõe ad motum localem l3 corp9 locans uarieſ cõti^e ita ꝙ poño ꝙ aliqd' tale cor^9 nõ moueatur lolr̃ lic3 cõti^e fluat cõtinens manet quodã^o & ſ̃ quãdã equalẽtiã idẽ loc9.qz nec loc9 prior nec poſterior equalẽt illi g^o loc9 manet ĩ cõpatõe ad motũ localẽ lic3 nõ maẽt ſim^a.hoc declaraſ de palo fixo ĩ aq̃ circa quã conti^e fluit aqua & refluit & ſic non manet eadem aqua quia eſt ibi cor^9 locans

ip^m tamẽ palus dicit̃ manere quaſi ĩ eodẽ loco eo ꝙ loca^9 nõ mouetur cũ ſp quieſcat.uolũt g^o qdã diceř ꝙ palus maneat ĩ eodẽ loco ſimplr̃ & formalr̃.qz habet eũdẽ aſpectũ ad polos nũc & prius.

Contra quos plane fuit argutũ ꝙ uariato ſubõ neccio uariaſ accñs ibi ſnbm̃ aũt uariatur ibi.ſ.ɔtinẽs ꝙ ẽ ſubm̃ loci g^o ꝛc.dico g^o ꝙ pal9 ſic affix9 nõ dicit̃ manere in eodẽ loco formãlr̃ cũ uarietur ibi circũſcriptõ actiua & cõtinẽs

Dico tñ ꝙ e idẽ loc9 ibi ſ̃ equiualẽtiã & reſpcũ mot9 localis qz nõ moueſ localr̃ lic3 habeat aliũ3 & aliũ locũ rõ.enĩ põt moueri ab illo loco ad illũ locũ cũ nõ ſit ibi magnitudo ĩfĩecta.licet aer uł aq̃ cõtinue uariãtur.ubi eſt enĩ motus localis idẽ rõ uariatus manz reſpectu eiuſdẽ idẽ locus.exẽm huiꝰ patet quia ſi aliquis ꝓferat per hanc uocẽ a.dicẽdo.a.a.a.formaliter & ꝓprie lcquẽdo ſint ille tres uoces quoniã tres ꝓlatões dicit̃ tãmẽ quaſi una uox qz idez ſignificant.ita eſt hic de aqua reſpectu pali ſicut eni3 reſpectu ſignificati dicit̃ quaſi una uox ita hic reſpectu motus localis dicit̃ quaſi unus loc9 qz ui3 ñ moueſ ſ3 q̃eſcit. S3 cõtra hoc ar^a qz u3 ſi i^e pal9 ñ ẽ ĩ eodẽ loco ꝙ neccio moueaſ ꝙ p3 ꝓ^c qz illud q̃ ſe h3 ſ̃ lo^m alr̃ nũc q̃ ꝓu9 neccio mũt lo^m

ſed palus ẽ hui9' g^o ꝛc.maior p3 qz illud mutatur ꝙ ſe hab3 aliter nũc quã prius g^o ſi ſe h3 alr̃ nũc quã prius ſ̃ locũ neccio mouetur ſ̃ locũ minor ꝓbaſ ex dictis ex quõ eſt in alio & in alio loco.

Preſea ĩpoſſibile ẽ ꝙ aliq̃s terminus alicuius motus poſſit acquiri ĩ aliquo ſine motu illius termini.patet nã ĩpoſſibile ẽ ꝙ in aliquo acq̃ratur albedo ſine aliquã alteratõe ei9 ſed ubi ẽ termĩ9 motus ĩtriſecus & locus extriſecus g^o ĩpoſſibile ẽ ꝙ aliquid acquirat nouũ ubi uł nouũ locũ qñ ipſũ illo prio motu nouiter moueaſ.

Cõfirmaſ nullus dicẽt ꝙ ego poſſem ſufflare aliq̃ de loco aliq^o & tamẽ ad ſufflatõne3 ei9 uariaſ cõtinẽs puta aer.unde totus populus uideſ hoc clamare ꝙ nll9 diceret ꝙ domus noſtra eẽt in aliquo loco ſufflãte uẽto.unde eẽt certe in ũna diei iuxta illud ſi hic eẽt poſſibilis. Rñ^o ad primo3 ſciẽdũ ꝙ ad motũ localẽ perſe requirũt duo.primũ ẽ ꝙ mobile ſ̃ ſui trãſmutatõ3 locũ mutet z^m ꝙ inter termĩos mot^9 ſit oppõ ł q̃dã diſtantia media uł intriſeca.utraq3 aũt cõditõ deficit ĩ ꝓpoſito palus e ĩ ſic affix9 p ſui tranſmutatõ3 nõ mutat locũ.ſ3 p trãſmutatõ3 aq̃ fluẽtis. z^m etiam deficit ꝙ inter locũ ꝓorẽ & poſteriorẽ nõ ẽ ſpatiũ infiectũ g^o nõ le

q̃tũr aliter ſe hab3 ſ̃ locũ g^o ſ̃ locũ moueſ ſ3 ẽ falſa ɔñtis ſ3 o3 addere ꝙ inter locũ hũc & illum ſit ſpatiũ ĩteriectu3 & ꝙ hic loc9 ſuccedẽs habeat aliq̃ oppõ3 uł ſ̃ opinionẽ predictoꝝ habeãt aſpectũ diuiſũ ad polos uł ad ĩtelligẽtiã uł ad cẽtrũ. Ad z^m dico ꝙ nõ o3 ꝙ i^e termĩ9 acq̃raſ p motũ illi9 a quo acq̃ritur ſ3 p motũ alicui^9 termĩ ꝙ ẽ rõ diuerſimodi. Ad cõfirmatõ3 dico ꝙ nõ habeo pro ĩpoſſibili ꝙ ego te poſſi3 ſufflare de loco tuo nõ ſic ꝙ ego facia3 te moueř de lo^o ad lo^3.ſ3 faciã ꝙ tu acq̃ras a^m & a^m locũ ſ3ñ mo^u tuo n^c ẽ euãdẽdũ de ꝓplo ex quo rõ dictat ĩ cõtrariũ ipĩ eni de illa mã parũ ſciũt iõ ei^9 opĩoi nõ ẽ aſſiſtẽdũ tñ & ꝙ ſic ĩ eodẽ lo^o ẽ ymaginatio uetelaꝝ. His uiſis rñõ ad rationẽ cõtra z^a3 cõcl'o3. Ad primã dico ꝙ maior ẽ uera de acci^te ꝙ nõ oppoiř motui n^c ĩcludit ꝙ motui r̃pugnet põt declarari in exẽplo ſi ſedeo iuxta poſtẽ ſedeř iuxta poſtẽ ẽ ac^s exñ^s ĩ me po^n ꝙ mouear ad hoſtiũ g^o ñ ſe^a ꝙ hoc accñs qd' ẽ me ſedeř iuxta poſtẽ mouear ad hoſtiũ n^c p^e n^c p ac^s. rõ ẽ qz ſibi r̃pugnat mo^s ſic ẽ de loco qz ſibi r̃pũgt mot^9 & ſ̃ opĩone3 recitatã ĩcludit r̃ſpectũ quẽdã ad uniuerſũ qui repũgt moui

Ad z^m dico ꝙ ɔcauũ orbis lu ẽ q̃^m ad ſuã cõcauitatẽ ẽ ĩ mobilis

ſed ꝭ diſpoſitõ; ꝑtiũ moueꝛ con
tinue gᵒ ſi aliq̃ nũc loceꝛ ab ul
tio ꝑtis cõcaui orbis lũe recedẽte
illã parte corrũpiꝛ locꝰ prior &
ſuccedit aliꝰ locꝰ & ſic dico ꝙ nlꝰ
mõ ſeqꝛ motꝰ localis loci ſ; ſolũ
corruptõ. Ad 3ᵐ dico ꝙ motꝰ
nõ moueꝛ motu augⁱⁱ qz cũ illo
motu ẽ cõiũctꝰ motꝰ localis qui
negaꝛ a loco. Ad ꝓbatõne; de
planta creſcẽte dico ꝙ locus pri
or corrũpiꝛ ex defectu locati locꝰ
enĩ ĩ actu reqrit locatũ ĩ actu plã
ta enĩ precedẽs quãtũ ad eiꝰ quã
titatẽ ſe habet ad totã planta; per
augmẽtũ ſicut pars ad totũ ꝑi
autẽ ĩ toto nõ debeꝛ locꝰ gᵒ ꝑiter
locus corrũpiꝛ ex defectu lõcati
Ex predictis gᵒ poſſumꝰ con
cluderẽ ꝙ locus diſtĩguiꝛ a ſupfi
cie & nõ ẽ ipã ſupficies ſed ipã ẽ
eius ſubiectũ & illoᵒ etiã locꝰ eſt
ĩ predicamẽto q̃titatis reductiue
quoniã nõ uideꝛ bene ĩ quo alio
pñto ipm̃ ponerẽ. de ĩmoĩlitate ẽt
loci p; quõ ẽ ĩmoĩlis de quo tãge
tur ĩ ſequẽti q̃ſtione ſuper quo
dã dicto franciſci de marchia.
Ad rões pricipales. ad ꝑmã di
ciꝛ ꝙ q̃ ꝓbat ꝙ locꝰ ſit reſpectus
dico ꝙ cõtinẽtia nõ ẽ ipẽ locꝰ nec
ecõᵒ ſ; ẽ q̃dã ĩ ex rõ ſibi. ſiꝛ locꝰ
nõ eſt ipã ultĩtas ſ; fũdaꝛ ĩ illa ſu
pficie ultĩa corpis ꝯtĩtis & ãbiᵗⁱˢ
Ad rões q̃ ꝓbãt ꝙ locꝰ ẽ diſti
cta ẽtitas a ſupficie tãgiꝛ ibi una

difficultas q̃ etia; facit cõtra nos
de corpibꝫ gl̃ificatis q̃ ſũt ĩ celo
ẽpireo & ſic ſũt ĩ loco & tñ nõ ha
bẽt ſupficiẽ cõtinẽtẽ ĩ q̃ ut dictũ
ẽ o; ꝙ fũdeꝛ rõ loci. ũñ dĩc ſãdul
phus ꝙ ſancti nõ ſtabũt ſupra cõ
nexũ celi ẽpirei. ſic ꝙ totũ corpꝰ
ſtet ĩ uacuo ſ; toti erit ĩfra celum
ẽpireũ qd̃ aũt ſit de hoc uere cũ
formidĩe loquẽdũ ẽ de iſta etiam
difficultate ꝙ tãgebaꝛ ꝙ celũ ẽ ĩ lo
co cũ moueaꝛ localr̃ & tñ ñ habet
cõtinẽs extra ſe diciꝛ ꝙ nõ eſt in
loco ſed localr̃ moueꝛ ꝙ patebit ĩ
ſequẽti q̃ſtione. & hec ſufficiant.

Q VERITUR VT
ru; ultima ſpera ſit
in loco per ſe: & uideᵗ
ꝙ ſic. oĩe ꝙ per ſe mo
ueꝛ localiter per ſe ẽ ĩ loco, ultima
ſpera eſt huiꝰ gᵒ ꝛc. maior patet
qz eo diciꝛ motꝰ localis qz ẽ ad
locũ tãq̃ ad terminũ extrĩſecum
motus enĩ capit denominatõne;
a termino ut poteſt ſatis patere
ex 3ᵒ & 5ᵒ huiꝰ. minor etiam pat;
Confirmaꝛ cuicũq; ĩeſt aliqs
motus ſibi poteſt ineſſe terminꝰ
illiꝰ motus ſed celo ineſt motꝰ lo
calis cuiꝰ ꝑmĩꝰ ĩtrĩſecꝰ ẽ ubi qd̃ ẽ
ꝓcedẽs a circũſcriptõe locãtis gᵒ
ꝛc. aᵒʳ p; motꝰ enĩ dĩc q̃dã tẽdẽᵗⁱᵃ
ad fi; & ẽ actꝰ qdã ẽtis ĩ põ ad fi;
gᵒ ꝛc. In oppoᵐ arᵗ. oẽ qd ẽ pᵉ ĩ loᵒ
h; extra ſe aliq̃ ꝯtinẽs ſ; p; moĩle

ñ h; extra aliqd ꝯtinẽns gᵒ ꝛc. aᵒʳ
p; qz locꝰ ẽ ultĩa ſupficies corᵗⁱˢ
ãbiᵗⁱˢ. bᵒʳ ẽt p; qz nl̃ ẽ extra celũ
Rñᵒ ubi pono tres mõs dicẽᵈⁱ
& ponã opĩo; ꝓpã. ꝑmꝰ mõs eſt
aureoli q ẽ ꝙ motꝰ localis nõ eſt
aliud ubi ſ; ẽ ſitũ ita ꝙ celũ ſemp
ſuũ motũ cõtinuũ nõ acq̃ʳ aliud
& aliud ubi ſ; tm̃ aliũ & aliũ ſitu;
iſte mõs dicẽdi nõ põt ſtare pᵒ qz
aſſuit falſũ. ſ. ĩ hoc ꝙ dĩc ꝙ motꝰ
ſit ad ſitũ 2ᵐ enĩ phm̃ motꝰ nõ ẽ
ĩ tribꝰ gñibꝰ q̃titatis ſc; & q̃litatis
& ubi ſitꝰ autẽ eſt aliud ꝑdĩũ ab
iſtis. Itẽ autẽ acciᵗ ſitu; ꝓ orᵈⁱⁿᵉ
ꝑtiũ ĩ toto ul' ꝓ ordie ꝑtiũ ĩ loco
nõ prioᵒ qz ad illud nõ moᵗ celũ
cũ ſp eiꝰ ꝑtes habeãt eũdẽ orᵈⁱⁿᵉ
ĩ ſuo toᵒ. ſi aũt 2ᵒ aſſuit ſitũ tũc
ſeᵗ ꝙ celũ h; extra ſe cõtinẽs ꝙ ẽ
ĩpoſſibile maiᵉ. iõ ẽ aliꝰ moᵈꝰ di
cẽdi qui ẽ egidii q ponit ꝙ aliqd
dr̃ eẽ ĩ loco duᵒ. unoᵒ ꝭ ſe totu; aᵒ
aliõ ꝭ ꝑtes ſuas tũc dĩc ꝙ celũ ñ
ẽ ĩ loco ꝭ ſe totũ ſ; ꝭ ꝑtes ſuas hᵒ
ẽ ꝭ ſperas ĩferiores q̃ ordinaꝛ ad
ipm̃ ſicut pᵒ ad totũ. l' ꝭ aliũ mõ;
exponẽdi ꝭ pᵒ ipm̃ ĩtegrãtes q̃ ꝑ
una ab alia localr̃ cõtieꝛ. ſ; iᵉ mõꝰ
nõ põt ſtare tũ qz ſuppoit falſu;
tũc etiã qz ñ ſoluit ꝓpoitũ. prio
enĩ ſuppoit falſũ ĩ hoc ꝙ dĩc celũ
eẽ ĩ loco p ſperas ĩferiores, arᵗ ei
ſic nullũ cõtinẽs aliq̃ ẽ ĩ loco rõe
cõtẽti ſ; prim moĩle cõtiet omẽs
ſperas ĩferiores gᵒ ꝛc. Cõfirᵗ

qz ſicut nõ ſeqꝛ a ẽ cũ b & b ẽ cũ
c gᵒ a ẽ cũ a c ſ; magis ſeᵗ ꝙ ſit
cũ eiꝰ cũ q̃ qd eſt cũ eo ẽ cũ cũ
in ꝓpoito nõ ẽ ſic nᶜ ſeᵗ ultimu;
celũ cõtinet oẽs ſperas inferiores
& ipẽ ſpere ĩferiores cõtinẽt ele
mẽta & alia ĩferiora gᵒ celũ ultiᵐ
cõtineꝛ ĩ aliquo loco. ſ; magis ſeᵗ
ꝙ celũ cõtinet oẽ; locũ gᵒ ꝛc. etia;
de 2ᵒᵒ exponẽde ꝑtes patet quia
ſuppoit falſũ locꝰ enĩ ẽ ſeparatus a
locato & nõ ſunt cõtigua 4ᵒ huiꝰ
una enĩ ꝑs ẽ alteri cõtigua & nõ ſe
para. 2ᵒ etiã nõ ſoluit ꝓpoitũ qz
eoᵒ quo aliqd moᵗ lõlr̃ eo mõ eſt
in loco ſ; celũ p ſe moueꝛ localrᵉ
gᵒ ꝛc. ideo ẽ aliꝰ mõꝰ dicẽdi 3ᵒ ꝯm̃
tatoris q poit ꝙ ꝑmũ moĩle nõ ẽ
p ſe ĩ loco ſed ſolũ per accñs rõne
cẽtri qd̃ ẽ p ſe ĩ loco circa ꝙ ipm̃
cẽtrũ moueꝛ ita ꝙ motꝰ eiꝰ non
diciꝛ localis eo ꝙ ſit ul' ẽ ad locũ
ſed eo ꝙ ſit ul' eſt circa locu; 2ᵐ
enĩ motũ mobile ſe h; aliter nũc
quã priꝰ qnia gᵒ reſpcũ cẽtri ce
lũ ul' mobile aliter ſe habet nunc
quã priꝰ ꝭ eiꝰ motũ cõtinuu; gᵒ
ꝛc. ſed ille motꝰ nõ põt ſtare. prio
qz accipit falſũ nullũ enĩ cõtinẽs
eſt ĩ loco cõtinẽti ſed celũ cõtinet
terrã gᵒ locꝰ etiã eſt eq̃lis locato
& ẽ extra ipm̃ celũ nõ ẽ huiꝰmoĩ
reſpectu primi mobilis gᵒ ꝛc.
2ᵒ etiã ñ ſoluit ꝓpoitũ qz eoᵒ
quo moᵗ localr̃ ẽ ĩ loco cu; motꝰ
localis ſit ad locũ. ſ; celu; moueꝛ

pſenõ rõe cẽtri locaᵗ. gᵒ ẽ. Et
iõ dico alr̃ p cui⁹ euidẽᵃ ſciẽdu,
ꝙ iſta q̃ſtio de prĩo moĩli hʒ diffi
cultatẽ q̃tũ ad phõs nõ q̃tãtũ ad
theologos. ſʒm enĩ fidẽ p̃mũ moĩ
le cõtinet a celo empireo & iõ ẽ in
loco. ſʒm aũt phõs p̃mũ mobile a
nullo cõtinet ſʒ cõtinet oĩa. Et
iõ hoc ſuppoſito ẽ difficultas q̃m
ipm̃ põt poni i loco eadẽ etiã diffi
cultas ẽ de celo empireo ʒm fidẽ
celũ ẽpireũ nõ mouet localr̃ de⁹
tñ põt eũ mouere & tñ a nullo con
tinet. iõ dico q̃tũ ad illã difficultᵉʒ
ꝙ celũ moᵗ localr̃ tñ ñ ẽ i loco nᶜ
moᵗ i loco. ſʒ eo dr̃ ſic moueri lo
calr̃ qz ei⁹ mot⁹ fiat ad ubi & eſt
circa locũ. Ad cui⁹ euidẽtiam
ẽ ſciẽdũ ꝙ duplex eſt ubi ſicut &
circũſcriptõ ſicut enĩʒ ẽ duplex
circũſcriptõ ſcʒ actiua & paſſiua
prima eſt corpis circũſcripti. ʒᵃ
ẽ corpis circũſcripti & cõtẽti ita ẽt
ẽ duplex ubi. ſcʒ paſſiuũ & illud
qđ ẽ ipi⁹ corpis lõti ſiue locabil̃
& actiuũ & hoc ubi ẽ ipſi⁹ corpis
lõtis nũc aũt illa duo ubi ſũt ei⁹
dẽ gñis. ex quo ſeᵗ ꝙ ſi uᵐ illoꝝ
ẽ natũ fiare motũ & aliud q̃n enĩ
aliq̃ ſũt ei⁹dẽ gñis ſi ad unũ illo
rũ põt fiari aliq̃s moᵒ & ad aliud
ſʒ ad paſſiuũ ubi põt fiari mot⁹
localis gᵒ & ad actiuũ qđ ẽ ei⁹ deʒ
gñis cũ paſſiuo. tũc ʒᵒ dico ultra
ꝙ mot⁹ localis ẽ duplex. qdam q
fiat ad ubi paſſiuũ & iᶜ mot⁹ ẽtᵉ
qᵒ q̃ qđ cũʒ corᵖ lõtũ & i loco ꝯtẽᵐ
moᵗ i loco. Ali⁹ ẽ q fiat ad ubi
actiuũ & iᶜ mot⁹ ẽ iᶜ qᵒ corᵖ aliqđ
locãs moᵗ nõ i loco ſʒ circa lõtuʒ
ſuẽ qđ ãbit. & tũc ex hoc ad ꝓpoᵗ
dico ꝙ mot⁹ p̃ᵗ moĩlis nõ ẽ ad ubi
paſſiuũ cũ ipm̃ p̃ᵐ moĩle nõ cõti
neat i aliqᵒ loco ſʒ circa lõtũ ũde
iᶜ mot⁹ dr̃ localis qz ẽ circa lõtũ ñ
ꝙ ſit i loco ipm̃ moᵗᵉ nᶜ ꝙ mouet
ad locũ ſʒ tm̃ qz moᵗ circa lõtuʒ
ſuũ & ſicut illud qđ moᵗ lõlr̃ ad
locũ acq̃rit duplex ubi unũ pſe
& hoc ẽ paſſiuũ ipi⁹ moĩlis ad loᵗ
ad quẽ moᵗ & aliud p accñs & hᵒ
ẽ ubi ipi⁹ loci acq̃ſiti p motuʒ ad
ipm̃ moĩle qđ exiſtit i loco ipſo.
ita ꝯſil̃r i ꝓpoĩto illud qđ mouet
circa lõtũ acq̃rit duplex ubi acq
rit enĩ p̃ᵖ ubi actiuũ qᵒ locat illđ
circa ꝙ moᵗ alir̃ nũc q̃ pri⁹. ʒᵒ ẽt
acqᵗ ipĩ lõto circa qđ ẽ mot⁹ ubi
paſſiuũ qᵒ q̃dã ipm̃ lõtũ lõlr̃ ab
ipõ ꝙ tũc ẽ circa ipm̃ alr̃ nũc q̃m
pri⁹. & ita p₃ ꝙ ultĩa ſpera nõ eſt
i loco nᶜ pſe nec p accñs nec per
ptes ſuas nec aliquoᵒ nec mouet
in loco ſed tãtũ circa locũ modo
predicto. Sed hic ſunt duo du
bia. Primũ ẽ ꝙ ʒm phm̃ locus
eſt imobilis. ſi gᵒ celuʒ mouetur
ad ubi actiuũ non erit ſimplicir̃
imobile cũ tamẽ ceᵐ ſit loc⁹ oĩᵐ
ʒm dubiũ ẽ qz ultĩa ſpera ſu
pra p̃ᵐ moĩle ñ hʒ ubi acᵐ nᶜ tm̃
ʒm ſupfiᶜʒ iſeriorẽ ꝯcauã tñ eſt ſʒ
iᵃ locata ſed ipm̃ nõ tm̃ mouet ꝭ
iᵃʒ iſeriorẽ ſʒ etiã ꝭ cõnexã gᵒ ei⁹
mot⁹ nõ põt dici ulr̃ nec ſimplr̃
termĩari ad ubi acᵘᵘʒ ſicut dcm̃ ẽ
Rñ ad p̃mã diffiᵗᵉʒ de imoᵗᵉ
loci q̃ ẽ diffiᵗᵃᵉ cui⁹cũq̃ ex ꝓiõis
cõis licʒ ſit ſatis dcm̃ i precedẽti
q̃ſtione uerũ ptñ dicit franciſcus
de marchia ꝙ loc⁹ ẽ imoĩlis i moĩ
litate oppoᵗ motui locali qᵒ moᵗ
corp⁹ locatũ ad ipm̃ locũ cui⁹ rõ
ẽ qz loc⁹ termĩat depẽdẽtiã locati
ad ipm̃. ſʒ ſi locus moueret ſiue
etiã eẽt moĩlis motu quo mouet
locatũ ad ipm̃ tũc loc⁹ non poſſet
termĩare depẽdẽtiã locati nᶜ lõtũ
poſſet ferri nᶜ termĩari i loco m̃
gis q̃ ecõᵒ unde oẽ terminans de
pẽdẽtiã alicui⁹ debʒ eẽ idepẽdẽs
depẽdẽᵃ iᵃ licʒ aũt loc⁹ ſit imoĩlis
eoᵒ aliquo tñ mõ põt moueri con
cauũ enĩ orbis luẽ ẽ loc⁹ ignis &
tñ moᵗ motu circulari ẽ tñ imoĩl
imoĩlitatẽ oppoĩta motui rctõ qᵒ
mouet ipẽ ignis ꝙ ẽ lõtũ unde ſi
orbis luẽ moueret iſto motu tũc
nõ poſſet locare ignẽ. Sʒ cõtra
qz ipm̃ moĩle moᵗ motu circula
ri ſicut & orbes iſeriores & tñ eſt
loc⁹ iferioꝝ oĩm. Rñᵒ & dico ꝙ
illa diffiᵒ loci a phõ data nõ ẽ gen̄
ralis de oĩ loco ſʒ de aliquo unde
ſolũ cõuenit illi loco q hʒ cõpletã
& pfectã rõʒ loci. Ad cui⁹ eui
dẽtiã ẽ ſciẽdũ ꝙ pfect⁹ loc⁹ habʒ
reᵘ lõti pri⁹ rõʒ cõtinẽdi loc⁹ eñ
cõtinet locatũ & illa rõ cõis ẽ tam
de loco naturali q̃ de mẽcᵒ. ʒᵒ hʒ
rõʒ ſuſtẽgẽdi ipm̃ locatũ locatũ enĩ
ꝯtinet & ſuſtẽtat i ipõ loco i eẽnᵒ
tũc dico ꝙ loc⁹ ẽ duplex. Vn⁹
pfect⁹ hñs rõʒ utrũq̃ predcõruʒ
reᵘ ſui lõti & illoᵒ celũ ẽ loc⁹ illo
rũ iſerioꝝ leuiũ & terra grauiũ
talis aũt ẽ imoĩlis nccĩo imoᵗᵉ op
poĩta motui quo moᵗ ipm̃ locatũ
ad ipm̃ locũ. Ali⁹ ẽ loc⁹ q reᵘ
ſui locati habʒ unã tm̃ rõʒ. ſ. cõtin̄
di ſolũ enĩ cõtinet locatũ nõ aũt ẽ
ſuſtẽtat ipm̃ illoᵒ celuʒ ẽ loc⁹ illa
rũ ſperaꝝ iſerioꝝ ita enĩ cõtinet
eas ꝙ nõ ſuſtẽtat & ille loc⁹ nõ oʒ
ꝙ ſit imoĩlis imoᵗᵉ oppoᵃ illi non
enĩ ꝓprie termĩat eaꝝ depeuden
tiã tm̃ enĩ cõtinet ipãs poſſemus
aliter nos expedire breuiter de iᵃ
difficultate ſicut ſupi⁹ ꝙ loc⁹ q̃ʒ
ad ei⁹ ſubiectũ ul̃ ſubſtractũ nõ
ẽ imoĩlis licʒ q̃tũ ad ei⁹ ẽtitatẽ
formalẽ ẽ imobilis. Ad ʒm du
biũ dico ꝙ ſpera illa ultĩa nõ moᵗ
p ſupficiẽ nec p ſupiorẽ nec per
inferiorẽ quia nec una nec alia ẽ
locus alioꝝ ſed ipm̃ totũ celũ licʒ
ipã ſupficies iſerior ſit imediata
ratõ cõtinẽdi ita illud qđ mouet
eſt corp⁹ ipm̃ & mouet ꝭ utrãq̃
ſuperficiem licet inmdeiate una
pars eſt inferior & ſic ad q̃ſtioneʒ
Ad ratõnẽ in pricipio & ad cõ
firmatõʒ ex dictis patet.

VERITR; VTRrum p aliquā potē³ ideʒ corp⁹ nūō simul poſſit eſſe in diuerſis locis & uideſ ꝙ ñ ipoſſibile ē ideʒ ad ſe referri oppoitis relatōibus ſed ſi idē corp⁹ nūō eſſet ī diuerſis locis ſil & ſel hoc ſeq̄reſ g° ꝛc. maior pat; qm̄ oppoita oīa īferūt cōtradictōē. mior pat; qz tūc idē poſſet eē ſupi⁹ & īferi⁹ eipō re^u alteri⁹ & re^u eiuſdē & ſil r dext^m & ſiniſtrū &c de aliis relatōnibus oppoītis ꝭ ſitū. ſilr ppiquū & diſtās ſūt relatōes cōtradcōrie ſic^t ſile & diſſile. g° ꝛc. Prefea tūc ſeq̄reſ ꝙ idē corp⁹ pōt ſil moueri & nō moueri ſiue q̄ſcere & in uno loco habere opatōʒ ſenſitiuā & ī alio nō hec iplicat cōtradctōnē. g° ꝛc. pbaſ cōña nā in uno loco poſſet moueri & ī alio quieſcere unde ſi lapis eſſet ī uno loco poſſet ibi pici & moueri & ī alio lo° nō. pbaſ z^a ōña. quia in uno loco poſſet eſſe uiſibile aliqd & in alio nō & ſic ſil uidereſ & nō uidereſ illud uiſibile. In oppoitū ē hug° de ſacramētis pte .8. c° .2. diſ. q fecit ut unū corp⁹ eēt ī uno fecit quo mō uoluit & ſi uoluiſſet alr facere potuiſſet. ¶ Rn̄ꝫ ibi ſic pcedā; prio recitabo unī opiōeʒ cū ſuis ſ^l cimētis. z° ponā opiōnē pprīā quā pbo & ponā tres ueras cōcl'oes p rationibus ſoluēdis.

Quāuātū ad pmū ē cōis opio oīm̄ doctorū āntiq̄ norum ꝙ ipoſſibile ē p aliquā potētiā creatā nec increatā idē corp⁹ ſil & ſel eē in diuerſis locis. hāc cōel'oʒ aūt pbāt multi diuerſimoē. prio eni ſic eā pbat un⁹ doctor. qn̄cūq ḡtū eſt de potētia agētis pōt fieri indrñt ꝭ uarios mōs. ſʒ idē ē receptibile illi⁹ ꝭ unū moʒ poſſibilē ē inferri ꝭ quēq̄ aliorum mōrum. ſʒ ex pte agētis pmarii cū ſit uirtutis & potētie īfinite ē eq̄lis potētialitas ut unū cor⁹ ſiat ſil ī diuerſis locis ꝭ q̄cūq mōʒ plralitatis g° ſi pōt ꝭ unuʒ mōʒ plralitatis pōt ꝭ q̄cūq. ſed ſi ipoſſibile ē ꝙ deo agēte idē corp⁹ ſit ubiq qz hoc ē ppriuʒ deo g° ſimilr erit ipoſſibile ꝙ ideʒ ſit in diuerſis locis ſimul. Preterea illud qd' iplicat cōtradictōʒ manifeſtā nulli ſubē potētie n^c uirtute ſʒ idē corp⁹ eē ī diuerſis locis iplicat maifeſtā cōtradictōʒ. g° ꝛc. mior pbaſ. tū qz qn̄ poiſ in uno loco poterit eē ꝙ ibi ſit gelu uel frigus & ī alio calor qz forte erit iuxta ignē & ſic ſimul habebit frigus & nō frig⁹ tūc etiā qz in uno loco poterit ſumere cibū & non eſuriet ibi & in alio nō ſumeſ qz forte nō erat ī loco ī quo ſibi miſtreſ & ſic eſuriet & non eſuriet ſumeret & ñ ſumeret. Tū qz gallīā hic exñs poterit nō mori & aliqñ exñs poteſt mori & comedi

qz iq̄ eniēſ ab aliq̄ ſto ſilr & de aliquo hoīe hic pp̄ter itēperiē aeris erit īferi⁹ & forte moueſ & alibi pp̄ter tēperiē aeris nō erit īfirm⁹ &^c erit īfirm⁹ & nō infirm⁹. ſan⁹ & nō ſan⁹. uiu⁹ & non uiu⁹. q̄ oīa iſta iplicant cōtradictōʒ. un⁹ autē doctor arguit ſic termī loci & locati ſūt ſil g° ſi locatū ē extra terminos ſui loci loc⁹ erit extra terminos ſuos pprios. Itē ſi ideʒ corp⁹ eēt ſil in diuerſis locis aut hoc eēt una mutatōe aut duabus nō una qz una mutatō ē tātuʒ ad unū terminū. nec duab⁹ qz aut eēt eiuſdē ſpēi aut alteri⁹. nō eiuſdē qz una mutatō ē tm̄ ad unuʒ terminū. n^c duab⁹ qm̄ aut eēnt eiuſdē ſpēi aut alteri⁹. nō eiuſdē ſ° methā^{ce} nec alteri⁹ ſpēi qz ſmi eēnt ꝯrarii & ſic mot⁹ ipoſſibiles eēnt

Cōfirmaſ qm̄ termī mot⁹ ſūt īpoſſibiles ſ° hui⁹ ſed q̄cūʒ duo ubi pn̄t eē termī mot⁹ eiuſdē quia pōt corpus unū moueri ab uno ubi. ubi ē uſq ad illud g° q̄cūq duo ubi circa idē corp⁹ erūt icōpoſſibilia. Cōfir^r z° qz ipoſſibile ē ꝙ aliqd moueaſ de loco ad locū quin depdat pmū locū aliter nō moueſ ſed ibi ſtaret. Item ipoſſibile ē eādē materiā nūō eſſe ſub diuerſis formis ſubālib⁹ ſil ſed hoc poīto hoc ſeq̄reſ g° ꝛc. pbaſ mior. qz ſi idē cib⁹ eēt ī diuerſis locis & a diuerſis aīalib⁹ ī illis

decptib⁹ cōmedereſ nutrimētū utriuſq cōueniēt illud ī ſuā eſſentiā & p cōns eadē mā nutrimēti illius cōformabiſ forma utriuſq nutrimēti. z° pbaſ eadē minor qz poīta ꝙ idē lignū ſit ī diuerſis locis & ī illis ſit duo ignes agent in illud lignū & corrūpēt qz non pōt reſiſtere uirtutis agentis & īducere formā ignis nō eadē cuʒ agētia ſint diuerſa g° aliā & aliā ī eadē materia. Itē ſeq̄reſ ꝙ quicūq pu⁹ ignis poſſet ꝯburere oīa cōbuſtibilia habēt eiʒ hoc conbuſtibile pportōnatū & ibi aliud & ī 3° loco 3^m & ſic de īfinitis locis tūc ſic oē potēs ſil ī multa paſſa pua poteſt ſimul ī magnū paſſū integratū ex oībus illis ꝯbuſtibilibus. g° aliquis ignis pu⁹ pōt ſil in aliqd magnū conbuſtibile. iſta opio nō placet. Et iō pono opinionē pprīā. & dico ꝙ nō repūgt dei oīpo^e facere idē corp⁹ eē locatū ī diuerſis locis ſil & ſel. pbaſ. illud qd' nō iplicat cōtradictōneʒ ex termis nec ma^{tu}ʒ ipoſſibilem nō ē ipoſſibile dei oīpo^e. ſed facere idē corpus eē ī diuerſis locis nūm eorum īcludit cōtradctōʒ ex termis neq tale ē maifeſtū ipoſſibile ut patebit ſoluendo rōnes quas iſti adducūt. g° ꝛc. Prefea cū unitate ꝑoris ſtat ſiñ cōtradictōe pluralitas poſteriorum ſed ipā ubi ſūt poſterior ipō corpe ut p; cū canſ

ex circũſcriptõe locati a loco g°
ã. maior pat; ex ẽplis īfinitis. Ad ſe-
cundũ pʒ cõtra aliqd motũ ꝑ rõ; cuʒ
reõ͞ⁿ īrīſice adueniẽs de quo mi9
ui² ꝙ poſſit plrificari fũdamẽto ł
ſubiecto eodẽ manẽte. ut ſup ean
deʒ albedinẽ pñt fũdari plres ſilr
tudines. & i eodẽ fũdamẽto plres
priteʳˢ cũ relatões mltiplicenf ad
multiplicatõʒ uni9 uel alteri9 ex
tremi. cũ g° ibi dicat reⁿʒ extrinſe
cuʒ aduenĩẽtẽ nõ uĩ² aliq ĩpoſſiᵉ
ꝙ ſit mutatõ ipõꝝ niſi ſtãte uniᵉᶜ
ſubiecti. Et ſi iſtes ꝙ necꝝ ẽ ꝙ plu-
res reⁿˢ pñt fũdari i eodẽ fũdam̃
to. quãdo un9 eoꝝ nõ adeq̃t totũ
fũdamẽtũ. u mũ autẽ ubi adequat
totũ unũ locatũ. hoc uidef ſiñ ra
tõne dictũ. qz reⁿˢ q orif ex nafa
fũdamẽti magis uidef adeq̃ri fũ
damẽto quã ille qui extrĩſec9 ad
uenit ceteris paribꝰ. ſed ad duos
termios pñt eẽ i eodẽ fũdamento
duo tles reⁿˢ ex natura fũdamñti
ut due eq̃litates ad duo quãta &
eq̃lia g° ſine rõe fingif ꝙ hic un9
tlis reⁿ adeq̃t. Preterea q̃dq̃d
põt de9 i genere cãe efficiẽtis me-
diãte cã 2ᵃ põt itriſece i uirtute p-
pria & ſine illa. ſʒ de9 meᵗᵉ ſacrõ
põt facere ꝙ ideʒ corp9 xpi nr̃o
ſit i diuerſis locis & i diuerſis alta-
ribꝰ g° hoc poterit i uirtute ppa
& ſine ſacramẽto. ꝙ põt de corpe
xpi põt de quocũq; alio corpore.
maior pʒ. illa eñi ẽ una ppõ famo

ſa apud theologos oẽs & ãtiquos
& nouos. q̃ etiã ſic põt pbari. omĩ
cõtinẽs cãlitatẽ alicui9 pfectiori
mõ quã idẽ. ſi põt i aliquo mediã-
te illa cãlitate põt i uirtute ppria
ex quo illã cãlitatẽ cõtinet pfcõri
mõ. ſʒ de9 oẽʒ cãlitatẽ effectiuã c9
cũq; 2ᵃⁱⁱ agẽtis ↄtinet eminẽter.
cũ oĩs cãlitas effectĩa dicat aliq̃ p
fectõʒ & de9 ſit ĩfinite perfectõis
& nulla ei perfectio deficiat g° ẽ. nõ
ſic ẽ de cãlitate extrĩſeca. qz iclu°
aliquã perfectõʒ licet quãtũ ad il
lud q̃d ẽ perfectõnis contineaf a
deo eminẽter. Cõfirᵃ. ubicũq;
deus põt facere aliqd corp9 nãle
nõ ſub ſuo mõ naturali põt ipm̃
facere ſub ſuo pprio mõ natura
li. qz i prĩo ſũt duo mirabilia & i
2° unũ tm̃. ſʒ deus ꝑ fidẽ cor9 ſuũ
ſacraf idẽ nõ ſub mõ nafali eẽ ſilr
i diuerſis locis põt facere & ſiñ ſa-
cramñto. Preterea mi9 icõueniẽs
ẽ duo corpa eẽ ſilr i eodẽ loco quã
idẽ corpus eẽ ſilr i diuerſis locis
ſed primũ ẽ a deo poſſibile g° 2ᵐ
maior pʒ ꝑ pñᵃ oppiõis cõtrarie.
& etiã ẽ phi. qz phi oĩo ponunt re-
pugnãtiã inter duo quãta reſpec
tu eiꝰdẽ loci eo ꝙ unũ quãtũ; ex
pellit aliud. mĩor pʒ etiã p docto
rẽ ſubtilẽ i mře xpi & de corpore
etiã glificato & de corpibꝰ in die
iuditii. cũ i tã parua ualle. ſ. ioſa
phat iuditiũ debet fieri. & ſi qdli
bet pprĩũ locũ occuparet ibi nõ

poſſent ĩcipi. illa aũt opio licet
multũ uideaf ipoſſibilis ꝑ uiã na
ture uolẽtibus tñ rõʒ ſeq nõ dẽt
repũtari ipoſſibilis. cũ etiã de fa
cto iã fuerit factũ miraculoſe. cer
tũ ẽ aũt ꝙ beatus Ieroni9 eadem
die & hora q̃ celebrabat miſſã m̃i
terfuit ſepulture bte marthe. & hᵒ
maximuʒ miraculũ quo ad hanc
oppõʒ maxime nõs dẽt iducere.

Niis ui ĩſpono tres regulas
ul' ppõnes. p multis i hac mafia
ſoluẽdũ. Prĩa ẽ illa q̃ cũq; ſunt
ẽentialr̃ pora ipõ ubi uniformiter
iſũt corpori q̃uis habeãt diuerſa
ubi q̃ nec poſteri9 nec ſilr natura
uariabũr ꝑ uarietates ubi hoc pʒ
qz prius eẽntialr̃ nõ uariaf ppr̃
uariatõ; poſterioꝝ ſed beñ uaria
tur poſteri9 ad uariatõʒ poꝝ q ẽ
etiã ſunt ſilr natura cũ aliquo ſilr
uariãf cũ illo. 2ᵃ regula ẽ ꝙ ſicᵘᵗ
paſſũ exñs in uno loco reciperet
forᵃʒ a duobus agẽtibꝰ ſibi ibidẽ
ap pxĩatis ſic ipm̃ patiaf i duobꝰ
locis exñs ab eiſdẽ ſibi i illis duo
bus locis ap pxĩatis & hᵒ de paᵗᵉ
abᵗᵃ hoc pʒ qz ad hoc ꝙ patiẽs pa
tiaf ab agẽte recipiẽdo illã formã
nõ oʒ niſi ꝙ ſit i põ paᵘᵃ & agens
beãt formã actiuã & ſint ap pxĩa
ta deᵗᵉ ſiue i hoc ubi ſiue i illo ſic
ap pxĩa° nil differũt q̃tũ ad actõ
nem q̃ ẽ ad formã abſolutã a quo
cũq; actiuo ſibi ap pxĩato ſiue in
iſto loco ſiue i alio ſʒ paſſo poito

i diuerſis locis ipm̃ habet eãdem
potẽtiã actiuã. & eodẽ mõ põt ſiᵗ
ap pxĩari ut ẽ i illo loco ſicut in
alio g° eodẽ mõ q tũ ad oẽʒ forᵃʒ
abſolutã a quocũq; actio ſibi ap
pxĩato patief ſiue i illo loco ſiue
i alio ſicut ſi tm̃ eẽt i uno loco &
eẽt agens ſibi ap pxĩatũ addidit
ꝑ formã abſolutã qz ñ oʒ ꝙ eadẽ
patiaf loquẽdo de relatis q̃ ſunt
ſilr natura cũ ipõ ubi ul' poſterio
ra qa iſta pñt uariari ſicut & ubi
ut pbatũ ẽ i pma regula. iſta etiã
ppõ ſiue regula magis patebit in
ui ſẽdo ad iſtãtias i ſpãli. 3ᵃ re-
gula ẽ ꝙ ſicut corpus i uno loco
exñs ſe habʒ i rõe actiui ad diuer
ſa ſiᵗ ap pxĩata i illo loco ſic ipm̃
ut exñs i duobus locis ſe habʒ ad
eadẽ ſibi ap pxĩata i illis duobus
locis hoc pʒ ex ppõe precedenti.

Niis uiſis pʒ ad rões pmi doc
toris. Ad pmã põt dici pmo° ꝙ ali
q̃d põt eẽ i diuerſis locis per di-
menſiones nõ pprias ſicut ſacram̃
tũ aliq̃d per opatõʒ ul' termiatõʒ
ſicut angelus. aliud circũſcriptiẽ
ſicut corpus dimẽſionatũ. aliud
ꝑ cor9 & ipm̃ ſicut paulus tũc di
co ad rõʒ q creatura non ẽ capax
oĩs ubi ſic ꝙ ſit ubiq; ppter ſui
litatõʒ licet ex parte dei nõ ſit re
pugnãtia deus eñi põt i oẽʒ uiſio
nem & ꝑ oẽm mõm uiſionis non
tñ i quocũq; oculo põt cãre quã
cũq; uiſionẽ & quõcũq; qa q ibʒ

oculꝰ nō ē ſuſceptiuꝰ cꝰ cūq; & q̄
liſcūq; uiſionis licet illa repugnā
tia nō ſit ex pte dei ſed ex parte
creatu͛ ſic diſpoi͛. ſilr ē ſup ꝰ ē i
po² ad oēm colorē ñ tñ ad oēs ſil͛
Silr pōt dici i ppoito ꝙ r̄pug
nat creature ꝙ ſit ubiq; & ꝙ heāt
oē ubi ſil͛ lꝫ nō repugnet ſibi ſuc
ceſſiue. Aliter dr̄ ꝙ ñ ē ipoſſi͛
po͛ dei facere aliq̄ creturā eē ubi
q; & qñ dr̄ ꝙ hoc ē ꝓpū dei dico
ꝙ a² deꝰ dr̄ eē ubiq; & a² creatura
nā deꝰ nō ē ubiq; lō¹ ſꝫ ꝑ pñ²³ pōꝫ
& cē²³ ppē ſui imēſi͛³ nō ſic eſt
aūt de aliq̄ creatuā. Ad zᵐ ne
go miorē. ad ꝑmā ꝓbatōꝫ de calo
re & frigore pꝫ ex dictis regulis
iō applico & dico ꝙ aq̄ ſiue gelu
ifrigidās & ignis calefaciēs ſic in
diuerſis locis exñ° aut ſūt eq̄lis
uirtutis ilagēdo aut unū uicit re
liquū. ſi ſint eq̄lis uirtutis & ſint
applicata iſta cor¹ habēti unū ubi
utrūq; alterꝫ ipediet ita ꝙ neutrꝫ
ageret ad q̄dā effectūm meᵐ i q°
paſſū magis aſſilaꝛ uni quā alteri
Eodē mō dico ꝙ qñ ſūt ap pxi
mata eidē corpi in diuerſis locis
exñti. iuxta ze²³ ꝫ²³. ſi aūt nō ſūt
equalis uirtutis ita ꝙ unū ſimpli
citer aſſilꝫ et ſibi paſſū ul͛ magis q̄
aliud tūc eodē mō eꝛ abᵗᵒ ſi ſint
i diuerſis locis qz nō ē magis dif
ficꝫ ſi ſit ſic q̄ ſic q̄ ſi igis & aq̄
ponerēꝛ ſil͛ & nō nē² poſſe fieri a
deo & idē corpꝰ ap pxiatū igni &

aq̄ q̄d corꝰ idēhꝫ ubi ꝙ eni opor
teret ibi dicere ad uitādū cōtra
ria i eodē paſſo hic faciliꝰ uel eq̄
facile uitare pōt q̄cūꝫ. Ad z²³
ppōꝫ de fame & ſaturitate &c.
dico ꝙ fames ē appetitꝰ ul͛ ē nāl͛
ul͛ uolūtariꝰ ul͛ ſenſitiꝰ & ſiū ſic
dicit aliq̄d abſolutū gᵒ nō uariaꝛ
ad uariatōꝫ ubi ex ꝑma ppōne &
p ꝯñs ſi hic ſaciareꝛ & ceſſaret ap
petitꝰ ceſſarꝫ & alibi ſꝫ nō ex cibo
ſūpto hic ſicut ſtatiꝫ de morte di
ceꝛ. Ad aliā ꝓbatōꝫ de morte
& uita dico unū generale & pꝰ ea
applicabo quia tā mors q̄ uita di
cūt aliq̄d abſolutū ꝑuatm ul͛ poi
tm̄ & nō uariaꝛ p ꝯñs ppꝛ uaria
tōꝫ ubi iuxta ꝑmā ppōꝫ. ſi gᵒ mo
riꝛ hic mo² & ibi ſꝫ tñ nō ſe² uul
neraꝛ hic gᵒ uulneraꝛ ibi qz uul
neratō dic dī ꝫ q̄dā cōtinui ut hꝰ
ab aliquo diuidēte hoc ſed tñ ue
rū ē ꝙ ſi hꝰ hꝫ uulnꝰ hic lꝫ & alibi
tūc dico de gallina ꝙ ſi cōedaꝛ hꝰ
nō remanet alibi & nō moriꝛ alibi
niſi qz hic nō occidiꝛ a cōedēte.
Ad aliud de tēpie & itēpie ſai
tate & iſaitate pꝫ p ꝫ²³ ppōꝫ uide
as eni quō iñuētia tēpiet ul͛ intē
piet ſanitatē ul͛ iſaitatē ap pxiata
alicui corpi exñti i uno loco puta
ſi unū uiceret aliud ul͛ ſint eq̄lis
uirtutis qz eodē mō ipā ſe hēbūt
ad iſtē cor i diuerſis locis poitū
Ad rōꝫ alꝛiꝰ doctoris. ad ꝑmā
dico ꝙ locū & lōtū eſſe ſimul pōt

eē uideꝛ. ūno° ſiltate pñcꝛ¹ᵒ ſic
ꝙ lōtū ſit pñs lo° & iſto° ū de bñ
ſūt ſil͛ qz unū ab alꝛo nō ē preci
ſū nᶜ ſeparatū. alio° ſiltate adequa
tōis ſic ꝙ unū alteri adequatur
& iſto° ſūt ſil͛ ꝫ°° tali ſub ſiltate
ſic ꝙ ipm̄ locatū nō poſſit adeq̄ri
nᶜ cōmēſurari alicui alteri loco &
ſic ñ ſūt ſil͛ Ad z²³ dico ꝙ dua
bus mutatōibꝫ alteriꝰ & alterius
ſpēi ſi ſint ad termios alꝛiꝰ ſpēi &
eiuſdē. ſi ſit ad termios eiꝰdē ſpēi
ūde motus nō hꝫ maiorē icōpoſſi
bilitatē q̄ ſi cū gᵒ ꝛmi ſint icōpoſſi
biles & motꝰ ad illā ppōnē quia
duo accñā ꝫc. dico ꝙ ūᵐ ē de accñ
tibꝰ pfectis ul͛ ſe hñtibꝰ ad motū
actus ꝑmi nō ſic motus. Ad cō
firmatōꝫ qz ꝛmi motꝰ ſūt icōpoſ
ſibiles uerū ē de ꝛmis motꝰ ꝑ ꝛatis
nō aūt de ꝛmis ꝯcoitantibꝰ. ꝛmini
ꝑmi cuiuſlibet motꝰ ſūt hitꝰ & ꝑua
tio ꝯcoitātes aūt ſūt q̄ coniūgūꝛ
cū predictis & iſti pñt eē poˢⁱ.
Ad cōfirmatōꝫ z²³ nego aſſūptū
Ad ꝫ²³ rōꝫ cōcedo maiorē ꝑ eā
dē ptē. ſed nego miorē. ad ꝑmā ꝓ
batōꝫ de cibo & aliᵗᵒ. dico ꝙ ide
ſiēt ſi duo ſtomachi ibi eēnt i eo
dē loco & cibꝰ iᶜ eēt i utroq; ꝑmi
no tūc eni ul͛ tōliter uirtꝰ una &
tōliter eitēt aliā & toꝫ cōuerteret
i ſuū corꝰ ꝑ eēnt eq̄lis uirtutis &
tūc equaliter conuerterent de ali
limento hoc i ſuū corpus & illud
in ſuū ita ꝙ eodē mō ſicut habet

diceꝛ de ſtomachis aialiū ſil͛ exñ
tibus & cibo recepto i utroq; ita
dico ſic iuxta z²³ ppōnē. Ad
z²³ ppoibꝰ de ignibus ap pxiatis
uni ligno pꝫ p illā regulā ꝫ²³ eodē
mō eni ē ſicᵗ ſi illi ignes duo eēnt
app pxiati ligno i uno loco exñ
te uide igiꝛ tūc quō ſe hēbūt idē
ligno i diuerſis locis exñti ꝫc.
Ad aliud de q° igne etiā pꝫ p
ꝑmā regulā & ꝫ²³ z²³ qz eodē mō
quo ſe hrēt ille puꝰ ignis exñs in
uno loco ad illa plura ꝯbuſtibilia
ſibi ap pxiata eodē mō ſe habebit
ipē i diuerſis locis exñs ad iᵃ plu
ra ꝯbuſtibilia ſeparati ſibi ap pxia
ta. uide gᵒ quō ibi qz eodē mō &
hic. His uiſis ad rōes ꝑncipa
les rñ. Ad ꝑmā dico ꝙ nō ē in
poſſibile quin relatōes iſte pñt in
eē eidē ꝑ diuerſa fūdamēta illa gᵒ
ubi q̄ ſūt q̄ ſi fūdamēta illarꝫ oppo
ſitarꝫ relatōm pñt eē cāe ꝙ alicui
iſint oppoite relatōes. nō igiꝛ eſt
icōuenies corꝰ hñs ubi ſupiꝰ & in
ferius eē ſupius & iferius nec mi
reris ꝙ reᵘ iferiorꝫ & ſuperiorꝫ poſ
ſit fūdari i ubi lꝫ ubi ſit reᵘˢ quia
unꝰ reᵘˢ pōt ſic i altero fundari.
declaraꝛ predicta ſolutō ex° q̄m
idē pōt alicui eē ſimile ꝑ aꝫⁿ ꝫ & di
ſſimile ꝑ ſciaꝫ. Ad aliā ratōꝫ ꝙ
idē moueretꝛ & q̄eſcēt dico ꝙ mo
ueri & q̄eſceꝛ ꝑ locū ſi ē ſimul cū
ipō ubi uel poſteriꝰ uariatur ad
uariatōꝫ ubi iuxta predcās reᵃˢ
z3

& ita poterit ī uno ubi qeſcere &
in alio ubi nō quieſcere quoniam
quieſcere hic lōlr̄ nihil aliud ē q̄
habere cōtinue idē ubi hic & nūc
& prius & mouer̄ lōlr̄ uł aliud ē
quā habere aliud & aliud ubi. ſi
aūtē eſt poſſibile q̄ idē corpꝰ bis
habeat unū ubi & alibi plura. ſic
poterit in uno loco quieſcere & ī
alio mouere. Et ſi arguas g° ī
uno ubi poſſet moueri ad ſe ipm̄
ut eſt ī alio ubi & ita accederet ad
ubi ī quo iā eſt nūc & tūc uel ex
pelleret ſe ipm̄ de primo ubi & tūc
eēt impoſſibile ſibi ipi ꝓ locū uł nō
expelleret & ita duo corpa ſimul.
Itē ſiłr ſi eſſet aīatū poſſet ſe
ipm̄ mouere expellendo & trahē
do & ideo poſſet p ſe ipſuꝫ idem
homo habēs mille ubi facer̄ core
as & maximū exercitiū ī cāpo &
multa alia q̄ uidēr̄ mirāda & ſtu
penda & iterū loqui & currere &
diſputare cuꝫ ſe ipō. dico q̄ illa &
iſta ſūt puerilia. ſi eni q̄ratur ratō
eorꝫ de qbus agir̄ nō eſt difficul
tas. Rn̄° & dico q̄ idē corpus nō
expellit p̄mo ſe nec ſeq̄r̄ q̄ dicis
q̄ duo corpa eēnt ſił q̄m ſūt unū
Ad aliud q̄ adducir̄ de corea
& exercitu nō uidetur īpoſſibile
de eo. & ad aliud de fabulatōe & di
ſputatōe cū ſe ipō dico q̄ ſi loq
preſuppoīt actū ymaginatōis uł
īntellectus & ille qui idē ē ī plrībus
locis ille talis actus erit ubicunq̄
ipſe fuerit loquēs. ſi autē loqui
non eſt niſi formatō uocis per in
ſtrumenta naturalia in aere pcuſ
ſo poterit hoc formari uox & ibi
non. & ibi tacebit & hic loquetur.
Et igir̄ alibi tenebit tenorē & hic
diſcantabit & hic extra aerem ex
iſtens attrahit aerem & ī aqua ex
iſtens nō poterit attrahere aerem
ita etiā concedo q̄ ut ē in uno ubi
q̄ poſſit mouere corpus ſuū in ut
eſt in alio ubi pellendo uł trahen
do quoniam ꝓpter ydemptitatē
corporū non auffertur ratio mo
bilis nec moti ab ipō. Et ſi arª
mouetur g° non quieſcit & ſi qui
eſcit g° non mouetur. g° ſimul q
eſcit & n̄ qeſcit & nō moᶻ & moᶻ
Rn̄° & dico q̄ quieſcere hic uł in
illo loco non infert ſimpliciter nō
moueri. ſed accipit non moueri
in hoc loco ubi quieſcit ita q̄ iſte
affirmationes quieſcere & moue
ri non inferunt iſtas negationes
ymmo eſt fallacia cōſequētis qꝫ
aņs uerificar̄ ī reſ̄ utriꝰ termini &
ꝯn̄s negat reſ̄ cuiꝰcūq̄. p hᶜ q̄ pꝫ
ad unā aliā ꝓpō principalis tōnis
de aliquo uiſibili qm̄ ſił uider̄ &
non uidetur. non enim ſequitur
non uidetur hic g° non uidetur.
ſed eſt fallacia cōſequētis.

ONSEQVENT
er queritur. Vtruꝫ
uacuum poſſit eē in
natura. & ūidetur q̄ ſic. qꝫ mobi
le qd̄ mouetur uł recipir̄ in ple
no uł ī uacuo. nō in plēo qꝫ tūc
duo corpora eēnt in eodē loco ſi
mul. g° in uacuo qd̄ eſt ꝓpoſitū
Itē aliter arguir̄ per expimen
ta. primū expimētuꝫ ē q̄ uas plē
num cineribus tātū recipit de aq̄
ſicut ſi eſſet ſine cineribus qd̄ n̄
eſſet niſi ī cineribus eēnt alique
uacuitates in quibus aliquā reci
peretur. Itē ſi ponatur candē
la ī uaſe cuiꝰ īfima pars infingir̄
in ultima parte uaſis intus pleni
aqua ita q̄ flāma excedat beň aq̄
ī quātitate palme & poſt ſupper
ponatur urinale expertuꝫ eſt q̄ ex
tingueretur candela ex quo ſeq
tur̄ q̄ ſit dare uacuum. pbaº qꝫ
quero quid occupat locū plenuꝫ
flāme ignis iam extincti nō aqua
de nouo generata uel preexiſtēs
quoniam in cētuplo eſt rarior ig
nis quā aqua & per ꝯn̄s maiorem
locū occupabit quā aqua. ſimilir̄
aqua excedit raritātē aeris in du
plo uł ī decuplo & per ꝯn̄s idem
argumentū erit de aēre g° ī aliqua
parte eſt uacuum ſcꝫ ubi erat flā
ma. Cōfirmar̄ flāma corrūpit
partē aeris & ibi nō pōt aliqua aq̄
generari per actionē ignis nec aer
tātum rarefieri. Itē accipiatur
aliqd̄ uas duri metalli & īpleař
aqua ī tēpore frigido ſi abcidat cō
gelatio prius congelabitur pars
ſuperior & ipā cōgelata minoreꝫ
locū occupabit g° infra latera re
liquir̄ uacuum quoniam ſuppo°
q̄ n̄ poſſit ſubītrare aer & ſuppo
no etiam q̄ eſt manifeſtuꝫ q̄ oē q̄
cōdēpſatur minorē locū occupat
Itē accipiantur due tabule ro
tūde omīno plane ita q̄ applicenr̄
adiuiceꝫ ſine aliquo medio & ſup
pono q̄ ſint eiuſdem ſpiſſitudis
& ponderoſitatis utraq̄ ps ſupio
ris tabule & ſuppono q̄ filum af
figatur centro tabule ſupioris q̄
ſi elleuetur mediātē filo ſequitur
uacuum dum partes centrales p
batur ſic prius enim aer extrīſe
cus puenit ad partes circūferen
tiales quam centrales. ſimilir̄ tn̄
& equaliter diſtat tabula ſupior
ab īferiori ꝓ omnē partem. g° in
illo priori erit dare uacuum. ſed
diceretur q̄ ꝓ phm̄ zº de aīa cor
pora nō poſſunt ſe tangere in aq̄
uł in aēre niſi mediante aere uel
aqua ſe tangere dicentur q̄ aer q
multipliciter rarefit. Contra
ſuppono q̄ ille tabule ꝯſtrigātur
ad inuicem loco frigidiſſimo ubi
non poſſit rarefieri uł miꝰ quam
ſufficiat ad replendum quouſq̄
aer extrīſecus cōcurrat uł etiam
ſuppono q̄ ille due tabule ſūt fer
ree ſiue etiam igire certum eſt q̄
tunc non dimittet et intercipi ae
rem quia ꝓpter eorꝫ actiuitatem
totum corrumperetur ſuppono

etiam ꝙ licet hec ſuperior tabula
ita applicet̃ aq̃ certũ eſt ꝙ tũc ni
hil inter recipitur & tunc redibit
difficultas. Itẽ uacuũ eſt ſpa
tiũ ab omni loco ſepatum poſſibile
tamẽ recipere. ſed ſpatium ultra
celũ eſt huiuſmodi ut certũ eſt p
theologos. Itẽ prius pẽt abſol
ui a ſuo poſteriori. ſed locus eſt
prior oĩ locato. g° &c. In oppo
ſitum eſt ar̃ in hoc capitlo ꝓbãs
ex ratõe rõ eſſe uacuum in natura

Rñ° prio uidebitur ꝓpoſitũ
ſi ẽ poſſibile darẽ uacuũ. 2° ſup
poſito ꝙ eſſet ſi in ipſo poſſet fie
ri motus. Quantum ad primũ
premitto quid itelligo per uacuũ
ubi dico ꝙ per uacuũ nil aliud
itelligo niſi ſpatiũ ab omi corpẽ
ſeperatũ tamen aptũ natũ re
cipere corpus & uidetur decẽria
ar̃ 4° huiꝰ. Hoc premiſſo po
no aliquas cõcl'oes ul' ꝓpõnes.

Prima eſt q̃ ꝰ naturã non po
teſt darẽ aliquod tale ſpatiũ ab
omni corpore ſeperatũ ꝰ naturã
poſſibile recipere illud tale corꝰ
hoc ꝓbatur omne locatũ habet
naturaliter aliquã cõuenientiam
naturalem cũ ſuo loco naturali.
ſed nullũ corpus locatũ poteſt
habere aliquã cõueniẽtiã natu
ralem cũ tali ſpatio ſeperato ip
ſius receptiuo g° non poteſt poĩ
aliquod tale ſpatiũ ab omni cor
pore ſeperatũ corporis receptiũ

ꝙ ſit locus ẽẽs. maior patet pẽt
ar̃ 4° huius & apud omẽs philo
ſophos ẽ ſatis clara. minor etiã pa
tet. quia tale ſpatium ſeperatum
nullius ẽ nature non enĩ uidetur
eſſe niſi quedã priuatio g° &c.

Item ſequeretur ꝙ iſta corpo
ra inferiora non poſſent ſaluari
nec cõſeruari g° ĩpoſſibile ẽ per
naturã g°. ꝓbat̃ ꝯña nam ꝰ ar̃ᶜᵐ
primo methaurorũ latio inferi
or cõiungitur lationi ſupeiori ut
tota uirtus inde gubernet̃. & ſtat
in hoc ꝙ ctũ agens & patiens ĩ na
tura uel per ſe uel per aliud ſint
approxĩata ſic ꝙ ꝰ aliquod debeat
inferius cõſeruari uirtute alicuis
planete primo planeta diſpoĩt ae
rem & alterat & per cons fit cõſer
uatio in iſtis inferioribus. 2ª
ꝓpõ ẽ iſta ꝙ credo ſaluo iuditio
meliori ꝙ ſtante ultima ſpera deꝰ
poſſet omnia corpora intermedia
& infra ſpatium corrumpere. hoc
ꝓbatur ſic quecũꝙ creatura pro
ducta a deo ſũt eſſentialiter diſti
cta & abſoluta & unũ ab altero ñ
dependet. deus põt unũ conſer
uare omnibus aliis corruptis &
ãnichilatis. ſed celũ & iſta ĩferio
ra ſic ſe habent ut patet. celũ eñ
ẽ abſolutum & eſſentialiter diſtin
ctum & non dependẽs ab iſtis ĩfe
rioribus ut patet g° non ẽ ĩpoſſi
bile quin deus poſſet facere licet
eſſet cõtra naturã. quia a centro

terre uſꝙ ad celũ nõ eſſet aẽr ñᶜ
ignis nec aliquod aliud corpꝰ. ex
quo ſeq̃t ꝙ p potẽtiã diuinã põt
eẽ ſpatiũ ab omi corpe ſepatum
aptũ recipe corpꝰ deꝰ enĩ iterũ
poſſet creare terrã & aerẽ & alia
& iſta eẽ ĩfra cẽtrũ ſicut prius &
oẽs rões q̃ fierẽt cõtra hoc procẽ
dũt naturalr̃ ut ſi applicarẽt p̃re
dicte duẽ rões precedẽtis

Quãtũ ad 2ᵐ articulũ utrũ
ĩ uacuo poſſit eẽ motꝰ dicit̃ coĩt̃
ꝙ nõ ytimo ſi lapis ponẽret ĩ celo
& a celo uſꝙ ad terrã nullũ eſſet
corpꝰ ĩtermediũ ſil' eẽt ĩ celo & ĩ
terra. p² ꝑmo ſic. qz talis motus
ul' eẽt nãlis uel eẽt uiolẽtꝰ nõ na
ralis qz ĩ uacuo n² ẽ nã & iterum
qm̃ motꝰ nãlis def̃miatꝰ ẽ q̃tum
ad drĩã nãlẽ q̃ nõ põt eẽ ĩ uacuo
cũ dicat ſolã ꝑuatõ nᶜ uiolentus
ꝓbat̃ de ꝓiectis qm̃ cũ ꝓiectũ a
ꝓiciẽte dimiſſũ fuerit nõ h̃ uñde
moueat̃ ĩ uacuo cũ ꝓiectõ fiat in
aerẽ ut ſagitta ꝓiecta mouet̃ a p
tibꝰ aeris. Itẽ ar² rõe q̃ reputa
tur demrã° p ar̃ q̃lis ẽ ꝓportio
medii ad mediũ ĩ ſubtilitate & ſpi
ſſitudĩe eadẽ ẽ ꝓportõ motus ad
motũ ĩ uelocitate & tarditate &
tpis ad tps ĩ lõgiᵗᵉ & breuitate ſꝫ
poĩto ꝙ aliꝙ corꝰ moueat̃ p me
mediũ uacuũ & p mediũ plenũ
nª erit ꝓporº medii ad mediũ in
ſubtilitate & groſſitudĩe cũ in ua
cuo nulla ſit ſubtilitas nec ſpiſſi

tudo g° p ꝯñs nulla erit ꝓportio
motꝰ ad moᵐ ĩ uelocitate & tardi
tate nec p ꝯñs tpis ad tps ĩ lõgitu
dine & breuitate ſed oĩs tẽpis ad
q̃dcũꝙ tps dicit̃ eẽ aliqua ꝓpor
tio. g° oꝫ ꝙ alterũ iſtorũ ſit in non
tpe ſꝫ motũ eẽ ĩ nõ tpe ẽ ĩpoſſibi
le g° ĩpoſſibile ẽ ĩ uacuo eẽ motũ

Item poſitis duobus deſcendẽ
tibus per idem medium eiuſdẽ
figure exiſtentibus quẽ ẽ ꝓpor
tio grauitatis ad grauitatem eadẽ
ẽ ꝓportõ motus ad motum quã
tum ad uelocitatem & tarditatẽ
ſi g° eſſet motus in uacuo unum
graue uelocius deſcenderet quã
aliud hoc ẽ impoſſibile quoniam
magis graue eo deſcendit ueloci
us quoniam eſt potentius ad ſci
dendum. ſed in uacuitate non oꝫ
ipſum ſcindere. Item ſi motus
fieret in uacuo mobile moueret̃
ad omnem partem uel ad nullam
quoniam qua ratõne ad unã. ea
dem ratõe ad aliam. ſed ad omnẽ
non poteſt g° ad nullam. & ita nõ
eſſet ibi motus ſicut non eſſet ibi
quare quieſceret in una parte &
non in alia. Ad iſtas ratões re
ſpondet gherrardus odonis quo
niam non uidetur conſonum ĩtel
lectui quia ſi deus cõſtitueret to
rum aerem ꝙ lapis ſimul eſſet in
terra & ĩ celo ſi cadẽt de celo põt
ẽt ſic ꝓbari. qm̃ ſi ĩ uacuo poᵗ eẽ
moᵘ hᵉ ñ eẽt niſi p r̃ſiſtẽ³ mᵘ ad

ipm̄ mobile iſta ꝓpõ uidetur aꝝ
iq̄ rto huius qui poit ꝙ ſucceſſio ĩ
motu cãtur ex r̃ſiſtẽtia medii ad
ipm̄ mobile. ſed ſine illa reſiſtẽtia
poteſt eſſe mot⁹ & ſucceſſio ĩ mo
tu g° ꝫ. minor patet quoniam ꝑ
ueritatem & ꝑ omnes theologos
angelus poteſt moueri de celo ad
terram motu ſucceſſiuo licet hoc
nõ ſit phõ maifeſtũ. & tñ illa ſũc
ceſſio nõ ſit ex reſiſtẽtia medii cũ
nõ ſit corruptibilis. unde fuit di
ctum in p̃ma q̃ſtione hui⁹ ꝗ ſuc
ceſſio ĩ motu poteſt cãri ĩ mobili
ul' ex reſiſtẽtia medii l' ex parte
t̃mĩ q nõ ẽ nat⁹ acq̃ri ĩptibl' l' ex
pte fi^tis^ mobilis. ex ſua enim ſini
tate nõ eſt natũ acquirere aliquã
t̃minũ totũ ſimul. item cum e q̃d
tranſit de extremo in extremum
prius attĩgit mediũ ſed ubi ẽ pri
us & poſterius ibi eſt tẽpus. ubi
autẽ tẽpus ibi ſucceſſio in tẽpore
g° ꝫ. Itẽ ſuppono ꝙ eſſet una
aſta magna affixa ĩ terra & ſuppo
no ꝙ ſtãte uacuo a celo uſq ad ter
ram aliquis lapis moueretur ſic a
capite lanceẽ & al' quis alius lapis
eiuſdẽ quãtitatis ĩcipiet etiã ſil'
moueri a medio iſtius aſte. Tũc
quero aut ille lapis qui mouetur
a medio lancee ẽ pri⁹ ĩ terra quã
ille qui mouet' a capite ul' ſimul.
nõ ei; ſil' quoniã quãdo lapis qui
mouetur a capite ẽ ubi erat lapis
alter puta ĩ medio. lapis qui erat

in medio ul' aliquid trãſit ul' nil'
ſi nihil. g° nõ ſil' ĩceperunt moue
ri q̃d eſt ɔtra ſuppoitũ; ſi aliq̃d
trãſiuit g° prius ẽ ĩ terra quã al'
ſed ubi eſt prius quã poſteri⁹ ibi
eſt ſucceſſio. g° ꝫ. Ad predic
tas ratões aꝝ r̃ndit dictus doctor
licet ratões adducte nõ ſint ſue.
Ad primã dicit ꝙ motus natural'
& uiolent⁹ pñt eſſe ĩ uacuo. &
quãdo dicitur ꝙ motu⁹ naturalis
det'minat' nab' dr̃iis dic ꝙ dr̃ie mo
tus naturalis ſunt ĩ medio & ĩ mo
bili. ita g° naturalitas põt eẽ ex pte
mobilis & etiã ex pte t̃rmĩoꝝ ad
quos mouetur motus etiã uiolẽ
tus poteſt eſſe ĩ uacuo. & quãdo
dicit' de mo^u^ ꝓiectoꝝ dico ꝙ me
lius fierent in uacuo quã in plẽo
ꝓpter reſiſtẽtie carẽtiam. & quã
do dicitur ꝙ res ꝓiecta in uacuo
nõ haberet a quo moueretur ſicut
ĩ pleno dico ꝙ res ꝓiecta mouet'
naturaliter uirtute ꝓicientis & nõ
a partibus medii per q̃d fertur ꝙ
apparet de ſagitta ꝓiecta p aerẽ
ũde nõ põt ĩtelligi uel dici ꝙ mo
ueat' ꝓpter ĩpulſũ priũ aeris ſuc
ceſſiue. ſenſibilr̃ eni appar; ꝙ aer
nõ facit illũ motũ ſed magis prẽ
ſtãt ipẽ ĩpedim^m^ g° ꝫ. Ad 2^m^
dico ꝙ ibi in ꝓpõne maior ẽ fl'ã:
qm̄ nõ o; eãdẽ ꝓportõ; eẽ medii
ad mediũ in ſubtilitate & groſſi^te^
qualis eſt motus ad motum in
uelocitate & tarditate & tẽporis

ad tẽpus ĩ lõgitudine & breuitatẽ
Cui⁹ rõ ẽ qm̄ ſucceſſio mot⁹ nõ
ſolũ ẽ ex reſiſtẽtia medii ad mobi
le ul' motoris ad motũ ul' ad q̃d
mouet' ĩmmo põt eẽ ex ordine
formaꝝ acq̃ſitaꝝ naturalr̃ ordia
taꝝ ſicut apparet ĩ motu corpũ
ſupceleſtiũ ubi nulla ẽ reſiſtẽtia
medii ad moile l' motoris ad ipm̄
corp⁹ q̃d mouet' cũ nullũ mediũ
ibi fuerit. Et ſi dicat' ꝙ partes
ꝑoris reſiſtũt ptibus poſteriori
bus idẽ poſſ; dici de motu graui
um facto ĩ uacuo ꝙ ptes ꝑores r̃
ſiſterẽt poſterioribus ꝙ abſurdũ ẽ
Ad 3^m^ dico ꝗ rões ul' dr̃etar
ditatis ul' uelocitatis pueire pñt
ſicut rõ ſuppoit ex dr̃ia grauita
tis maioris ul' mĩoris ſuppoita ĩ
determĩatõe medii. & tũc dico ꝙ
ſucceſſio q̃ cãt' ex ſolo ordĩe ipſa
rum ubi acq̃rẽdarũ ptiu; pñt ue
locitari ꝑ magis & minus ex ſolã
dr̃ia grauitatis maioris uel mino
ris ĩ mouẽtibus. Ad 4^m^ dico
ꝙ nõ mouet' ad oẽ; ptẽ n^c^ ad nul
lam. ſ; ſolũ ad illã ad quã det'mĩa
tur grauitas ul' leuitas pũ ad cir
cũferẽtiã ul' mediũ ut q̃eſceret
ſic quouſq; eẽt ĩ cẽtro ſi eẽt graue
ul' circũferẽtia ſi eẽt leue. ſi autẽ
uis tenere opĩoẽ aꝝ potes r̃ndere
ad rões aꝝ ut ſupra q̃p forte lo
q̃bat' diſputatiue ſ'aũt uis tenere
aliã ptẽ põt r̃ndere ad alias rõnes
ad ꝑmã ptẽ ul' rõ; ſc; de motu an

geli ꝙ loquẽdo phice & ꝑ na; uel
uiã phi ꝙ ãgelus non põt moueri
oẽ ei; ꝙ mouet' ẽ diuiſibile ꝑ ipm̄
6° phi⁹. Ad 2^m^ cõcedo ꝙ ꝑus
natura ẽ ĩ medio quam ĩ extremo
nõ tñ prius tpe. Ad 3^m^ dico ꝙ
ſequẽdo illã uia; oĩs trãſitus nẽ^a^
ũde rõ ẽ aꝝ ꝙ ſi eẽt dare uacuum
qua rõe trãſiret moile ul' mouet'
ad unã ptẽ eadẽ rõne ad aliã & ſic
poito uacuo nullus poſſet eẽ trã
ſitus. põt ſic dici ad hoc tenendo
uiã phi. ſed q̃d ꝑ ueritatẽ pondũ
ſit uidet' uere niſi potius ꝙ deus
poſſet ponere uacuũ & ſi un⁹ lapis
caderet de celo ad t̃rã talis deſcẽ
ſus nõ eẽt ĩ iſtãti ꝓpt' maximã di
ſtãtiã int' celũ & terrã. Nũs ui
ſis r̃n^a^ ad rões ꝑncipales. Ad
ꝑmã dico ꝙ recipit' in pleno nec
le^z^ duo corꝑa eẽ ſimul ut tu
dicis. qz uno adue^te^ alteru; rece
dit. Ad 2^m^ de cineribus dico
ꝗ t̃a cõcurrũt q̃ ſunt cauſa hui⁹
unũ eſt ꝙ partes cineris ĩcludũt
multas partes aeris q̃ repellunt'
in infuſione aque. aliud ẽ qz cu;
humidum aque non ſit materiale
terminabile ꝓpo termino & bene
alieno ideo minorem locum occu
pat Tertiũ eſt ꝙ cõtraria apta
nata ſunt agere & pati adinuicem
ſed inter cineres & aquam eſt cõ
trarietas qualitatum ratõe cuius
accid^t^ ɔtrarie^s^ ex utraq; pte iõ i^a^
tria ſufficiũt ĩ rõe uni⁹ cãe effc^t^⁹

Ad 3m de cādela dico q̄ hō po
ſito q aq̄ aſſendꝫ aerē & aer aere
fit & iō ñ oꝫ q generet de nouo nc
aer nc aq̄. Cōtra qz cōtra naturā
aq̄ ē aſcēdere. dico q lꝫ ſit contra
naturā pticularē q gnē aſcendat
tñ qm̄ natura pticularis nata eſt
obediē nē uli & regimē totiꝰ uni
uerſi q maxīe abhorret ſui diſſo
lutōꝫ & īrruptōꝫ iō hꝰ ſit ne uacu
um rliq̄r. Ad 4m dico q ſi eēt
aliq tle uas ī quo nō poſſet īrrare
aer q tle uas corrūperet uirtute
totiꝰ uīuerſi & ī tm̄ nā uacuū ab
borret. Ad 5m dr̄ q ibi īrcipit
aer q̄tūcūq loco frigido applice
tur ſiue calido ſaltē uirtute regi
tia totiꝰ uīuerſi qz aer poſtea ra
reſit & ſil cū aer circūſtāte ſuffi
cit ad rplēdū locū & ſic nō eēt po
ſſic adhuc uirtute regitia totiꝰ uī
uerſi nō erit poſſic unā ab alia ele
uari q applicet tabula aq̄. dico q
circa ptes cētrales tabule īſeq̄tur
tabula p tm̄ ſpatiū p q̄tū pōt aer
loꝫ illū attigere & rpler & uiolenti
expiri hoc erit maim. Ad 6m
dico q ƀ ueritatē & ƀ theo23 hoc ē
bñ uerꝫ q deꝰ pōt facere mūdum
maiorē q̄ ſit hoc aūt a phis nō cō
ceditr uīuerſū iq̄ ƀ phm̄ ē pfectū
& ſibi rpugnat ad. itō. Ad ali
ud de poſſibili nō ƀ nāꝫ ſed apud
pōꝫ dīnā pūa'iq̄ lꝫ eiꝫ ſubā ſit pri
or oī accñte ñ tñ pt ab oī ſepari lꝫ
ra corꝰ ſit por ī corpi loco ñ tñ pt
ſepari ab oi ſꝫ bñ ab iſto l' ab illo.

IRCA CAPITV
lū de tps. q̄rit pmo
utrꝫ tps ſit aliq̄ ētitas
pret aīaꝫ exñs. & uiꝫ
q nō. qz cꝰ cūꝫ totiꝰ pe nō ſūt pre
ter aīaꝫ. ſꝫ pe tpis nō ſūt pret aīaꝫ
gº ꝛc. maior pꝫ. qz totū depēdet a
ſuis ptibꝰ mior pꝫ qz pe tpis ſūt
preſitū & futurꝫ & tñ preſitū &
futurꝫ nō ſūt qm̄ q fuit l' erit nūc
nō ē. Cōfirꝫ. oē cōſtitutū ex p
tibꝰ ſi ē ī actu rq̄rit oēs pe ī actū
ſꝫ pe tpis nō ſūt ī actu gº ꝛc. Itē
illud cꝰ eē exiſtit precise ī ortu ñ
ētis ad nō ens illud tle ñ ē aliqua
ētitas pret aīaꝫ ſꝫ tps ē huiꝰ gº ꝛc.
maior pꝫ & mior pꝫ qm̄ cōſiſtit ī
ortune ad preſitū & ad futurꝫ q̄ non
ſūt. Itē īpoſſic ē q uni & idē ēti
reali deāt ralr cōtinuitas & diſcre
tio ſꝫ tps ē qd cōtinuū & dic etiā
diſcretōꝫ cū ſit nūs moe gº ꝛc. aña
pꝫ qz ſunt diſtincte & oppoīte drē
q̄titatis. Itē nūs ē ab aīa ſꝫ tēpꝰ
eſt numerus gº ꝛc. maior pbat ī
ferius in hoc 4e minor etiā patet
ī eodē 4º p auctm ad om moe ē pre
ter aīaꝫ gº & tps. añs pꝫ qz ſi nlꝰ
ītellectꝰ eēt ad hc eēt moe aſini &
aſinꝰ moueret ɔña pꝫ qz tpꝰ ē paꝰ
motꝰ & mēſura. Rñº ubi ſic p
cedā. pmo uidebit qd ſit tēpꝰ. 2º
ſi ē preter aīaꝫ. 3º mouebo aliqua
dubia circa tpꝰ. Quātū ad pm
ē ſciēdū q tpꝰ pptr ſui mīmā en
titatē ē nobis multū īmanifeſtum
ūde aug. xº cōfeſſ. caº 4º ſic di
cit dnē uſq nūc neſtio qd ſit tpꝰ
ipīꝰ gº entitatē & ꝛ pā ciſſicꝰ hrē
nō poſſūꝰ ī hac uia lꝫ ſufficit mō
deſcriptōis eꝰ & nāꝫ aliq̄ lr īnue
ſtigare & iō ſciēdū q ē q̄da opīo
ſcꝫ aureoli q poit q tpꝰ nil aliud
ē q̄ ſucceſſio motꝰ & oīꝫ mūtiliū
& hoc pbat tpꝰ nō ē niſi prius &
poſterius cōtinuitate addita ſꝫ po
ritas & poſterioritas nō ſūt aliud
formalr q̄ q̄dā ſucceſſio hñs ptes
pores & poſteriores cōtie addita
gº ꝛc. maior pꝫ qm̄ tpꝰ non ē forꝫ
aliud quā preteritū & futurꝫ. ſꝫ
hec forꝫ nō ſūt niſi priꝰ & poſteri
us ūde preſitū nō ē aliud niſi q̄dā
poritas reu futuri coīs & pñciali
tatis. mior pꝫ qz ſucceſſio nō eſt
aliud q̄ hoc pꝰ hoc & īſtāti priꝰ
trāſiens ſi turꝫ excedēs ſucceſſio
gº nil aliud ē q̄ illa poritas & po
ſterioritas. & hec uidet eē īētio
auguſtini xº cōfeſſ. caplo xie tē
pus nō ē aliud q̄ diſcretō ſucceſſi
uorꝫ dic diſcretō: q idē uidetur
eē q ſucceſſio nō dicaūt extēſio
nē qm̄ hoc nō uidet eē niſi ī pma
nētibus. Itē auicēna ī 2º libro
ſuorꝫ phicorꝫ dic q tpꝰ nō ē niſi cō
tinuitas motꝰ nō ɔtinuitas pmā
ſiua gº ſucceſſiua hoc āt nil ē ali
ud q̄ ſucceſſio gº ꝛc. Aliter de
ſcribit tpꝰ lādolphꝰ dicēs q tpus
ē q̄titas cōtia ſucceſſiua & mēſura
motꝰ diſtincta ab eo quo īſīngitur
pus & poſterius ad mēſurādum
motū. Aliter diº ubi ſciēdū q
ī tpe ē aliqd māle & aliqd forma
le. ē enī ſpēs gnīs q̄ꝫ & ī q̄libꝫ ſpē
ē reprire iſta materiale igit ī tpe ē
illud ī quo cū aliis cōuenit & hº
ē q̄titas ſiue continuitas formale
uero ē illud p qd' differt & hoc ē
habere ptes ſucceſſiuas ad inſtās
copulatas & hoc ſolū ſibi cōpetit
& nulli altri. Ex hiis igr̄ poſſu
mus deſcribere ſic ipm̄ tpꝰ. tpus
ē quātitas cōtinua ſucceſſiua hñs
ptes q ſūt preteritū & futurꝫ ad
pn ītriſice copulatas. ūde conti
nuitas motus ē alia a cōtinuitate
tpis pꝫ ſic cōtinuitas cꝰ cōtinuū
ē alterꝰ rōis ipm̄ ē alterius rōnis
ſed cōtinuū tēporis & motus ſūt
alterius rōis quā iſtās & mutatū
eē gº ꝛc. Quām ad 2m articulū
prio ponā cōclōꝫ ītētālr 2º ad eius
declaratōꝫ ponā q̄dā preāblā. cō
clō ē iſta q tpꝰ hꝫ eē forꝫ & q̄m ad
eius totā ētitatē eē extra aīaꝫ ūde
nō ymaginor ſicut qdā q ſit for
malr ab aīa & mālr pret aīaꝫ qm̄
ex ēric extra aīaꝫ & ī aīa ñ ſ t aliq̄
ētis poa ia q ē acu ītelcū circūſcri
pto hꝰ pꝫ ſic nꝰ effcūs imet dī ē
effcūꝰ ītellcꝰ mei l' tui l' cꝰcūꝫ ſed
tpꝰ ē p aug3 effcūs imcꝰ dī ſup
gñꝰ ad lrāꝫ gº ꝛc. Itē ſiñ effcū aīe
pt eē ralr tñſitꝰ a ɔtrario ī ɔtrariū

& ā ɔtradictorio ī cōtradictoriū ſ;
hoc nō pōt eē ſine tpe g° ē. maior
pat; qm̄ a quo oi actu itellectus
circūſcripto pōt fieri de calida fri
gida & de frigida calida ſ; non de
calida calida. mior p; qm̄ tñs trā
ſitus a cōtradictorio ī cōtradicto
riū & a cōtrario ī cōtrariū ſuppo
nit nccīo utrūq; cōtradictoriorum
uł cōtrariorum & ſic nō pōt eſſe ſił
ſed unū pri9 & aliud poſteri9 q̄
ſūt ipm̄ tpus ſ; ſuppoīt etiā quā
do aūt ē ex adiacētia tpis. g° ē.
Itē ī eo nō ē tēpus ꝗ eē forma
le ppū ī quo oppoīta tpis nō ha
bēt oppō; & repugnātiā in eē ap
prehenſo ſ; oppoīta tpis ñ habēt
repugnātiā oppoītā ī eē apprehē
ſo g° ē. maior p; qm̄ q̄cūq; oppo
nūr hñt oppō; ī illo ī q° hñt ſuū
eē formale uerbi grā albū & nigrū
ſūt oppoīta & habēt eē ī ſenſu & ī
tellectu obiue & ī me° & ī cā & in
ſubiecto & n° oppoītiō; habēt ī
intellectu qm̄ ſiᵇ pñt itelligi nec ī
uiſu qm̄ ſił pñt uideri nec in cā
qm̄ ibi ſił pñt eē nec ī me° qm̄ p
eādē rō; ſ; tm̄ hñt oppoītiōe; in
ſubiecto ubi ē eē formale eorum mi
nor pbař quoniā oppoīta tpis ꝗ
augm & phm̄ 4° phicorum ſūt pus
& poſteri9 iſta aūt ī apprehēſiōe
aīe ſūt ſił natūra. i. ī naturali itel
ligētia nō habeř ī pñtis. 4° ſic
ī illo nō ē tēpus for² a quo uł ī q°
oīa tpaliter geſta nō hñt ſiltatem

pořitatē & poſterioritatē ſ; h° ha
bēt ī eē apprehēſo hic p² b° qm̄
illa q̄ fuerūt ſił facta unū pōt itel
ligi ſine alio uł pus alio illa etiam
quorum unū nō fuit pus alio pñt ſi
mul itelligi uel prius factum pōt
intelligi prio. Itē nullū factū
ab aīa ē uerum ens reale ſ; illud qd ñ
ē ēs reale nō ē de ɔſideratōe phi g°
a p° ad ultimū tps nō ē de cōſide
ratōe phi qd ē falſū. p euidēa tñ
huiꝰ cōſideratōis ē ſciēdū q tēpꝰ
pōt ſumi uł conſiderari dupliciť
Vno° quātū ad eiꝰ ɔtinuitatē
ſiuē p illa extēſione ī fluxu cōti²
& ſic circa eiꝰ cōtinuatō; nił facit
aīa. Alio° q̄tū ad eiꝰ diſcretō;
precidēdo. ſ. & diſtiguendo illud
qd preterit q̄ſi iā acquiſitū & p
trāſitū ab illo q futurū ē ut ī ſui
futuritōe eiꝰ & unūqdq; iſtorū
ɔſiderādo iter terminos ppos pre
teriti ut preteriti & futuri ut fu
turi nō cōſiderādo ipōrum cōnexio
nē ī pñti idiuiſibili ſic hñt nā; diſ
cretorum & iſto° aīa ſe hab; ad iſta ñ
ſolū ut ɔgnita ſūt ab ea ſ; q̄ ī tñ
eē ɔgnoſcibili & preciſo & diſcre
to po n° eni diſcrectō; & preci
ſiō; hñt ni ab aīa h° p² qz cōicū
q; ex nā ñ ī eē ɔti eidē ex nā ñ ñ
ī ē diſcre° p; qm̄ ſūt op dr ē q̄
ſ; tpi ex nā rei ineſt continuitas
g° ipoſſi ē q ſibi ex nā rei īſit diſ
cretō iſta i² diſcetio accidit tpi ſ;
h° opm frāc9 bleth dic q ɔtigui°

ſił cōtinuitas ē q̄id materiale ī
tēpore diſcrectio uero ē qd for
male & primū nō ē ab aīa ſed zm
beīe ita q ex hiis duobꝰ entitas
tēporis itegrař. Cōtra quoniā
due dře eiuſdē generis non pñt
eādē rē cōſtituere. Itē arorum enum
rās q̄titates diſcretas po ſolū nu
merū & orōe;. His premiſſis
pono aliq̄ua preābula. Primū
ē q natura cuiuslib; cōtinui ſiue p
manētis ſiue ſucceſſiui ī hoc ſtat
q eius ps ad aliquod indiuiſibile
īrīſecū copulāř ppter qd habēt
unitatē & cōtinuitatē quo ſcrō in
actu preciſo ipā nō hñt ultra con
tinuitatē h° p; due eni ptes linee
copulāř ad pūctū & per ipm̄ quo
preciſo uł facto ī actu iā eēnt diſ
cōtinūa hoc etiā p; p arorum ī predi
camētis. zm preābulū ē qualiř
habēt eē pmanētia & ſucceſſiua p
manētia quātū ad eorum actualem
exñtiā req̄rūt oēs ptes actualiter
exñtes ſił nō ſic ſucceſſiua ſ; ſuf
ficit q eorum ptes ſint ad aliqd idi
uiſibile copulate & ex cōnexione
ad illud hñt eorum exñtiā nō eni re
quirūt q ſint eorum ptes ſił exñtes
3m ē q lic; inſtans nō ſit tēpus
nēc pars tēporis p exñtiā tamē ī
ſtātis actualē tēpꝰ diciř eē ī actu
unde nō reqriř ad hoc q tēpꝰ ſit
in actu niſi q ſit ī actu p aliqd in
diuiſibile cōtinuās ptē priorē cū
poſteriori declarař ex° lic; enim

caput hoīs nō ſit hō tñ totus hō
denoīaſ criſpus ex eo tñ q criſpi
tudo ifořat caput ſiue ē in capite
ex qbꝰ p; declaratō entitatis tpis
Quārū ad 3m artm ubi erant
tria dubia mouēda. Pria dubi
tatō ē utrum ſit unū tpꝰ oī; tpaliū
uel utrum repugnet formali rōi tē
poris multiplicari. R° ubi ſciē
q ē una opīo aureoli & q̄ etiā ui
phi & cōmētatoris q oī; tpalium
ē unicū tēpꝰ & hoc p² ſic a dicto
doctore qz tpꝰ ɔſtituiř ex fluxu
īpiꝰ nūc ſ; īpoſſi ē eē niſi unum
nūc g° īpoſſi ē eē niſi uicū fluxū
& per ɔñs niſi unicū tēpꝰ. maior
p; ī ſił ſicut eni ymaginatō; ma
pūctꝰ fluēs cāt lineā ſic etiā nunc
fluēs cāt tpꝰ. mior p² qz ſeq̄reř
q rex frācorum nō poſſit ſił curre
re & ego loqui. preřea nulle due
actōes q̄ ſūt facte ī alio & alio nūc
pñt eē ſił ſ; ſi eēnt pña nūc ñ eēnt
facta ī eodē nūc g° ē. Eadē rō
pōt adduci de tpe. nulle eni; due
actiones facte ī alia & in alia parte
tpis pñt eē ſił ſ; ſi curſui petri &
locutōe alexandri corrñderet ali
ud & aliud tēpus nō eſſent fcē ī
alia & ī alia parte tēporis uł in eo
dē tepore g° nō poſſet ſił curreř
& hñ alexāder loq. hc ui² itē° phi
4° hꝰ q poīt q idē ē tpꝰ oī; tpam
& oī; q̄ ſūt ī ťra & ī mari. i² opīo ñ
ū; iō dř alř p eꝰ euidēa ē ſci³ q cū
tpꝰ ɔſeq mot³ iō ſicut mo° deſtruiř

ſic & tēpus. rō ē p'ria diſtinctiō de
motu. qz q̄dā ē mot9 coīs & p'ri9
& iſte ē mot9 primi moīlis q̄ rḡu
lat oēs motū aliū. Ali9 ē mot9 z9
pticularis ut mot9 moīliū pticu
lariū. z^a diſtīcō ē de tpe q tp9
ē duplex. quoddā coē & generale
cui9cūq3 motus pticularis paſſi
ſt etiā mēſure & motus primi mo
bilis. mēſura p̄ iheret iā qz ſoli illi
iheret tāquā ſubō & nulli alteri
& iſtud ē tēpus corrñs primi mo
tui primi moīlis. Eſt aūt aliūd
tēpus ſpāle & pticulare ſpālr̄ &
pticulariter ſūptū & iſtud ut ſic
corrñt motui pticulari & ſibi ex
iſtēter inheret. Hoc premiſſo
pono duas cōcl'oes. Pria ē iſta
q oīū tpaliū ē unicū tēpus qd' q
dē ut dictū ē ē oīū alioꝝ motuū
mēſura extrīſeca hoc pbaṙ oīuʒ
motuū ē aliq̄s motus pri9 ipēꝝ
repugnat^{ur} g^o oīm erit unū tēp9
añs pat; 8°. hui9 & p totaʒ pbiam
ɔña etiā p; qz tēp9 cōſeqr̄ motuʒ
pmū tāquam pa^o de iſto tpe dicie
tꝝ^o q ipoſſibile ē ipm̄ plurificaī
ſicut nec mobilia p̄^a nec mot9 pri
in oī eni genere entiū ē dare unū
primū ad qd' oīa alia reducūr̄.
z^a cōcl'o ē q tp9 pticulare ul
ſpeciale necio plurificaṙ ita q ad
plurificatōʒ motuū tpaliū necio
ſeqr̄ plurificatō tpm pbaṙ ſic rō
repugnat rōm p̄oꝝ & poſterioꝝ
plurificari. g^o n^c tpi r̄pugnat plu
rificari ɔña p; qz p̄us & poſteri9
ſūt ipm̄ tēp9 & iſtō preſētū & fu
tuꝝ ſūt ipm̄ tēpus ut dicit predi
ctus doctor qd' recitatū ē i primo
articulo. añs p; qz cuilibʒ motui
corrñdʒ pprn̄ pri9 & poſterius
pprīū qm̄ oē q hʒ aliā & aliā ſuc
ceſſionē hʒ aliud & aliud prius &
aliud & aliud poſterius ſed alius
& alius motus hʒ aliā & aliaʒ ſuc
ceſſionē qm̄ eſt aliud & aliud ſuc
ceſſiuū ens. hoc p; qz oē ſucceſſi
uū hʒ ptes priores & poſteriores
g^o qd' ē aliud & aliud ſucceſſiuū
habet alias & alias ptes & per ɔñs
aliud & aliud p^s rius ēē ſucceſſi^s
g^o ꝛc. Itē ipoſſibile ē q ſit aliqs
motus ſiūe extña tēpoꝝ po^{ua} q ſit
eius mēſura iſta p; cuilʒ pbāndi
qm̄ oīs mot9 tēpore mēſuraṙ ſed
ceſſante motu p̄mi moīlis & per
ɔñs prior tpe corrūpto & ceſſante
eū deſinat ad deſinatōnē mo^a pōt
eē aliqs motus hic iferi9 g^o oʒ q
iſto tpe mēſureṙ & nō tpe primo
cū illud non ſit. hoc ſuppoſito g^o
oʒ q ſibi corrñdeat pprīū tēpus
ita q ſit eius mēſura. mior pbaṙ
p ſacrā ſcripturā & rōs primo ſic
in ioſue plane habeṙ ad lrāʒ q ceſ
ſante motu celi erat mot9 pugnā
ciū. Itē aug9 q ceſſante motu
celi poſſet moueri rota figuli rōs
ſic qm̄ deus poſſet ab^{ra} diſtincta
eēntialr̄ quoꝝ unū ab altero non
depēdet facere unū ſine alio i^a ſūt
hui9^s. g^o ꝛc. Itē q̄cūq3 ſūt eēn
tialr̄ idiſticta uno plurificato altē
ruʒ plurificaṙ ul' pōt plurificari
ſʒ mot9 & tēp9 ſūt idiſticta ut p^a
iferi9. g^o ꝛc. Itē quādocūq3 ali
quid ē ppria paſſio alicui9 idiui
dui ul' alicui9 ſpēi etiā eſt paſſio
cui9cūq3 ididui ei9dē ſpēi. ſʒ tps
ē paſſio p̄mi moīlis ſ aꝝ & ɔm̄ta
tor ē g^o & cui9cūq3 mot9 ei9dem
ſpēi. ſed pl'es ſūt mot9 ei9dē ſpēi
qm̄ ſūt pl'es ad eūdē motū ſpāleʒ
ſaltē mot9 aliaꝝ ſperaꝝ dicā inq̄
ad quē terminū ē i^e qm̄ alios mo
tus ad eūdē r̄minū ſpecifice tibi
dabo ſʒ multiplicato ſubō multi
plicaṙ eius paſſio g^o multiplicato
motu multiplicaṙ & tēp9. maior
p; qm̄ tēp9 nō ſequiṙ precise idi
uiduuʒ caṙ eni a ppriis pricipiis
ſpēi g^o ſeqr̄ necio q tēpus poſſit
multiplecari. g^o ꝛc. Ad rōʒ au
reoli rñ^o & dico q nō ē unū nunc
pbaṙ cū diciṙ q rex frācoꝝ non
poſſit currere & etiā poſſit loqui
nego. ad. pbatōʒ ñulle due actōes
q̄ ſūt facte i alio & alio tpe ꝛc. u eꝝ
ē ſi ſint facte i alia & alia pte tēpo
ris p̄mi ul' i alio & i alio nūc tpis
p̄mi & coīs. ūde dictū ē q tēpus
coē etiā p̄mū ē mēſura oīm tepo
raliū extrīſeca & pēr exñtiā quā
do g^o aliquę due actōes ſil' exiſt
unt & mēſuraṙ eadeʒ pte tēporis
p̄mi tūc dicūṙ eē facta ſil'. nō igiṙ
dicūṙ eē facta ſimul eo q ſunt in
alio & i alio tēpoṙ pticulari. ſʒ qz
ſūt facte i alia & i alia parte tēpo
ris primi. Ad aꝝ diciṙ q itēn
dit de tēpore p̄mo & de illo q eſt
i mēſura oīʒ coīs & extrīſeca. z^a
dubitatō ē utꝝ tēpus ſit p ſe quā
titas cōtinua q nō ſit quātitas p
baṙ qm̄ q̄titas cōtinua ē diſibilis
in eā q ſibi iſūt i 5° me^{ce} partes aūt
tēporis nō ſūt qm̄ fuerūt uel erūt
g^o ꝛc. Itē in eodē capitulo dicit
aꝝ q tēpus ē q̄titas per accidens
qm̄ per accidens ē diſibile diſibili^s
eni ē paſſio quātitatis. Itē q n̄
ſit quātitas cōtinua. pbaṙ qm̄ eſt
nūs mot9 nūs aūt ē q̄titas diſcre
ta. Rñ^o ubi ſciēdū q ē u^a opi
nio aureoli q poīt duas ppōnes
Pria ē q tēpus acceptum per
mōʒ q̄titatis idēr̄miate ē quātitas
cōti^a & nō diſcreta. Alia eſt q
tēpus acceptū per modū quanti
tatis dēr̄miate & mēſurate ē quā
titas cōpoīta ex cōti^a & diſcreta.
Ad cuius euidētiā premittit
q duplex ē quātitas. q̄dā idēr̄mia
ta, ut quātitas nō r̄ducta ad certū
nūʒ & mēſurā ut cū dico lineam
ab^{te} uel ſupficiem. ē aūt alia quā
titas dēr̄miata ut quātitas reduc
ta ad certū nūʒ & mēſurā ut cum
dico bicubitū tribubitū uel line
am triū palmaꝝ uel 4^{or} & ſic de
aliis. Iuxta qd' ſciēdū ut diciṙ
q ſ phm̄ 4° me^{ce} p̄ma ratō meſu
re iueniṙ i quantitate diſcreta &

traſferr̄ ad quātitatē ↄti^{ū}.& hſc ē
q̄ nūq̄ quāti^{s} cōti^{a} pōt aliq̄d mē
ſurare niſi ut reducta ad certum
nū; & mēſurā ſicut liēa abſolute
nō dr̄ mēſurare ſ; linea duaꝝ pal
maꝝ ul̄ triū ꝫ. q̄ ē reducta ad cer
tū nū; dicet̄ mēſurarē. ſic ꝓpor^{t}
dicit̄ de tpe. q̄ pōt ſui du^{r}. uno^{o}
ut ē q̄titas īdet̄miāta. alio^{o} ut ē q̄
titas det̄miāta. prīo^{o} eſt ab^{te} ipſa
ſucceſſio adhuc nō r̄ducta ad cer
tū nū; uel mēſurā. z^{oo} ē q̄titas re
ducta ad certū nū; & mēſuraꝫ &
iſto^{o} tēp9 ē pri9 & poſteri9 ut nu
meratū ī mo^{u}. ūel ē ipā ſucceſſio
nūata & ut tps r̄ ſic q̄titas nūata
dr̄ ān^{9} uel mēſis ul̄ dies. hoc pre
miſſo ꝓbāt̄ p̄dcē due ccncl'oes. &
p̄mo p̄ma ſic tps ut ē quātitas īde
termīata nō eſt aliud quaꝫ ſucceſ
ſio ſed ſucceſſio ē quā^{s} cōti^{a} ipſa
enī ſucceſſio ē q̄da p̄oritas & p^{o}te
rioritas ad aliquē t̄mi; ↄē;. eſt eiꝰ
futuritio & p̄teritō ī cōti^{o} ad pn̄s
g^{o} ꝫ. Cōfir^{t} qz ſic^{t} linea ab^{te}
eſt quā^{s} īdet̄miāta nō diſcreta cū
nō īcludat nū; ſic dico de tēpore
z^{a} ꝓpō ꝓ^{t} ſic oē īcludēs conti
nuitatē & nū; ē quāti^{s} ↄpoīta ex
cōtinuo & diſcreto ſed tps ut eſt
quāti^{s} det̄miata ē huiꝰ^{t} g^{o} ꝫ. mi
nor ꝓ^{t} qz ipm̄ tps īclu^{t} cōti^{t}; p;
qm̄ p^{s} tēporis copulāt̄ ad īdiſibi
le. Quod aūt īcludat nū; & di
ſcretōē; ꝓbāt̄ nā īpoſſi^{e} ē quātitaꝫ
certificari n^{c} determiāri niſi r̄dtū
ĩtū r ad certum nū; nā īpoſſi^{e} ē
de liēa certiſicari quāta ſit niſi ut
ſit reducta ut dicā9 lineā duarū;
palmaꝝ. ſi^{r} īpoſſi^{e} ē r̄cipe ānu;
ut ē quāti^{s} det̄miāta niſi reducē^{o}
ad certū nū; & menſurā &^{cl} &
h^{c} ē plera ītēiō ccmentatoris in
4° h^{r} ↄm̄^{o} z^{o} q p̄cit tps cōpoi ex
cōti^{te} tāq̄ ex māli & ex diſcretōē
tāquā ex formali. Cōtra iſtam
ꝓpōnēar^{t}. īpoſſi^{e} ē alicui ſpēi ali
cuiꝰ generis ī eē duas oppoītas
drās eiꝰdē gn̄is diſas. ſ; cōti^{tas} &
diſcretō ſūt drē op^{te} quāti^{t}; di
uidētes ut p; ī pn̄tis g^{o} ꝫ. Item
nulla aliq̄ enti^{s} q̄ h; eē p̄ciſe per
cōti^{t}; & copulatō; uniꝰ p̄tis cum
alia ē ītriſece diſcreta ſ; tps h; eē
huiꝰ^{t} g^{o} ꝫ. maior p; qm̄ ſi al q̄d
oppoītū ē cā alicuiꝰ ita q̄ p illud
h; eē pre ſ ead obiectū ſibi r̄pu
gnat & ē cā ſui non eē. hoc de ſe
p; & eti per iſtā regulā ſi oppoi
tu; ī oppoīto & ꝓpoītū ī ꝓpoīto
mīor p; dicas enī tu mihi q̄d eſſe
h; tēp9 ubi p̄tes copulāt̄ & quō
h; eē niſi per cōti^{e}; dictū ē enī in
p̄ambulis z^{t} articuli q̄ ſucceſſiua
ſolū; hn̄t eē per hoc q̄ partes co
pulāt̄ ad aliq̄d īdiſibile. Cōfir
mat̄ nullu; eēn^{s} īdiſcretū ē eēn^{s}
ſed oē eēn^{s} cōti^{m} ē eēn^{s} nō diſcre
tū qm̄ oē cōti^{m} dīc p̄ciſiō; & ī
diuiſionē cū conti^{as} ſit q̄dā unitas di
ſcretū aūt dīc p̄ciſionē & diuiſionē
diſcretō enīat^{r} m̄ltitudie; g^{o} ꝫ.

Vnde aūt entiaꝝ quātita^{s} diſcre
tas ſolū poīt nū; & orō; ūde ſolū
poīt ipm̄ tp9 īter quātitates cōti
nuas & tn̄ ſi eēt diſcreta enūarē
ipm̄ īter diſcretas ſi igit̄ iſta opi
nio ītēdit q̄ tpi ī ē cōti^{as} ītriſece
& diſcretō. credo q̄ ē falſa. & non
dubito ſalua ſui grā. ſi aūt intelli
gat q̄ conti^{s} ē ſibi ītriſica diſcre^{o}
uero accn̄talis īq̄tū ui; aīa intelli
git unā p̄tē ut p̄ciſa; ab alia ſic bn̄
ↄcedē;. & iō dico alr̄ ponēdo duas
ꝓpōnes. Pria ē q̄ tēp9 ē perſe
quāti^{s} hoc ꝓbāt̄ ſic oē q̄d p ſe &
ex nā ſua h; partē extra partē eſt
perſe quāti^{s} tēp9 ē h^{t} g^{o} ꝫ. maior
patet qm̄ p̄teritū & futuꝝ ſūt p^{s}
tpis perſe qz nulli alteri cōpetunt
ūde cū p̄tes ſpatii ſint permanē^{s}
p̄tes uero tēporis ſucceſſiue par
tes uero tpis & ſpatii nō pn̄t eſſe
eedē. & iteꝝ qz aliq̄d mobile pōt
trāſire aliq̄d ſpatiū maiꝰ ī minorī
tēpore quā aliq̄d ī maiori tēpore
Itē illud q̄d nō; ꝓpriā extēſionē
h; ꝓpriā quāti^{t} cū extē^{o} ſit pa^{s}
quati^{s} ſ; tps h; extēſiō; ꝓpriam
aliā ab extēſione ſubi & ſpatii p;
qz extē^{o} rea^{t} fluēs ē alia ab extē
ſione rea^{t} pmanēte extē^{o} aūt tpis
ē fluēs ſpatii uero pmanēs. Itē
cui conueniūt paſſiones ꝓprie p
ſe quā^{ts} & ꝓpriſſima rō q̄titatis il
lud p ſe ē quātitas p ſe tps ē huiꝰ^{s}
g^{o} ꝫ. mīor p; qz lōgū & breue p^{s}
cōueniūt tpi ſil^{r} rō mēſure quā
titatis q̄ ē ꝓpria rō quātitatis g^{o}
ꝫ.. z^{a} ꝓpō ē q̄ tps ē perſe quā
titas cōti^{a} ꝓbāt̄ cuiꝰcūq̄ p̄tes in
triſice copulāt̄ ad aliquē terminū
coē; illud ē perſe quātitas conti^{a}
tps ē huiꝰ^{t} g^{o} ꝫ. maior p; ī pn̄tis
mīor etiā p; qz eiꝰ p̄tes copulant̄
ad nūc 4° h^{9}. g^{o} illa rō aureoli p^{e}
ꝓpois nō ꝓbat niſi q̄ diſcretō nō
ſit ſibi tāq̄ accn̄s ut ſi dicerē line
am triū palmaꝝ dico ipā; lineam
ſubtractā termīari q̄ ē accn̄s eius
ūde ſic dicēdo dico unu; ens per
accn̄s. Ad rōes ī oppo^{m}. A. p̄
ma; q̄ ꝓbat q̄ nō ſit quātitas dico
q̄ p̄tes tpis nō ſūt actuate pn̄tia^{ts}
ſ; bn̄ cōtinuatōis & copulatōnis
ul̄ dr̄ q̄ ē diffi^{o} quātitatis pmanē
tis. Ad aliud dico q̄ tps ē q̄tū
per accn̄s cāl̄r qm̄ ſuā quātitate;
trahit ab alio. fcr^{s} aūt ē ens per^{e}
Ad aliud dico q̄ ē nūs motus
.i. mēſura mot9. 3^{a} dubitatō ē
iſta utꝝ tps rea^{t} diſtiguat̄ a mo^{u}
Rn̄^{o} ubi ponā tres ul̄ 4^{or} ꝓpōes
Pria ē q̄ tps q̄d ē ī motu p̄mi
mobilis ſubiue diſtinguit̄ rea^{t} a
motib9 īferiotib9 quos mēſurat
hoc ꝓbāt̄ ſic q̄cūq̄ ſūt ad īuicem
p̄ciſibilia nō ſūt idē rea^{t}. ſed tps
p̄mi & mot9 īferiores ſūt h^{9}. g^{o}
ꝫ. mīor ꝓbāt̄ qm̄ ſi nul9 eēt mo
tus hic īferi9 adhuc poſſet celu;
moueri & p ↄn̄s eēt tps. ſil^{r} ceſſā
te motu p̄mi moīlis & p ↄn̄s eius
tpe adh^{c} hic īferi9 eēt motus ut

f 2

ꝓbatū ē ſupra. Itē qñ́adocūq̄
duo accñ'a ſūt in diſtīctis ſubīs &
determīatis ſūt diſtīcta realr̄ tēpus
ꝑmi mobilis & mot9 īferiores ſunt
huiꝰ g° ꝝ. 2ª ꝓpō eſt ꝙ pars
tēporis ꝑoris diſtīguiṙ a pte tem
poris poſterioris. hoc ꝓbaṙ omē
accñs qđ ē ideȝ realr̄ cū ſubō ali
quo ē in illo ſubō. ſed ps tēporis
prior nō ē ī parte poſteriori mo⁹
qz tūc mēſuraretȝ eā & tūc eēt ꝑor
& nō poſterior qđ ē falſū. ſimulr̄
dico de parte poſteriori tēporis
& parte ꝑori motus. ſicut enim ſe
habet ſubiectū ad ſubm̄ ita accñs
ad accñs. 3ª ꝓpō ē ꝙ cōpando
totū tēp9 ad totū motū ꝑmi mobi
lis tēp9 ꝑmū nō diſtīguiṙ realiter
a motu ī quo ē. ꝓbaṙ oē abſolutū
ꝑus natura alio diſtīctū realiter
ab illo pōt per dinā potētiā ab iº
ſepari iſta pȝ īfallibiliter de9 eñ ī
pōt ſepare q̄cūq̄ abſoluta nō de
pēdētia q̄re eñi de9 nō poteſt hec
duo ſepare certe hoc ē ꝓpter de
pendētiā ad īuicē uel ꝓpter co
realē ydēptitatē. ſed īpoſſi^e ē per
aliquā pōȝ motū eē ſine tpe. hoc
pȝ qz ñ pōt eē mot9 q n ſit prius
& poſteri9 & aliqua pars ꝑterita
& aliqua futura hec aūt ſūt ipm̄
tēpus g° ꝝ. Itē tēpus ē paſſio
motus paſſio aūt nō diſtīguitur
a ſubō ut ſuppo° ꝓbatū eñi fuit
in ꝑmo libro. g° ꝝ. 4ª ꝓpō ē ꝙ
tēpus diſtīguiṙ formalr̄ a motu
patȝ qm̄ paſſio diſtīguiṙ formalr̄
a ſubō g° ꝝ. unde tps addit ſupra
motū re^{u}ȝ aptitudinalē. ūde ſic^t
riſibile addit ſupra hoīeȝ re^{u}ȝ ap
titudinalē ſic etiā tps ſup motuȝ
ūnde ſicut accidit hoī ꝙ actu ride
at. ita accedit motui ꝙ ac^u moue
tur addit igiṙ ſupra motū tēpus
nūabilitatē tēp9 igiṙ & mot9 ſūt
ſc̄ēnūalr̄ diſtīcta tamē formalr̄.

Cōtra 3ªȝ cōcl̄oȝ arᵗ ꝑmo ſic.
q̄cūq̄ adīuicē referūṙ relatiōe ra
li illa talia nō ſūt idē realiter qz
oīs relatō talis reqrit duo extre
ma diſtīcta realr̄ qm̄ relatiā ſunt
quoꝝ eē ē ad aliud igiṙ relatiā ra
lia ſūt quoꝝ eē ē ad aliud realiter
ſed tēp9 & mot9 ſūt huiꝰ pȝ qm̄
ſe habēt ſic^t mēſura & mēſuratū

Cōfirmaṙ idē ad ſe nō referṙ
relatōe reali 5° me^{ce}. Itē q̄cūq̄
p⁹ copulāṙ ad aliū terminū eēn̄
bñt eēntialr̄ aliā & aliā cōtiā^{e}ȝ & p
ꝯñs ei9 q̄titas ē diſtīcta eēntialiṙ
ſed mutatū eē ad qđ copulāṙ p⁹
mot9 & iſtas ad qđ copulāṙ p tē
tpis nō ſūt idē eēnᵃ g° ꝝ. Rñ
ad ꝑmā dico ꝙ mēſura extrīſeca
referṙ realr̄ ad mēſuratū & ſic cō
pando tēp9 coē ad mot9 īferiores
ſic ipā diſtīguūṙ realr̄. Ad cō
firmatōȝ ꝑ idē dico. Ad 2^{m} dico
ꝙ nūc & mutatū eē ſūt idē eēnlr̄
tñ diſtīcta ex natura rei ꝓpter ꝙ
diuerſa noīa ſortiūṙ. 4ª dubi^e
ē iſta utꝝ tps ſit paſſio uel ſeq̄la
mot9. Rñ ubi ſcīēdū ꝙ ē una
opīo gerhardi odonis ponēs du
as cōcl̄oes. Pria ē ꝙ tps huit
eē ante mūdi īitiū & īceptōȝ cui9
liber creature ſic ꝙ fuit ab eterno
hoc ꝓbaṙ ſic ante mūdi īitiū de9
potuit angelū ꝓducere alio non
ꝓducto tūc ponaṙ ꝙ ꝓducatur
un9 āgel9 q nō fuit tūc ꝓductus
tūc ille angel9 2ᵘ fuit ſimul ꝓdu
ctus cū ꝑmo uel poſteri9 non ſic
qm̄ pri9 exiſtit alio non exñte g°
poſterius & alter pri9. ſed prius
& poſterius ſūt ipm̄ tps ut patȝ p
cōmētatorē 4^{c} hui9 g° ꝝ. Pre
terea ubi ē dare mutatōȝ cōtinuā
& eternā ibi ē dare tēpus ſed ab
eterno ē dare mutatōȝ conti^{a}ȝ pᵗ
qm̄ ꝙ trāſit cōti^e ab eſſe poſſibili
ad eē īpoſſibile mutaṙ cōtinue ſȝ
aīa añtex^t ul' cui9libȝ alteri9 crea
ture ē hui9^t ꝓbatō qm̄ accipio ñc
ī quo deus potuit ꝓducere mun
dū antequā ꝓduxiſſet ſp eīȝ fuit
ueꝝ dicere potuit nūc producē
mūdū pro iᵗᵒ nūc g° nūc mūd9
fuit poſſibilis produci & deſina
tōnē ipi9 nūc l' p9 iſtud nūc mun
dus nō fuit poſſibilis pro iᵗᵒ nūc
ſicut nec añx9 nō ē mō poſſibilis
in nūc uel pro nūc ꝙ fuit ſicut n^e
ē me poſſible creare heri maior
pȝ 8° phicoꝝ ubi ex eṙnitate mu
tatōis arguit eternitatē tpis.

Itē extrema cōtradictoria ea
dē mēſura mēſuraṙ & etiā hitus
& ꝑuatio pȝ de q̄ēte & mo^u 4° h9
ſed oīs mot9 mēſuraṙ tēpore g°
& nō omē eē ei9. ſed ab eṙno fuit
nō eē mot9 g° ꝝ. 2ª cōcl̄o quā
poīt ē iſta ꝙ tps nō ē paſſio n^e ſe
quela motus hoc ꝓbatur ſic nam
paſſio uel ſeq̄la motus ñ ē ſine mo
tu ſȝ tps p^t eē ſine motu g° ꝝ. hᵘᵃ
ꝓbaṙ uñſo motu exñte mobilia q
eſcūt q̄es aūt ē ī tpe ut pȝ 4° hui9
ꝙ eñi q̄eſcit eo mō ſe hȝ nunc &
ꝑus prius aūt & poſteri9 ſūt ipm̄
tps iᵗ ē rō aꝝ. Itē illud ꝙ ꝑexi
gitur ad poſterioritatē motus ul'
īceptōȝ mo⁹ nō ē paſſio uel ſeq̄la
motus ſȝ tps ē hui9^t. g° ꝝ. maior
pȝ q̄ paſſio ul' ſeq̄la motus non
ē ꝑor ipō motu. mior ꝓbaṙ qm̄ ī
ceptio motus ē exit9 mobilis ab
potētia ī actu. iᶜ aūt exit9 exigit u^{m}
qñ ī potēᵃ ſeu ī nō motu & aliud
qñ ī quo moueṙ ſeu exigit ī mo^u
g° ad iſtū exitū ꝑexigiṙ qñ & qñ
& ꝑ ꝯñs tps. Itē nulla paſſio ul'
ſeq̄la motus ē cā ueritatis ꝑmi ꝑn
cipii. ſed tēp9 ē hui9^t g° ꝝ. maior
patet. qz hoc pri^m non pōt eē ue
ruȝ nō exñte cā ſue ueritatis non
exñte aūt motu adhuc ē ueꝝ hoc
ꝑncipiuȝ de quolibet affirmatō l'
negatō. g° ꝝ. ꝓbaṙ mior qz ſi ſtas
ibi poita uerificat iſtud pricipiū
ſimul aūt depēdet a tēpore quia
eſſe ſimul in eodē tēpore ſed ꝙ ſi
multas poiṙ in iſto ꝑncipio patet
p diffiᵒȝ elēchi q̄ ē ꝙ elēc9 ē ly^{m}9

cōtradictōis uni9 & ei9dē nō nois
solū ſed rei & noīs nō ſynonimi
ſed eiuſdē ad idē & ꝫ rōȝ & ī eodē
tēpore. Cōⁿ iſtā opiōȝ arguiꝛ
ē eni certū & cōtra totā phiāȝ. & p°
arguiꝛ cōtra pmā ɔ°ȝ ꝙ tēpus nō
ſit ab eterno p aug°. & bedaȝ. ſup
geñ. ad lrāȝ q ponūt tēpus eſſe ꝑ
ductū ab īitio mūdi ūde ponunt
q°ꝛ eſſe ſimul creata ſcȝ naturam
angelicam celū ēpireū materiam
primaȝ & tēpus ſꝫ ab eterno fuit
tēpus g° ab eterno babuit aliqd
ſubm̄ & iſtud nō fuit de9 cū de9
ñ ē ſub.m̄ accñtis g° ab eterno fu
it aliqua creatura q̄ fuit ſubiectū
tēporis. ſed hoc ē ɔtra ueritatem
& iſtū doctorē & fideȝ. g° ꝫ. Nec
uidetur ſalua ſui reuerēᵃ ꝫ ueritā
tem eſſe dictū ꝙ tēpus nihil habȝ
ꝑ ſubō ut dicit ſed ē quoddā ɔñs
ueꝝ ſcȝ deuȝ uel ſeq̄la nā oē ens
uel ē ēns ī ſe uel ī alio tēpus non
ē ēs pſe cū nō ſit ſubī g° ē ens in
alio. Itē ſi tue rōes ualerēt per
ideȝ pbarē ꝙ deus ncccio pduxiſ
ſet tps illud eni pncipiū de quoli
bet affirmatō uel negatō ꝫ eſt ne
ceſſario ueꝝ ꝙ p te nō uerificaꝛ
ſine tps. Cōⁿ zᵃȝ ɔcl°ȝ eſt pla
na itentō cōmētatoris & aꝝ q° b9
Itē qm̄ ī ē omni ſoli & ſp ut pȝ
p phm̄ ꝙ etiā ſit ſeq̄la motus. pᵃ.
oīs mēſura ſucceſſiua ē ɔſecūtia
entis forᵃ ſucceſſiui ſed oē ſucce
ſſiuū ē mot9 uel fūdatur ī motu

qūodā° qd dico p actōȝ & paſſiōȝ
g° ꝫ. maior patet qz nullū ſucce
ſſiuū pōt mēſurare ens pmanēs
iſta pȝ quoniaȝ mēſura & mēſura
tū debēt eſſe unigenea & debent
pportōnari cui9ᵗ ūo ſūt pmanēs
& ſucceſſiuū. dico g° ꝙ ceſſante
omī motu nō ē tps poᵘᵉ niſi ſolū
puatiue Pro euidēᵃ tamē hui9
materie iuxta uerba phī hic in q°
Sciēdū qm̄ qes per accñs mēſu
ratur hic ymaginatur ſic. quia
ī eo ꝙ tantus motus poſſet fieri ī
tāto tēpore iō per hoc ꝙ auffertꝛ
mot9 ptiū tēporis ꝫ mēſurā mo
tus q̄ poſſet fieri ī tāto tēpore ſic
dicamus tātā quātitatē eſſe qetis
& dicimus durarē qetē per unaȝ
diē qz igiꝛ motum illum ſi eſſet
tēpus menſuraret per ſe ideo & q
es cuius quātitatis indicatuꝛ ex
quātitate motus qui poſſit fieri
in tāto tēpore dicitur menſurari
ī tāto tēpore & hoc eſt per accñs.
ſicut ſi ymaginarem ūacuū ita ꝙ
nullum corpus eſſet inter latera
domus & eſſem infra latera dō9
eſſe dicerē ūacuū tāte quātitatis
puta decē pedum in longitudine
nō qd ꝫ ueritatem illaȝ quantita
tem haberet cū ſit nihil ſed p acci
dens quia corpus tante quanti
tatis natū ē ī tali loco rcipi. Ad
rōes pdicti doctoris. rñ°. Ad
pmā dico ꝙ prius & poſt eri9 pñt
ſui duᵃ. Voc° reaᵗ formaᵗ & poᵘᵉ

& iſto° ſūt tēpus & arguūt tēpus
Alio° q̄ſi mō ymaginatiuo & pua
tiuo & q̄ſi per quādā coexñᵃȝ tpi
poſſibili ſi eēt & iſto° ñ. arguunt
tēpus. unde ymaginor ſic ꝙ ante
mūdi initiū nō fuit pri9 & poſte
rius niſi ſolū mō ymaginaᵘᵒ & p
uatiuo ſicut de ſpatio uacuo qd
diciꝛ tātū quātū ē iſtud qd reciᵃ
cū tamē nulla ſit ibi quātitas po
ſitiue dici9 eni prius & poſterius
ſūt in eternitate nō tamē formalꝛ
cū īdiuiſibile ſit ſed quaī uirtua
liter & per quādaȝ coexñᵃȝ tēpis
ſi oȝ q̄ ſi eēt coexiſteret ſibi. Ad
zᵐ diciꝛ ꝙ nō ē īmutatō ralis cū
nihil exiſtat realꝛ ſed ſolū modo
ymaginatiuo. Ad ȝᵐ dico ꝙ ñ
oȝ extrema cōtradictoria mēſura
ri eadē mēſura poᵘᵃ ſed res actu
mēſuraꝛ iᵃ poᵘᵃ ſed res ī poᵃ mē
ſuraꝛ puatiue puta qz poſſȝ dici
tm̄ dñaſſe ſicut declaratuȝ eſt de
ſpatio uacuo & qete. Ad rōes
cōtra zᵃȝ cōclᵒȝ factas. Rñ° ad p
mā cōce° maiorē & negādo mīorē
Ad pbatōȝ dico ꝙ ſuppoſito
ꝙ ceſſaret ois mot9 & pm9 & alii ad
hūc 1 prie nō eſſet quies nec qui
eſceret. Et ſi dicaꝛ cōⁿ ꝙ nō moᵃ
nō ē aptū natū moueri g° hoc qe
ſcit. rñ° negā° ɔᵃȝ qz ē fallā ɔñtis
oȝ eni addere ꝙ ſit mēſura ī qua
moīle aptū natū ſit moueri. Sup
poito aūt ꝙ null9 mot9 eſſet hoc
deficeret uel diceretꝛ ſicut ē ſupi

us dictū. Ad aliud dico ꝙ ſiꝛ
fuit moīle & motus ſaltē de pmo
mobili illud etiā nō ē niſi ymagi
natio ut qñ & qñ. Ad ȝᵐ dico
ꝙ ad ueritatē pmi pncipii nō req
ritur tps poᵘᵉ & realꝛ ſȝ puatiue
& quaī ymaginatiue ſicȝ ſtāt ꝙ tpe
ſit tēpus ad ueritatē hui9 pncipii
Hiis uiſis rñ° ad rōes pncipa
les. Ad pmā dico ꝙ licet ptes
tēporis nō ſint actualiᵗᵉ pmanēᵗᵉ
& pñtialitatis ſūt tñ acualitate c9
daȝ cōtinuatōis & copulatōis & ac
tualitate ſucceſſiua & hoc ſuffiᶜ
ut dictū ē ī ſucceſſiuis. Ad zᵐ
dico ꝙ ptitū & futuꝝ ſūt actua
litate cōtiatōis & copulatōis & h°
ſufficit ut dictū ē ad eē tpis. ūde
licet neutra pars tpis ſit pñs qz
cū oīs pars tēporis ſit pōr uel po
ſterior pterita uel futura tēporis
tamē diciꝛ pſens eſſe ſic ꝙ iſta ꝑ
pō tps ē nūc ſit uera qz actu eſt
cōtia° uni9 ptis cū alia ad mutatū
eſſe cui9 cōtiatōis tēpus diciꝛ ha
bere eſſe ūde ſicut illa ē uera mo
tus ē nūc licet utraꝙ pars motus
ſit facta uel fienda uerū ptñ rōne
realis cōtiatōis uni9 partis cū aᵃ
ad mutatū eſſe motus diciꝛ nunc
eſſe. Sciēdū tñ ꝙ iſta ppō tēpus
ē nūc uꝉ motus ē nūc habȝ dupli
cem itellectū. unū ꝙ nūc ſit men
ſura act9 deſignati & illo° ē falſa
quoniam motus nō in iſtāti men
ſuratur. aliū itellectū pōt habere

ꝙ nūc dicat mēſurā cōpoīs pdica
ti cū ſubiecto uel huius diuerſita
tis ſubiecti ad pdicatū & iſto mō
ē uera nā i omi ppōe uera de pñti
unitur ſubiecto p īſtāti īdiuiſibi
li ſed ſtāt ſimul ita ꝙ eius ueritas
meſuraf īſtanti īdiuiſibili non tñ
oꝫ ꝙ actus deſignatus partiū mē
ſuretur tēpore & tamē p inſtanti
uniretur pdicatū ſubiecto Ex
pdictis igitur cōcedo ꝙ ad eē tē
pis ſufficit ꝙ ſit aliquod īdīſibi
le cōtinuās unā partē cū alia ita ꝙ
per eſſe inſtātis denomiātur tps
eſſe ut dictuꝫ ē. Sed circa hoc
ſūt aliqua dubia. Primo qꝛ ſe
quitur ſi ex hoc ꝙ mutatum eſſe
eſſet aliquid īdīſibile ꝙ ſimul de
eodē eſſet uerꝫ dicere ꝙ mouere
tur & quieſceret. pbatio nā pono
ꝙ de quieſcēti fiat motus i eodē
īſtanti p ꝯñs termiāf quies & inci
pit motus. ſi gͦ ad hoc ꝙ motus
ſit uel ad ueritatē huius iſte moꝰ
ſufficeret ꝙ īciperet nūc mouī
quāuis p inſtāti non mouētur p
eandem natūrā ſufficeret ad hoc
ꝙ iſta eſſet uera iſte quieſcit i eo
dem termino īdīſibili quietis &
ſic ſimul mouetur & quieſcit. Si
militer uerꝫ eſſet dicere ꝙ ſil eēt
dies & nox in eodē īſtanti ī quo
unū terminatur alterꝫ īcipit. gͦ ẍ.
Itē īpoſſibile ē ꝙ aliquid heāt
eſſe per aliud oppōitū ſibi ſed di
uiſibile & īdiuiſibile ſūt oppoſita.

gͦ īpoſſibile ē ꝙ tēpus qđ ē diui
ſibile habeat eſſe per iſtans qđ ē
īdiuiſibile. Itē illa q̄ nō ſūt con
tinuari nō poſſūt. hoc pꝫ & pbaſ
qnia in illo ꝙ nihil ē actu non pōt
fūdari aliud actu quoniā fūdam̄
tū ē maioris entitatis quam fun
datum cōtinuatio aūt ē ē quid ac
tuale pteritū & futurꝫ aūt nō ſūt
gͦ ẍ. Rñº ad primū dico ꝙ ad eē
motus uel tēporis uel cuiuſcūq͂
ſucceſſiui nō eſt ſuffitiens eſſe in
diuiſibile initians uel terminans
ſed requiritur aliquod īdiuiſibi
le actu cōtinuās partē priorē cuꝫ
poſteriori ad hoc ꝙ motus pſens
uel motus denominetur eſſe.
Iuxta ꝙ ſciendū ꝙ quāuis hec
ppō ſit necca oē aīal currit uel nō
currit mouef uel nō mouef non
ē uera in quolibet tpe & quolibꝫ
inſtāti tēporis nō tamē hͨ ē necca
omne animal mouef uel quieſcit
quia uidetur mīꝫ. Cā autē huiꝰ
ē quia ſi qualibet parte tēporis
ſit hec uera & īpoſſibile ē aliter ſe
habere & in quolibet inſtanti con
tinuāte partes curſus uel etiam
partes quietis tamē inſtāti termi
nās quieteꝫ & terminente motuꝫ
neutra pars diſiūctiue ē uera &
iō necº hanc quāuis pbabilis ſof
dū ē de neccite mouef uel qeſcit
qm̄ pōt eē falſa ut dictū ē. Ad
aliud dico ꝙ tēpꝰ nō hꝫ eē p īdiſi
bilitatꝫ ſꝫ p ſubſtracm īdiſibilitati

unde licꝫ diuiſibile & īdīſibile for
maliter ſumēdo ſint oppoſita non
tñ p ſubſtracto. Ad aliud pro
cuiꝰ euidēa ē ſciēdū ꝙ de nūo re
rum q̄dā habēt eē ī iſtāti & īpoſſi
bile ē eas eē pplus quā per īſtās
ut generatō & corruptō ut dicūt
acceptōꝫ nouā ſui eſſe. q̄dā uero
ſūt q̄ habēt eē ī īſtāti p plꝰ quā p
īſtās ut pmanētia. q̄dā uero ſunt
q̄ habēt eſſe p inſtās & īpoſſiͤ eſt
eas eſſe i inſtāti ſicut ſūt oīa ſuc
ceſſiua. dico igif ꝙ licet ptes tem
poris nō ſūt ī uno inſtāti ſunt tñ
ī plus quam per iſtās. Ad rōꝫ
enī cōtinuitatis ſufficit ultima eē
ſimul uel dicif ꝙ ſūt ſimul actu
alitate copulatōis in ptibus igif
cōtinuatis dicif uel fūdatur con
tinuatio. Ad 3m pncipale dico
ꝙ diſcretō ieſt tēpori ab aīa licet
quātū ad totā ſuā entitatē ſit pter
animā formalr. Ad aliud dico
ꝙ ſumif ibi nūs p menſura qđ
apparet ex hoc ꝙ dicit ꝙ eſſe ī tē
pore eſt mēſurari temporē. & ſic
terminatur q̄ſtio ad pſens.

VERITVR Con
ſequēter. utrꝫ īſtās ſ
ſui ſubāꝫ maneāt uͫ
& idē i toto tēpore. &
uidef. ꝙ ñ. quia ſeqretꝙ illa (que
ſūt facta nūc & infra milleſimuꝫ
ānū) eſſent ſimul ſimultate ſ ſub
ſtātiā. ſed nec ſ ſubſtātiā. nec ſ eē

eſt poſſibile gͦ ẍ. Itē ſequif ꝙ i
ſtans ſ ſubām eſſet equale tēpori.
ꝯñs ē falſū. gͦ & aūs. falſitas ꝯñtis
patet. quia nulla entitas ſimplr ī
diuiſibilis pōt eſt adequari entita
ti ī infinitū diuiſibile. inſtans aūt
eſt indiuiſibile, tempus autem eſt
diuiſibile gͦ ẍ. ꝯña pbaf. nam ex
quo eſt idē in toto tēpore nō pōt
excedi a toto tēpore. ¶ In oppo
ſitum eſt arꝫ in 4º huius ubi po
nit ꝙ inſtans eſt unum. & idem ſ
ſubſtanciam diuerſum tamen ſ
rationē uel eſſe. Rñº ubi ſic p
cedam. Primo qdem recitabif
una opinio q̄ etiam uidebitur phī
in qua uniuerſaliter tota ꝯitas cō
cordat. 2º ipām impbabo per
rōēs mihi fidē facientes & ponef
ppa opīo. 3º mouebūf q̄dā du
bia circa maꝫ de īſtāti. Quātū
ad pmū ē ſcibdūꝫ ꝙ eſt una opīo
aureoli ī 2º ſent etiarꝫ recitās prīo
tria dicta arꝫ. 2º termīat cōclōꝫ q̄
ītēdit arꝫ. Primū dictū ē iſtud ꝙ
attribuit ipī nūc ꝙ ipm̄ nūc ē idē
ī toto tpe ſ ſubāꝫ & ſoᵐ drñs pōs
aliud & aliud eē & ſ rōꝫ. & ponit
duo exᵃ. Priᵐ ē de pūcto qꝛ ſ
ymaginatōꝫ mathēcoꝝ pūctꝰ flu
ens cāt liēā ſic ꝙ idē pūctꝰ maēat
ſ ſubāꝫ ī toº fluxu idē uariaf tñ
ſ eē ꝙ ītellıᵃ ī aº & ī aº ſitu ſic nūc
fluēs cāt tēpꝰ & ē idē ī toº fluxu
ſ ſubſtātiam drñs ſecūdum eſſe.
Aliud exemplum adducit de

corruſcho ī camēa & ī domo ꝰ ſub
ſtātiā eni ē idē ubi; dr̄t tamē eſſe
ꝰ eē uel ꝰ ratōnē ſicut ſor̄ ſedens
dr̄t a ſe nō ſedēte. 2m dictū ē
iſtud ꝙ nō ſeqr̄ illud ꝙ ſert ſicut
tēpus ſeqr̄ ipm̄ motū & ſicut mo
bile ē idē ī toto motu ꝰ ſubām &
nō ꝰ eſſe ſic ē nūc uel iſtās. 3m
dictū ē ꝙ nūc ut diſcōtinuat tēpꝰ
ē ī actu & eſt termiꝰ ipiꝰ ſicut pū
ctus factus ī acu diſcōtīat ipām li
neam ſic nūc ī actu diſcōtīat tēpꝰ
& ē terminus eius & ſicut pūctꝰ
ī potētia cōtinuat ipām lineam ſic
nūc ī potētia ipm̄ tēpus. Hoc
pmiſſo declarat poitōz ſuam. Ad
cuius euidētiā ſciēdū ē ut dicit ꝙ
tēpus nō habet eſſe preter animā
hoc aūt dat ut dicit multa īcōue
niētia ſequūr̄ q̄ adducūr̄ contra
iſtā ꝯo3 q̄ ē aꝝ cōcludere ē determīac
tempus ar2 ut dicit habet eſſe ab
anima & aꝝ etiā ymaginaꝛ contīa
tōnē tēporis eſſe ab anīa eo modo
quo ymaginatur mathēcꝰ pūctū
per ſe fluxū cāre lineā mathācas
Mathēcꝰ igit uolēs ymaginare li
neā rectā ymaginaꝛ fluxū uniꝰ
pūcti in rectū & etiā uolens yma
ginari lineam circularē apphēdit
fluxū puncti circularis ſic ꝰ aꝝ
eſt de inſtāti quoniā ſi uelim facē
tēpus preteritū in actu ymagia
tur uūc fluens uſq ad iſtud pre
ſens ſignatū. Eo mō etiā ſic uelī
facere tēpus futurū ī actu yma
ginātūr quoddā īdiuiſibile fluer̄
ab iſto mutato eſſe ſemp in poſte
rius & ille fluxus eſt ipm̄ tēpus
& per hoc ipſe putat euadere ad
oēs difficultates. Contra iſtā
opinionē arguiꝛ .& etiā tria dcā
dicit eni tria falſa manifeſte. pmo
in hoc ꝙ dicit tēpus eſſe ab anima
hoc eni eſt ī precedēti q̄ſtione ip
batū & eſt articulus excoīcatus
pariſius per epm̄ pariſienſem &
p totā uniuerſitatē q̄ determīac
eſſe erroneū ponere euū & tēpꝰ
eſſe in ſola apprehenſione anime
& ponitur ſub centeſimo & nona
geſimo quarto errore. Quan
tum ad 2m. etiā ꝙ dicit iſtās flue
re & refluere. a2 quia indiuiſibile
nō poteſt fluere nec etiā moue
ri 6o huius. Item ſi inſtās eſſet
cauſa temporis quero in quo ge
nere cauſe. nō in cauſa materiali
quia tunc eſſet ſubiectū tēporis
indiuiſibile autem non eſt ſubiec
tum diuiſibilis nc formalis cērtū
eſt eni ꝙ inſtans nō eſt forma tem
poris ſicut nc pūctꝰ ē fora lineec
nc fīalis p3 nc effīēs qm̄ idē ē ſub
iectū paſſiōis & efficiētis Item
qz fīꝰ rei nō ē cā effitiēs rei iſtās
autē fīꝰ tpis. Itē q̄ro de fluxū p
quē cāt ꝉ ē tps uel eſt motus qm̄
cū ſit ſucceſſiuū necē eſt ꝙ ſit al
teꝝ hoꝝ nō motꝰ qz motꝰ ē flux
us moīls nc tps qz tūc p tps cā
reꝛ tps & tūc pcedēt ī infinitū.

Itē ī quocūq fluēte ē fluxꝰ ſ3
inſtās nō pōt eē ſubm̄ fluxꝰ. mi
nor pbaꝛ quoniā fluxꝰ dicit quā
dā ſucceſſionē & diſibilitatē nullū
eni idiſibile pōt eē ſubm̄ diſibilis
go ꝛc. Itē ſi iſtās p ſuū fluxum
cāret & tps ſe2 ꝙ adeq̄reꝛ tpi ipſi
totaliter eēt aliq̄ pars ipiꝰ tpis q̄
nō eēt cāta p fluxū iſtātis. ſ3 idiſi
bile nō pōt adequari diuiſibili go
ꝛc. de imaginatōe igr̄ mathēcoꝝ
dico breuiter ꝙ credo ipām eſſe
falſam nec ut credo aꝝ loq̄baꝛ de
mēte ſua ſ. forte hoc dixit ꝰ opi
nionē mathēcoꝝ. Coñ 3m pri
cipale ar2 ꝙ nō ſit idē iſtās ꝰ ſub
ſtātiā ī toto tpe. prio ſic īpoſſibile
ē ꝙ inter aliquā entitatē ꝰ ſubām
u3 ſim2 idiſic3 iꝛ medieꝛ aliq̄ entis
diuiſibilis ſed īter q̄cūq duo in
ſtātia ī tpe ꝰ doctrinā aꝝ in 6o hꝰ
cadit tēpus mediū go īpoſſic ē ꝙ
ſubā huiꝰ inſtātis & illius ſit una
īptibiliter maior p3 quoniā īter
q̄cūq duo cadit mediū ipā ꝰ ſub
ſtātiā ſūt pciſa & ſepata. Cōſte
maꝛ accipio duo iſtātia īter que
claudiꝛ aliqua pars tēporis & tūc
uꝉ ſubā huiꝰ iſtantis ē ſubā illiꝰ ī
ſtātis uel alia ſi alia habeꝛ ppōm
ſi eadē go uni una & alia. ſed īter
q̄ cadit entitas diſibilis media oni
ē uniꝰ nō ē aliud go ꝛc. Itē q̄cū
ſūt ſimul ī diuerſis ptibus tēpis
illa īpciſibilia & īdiſtīcta nō ſunt
unū ꝰ ſubām ſ3 iſtātia tpis ſūt ſic
īdiſtīctis ptibus tēporis go ꝛc. aoz
p3 qz īpoſſic eē uideꝛ ꝙ idē nūo
ꝰ ſubām ſit īdiſtīctis ptibus & di
uerſis ſimul quaꝝ una eaꝝ ē ex
tra aliā ꝰ ſubām qz oē tale ꝰ ſub
ſtātiam pluriſicaꝛ. Et iteꝝ quia
ſicut partes ꝰ eaꝝ ſubām ſunt di
ſtīcte qz unaꝰ ꝰ eſſentiā uel ſubā
ē extra aliā ita & ea q̄ ſūt ī eis. mi
nor pbatur qz ī tēpore ſūt ptes
īfinite q̄ꝝ q̄lib3 alteri cōtinuatur
per iſtātia q̄ q̄dē ſūt īfinita & non
ſunt īmediata go o3 ꝙ ſint ī diſtin
ctis partibus tēporis. Item ac
cipio duas partes tēporis ſcilic3
pteritū & futurū & accipio iſtās
q̄d continuat ipſas duas partes.
tūc q̄ro an ſubā huius iſtātis trā
ſeūtis iſta pre adueniēte puta qñ
pars futura trāſit in pteritā q̄ro
tale iſtās ſi ꝰ ſubām eiꝰ corrūpiꝛ
uel remanet. ſi dicaꝛ ꝙ ſubā eius
trāſeat & deſinat ſicut ps illa quā
copulat habeo ppom ſi dicaꝛ q̄d
ſubā eiꝰ. nō deſinit ſe2 go ꝙ trāſit
de ſubō ī ſubm̄ & d̄ una pte tpis
ī aliā ſ3 hoc ē maīe īpoſſic go ꝛc.

Itē ſic ſe hab3 mūtū eē ad mo
tū & pūctꝰ ad lineā ſic iſtās ad tps
iſta ppō ē aꝝ ſ3 mūtū eē in motu
& pūctꝰ ī linea nō ſūt idē ꝰ ſubā
go nec per ꝯñs iſtans in tempore
minor enim patet de puncto in li
nea ſatis eſt clarū. nā uno pūcto
corrupto poteſt alius remanere
qñ eni due po line ſūt ī actu ille

pñ tuſq copulat corrũpt⁹ ē alr
eēt ī duo diſus pūct⁹ ille & erunt
duo de nouo ꝑducti ꝗ mũto eſſe
etiã p; qm̃ anteq𝔡libet eſt aliud
idē aũt ſ ſubã; nō ē añ ſe g° ꝛc. tũ
etiã qz cũ cuilibet mũto eē corre
ſpōdeat ſuũ ꝓpriũ nũc ſic unu;
mutatũ eē ē ante aliud ī īfinitum
ita unũ inſtãs ante aliud ī īfinitũ
ſed idē ſ ſubiectũ ñ ē prius ſe g°
ꝛc. Itē ſequiᷣ ꝙ plura ñc eſſent
ſimul ꝓbatio nã cuilibet mutato
eē ī motu corrñd; ſuũ ñc in tpe
per te enī manet idē nunc in toto
tēpore ſ ſubã; g° & oĩa mũta eē
ī motu ſũt ī eodē nũc. ex quo ſe²
ꝙ plᵃ nũc corrñdēª pluribꝫ mu
tatis eē e ēnt ſiꝰ hoc ē īpoſſibile.
g° ꝛc. Itē cōtᷣ iſtã cōclōẽ; argui
tur p rōẽ; aꝝ qz ſi iſtãs nō manet
idē ſ ſubãm tũc corrũpereᷣ. ꝯñs
ē falſu; g° & añs. falſitas ꝯñtis ꝓ
batur qz uꝰ corrũpereᷣ ī ſe ipm̃
& hoc nō quia tũc ſimul eſſet &
nō eſſet uel in alio inſtanti & hoc
nō pōt eſſe quia uel corrũpereᷣ
in precedēti uel ī ſequēti nō ī pre
cedēti quoniã tũc corrũperetur
ãteq̃ã eſſet nec in ſequēti quia ꝰ
ī mediato ꝰ ī imeᵗᵒ non ī imediato
quia iſtãs nō ē imediatũ inſtanti
quia illud q𝔡 nũquã fuit nec ī to
to tēpore ꝑterito fuit incipit eſſe
ſ; iſtãs nō fuit g° p ꝯñs īcipit eſſe
nec īmediato qz īter talia inſtãtia
mediata cadit mediũ tēpus & eũ

ſiᵉ in quolibet tēpore ſũt īfinita iſtã
tia g° per ꝯñs iſtud inſtãs nō poſ
ſet corrũpi qm̃ corrũpereᷣ īfiniᵃ
īſtantia q𝔡 ē falſu;. g° ꝛc. Item
uel corrũpereᷣ quãdo ē uꝰ quãᵒ
nō ē nō quãdo ē qz tũc hrēt ſiꝰ eē
& nō eſſe & quãdo ē īcipit eſſe ſ;
ꝙ īcipit eē nō deſinit eſſe cũ ſint
oppoita g° quãdo ē nō deſinit ñᶜ
corrũpiᷣ nᶜ quãdo nō ē qz quan
do nō ē iam eſt corruptũ uel non
dum īcipit. g° ꝛc. Rñº ad ꝑmũ
dicũt aliqui ꝙ iſtãs ꝓprie nō cor
rũpiᷣ nᶜ generaᷣ qz oĩs generaᵒ
ſiue corruptō mēſuraᷣ aliq̃ men
ſura uerũptm̃ pōt bñ īciperᷣ eē uꝰ
deſinere in plus enī ſe h; īceptio
quã generatō. aliter diciᷣ ab aliis
ꝙ inſtans bene corrũpitur ſ; nō
mēſũratur eiũs corruptō aliqua
mēſura. Eſt enī mēſura p eſſenᵗᶦ
ũde quãdo aliquid eſt tale deno
minatiue & aliud eſſentiale ſtãdũ
eſt in illo quod eſt tale eſſentiaꝰ
Iſta rñº licet habeat apparētiã
de inſtanti. non tollit tamē diffiᶜᵗ
quoniã ego arguo de mutato eſſe
in motu ſi corrũpitur ī tempore
uel in inſtanti nō in tēpore quoni
am cōtradictoria eadem mēſura
mēſuraᷣ ut hitus & ꝑuatō ut pat;
de gēere & motu. tũ etiã qz nullũ
īdiſibile corrũpiᷣ ī mēſura diſibi
li qm̃ mēſa & mēſatũ dent ꝓpor
tōnari nᶜ ī iſtãti qz ꝰ corrũpēᷣ in
ꝑcedēti ꝰ ī ſequēti ſicᵗ ſupius arᵒ

de inſtanti. & ideo dico aliterᷣ ꝙ in
ſtans uel mutatũ eē nō corrũpiᷣ
ī inſtãti ſ; ī tēpore nec ſic ītelligē
do ꝙ tps ſit mēſura corruptōnis
p⁹ eoꝝ ſed qm̃ cedũt ad ceſſatō;
tēpis uel alicui⁹ diuiſibilis indi
uiſibile enī nō cedit niſi p ceſſatō
nem alicui⁹ diuiſibilis ũde inſtãs
nũc pñs nō cedit niſi p hoc ꝙ ſit
ꝑteritũ. nō aũt fit ꝑteritũ p ſola;
ceſſatō; īdiuiſibilis ꝙ ꝓbaᷣ nam
ipã tēpore ceſſa q̃ro an īter iſtãs
ꝙ nũc ē pñtialꝛ & īter nũc etiã ꝙ
factũ ē iã ꝑteritũ fuit mediũ uel
nō. ſi ſic g° aliquid īdiuiſibile ceſ
ſit & per ꝯñs tꝰe īdiuiſibile ceſſit
ad ceſſatō; alicui⁹ diuiſibilis. ſi ñ
ē mediũ g° ſũt ſiꝰ totaliter cũ g°
unũ ſit pñs & reliquũ erit pñs
& per ꝯñs nō erit ceſſũ g° iſta ꝓ
pō ē cōcedēda neccio ꝙ oē īdiuiſile
cedit diuiſibiliter ñ ſic ꝙ una pᵗ
cedat prĩo & alia ſubſeq̃ᷣ īmedia
te cũ ſit īdiuiſibile ſed qm̃ ñ cedit
niſi ad ceſſatō; alicui⁹ diuiſibilis
nō ſeqᷣ g° ē diuiſibile. na; hoc ꝙ
dico cedere uel pōt dicere uiã ad
ceſſũ uel ipſũ ceſſũ eē nō ſequiᷣ
igꝛ ceſſũ eē ē diuiſibiliter qm̃ ſe;
ad ceſſatō; alicui⁹ diſibilis g° diſi
bilitas ē qz quãdo ceſſũ ē nō ē ſ;
bene cōcedo ꝙ ceſſũ eē ē diſibile
nec cōtigit dare ꝑmũ iſtãs nᶜ pᵃᵗ
pᵗ tēpis ī quo ceſſũ ſit ſicut nec
cōtingit dare ꝑmã ptē motus nec
gᵐ iſtãs p⁹ ſīm in quo ũt ꝓ² ī c°

bũi⁹. Ad zᵐ dico ꝙ corrũpēᷣ
pᵗ duo denoĩaᷣ. p⁹ uiã ad corrup
tũ eē & ſic oē ꝙ corrũpiᷣ quãdo
ē corrũpiᷣ hoc aũt ē ī uia ad cor
ruptũ eē nec ſeqᷣ ꝙ ſiꝰ habeat eē
& nō eē ꝙ p;. alioᵒ pōt denoĩare ꝰ
mutatum corruptum eſt & ſic
iſto modo corrũpiᷣ iſtãs & hab;
corruptũ eē q̃ñ nō ē. Vlterius
quãdo addiᷣ ꝙ ſiꝰ hrē eē & deſine
re eē. ſciēdũ ē ꝙ iſta uerba dupli
citer pñt exponi. unoᵒ p negatō;
ꝑteriti & ſic ꝙ ī toto tēpore non
fuit & per pō; ꝑteriti & per nēᵒ;
futuri & iſtoᵒ optime ſtat ꝙ illud
q𝔡 incipit eē. i. ī tēpore preterito
non fuit ſed in ꝑſenti deſinit eſſe
.i. deinde ñ erit iſtoᵒ pōt expoĩ
per negatōne; ꝑſentis & preteriti
ſic ꝙ nō fuit nec ē per rōe; futu
ri ſcilic; ꝙ erit & iſto mō iſta ſũt
oppoita ꝙ incipit eē & deſinit eē
ꝓ alio quoq; ꝙ dictũ ē ꝙ cōtradic
toria eadē mēſura mēſuranᷣ non
ē ueꝝ certũ ē enī ꝙ eſſe mutati eē
ſolum durat per inſtans & tamen
eius non eſſe ē in toto tpe ſequē
ti bñ ueꝝ ē tamē ꝙ aꝝ ponit hic
de pſenti. Quantum ad tertiũ
articulum moueo aliqua dubia.
Primũ dubiũm ē de acceptōe
hui⁹ noĩs inſtans quare ſic diciᷣ
Rñº ubi ſciēdũm ꝙ inſtans. uno
mō diciᷣ idem ꝙ non ſtans. ideo
dᷣ de aliqᵒ hoĩe ꝙ ē īſtabilis. alioᵒ
diciᷣ idē ꝙ īminēs ꝰ appꝓpiquans

unde dicit̃ de aliq̃ꝺo feſto ꝙ immi
net.i.ꝓpiquat uel iſtat utroꝫ mō
acci² hic iſtās.ē eni ꝓmo' nō ſtās
ſed rapti trāſiens ē aūt z^{o} iueni
ens uel apꝓpīquās qz de tpe nō
haberem⁹ niſi nūc & cū nūc non
ſit idē ī toto tpe poſt unū ſūt alia
z² dubitatō ē utrꝫ de rōe iſtā
tis ſit idīſibilitas.rn̄º ꝑ cui⁹ eui²
pono aliq̄ dicta. Primū ē iſtud
ꝙ iſtāti repugnat rea² dīdi.ꝑbat̃
ſic ſicut ſe hꝫ pūct⁹ ad lineā & uī⁹
ad nūꝫ ita iſtās ad tps.ſꝫ ꝓdūs re
pugnat dīſi⁹ realr̃ g° & iſtāti.ltē
mīmo īq̄tū mīmū repugnat dīſi⁹
alr̃ oꝫ dare ul̃ minus mīmo ſed ī
ſtās ē quodā mīmū g° ẍ. 2^{m}
dictū ē ꝙ īpoſſi^{e} ē in eodē iſtanti
aſſignare alr̃itatē prioritatis & po
ſterioritatis.hoc p² ī ſi n² īdīſibi
li nō pōt aſſignari realr̃ alr̃itas ꝓo
ritatis & poſterioritatis.ſed iſtās
ē ſimplr̃ īdīſi^{e} g° ẍ maior pꝫ ubi
ē pri⁹ & poſteri⁹ ibi ſūt pl̃a & ꝑ
ɔn̄s dīſibili⁹.mīor pꝫ ex p̄cedenti
dicto. 3^{m} dictū ē iſtud ꝙ iſtāti
pōt aſſignari alr̃itas prioritatis &
poſterioritatis ſ̃ rōꝫ.hoc p² qm̄
idē iſtās ē ꝓncipiū uni⁹ ptis tpis
& finis alr̃i⁹ ſꝫ finis & ꝓn^{m} dicūt
alteritates ꝓoritatis & poſteriori
tatis.g° ẍ. 4^{m} dictū ē ꝙ iſtans
nō ē diuiſi^{e} ī plura ſigna realia
ꝑbat̃.nā tūc eēt dīſibile inſtās &
quolibet iſtoꝝ ſigni ficatoꝝ eēt ī
ſtās &^{c} unū iſtās eēt plura iſtan
tia quoꝝ utrūꝫ ē falſū. 5^{m} dic
tum ē ꝙ ī eodē iſtāti tēporis pn̄t
aſſignari plura ſigna rōis.ꝑbat̃.
tū qz idē inſtās ē ꝓn^{m} & finis.
Tū etiā qz ī eodē iſtanti tēꝑis
ſūt plura ſigna nē & cū ſimulta
te iſtātis tēporis ſtat prioritas ſ̃
naturā.ꝑbat̃ qz ꝓpria paſſio eſt
ī eodē iſtati tēporis cū ſubō & tn̄
ē poſterior nā g° ẍ. 6^{m} dictuꝫ
ē iſtud ꝙ de illa alteritate ꝓorita
tis & poſterioritatis ſ̃ rōꝫ nō pn̄t
predicta cōtradictoria uerifica
ri in eodē inſtanti tēporis.ꝑbat̃
qm̄ ipoſſi^{e} ē ꝙ ī eadē mēſura rea
liter indiuiſibile aliquid ſit & nō
ſit ſed iſtans ē realiter īdiuiſibile
g° ẍ. Item cōtraria nō poſſūt
de eodē uerificari in eodem inſtā
ti tēporis impoſſibile ē de eodeꝫ
dicere ꝙ ſit albū & nigrꝝ ſed cō
tradictoria plus opponūt̃ quam
cōtraria g° ẍ. Oppoitūꝫ hui⁹
poit un⁹ doctor ut fuit alibi reci
tatū & ſolutū ad ratōes eius.ſed
ē dubiuꝫ utrꝝ in iſtis ſignis natu
re ſit aliqua ſucceſſio uel ſimul
tas.Rn̄ & dico ꝙ n^{c} hoc n^{c} illud
ē ītrinſice.quia ſimultas & ſucce
ſſio nō cōpetunt menſuris indiui
ſibilibus ſed tm̄ diuiſibil b⁹ ſed
ɔpetit eis diſtīctō tn̄ ſiltas & ſuc
ceſſio pn̄t accipi ut ea extri^{cc} ꝑ co
ꝑatō ad t⁹ l̃ ad iſtās t° ꝙ extn̄^{ce}
exiſtit ſibi.ex^{m} hoc creat̃ u⁹ āge
lꝰ cū ſuo euo craſ a⁹ cū ſuo euo
iſta duo ēūa ſūt diſtīcte mēſure
entiū pmanētiū n^{c} īt̃ ea ē ordo ſuc
ceſſionis & ſimultatis niſi forte ꝑ
cōparatōnē ad eternitatē cui exiſtūt.
3^{m} dubiū ē utrꝝ iſtās ſit ſubā
uel accn̄s rn̄º & dico ꝙ ꝓꝓe loqn̄º
neutrū ē.ꝑbat̃ ꝙ nō ſit ſubā patꝫ
ꝙ aūt nō ſit accn̄s.ꝑbat̃ oē accn̄s
ē ī aliquo ſubō g° ẍ minor ꝑbat̃.
qm̄ uel ē ī ſubō dīſibili uel īdīſibi
li nō īdīſibili qm̄ tūc īdīſibile eēt ī
me'ſtū īdīſibili nec dīſibili qm̄ ī
poſſi^{e} ē accn̄s īdīſibile eſſe ī ſubō
diuiſibili cū ſubm̄ & accn̄s deānt
adequari. Itē accipio iſtans co
pulās ptē preſ̃itā cū futura uel ē
ſubiūa ī pte preſ̃ita ul̃ futura ul̃
ſimul ī āb b⁹ nō in ꝓmis duobus
mois qm̄ q'ra rōe ī una eadē rōne
ī al a.nec ī 3^{a} qz tūc unū accn̄s eēt
ī diuerſis ſubīs qđ ē īpoſſi^{e}.dico
igit̃ ꝙ iſtās nō ē ī tpe n^{c} mūtū eē
ī motu n^{c} pūct⁹ ī linea ſic^{t} accn̄s
ī ſubō nec per mōꝫ īformatiui ſed
ſicut cōti^{a} ī cōtiāto uel termin⁹ ī
termiato. Sed cōtra.qz ſubā
& accn̄s dīdunt oē ens.rn̄º & dico
ꝙ iſta dio nō ē ime^{ta} ꝓprie loquē
do de ſubā & accn̄te de multis eiꝫ
oꝫ dicere ꝙ nec ſubā n^{c} accn̄s pn̄t
ꝑdicari de ipīs eēntialr̃ ut de ulti
mis dr̄is & de multis aliis iſt⁹ g°
dio nō ē ime^{ta} ſꝫ bn̄ iſta oē qđ eſt
uel ē ſubā uel accn̄s uel aliq̄ reali
tās illi⁹ uel iſti⁹. 4^{m} dictuꝫ eſt
utrꝝ iſtās ſit ītrīſecum tēpori uel
idē eēntia².rn̄º ꝙ un⁹ doctor rn̄dꝫ
& dicit ꝙ ſic.qđ ꝑbat̃ ſic.illud
qđ tēp⁹ hꝫ eē for² & a quo ē tēp⁹
īpoſſi^{e} ſepari ē idē eēn² tpi iſtans
ē hui⁹ g° ẍ.maior pꝫ q̄tū ad pri
mā partē.qm̄ uel hꝫ eē aliud for²
per aliqđ diſtīctū ab ipō eēn² per
ſolū eni formale ſibi hꝫ eē forma²
lꝫ poſſit hrē eē effectiue ab aliquo
diſtīcto eēn² ab ipō Quātū ad
z^{a} partē etiā pꝫ qm̄ de⁹ pōt ſepa
re q̄cūq; duo ab'^{a} eēn² diſtincta
mior pꝫ dictū eni fuit ī ꝓcedēti q̄
ſtione ꝙ tp⁹ hꝫ eē for² ꝑ cōti^{o3} ad
īdīſibilia ita ꝙ ꝑ eē īdīſibile noīat̃
tēp⁹ eē & nō pōt ſepari qm̄ tunc
tēp⁹ nō eēt tēp⁹ qm̄ ſi iſtās nō eēt
nō eēt cōtiā^{m} n^{c} per ɔn̄s cōtiatuꝫ
n^{c} per ɔn̄s tēp⁹.g° ẍ.de iſta ratōe
ſi uis potes facer̃ duas.ſi dicat̃ ꝙ
tūc ſeq̄ret̃ ꝙ tūc pūct⁹ eēt de eē²
lineē rn̄º hic aliq̄ cōcedūt iſtā ɔ°ꝫ
qm̄ ſicut ſe habet inſtās ad tēpus
ita pūctus ad lineā ūde primo po
ſterioꝝ ſubā lineē ē ex hiis ſcilicꝫ
ex pūctis. Aliter diceret aliq̄
negādo ɔ̄iaꝫ de⁹ eni poſſet ſepare
lineā ab hiis pūctis ſ̃ltē extremis
de aliis aūt eſt dubitatō qm̄ cū q̄
cūq; ſūt cōtigua ſe tāgūt & tact⁹
& pūctus ſūt eadē primo de gn̄a
tōe & ſimilr̃ q̄cūq; ſe tāgūt ul̃ to
tum tangit totum uel pars partē
uel pars totum.ſi totuꝫ tangit to
tum.ergo totum additūꝫ toto nō
facit maius.ſi pars partem uel

tota iſta pars tāgit totā illā partē uel pars iſtius partē illius. nō p° mō nec 2° mō qm̄ idē argueref ut prius. nc 3° mō qm̄ idē ſeq̄ref ī aliq̄ tēs g° ī idiſtīctis eēntialiter ubi deus r ō pcſſet uicē alterius ſupplere qm̄ īpoſſibile ē illius actualis ſepatō. 5m dubiū ē utrū iſtā tia ſint actu ī tēpore uel ī potētia & ſilr pūcta ī linea. Rn° ſplex ē actualitas. q̄dā ſepatōis ut illud īdiuiſibile dicif eē actu ſic q̄ beāt eē ſepatū ut ſi iſtās eēt ſepatū a tēpore & iſto° ē īpoſſie. Alia ē actualitas ſiatōis ut illud īdiuiſie dicaf eē actu ita q̄ actu terminat illud cui⁹ eſt ut pūcta extrema ī linea dicūf eē actu iſta actualitate

Alia ē actualitas pñtialitatis & iſto° oīa pūcta ī linea ſūt actu ī inſtans uero cōtinuās partē preteritā cū futura ē ſolū pñs alia uo trāſierūt ut q̄ ſūt ī preterito uel q̄ ſūt ī trāſeūdo & q̄ ſūt ī futuro.

Hiis tribus actualitatibus opponif triplex potētialitas ſūme per oppoſitum ut uidebis. 6m dubiū ē utrū pñs ſit pars tēporis uel utrū oīs pars tēporis ſit preterita uel futura. & uidef q̄ nō oīs actio fit ī tēpore. ſi g° oē tēp⁹ ſit pteritū uel futurū & oīs pars ei⁹ ſit pterita uel futura ſeq̄f q̄ oīs actio ſit ī pterito uel ī futuro. ſ3 nullū tale fit ſed ē factū l fiēdū.

Itē oē qd ē pteritū aliqñ fuit pſens qm̄ de quocūq̄ ē uerū dicetur q̄ ē factū ē uerū dicere q̄ aliqñ erit ps ſcz pñs g° iſta pterita aliqñ fuerūt ī pñti q̄ro igif iſtud pñs q̄ ē uel enī ē diuiſibile tēporis l aliqua pars diuiſibilis tēporis. ſi p3 g° diſibile mēſuraf idiſibili q̄ eſt īpoſſie cū nō adequāf ad īuicez. ſi 2m habef ppoſitū. Itē plēs partes mot⁹ pñt eē ſimul g° plures partes tēporis. ſed ptiū q̄ ſūt ſil una non ē preterita & alia futura g° nō ſe q̄ oīs pars tēporis ſit preterita uel futura una prior & alia poſterior. Itez tu dicis q̄ pars tēporis alia ē pior alia poſterior tūc accipio partē piorē uel illa ps pior h3 ptes uel nō. ſi nō g° ē idiſibilis ſi habet uel una ē prior alia uel nō ſ3 ſūt ſimul. ſi ē pior g° nō ſūt ptes ptis pioris qz ps pior nō pōt cōſtitui p partē poſteriorē. ſi def q̄ una nō ſit pior alia ſ3 ſūt ſimul hēf ppoſitū & etiā q̄ plures ptes ſucceſſiui erūt ſimul ſ3 hoc eſt īpoſſie. Rn° ubi pono aliq̄ dicta. pmū ē q̄ pñs nullo° ē pars tēporis. ptaf oīs ps tēporis hēt ptes pñs nō h3 ptes g° ꝛc. p mi nor cuiuſlibet ſucceſſiue hñtis p° una pars ſuccedit alteri & q̄ una ē ante aliā & una ē facta āte aliam ſed ī pñti nō pñt aſſignari q̄ una pars ſuccedat alteri & q̄ una pars ſit facta an aliā. g° ꝛc. mior pbaf qd qd ē pars pñtis ē pñs ſ3 illud qd ē factū ul fiēndū nō ē pñs g° ſeq̄f quod pſens nō ē pars tpis qd ē ens ſucceſſiuū. Itē tēpus diuidif ad diuiſionē ſpatii 6° h⁹ ſed ī ſpatio ſp una pars ē pior alia poſterior & poſt quālibet partē ē alia pars & una ē extra aliā qz oē cōtinuū hab3 partē extra partz g° ī tēpore oīs pars uel eſt prior uel poſterior. ſ3 hoc nō pōt aſſignari de pſenti qz q̄ pus ē factū nō ē pñtialr factū g° ſeqtur q̄ pſēs nō ē pars tēporis. 2m dictū ē q̄ iſtud pſens nō ē aliud quā ipm̄ īdiuiſibile nūc uel inſtās ul ipm̄ cōtinuās partē pteriti uel futuri. pbatur qd cūq̄ dicif eē preſens dicif eſſe nūc & ecōuerſo g° nūc & preſens ſūt idez ſed nūc ē indiuiſibile copulās partē pteritā cū futura qz q̄cūq̄ dicunf eſſe pñs dicūf eſſe nūc & ecō° g° nūc & preſens ſūt idez ſed nūc ē īdiuiſibile g° & pſens. Ubi ſciēdū q̄ ſicut īpoſſibile ē ymaginari aliquā ptē linee quin ipā termineur duob3 pūctis & clauditur infra duo pūcta per modū cuiuſdā īterualli nc etiā poſſūt ymaginari duo pūcta quādo inter ipā cadat mediū ſine media linea quoniā īdiuiſibile nō ē īmediatū īdiuiſibili. ſic etiam pportōnabilr nō pōt ymaginari aliq̄ua pars tēporis quin ipā cadat inter duo īdiuiſibilia cū enī q̄lib3 pars tēporis ſit cōtinua oz q̄ ptes per aliq̄ua idiuiſibilia copulātur & cōtinuētur quoniā hec ē deſcriptio cōtinui cū igif pars preterita ſit qd cōtinuū oz q̄ ī tēpore pterito ſint īfinita īdiuiſibilia ſicut & īfinite partes de nullo aūt īdiuiſibili ē uerū dicere q̄ ſit pſens quoniam ſicut illa pars ī qua ſūt preteriit ita etiā īdiuiſibilia ipā preterierūt ſolū g° de nullo īdiuiſibili ē uerū dicere q̄ ſit preſens quod copulat partē pteritā cuz futura iſta g° nō ſūt idē adequate. 3m dictū ē q̄ futurū pōt ſumi dupl. uno mō formal & p illa futuritōe. alio° materialiter & p illo ſubſtracto ipī futuritōi ſicut dies craſtina dicit mihi futuritōnē qm̄ ē futura & ſubſtractū futuritōis puta ipā dies futura & iſta n ſūt idē certū ē q̄ futurū formal ſūptū nūq̄ pōt eē preteritū preteritū enī & futurū ſūt ptes eēntialr diſtincte formal ſumpte. cū g° inter ipā ſit equalis diſtinctō & ſint partes diſtincte tēporis una non pōt fieri alia illud aūt qd ſubtrahitur futuritōi poteſt trāſire ī preteritū. 4m dictū ē q̄ iter pteritū & futurū ſunt quedā ppinquiora ipī nūc alia remotiora licz oīa ul ſint preterita uel futura & oēs ptes q̄ ſūt ptes preteriti ſint preterite licz una pi⁹ q̄ alia. declaraf accipio iſtās copulans horā 3e cū hora meridiei certū ē q̄ una pars hore 3e fuit anq̄

alia & tamē ūtraq̄ pars ē p̄terita
ſil'r una pars hore meridiei erit
āt cq̄uā alia & tamē q̄libet ē futra.
5m dictū ē q̄ aliter accipit ps
preſens .a gramaticis quā a phī
cis ipi inq̄ ſic deſcribūt pn̄s groſ
ſipedaliter ſicut ipſi ſūt gruſſipe
dales pn̄s ē cui9 pars p̄terii tpſq̄
futura eſt ita diffinit p̄ſcianus in
maiori uolumīe nos aūt phīce lo
quētes noſmet ipſos itelligētes n̄
ymagiam' q̄ illud q̄d eſt p̄teritū
ſit pn̄s ideo de pſo nō ſic loqmur
6m dictū ē q̄ ſicut fuit dictū d'
tpe q̄ licet q̄libet ei9 pars ſit fcā l'
fiēda ipm̄ tamē tēpus dicit pn̄s
per actualē cōtinuatōz uni9 ptis
ad aliā uel cū alia. ūde dicēdo tps
ē nūc eſt ſenſ9 ꝑ q̄ p̄dicatū īē acu
ſubiecto ſic ſil'r ē de motu q̄ licet
q̄libet pars motus ſit p̄or uel po
ſterior tamē mot9 dicit' eſſe actū
per actualē cōti'3 uni9 ptis cum
alia ad mutatū eſſe pn̄s ita q̄ cui
libet parti tpis corrn̄det pportō
nabiliter pars mot9 & ecōtra & to
tū toti. Hiis uiſis. rn̄o ad rōes
p̄ncipales ante opm Ad p̄mā dico
q̄ aliqua actio uel mot9 fiat ī tpe
ſufficit q̄ cuilibet pti tpis corrn̄
deat pars mot9 ppor' & ecōtra &
totū tpi ita q̄ pti p̄terite corrn̄de
at ps facta ī motu & future fieri
da & etiaz reqritur q̄ ſit actualis
cōtiā' & per hoc dicit' fieri ī tpē
eo q̄ aſſiſtit actuali cōtiatōi tēpo
ris & illi corrn̄det etiā licet n̄ fuit
ī preterito uel ī futuro ſed aliqd
e9 ē factū uel fiēdū. Eſt igit' poſ
ſibile q̄ motus ſiat & tn̄ q̄libet ei9
pars ē facta uel fiēda totū eniz di
ſtīguit' a ſuis partibus ſicut ē eti
am poſe q̄ nulla pars tpis ſit & q̄
tēpus ſit ppter talē cōtiatōz.
Ad 2m dico q̄ ſi accipias p̄teri
tum & futurū formaliter dico q̄
falſe accipis qz unū nō pōt fieri
aliud ſi uero p ſubſtractes puta
accipiēdo hiſtoriā dn̄e q̄ ē p̄terita
tūc dico q̄ ipām fuiſſe pn̄tez pōt
ītelligi dupl'r. Vno° q̄ illa mēſu
retur illo iſtāti pn̄ti & iſto° ē ipoſ
ſibile qm̄ iſto° ut dixi diuiſibile
mēſuraret' indiuiſibili pn̄s enī ut
dixi ē quid īdiuiſibile. Alio° pōt
ītelligi fuiſſe pn̄s ſic q̄ ī aliq° nūc
fiebat cōtia° uni9 partis cū a' ad
pn̄s ſicut uerū eſt dicere hodie &
hora 3a hui9 diei cōtiat' cuz hora
meridiei &c ē uerū dicere q̄ dies
hodierna ē pn̄s p cōtiatōz iſtaz &
pn̄tialitatē ad pn̄s nūc & cū ptib9
eius. Ad 3m iā dixi ī p̄mo hui9
quō pōt mot9 cōpari ad moīle ab
ſolute & iſto° cū accn̄s extēditur
ad extēſionē ſubiecti ſic ꝑ aliaz &
a'3 ptē ſubiecti ſit ī a' & a' ptē ſub
iecti. ſed ꝑ hoc q̄ oēs p° ſil' moue
ant' ſeq̄t' q̄ pl'es mot9 ſunt ſimul
uel pn̄t ſil' eē. Alio° pōt ꝯpari
mot9 ad moīle ī ꝯpatōe ad ſpatiū
& ſ°° acci' p̄oritas & poſterioritas
in motū ſiue ī ptib9 mot9 & iſto°
īpoſſibile ē duas ptes motus eſſe
ſimul & quia tēpus capit diuerſi
tatē a motu ꝑ iſtā diuiſiōz 2'3 ideo
īpoſſi° ē duas p° tpis eē ſil'. Ad
4m dico q̄ ī tēpore p̄terito ſūt p°
quarū q̄libet ē p̄terita licet una ſit
prior alia & p̄9 p̄teriūt. Hiis ui
ſis dicēdū ad auctoritatē arū q̄ ui
debatur dicere q̄ iſtās ſit idē ī to
to tēpore ꝑ ſubāz & dico q̄ in hoc
p ſſu expoītur a diuerſis diuerſi
mode. Vno enī mō expoīt' q̄ loq̄
bat' ꝑ ītētōz mathēco2u3 q poēbāt
unū pūctū fluere per totaz lineā
& ſic etiā ponebat' de inſtāti. Ali
expoīt' q̄ iſta uaria° ꝑ ſubām non
eſt niſi ex parte diuerſarū ptiuz
tēporis uel loq̄t' de inſtāti ꝑ q̄ eſt
finis unius partis & īitiū alteri9
q̄ ipm̄ uariat' ꝑ ſubſtantiā. Et ſic
terminatur queſtio.

LTERIUS QUE
ritur utrū nūs ſit aliq̄
entitas realis abſolu
ta diſtincta eēnalit' a reb9 nūatis.
Et p̄mo arguit' q̄ ſit realis entitas
quoniaz poſitis p̄ncipiis realiter
ponit' pricipiatū ſed tres unitates
q̄ ſūt pricipiū ternarii nūi ponū
tur & realiter extra aīmā. g° &c.
2° oñdo q̄ nō ſit entitas abſo'a
nulla enī entitas abſoluta circuit
quodlibet gen9 entis ſed nūerus
circuit quālibet gen9 entis. g° &c.
mior pbat' qm̄ quodlibet pre
dicamētū pōt nūari dici9 enī tres
ſubē q̄titatis &c'ls. Poſtea oñdo
q̄ nō ſit diſtīcta a reb9 nūatis qm̄
ſic' ſe habet multitudo ī coī ad ēs
ī coī ita ſe habet multudo ſpālis
ad ens ſpāle ſed multitudo in coī
nō diſtīguit' ab ente ī coī cū ſit e9
paſſio. g° &c. Ad oppoītū uide
tur quātū ad iſta tria arū qm̄ p̄mo
poīt ipm̄ ab aīa ſi enī anīa nō eſſz
nūs nō eſſet 4° hui9 quātū ad 3m
& 2m ē ei9 mēs ī pn̄tis ubi ponit
ipm̄ eſſe quātitatē q̄ ē ens abſom
diſtīctū a ſubā. g° &c. Rn̄9 ubi
ſic pcedā. Prio enī īq̄ret' ſi nūs ē
ens abſom diſtīctū a reb9 nūatis.
2m utrū habeat eſſe circūſcripto
actu ītellect9 3° moueb̄ut' q̄dam
dubia de nūo. Quātū ad p̄mū
ē opio duorū doctorū. quorū quili
bet poīt unā ppōz. Pria ppō ē
fratris occam qui poīt q̄ nūs non
diſtīguit' realiter a rebus nūatis
nec eſſentialiter ſic q̄ nūs ternari9
nō diſtīguit' eſſentialiter a tribus
lapidibus. pbat' ſic oīs ētitas abca
prior īſepabilis per quācūq̄ pōz
ab illa poſteriori cū illa poſterio
ri ē idē eſſentialiter deus enī pōt
ſeparare q̄cūq̄ eſſentialiter diſtīcta
ad ſe īuicē ī depē' qz ex quo um
ab altero nō depēdet & unū alterū
nō coexigit & p ꝯn̄s de9 pōt ſepa
re ipā ſi diſtīguit' cuz igit' tres la
pides ſint p̄ores nūo t'nario ſicut

fūdamētū fūdato ſi diſtīguiṙ de⁹
poteſt ſepare ipām ṙnitatē a trib⁹
lapidibus. ſed hoc ē īpoſſibile qz
deus non pōt facere quin tres la
pides eēnt tres ſed nō poſſēt eſſe
tres ſine numero. Itē ſi nūs ter
narius eſſet res diſtīcta a tribus la
pidibus eēt accn̄s & p ɔn̄s idē acci
dēs eēt ī diuerſis ſubiectis qᵈ eſt
īpoſſibile. Itē īpoſſibile ē ſub
iectū ſuſcipe aliquā formā nouā;
niſi per trāſmutatōꝫ mediā ſed ſi
tribus lapidibus addaṙ q̄rt⁹ nl̄ˡa
ſit mutatō in tribus lapidibus gᵒ
nūs q̄ ternarius nō ē diſtīct⁹ a q̄
tuor lapidibus. 2ª ē alṙa ꝓpō
alterius doctoris qui poīt ꝙ nūs
ē foʳ reſpectīa hoc ꝓbaṙ ſic nl̄ˡa
forma q̄ daṙ ī aliquo ē maioris ēⁿi
tatis quā illud ī quo ſūdaṙ ſꝫ nūs
fūdaṙ ſup genus relatōis dicim⁹
enī tres relatōes gᵒ cuꝫ forª abſo
luta ſit pfectior q̄ reſpectīa īpoſ
ſibile erit ꝙ nūs ſit forª abſoluta.
Itē cui⁹ rō pria cōſiſtit in hitu
dine ad aliud ē relatō ſed rō pma
& eſſe nūi ē hui⁹ᵗ gᵒ ꝛc. mior pᵃ;
qm̄ nūs ē alicui⁹ rei nūabilis nūs
& nō pōt abſolui ab habitudīe ad
nūabile. gᵒ ꝛc. Itē cᵒ ꝓpe paſſio
nes totaliter ſūt relatīe & ipm̄ rō
liter ē relatiuū ſꝫ ꝓpe paſſiones
nūi ſūt hui⁹ᵗ. gᵒ ꝛc. mior ꝓbaṙ qz
pitas & īpitas uideṙ ſe hrē ſicut
entitas & eq̄litas q̄ dicūt relatōes;
gᵒ cōtra iſtas duas ꝓpōes arguēˀ
pono duas ꝓpōes cōtradictorias
iſtis ꝓpōibus. Pria ē iſta ꝙ nu
merus diſtīguiṙ eſſentialiter a re
bus nūatis pᵃ ſic. oē accn̄s diſtinᵗ
eſſentialiter a ſuo ſubiecto ī quo
ē ſed nūs ē accn̄s cuius ſubiectuꝫ
ſūt res numerate nā ē de genere
q̄titatis & nō pōt fūdari niſi ſup
res nūatas. gᵒ ꝛc. maior patet. qz
īpoſſiᶜ ē ꝙ eadem eēnª accidat ſibi
ipī. Itē corrupto 3ᵒ lapide ṙma
nēt alii duo lapides & nō remanet
ternarius nūs gᵒ īpoſſiᶜ ē ꝙ ṙna
rius nūs ſit idē cū illis tribus lapi
dibus. 2ª ꝓpō ē ꝙ nūs ē eēntia
liter forª abſoluta. ꝓbaṙ illud ꝙ ē
ſpēs alicui⁹ priti abˡ ē eēntialiter
abſolutū ſꝫ nūer⁹ ē hui⁹ᵗ qz eſt
ſpēs q̄titatis gᵒ. Dices ꝙ licet
nūerus heāt mōꝫ q̄titatiuū & ſic
ē ī gn̄e q̄titatis q̄ iꝓ dici tn̄ forª &
quātū ad illud ꝙ ē rō ē niſi ī gn̄e
relatōis. Cōtra qz oē noū pſe
hn̄s mōꝫ q̄titatiuū. ſ. hꝫ ex alio p
ſe quāto ſꝫ nūer⁹ nō hꝫ ex alio pˢ
quāto. gᵒ ꝛc. mior ꝓbaṙ qz hoc ha
beret a quātitate cōtiª ſed hoc eſt
falſū pbatio qz oē hn̄s mōꝫ quan
titatiuū ex alio hn̄s illū ſiˡi mō ci
q̄ᵈ nō hꝫ pſe ſicut qz ardᵒ ē extē
ſa p accn̄s qz ad extēſionē quanti
tatis in qua eſt iō extēdiṙ cōſimi
liter p accn̄s ſicut quātitas pſe ſꝫ
nūer⁹ nō hꝫ eūdē modū quātitaᵗᶜ
cū quātitate cōtiª. gᵒ ꝛc. Itē ois
ralatō ē alicui⁹ fūdamenti ad aliq̄
ṙinū ſed nūer⁹ non ē hui⁹ᵗ. gᵒ ꝛc.
mior ꝓbaṙ accipio nūerꝫ bīariū;
due unitates ſūt totale fūdamētuꝫ
ei⁹ q̄ro q̄d ſit ṙiˀ ei⁹ uel ābe unitaˢ
ul̄ alṙa tm̄ ul̄ act⁹ ītelligēdi. nō pˀ
qz tūc idē eēt tōle fūdaᵐ & ṙmi⁹
nᶜ 2ᵐ qm̄ fūdamētū nō coincidit
cū termīo. nᶜ 3ᵐ qz tūc nūs ñ pōt
ītelligi ſine actu ītelligēdi ꝙ ē fal
ſum ptita ꝙ nō ītelligat actū ītel
ligēdi. Ad cui⁹ euidētiā ē ſciē
dū ꝙ nūer⁹ pōt ſuī duª ſicut ſub
ſtātia & accn̄s. Vnoᵒ pōt ſuī ſubā
ꝓ illo a quo noⁿ ſubē īpoīṙ & ſic
ſubā ſignificat ordinem ad accn̄a
ſubā enī īpoīṙ a ſubſtando & ideo
aug⁹ 5ᵒ de trinitate caᵒ 5ᵒ dicit ꝙ
nephas ē dicere ꝙ de⁹ ſubſtat ſue
boītati ex quo ɔcludit ꝙ abuſiuū
ē dicēre deū eē ſubāꝫ Alioⁿ dṙ
ſubā ꝓ illo cui noⁿ īpoīṙ & hoc ē
q̄d abſolutū nᶜ enī noⁿ ſubē īpoī
tur illi relatōi q̄ ē ad accn̄a ſed ali
cui abᵗᵒ abſtracto illi p modū fū
damēti p idē dico de accn̄te ut cū
accipiṙ p illo a quo tm̄ īpoīṙ dicᵗ
reᵘꝫ pū ad adiacētiā ſiūe īheretiā
ut aūt ꝓ illo cui noⁿ īpoīṙ dicit
abſolutum pū fūdamētū h⁹ reᵘˢ
Cōſiˡr dico de nūo pōt enī unoᵒ
accipi forª ꝓ illo a quo īpoīṙ noⁿ
numeri. Alioᵒ ꝓ illo cui īpoīṙ uiꝫ
quo nūm⁹ ul̄ ꝓ illo rēpe res paᵘᵉ
nūnaṙ pmoᶜ accipiēdo iſꝫ dico ꝙ
nūs ē relatō dicit enī ordinē ſiue
reᵘꝫ rei nūabilis ad aīaꝫ nūanteꝫ.
2ᵒ uero mō accipiēdo nūꝫ pti
ta ꝓ fūdamēto quo nūam⁹ ē ēriˢ
abſoluta ūde ſicut hō forª nō eſt
ſubā accipiēdo ſubāꝫ pᵒᵒ ita etiā
bīari⁹ uel ternari⁹ ē nūs forª pᵒ
ſūptus. His uiſis rn̄deo ad ra
tiones. Ad pmā pme ꝓpōis cō
cedēdo maiorē nego minorē dico
enī ꝙ de⁹ pōt facē tres lapides ſū
daṙ ſup ṙnalitate nō aūt forª ſed
ſolū fūdamētaliṙ. Ad 2ᵐ dico
ꝙ nūer⁹ q̄ ternarius ī illis q̄tuor
unitatib⁹ ē q̄ ſe hn̄tib⁹ p mōꝫ uniˀ
ex quo ɔcludā īferi⁹ nccīꝫ nū eꝝ
eē ab aīa. Ad 3ᵐ dico ꝙ adueni
ente aliquo alio lapide trib⁹ lapi
dibus cū illi tres lapides pˀus nō
eēnt pricipium nūeri quaternarii
& mō ſint ſeqṙ ꝙ ſit facta aliqua
mutatō & ſic pꝫ ſl̄ˡitas illi⁹ aſſūp
ti. Ad rōes alterius ꝓpōis rn̄ᵒ
Ad pmā dico ꝙ iª rō ꝓbat ꝙ nūs
ñ eēt pᵃ īteᵒ nᶜ āq̄d poītiuū cū ſū
detur ſup 2ᵃˢ ītētōes & nētiōes &
puatōes. tūc gᵒ dico ꝙ lꝫ una for
ma fūdata ī aliquo realiter poſſit
eē maioris ētitatis q̄ illud in quo
fūdaṙ tn̄ nō ē īpoſſiᶜ de forª q̄ nō
fūdaṙ ī aliquo niſi ꝓ rōꝫ nō enīꝫ ē
īpoſſiᵉ circa negatōꝫ cōcipi aliq̄d
poᵘᵉ cōcipim⁹ enī pl̄es negatōes
pl̄alitas aūt dicit q̄d poītiuū. gᵒ
ꝛc. Cōſirª p ſiˡe qm̄ magnituᵒ
ē forª abᵗᵃ & tn̄ fūdaṙ ſup re cᵘli
bet generis ūde uª ṙlatō ē maior
& pfcōr alia. Ad 2ᵐ nego hᵒꝫ

A d ꝓbatõꝫ dico ꝙ illa ĩ ordĩne nũi
ad aĩaꝫ nũantẽ uł etiã ad rẽ nũabi
lem nõ ẽ de rõe nũi ſꝫ cõſeqꝛ ipꝫ
Ad 3^m dico ꝙ licꝫ ſũp pitatẽ & ĩpi
latẽ fũdaꝛ re^{us} nõ tñ ipã ſũt re^{us}
ſicut dico de ẽtitate & inẽqlitate.
Quãtũ ad 2^m articulũ po^o ſa
dicta. Primũ dictũ ẽ ꝙ oẽ nũabile
ẽ coẽ hiis ĩ q̃ b9 nũatur pꝫ nõ eniꝫ
nũario aliquoꝝ fit ꝑ ea q̃ ſũt ꝓ̃ a
eis. nõ enĩ ſoꝛ & plõ ſunt duo ſoꝛ
ex quo ſeqꝛ correlarie ꝙ ĩ illis in
quib9 nõ ẽ aliqua coĩtas plrificabi
lis ĩ illis nõ fit ſp aliquis numer9
2^m dictũ ẽ iſtud ꝙ nũs qui cãꝛ
ex dĩoẽ cõtĩ nõ cãꝛ ut ipm̃ ẽ q̃dã
totũ ĩtegrale ſꝫ tm̃ ut hꝫ rõꝫ ipĩ9
toti9 uł'is. hoc pꝫ. qz eẽ nũale ſal
uatur ĩ quolibet illoꝝ ĩ quo nũa
tur eſſe enĩ oẽ nũale rõe ũt dictũ
ẽ ſed cõtinuũ ut ẽ tctũ ĩtegrale ñ
ſaluaꝛ ĩ aliqua pte ei9 ĩ quas diui
ditur nõ enĩ linea bipedalis ſalua
tur ĩ aliquã ptiũ eius ipm̃ aũt cõ
tinuũ ut habet rõꝫ uł'is ſaluaꝛ in
talibus. ex quo quidã dcõ cõclu^t
frãciſcus de marchia aliud dictuꝫ
qz cũ rõ totius uł'is ꝑ qua ꝑũe^t
numer9 uniformiꝛ ſaluer ĩ quoli
bet gñe ꝙ nũs tãt9 ex dĩoẽ cõti' ẽ
eiuſdẽ rõis cũ nũo cui9cũq; gñis
alterius hoc aũt dimitto tãquam
dubiũ. Hoc ꝑmiſſo ponã unaꝫ
cõclõꝫ ꝙ numer9 nõ habet eẽ for
maliter circũſcripta aĩa ab ei9 ac^u
hoc ꝓbaꝛ ſic. ĩpoſſibile ẽ ꝙ aliqᵭ
ſ nũ ĩ reale accñs poſſit ĩ realiter fũ
dari ſupra aliqua localiter diſtin
cta etiã quãtũcũq; localiter ſepã
tũr ſed ſupra tres lapides ſubq̃
cũq; diſtãtia poſitis fũdaꝛ nume
rus ternarius g^o ĩpoſſibile ẽ ꝙ nu
merus ternarius ſit aliq̃ una for
ma realiter fũdata ſupra tres ui
tates numeri ternarii. maior patꝫ
qz numeralis accñtis ẽ ex unitate
ſubiecti ũnũ enĩ accñs nũo nõ eſt
ĩ pluribus ſubis nũo ſic ſepatis &
iſta ẽ rõ quẽ me multũ cõuicit ad
hãc ptẽ qz per hãc multi boni do
ctores ad ĩpoſſibilia deducũꝛ tẽt
enĩ lãdulphus ꝙ nũs nõ ẽ aliquod
unũ ens ut recitabitur ĩ ſequenti
bus. Itẽ nulla forma realis pre
ter animã exñs plurificaꝛ ad plu
rificatõꝫ uel cõpatõꝫ ĩtellectus ali
cuius uel aliquoꝝ ad alia & ad a^a
ſed nũs ſic plurificaꝛ & mltiplica
tur. g^o ꝛc. maior patet qz a quo cũ
q; aliquid hꝫ ſuã eſſentiã & entita
tem & ab eo etiã hꝫ ſuã unitatẽ &
multitudinẽ & diuerſitatẽ qz iſta
ſũt paſſiones entiũ. mĩor ꝓ^z acci
pio duos lapides ſi intellect9 cõp
at ipõs ad duas paleas &^c faciet
nũꝫ quaternariũ ſi ad tres ſenariũ
&^c de q̃buſcũq; aliis. Itẽ ſi nu
merus eẽt preter animã ſeq̃retur
ꝙ poĩtis duob9 bĩariis poneretꝛ
binariũ ĩfiniti. ꝯñs ẽ falſũ. g^o & añs
ꝓbaꝛ ꝯña accipiaꝛ bĩari9 lapidũ &
binari9 duoꝝ lignoꝝ uꝝ ẽ dicẽ
ꝙ ibi ſũt binarii nũi duo hii g^o fũ
dant dualitatẽ ab hiis diſtinctã qz
fũdamentum dĩt a fũdato. tũc g^o
accipio iſtãꝫ dualitatẽ ſimiliter cum
2^{ario} nũo binario iſta ſũt duo g^o
fũdãt nũꝫ binariũ &^c ꝓcedã in ĩfi
nitũ. Itẽ ab eo eſt formalꝛ nũs
a quo ẽ nũare iſta pꝫ de ſe & ĩ 4°
phicoꝝ g^o ꝛc. Itẽ ad idẽ arguit
frãciſc9 de marchia nulla for^a una
ꝺ ſpẽm ſpãliſſimã abſolutã fũda
tur ſupra rẽ cui9libet gñis unde
oẽs ille forme drñt gñe q̃ꝝ ſubã
ĩmediata drñt gñe ſꝫ nũs binarius
quorũcũq; duoꝝ ẽ ei9dẽ ſpẽi &^c
de quocũq; nũo alio nũs etiaꝫ fũ
datur ſupra res cui9libet gñris
Cõfir^a. q̃m bĩari9 duoꝝ entiũ
rõi^s pũra duoꝝ ſubiectoꝝ nõ eẽꝫ
extra ĩtellectũ cũ ei9 fũdamentũꝫ
nõ ſit extra ſꝫ binari9 duoꝝ entiũ
realiũ ẽ ei9dẽ rõis ſpe^{ce} tñ illud
ens reale & ens rõis nõ pñt eẽ ei9
dem rõis. Cõfir^a quia oĩs ſpẽs
ſpãliſſima realis deꝛminat ſibi ſub
iectũ reale ſicut albe^o determinat
ſibi ſupficiẽ & ſcĩa ĩtellectũ ſꝫ bina
rius ẽ q̃dã for^a ſpẽ^{ca} nullũ ſubm̃
ſibi deꝛminans g^o nõ ẽ for^a realis.
g^o ꝛc. Itẽ nulla for^a realis eiuſ
dem rõis fũdaꝛ ſubiectiue ꝺ rem
ĩ for^a ei9dẽ rõis etiã ꝺ ſpẽꝫ ſpãliſ
ſimã oẽ eĩ quod ẽ ĩ po^a ſubiectiua
alicui9 ẽ alterius rõis ab ipõ albe^o
ĩ quã ũõ ẽ ĩ pote^a ad al^{ne}ꝫ ſed nũs
ei9dẽ ſpẽi fũdãꝛ ĩ nũo ei9dẽ ſpẽi
ſpãliſſime ſicut ſup binariũ duo
rum equoꝝ & bĩariũ duoꝝ hoĩꝫ
fũdaꝛ bĩari9 nũs q̃m uꝝ ẽ diceꝛ
ꝙ hec ſũt duo nũi binarii & oẽs q̃
ſũt ei9dẽ ſpẽi ſpãliſſime ſicut oĩs
dualitas. g^o ꝛc. Itẽ oĩs for^a ab^{ta}
realis q̃ ẽ ĩ ſubiecto extẽſo realꝛ
extẽdiꝛ ꝑ accñs ſꝫ nũs nullo^o põt
ſic extẽdi. g^o ꝛc. hec uideꝛ ĩtentio
plana phĩ cõmẽtatoris ĩ 4° huius
caplo de tpe cũ ſic ĩq̃rit ſi ĩpoſſi
bile ſit nũantẽ eẽ ĩpoſſibile ẽ nũꝫ
eẽ dico igiꝛ ꝙ ipẽ nũs oĩo ẽ ꝓter
animã. Ad cui9 euidẽtiã ẽ ſciẽ
duꝫ ꝙ aliqua for^a fũdaꝛ ſup aliq̃
materiã coẽꝫ & plurificabilẽ qua
druplicit ꝑmo aliqua for^a cõſe
quiꝛ aliquã naturã ipãꝫ ꝺ ſe & ab
ſolute ut ſcibile uel ſcibilitas ipſa
q̃ ẽ cõſecutiua alicui9 obiecti coĩs.
Aliqua aũt ẽ for^a q̃ non cõſequiꝛ
naturã abſolute ſꝫ ꝑ cõparatõnẽ ad
alia ut for^a diſtributiua nature ꝯñs
ſicut cũ diciꝛ oĩs aĩa eſt ĩmortalis
& iſta nõ ẽ extra ĩ re ſic^t n^c diſtri
butiõ ipã 3° ẽ aliqua for^a collec
tiua nature coĩs ſic^t dicis dic por
phiri9 ꝙ oẽs hoĩes pticipatõe ſpẽi
ſũt un9 hõ nec iſta ẽ ĩ re extra ſi
cut nec collcõ ipã ſed ẽ diſtribu
tiua 4° ẽ aliqua for^a me^a q̃ nõ
ẽ pure collectiua n^c pure diſtribu
tiua tm̃ & hec for^a ẽ for^a numeri
nõ enĩ ẽ tãtũ diſtributiua ſꝫ ẽ diſtri
butiua nẽ coĩs & collectiua ei9deꝫ
ĩferioris ĩ ea. ſicut nũs denarius

hoīm deſtribuit hominē in ſuis in
ferioribus & tamē hᶜ colligit oēs
decē nūs enī decē hoīm ē decē. ſ;
oīs decē ſil. huiꝰ aūt colle tō l
diſtributō fit p ītellectū gᵒ p ꝯn̄s
ipē nūs nō ē preter aīa;. 2ᵒ ſci
endū ꝙ nūs n̄ ē aliquod factū ab
anima licet ſit ī ipā aīa obiectīe &
licet nō ſit preter aīa;. Ad cuiꝰ
euidētiā ſciēdū ē ꝙ q̄dā ſūt q̄ nō
ſūt ab aīa nec aliquoᵒ dēpēdēt ab
aīa ſicut entia realia extra Aᵃ
ſūt q̄ ſūt ab ipā aīa effectīe & ſūt
tm̄tū ī aīa obiectīe ſicut ītētō ſpēī
& generis & oīs ītentō ꝛᵃ. Alia
uero ſūt media 3ᵒ q̄ ui; tm̄ ſūt in
aīa obiectiue & nō ī re extra. non
tn̄ ſūt cāta ab ipā aīa. ſed ꝯn̄r ad ea
q̄ cānr ab ipā ſicᵗ numerus. uitaᵉ
enī ut cōcepte ab aīa fūdāt nume
ru; nō autē ut ſunt ī re extra. &
hoc ꝑpter aliū modū eēndi qua;
habēt ut cōcepte· quā habeant ut
ī ſe extra exn̄ᵉ ut enī ſūt obiectīe
in ītellectu cōcipiēte nō diſtigui
tur ſubiecto nec loco ſicut diſtin
guitur ut ſunt ī re extra. & ideo
ī eis ut cōcepte fundar numerus
ternarius nō autem ut exiſtentes
ī re extra & ita numerus ƀ hoc eē
obiectiuū habet eſſe ī aīa nō autē
effectiue eſt ab aīa ſaltem ꝑmo &
imēdiate. Sed cōtra iſtā cōclo;
arguitur prīo ſic. quia ſpēs pn̄ti
realis eſt ī re extra. ſed numerus

eſt ſpēs pn̄ti realis quia qūātita
tis gᵒ ꝛc. maior pat; quoniā nullū
īdepēdēs ab ītellectu ē extrīſecu;
alicui facto per ītellectū niſi face
ret aliquod unū ſ. ex ente reali &
ex ente ab anima Itē ſubiectu;
ſciētie realis eſt extra animā rea
ſed nūs eſt ſubiectū ſciētie realis
quoniam ariſmetrice que eſt ſciē
tia realis. gᵒ ꝛc. maior patet quoīā
ſecantur ſciētie q̄ēadmodum &
res de quibus ſūt 2ᵒ de anima. Et
ſciētia ſimiliter habet denomina
tionem a ſubiecto. ūde etia; qm̄
ſubiectū eſt mēſura ſciētie. & mē
ſura perfectior eſt mēſurato. &
ſunt unigenea nature 4ᵒ meᶜᶜ. ſ;
omnia iſta dēſiciunt hic. ens eni;
rationis nō mēſurat ens reale nᶜ
eſt perfectius nec ūnigeneū;

Item illud ꝙ eſt obiectū perſe
potētie ſenſitiue nō eſt factu; ab
anima. ſed nūmerus eſt obiectu;
perſe potētie ſenſitiue pat; 2ᵒ de
anima. Itē inter extrema uniꝰ
ratōis q̄ nūllu; habent ordinē in
tellectus nō poteſt cōſiderāre or
dinem eſſentialem. ſed ordo nūo
rum ē ordo eſſentialis ordo & ūi
tates omniū nūoꝝ ſū eiuſdē rōis
gᵒ ordinē iſtoꝝ nūoꝝ nō cōſtiᵗ
ītellectus ſed ī ueīt maior uidetur
eſſe euidēs. nā ex quo ſūt eiuſdē
rōis nullū ordinē poſſūt hr̄e niſi
accītalem. Item nulla potentia

facit ſuū obiectūm ꝑmariū nec p
tem eius. iſta patet qm̄ oīs potēᵃ
preſupponit ſuū obiectū agit ig̃
obiectū ī potētia & ab ipō accipit
actu; ſed ens ꝑme ītentōis ſub qᵒ
cōtinetur numerus ē obiectū ītel
lectus. igit ꝛc. Itē ītellectus ī ac
tione ſua nō cōſtituit aliquid niſi
in eſſe relatiue iſta patet. quia nil
cōſtituitur niſi per actu; cōparatm̄
q eſt duoꝝ extremoꝝ. gᵒ eē cō
ſtitutū per talē actū dicet cōpara
tūm ē ad 2ᵐ. Rn̄ᵒ ad ꝑmū & dico
ꝙ aliquid eſſe hic reale poteſt eē
dupliciter. Vnoᵒ quoniā habet eē
circūſcripto enī actu ītellectus &
quoniā ab aīa nō eſt dependēs ob
iectīe nᶜ effectiue ut lapis & tal'ia
Alioᵒ quoniā eſt depēdens ab aīa
obiectiue & nō effectīe ut nume
rus ue effectiue eſt tamē īforma
tiuum ipſius ītellectus & eius ꝑ
priū accidēs ſicut actus ītelligen
di et ſciēdi. Pmoᵒ nō oport;. ſpēm
pn̄ti realis eſſe realem ſed ſufficᵗ
2ᵒ hoc patet nam actus ītelligen
di depēdet ab ītellectu & ſciētia &
tamē ſunt ī ꝑdicamēto qualitatis

Ad 2ᵐ dico ꝙ ſufficit ꝙ ſubie
ctum ſciētie realis nō dependeat
ab ītellectu effectiue licet beñ ob
iectiue & ꝙ ſit reale & hoc eſt qz
nō depēdet effectiue ab ītellectu

Ad tertiū dico ꝙ nūmerus ē
ſenſibilis materialiter quātu; ad

unitates ipſius. nō aūt formaliter
& quātum ad forma; ipſius & ſic
phūs ītellexit ī 2ᵒ de anima aliter
cōtradiceret ſibiipſi in 4ᵒ huius
ubi ponit ꝙ ſi ītellectus nō fueīt
numerans nō erit nec per ꝯn̄s nu
merus. Ad quartū dico ꝙ ma
ior eſt uera de extremis habenti
bus ꝓportōnem eandem licet igi
tur unitates talium numerorum
ſint eiuſdem rationis tamē habēt
diuerſas ꝓporēs. Alia eſt enim
ꝓportō unitatis ad duas uītates
alia ad tres & ſic ī infinitum & ideo
ƀ diuerſas ꝓportōnes poteſt ītel
lectus cauſare diuerſas ſpēs nūe
rorum habentes inter ſe ordine;
eſſentialem & hoc eſt ꝙ dicit com
mentator 2ᵒ huius quāniam ƀ ꝙ
eſt alia & alia ſpecies numeri ſic ē
alia & alia ꝓportō unitatis & ecōᵛ

Ad quītu; dico ꝙ lic; potētia
nō poſſit cauſare ſuum obiectu;
adequātum poteſt tamen cauſare
ſub ipō aliquid contētum. cauſat
inquam ſcientiam & actum intel
ligendi que ſunt ſub ente prime
intentionis. Ad ſextūm poteſt
dici ꝙ maior eſt falſa licet enī ens
ſecūde intentionis ſit per actum
cōpatiuum nō tamen ens prime ī
tentionis· uel poteſt dici ƀ iā dic
tum ꝙ nūs nō eſt effectiue ab aīa

Quātū ad 3ᵐ artiᵐ ubi erant
aliqua dubia remouēda. Pria du

bitatõ ē iſta. q̃ualis ē unitas q̃ eſt
pricipiũ nũi. R[n] & dico tñ ſcie[m]
ē ꝙ ē una opio cui9dã doctoris q̃
poit ꝙ unũ ē duplex. q. p[9]a q[o] i
cip[t] nũs nuãn[o] ſciꝫ unũ duo tria
Aliud a quo fluit ſiue cãr nũ
merus uel ori[r] & hec ē unitas i[a]
ex cuius diõe cãr nũs ille. ſ ſcꝫ ꝗ
cõtinuũ diuidir ita creſcit nume
rus & augeṙ. tũc igiṙ dic doctor
iſte ꝙ unũ ꝙ ē pricipiũ nũi nõ eſt
illud a q[9] icipit numer9 ſiue ing
bus arguiṙ. ſꝫ illud a quo fluit &
cãtur nũ9. ex diõe eni cõti[r] cãtur
numer[9]. cõtinuũ aũt dicit uitatẽ.
Pro illa arguiṙ. prio ſic unũ ꝙ
ē pricipiũ nũi cõtiẽt nũꝫ. ſꝫ nũs a
quo icipit nũs nõ cõtiẽt nũꝫ. ſed
illud a quo pfluit qm̃ iſtud rſpi
cit ipm̃ nũꝫ qꝫ ſicut totũ reſpicit
ptẽ ſuã nõ aũt illud a quo incipit
nũs. ymmo talis ē eius pars. g[o] ꝛc.
Itẽ i illis q̃ ſũt eiuſdẽ rõis nõ
magis accidit ꝙ nũs icipiat ſiue
ichoatur ab uno quã ab alio. ſed
oẽs unitates ſũt ei9dẽ rõis. g[o] ui[9]
a qua icipit nũs ē tãtũ per accñs.
pricipiũ & nõ per ſe nũꝫ. nõ eni ē
pſe pricipiũ numeri magis quaꝫ
ultima unitas. g[o] ꝛc. Itẽ unũ ꝙ
ē pricipium numeri eſt plus nũo
nõ tãtũ ordie poinis. ſed etiam or
dine cãlitatis & dignitatis. ſꝫ unũ
a quo icipit nũs ē pm9 tm̃ ordine
pois ipõ nũo unũ aũt ex cui9 diſ
õne cõſurgit numerus ē pri9 or
dine cãlitatis & dignitatis. Cõ
tra opiõꝫ iſtã arguiṙ ſic. pmo illd
qd̃ necẽo corrũpiṙ ad generatõꝫ
alterius nõ ē pſe pricipiũ alteri9
ſed unũ ex cui9 diuiſione cãtur
numerus corrũpiṙ neceſſario ad
generatõꝫ alteri9 ſcꝫ nũi. maior
patet quoniã cã uel pricipiũ pſe
nõ corrũpiṙ ad generatõꝫ princi
piati uel cãti. mior patet quoniã
ſ ꝙ cõtinue creſcit numerus ſic
cõtinue decreſcit diminuiṙ & corrũ
pitur illud unũ ex cui[9] diuiſiõe
fit numerus. ũde ſicut numerus
creſcit i ifinitũ per appõnẽ unita
tum ita decreſcit cõtinuũ & dimi
nuitur & cõſumitur i ifinitum p
ſubſtractõnem & diuiſionẽ ipãꝝ
unitatũ. quare ꝛc. Itẽ quãdo ali
quid nõ ē cã alicuius niſi mediãte
aliquo ei oppoito cui9 ē cã p acci
dens ē cã & nõ eſt cã illius perſe
ſed unũ ex cuius diuiſione oriṙ
numerus non eſt cã numeri niſi
mediãte uno ei oppoito cuius eſt
cauſa tãtũ per accidẽs. g[o] ꝛc mior
pba[t] quia unũ nõ eſt cã nũueri
niſi mediãtibus unitatib9 partia
libus diuidẽtibus ipm̃ q̃ q̃dã con
ſtituũt numerꝝ ipm̃. iſtaꝝ aũt ui
tatũ q̃ ſũt cã numeri ipm̃ unũ di
uiſibile ñ ē cã nũi niſi tm̃ p accñs
g[o] n[c] ipi9 nũi. q̃re ꝛc. Io dico aliter
Ad cui9 euidẽtiã ē ſciẽdum ꝙ
unũ reptũ i nũo ē duplex. quod
dam ē ꝙ cõſeqṙ generaliter oẽm
nũꝫ ſicut pp̃a paſſio ſequiṙ ſuũꝫ
ſubiectũ. Ita eni quãlibet ſpẽꝫ nu
meri cõſeqṙ ſua pp̃a uitas ſicut
pp̃a paſſio ſuũ ppriũ ſubiectuꝫ
ũde ſicut unitas in generli cõſeq
tur ens i generali. ita determiata
unitas determiatũ nũꝫ & etiã ipꝫ
nũꝫ i generali. & de iſta uitate po
no iſtã ppõꝫ ꝙ ipã nõ ē pricipiuꝫ
nũi ſed magis ecõuerſo. pbaṙ. p
pria paſſio nõ ē pricipiũ ſubiecti
ſui cũ ſit poſterior ſed poti9 ecõ
uerſo. ſed uitas pdicta ē pp̃a pa[o]
nũi g[o] ꝛc. z[a] ē alia uitas que nõ
cõſequiṙ ſic nũꝫ. ſꝫ pcedi roẽꝫ nũꝫ
nã & hic ſubdiſtiguiṙ q̃dã eniꝫ eſt
alicui9 diuiſibilis ex cui9 diuiſio
ne aliquo[o] cãtur numer9. ex iſta
uitate pono iſtã ɔcl[o]ꝫ ſiue ppõꝫ
ꝙ iſta nõ ē pſe pricipiũ nũi ſed p
accñs. qd̃ pbo qm̃ ut arguebaṙ
ſupius hui9[t] unitas corrũpiṙ ad
generatõꝫ nũi. 3[o] ē alia uitas ab
ſtrahẽs a diuiſione & idiuiſione licet
utraqꝫ poſſit ſibi accidere ad quã
etiã uitatẽ ſmiaṙ dio pdicte unita
tis & de iſta pono iſtã ppõꝫ ꝙ ipã
ē pricipiũ numeri pſe qm̃ n[c] pma
nec z[a] g[o] cũ iſta & nulla alia rſtat
& ſequiṙ ꝙ ipã ſit pricipiũ nũi p[e]
z[a] propoſitõ de illa ultima uni
tate ē iſta ꝙ ipã ē de genere quan
titatis diſcrete ſaltẽ reductiue. p[z]
unũqdꝙ qd̃ ē pricipiũ linee pũ
ctus ē de genere quãtitatis cõ
tinue. g[o] p ɔñs multo magis illud
qd̃ ē pricipiuꝫ nũi ē de gñe q̃titatis
diſcrete. p[z] ɔña qm̃ pũct9 ſic
ē pn[m] linee ꝙ ſi ipm̃ i ifinitũ repli
cetur nũq̃ põt reddẽ ipãꝫ lineaꝫ.
unũ aũt ſic ē pn[m] nũi qd̃ aliquo
tiens ſũptũ reddit nũꝫ g[o] magis ē
pn[m] linea quã pũct9. 3[a] ppõ ē
iſta ꝙ unũ ꝙ ē pricipiũ nũi uno[o]
ē nũs alio[o] nõ nam nũs põt accipi
dupliṙ. Uno[o] gñaliṙ p oi menſura
diſcreta idiuiſibili pmanẽte &[c] ſ ma
unitas ē pmus nũs. Alio[o] ſpãliṙ
p mẽſura pmanẽte diuiſibili & di
ſcreta & ſic unũ nõ ē nũs ſꝫ ho[9] ac
cipiẽdo nũꝫ pm9 nũs ē nũs biari9
nõ aũt unũ cũ unũ iquãtũ unũꝫ
ſit idiuiſibile &[c] ē ꝙ ãtiq phi de nu
mero loquẽtes aliq dixerũt pmũ
nũꝫ eẽ unitatẽ alii aũt dualitatẽ &
uterqꝫ uerũ dixerũt. accipiẽdo nũe
rũꝫ diuerſimõe ut dictũ ē. Ad
rões rñ[o]. Ad pmã ɔce[o] a[o]ꝫ & ne[o]
miorẽ qm̃ illud unũ a q[o] ici[t] nũs
ɔtiet nũꝫ cũ aliq̃quotiẽs ſũptũ red
dit nũꝫ aĩo ſic ē illud unũ ex cui9
diõe cãṙ nũs cũ tale corrũpaṙ ad
gña[o]ꝫ nũi ut dcm̃ ē. ſꝫ tñ frõte p[e]
h[t] dici ꝙ u[m] ex c[9] diõe cãṙ nũs ē
duplex quoddã ꝙ hꝫ rõꝫ toti9 ite
gralis & h9[t] ñ ē pn[m] nũi. n[c] ſalua
tur i aliquo nũato ymmo corrũ[z]
ymmo ipõ nũo gñato. Aliud ē ꝙ
hꝫ rõꝫ to[9] uñis ut hõ i õi & tũc u[m]
rpiṙ i q[o]libꝫ nũato & h[o] ē ꝙ ē pſe

ꝑ ī dɋplū nūēri & tale ūnū ē mēſu
ra nūeri triplicif ſcꝫ ꝑ explicatōꝫ
qz tātus ē qlibet nūerꝰ q̄tū ē de
uitate illius ꝙ ī ipis nūeratis diui
ditur. 2° ꝑ replicatōꝫ qm̄ tātus ē
quilibet nūs quotiēs ē illud unū
replicatū. 3ª ꝑ adeq̄tionē quoniā
ꝯtātus ē quilibet nūs quātū ē illd
unū. ūde & qm̄ illud ē ī potētia re
plicabile ſiue mlᵗiplicabilis ī infi
nitū. ideo etiā ipē nūs ē mlᵗiplica
bilis ī īfinitū. ūde tamē iſte modꝰ
licꝫ ſit ſpālior quam ille nō tn̄ ma
gis ꝓpriꝰ. Ad 2ᵐ dico ꝙ unū
q: ē prīcipiū nūi pōt ſuī duplici
ter. qm̄ uel forᶻ q̄tū ad roēꝫ uniꝰ
uel mālit er puta uel tale ūnū. tūc
dico ꝙ bn̄ accidit ꝙ hō īcipit nu
merare ab uno māliter ſūpto. pū
ab illo uel ab iſto uno & ita ꝙ illd
unū ꝓcedet & aliud ſubſeq̄r con
cedo ꝙ iſtud accidit nūi. ſed acci
piēdo unū formalr̄ ī coī nō accīᵗ
nūo. ymmo ē de eēnᵃ ipiꝰ & de ra
tōe eius. Ad 3ᵐ dico ꝙ unuꝫ a
quo īcipit numerꝰ ē prīcipiū nūi
ſicut īdiuiſibile diuiſibilis. & eſt
ipō prius nō tātū ordīe poītōnis
ūt dicit. ſed etiā ordīe pfectōis cū
ſit mēſura eius & ratō cognoſcēᵗ
ipm̄. 2ª dubitatō eſt iſta a qua
unitate dicif nūs unꝰ forᶻ. Rn̄º
ubi ſciēdū ꝙ ſūt hii mlᵗi mōdi uᵓ
lādulphi ſupra ꝓmū ſentētiaꝝ q
ponit iſtā cōclᵒoꝫ ꝙ nūs formalif
ē quedaꝫ multitudo nō aliq̄ uniᵒ
nec aliquod unū iō dicit ꝙ fatuū
ē dicere & querere ꝓpter quid hꝫ
unitatē ſuā cū oppoītū ilit ſibi.
hec aūt opīo ꝓbaf ſic. ꝓbaf eīꝫ ꝑ
ipm̄ cuiꝰ ptes nō ſūt magis unuꝫ
quā ſi nō eēnt ī eo ē forᶻ & realiter
quedā plᵗalitas & mlᵗitudo. ptes
nūi ſunt huiꝰˢ g° ꝛc. maior pꝫ qz
unitas totius reſultat ex unitate ꝑ
tium adīuicē cōpoīti ut deducit
s° meᶜᶜ de unitate cōpoīti. minor
ꝓbaf ptes nūi ſūt actuales oīo de
diſtīcte & ſic fūdāt nūꝫ qn̄ ē talis
maior diſtīctio & nō unitas Itē
accidēs cuiꝰˢ eſſe neceſſario eſt ī
pluribus ē realiter & localiter di
ſtinctis & pluralitas omnimoda.
numerus eſt huiꝰˢ. maior pꝫ qm̄
accidētia numerantur per ſubjecta
ſaltem accidētaliter & realiter mi
nor patet quoniā ſi eēt ī ūno ſub
iecto poſſet fūdari in una unitate
Item quia omē q̄d eſt realiter
unum & nō plura uel eſt unū ſim
plicitate uel cōpoītōe. ſed nūme
rus nō eſt unꝰ unitate ſīplicitatis
cū cōſiſtat ī pluribus realiter di
ſtinctis nᶜ ī cōpoīē. qz pˢ nūi q̄ pn̄t
eē aliq̄ oīo de ſepata. qm̄ uᵓ lapis
hˢ & aliꝰ piſiꝰ fūdāt dualitatē. Cō
tra iſtā opiōꝫ arᶻ. ꝓᵒᶜ oē ꝙ hꝫ ꝓpā
ētitatē a qua oūꝫ aº diſtīcta & diſā
& ī ſe īdiſtīᵃꝫ dīcaliq̄ ꝓpā uitateꝫ
& ī ſe ē unū aliq̄d ēs nūs ē hᵒˢ gᵃ
Alioº pꝫ qz iſta ē diffīᵒ uniꝰ quia
ens & unū cōuertunf pᵒ ethicoꝝ
mior pꝫ qz oē q̄ ē ſpēs alicᵓ pn̄ti
habet aliquā ꝓpriā entitatē ab īᵃ
diſtīctā & ī ſe idiſtīctā nūs ē huiꝰ
moī. gº ꝛc. Cōfirᶻ unitas ſpeci
fica ē aliqua unitas habens ſub ſe
unitates nūales ſed nūs dicit ali
quaꝫ unitatē ſpecificā cū ſit ſpēs
generis. gº ꝛc. Nec ratōes eius co
gūt. Ad primā dicef ꝙ ſuppo
nit ꝙ unitas ē pars nūi & ꝙ habet
aliquas ptes tales q̄d forte nō ē
ueꝝ ut ſtatī uidebif ī alio dubio
Aliter dicef ꝙ licet illa pluraliᵒ
nullā habeat unitatē realiter eo ꝙ
fūdat nūm ſepata tamē habet unī
tatē aliquā ꝭ intellectū. quia ut ſic
fundat numeꝝ. ūde ſua ratō & ēēt
ſua cōclᵒo eſſet optīa ſi ille unitaᵒ
fūdarent realiter nūꝫ ſicut ipē tꝫ.
Ad 2ᵐ dico ꝙ maior eſt uera
de accn̄te reali ſic fūᵗᵓ ī pluribus
localiter diſtīctis nō aūt eſt ueꝝ
de accn̄te q̄d ē ab anima otīr etīe
quoniā illud pōt fūdari ī illis itē
tionaliter q̄ſi ut habētia rōeꝫ uiꝰ
ſubiecti licꝫ realiter heant oīodā
multitudinē. Ad 3ᵐ pōt dici
tenēdo ꝙ unitas n̄ ſit pars nūi qa
unus nūs nō ē unus unitatē ſim
plicitatis formalr̄. licet fūdamētaᵃ
ſit diuiſibilis quātū ſcilicet ad eiꝰ
unitates q̄ ſūt eius fundamētum
tenēdo aūteꝫ ꝙ unitas ē pars nūi
& ſic diuiſibile ē ſolue eius ratōꝫ
Et ideo ē alia opīo cuiꝰdaꝫ docto
ris q poīt ꝙ nūs habꝫ formā ſuā
& ſuā unitatē ab ultīa unitate nō
abſolute ī q̄ntū unitas ē ſed ꝭ de
terminataꝫ diſtātiaꝫ ad ꝓmā unitatē
penes quā diſtātiā maiorē uel mi
norē a ꝓma unitate nūi diſtinguit
nūꝫ ſpeᶜᶜ q̄libet ꝭ ſuā diſtāᵃꝫ aliā
& aliā. Cōtra tūc ſeq̄ref uaria
ta ultima unitate ſic ꝙ ipā fieret
ꝓma uariaref forma nūi quoniaꝫ
uaritao illo q̄d ē forma nūi uaria
tur numerus ſed ultima unitas
pōt fieri ꝓma ꝭ īceptōꝫ nūandi ad
aliā & aliā unitatē remanēte eadē
forma nūi ut patꝫ ſenſibiliter. gº.
Tū etiā quoāni diſtātia ē quedaꝫ
relatio & reſpectus & ſic nūs ſor
tietur ſuam formā a reſpectu q̄d
eſt falſum cū ſit entitas abſoluta
& ideo dico aliter ꝙ in numero ē
duplex unitas. quedā materialis
& quedaꝫ formalis. Unitas mate
rialis ē illa que ē fūdamētū nume
ri ut unitas numeralis q̄ eſt in nu
mūo quinario ſicut ſūt quinq̄ uni
tates & ab iſta unitate nūali uaria
tur & multiplicatur numerus ita
quotquot ſūt tales unitates tātꝰ ē
nūs ut ſi ſint due unitates ē bi
narius ſi tres ternarius. Alia eſt
unitas formalᵗ ī nūo ut iſta q̄ ē paᵓ
nūi ꝯūs ipm̄ nūꝫ ſicut paſſio ꝯſeᵃ
ſuū ſubm̄. Uta eīꝫ ē ꝓpō famoſa
apud omnes ſcotizantes ꝙ apud
omnes ꝭ ueritatem lquentes q̄d
cuilibet enti correſpōdꝫ ſua ꝓpa
unitas ꝓportōnaᶻ & ab iſta unitate

formali nō uariaꝛ nūs quoniam
nullū prius uariaꝛ ad uariatōnē
ſui ſubiecti poſterioris. ſed iſta
unitas ē poſterior nūo ſicut ꝓpa
paſſio ſuo ſubiecto. Hoc ꝑmiſ
ſo pono duas ꝓpōes. Pria eſt
iſta ꝙ nūs ē fūdamētaliter unꝰ ab
eiꝰ forᵃ ꝓpa & ab eiꝰ ētitate ꝓpa
ꝓbaꝛ ab illo ē nūs fundamētaliter
unꝰ qđ ē rō fūdamētaria ſue ꝓpe
unitatis ſꝫ eiꝰ ꝓpa ētitas & eiꝰ ꝓ
pria forma ē rō fūdatiua ſue ꝓpe
unitatis cū ſit ſubm̄ eꝰ gᵒ ꝛc. zᵃ
ꝓpō ē iſta ꝙ nūs ē forᵉ unꝰ ab iᵃ
unitate formali q̄ ē eiꝰ cōſecutīa
ſicut ꝓpria paſſio ſuū ſubiectū
ꝓbaꝛ ab illa unitate dicitꝛ forᵉ uꝰ
nūs p quā ē ī ſe forᵃ īdiuiſūs & a
quocūqꝫ alio diuiſꝰ iſta pꝫ qz hᶜ
nō ē deſcriptō uniꝰ. ſed hoc ē tali
unitate pꝫ qz talis unitas ut dcm̄
ē ē paſſio entis q̄ ſic deſcribitꝛ ī ₅ᵒ
mēᶜᵉ. Sꝫ dubitaꝛ circa hoc qd
ē nūs uel q̄ ē eiꝰ forᵃ. Rn̄ᵒ dicitꝛ
ꝙ forᵃ nūi ē ignota ſicut & multo
ruꝫ aliaꝝ reꝝ. ūde dicūt q̄dā ꝙ
ſnitas ē forᵉ ternarii & ſic cōſide
ratur ſilr de aliis. Alii dicūt ꝙ
diſcretō ē forᵃ nūi ſicut cōtīᵃᵃ/ē
forᵃ q̄titatis cōtīᵉ ita ꝙ aᵃ & aᵃ di
ſcretō facit aliū & aliū nūꝫ. Alii
dicūt ꝙ aggregatō mltitudīs. ū n̄
alia & alia aggregatō facit aliū &
aliū nūꝫ. ūde boetiꝰ ī libro de uni
tate & uno dicit ꝙ nūs ē mltituᵒ
ex uītatibꝰ aggregata. Aureo

lꝰs aūt dicit ꝙ forᵃ nūi ē aſſuatio
mltitudīs ita ꝙ mltituᵒ ē cā mal̄
& nō nūs. ſꝫ aſſuatō ē formalis &
hec ē forᵉ nūs. hoc pᵉ pᵒ ſic. illđ
uidetꝛ rō formalis alicꝰ quo rn̄de
tur īterrgāti de eo. ſꝫ īterroganti
de aliq̄ mltitudīe q̄ta eſt puta de
denario nūo hoīm̄ nō rn̄r aliquid
circa mltitudinē pūta ꝙ ē tāta. iᵃ
aūt tātitas nō ē aliud q̄ aſſuatio q̄
daꝫ illiꝰ mltitudīs gᵒ ꝛc. zᵃ du
bitatō pricipalis ē iſta utꝝ uītas
ſit ps nūi. Itē iſta ratio eſt ſpe
cifica nūi qua īterrogat hec dictio
quot ſed cū q̄ritꝛ quot ſūt iſti iſta
dictio quot nō īt̄rogat nec certā
ſūmā nec certā nitatē mltitudīs.

3ᵃ dūᵒ pricipalis ē iſta utꝝ ūi
tas ſit ps nūi. rn̄ᵒ ubi ſciēdū ꝙ eſt
opīo cuiꝰdā doctoris q poīt ꝙ uī
tas ē ps nūi nō ſolū fūdamētalitꝛ
ſimplr ſed etiā aliquota. qz aliqᵒ
tiens ſūpta reddit ſuū totuꝫ hec
aūt opīo pᵉ ſpliciter. pᵒ ſic illud
ē ps alicꝰ aliquota ꝙ aliquotiens
ſūptū reddit ſuū totū. pꝫ qz nō
reddēt ſuū totū niſi eēt ps eꝰ. ſꝫ
uīᵃ aliqᵒtiēs ſūpta reddit ipꝫitoᵐ
cᷓ. ſuū nūꝫ gᵒ ꝛc. Itē ex qᵒ ꝯpoᵉ
aliqđ ē ps illiꝰ & ex qᵒ ꝯſtituitꝛ. ſꝫ
nūs ꝯſtituitꝛ & ꝯpoᵉ ex ūitabꝰ. gᵒ
ꝛc. Itē illđ ī qꝺ aliq̄d reſoluitꝛ ē ps
eiꝰ. ſꝫ nūs r̄ſoluitꝛ ī uītaᵉ ut nūs
ternariꝰ ī tres unitates. gᵒ ꝛc. aᵒᵓ
patet. quia ex eiſdē res cōpoītꝛ
ī quibꝰ reſouitꝛ 6ᵒ huiꝰ. gᵒ ꝛc.

Cōfirmaꝛ qz tūc nūs eēt for
maliter īdiuiſibilis & ſic nō eēt for
maliter qūātitas. ꝓbaꝛ ꝯn̄a. qz oē
diuiſibile habꝫ partes. nūs autēꝫ
nō pōt diuidi niſi ī uītates. gᵒ cū
diuiſibilitas ſit ratō quātitatis ₅ᵒ
mēᶜᵉ nūs nō erit quātitas. Cō
tra iſtā opiōeꝫ licet ſit opīo cōis.
Arᵉ pmo ſic īpoſſibiᵉ eſt ꝙ aliqd
ꝑterꝛ animā exiſtēs ſit pars illiꝰ ꝙ
nō habet eſſe preter animā ſꝫ uni
tas habet eſſe preter animā ut pꝫ
nūs aūt preter animā nō ē ut dic
tū ē. gᵒ ꝛc. Itē illud qđ eſt ī ſpē
ſpāliſſima alicꝰ generis & idē ſecū
eſſentialr nō ē ī potētia ad aliā ſpe
tiem illius generis licet ſit ī potē
tia ad ipm̄ ſicut ſubiectū. qz una
ſpēs ſpāliſſima nec aliquid idē ſe
cum eſſenaᵉ nō eſt pars alrīꝰ ſpēi
ſpāliſſime ſed quātitas cōtīᵃ & q̄ti
tes diſcreta ſūt ſpēs oppoīte quā
titatis. gᵒ illud qđ ē ī genere quā
titatis cōtīᵉ nō ē pars ītrīſeca q̄ti
tatis diſcrete. ſed unitas cōtinui
ē ī genere cōtīnui gᵒ unitas q̄ ē ps
nūi eſt quātitas diſcreta & nō eſt
quātitas cōtīᵃ. Itē ex pribꝰ ſpē
diſtīctis nō r̄ſultat totū ſpē īdiſtī
ctū ſed unitas linee & unitas ſup
ficiei & unitas ꝓfūditatis ſūt ſpē
diſtīcte ſicut ipē entitates ſūt ſpē
diſtīcte & nūs duaꝝ liēaꝝ & dua
rum ſupficieꝝ ſūt idē ſpē & ideꝫ
binarius ī ſpē eſt quoꝝcūqꝫ duo
ruꝫ. gᵒ nūs nō cōpoᵉ ex uītatibꝰ

tāq̄ ex partibus ītrīſecis. Hiis
uiſis. dico aliter ꝙ ſicut aliud eſt
ſubiectū accn̄tis aliud ipm̄ accn̄s
& ita aliud ē eſſe ītrīſecū ſubiecto
& aliud accn̄ti uel aliud ē eſſe ptē
ſubiecti & aliud ē eſſe ptē accn̄tis
& aliud huius & aliud illius. uni
tas igitꝛ nō ē pars nūi ſed ē aliqd
ſubiecti nūi. ūde nūs eſt q̄dā ac
cidēs fūdatū ſuper unitates ſicut
unitas fūdaꝛ ſup quātitatē cōtīᵃᵉ
ꝙ aūt nō ſit pars. ꝓbaꝛ. quia pars
ītrīſeca rei ſp eſt eiuſdeꝫ generis
cū ſuo toto cuius eſt pars. ſꝫ uni
tas q̄ eſt pricipiū nūi nō ſemp eſt
eiuſdē generis cū ipō nūo quoui
am unitas lapidis nō ē ſemp eiuſ
dem generis cū ipō nūo. gᵒ ꝛc.

Ad rōnes ī oppoītū. rn̄ᵒ. Ad
primā dico ꝙ maior ē uera ſi red
dat ipm̄ nūꝫ formalr. unitas aūt
ſic aliquotiēs ſūpta nō reddit nu
merū formaliter. ſed reddit forᵉ
ſubm̄ nūi & iō ē ps ſubī nūi nūm
aūt reddit cōcoītātᵉ. Ad zᵐ di
co ꝙ nūs nō cōpoītꝛ forᵉ ex uita
tibꝰ q̄tū ad eſſentiā. ſꝫ ſolū mālitꝛ
& rōe ſubī. Ad 3ᵐ dico ꝙ nūs
nō reſoluitꝛ forᵉ ī uītates nec eēn
tialiter ſꝫ ſolū māliter rōe fūdaᶜᵗ

Ad cōfirᵒᵓ dico ꝙ ſufficit ꝙ ſit
māliter diſibilis. 4ᵃ dubitatō ē
iſta qualis ē unitas ſenarii nume
ri ſcꝫ ſex. utꝝ ſex ſit ſexties uᵐ
uel ter duo. Reſpōdeo & dico
ꝙ ī nūo repitꝛ q̄druplex unitas.

Prima ē unitas q̄ reſoluitur i
nū₃ & diuidit̄ i nū₃. ſc₃ ūitas a qua
accipit̄ totus nūs q̄ per ſuā dīᵒ i
cāt nū₃. 2ᵒ ē ibi unitas i quā re
ſoluit̄ & diuidit̄ nūs & hᶜ ē ūitas
q̄ collocat̄ i nūo & hec unitas ē ab
ſciſa & accepta a p̄ria unitate ſicᵗ
illud qd̄ abſcīdit̄ ē poſterius illo
a quo abſcindit̄. 3ᵒ ē ibi unitas
cōis utrīq₃ tam ūnitati a qua ab
ſcindit̄ & unitate abſciſe. 4ᵒ ē
ibi unitas q̄ conſeqtūr nū₃ ſicut
paſſio ſuū ſubiectū q₃ unūqdq₃
ens conſeqtur ſua ꝓpria unitas.

p̄ma unitas a qua accipit̄ nūs
ē mēſura nūi per explicatō₃ qm̄
tātus ē nūs qlibet quātū explica
tur de ipō per dīᵒ ipiꝰ i nū₃. 2ª
unitas q̄ abſcīditur a p̄ma unitate
ē mēſura nūi per adequatō₃. qm̄
tantūs ē nūs adequate quot ſunt
unitates abſciſe. 3ª unitas cōis
utriq₃ ē mēſura nūi p replicatō₃.
quia tantūs ē nūs qlibet quotiēs
replicat̄ unitas cōis i unitatibus
abſciſis iter quas ūnitaᶜᵉ abſciſas
p̄ma ē mēſura nūi ſ elōgatō₃ & di
ſtātiā. q₃ tātus ē nūs qlibet q̄tū₃
diſtat a prima unitate abſciſa. ue
rūtn̄ unitas q̄ cōſeqtur nū₃ nō ē
ꝓprie mēſura nūi ſed magis paᵒ
eiꝰ. forma aū̄ ſpecifica nūi nō ē
2ª ūitas q̄ collocat̄ i nūo qm̄ iſta
ē ſubm̄ & materi· nūi i qua u₃ n̄
eſt 3ª unitas cōis ūtriq₃. q₃ illa n̄
eſt una nūo ſed plures nūo nec
forma nūi ē ūnitas qm̄ iª ē paſſio
nec forma nūi ē diſtīcta a p̄ma ui
tate ita ꝙ iſta relatō nūi nō ē quā
titas nec ē diſcretō quoniā in nūo
tot ſūt diſcretōes quot ſūt uitaᵉ
diſcrete. quid g° ē forª ſpeᶜª nūi
ſenarii. dico ꝙ ē una abſoluta q̄ti
tas q̄ ē ſua ſeneitas· nec debet q̄ri
drā ſpeᶜª p cōpatō₃ ad aliud ſi q̄
ratur q̄ eſt iſta drīa dico ꝙ eſt no
bis ignota ſicᵗ drē alioꝝ. Quāᵐ
ad 2ᵐ dico ꝙ bis tria nō ſunt ſex
nec ſexies uᵐ. qd̄ p₃ tripliciter.

Primo q₃ illud qd̄ ē forª unū
non eſt forª plūra· ſed nūs ſena
riūs ē forª uᵐ. tria aūt & i tria ſūt
forª plura· g° ſex nō ſūt forª tria
& tria. Itē 2ᵒ nulla pars i quā
titate p̄dicat̄ de toto i quantitate.
ſed pars q̄titatīa ſunt duo & tria
ſimplr̄ g° duo & tria nē p̄dicātur
de ſex. ſed dicēdo ſic ſex ſunt bis
tria tria p̄dicāt̄ de ſex. g° eodem
mō pōt argui de uno ꝙ ſex n̄ ſūt
ſexies unū q₃ uᵐ ē pars ſenarii
& pars nūq̄ p̄dicat̄ de toto. 3ᵒ
illud q₃ nō ē ſimplr̄ aliud nō ē ali
qūotiēs illud. ſed ſex nō ſūt ſimª
ūnū. g° ſex nō ſūt ſexties ūnū. ſi
militer ſex nō ſūt ſimª tria g° nō
ſūt tria aliqūotiēs & ita bis tria n̄
ſunt ſex & auicenna 3ᵒ meᶜᵉ dicit
ꝙ decē nō ſūt nouē & ūnū. ꝙ autē
itelligis ꝙ decē ſūt nouē & unū₃
ūc de decē p̄dicabr̄ nouē & ēt uᵐ
tquoꝝ utrūq₃ ē falſū. q₃ nec nouē
p̄dicāt̄ de decē nec etiā ūnū. aūt
etiā itelligis ꝙ nouē cū uno ſunt
dece₃. & ita p̄dicat̄ decē de nouem
& uno ꝙ ē falſū q₃ decē nō p̄dicā
tur de nouē per ſe nec etiā de uno
& ita decē ſūt ſimplr̄ ſimul decē.

Ad ratōes p̄cipales rn̄ᵒ ad p̄ªᵐ
dico ꝙ trēs unitates realiter niſi
ut cōcepte nō ſūt p̄cipiū ſuffici
ens numeri. Ad 2ᵐ dico ꝙ ma
ior ē uera de entitate abſoluta q̄ ē
preter animā. numerꝰ aūt nō eſt
preter aīa₃ ut patuit. Ad 3ᵐ
dico ꝙ nō ē ſimile. ſi eni aliquod n̄
differret ab ētē i cōi cuius rōe₃ n̄
poteſt effugere nō ſequit̄ ꝙ non
differat ab aliquo i ſpeciali. & hec
de queſtione.

CONSEQVENter
Queritur· utrū tēpꝰ
ſit mēſura duratiōis
cuiꝰlibet durātis plꝰ
quā per iſtās. Et uidet̄ ꝙ ſic q₃ cuili
bet ſucceſſiue durāti correſpōdet ali
qua mēſura duratia formalr̄ ſuc
ceſſiua. ſed oē durās plus quā p
iſtās durat ſucᵉ g° ꝛc. maior p₃
quia cuilibet durationi debet cor
reſpōdere ꝓporª ſūa mēſura. hᵒ
patet q₃ durās plꝰ quā per iſtās
durat mō & prius. cū g° tps ſolū
ſit mēſura ſucceſſiua q₃ prius &
poſterius ut numerata ſūt ipſius
tēpus per cōmentatorē 4ᵒ phiꝰ
g° ſequit̄ ꝙ tēpus ſit oīm talium
mēſura. Ad oppoitū deꝰ & īge
lus durāt plus quā per iſtās. ſed
talia nō mēſurāt̄ tpe. g° ꝛc. Rn̄
deo ubi ſic p̄cedā. q₃ p̄mo ponā
quēdā₃ dicta. 2ᵒ dicā ad q̄ſtionē.

Quātū ad 1ᵐ eſt iſtud p̄mum
dictū ꝙ a doctoribꝰ uīr ponūtur
ſex mēſure. Pria ē eternitas. 2ª
euū· 3ª tēpus. 4ª iſtās tpis. 5ª i
ſtās nē 6ª iſtās naturalis itelligēᵉ
& addit̄ alia q̄ ē iſtās originis.

Eternitas eni i quātū ē mēſura
diuine eſſētie. ubi nec ē p̄cipiū
nec ē finis de quo loquit̄ boetius
3ᵒ de cōſolatōe. d. eternitas ē iter
miābilis uite ſiīl & tota poſſeſſiō.
itē idē boetius dicit ꝙ nec eternitas
hēc aliquid i eternitate p̄teriit. nul
lum q₃ uero i tēpore repire cōtiᵗ
& ideo ſolus deus ſ doctorē ē eter
nus. 2ª aūt eſt euū. euū autē ē
mēſura cuiꝰlibet pmanētis ſiū ſit
ſubſtātia ſiue ſit accns. dūᵒ p̄ſcin
dat a mutione q̄ cūq₃ ita ꝙ ſuum
ſubiectū ē euiternū de quo dicit
boetius 3ᵒ de cōſolatōe qui iqt p
petua ratōe mūdū gubernas celi
terrarꝰ q₃ ſat̄ ire iubēs. ſtabilis q₃
mouēs dās cūcta moueri. De
tertia mēſura q̄ eſt tēpus dicitur
ꝙ eſt mēſura mobilis & motus &
per accns quietis ut habet̄ 4ᵒ phꝰ
ūde tēpus ſolum eſt mēſura ſuc
ceſſiuoꝝ de quo dicit dyoniſius
libro de diuinis nōibꝰ caᵒ. xiiiᵒ tē
pus uocāt q̄ i gnāᵒᵉ & corruptōe

ꝰ uariatōe aliter ſe habēt. 4ᵗᵃ
mēſura ē īſtās tēporis qd' mēſu
rat īmutatōes īſtātis īſtātaneas ūdē
ſicut mot9 mēſuraſ tpe ita muta
tum eſſe mēſuraſ īſtāti. ūde ſoᵐ
mēſurat mutatū eſſe uel mutatō
nes ſubitas ūde nō menſurat ſub
ſtātiā niſi ut ē ſub mutatōe ſubi
ta uel ſub mutato eſſe 5ᵃ eſt in
ſtans nature de iſto īſtanti ſunt
multi modi dicēdi. Aliq dicūt
ꝙ nō ſtat niſi ī depēdētia hui9 ab
hoc. ita ꝙ ꝑ illud īſtans dicūt pre
cedere ſubm̄ ꝓpriā paſſionē & p
ꝯñs ptes totū. & ſic dicūt ꝙ paſſio
ē poſterior natura ſuo ſubiecto.
ſed hoc īpbaſ. qz filius ī diuinis
dependet a prē & tñ ñ ē poſterior
patre natura. & ideo ſicut dictū ē
ſupius per prioritatē nil aliud ī
telligo quā ꝓſuppoitōe; huius ab
hoc ī quadā alteritate nature. & iō
pat' ꝑ iſtā a³ de filio ī diuinis q̄m ñ
eſt alteritas nature ī patre & filio
ymmo ſūt una res natura. ſed tñ
paſſio dit alteritatē nature a ſub
iecto. iō ſubm̄ ꝑcedit paſſionem
ī inſtāti nature. 6ᵃ aūt mēſurā
ē īſtās naturalis ītelligētie & illa
mēſurat qditates ꝑ ꝙ una ē ſepa
rata ītelligi ſine alia. de iſta loqꝰ
aꝝ ī pñtis relatia ſūt ſimul natu
ra i. naturali intelligētia. & ideo
ſi unū ꝑcedat alteꝝ ītellectōe eſt
mēſura naturalis ītelligētie. ſic
ſubſtātia cui9 cognitō ꝑcedit cog
nitōnē accn̄tis & hoc naturaliter
quācūs ꝓpter uires ſenſitiuas ꝑ
originē ī nobis cognitō accn̄tis.
7ᵃ mēſura ē mēſura ꝑncipatō
nūm & iſta reſpicit pricipiū & ꝑn
cipiatū. ita ꝑ iſtā mēſurā ꝑncipiū
ꝑcedit pricipiatū ꝑoritate origis
ūde ſequitur ē ꝑoiitas nature. gᵒ
originis. ſed nō ecōuerſo qz ꝑori
tas nature addit alteritatē ī natu
ra & hec de iſta 2ᵐ dictū eſt ꝙ
quītuplex poiſ gen9 mēſuraꝝ p
aliū modū a ꝑdictis. Vna ē mēſu
ra pfectōis. 2ᵃ cātuois. 3ᵃ coordi
natōis. 4ᵃ innoteſcētie. 5ᵃ dūatōis
Pria gᵒ gen9 pfectōis mēſura
de quo habeſ 4ᵒ mēᶜᵉ q̄ ſpēs ſūt
ſicut numeri quia ſicut un9 nūe
rus ē pfectior altero ita una ſpēs
ē perfectior altera. ita ꝙ pfectius
ī uniuerſo ē mēſura alioꝝ ut hēt
p 9ᵒ³ undecio mēᶜᵉ & p doctorem
de cauſis. De 2ᵒ habes 9ᵒ mēᶜᵉ
ꝙ ſcibile ē mēſura ſcie qz ſcibile
ē cā ſcientie. De 3ᵒ hēſ. 10. mēᶜᵉ
ꝑmū ī quocūꝙ genere eſt mēſura
alioꝝ ut unitas oīū q̄ ordīaſ ī gñe
quātitatis. & iſta addit aliquid ſu
pra genus quātitatis mēſurā per
fectōis quia iſta pōt dicere īpfec
tōnē aliquā quia unitas dicit ꝑua
tionē. De 4ᵃ menſura eſt exē
plum de ulna uel cubito uel cāna
q̄ eſt mēſura pāni ī notēſcente qz
per quantitatē ulne uel bicubiti
cognoſco quātitatē pānni. S;
de quīta diciſ ꝙ ē mēſura duratō
nis ſicut temp9 menſurat motū;
& eternitas eſt menſura āgeloꝝ
& oīū pmanentiū. 3ᵐ dictū eſt
ꝙ q̄cūꝙ menſura accipiſ notitia
de menſurato. ſ; p quācūꝙ men
ſurā ītellectus uniuoce certificaſ
de menſurato ut patet īdūcendo
ī ſingulis. gᵒ ꝛc. 4ᵐ dictū eſt ꝙ
menſurare nihil aliud eſt quā ali
quid ꝑ quātitatē minꝰ notā certi
ficare & notificare. 5ᵐ dictū eſt
menſura nihil aliud ē quā ītellec
tus de quātitate rei deſiant certi
tudo. 6ᵐ dictū eſt ꝙ menſura
īꝑtat triplicē; reᵘ³ unū ad ītellec
tu; aliū ad rem menſuratā aliūm
ad menſurā. 7ᵐ dictū ē ꝙ men
ſura eſt duplex. q̄da; ex natura
rei. q̄da; a nobis. Menſura aute;
q̄ eſt ex natura rei eſt q̄ eſt ex ſpā
& nō ex aliq̄ alia īſtitutōe huāna.
Menſura a nobis diciſ q̄ nō mēſu
rat ex natura rei ſ; ex īſtitutōnē
huāna. 8ᵐ dictū eſt ꝙ triplex
eſt gen9 ī generali menſuratū; ꝑ
mō; triplicē menſurādi. aliqū ali
qd mēſuraſ īpleᵘᵉ. aliqñ expleᵘᵉ
aliqñ expleᵘᵉ & repleᵘᵉ. hoc pat;
aliqñ enī menſuratū excedit men
ſurā. aliqñ excedit & exceditur.
aliqñ eq̄t ſc; menſura a mēſurato
ex hoc excludiſ correlarie ꝙ hꝰ
qd eſt menſuratū qd ē menſura.
9m dictū ē ꝙ cōditōes mēſure
ſunt ſex. Prima ē ꝙ de rōe mē
ſure ē ꝓprietas. patet q̄m nullum
prius depēdet a poſteriori. ſ; po
tius eꝯᵒ. ſed mēſuratū depēdet a
mēſura gᵒ ꝛc. 2ᵉ coditō ē ꝙ de
rōē menſure ē notoritas. pbatur
q̄m illud p qd' aliquod cognoſciſ
ē notius illo qd' cognoſciſ. ſed ꝑ
menſurā res menſurata cognoſ
ciſ ex illo dicto. gᵒ ꝛc. Itē cᵒ mēᶜᵉ
dicit phūs ꝙ pricipiū ē qd' ē men
ſura. 3ᵃ cōditō eſt ꝙ de rōe mē
ſure ē uniformitas uel ſingulari
tas. pbaſ q̄m nihil pōt regulare
p illud ꝙ ē regulare & diſformare
ſed regulātū habet regulare men
ſurā gᵒ ꝛc. 4ᵃ coditō ē ꝙ de rōe
menſere ē ſimiᵗᵃˢ. p; q̄m quanto
plus aliquid accidit ad ſimpliᵗᵉ³
tato plus accedit ad menſurā ſiū
rōe; menſure. 5ᵃ coditō ē ꝙ de
rōe menſure ē īdepēdentia. pbaᵗ
q̄m de rōe ꝑoris ut prius eſt ē in
depēdētia. ſed menſura ē pri9 mē
ſurato ex pria conditōe p; gᵒ ꝛc.
Iſtā aūt depēdētiā ītelligo nō abᵗᵉ
ꝙ ī nulloᵒᵒ depēdeat qz ſic nullu;
creatū eēt menſura ſ; hab; ītel
ligi reſpectu mēſurati: 6ᵃ ꝯdi
tio ē ꝙ de rōe mēſure ē unigenei
tas p; q̄m menſura eſt unigenea
menſurato. pᵗ p phm̄ xiᵒ mēᶜᵉ q̄
dicit ꝙ licet menſuraſ p aliqd ſui
generis ſic ītelligēdo nō ſolum ꝑ
rō; analogᵉ ſicut ponit alexāder 9ᵒ
mēᶜᵉ. ſed etiā uniuocatōis. Po
nit etiam ꝑdictus ꝙ īter decim &

creaturā nō ē uītas ūīuocatōis. c⁹
rō ē ꝭ eīi qz ſe hn̄t ſicut menſūra
& mēſuratū. huiꝰ aūt dictū ē de
bile & reputo falſū. ꝑ ſea ꝙ teneo
ꝙ itēr deū & creatūra & iter quā
cūq̄ mēſurā cū mēſurato ē uige
neitas nō ſolū ꝭ rōꝫ analo^ce ſꝫ etiā
uiuo^cis. Prete^a eſt ſciē^m ꝙ ꝑplex
pōt eē uītas. q̄dā mē^ca. q̄dā phīca
q̄dā lo^ca. & ꝭ hoc triplex genꝰ re
pitur. ſcꝫ genus mē^cuꝫ. phīcum &
logicū. genus mē^cuꝫ ē ēs 4° mē^ce
genus phīcū ē ī quo ētia phīca cō
ueniūt q̄d ē ſubiectum naturale
genus logicū dicit̄ geꝰ ꝑdicabile
ꝑmo genri corrn̄det triplex uni⁹
ꝭ ꝙ ipī diuerſificāt̄ triplr̄. Vno^o
poteſt accipi ipſum ēs ut coē crea
ture & creatore. Alio^o ut coē ſub
ſtātie & accn̄ti. 3^oo ſolū ūt coē coī
bus accn̄tibus oīa enī cōtēta ſub
iſto genere ſic ꝑptito hn̄t ꝓpriaꝫ
uigeneitatē. cōtēta enī ſub ēte ꝑ^o
mō accepto ūt deꝰ & creatūra uī
geniāt̄ ī ēte iſta tn̄ uigeneitas cūꝫ
ſit iter mēſurā & mēſuratū nō ex
cludit uigeneitatē analo^ce cū ana
logia intporat q̄dā ieq̄ualitatē pti
cipatōis idcirco ꝭ illā ꝑciſe ſūptā
nō pōt eē ratō mēſure q̄ ordinē
ꝑoritatis īportat & ꝑ ꝯn̄s ieq̄lita
tem ꝑticipatōis. cōtēta aūt ſub en
te 2° mō accepto unigeneāt̄ ī ēte
creato. cōtēta uero ſub ente 3° mō
accepto unigeneāt̄ ī accn̄te nulla
tamē hāꝝ duaꝝ uītatū excludit

uītatē analo^ce ſicut nec pria uni⁹
ſicut nec ꝑma uītas ita & iſte due
ultie ſūt intēr mēſurā & mēſura
tum. nec tamē ē itelligēdū ꝙ illd̄
ī quo ſūt ꝑdicte uītates ſūt mēſu
re reſpec^u ētiū que ī ipīs uigene
antur. ſed nobilius ꝯtētū ſub illis
ī quibus ſūt tales uītates illud ē
mēſura reſpectu illoꝝ ut ī ꝑmo^o
nō ē mēſura ens. ſed deus nec in
ii 2^oo ens creatū ſed ſubā nec ī 3°
accn̄s ſed quātitas aut q̄dcūq̄ ali
ud ſub accidēte cōtētum 2^a uni
tas. ſ. phīca mēſure & mēſurati ē
etiā ūiuoca ubi enī aliquid acci^a
in phīcis q̄ ſi habet ratōeꝫ mēſure
reſpectū illoꝝ ibi ē nccīa couenie
tia ī genēre phīco quare ꝛc. 3^a
ē uītas ſūpta ꝭ logicū ſiue genꝰ
logicū que ē inter mēſurā & men
ſurato ē ūniuocatōis. ubi ē aduer
tendū ꝙ ꝭ phi^m 5^i mē^ce in utroq̄
genere eſt aliquid ꝙ ē ꝑticiptum
& mēſura oīm illoꝝ que ſūt ī illo
genere ſicut cōſti^m per incorpo
reum & corporeū. incorporeūꝫ
habet rōem mēſure reſpectu cor
porei. hoc tamē intelligēdū eſt ꝙ
ſubſtātia difformiter & oppoſito
mō deſcēdit per corporeū & icor
poreū. ſic enī deſcēdit ſubā per i
corporeū ꝙ formalr̄ non recipit̄
ꝭ u^aꝫ opiōꝫ ī mā q̄ acci^o ꝑ altēa ꝑ
te cōpoſiti uel ſaltē non recipit̄ ī
mā q̄ditatiā ī deſcēſu ſubē ꝑ cor
poreū ꝑcipi^a for^a ī mā q̄ditatiuā

Sed ī iſtis ē difformitas qm̄ ī prio
deſcēſu quanto imediatiꝰ aliquid
cōſtituit̄ ꝑ icorpeū tāto ē ꝑfectiꝰ
& quāto remotius tāto īꝑfectius
ſicut āgelus qm̄ imediatius cōſti
tuitur quā aīa. iō nobilior eſt ipā
ūde iſimū gradū tenet ī ordīe in
telligētiaꝝ. & ꝑmū ī ordīe forma
rum corpaliū. & mediū iter for̄
corpales & icorpales. ecō^o autē ī
ī alio deſcēſu q̄ fit ꝑ corpeū qm̄
illi quāto imediatiꝰ ſpēs ꝑ corpo
reū cōſtituit̄ tāto īꝑfectior eſt. &
quāto remotius tāto ꝑfectior ē ꝙ
patet ele^ta enī ꝑ corpeū imediate
cōſtituta ſūt iō īꝑfectiora quā hō
Idē aūt ē ī quacūq̄ ſpē aīata hō ē
ꝑfectior ſpēs qz ultio cōſtituit̄.
ex quo patet ꝙ ī ꝑdictis diuerſi^e
accipit̄ mēſura qm̄ ī ꝑmo deſcen
ſu ꝙ ē ꝑ⁹ ē mēſura alioꝝ qz cum
illud ſit ꝑfectius. In 2° aūt ꝙ eſt
poſterius habēt ratōꝫ mēſure ut
hō ꝑ eādē rōeꝫ qm̄ ꝑfectior eſt oī
bus aliis. & hoc ē ꝙ dicit phīcꝰ ꝙ
hō ē mēſura oīm qm̄ habet ūitatē
cū oībus ꝙ patet ꝭ grego. qm̄ co
cat cū oībus que ī eē cū ī ſenſibili
bus & uiuere cū uiuētibꝰ ī itelli
gere cū āgelis. Ex hiis ꝯcludo
correlaria. Primū eſt ꝙ irreſo
lubilitas idiuiſibilitas uītas unī
tas dicit̄ ratō mēſure hoc pateꝫ ex
ꝑcedētibus. 2^m eſt ꝙ drāꝝ &
idrāꝝ nō pōt eē eadē mēſura. ꝑ
bat̄ qz mēſurā oꝫ eē unigeneam

mēſurabīo. g^o ꝛc. 3^m ē ꝙ illud ꝙ
ē coē rōe ꝑdicatōis nō habet ratōꝫ
mēſure. 4^m ē ꝙ mēſuratuꝫ de
pēdet a mēſura. ꝑbat̄ qz poſteri
us depēdet a ꝑori ſuo. ſꝫ mēſura
ē q̄d priꝰ mēſurato. g^o ꝛc. 5^m ē
ꝙ ſolū ī eſſentialiter ordiatis iue
nitur rō mēſure & mēſurati. ꝑ^a.
qz rō mēſure ſolū iuenit̄ ubi eſt
prius & poſterius. 6^m ē ꝙ ī iis
q̄ ſūt eiꝰdē rōis penitus non pōt
eſſe rō mēſure eſt mēſurati. ꝑbat̄
qm̄ mēſura hꝫ rōēꝫ ꝑoris idepēdē
tis notioris mēſuratū uero habꝫ
rōꝫ poſterius & depēdētis notio
nis. & iſte ſūt rōes diuerſe. g^o ꝛc.
7^m ē ꝙ ī idiuiduis ꝓprie nō eſt
rō mēſure n^c mēſurati. ꝑbat̄ qz
idiuidua ſūt eiꝰdē rōis ſpe^cc nec
ē ibi prius & poſterius ꝓpter ꝙ
ibi nō ē ordo ꝭ phm̄ 7° mē^ce ꝭ nāꝫ
ſꝫ mēſuratū & mēſurā nō oꝫ ꝙ ſit
oīo eiꝰdē rōis qz ibi ē ordo & opꝫ
ꝙ ſit inter ea prius & poſterius ꝭ
naturā ut pꝫ ex ꝑcedētibus g^o &
dico ꝓprie qm̄ ſi ī ꝓpria ididuis
ſit proritas ꝑfectōis ita ꝙ una in
ſit ꝑfectius alio tūc pōt iponi eis
rō mēſure & mēſurati. ūn̄ ſuppo
no ſicūt credo ꝙ ſubā ſuſcipit ma
gis & minꝰ de quo ī 5° huiꝰ qōne
2ª fiet menſio. tūc natura huāna
ī xpō hꝫ rōꝫ mēſure re^u oīꝫ hoīm
8^m eſt ꝙ ī ſolis ſpēbꝰ uel gn̄ibꝰ
ſūptis ut ſūt ſpēs uel genus eſt
ꝓprie rō mēſure & mēſurati. ꝑ^a

in eſſẽtialr ordĩatis ẽ ꝓpria ratõ
mẽſure. eſſentialis aũt ordo ſolũ
ẽ inter ſpẽs uel inter genera ſũpta
ut ſpẽs ꝙ dico ꝓ tãto qm̃ genera
aliqua facit ut genẽra. hoc ẽ nõ cõ
para ad aliquid ſũpi9 eis cõẽ non
hñt analo^3 nec ordicẽ ita n^c rõez
mẽſure 9^m correlariũ ẽ ꝙ iꝑ
fectius nõ ẽ mẽſura pfectioris

x^m correlariũ ẽ ꝙ negatões &
ꝑuatões mẽſurãr ꝑ affirmatõnes
& hit9 ꝓ^2 qm̃ ipfecti9 mẽſuratur
pfectõri. ſʒ negatões & ꝑuatões
ſũt ipfectõres affirmatõib9 & hĩ
tibus. g^o &c. Itẽ qz depẽdẽs ab
alio mẽſurar ipõ. ſʒ ꝑuatões & ne
gatões depẽdẽt ab hĩtibus & affir
matõib9. g^o &c. xi^m correlariũ
ẽ ꝙ iſte cõditões ꝑcede^e pfecti9 in
ueniũr ĩ mẽſura ex nãa rei qũaʒ
ĩ mẽſura ex nobis. xii^m ẽ ꝙ il
lud ẽ pfecti9 mẽſura ĩ quo pfecti
ũs repir pfectõʒ pſecte cõditões
ꝓ^2 qz pfecti9 ſaluar rõ mẽſure ĩ
eo. x3^m correlariũ ẽ ꝙ nl̃ habʒ
rõʒ mẽſure niſi ꝙ habet rõeʒ ſpẽi
ſpeãliſſime. cã hui9 ẽ qm̃ rõ mẽſu
re ſp dʒ accipi ꝭ nobili9 & pfecti9
hui9 ẽ ſpẽs ſpeãliſſima. g^o &c.

i4^m correlariũ ẽ ꝙ menſura ꝭ
genus logicũ ẽ ipfectiũs quã mẽ
ſura ꝭ genus mẽ^cuʒ. ꝓbatõ quia
magis hʒ de pfectiõe re^u mẽſura
ti dei9 eiʒ q ẽ mẽſura ꝭ gẽ9 mẽ^cuʒ
pfectius ſe hʒ ad mẽſuratã quam
ĩcorporeũ ꝙ ẽ menſura ꝭ genus
logicũ ſe habʒ re^u corporꝫ quoꝫ
ẽ mẽſura alñ tñ ẽ oppoitũ ut ſi cã
per relatio ad relatõʒ uel q̃d cũq
accñs ad aliud ac. ñs ĩ talibus eniʒ
magis dẽpẽdet mẽſuratũ a mẽſu
ra ut qualitas a quãtitate quã hõ
ab ãgelo. ẽ aũt ĩ ipis mẽſura igno
bilior q̃ ĩ iſtis ut pʒ. g^o &c. i5^m ẽ
ꝙ eẽnitas nõ hʒ ꝓprie rõeʒ mẽſu
re reſpectu dei. ꝓ^2 qz mẽſura hʒ
rõʒ pfectõis & ĩdepẽdẽtis. i6^m
correlariũ ẽ ꝙ ĩpoſſibile ẽ ꝙ men
ſura poſſit accipi du^2 reſpcũ ſui
ipi9. ꝓ^2 qz idẽ ad ſe ipm̃ nõ habʒ
ordinẽ eſſentialẽ nec ẽ pfectius ſe
ipõ. Sciẽdũ tñ ꝙ ſicut pʒ in 4°
& 9° me^ec rõ mẽſure ꝑmo cõpeti
uni ꝙ ẽ pricipiũ nũi & ex hoc trãſ
ferr ad alia genera ut ſcʒ illud ſit
mẽſura ĩ quolibet genere ꝙ habʒ
rõʒ ꝑmi & unius ĩ illo genere. Vñ
aduertẽdũ ꝙ unũ ĩ ꝯpatõe ad nũʒ
hʒ duplicẽ rõeʒ ſcʒ rõeʒ mẽſuran
tis ꝓpter applicatõʒ & rõeʒ decla
rantis & cauſantis cognitõʒ de nu
mero eo ꝙ hʒ rõʒ pricipii quo ip
ſum nũʒ cognoſcimus. ũnitas ali
quotiẽs ſũpta adequat oẽʒ datũʒ
nũʒ & mẽſurat ipm̃ ꝑ uitates. ſic
cognoſcit nũs. nã per unitatẽ hʒ
diffiniri ex ipõ. g^o uno transfert
rõ mẽſure ut ſic ĩ quolibet genẽre
exẽplũ albedo poit mẽſura ĩ gñe
coloris & pʒ ꝙ nõ ẽ dicẽdũ ꝙ albe
do ꝑ ſui reduplicatõʒ aliquotiens
ſũpta mẽſurat alios colores ideo

ſibi nõ cõpetit ꝑmo ratõ mẽſure
unius. hʒ tñ ꝭ q̃tinus albedo ut
pfectõr color & hñs aliã rõʒ hĩt9
re^u colorꝫ a^o ẽ apta nata dare no
titiã de aliis coloribus. ſimr ſe hʒ ĩ
aliis generibus ut iſtud dicar mẽ
ſura ĩ quolibet genere q̃d hʒ hãc
uel illã rõeʒ unius ſicut cubitus
uel aliquid tale q dicit menſura
ĩ genere pannoꝝ & ꝑ ſui redupli
catõnẽ aliquotiẽs ſũpta dat mẽſu
rã de pãno. Quãtũ ad z^m arti
culũ pono aliquas ꝓpões. ꝑma ẽ
iſta ꝙ nulla enti9 pmanẽs põt mẽ
ſurari aliqua mẽſura for^2 ſucceſ
ſiue. hoc ꝓ^2 qz mẽſurã duratiuã
nõ dicũt habere mõʒ oppoitũ ſuo
mẽſurato. ſʒ menſura ſucceſſiua
hʒ mõʒ oppoitũ ẽti pmanẽti qũ ſu
cceſſiuũ & pmanẽs ſũt oppoita
cũ diuidũt aliq̃d ẽẽ. g^o &c. maior pʒ
qz mẽſura & mẽſuratũ debent ꝓ
portõnari. Itẽ oĩs ẽtitas eadeʒ
eſſen^r cũ aliq̃ entitate pmanẽte ẽ
pmanẽs neceo pʒ qz idẽ non põt
eſſe ſucceſſiuũ & pmanẽs. ſʒ mẽſu
ra duratiua & duratõ ſũt eadẽ ẽẽn
tialr cũ quolibet duratiuo. g^o &c.
minor ꝓ^2 illud ꝙ ꝑ aliq̃d ẽ extra
nihil & ꝑ cui9 annichilatõʒ ẽ nihil ẽ
ideʒ ẽſſentialr cũ eo. ſʒ ꝑ duratõʒ
res eſt h9 q̃ q̃ eũ res durat tãtũ
eſt ens. g^o &c. z^a ꝓpõ eſt ꝙ tps
nõ eſt menſura p^c & for^2 alicui9
pmanentis. ꝓ^2 ex pcedẽtibus. qz
tps eſt mẽſura ſucceſſiua & nulla
talis eſt menſura pmanẽntis ut ꝓ
batũ ẽ g^o &c. 3ª ꝓpõ ẽ ꝙ euũ ẽ
mẽſura c^ali ʒ pmanẽtis ut pmanẽs
ẽ. ꝓ^2 nã euũ ut dictũ ẽ ẽ mẽſura
cui9liʒ ẽti pmanẽtis. Cõfirma
tur qz nõ mẽſurar eternitate pʒ
q̃a nõ ẽ ab eẽno & etiã q̃a eẽnitas
ꝓprie debet deo nec etiã tpe qz
tps ſolũ ẽ menſura ſucceſſiuoꝝ.
nec etiã iſtãti q̃z ſolũ tũ mẽſurã
tur duratiua ꝑ accñs g^o ſe^2 ꝙ oĩa ta
lia pmanẽtia ut pmanẽtia ſũt & ut
abſtrahũt a q̃ete & motu mẽſurã
tur euo tã mãlia q̃ formalia ut an
geli. Sed ẽ dubitatõ q̃ mẽſura
mẽſurãr opatões ãgli nã thoĩſte
dicũt ꝙ mẽſurãr tpe diſcreto putãt
enĩ & dicũt ꝙ tps diſcretũ eſt
quoddã ens de gñe q̃ti^te ꝯſtãs ex
iſtãtib9 adinicẽ ſuccedẽtib9. ita ꝙ
aꝝ ñ fecit mẽtiõʒ de ipõ tpe quia
poſuit ſubãʒ angeli ñ diſtigui ab
ei9 opatõe & iõ credebãt ꝙ eodeʒ
mõ menſura menſuret ſubã ãge
li & ei9 opatõ. Sed ꝯtra iſtã opi
nionẽ arguo ſ^oc q̃cũqʒ hñt unuʒ
mõʒ eẽndi ut ſic menſurãr una &
eadẽ mẽſura. ſed ſubã ãgeli & ei9
opatõ hñt unũ mõm eſſen^r utꝝ ꝙ
enĩ ẽ pmanens g^o cũ ei9 ſubã non
menſuret tũ tpe n^c ꝑ ꝯñs oĩs op
atõ. Itẽ opatõ brĩfica ãgli mẽſura
tur euiterno & q̃libet ei9 opatõ ꝯña
tʒ qz hñt eũdẽ mõm eẽn^r & ſunt
unigenea. añs patet ꝑ aug^m. g^o &c
iõ alr dico ꝙ ipſi9 angeli operatõ

ĩmanẽs mẽſũaṛ ẽno & bñe dico
ĩmanẽs ad ᷓ eõu ẽdũ opatões nõ ĩ
manẽtes ut mot⁹ ſõlis ei⁹ & tales
opatões ſucceſſionẽ hñtes qꝫ h⁹
talia mẽſuraṛ tpẽ ũde eadẽ mẽſu
ra qua for ſubã ãgeli mẽſuraṛ &
ei⁹ operatõ ĩmanẽs ſicut ſũt intel
ligere & uelle. Hiis uiſis rñ
ad rões ĩ oppoitũ factas nego ma
iorẽ. ũde iſta ſucceſſio nõ ẽ mẽſu
ra duratiõis entis permanẽtis ſꝫ ſoꝫ
per coexñ ad illã. & hoc ſufficit

Et ſic ẽ finis 4ᵗⁱ phicoꝝ.
Incipit quĩtus phicoꝝ.

IRCA QVINtũm
librũ phicoꝝ (in q° aꝛ
deṫmiat de ſpẽb⁹ mo
tus & mutõnis ſcꝫ de
generatõe & corruptõe) q̃ro p̃mo
iſtã q̃ſtionẽ. Vtꝝ rõ p̃mi termi
actus traſeũtis per ſe ꝯpetit ipĩ for
me. Et ni ꝙ ſic. nã mutõ uĺ act⁹
trãſiẽs nõ denoĩaṛ niſi a p ſio. ſꝫ
mct⁹ trãſiẽs denoĩaṛ a for. g° ꝛc
maior pꝫ 5° h⁹. mior etiã. qꝫ act⁹
q ẽ ĩ albedĩeꝫ dṙ dealbatio. ſĩrĩter
gñatõ nãlis dṙ qꝫ ẽ uia ĩ nãꝫ non
aũt ĩ naṫã q ẽ mã nᶜ q ẽ cõpoitũꝫ
qꝫ cõpoitũ nõ ẽ uã. ſꝫ hñs natũrã
g° dṙ nãlis qꝫ ẽ ĩ for. Itẽ illꝺ
ꝙ denouo hꝫ eẽ p⁹ nõ eẽ illud p ſe
ẽ actus ṫmi trãſeũtis. ſꝫ forma eſt
h⁹. g° ꝛc. maior pꝫ qꝫ nihil põt
accipere eẽ p⁹ nõ eẽ quin termiet
actũ per quẽ acqriṫ. mior etiã pꝫ
qꝫ for p⁹ nõ hẽbat eẽ ſꝫ for non
hꝫ eẽ per ſe & poſtea hꝫ eẽ. Ad
oppoitũ ꝙ per ſe ſiat actũ ẽ per ſe
actu ſꝫ for ñ hꝫ eẽ per ſe quoniã
nulla pars ĩ ꝯpoito ẽ per ſe g° ꝛc
Rñ ubi ſic pcedã qm̃ p° reci
tabo q̃uãtũ ad illud ꝙ principaliṫ
q̃riṫ opio phi & cõmtatoris. 2°
ipã ĩpbabiṫ ondẽ ꝙ for ſubãlis
& accñtalis ſũt & p° ſran genatõ
nẽ p⁹ q ꝯpoitũ. 3° dabo itẽllectũ
hui⁹ q̃ſtionis exponẽdo mentẽꝫ
phi. 4° ĩqreṫ utꝝ drã ĩdĩdualis
q ĩdĩduũ ẽ ab alio diſtĩctũ nũaliṫ
ſit per ſe ṫi⁹ uĺ pricipiũ act⁹ tran
ſeũtis. Quãtũ ad p̃mũ eſt opio
aꝝ & ꝯiter oim ꝙ for ſubãlis nõ
ẽ termi⁹ generatõis ſꝫ totũ cõpo
ſitũ etiã nᶜ accñtalis ita ꝙ nec iſta
nec illa per ſe generaṫ & tamqꝫ
qꝺ ſed ſo p accñs tãq̃ q̃uo. Pro
iᵃ opiõe arguit ſic aꝝ 5° mẽᶜᵉ. oẽ
ꝙ p gñaṫ ex aliq° ſui ẽ ſibi inex
iſtẽs tãq̃ ei⁹ pars. nã aliter creare
tur ex nihilo. ſi ex nihilo ſui eſſet
ſed materia uĺ ẽ for tãq̃ in exñs
g° ꝛc. ũde dicit aꝝ ꝙ nõ ſit ẽs nũc
rotũdũ. ſed ẽs rotũdũ. idẽ dicit
de corrũptõe g° ꝛc. Itẽ ex quo
aliqd ſit per ſe ẽ per ſe ei⁹ pricipi
um qꝺ ſit. ſed materia nõ ẽ prin
cipiũ formẽ. nã ꝭ phm̃ p° huius
pricipia nõ ſunt ex aliis nec ex al
terutris. Item ex quo aliquid
ſit per ſe cã ei⁹ ſed materia nõ eſt

cã mãlis for nẽc for cã formalis
materie. g° ꝛc. mior p qꝫ ꝭ aũic.
6° mẽᶜᵉ ſuo ca° prio utꝝ ꝙ ẽni ẽ
cã ꝯpoiti. Cõtra iſtã opiõꝫ ar
ſic & p̃mo ꝺ for accñtali p̃mo ſic
oĩs generatõ p una hꝫ p unũ ṫĩ
p̃mũ uĩtas eñi p generatõis ẽ ex
unitãte p̃mi per ſe termini. ſed ge
neratõ per ſe uni⁹ accñtis pꝫ ta al
bedĩnis ẽ per ſe una. g° ꝛc. ſed ꝯpo
ſitũ ex ſubã & accñtẽ non ẽ per ſe
unũ ſed per accidẽs 5° mẽᶜᵉ. g° ñ
eſt per ipm̃ nec nũc ad ſubiectũꝫ cui
ſuppoiṫ. g° ad forꝫ. Itẽ aut gña
accñtis ẽ una eẽntialṙ aut tm̃ per
accñs. ſi p̃mũ g° hꝫ unũ ṫminũ pꝫ
eẽntialṙ quomõ ẽ cũpoitũ. ſi 2ᵐ
hoc nõ qꝫ unũ p accñs ẽ p ſe eẽn
tialṙ. g° generatõ iſta p ſe gñra
tões eẽntialṙ. Quero tũc qui
ſũt termini iſtaꝝ generatõm ptia
liũ incluſaꝝ. conpoᵐ nõ põt eſſẽ
terminus alicuius eaꝝ qm̃ q̃libet
eſt per ſe una. cõpoitũ aũt unum
per accidẽs & ipm̃ poniṫ termin⁹
illius generatõis totalis iſtas par
tiales includẽtes g° extrema ꝯpo
nẽtia ſũt termini talis generatõis
partialis ꝙ ẽ ꝯtra ppoitũ. Pre
terea 3° cõpoitũ ex ſubõ & accidẽ
te nõ ẽ unũ niſi ſoli⁹ ordĩs unita
te qꝫ ſi per ſe. g° ex eis aliqꝺ 3ᵐ
reſultaret ꝙ ẽ falſũ. Quero eĩꝫ de
3° aut ẽ ſubſtãtia aut accidẽs neu
trum iſtoꝝ modoꝝ eſt. nã accñs
non eſt de ratõne ſui nec ſubſtã
tia de ratõne ſui accidẽti. g° tãtũ
reſultat q̃dam relatio unionis. g°
ꝛc. ſi una g° accidẽtis eſt ad partes
ſed ad totum & illud ultra partẽ
non dicit niſi relatõnem. omĩs ge
neratõ accidẽtis cuiuſcũqꝫ termĩa
bitur ad relatõnẽ ꝙ niĺ ẽ. Preṫ
ea q̃rto arguit aut ex illis reſultat
aliquod tertiũ preter relatõnem
unionis. aut non. ſi nõ g° ut prius
generatõ accidẽtis terminabitur
ad talem. ſi ſic g° illud reſultans
eſt perfectius quam conpoſitum
ex materia & forma ſubſtantiali.
cum enim includat ſubiectũ ꝯpo
ſitũm ex materia & forma ſubſtã
tiali ut ultra hoc aliquid aliud pu
ta ad formã accidẽtalem & ita ter
minus generatõis ꝭ quid erit no
bilior termino generatõnis ſimᵉ
ꝙ eſt falſum. 2° arguiṫ de for
ma ſubſtantiali primo ſic pri⁹ na
tura ſub ratione qua prius non
poteſt accipere eſſe per pductõꝫ
poſterioris aliter terminus 2⁹ mo⁹
eſt prior termino priori. ſed for
ma ſubſtantialis eſt prior natura
ipõ toto cõpoito cauſa enĩꝫ intrin
ſeca rei prior eſt ipã re cauſata. g°
ppriũ ſuũ eſſe ĩtrĩſecũ nõ accipit
eſſe per generatõnẽ cõpoſiti. ſed
cõſtat ꝙ ipã accipit eſſe de nouo
qꝫ ei⁹ eſſe ẽ nouũ. g° hoc ẽ p gña
tõnẽ aliquã pot ẽ generatõe cõpo
ſiti. tñ diceret aliquis ꝙ for ẽ bñ
prior ipõ ꝯpoito q̃tũ ad eẽ eẽntie

nõ aũt quãtũ ad eſſe exiſtẽtie
Cõtra cãtũ ut cãtũ nõ ẽ pꝰ nã
cã ut cã ẽ ẽe eẽntie gͦ ꝭ eſſe exñᵉ
accñtalis. 2ͦ ad pncipale arᵍᶜ.
ꝑ quocũqꝫ iſtãti ẽ ꝯpoitũ ex aliq
bus pꝛoribꝰ ẽ ꝯpoitũ nõ eni ex po
ſterioribꝰ nec ſil cũ eo ſꝑ eni cõ
ponẽtia ſũt pora. ſ3 ꝑ iͦ ſigno ꝑ
quo ꝯpoitũ fiat actũ gñatõis eſt
ꝯpoitũ. gͦ ꝯponẽtia nõ accipiũt
eẽ p gñatõ3 ꝯpoiti. ſ3 forᵃ ẽ noua
gͦ ꝟ. 3ͦ arguo ſic. ꝑductõ ali
cuiꝰ cãti hñtis cãs itriſecas ꝓſupᵗ
ncciõ unionẽ illoꝝ. ſicũt eni eſſe
extriſice nõ põt agere niſi appx
imate ita nec cẽ itriſice pñt agere
nec ꝯpoitũ cõſtitui ere niſi pũs ad
iuicẽ ſint unite p3 de aĩa & de cor
pore reᵘ hois. ſ3 unio quoꝝ3 pre
ſuppoit eoꝝ ẽẽ. gͦ forᵃ nõ accipᵗ
eẽ niſi p iᵃ3 unionẽ ut p gñatõnẽ
ꝯpoiti. Itẽ 4ͦ ſic. illud magis ẽ
priꝰ ẽ ꝑductũ qꝫ ſe toto ul quo
libet ſui ẽ ꝑductũ q̃ illud qꝫ nõ ſe
toto & qlib3 ſui ẽ ꝑductũ qꝫ eni3
alicui ꝯueĩt adeq̃te pͦ ꝯueĩt ei q̃ il
li cui nõ ꝯueĩt adeq̃te. illud aũt qꝫ
ꝯueĩt alicui ſe toto cõueĩt ſibi ade
quate ſ3 forᵃ ẽ ꝑducta ſe tota nõ
ſic ẽ totũ cũ mã ſit ingeĩta & icor
ruptibilis. gͦ ꝟ. Itẽ 5ͦ ſic. pars
eẽntialis nõ ẽ iperfectior pte inte
grali & q ditatĩa ſ3 ps itegralis nõ
geñraf ad generatõ3 totiꝰ nᶜ cor
rũpif ad corruptõ3 totiꝰ. corrup
ta eni tõ mã nõ o3 pᵉ eiꝰ corrũpi

& etiã ẽa geĩta nõ o3 ipm̃ totũ gña
ri. Itẽ ſicut illud ẽ pꝰ geñratõe
qꝫ ẽ poſteriꝰ reſolutõe ſ3 corrupͦ
forᵉ ẽ poſterior corruptõe ꝯᵗᵗ gͦ
ꝟ. mĩor pᵃ illud eni ẽ pꝰ nã a quo
nõ ꝯuertif ſubſiſtẽdi ꝯña. ſ3 bñ ſe
q̃f corrũpif forᵃ. gͦ toᵐ ꝯpoitũ
& nõ eꝯͦ ut patet pͦ de facto hoie
patet etiã de poſſibili qz deꝰ poſ
ſet cõſeruare principia cuiꝰcũq3
cõpoiti ſine cõpoito & nõ e cõuer
ſo. Cõfirmaf per eãdẽ rõnem
per quã ꝓbatũ fuit de corrũptõ
ne. qz illud ẽ priꝰ a quo nõ cõuer
tif ꝯña. ſ3 per geñratõnẽ cõpoſiti
ſequif geñratõ & ꝑductõ forme
& nõ ẽcõͦ ut patet ex dictis. dico
eni qꝫ forᵃ per ſe & ꝓpꝛe gñaf geñ
ratõe ꝓpꝛa alia a geẽratõe ꝯpoſiti.
Ad cuiꝰ itellectũ q̃tũ ad iſtu3
articulũ ẽ ſciẽdũ qꝫ forma ẽ in tri
plici drã & loquor de drã natali &
forma ſubꝫali. q̃dã forma totiꝰ pũ
humanitas. alia partis ut aĩa ꝓma
nõ generaf alia generatõe quam
totũ qꝫ eſt cũ ipõ. alia aũt q̃ ẽ for
ma partis põt accipi dupliciter ꝭ
duplex eſſe qꝫ habet in toto. hab3
eni eſſe ꝓpriũ & itriſecũ puta il
lud quo eſt ydoneũm eſſe qꝫ eſt
forma & quo diſtinguif a materia
ſiue ab eſſe materie. aliud eſſe h3
ſibi extrinſecũ accñtale puta eſſe
totiꝰ qꝫ pticipat puta ut ẽ i toͦ. eẽ
eni totius aliquoͦ perficit mã3 &
formam & ita huiꝰ eſſe non eſt

ꝓpriũ forme. qz etiã cõuẽit mate
rie ut extriſecũ qz illo corrũpto
adhᶜ põt remanere forma quãtũ
ad totũ eẽ ſuũ itriſecũ ſicũt etiã
remaẽt materia. Itẽ tũc dico qꝫ
ſicut forma habet duplex eſſe ita
ẽ duplex generatõ. Vna qua for
ma accipit eẽ de nouo ꝓpriũ ſibi
itriſecũ & iſta ẽ ſimplex geñratõ
forẽ. Alia ẽ q̃ accipit eẽ ꝓpꝛũ cõ
poiti & iſta ẽ 2ᵃ gñatõ forme ꝭ qt
p3 qa ut dictũ ẽ corrũpto eiꝰ eſſe
cõpoiti adhuc remanet totũ ſuu3
eẽ ꝓpriũ. hᶜ etiã gñatio ẽ corrñs
forme & mẽ gñato eni ꝯᵗᵒ gñaref
tã mãria q̃ forᵃ q̃tũ ad illud eẽ. ſ3
ꝭ hoc poſſuꝰ dicere triplicẽ gene
ratõ3. q̃ꝝ pria ẽ q̃ forᵃ generaf &
accipit eſſe ꝓpriũ & itriſecũ. 2ᵃ ẽ
qua cõpoitu3 generaf. 3ᵃ eſt ꝭ
quid puta quãtũ ad eſſe cõpoſiti
qua forᵃ & mã gñanf. ita ſimᵗ eſt
triplex corruptõ. q̃dã intriſeca q̃
reſpicit eſſe ꝓpriũ forᵉ & hoc nõ
cõperit oĩ forᵉ puta itellectĩe ſc3
aĩe. Alia eſt extrinſeca ſc3 quãtũ
ad eſſe cõpoiti q̃ ẽ corruptõ forᵉ
ꝭ quid & ẽ coĩs omni forᵉ iformã
ti. Alia eſt cõpoiti ex qbꝰ par3 qꝫ
forᵃ ẽ generabilis & corruptibil
ſimᵗ & ꝭ q d & ſaltẽ aliq̃ materia
aũt ꝭ quid ſolũ quãtũ ad eſſe ex
triſecũ. Quid gͦ dicẽs ad mẽtẽ
tem aꝝ ẽ negandus in iſto paſſu.
rñ & dico qꝫ nõ nã d accñli ſatis
patet cõcordãtia inter hãc opiõ3

& ſtiã qm̃ forᵃ ñ gñaf p ſe ſtãq uã qꝫ
illa gñatõe q̃ ꝯpoitũ gñaf ſ3 ei3 ge
neraf aliqua alia gñatõe ꝓori d q̃
oẽs maiores aꝝ negarẽt de alr atõ
ne nõ capio ipm̃ bñ niſi teneret qꝫ
ex ſubõ & accñte aliqd unũ 3ᵐ re
ſultaret qꝫ ñ ẽ captabile qꝫ alibi eſt
oñſũ. dicẽf gͦ qꝫ i alr atõe cõcludᵗ
qꝫ duplex ẽ factio una qua fit ipſa
forᵃ accñtalis. 2ᵃ qua ſubm̃ ſit ſub
tali forᵃ ex q̃ ſubm̃ iforᵃ ſub tali
forᵃ pꝰ inq̃ nã forᵃ ẽ ꝑducta añq̃
iformet qm̃ iformare ꝓſupponit
eẽ rei i ſĩm huiꝰ factõis uolẽdo ſe
qui mẽtẽ aꝝ dicẽf qꝫ nil ẽ ſubm̃
ſub forᵃ qꝫ uiᵃ ſatis ꝯueniẽs & ſatis
captabile ul agregatu3 ex utroq3
pũ ſc3 ens albũ. ũde nõ itellgo bñ
ſicᵗ ꝓmũ l3 mlti ibͦ paſſu diſcor
dẽt ab aꝝ. Ad rões eꝰ rñͦ ad ꝓ
mã. oẽ qꝫ gñef ꝟ. oñᵉ qꝫ iſta rõ cõ
cludat ꝯtra aꝝ õe qꝫ gñaf p accñs
gñaf ex aliqͦ ſui pᵗ. ſ3 ꝯcedit for
mã p accñs gñari gͦ mã cũ ñ poᵗ
aliud dari eiᵃ forᵃ p accñs qꝫ ẽ fal
ſũ cũ ſit prior & eꝰ fũᵐ. tũc dico
ad rõ3 qz cũ forᵃ ñ heãt eũdẽ mo
dũ eẽnᵗ ſicᵗ ꝯpoitũ nᶜ p ꝯñs eũdẽ
mõ3 fiẽdi ꝭ ei3 mõ3 cꝰli3 ẽ ꝓpriũꝰ
mõꝰ factõis ipiꝰ p hoc ad forᵃ3 qꝫ
fieri ex aliqͦ ſui ẽ duᵃ ul ex aliqͦ
ſui ſicᵗ ex pte eꝰ itriᶜᵃ & iſte mõꝰ
gñatõis ẽ ꝯpoiti. qm̃ ꝯpoitũ h3 ali
quid ex quo fit tãq̃ pte ſui putã
materiam. alioͦ aliq̃d ex aliqͦ nõ
ut ex parte ſui itrinſeca ſed ſicut

ex ſubiec° de cui⁹ potẽ^a deducit° & hic ẽ mo⁹ gñatõis forme licȝ ei mã nõ ſit aliquid forme p̃mo° qz tũc eẽt cõpoitũ & tñ ei⁹ ſubm̃ ꝙ aũt nõ ſit ex aliquo ſui p̃mo° dũȝ tñ fiat ex aliquo ſui z^{oo} non fit p creatõȝ qz creatõ ẽ de nõ eẽ alicꝰ ſ ſuppoito ntroȝ mõ. Ad aliũd & qñ dicit .illud ex quo fit aliqd ẽ pricipiũ dico ꝙ uũi ẽ nil itrĩſeȝ ſi fiat ex eo ut ex pte ſui ſicut toȝ fit ex mã & forma uel extrĩſecuȝ ſi fiat z^{oo} uiȝ ſicut ex ſubõ ut for ma fit ex mã de cui⁹ po^a educit. & qñ dicit ꝙ pricipia nõ ſũt ex al terutris ũep ẽ itri^{ce} ũt cõpetũ ẽ ex eis. ſed uñ extri^{ce} p idẽ ad idẽ auic. ꝙ mã nõ ẽ cã mãlis forme & tãquã ps ei⁹ itri^{ca}. Quantũ ad z^{m} articulũ ſic pcedã. p̃mo reci tabo duos mõs dicẽdi ũt ipõs ip babo. z° dicã aliter. De p̃mo ẽ u⁹ mõ⁹ dicẽdi ꝙ nã ſpẽ^{ca} puta hũãni tas uel q̃cũqȝ alia talis ẽ pricipiũ & termi⁹ agẽdi uel gñandi & drã idĩdualis nõ ẽ niſi eni cõditõ p̃nci pii & termĩ. eſt eni ↄditõ ſub qua ipã naẽa pricipiat & tiat iſtũ ac^{m} & ſic pportõnabiliter ĩ aliis. unde qñ ſor generat illud totũ ꝙ gnãt ẽ ſor ↄpoit⁹ ex naẽa & drã idĩdua li. pricipiũ aũt totale fiandi iſtuȝ actũ ẽ naẽa ſpe^{ca}. drã aũt idĩdũal ẽ cõditõ ſine qua nõ põt fiari iſte act⁹ ſicut declarat ex°. qz albedo nõ uidet niſi ſub quantitate licet

quãtitas ñ ſit formalis rõ obiecti eſt tamẽ rõ ſine qua nõ põt albe° uideri. Pro illa opiõe arguitur p̃mo ſic. illud eſt per ſe rõ pducẽ di aliud ĩ qũa ipm̃ pductũ aſſila tur pducẽti per ſe hoc patet qz omne agens ĩtẽdit ſibi aſſimila ri paſſũ uel effectũ. ſed illud ĩ q° effectus aſſimilatur efficiẽti ẽ nã nõ drã idiuidualis quia drã idiui dualis ẽ pricipiũ diſtiguẽdi. g° ꝛc. Itẽ ĩ generatõe uniuoca termi nus eſt eiuſdẽ rõnis cũ pricipio pductiuo. ſed generatõ qua ignis generat ab igne ẽ uniuoca. g° ꝛc. ſed in igne generãte & in genito nihil eſt eiuſdẽ ratõis niſi natũra ipã quia nõ eſt drã idiuidũalis cũ ſit pricipiuȝ diſtinguẽdi preciſe g° ꝛc. Item 3° arguitur ſic. ab i° doctorẽ cõtinẽs uirtualiter aliqd alterius ratõnis a cõtinẽte nobili⁹ eſt quaȝ cõtinẽs uniuoce patet quia cõtinẽs aliquid equiuoce ẽ nõbilius quã cõtinẽs uniuoce cõtinẽs aũt alterius ratõnis a cõ tento eſt cõtinens equiuoce. ſȝ drẽ indiuiduales ſunt alterius rõnis quia in nullo conueniũt g° ſi una cõtinet alia cõtiẽt equiuoce. ſȝ ſi ip ſa ſit pricipiũ pducẽdi una conti nebit aliã cũ pri^{m} ↄtiẽat uirtualr̃ ſim g° ſi ↄti^{ns} aliqd equiuoce ẽ nobi li⁹ ↄtẽto g° q̃cũȝ drẽ idĩduales iũt^a nobilior ẽa^a & ꝙcũȝ id̃i^{m} ei⁹dẽ ſpẽi nobili⁹ ẽ a° ei⁹dẽ ſpẽi ꝙ ẽ ↄ̃ liſtu.

Cõtra iſtũ mõȝ dicẽdi quã nõ reputo ĩ toto eſſe ũeꝛ arg° ſic p°. illud ꝙ nõ cõtȝ aliud ĩ actu ſȝ tãtũ ĩ põ nõ ẽ cã pducẽdi ipm̃. ſȝ naẽa nõ cõtinet ipãs drãs idiuiduales actu. ſȝ tm̃ ĩ potẽtia ſicut gẽ⁹ con tinet drãs. g° nã nõ põt eẽ pricipi ũm ul' rõ pducẽdi idĩdualẽ draȝ nec ipm̃ idĩduũ. Itẽ ipfci⁹ non cõtiet uirtualr̃ pfẽcti⁹ ſȝ naẽa eſt ẽntialr̃ ipfectior drã idĩduali. g° ꝛc. pbatõ mioris ĩ ordie eſſentiali act⁹ ulti⁹ ſim^{r} ẽ pfectior oĩb⁹ pre cedẽtib⁹ utȝ in formis ſubãlibus ubi pcedẽtib⁹ pl'es cõcurrũt ſẽp ei ulti^a ẽ oĩb⁹ pfcior ſȝ ordo linee pdĩcalis ẽ ſim^{r} ẽentialis cũ ſupi⁹ ĩ ordie tali pdicet p ſe de iferiori g° ulti⁹ act⁹ ĩ tali linea pdĩcali ẽ oĩb⁹ pfectiõr. ſȝ ulti⁹ act⁹ ẽ drã idĩdua lis ſeu idĩdui. g° ꝛc. Cõfir^a qz illud qd dat gradũ unitatis pfec tiorẽ dat pfciorẽ gradũ ẽtis cũ uĩ tas ſit pa° ẽtis nõ põt augeri niſi ad itẽtõȝ ppris ſubi. ſȝ drã ididua lis dat pfciorẽ gradũ uitatis quã dãt ipã nã. g° & uni° idĩdui ẽ pfec tior quã ipã nã. Itẽ dicẽs q. drã idĩdualis dat actũ pfectũ & ꝑ qd hȝ nescio dicere & cõiter ꝙ unitas nũalis q̃ ẽ a nã ſit uitas ipfcta & ꝑ qd qd ẽ mai^{te} falſũ cũ ipã ſit per fectior & maior oĩb⁹ aliis. Pre terea 3° ar^{r} ſic. ꝙ cõueit alicui p^{c} & p̃mo magis ſibi cõuenit p illud quod ipã ẽ tale quã p illud qd nõ

ẽ p̃° tl' e ſicut hrẽ tres ãgl'os ſãgũ lo p ſe & prio ↄueit ſibi p illud qd ẽ p̃° ſãgl⁹. ſȝ agẽ ſiue pducẽ actiue ul' pa^{ue} p̃° & p^{c} ↄueit ſingl'ari g° ↄueit ſibi p illud ꝙ ẽ p̃° ſin^{re} ſȝ ipȝ ſin^{re} ẽ p draȝ idĩdui nõ tñ per nãȝ. Alia ẽ opio tenẽs extre^{m} uiȝ ꝙ drã idĩdualis ẽ tõle pricipiũ ſiue rõ fiandi etiã pricipiũ ac^{t}⁹ l p i^a opĩoe ar^{oc}. illud ẽ rõ formal' fiandi aliquã ac^{c}ȝ pduc^{ua}ȝ p qd pductũ diſti^{r} a pducẽte. ſȝ geitũ diſti^{r} p draȝ idĩdalẽ a gñante nõ tñ p nãȝ cũ ĩ ea ↄueiãt. z° ar^{c} illud ẽ rõ fiandi for^{a} & etiã prici piãdi ſeu eliciẽdi ac^{c}ȝ pẽs q̃ diſti guit gñatõ actiua & pa^{ua}. ſȝ i^{te} due pductõẽs op^{te} nõ diſtiguũt pẽs naẽã ſed diſtictõ iter ea accipitur pẽs drãs idĩduales ſiue ĩ ordie ad ipãs. g° ꝛc. mior pbat qz rlatõẽs alteritis rõis debent diſtigui pẽs fũdamẽta alteri⁹ rõis. ſed pductõ actiua & paſſiua ſũt relatõẽs alte rius rõis ipã aũt natura eſt ei⁹dẽ ratõnis cũ generãte & generato ſaltem in generatõne uniuoca. drẽ aũt idiuidũales ſemp ſũt alrius ratõnis. g° ꝛc. 3° arguit ſic illud ẽ terminus generatõnis pẽs quod diſtiguũtur generatõnes ipſe in ſe. ſed generatõẽs quecũqȝ ei⁹dẽ ratõnis generatõis diſtinguũtur pẽ drãs idiuiduales nõ aũt penes naturã. g° habet drãs idiuiduales p per ſe terminũ nõ aũt naturã.

Sed cõtra iſtã opiõez arᵍ pmoꝰ
illud qđ fũdaᵣ in aliquo° ↄtꝫ uir
tualiter illud ĩ quo fũdaᵣ hoc pꝫ
qꝛ ĩpꝰᵉ pꝰᵘᵉ ẽ cõtinere uirtualiᵣ
ꝙ aũt fũdaᵣ ĩ aliquo ẽ naturaliter
poſterius eo. ſꝫ drẽ ĩdĩduales fũ
daᵣ ĩ natura ſicut actꝰ ĩ ꝓpa põli
gᵒ nõ cõtinẽt uirtuaᵗ pfectõꝫ nẽ.
ſꝫ actꝰ q nõ ↄtiẽt pfectõꝫ alicꝰ uir
tualiter nõ põt eẽ tota rõ pducẽᵈ
ipãꝫ. gᵒ ꝛc. Itẽ ĩ gñatõe uniᶜᵃ pᵉ
& nõ p accñs pnᵐ ẽ eiꝰdẽ rõis cũ
pncipiato loquẽᵒ de gñatõne pſe
uniᶜᵃ qñ ignis calidus uł quãtus
gñat ignẽ calidũ uł quãtũ ſꝫ gñaᵒ
caloris iſtius ab hoc calere eſt pſe
uniᶜᵃ. gᵒ ꝛc. ſꝫ drã ĩdĩdũalis calois
gñantis nõ ẽ eiꝰdẽ rõis cũ drã ĩdĩ
duali gñati. & iõ dico aliter ꝙ liꝫ
totũ cõſtitutũ ex nã & drã ĩdĩdua
li ſit pncipiũ uł fiᵖ tñ nec nã nec
drã ĩdĩdũalis ẽ totũ pncipiũ ł fiᵖ
gñatõis uł accñs tñ utraq cõcur
rit ↄuerſimõe. Ad cuiꝰ euidẽ
tiaꝫ ẽ ſciẽdũ ꝙ gñatõ ĩ creaturis
ẽ ↄicatõ & etiã pductõ ẽ q̃dã ↄica
tio nẽ & oĩm ĩ ea eẽntialr ĩcluſoꝝ.
ignis eni gñans coicat igni genito
nãꝫ ignis. & omĩa q̃ in illa nã eẽnᵃ
ĩcludũᵣ q̃ q̃dã pſupponunᵣ ĩ gña
tõne. eſt etiã zᵃ pductõ & hoc ip
ſius ĩdĩuĩdũi & oĩꝫ q̃ ĩ gñatõe nõ
pſupponũᵣ cuiꝰ ſũt ipẽ drẽ ĩdiui
duales q̃ oẽs ſũt ĩ nullo ↄuenientes
dico tñ ꝙ lꝫ gñatõ in creaturis ſit
pductõ & ↄicatõ magis tñ pdũcᵒ

erit q̃ ĩ ↄicatõ. & hoc ẽ ĩt tã extĩᵘᵉ
q̃ ĩteᵘᵉ extẽᵘᵉ q̃dẽ qꝛ rõe pducᵗᵒ
ↄueniũt gñe tã uniᶜᵃ q̃ eqᶜᵃ rõne
aũt ↄicatõis ẽ pſe gñatõnis uniᶜᵉ
& ↄicatõ eni ẽ collectõ alicꝰ rei ↄis
gñanti & geñto ĩ gñatõe aũt pure
equoca ut equĩoca ẽ nł hꝫ genitũ
cũ gñante coẽ. lꝫ eni aliq̃ rõ ſit ↄis
geñrãti & geñto ut etiã uł q̃cũꝫ aᵃ
rõ iferior tñ reᵘ illiꝰ nõ ẽ geñraᵒ
uniᶜᵃ ſꝫ eqᶜᵃ geñratõ eiꝫ q̃ geñra
tur aliqđ ał ab hoĩe ẽ eqᶜᵃ q̃tum
ad rõꝫ ſpẽi ñ q̃tũ ad rõꝫ gñis ↄẽꝫ
eis & ita ut pductũ eqᶜᵉ ut ſic ñ
hꝫ aliqđ ↄẽ cũ pdũcẽte & p ↄñs ĩ
pductõe eqᶜᵃ nõ ↄicãᵣ aliqd pro
ducto cũ ſp ↄicatũ pheaᵣ ĩ ↄicãte
ex quo pꝫ ꝙ pductõ ſe hꝫ ĩ plus
extẽᵘᵉ q̃ ↄicatõ. etiã ĩteſie ĩ creatũ
ris lꝫ ſit oᵐ ĩ dĩnis pꝫ qꝛ geñratõ
ẽ ↄicatõ reᵘ eiꝰ ꝙ ẽ qꝛ generãti &
geñto pductõ aũt ẽ reᵘ eiꝰ qđ eſt
pſũ geñto. nũc aũt iter ĩdiuidua
eiꝰdẽ ſpẽi ẽ maior diuerſitas quã
ↄueniẽntia diuerſitas eni oĩbꝰ ẽ nõ
& ab oĩbꝰ ↄceſſa nõ aũt eoꝝ ↄuẽiẽ
tia uł uiᵒ. qꝛ gᵒ ↄicatõ attẽdiᵣ pe
nes illud ĩ qᵒ gñans & geñtũ ſunt
unũ. pductõ aũt pẽs illũd p qđ
gñans a geñto diſtĩguiᵣ uł a geñ
rãte & ipm̃ magis diſtᵣ q̃ ſit unũ
cũ eo Ex pdictis gᵒ rñᵒ ad qõeꝫ
cũ q̃riᵣ qd ſit forlis fiꝰ uł pnᵐ ge
ñratõis. ſi lcqmᵣ dẽ actõe uiᶜᵃ p
ut ipã ẽ ↄicaᵒ dᵒ ꝙ pnᶟ forle & fiᵖ
ẽ nã. ipã eniꝫ eſt ratõ coĩcandi ſe

actĩe & termiꝰ coĩcabilis paſſiue
ſi aũt loqmũr de ipã generatõne
ut ẽ pducᵒ. ſic dico ꝙ termiꝰ eiꝰ
ẽ ĩdiuiduũ nõ per naturã ſed per
drãꝫ ĩdiuidualẽ ita ꝙ drĩa ĩdĩdua
lis ẽ ĩ generãte rõ pricipiãdi ĩ geñ
to rõ terminãdi. uñ licet drã ĩdiuĩ
dualis ſit ĩ utroq tã ĩ generãte q̃
ĩ genito neutrũ tamẽ ẽ eiꝰdẽ rõis
formalr cũ altera cũ ſint pmo di
uerſe ĩ nullo cõuenientes ut oñſuꝫ
ẽ ĩ pmo libro. Hec aũt ↄᵃ ſic p
batur. illud ẽ ᵣmiꝰ formalis actio
nis ut ẽ pducᵒ quod nõ pſuppo
nit pductũ ſed ſumᵣ p pducᵉᶟ
accipit eſſe. ſꝫ illud ꝙ acciᵗ eẽ ſim
pliciter p pductõꝫ nõ ẽ natura. ſꝫ
drã ĩdiuidualis natura eni nõ acci
pit eẽ ſimplr ſꝫ ĩ hoc uel ĩ illo. tm̃
& ᵽ quid. gᵒ ꝛc. Itẽ pduci paᵘᵉ
ẽ accipere eſſe. tũc ſic uł ẽ termiꝰ
actõnis ſub rõe oppoᵗa termino
eius ſed natura cũ ſ ſupponitur
pductõi oppoᵗ termĩo actõris q
ſeqᵣ ipãꝫ cũ accipiat eẽ p eaꝫ. gᵒ.
ꝛc. Itẽ ꝙ drã ĩdiuidualis nõ ſuᵣ
ſitiat pſe ordo ſic. nulla potentia
limitata cõtinet ĩmediate plᵃ eiuſ
dem rõis ſine aliquo ordine ſiue
mediaᵗᵉ aliqua una rõe. ſed unũ
ĩdiuiduũ cõtiẽt multa eiꝰdẽ rõis
ſine aliquo ordie poᵗ eni multa ſi
ne aliquo ordine geñerare. & ideo
cõtiñt ipã uirtualiter gᵒ hoc erit
meᵗᵉ aliqua una rõe. ſꝫ hoc nõ pᵗ
eſſe naturaliᵣ. gᵒ ꝛc. ſic gᵒ dico ꝙ

ĩ creatõris utraq cõcurrit ad p̃n
cipiãdũ & terminãdũ generatõ
aliquã ᵽ diuerſas rões ut uiſũ ẽ.
Ad rões ĩ oppoitũ rñᵒ. Ad pᵃᵐ
pme opiõis cũ diciᵣ. illud ẽ prĩci
pium pducẽdi ĩ quo pducẽs di
ſtinguiᵣ a pducto. dico ꝙ illa ma
ior ẽ uera p ut generatõ ẽ coĩcaᵒ
nõ aũt ut ẽ pductõ ymmo ut ſic
illud ẽ pricipiũ pducẽdi in quo
pducẽs diſtiguitur a pducto. liꝫ
enim generãs uel coĩcans ĩtendit
aſſiĩlare. tñ ut pducẽs ẽ itẽdit di
ſtiguere. & quia ĩ creaturis magis
pducẽs a pducto diſtĩguiᵣ quã
ſit idẽꝫ. Ad zᵐ ĩ generationẽ
uniᶜᵃ ꝛc. dico ꝙ aliquid eẽ eiꝰdeꝫ
rõis põt eẽ duᵃ. uideliꝫ forᵃ & q̃d
ditatiuẽ. uel fũdamẽtalr & ↄeno
minatiue pmo eni modo ſũt eiuſ
deꝫ rõis duo ĩdidua eiꝰdem ſpẽi
qꝛ ĩcludũt q̃dditatĩe naturã ſpe
cificã q̃ ẽ eiꝰdẽ rõis zᵒᵒ ſicut due
drẽ ĩdĩduales eiꝰdẽ ſpẽi. tales eniꝫ
nõ ſũt eiꝰdẽ rõis q̃dditatĩe cũ uł
heãt roẽ eiꝰdẽ rõis ſeu ĩcludant.
ſꝫ ſimᵃ uł fũdaᵃ & denoĩatĩe p q̃
to ſũt eiꝰdẽ nẽ q̃ ẽ eadẽ ᵽ ratõꝫ &
ſũt cõſtitutĩe ĩdĩduoꝝ q̃ ſũt eiuſ
dẽ rõis. tũc dico ꝙ ĩ gñatõe uniᶜᵃ
ut ↄicatõ ẽ pnᵐ & fiꝰ ſũt eiꝰdẽ ra
tõis q̃ditatĩe & forᵃ qꝛ ut ſic pnᵐ
& ᵣmis ẽ nã. ut aũt ẽ pducᵒ ſic di
co ꝙ ſũt eiꝰ eẽ rõis ↄenoĩatiue tm̃
& formlr qꝛ ſic prĩᵐ & fiꝰ ſũt drẽ
ĩdĩduales q̃ ſũt eiꝰdẽ rõis hᵒ mõ.

Ad 3ᵐ dico q aliq̄ñ ē eē ſoꝶ
rōis ē duplr̄ uel formalr̄ uel ꝯd
ditatiue ut due drē idiuidnales
ſicᵗ dictū ē. ltā ꝓppoitū aliquā
eē alterius rōis pōt eē duˢ. l. forᵉ
uel tātū denoīatie ut due drē idi
uiduales uel forᶻ & ꝯdditatie ut
due ſpēs ſpālissime tales ſūt forᵉ
& ſpecifice alterius rōis & etiam
ſimpliciter & denoīatiue. quia nō
ſūt cōſtitutie alicui9 unius ratōis
Per hoc ad ratiōnē cū dicitur
q cōtinēs alterius rōis a cōtēto ē
equoce & per ꝯn̄s ē nobilius cōtē
to. dico q hoc ē uerꝶ qn̄ cōtinēs ē
alterius rōis a cōtēto formaliter
& denominatiue nō aūt qn̄ ꝯtinēs
& cōtētū ſūt eiuſdē rōis denomiā
tie ſic ē i ꝓposito de duab9 diffe
rētiis idiuiduālibus ideo nō oꝫ q
tale cōtinēs ſit nobilius cōtēto. lꝫ
ſit equiuocū alterius rōis ab ipō
ꝑ ꝓpoito. Ad ꝑmā rōeꝫ alr̄ ut
opi. illud ē rō terminādi ū. dico
q illā ē uera ꝓut generatō eſt ꝓ
ductō nō aūt iquātū ē coicatio ut
ſupi9 declaratū ē. Ad 2ᵐ dico
q generatō actiuā & paſſiuā iqᵐ
coicatō nō diſtiguūt ꝑ drās idi
uiduales. ſed ꝑ diuerſū modū
reſpitiēdi eādē naturā. ꝯicatō aūt
actiua nō reſpicit naturā ab agen
te ſiue ꝓducēte effectiue. Ad
3ᵐ dico q gnatōes diſtiguūt ꝑ
drās idiuiduales iquātū ſūt ꝓdu
cētes. Ad rōes pricipales 1ᵐ
patet qz ꝑ paſſēntiā faciūt. Ad
2ᵐ rōeꝫ adductā dico q maior ē falſa
niſi itelligat de gnatōe illa zᵃ quā
fiat cōpoᵐ aliquid ēnꝫ. q nō eſt
ꝑ ſe eſt ꝓductū ſꝫ ſicut accn̄s.

VERITVR Vtꝝ
ꝓductio forme ſubā
lis naturaliter gn̄ate
mēſuret aliqua mēſu
ra idiuiſibili id eſt, utꝝ generatō
ſit i iſtāti uel i tēpore. & uidetur
q nulla mēſura idiuiſibili mēſurē
tur nec ſit i iſtāti. ꝓbo ſic. nullꝰ
agēs cui9 ſubā ē i tēpore agit i nō
tēpore. patet ꝑ penultimā ꝓpōꝫ
de cauſis. planē i lrā. ſed generās
ē i tēpore. gᵒ ipm̄ agēs aget i tpē
& ꝑ ꝯn̄s generatō mēſurabit tpē
Itē oīs trāſmutatō cui9 termi
nus pri⁹ acqrit ē trāſmutatō ſuc
ceſſiua & etiā i tēpore. ſed forma
ſbālis q̄ ē terminus gn̄atōis acqrit
ſic ꝑtiᵉ. gᵒ ū. maior pꝫ qz oīs ta
lis trāſmutatō ē motus. mot9 aūt
ē acqſitio ptis poſt partē. ꝓbatur
minor. naꝫ ſi ex aqua debeat ignis
generari ꝑmo iducēt forma ignis
i una pte materie deide i alia & ſic
ſucceſſiue. q ſic ꝓbo. qz i alia pte
materie inducit ſꝫ forma q̄ prius
diſponit ad ſucceſſionē forme &
q̄ ē tota diſpoᵗᵃ. ſed ſi ignis agat
iamr ē illā ptās q̄ ē ꝓpīquior agēte
ꝑ nālr̄ agere diſponet quā pars
remotior. gᵒ ū. Itē ipoſſibile ē

agēs naturale i iſtāti agere gᵒ nᶜ
generatōꝫ ſi i iſtāti. ꝯn̄ pꝫ ſꝫ
pᶻ qz tūc agēs fortius agēt i minꝰ
quā i iſtāti quāto eni uirtus agētis
ē fortior tāto citius pōt agere rō ē
ꝓphica & q̄ ꝑ ꝑt hrē ex 6ᵒ huiꝰ
Itē ſubā ſuſcipit magis & miꝰ
gᵒ ipā pōt acqri diuiſibilr̄ cū gᵒ ipā
acqrit per generatōꝫ gn̄o mēſu
rabit mēſura diuiſibili. ꝯn̄s pꝫ quia
elemēta ſūt i mixto ꝑ eoꝶ formas
ſubāles pꝫ qz unūqd q ꝯpōnit
ex illis i quib9 reſoluit 3ᵒ huiꝰ
mixtū reſoluit i elemēta ut patet
ad ſenſū & 2ᵒ de generatōe cum
igit elemēta nō pn̄t eſſe i mixto ꝑ
eoꝶ formas cōpletas qz tūc ſtati
corrūperēt mixtū oꝫ q ſint i eſſe
quodam remiſſo & fracto. Ad
oppoitū ē arꝫ 5ᵒ h9 q ponit genera
tōnē nō eē motū q tn̄ eēt ſi eſſet i
tpe. Rn̄ᵒ ubi ſic ꝓcedā. primo
eni iqret utꝝ ſubā habeat in ſua
ētitate gradus ꝑ quos ipā ſuſcipi
at magis & min9. 2ᵒ quia fuit fac
tum de mixtiōne elemētoꝶ i ultiᵒ
arᵗᵒ iquiret utꝝ ſint forᵉ i mixto
elemēta ꝑ ſuas formas ſubāles. 3ᵒ
iqret de pricipali q̄ſito. Quā
tū ad pmū ē ſciēdū ꝑmo q ſubā
pōt accipi duplr̄. uno° quātū ad
ipm̄ modū eīs eēndi q ē eē ꝑ ſe &
nō i alio q quidē ē mod9 nō poſi
tiuus ſed negatiuus ut patuit ali
bi & quātū ad hoc ſubā nō ſuſcit
magis & minus nec īfra eādē ſpēꝫ

nec i diuerſis & de iſta pōt intelli
gi dictū phī in pn̄tis q dic ſubāꝫ
n̄ ſuſcipe magis & min9. Alioᵒ
pōt accipi ſubā quātū ad entitatē
ſubſtrātā huic mō eēndi & iſtoᵒ
ē dubiū. utꝝ ſubā īfra eādē ſpēꝫ
habeat latitudinē graduū ꝑ q ſuſ
cipiat magis & min9. De q̄o pri
mo recitabit cōis opīo tenēs ptē
negatiuā. 2ᵒ tenet opīo tenēs ptē
affirmatiuaꝫ. Eſt gᵒ cōis opīo
tenēs q ſubā nō pōt ſuſcipere ma
gis & minus. ꝓbat oīs forᵃ habēs
latitudinē graduū īfra eādē ſpēꝫ
apta nata ē eē termin9 motus. ſed
ſubā nō pōt eē termī9 mot9. tum
qz generatō nō ē mot9 5ᵒ h9. tum
qz oīs mot9 ē a ꝯtrario i ꝯtrariuꝫ
ꝑ phm̄ ibidē. ſꝫ ſubē nil ē ꝯtrariū
gᵒ ū. Itē oīs grad9 forᵉ aduei
ens rei ꝯſtitute i eē eēntiali quan
tum ad ei9 ſpēꝫ ē accn̄s ei9. ſed ſi
forma ſubālis haberet grad9 hᵒˢ
ulteri9 aduenirēt ſubēiā ꝯſtitute
i eē ſuo eēntiali gᵒ ꝑ ꝯn̄s erit eius
accn̄s & ꝑ ꝯn̄s i ſua natura nō ſuſ
cipiēt magis & miꝰ i eēlᵃ ſua. ſꝫ ſo
lum accn̄taliter. Itē quāto aliq
ens ē magis fixū & pmanens ſiue
ſtabile tāto minus ſuū eē cōſiſtit
i diuiſibili. ſed eē ſubē ē mgis ſtabi
le quā aliqd accn̄s & tn̄ multa ſunt
accn̄a q̄ nō ſuſcipiūt magis & mi9
pꝫ una eni quātiᵒ nō ē magis quā
alia. lꝫ ſit maior. ſil̄r un9 circul9
nō ē magis circul9 quā alius qm̄

partes circūferetēs cuiꝰlibet cir
culi equaliter diſtāt a centro ubi
etiā ſitus & multa alia cōſiſtūt idē
uiſibili gͦ multo magis ſubā licꝫ
tn̄ iſta opīo ſit multū coīs & bona
& uideaƭ de ītētōe phī. ū eꝝtn̄ ut
utrāqꝫ partē uideamꝰ & ꝑ utraꝫ
pte ſuſtinēda. Dico aliter de pn̄ti
ꝙ ſubā īfra eandē ſpēꝫ hꝫ latitudi
nem graduū ƀ quos pōt ſuſcipe
magis & minus. ꝓbaƭ hec opinio
per articulū execrcitatū piſiūs &
ſub hac forma qꝫ q̄ cūqꝫ nō dixerīt
aīam xpī eſſe ꝑfectōrē & nobilio
rem quā aīa inde error Itē rōe
ſic accipio duo & duo corpa nālia
eiꝰdē ſpēi eiꝰdē diſpōis quātū ad
oīa ſola dēnſitate & raritate exce
pta quoꝝ unū ſit duoꝝ pedum
cōdenſeƭ quātū ad dīnutōꝫ eius
quouſqꝫ deueīat ad q̄titatē uniꝰ
pedis qꝫ hoc totū ē poſſibile. tūc
hoc ſuppoīto arguo ſic. oē corꝰ
ƀ ſubāꝫ excedēs aliud manēte eiꝰ
een̄ tota excedit illud ſp. ſꝫ corꝰ
duoꝝ pedū excedit ƀ ſubāꝫ corꝰ
unius pedis. ſed qn̄ cōdenſatur
remanet tota eiꝰ ſubā. gͦ ſic ꝯden
ſatū & reductū ad quātitatē eq̄lē
adhuc excedit ipm̄ & erit maius
ipō. ſed nō ē maiꝰ extēſiue gͦ ne
ceſſario erit magis ītēſiue q̄ ſubā
eiꝰdē ſpēi ſed hoc nō eēt niſi ſub
ſtātia ſuſciperet magis & minus
ītēſiue gͦ ꝛc. Itē cuiꝰcūqꝫ ƭmī
actio recipit ītēſionē & remiſſiōꝫ

& ille termiꝰ ſed ꝓductō ſubſtan
tie necio recipit intēſionē & remiſ
ſionē gͦ ꝛc maior pꝫ. qm̄ ſi itēſa
actōe nō intēdereƭ termiꝰ ſeq̄reƭ
ꝙ idē formalƭ eēt termiꝰ actōnis
intēſe & remiſſe & ꝙ idē eēt effec
tus eē ꝑfecte & īꝑfecte ꝙ ē icōue
niens. tū etiā qm̄ ſi intēſa actōe n̄
ītēdereƭ terminꝰ accipio actōneꝫ
intēſam & diuido i gradu ī quo ē
equalis actōe remiſſe & in aliū in
quo excedit ipm̄. & q̄ro tūc quid
corrn̄det ipi gradui ī quo tūc ex
cedit ꝑ ƭmīo nō enīꝫ ꝙ corrn̄det
actōi remiſſe qm̄ hoc corrn̄dꝫ alƭi
gradui. uel gͦ nihil ꝙ ē icōueniēs
uel aliquid aliud & tūc ſeqƭ ꝙ ter
minus intēdaƭ ad ītētōꝫ actōnis
ꝙ eſt ꝓpoſitū. mīor ꝓbaƭ uideliꝫ
ꝙ actio generatīa ſubē ītēdaƭ tū
quia oīs uirtus unita fortior ē ſe
ipā diſpērſa uel diuiſa patet ꝑ au
torē de cauſis quārto gͦ actio geñ
ratiue ſubē erit uirtus unita tan
to erit ꝑfectior & tn̄ quia ēt quan
to aliquid plus habet de forma tā
to plus habet de actōe ꝯn̄te forꝫ
ſed corꝰ ſpiſſū plus habet de forª
quā corpus raꝝ & per ꝯn̄s plus
habet de actōe ꝯn̄te. gͦ de genera
tōne nō extēſiue quia actio nō ex
cedit actonē extēſiue niſi rōe ſub
iecti uel ratōe tēpoꝝ gͦ ſolū intē
ſiue. tūc etiā quia uirtus limitata
& finita habet uirtutē ītēſiorē in
paſſū ꝓpinquū q̄ ī paſſū remotū

gͦ ſeq̄tƭ ꝙ quāto ē in paſſū ꝓpi
quū magis tāto actio ſit fortior.
Itē cuiꝰ cūꝫ ſubiecti ꝓprie paſ
ſiones naturales ipm̄ cōſequēte
ſubiectū ſuſcipiūt magis & minꝰ
& ipm̄ ſubiectū. hoc patet qꝫ ſub
iectū nō intēdiƭ niſi intētione ali
cuius cauſe ſed ꝓpria opatō igis
q̄ eſt calor ꝑfectior ē ſine omī di
ſpōne ꝯtraria etiā ſuſcipit magis
& minꝰ ut ignis de quercu magis
q̄ ignis dꝫ palea uel de ſtuppa. gͦ
ꝛc. Itē calor ītēdiƭ & remittitur
gͦ & ignis. ꝓbaƭ ꝯn̄a cā naƭali ſeª
ſe hn̄te cāuū eſt ſilƭr ſe habēs. ſed
calor in diuerſis indiuiduis non
ſequit̄ eē habet. gͦ ꝛc. patet quia
unus erit intēſior alio. maior pꝫ.
quia omīs cā naturalis agit ī quā
tum poteſt & ƀ ultimū de potētia
& ſic omnis cā eque ꝑfecta cābit
effectū eq̄ ꝑfectū gͦ & ad deſtruc
tōnē ꝯn̄tis effectu naturali nō eq̄
ꝑfecte. & nō ſimª ſe habēte nec cā
ſilƭr ſe habet. Ad iſtā rōnē que
uideƭ pōderoſa. Rn̄ª multiplicƭ
ſed non curo de pn̄ti. Preƭea ꝙ
mutaƭ parti eſt in termino a quo
& parti eſt in termīo ad quē 6ᵗᵒ li
bro hꝫ ubi dicit cōmētator ꝙ
hoc habet ueritatē in 4ᵒʳ pn̄tis ƀ
generibus. q̄ro hāc partē & partē
aut accipere ꝑ diuiſibilitate forᵉ
ƀ quā ē motꝰ aut ꝑ diuerſa diui
ſibilitate ſubiecti q̄ dƭ moueƭ. ſꝫ ꝑ
mū habereƭ ꝓpoſitū quia forma

ſubſtācialis erit diuiſibilis. ſi zᵐ
ꝯtra tūc ꝓpō aꝝ eſſet falſa. nā illa
pars mobilis. ſꝫ a pūra pedalis. il
lud a trāſmutaƭ & tn̄ ƀ rē nō ē pn̄
in utroqꝫ termīo. ſꝫ ƀ rē in altero
tātū tū quia cōtigit aliqꝺ totum
ſimul alƭari ex 4ͦ libro & de ſen
ſu & ſenſato gͦ ī tali actōe prim &
prim nō poſſūt accipi ex pte moī
lis. tū quia aꝝ peteret ꝙ ē falſum
uult enī ꝓbare ꝙ oē mobile ē diuiſi
bile acciperet gͦ ꝙ oꝫ ꝓbarē nam
ſi mobile habet partē & partē iam
patet ꝙ ē diuiſibile. Itē oīs forª
hn̄s gradus eiꝰdē rōis ſimul ꝯpoſ
ſibiles ī eadē parte ſubiecti pōtꝫ
tendi & remitti. ſed forma ſubālis
habet huiꝰ ples & gradus cōpoſ
ſibiles. ꝓbatio quia q̄ dƭ ē ꝑfectius
ī īꝑfectoiri non debet reꝗri a
perfectori. ſed ī accn̄tibus ſūt hꝰ
gradus q̄ ſūt īꝑfectiora. gͦ & in
ſubſtātia erūt cōpoſſibiles. unde
nō uideƭ ꝙ deus pōt unā animaꝫ
facere ƀ ſubſtātiā ſuā ꝑfectōrem
alia. Sed quid diceƭ de eaꝝ q̄ uidē
tur dicere oppoītū. Rn̄ͦ ꝙ nō lo
q̄baƭ nālitƭ nec phice ſed tātum
logice loq̄ndo. ſubſtā
tia enī nō ſuſcipit magis & minꝰ
quia ut ſic ſumiƭ quātū ad eꝰ mo
tum ƀ quē dictū ē ꝙ non ſuſcipit
magis & minus ꝛc. Ad rōes in
oppoītū. Rn̄ͦ ad ꝑmā cōcedēdo
maiorē pōt aūt ƀ iſtā uiā negari
mīor. Ad 2ᵃᵐ ꝓbatōnē quādo

dicif q generatõ nõ est motus di
co q ex hoc nõ sequif q̃ni ad sub
stãtiã fit mot9 uel possit eẽ. quia
gradus forme q̃ ĩtendif nõ intro
ducif per generatõz sed p ĩtẽtiõz
qz generatõ pprie & sim² ẽ i pdu
ctõe subẽ de nõ eẽ actu sim² ad eẽ
actu. Ad ultimã pbatõz q oĩs
mot9 ẽ a ↄtrario ĩ ↄtrariũ. & nihil ẽ
ↄtrariũ. dicif q utraq ppõ ẽ du²
accipiẽda si eni ĩ maiori pprie cõ
trariũ accipief tũc ista ẽ falsa qz
in quãtitate & ubi nõ ẽ ↄtrarietas
sic. & tñ ad ipã ẽ mot9. si aũt acci
pias ↄtrarietatẽ large p quocũq
ĩpossibili ↄcedo maiorẽ sed minor
ẽ falsa qz una forma sũbãlis ẽ ĩcõ
possibilis alri. Si aũt accipias
ↄtrariũ puatiue. sic etiaz subã hz
ↄtrariũ qz hẽt puatõnẽ oppoitaz
mior pz etiã. q subẽ nihil sit ↄtra
riũ ẽ dubiũ. dico gº q pl9 arguit
ex coĩbus & a multis qbusdã con
cessis q subã suscipit magis & mi
nus. ũde reliq̃t ĩdeterminatũ ĩ 4º
mõce ubi dicit ↄmẽtator lz dubie q
subã suscipit magis & min9. Ad
zm qñ dicif q grad9 adueniẽs rei
ↄstituere. &c. dico q aliq̃d eẽ accñs
alteri põt eẽ du². Vnoº qz ẽ alri9
generis ab eo cui adueit ñ fatiẽs
psẽ unũ cũ eo & sic zus grad9 al
bedis nõ ẽ accñs pmo gradui cui
adueit nc etiã ipi albedini nc etiã
z9 gradus forme subãlis est. sic
accidẽs pmo gradui nc etiã subẽ

Alioº põt accipi accñs pro oĩ
ẽo sine quo res põt eẽ & istoº ↄce
do q z9 gradus forᵉ subãlis uel
accñs ẽ accñs reu pᵉ Ad aliud
possit dici uºº q eẽ subẽ sit mgis
fixum q̃tũ ad exñᵃᶻ eo qz hz pse
existẽtiã cui9¹ nõ ẽ aliq̃d accidẽs
nõ tñ ẽ magis fixũ quãtũ ad esse
hoc. q ẽ ĩtẽdi uel remitti uel nega
ref mior qz quãtitaᵉ q̃ addũf põt
suscipe magis & mi9 quãtiᵉ ĩquã
tuz dẽsi corpis ẽ pfectior q̃ quãti
tas corpis rari. si gº uis tenere istã
opiõez põt sic teneri licz hoc tene
am cã cõsolatõis. Quãtũ ad zᵐ
articulũ ubi erat uidẽdũ quõ ele
mẽta sũt ĩ mixto. pono aliquas p
põnes. Prima ppõ ẽ ista q ele
mẽta nõ sũt ĩ mixto uirtualr quõ
ĩ sua cã effect9 ẽ uirtualiter. pba
tur sic. cã efficiẽs ple conpaf ad
suũ effectũ ita q nõ corrũpif ad
corruptõz siue generatõz ipsius
sed ĩ istãti ĩ quo generãf elemẽta
ex mixto mixtũ corrũpif. gº &c.
Itẽ nulla forma eadẽ naturalr
ɓ spẽz cõtinet p modũ cẽ formas
ↄtrarias qm idẽ ĩquãtũ idẽ sp est
natũ facẽ idẽ. sed forᵃ cui9lz mix
ti ẽ una ɓ spẽz & eadẽ ɓ spẽz forᵉ
autẽ elementoꝝ sũt ↄtrarie sicut
etiã ipõꝝ q̃litates gº forᵃ mixti ñ
cõtinet uirtua² p mõz cẽ formas
elemẽtoꝝ. Itẽ cã efficiẽs & mãlis ñ
põt coĩcidere. sz mixtũ est ĩ pũra
põ poᵘᵃ p mõz mẽ ad ipã elemẽta

qm illud ex quo p corruptõz sui
q̃dq̃d generaf ẽ ĩ põ paᵘᵃ ad illud
sed elemẽta generãf ex mixto per
corruptõz ipi9. gº &c. zᵃ ppõ
ẽ q elemẽta nõ manẽt ĩ mixto tãtũ
ɓ similitudinẽ & ↄueniẽtiã ipõꝝ cũ
ipõ mixto. &c. põt eni q̃dã elemẽta
manere ĩ mixto eo q mixtũ hñt
quãdã cõueniẽtiã cũ eis scz elemẽ
tis hz eni mixtũ 4ºʳ q̃litaᵉ. Ista ãt
ppõ sic pᵃ illa q̃ ↄcurrũt ad mix
tionẽ alicui9 nõ tõliter corrupta
manẽt ĩ eodẽ aliquoº nõ ɓ cõueniẽ
tiã & similitudinẽ. sz eleᵗᵃ cõcurrũt
ad generatõz mixti & nõ totaliter
corrũpũf qm mixtio ẽ miscibiᵐ
aggregatoꝝ unio & ñ corruptõ
rum pº de generatõe. Itẽ oĩ q
ẽ mixtũ aliquoº ex aliq̃b9 ueraci
ter sũt ĩ eo nõ solũ ɓ similitudinez.
sz eleᵗᵃ uere ueniũt ad mixtionẽ
mixti gº &c. Itẽ eodẽº eleᵗᵃ sũt
ĩ mixto qºº cõᵃ sũt ĩ meᵒ sz cõᵃ sũt
ĩ meᵒ nõ solũ ɓ cõueñᵃᶻ sz ɓ aliq̃s
eoꝝ realitates. pbatõ qz unũ cõ
trarioꝝ ĩ aliud agit puta calidũ
ĩ frigidũ & statĩ nõ corrũpif aliᵗ
ipã alteratõ nõ eẽt mot9. gº ĩ tpe
intermedio ĩ quo remittif ncõõ ca
lidũ ĩducit. gº &c. zᵃ ppõ ẽ ĩᵃ q
elemẽta nõ manẽt ĩ mixto in aliqº
actu formali pfecto nc remisso in
quo saluef spẽs gñali c9 forᵉ ipõrũ
ẽ eni opio aute. q elemẽta manẽt
ɓ eẽntias cõpletas remissas aut ɓ
suas q̃litates. ↄmẽtator aũt dicit q

q elemẽta nõ remanẽt ĩ mixto ɓ eẽn
tias eoꝝ cõpletas. ppõz hãc pbo
sic. nulla spẽs spãlissima ĩ gñe sub
stãtie ẽ ĩ põ ad aliã spẽm spãlissimã
ut cũ ipã possit facere pse unũ. sz
ignis ẽ spẽs spãlissima ĩ gñe subã
& cᵗⁱˢ elemẽtis. gº cũ quodlz mix
tum sit spẽs disticta ab elemẽtis
seᶻ q tr̃ia elemẽta pse nõ põt facer
unũ cũ ipõ mixto nc põt ueniire
pse ad ↄstitutõz ipi9 mixti. Itẽ
ex duabus spẽbus spãlissimis sal
uatis eoꝝ rõib9 specificis ĩ quocũ
q gradu ñ põt fieri una spẽs spã
lissima pse ista pz qm ex q̃buscũ
q fit pse unũ ipã sũt eẽn² & ĩdisti
cta ab illo q fit. pz de mã & de for
ma & de oĩbus ptib9 reu toti9 cũ
gº quodlibet elemẽtoꝝ sit una spe
cies spãlissima disticta a mixto seᶻ
ntcio q nõ põt ueire pse ad cõsti
tutõz mixti. nc põt eẽ ĩ mixto sal
uatis eoꝝ rõibus specificis. Itẽ
pñc idẽ accñs nũo nõ põt eẽ simᵗ
ĩ diuersis subis. uel sic eadẽ pars
mẽ nõ põt simᵗ pfici immediate dua
bus formis spẽcificis disparis. gº
nec eadẽ pars mẽ mixti põt infor
mari formis oĩm elemẽtoꝝ: si gº
elemẽta manẽt ĩ mixto ɓ eoꝝ eẽn
tias. ppñs seᶻ q ĩ hac pte mixti sit
forᵃ uni9 elemẽti & in alia pte forᵃ
alteri9 q ẽ ĩpossibile sũ qm q̃libet
ps mẽ mixte resolvif ĩ 4ºʳ elemẽ
ta. tñ etiã qz seᶻ q q̃libz ps mixti
nõ eẽt mixta. sũ qm seqf q eẽnt

ibi 4^or^ ididua dé gñe ſubẽ cũ ma
teriis ꝓpriis & ſic 4^or^ corpa eẽnt
in eodẽ loco ꝙ ẽ ĩpꝓſſibile ꝑ naſã
Itẽ quãta ẽ repugnãtia iñ mix
tũ & elemẽta tãta ẽ inſ elemẽta &
ipm̃ mixtũ. ſʒ tãta ẽ repugnantia
inſ elẽm̃ta & mixtũ ꝙ qñ ex mix
to ꝑ reſolutõʒ ipi9 generaſ elemẽ
ta mixtũ nõ remanet ĩ aliq̃uo gra
du ſuo ſaluata ſpẽ mixti ĩ elˀo qd
generaſ ex eo g^o^ nec nũc elˀa manẽnt
ĩ mixto qd generaſ ex eis. 4^a^
ꝓpõ ẽ ꝙ elẽm̃ta nõ ſũt ĩ mixto tã
tũ ƀ eoꝝ qualitates. dicũt eni qui
daʒ ꝙ for^e^ elem̃toꝝ ĩ generatõne
mixti totaliter corrũpiſ· ſʒ ꝑ tãto
diciſ mixtũ ex elemẽtis eẽ ꝙ cor
ruptis elemẽtis ĩſignificat q̃dam
for^a^ ſimplex eq̃ ſimplex ſic^t^ ꝙcũ
ꝙ eoꝝ. diciſ tñ cõtinẽs elemẽta ĩ
triſicẽ qm̃ illa for^a^ inſurgẽs deter
minat ſibi eaſdẽ ꝓꝑetates licet nõ
in ſũmo ſʒ ĩ quodã medio & ſic in
quadã mixtione ũde dicit ꝙ ſicũt
for^a^ʒ ignis cõſeqſ ĩſepabiliſ calor
in ſũmo ſic for^e^ mixti cõſeqſ q̃dã
q̃litas ꝓportõnabilis q̃ ẽ q̃dã qua
litas ꝯplexionalis ei9. Unde nõ
ẽ qualit^e^ ignita ſʒ ꝯplexionalis hãc
cõclˀoẽʒ ꝓbo p̃mo ſic mixtũʒ reſol
uiſ ĩ 4^or^ elemẽta g^o^ 4^or^ elementa
ſũt necẽa ĩ mixto aliquo^o^ nõ ſolũ
ƀ qualitatẽ. ꝓbaſ ꝯña qm̃ q̃ro uñ
ꝓueñ iˀa reſolutõ ĩ q̃tuor elemẽta
uel ꝓuenit ex ꝑte q̃litatũ uel ex ꝑte
agẽtis mixtũ corrũpentis uel ex

mixto uel ex ꝑte mẽ. neutro iſto
rum moꝝ. g^o^ oʒ elemẽta manere ĩ
mixto aliquo^o^ 2^m^ ꝙ declarabiſ ĩ
ſequẽtib9 ñ põt dare ꝙ hoc ſit ex
ꝑte q̃litatũ qm̃ nullũ ĩpfectũ ẽ cã
pfcõris. nec eni aliquod accñs eſt
cã effectiua alicui9 ſubẽ· ĩpoſſibi^e^
eſt g^o^ ꝙ tales qualita^s^ ſint cã gña
tõis mixti. nec etiã põt dari ꝙ ex
ꝑte agẽtis mixtũ corrũpẽtis. qm̃
op^m^ nõ eſt cã op^ti^. & qñ g^o^ ignis
ꝯburit lignũ ex cuius ꝯbuſtiõe q̃
tuor elemẽta reſoluũſ ut uidem9
in cinerẽ ꝙ ignis generaſ & ſic re
ſoluiſ in terrã & generaſ q̃dã hu
ditas & ſic reſoluiſ in aquã &c de
aliis. ignis g^o^ corrũpẽs nõ erit cã
gñatõis aq̃ tũ etiã qz idẽ ĩquãtũ
idẽ ſpẽ aptũ natũ facere idem &
nullũ agẽs nãle re^u^ ei9dẽ paſſi ẽ
ſiˀ & ſeˀ cã oppoitõꝝ. n^c^ p^t^ dari
ꝙ ex ꝑte mixti tũʒ qz mixtũ cor
rũpiſ ĩ iſtãti ĩ q̃uo elemẽta gñanſ
cã aũt & effect9 ſiˀ ſũt & cã effec
tiua nõ corrũpiſ ad gñatõʒ effec
tus tũ qz ſicˀ dicebaſ nullũ agẽs
nãle ſiˀ & ſeˀ eſt cã oppoitoꝝ re^u^
ei9dẽ. tñ etiã qz nˀ ẽ cã corruptõ
nis ſui ipi9 ſi aũt mixtũ eẽt cã re
ſolutõis eẽt cã reſolutõis elemen
torum ſui ipi9. g^o^ &c. n^c^ põt dari
ꝙ ex ꝑte mẽ qm̃ mẽ nulla cõpetit
actĩtas igiſ oʒ ꝙ elemẽta non ſint
in mixto tm̃ ƀ eoꝝ q̃litates. 5^a^
ꝓpõ ẽ ꝙ elemẽta nõ ſũt in mixto
in pura põ n^c^ ĩ puro põli hoc p^z^

qz ẽ ſic ſeq̃reſ ꝙ aq̃ una elemẽtũ
eſſet in alio ſicut in mixto. etiã
ꝙ eq̃ oĩa ele^ta^ eẽnt ĩ mãſia uniu9
elemẽti ſicut ſũt ĩ mixto. ꝯña eſt
falſũ g^o^ & añs falſitas ꝯñtis appaʒ
qz tũc eq̃liter quodlibet elemẽtũ
eẽt mixtũ ſicut & aliqd mixtũʒ
qd ẽ maniſeſte ĩpoſſibile. añs paʒ
qz mã cui9libet elemẽti ẽ ĩ põ ad
formã cuiˀlibʒ elemẽti. Sʒ ꝯtra
iſtã ꝓpõnẽ arˀ illud ꝙ ẽ fi9 gene
ratõis ad q̃ ĩpoſſibile ẽ ꝙ maneat
actu aliq̃ actualitate ſʒ pure potẽ
tialiter in fiõ gñatõis a quo. ſʒ ele
mẽta generãſ ex mixto g^o^ ĩpoſſi
bile ẽ ꝙ ib. maneãt ƀ aliquã actũa
litatẽ maior ꝑʒ qz ſi mot9 & mũ
tõis ſũt ĩcõpoſſibiles 5° h9. g^o^ &c.
Rñdeo & dico ꝙ ſi mixtio eẽt gñã
tio illa ratio eẽt demõſtratiã nunc
aũt mixtio nõ ẽ generatõ n^c^ ꝑ
ꝯñs reſolutõ mixti ĩ elementa eſt
corruptõ· q̃uõ hoc ſit diceſ. 6^a^
ꝓpõ ẽ ꝙ elemẽta manẽt in mixto
aliqua actualitate ꝑmixta tũ eniʒ
aliqua põlitate in q̃ q̃dẽ actũalita
te nõ ſaluaſ eoꝝ eẽ ſpẽ^cu^ʒ ꝙ ſtatĩ
declarabiſ. Pro q^o^ euidẽ^a^ ẽ ſci
endũ ꝙ act9 & põ du^r^ diſtignũſ.
eſt eni q̃dã põ pura ſim^r^ in q̃ res
nil hʒ de actu & ſiſr ẽ ꝑ ꝯrarium
q̃dã act9 ſim^r^ ĩ quo res nil hʒ de
põ. 2^a^ ẽ q̃dã a^a^ põ ꝑmixta actu &
q̃dã act9 ꝑmixt9 po^e^ actũ ſim^r^ h^c^
uoco oẽʒ actũ in quo ſaluaſ ſpẽs
albedis ſicut actũ ſim^r^ albedinis

dico oẽʒ gradũ ĩtẽſũ uˀ remiſſũ
ĩ quo ſaluaſ ſpẽs albedis· & ꝑ op
poitũ actũ nõ ſim^r^ uoco oẽʒ ac^tu^
ĩ q̃uo ñ ſaluaſ ſpẽs ſiue rõ rei ſpe
cifica n^c^ tñ res ẽ ĩ ipõ in põ pura.
dico g^o^ ſic ꝙ duplex ẽ act9 forme
uiʒ act9 ſim^r^ ĩ q^o^ ſaluaſ ſpẽs for^e^
ſiue ille ſit extẽſ9 ſiue remiſſ9. eſt
aũt ali9 act9 ꝑmixt9 po^e^ ĩ quo nõ
ſaluaſ ſpẽs for^e^ & i^e^ act9 põt dici
act9 ei9dẽ cõfuſiõis ita ꝙ elˀa ſũt
ĩ mixto ꝑ actũ nõ actua^te^ uirtuali
uˀ pfectõnali. tñ n^c^ formali ĩ quã
ſaluaſ rõ ſpe^ca^ ipõꝝ. ſʒ maẽt ĩ ipõ
actu po^e^ ꝑmixto ĩ quo nõ ſaluãſ
eoꝝ ſpe^ce^ rões & h^c^ uideſ eẽ opi
nio aureoli ĩ 2° ſñiã & q̃ poit ꝙ eẽ
elemẽtoꝝ nõ corrũpiſ tõliter. ſʒ
manet aliquo^o^ ƀ realitates aliq̃s ꝑ
tinẽtes ad ĩpãs formas elemẽtoꝝ
ĩ q̃uo tñ nõ ſaluaſ no^ie^ n^c^ rõ ſpe^ca^
n^c^ diffĩ^o^ ipõꝝ elemẽtoꝝ uñ poit
ꝙ for^a^ mixti ẽ ꝯflata & cõſtituta
ex realitatib9 formaꝝ elemẽtoꝝ
nõ eni ẽ rea ꝯſtituta ſeu ꝯpleta ex
formis elem̃toꝝ ĩ quocũʒ gradu
p̃mo g^o^ ꝓbo ꝙ ſupponẽd9 i^e^ gra
dũs uˀ act9 ꝑmixt9 po^e^. 2° ꝙ ele
mẽta ſũt ĩ mixto. ꝓbo p̃mo^e^ ubi
cũq3 inter actõʒ ẽ dare aliquã ac^e^ ĩ
mediã ibi iter ẽmĩos illaꝝ actõm
ẽ dare me^m^ terminũ. ſʒ ĩ mixtiõe
ẽ dare actõnẽ mediã iter generatõ
neʒ & corruptõʒ. ꝓbatõ qm̃ mix
tio nõ eſt genatõ n^c^ corruptõ. tñ
aꝝ p̃mo de gñatõe deſcribit tantũ

Mixtio eſt mixtibiliū ꝫ alteratoꝝ
unio. gᵒ nec eſt termiꝰ gñatōis nᶜ
corruptōis. nō fiꝰ gñatōis qꝫ ter
minus generatōis ē ens actu iqᵒ
ſaluaꝛ ſpēs forᵉ nec fmiꝰ corrup
tōis cū fīnꝰ corruptōis ſit nonēs
ſimpliciter in actu. ſꝫ tm̄ eſt ī pō
pura gᵒ fminūs mixtionis eſt ali
quod mediū inter iſta. Iteꝫ eo
deꝫᵒ elemēta manēt in mixto. quo
mō qualitaᵗ cōtrarie manēt in me
diis. ſed qualitaᵗ cōtrarie iſto mō
manēt in mediis uiꝫ ī acᵘ ꝑmixto
poᵃ· nō ſaluatis eoꝝ ꝓpriis ratōi
bus ſpecificis. gᵒ ꝛc. mior ꝓbatur
qm̄ quādo unū cōtrariū corrum
pitʳ aliud & gēnraꝛ ſpēs media ut
in coloribus ut palledo nō corrū
pit ipm̄ in īſtāti. ſed ſucceſſiue re
mittēdo ipm̄ ut pꝫ de calido agen
te in frigidū. ſed non remittit niſi
aliquid generādo uel cāndo ī ipꝫ
generatō eni uniꝰ ē corruptō al
teriꝰ· tūc gᵒ q̄ro de iſto nūc cāto
per calidū uel ē aliquis gradꝰ cā
tus ipiꝰ calidi remittentis in quo
ſaluāꝛ rō eius ſpecifica. aut nō nō
pōt dari ꝓmū qm̄ īpoſſibile eſt ꝙ
due forme ſpecifice diſtinctē nec
etiā aliquis gradus ipōꝝ in quo
ſalūeꝛ rō eiꝰ ſpecᶜᵃ poſſit ꝑuīre
per ſe ad cōſtitutōꝫ alicuiꝰ alᷓius
ſpēi gᵒ ſeqꝛ illud ꝙ cāt calidū in
remittēdo ipm̄ frigidū non ſit ali
quis gradus in quo ſaluaꝛ rō ſpe
cifica ipius calidi. oꝫ igiꝛ ꝙ ſit rea

litas alicuiꝰ formē ꝭ quāꝫ calidūꝫ
maneat in quodā actu cōfuſionis
in ipō frigido. hec uideꝛ eſſe intē
tio arꝫ in libro de generatōne ibi
eni querit quō elemēta ſint ī mix
to ꝓbat ꝙ elemēta non corrūpūꝛ
in mixtione ſiue in generatione
mixti quoniā ꝙ corruptū eſt nō
eſt ens quia ex nōentibus nō pōt
eſſe mixtū· 2ᵒ ꝓbat ꝙ elemēta
nō ſolū maneant in mixto actu ꝑ
hoc ꝙ ſi remanerēt in mixto ī acᵘ
elemēta nō ſe haberēt aliter nunc
q̄ prius & ſic nō eſſet mixtum uñ
uidēꝰ ꝙ ī mixᵒᵉ uini & aq̄ nō rmanꝫ
uinū & aq̄ & ſoluēt fnaliꝛ dicens ꝙ
manent in potentia in mixto & nō
in actū. per hoc aūt phūs nō intē
dit ꝙ manēt in mixto in potentia
ſimpliciter pura ſic ꝙ nulloᵃ ma
neant in ipō mixto ī actu quoniā
q̄cūqꝫ ex quo aliquid eſt mixtuꝫ
& nō exiſtēs aliquōᵒ in actu ī eo
ſimpliciter eſt corrūptū. ſi gᵒ ele
mēta nulloᵒ pᵒ mixtionē exiſtant
in mixto actu ſequitur ꝙ ſimplr
eſſent corrūpta. & ſic mixtuꝫ eēt
ex nō entibus qđ eſt icōueniens
ad ꝙ deducit phūs ibidē. uñ dico
ꝙ ubi ponatur unus actus mediꝰ
oꝫ neceſſario unum cōcedere ex
duobus uideꝫ ꝙ ī mixto maneāt
elemēta ꝭ coꝝ eſſentias ꝓprias &
ſic mixtū nō erit unū ꝑ ſe. ſꝫ tm̄
per accidēs & per agregatōnē ul
oportebit ponere ꝙ elemēta nullo

mō actu ſūt ī mixto ſed totaliter
corrūpūꝛ. & ſic per ꝯñs nō erit ali
quid ꝑ rē mixtū utrūqꝫ aūt hoꝝ
eſt icōueniēs. gᵒ ꝛc. ꝓbaꝛ gᵒ ꝙ
elemēta ſūt ī mixto aliqua tali ac
tualitate. ꝓbaꝛ qꝫ ī mixto ſūt ali
que realitates elemētoꝝ q̄ q̄dā rea
litates ꝓꝑe nō ſūt qualitaᵗ ipōrū
elemētoꝝ nec eoꝝ accīa nec ſunt
forme elemētorū. ſed ſūt quedaꝫ
tales realitates in quibꝰ nō ſaluaꝛ
ꝓpria rō ſpēcifica forme ſicut de
claratū ē de mediis formis q̄litati
bus ī quibꝰ ē aliqua realitas alᷓiꝰ
cōtrarii ex quibus quidē realitati
bus forma mixti diciꝛ conflata &
cōſtituta. Hoc ꝓbaꝛ ſic nō ma
gis eſt ſimplex forma mixti ſubā
lis quā ſit forma ſillabe ba. que ē
quidā ſonus ī genere qualitatis.
ſed iſte ſonus. ba nō obſtāte eius
ſimplicitate eſt [illegible]atus ex ꝓꝑis
realitatibus. b. & a. & ex realitati
bus ſonorū. b. & a. ablatis ſolis ꝓ
priis terminatōnibus· b. & a. ſic gᵒ
ſimpliciter diciꝛ forma mixti nō
obſtāte eius ſimplicitate cōſtitui
tur uel cōflabitur ex realitatibꝰ
elemētorū in quorū naꝛa tamē nō
ſaluabiꝛ forᵃ elemēti. ſꝫ manet ibi
amiſſis ꝓpriis determiatōibus
maior patet. quoniā ille ſonus. ba
eſt una qualitas & unus ſonꝰ ſim
plex aliter eēnt ibi due ſillabe· gᵒ
ꝛc. mior ꝓbaꝛ cū eni dico. ſta. ī iſᵗᵒ

ſono aliquid habeꝛ de iſto ſono. ſ.
& aliquid de ſono t. & aliquid de
ſono. a. ſed tamē nihil eſt ī eo ī qᵒ
ſaluatur forma ſoni alicuius coꝝ
ſed eſt aliqua realitas utriuſqꝫ ſo
ni ut patet quoniā ſi ſaluatur ſo
nus nō tamē fiet iſte ſonus qui ē
ſta. ſed fiet iſte ſonus diſtinctꝰ ſcꝫ
ſ. & t. & a. gᵒ ꝛc. Vel poteſt dici ꝙ
elemēta manent in mixto ꝑ eoruꝫ
realitates ablatis eorū ꝑmiatōibꝰ &
& actuatōbꝰ ī qᵒ ꝓducꝛ noⁿ & diffiᶜꝫ
forme. ſed ille realitates ſunt que
dam truncate entitates ipōrū ele
mentorum. hec uidetur eſſe pla
na intētio arꝫ primo de gēnratōe
qui dicit ꝙ mixtibilia in mixto to
taliter nō corrūpuntur. dicit eni
ꝙ mixtio eſt mixtibiliuꝫ alterato
rum unio. mixtibilia gᵒ alterātur
hᵒ ē amittunt actuationes & deꝛ
minationes & per cōñs in mixto
nō ſaluantur ꝑ eoruꝫ formas ſub
ſtantiales. Sed iuxta illam ma
teriam ſunt alique difficultates·

Prima quoniam uidetur pone
re ꝙ forma ſubſtantialis ſuſcipiat
magis & minus. ponit enim ꝙ ele
menta ſunt in mixto ꝑ quaſdā en
entitates trūcatas. Itē eodē modo
elemēta ſūt in mixto quoᵒ ꝯtraria
ſūt in medio ſꝫ ꝯtraria nō ſūt aliqᵒ
actu ꝑmixto. gᵒ nec elemēta patet
maior quia colores medii dicun
tur eſſe mixti ab extremis ſicut

mixtū ex elemētis,ꝓbaᷓ.tū; qꝛ
colores extremi eēnt realiᷓ in me
diis.& ita eēnt ꝯpoīti uł ꝯpoſſibi
les ex extremis ꝙ ē falſū qm̄ acci
dēs ē forma ſimplex. Tū etiā;
qm̄ ſeqᷓ ꝙ medi⁹ color ꝑfectior
eēt utroq; extremo. ꝓbatō omīs
forᵃ ꝯpoīta ſeu ꝯſtituta ex duab⁹
formis ꝯtrariis ƀ ſpē; diſtictis eſt
ꝑfectior qualibet illaꝝ ſicut ipm̄
mixtū ē ꝑfecti⁹ quolibet elem̄to
ſed medius color nō eſt ꝑfectior
extremis qꝛ albedo ē nobiliſſim⁹
color qꝛ mēſura ē oī; coloꝝ.io.
meᶜᵉ. Itē oñdo ꝙ ibi ſunt forme
elemētoꝝ actūalᷓ & ſimplr̄. ꝓmo
ſic.oīs opatō argu ꝑ ꝓpriā formā
ſed ī mixto ſunt aliqūe opatōnes
elem̄toꝝ.gº ꝝ.maior p; 4º meᶜᵉ
mīor ꝓbaᷓ qm̄ mł̄ta mixta calefa
ciūt & infrigidāt & ferūᷓ deorſū
uel ſurſū.hoc aūt nō pōt eē ex ip
ſis qualitatibus ꝓmariis quoniā;
accn̄ti nō ꝓmoº debeᷓ agere.cū iᵗ
tales opatōes iſint mixtis & elem̄
tis.ſeqᷓ ꝙ hoc ſit ꝑꝑ formā inex
iſtētē utriſq;. Itē oē mixtū pᵗ
reſolui ī 4ᵒʳ elemēta gº ꝙlib; eſt
ex q̄tuor elemētis ƀᵐ eorū formas
ꝯnā p; qꝛ unūqdq; ē cōpoītum
ex eiſdē in quē reſoluiᷓ 3º huius
Vnde q̄ro ex q b⁹ ꝓueīt reſoº il
ī elᵃ niſi illi inſīt elᵃ Itē ex eiſdē
ſum⁹ uiuim⁹ & nutrimur .2º de
generatōe.ſed multa mixta nutri
unᷓ ex elemētis ƀ eaꝝ forᵃˢ ſicut

de plantis patet q̄ nutriūtᷓ ex
aquis & ſimiliter de ſalmādia diᷓ
ꝙ nutritur ex igne & inde uiuit.
gº ꝝ. Rñº ad ꝓmā dicit aureo
lus ꝙ aliud ē intendi & remitti &
aliud frangi repugnat eñi forme
ſubſtātiali intendi & remitti non
tamē frangi & cum diciᷓ ꝙ aliquā
forma poteſt ſuſcipere maius &
minus dupliciter. Vnoº ſaluata
ratōe ſpecifica forme ī utro; gra
du eius ſicut albedo cuius ratio
ſpecifica ſaluatur in utroq; gradu
eius ſiue in intenſo ſiue in remiſ
ſo.& illoº forma ſubſtātialis non
poteſt ſuſcipere maius & minus
Alioº poteſt aliqua forma ſuſcipe
maius & minus ita ꝙ in illa termi
natiue nō ſaluatur eius ratō ſpe
cifica.& iſto mō forma ſubſtantia
lis poteſt ſuſcipere maius & mi⁹
intelligendo ꝙ forma ipā hab; du
plicem actum unū; in quo ſaluaᷓ
forma alium in quo nō ſaluatur.

Ad ſecūdū nego minore;.Ad
primā; probatonē dico ꝙ lic; me
dius color ſit forma ſimplex per
excluſionem cōpoſītōnis que eſt ex
materia & forma ē tn̄ cōpoīta.alio
mō ꝑ ꝑtes ex gradib⁹ ꝑfcōnalibus
uł aliqᵒᵒ elᵗⁱ Ad aᵃʳ ꝓbatō; qꝛ
tūc me⁹ color eēt ꝑfcior aᵒᵒ dr̄ ꝙ
nō ſeᵗ.qm̄ iſte act⁹ ꝑmixt⁹ ē ipfec
tior q̄ act⁹ ſimplex.uñ iᵗ ꝑpō tēt
quādo ille forme nō ſunt illi actui
ſimplr̄. ſ; hoc nō uideᷓ ſufficere

Et iō dico aliter ꝙ ſicut mixtū eſt
nobilius elem̄tis ita q̄litas eſt no
nobilius extremis.hoc declaro in
mediis coloribus oē illud ꝙ ꝯtiēt
aliqua ƀ aliquos gradus ꝑfciōres
ē nobilius quolibet illoꝝ hec ē cā
ꝑ quā ponimus mixtū eē nobili⁹
elemētis. ſed extrema cōtinētur
in medio ƀ quoſdā gradus ꝑfecō
nis.gº ꝝ. Hoc idē pōt declarari
2º ex eoꝝ effectib⁹.nā ille color
ē ꝑfectior ī quo pō ei⁹ magis de
claraᷓ puta uiſus magis declaraᷓ
ī colore medio q̄ ī alio.gº ꝝ.ſi
militer quis magis declaraᷓ in ſa
pore medio quā ī extremo. Ad
ꝓbatō; quō aꝝ dicit ꝙ albedo eſt
nobiliſſimū coloꝝ.dico ꝙ aliqua
pn̄t ad inuicē cōpari duplr̄.unoº
uel ƀ gradū entitatis ſc; ſpeciᶜᵘ;
ꝯpōꝝ uel quātū ad gradū actuali
tatis eoꝝ ꝓmoº cōpādo elementa
ad mixtū; uel colores extremos
ad medios dico ꝙ mixtū ē ꝑfcius
& color medius extre⁹. 2º aūt
mō ꝙtū ad excellētiā actualitatis
ē ecōtra.nā albedo ē color ꝑfectiſ
ſimus qꝛ mo⁹ actiuus & uiſus in
mutatiuus ſicut ignis ē nobilius
quocūq; mixto qm̄ ē actiuior lic;
in gradu entitatis ſit ipfectior ut
dictū ē. Ad 3ᵐ dico ꝙ ſicut ta
les opatōes ſūt ī gradu mixto &
remiſſo illa pōt eē a forma mixti
Ad 4ᵐ dico ꝙ alioº mixtū pᵗ
reſolui ī aliqua & alioº illi erūt in

eo qm̄ reſoluiᷓ in ea ut ſūt in acᵘ
ſim' ſaluātis eoꝝ ꝓpriis rōibus
& tn̄ illa poterūt eē ī ea actualitate
ꝑmixta ƀ aliquas entitates ī qbus
nō ſaluaᷓ eoꝝ eſſe ſpecificū ſicut
pōt declarari de iᵃ ſillᵃba ſta & eius
ſono q reſoluiᷓ ī ſonos triū lrāꝝ
& tn̄ iſta ſillaba ſta nō remanēt ſo
ni iſtaꝝ lrāꝝ actualitate ꝑfcā ut
patet. ſed remanēt aliq̄ realitates
eaꝝ ita pōt eē de elᵗētis ſ; uñ eſt
illa reſolutō dico ꝙ ē per accn̄s a
corrūpēte uel reſoluēte mixtū ꝑ
ſe ex illis realitatib⁹ q̄ exiſtunt in
actu ſim' & acq̄rūt ꝓpiquos ter
minos & actuatōes &ᶜ hēᷓ ſimplr̄
actus illius forᵉ Ad 5ᵐ dico ꝙ
nullū mixtū reſoluiᷓ & nutritur
ex elᵗētis dcīſe puꝝ unde plante
nutriūtur ex cōmixtōe terre cu;
fimo & aque ad illᵈ de ſaluiādra
negaᷓ qm̄ nō nutritūr ex.ſolo ig
ne ſiue aliquo alio nutrimēto lic;
ꝑ ſui qualitatē poſſit ſtare in igne
ꝙ nō moueretᷓ. Quātū; ad 3ᵐ
articulū pono aliqua dicta.ꝓmu;
eſt ꝙ motus pōt accipi duplr̄.pº
cōīter & large ꝑ ut ſe extēdit ad
omnē mutatōnē & illoº loquitur
phūs 3º phicoꝝ.& ubicūq; loqui
tur de hac matia añ hūc librū uñ
diffiº data de motū 3º h⁹ ē cōīs ad
oē; mutatōnē & hoc mō pot cōce
di ꝙ generatō eſt motus. Alio
mō poteſt ſui mot⁹ magis ſtricte
ƀ ꝙ ē mutō a ſubiecto ī ſubiectu;

Et iſtoº ſolū ē in tribus generibꝫ
ſcꝫ ad quātitatē q̄litatē & ad ubi.
& iºº loqr phūs 5º huiꝰ & illoº dī
ſtiguif a generatōe. 2m dictū
ē illud ꝙ generatō pōt ſuī dupl'r
unoº ꝑ alteratōē materie. alioº ꝑ
introductōē forᵉ ſubālis ī maria
3m dictū ē illud ꝙ triplex īuei
tūr ſucceſſio ī generibꝫ ſūbārū
una ſucceſſio ē ī q̄litatibus ſubā
corruptōīs Alioº ē ſucceſſio ī
generatōē ſubē alicuiꝰ cōpoīti in
diuerſis mēbris ſicut in gnatōē
aīalis prius generaf cor quā alia
mēbra ꝑncipalia miꝰ. 3ª ſucceſ
ſio qn̄ forma ſubālis īducif ī pte
ꝓpīqua agētis prius quā; in pte
rēmota. Hoc premiſſo poº ali
quas ꝓpōes. Prima ē hec ꝙ in
q̄buſdā formis tota forma acq̄ri
tur ſimul in inſtanti patet de for
ma aſini & de multis aliis puta de
talibus formis pfectis. 2ª ꝓpō
ē q̄daꝫ ſūt forme q̄ parti acq̄rūt
ſic ꝙ una ps ꝑmo acq̄rif quā alia
ſic patet ī generatōē ignis ī maria
aeris ſicut argūebaf in una ratōē
poīta ī pede queſtionis tn̄ hoc ob
ſtāte q̄libet eius pars acq̄rif in
6ᵗᵗ. ex quo uideter pꝫ ad q̄ſitōꝫ
ſcꝫ ꝙ ꝓductō forme ſubālis ē in
inſtanti. nam alias generatō non
diſtiguef a motu ꝓprie dicto ꝙ
eſt cōtra phm̄ 5º huiꝰ in motu q̄
deꝫ manꝫ idē ſubm̄ ſub utroꝫ tmio
nō ſic de generatōē ſed bn̄ in cui'

in maria. His uiſis rn̄deo ad
rōēs ꝑncipales. Ad pᵃᵐ dico ꝙ aᵃ
ſit bene ītellecta uidef bre īſtātiā
ſol ī īſtāti aerē illuiat qz illuīatio
fit ī īſtāti. gº oꝫ ꝙ ītelligaf de actōē
ne fūdata ī motu & nō de mutōē ī
ſtātanea cuiꝰ ē ꝓducº forᵉ ſubāl'
Ad 2ᵃᵐ rōꝫ rnº & dico ꝙ lꝫ toᵃ ꝓ
ductō totiꝰ forᵉ ī quodā īſtāti n̄
ſit tota acq̄ſita. ut ex tn̄ q̄liꝫ eꝰ ps ī
īſtanti acq̄rif tn̄ nō appꝫaf eis hº
qz ſucceſſio eſt ꝓpē motus qm̄ in
motu manet idē ſubm̄ ſub utroꝫ
tmīo & ē a ſubō ī ſubm̄ l' ab affir
mato ī affirmatū nō aūt ſic eſt in
generatōē qz ē a nō eē ī eē. Ad
aliud rnº negādo aīs. ad ꝓbatiōꝫ
dico ꝙ agēs ſimilᵗ nāle fortiꝰ ager
hoc ē qz ad ītroducēdā forᵃᵐ ſub
ſtātialē ī mā nō īdiget toto tpe ad
diſpōꝫ totiꝰ ymmo ſil' pōt diſpo
nere & ītroducere nō ſic de agēte
nāli. Ad aliud tenēdo ꝙ ſubālis
forma ſuſcipiat magis & minꝰ de
quo tn̄ nō determino mē de pn̄ti dice
re ꝙ gnāº forᵉ ē in quodā inſtāti.
ſꝫ eiꝰ ītēſio pōt eē ī tpe. iª aūt itē
ē motꝰ q̄ n̄ ē de aliq̄bꝫ tbꝰ gn̄ibꝰ.
tn̄ ꝫ hº oꝫ negaf phm̄ l' oꝫ ſubāꝫ
n̄ ſic ītēdē. & hº ſufficit ad pn̄s

QVESTIO Eſt utrū
in q̄ditate forᵉ accn̄
talis ſit dare gradus ꝫ
quos ipā poſ ſuſcipe magis & mi
nus. & ꝫ quos poſſit motū fiare.

& uidef ꝙ nō. nā ꝫ aū dcōrē ſex ꝑn
cipioꝝ forma ē ſimᶜⁱ & īuariabi
li eſſentia cōſiſtētis. Itē 8º libro
mēᶜᵉ forᵉ ſūt ſicut nūī quia ſicut
numerꝰ ſtat ī īdiuiſibili ī ꝙ nihil
pōt ſibi addi uel minui quī mutē
tūr ſpēs nūī ſic ſil'r & de forᵃ & ꝑ
ꝯn̄s nō hēbit iſtos gradus. Itē
arꝫ ī pn̄tis de q̄ualitate cōceſſit de
iuſto ꝙ ſuſcipit magis & minꝰ nō
tn̄ de iuſtiᵃ ꝙ ſuſciᵃᵗ magis & miꝰ
unde una iuſtitia nō ē magis alia
licet unꝰ ſit magis iuſtꝰ quā aliꝰ.
Itē rōībꝰ ſic arguif qm̄ aut t'es
gradus ſūt extra eēntiā forme &
ſūt ſibi accn̄tales uel ītra eēntiam
forme & ſūt ſibi eēntiales neutro
iſtoꝝ mōꝝ ſūt. gº aū. ꝓbatō. ꝑmū
nō pōt dari qm̄ ſeq̄ref cuꝫ poſſe
ſepare aliq̄d accn̄tale a quocūꝗ
inſtāti ꝙ deus poſſet facere albe
dinē ſine aliquo gradū ꝙ ē falſū
tū etiā qz tūc albedo ītēſa l' rmiſ
ſa eēt agregata ymmo albedo qº
cūꝗ mō accepta eēt quoddā agre
gatū per accn̄s & ſic nō eſſet ī gene
re quoꝝ utrūꝗ ē falſū. nᶜ pōt da
ri 2m qz tūc ſeq̄r ꝙ albedo rmiſ
ſa nō eēt pfecte ītra eēntiā albedi
nis nec ſpēꝫ. tū etiā ſeᶻ ꝙ nª forma
una poſſit ſuſcipē magis & minꝰ
& etiā remiſſa & intēſa differēt ꝫ
eēntiā quoꝝ utrūꝫ ē īpoſſibile. tū
etiā qm̄ gradꝰ cōtigēᵉ nō ſūt eēn̄
les. ſed huiꝰ gradus ſūt cōtigēᵉ
ꝓbatio forma cōtigēter ītēdif &

remittif gº tales gradus ꝫ quos
intēdif ſūt ei cōtigētes & accidē
tales. & ſil'r illud ꝙ remittif. Itē
ſeq̄f ꝙ albedo ītēſior eēt cōpoīta
ꝯn̄s ē falſū. gº & aīs. falſitas ꝯn̄tis
pꝫ qz ī formis quāto forᵃ ē cōpo
ſitior tanto īpfectior & quāto ſim
plitior tāto pfectior. ꝯn̄a patꝫ qm̄
plura īcludit. Itē īpoſſibile eſt
plima accidētia eiꝰdē ſpēi eē ī eo
dem ſubiecto. ſed t'es gradꝰ plu
res ſūt eiꝰdē ſpēi cū ſūt eiꝰdē ra
tōis. gº aū. maior pꝫ 5º meᶜᵉ. Itē
tales gradus uel ſūt finiti uel inſi
niti. nō īfiniti. qm̄ nō ē dare īfini
tuꝫ ī actū. tū etiam qz nō ſit dare
maius īfinitū & p ꝯn̄s una albedo
nō eēt pfectior aᵃ. nec pn̄t eē finiti
quoniā diuiſibilitas motus ē pti
ex diuiſibilitatē termini & forme
ꝫ quaꝫ eſt motus patet ī motū lo
cali. un̄ aꝝ ꝓbat ex diuiſione ſpa
tii ꝫ ꝙ eſt motus eſt diō motꝰ pꝫ
etiam quiā per illam partēꝫ motꝰ
uel aliquid acquiritur de termīo
uel nihil ſi nihil gº in iſta parte tē
poris correſpōdēt ille partes mo
tūs. mobile quieuit quia in tota p
tē tēporis eodē mō ſe habūit. ſeq̄
tūr etiā ꝙ ſit motꝰ & ad nichiluꝫ
fief quoꝝ utrūꝫ ē īpoſſiᶜ. tū etiaꝫ
qz mūtū eē ī motū aliq̄d rn̄debat
ex pte ſi qz oē ꝙ mūtū ē ꝫ aliq̄d
mūtū eſt. cū gº in motu ſint infini
te ptes & īfinita mutata 6º huiꝰ
ſeq̄f ꝙ in albedīe ſint gradꝰ īfiniti

Itē tales gradus uel ſūt diuiſi
biles uel īdiuiſibiles nō ſ mū quo
tūc gradū hēret gradū. & tū eſſet
de iſto gradu uel ē diuiſibilis uel
nō & ſic pcedā ī īfinitū. nec īdiui
ſibilis qm̄ tūc eēt ī ſubiecto īdiui
ſibili & tūc īdiuiſibilo eēt īmedia
tum īdiuiſibili cū īter illū gradū
& aliū nō ſit aliqd aliud medium;
quia tūc eēt forma ſine gradu. gº
per ɔn̄s gradus nō eēt īmediatus
gradui & per ɔn̄s ſubiectū iſtius
gradus erit īmediatus ſubō alt̄ius
gradus. ſed illa ſubiecta ſūt īdiui
ſibilia. gº ꝛc. In oppoitū impoſ
ſibile ē aliquā formā poſſe ɔicari
pluribꝰ ꝫ magis & minꝰ niſi in ſe
haberet aliquos gradꝰ & aliq̄s ēti
tates ꝫ quas diuerſimode pticipa
tur. ſed albedo uel aliqua ſīlis for
ma pticipaſ ſic a diuerſis. gº ꝛc.

Rn̄º ubi ſic pcedā prīo ad de
claratōnē termī huiꝰ q̄ſtionis po
nam aliquā pambula. zº īq̄raſ
ūnde ē cā uel ſide pueit q aliqua
talis forma ſuſcipiat magis & mi
nus. 3º īq̄raſ ē ncipal oppoitū
4º mouebo aliqua dubia. circa
iſtam materiā Quātū ad pmū;
ē pmo ſciēdū q in titulo q̄ſtionis
ponit gradus de quo ponā aliq̄
dicta. Primū ē q gradꝰ idē eſt
q greſſus dicit enī a gradior gra
dieris ex hoc aūt trāſfert ad plu
ra alia quia ꝫ iſtos paſſus ꝫ greſ
ſus itur de uno loco ad aliū; ita

uitā q ſecūdū ā p iſtos gradꝰ mo
lis fine forª gradif quodāº ab uno
gradu ī aliū. zm dictū ē q gra
dus arguit īgaliitatē. iō notādu;
q triplex ē īq̄uª mobilis ſitz dimē
ſionalis. &c quātīª pfectōis q̄ reſpi
cit eē rei & quātiª uirtutis q̄ rēſpi
cit agere ad formā. zª īſcidit cū 3ª
qz agere eſſe nē. 3m dictū eſt q
iſti gradus neccio ſūt ponēdi ī ipā
forª. hº pª īpoſſiª ē eādē formā a
diuerſis ꝫ aliā & aliā rōeʒ pticipa
ri niſi illa forma cōparetaſ ſe cum
q̄litate iſtarū rōnū. ſʒ aliq̄ forma
ſpecifica pticipaſ a diuerſis ꝫ aliā
& aliā rōeʒ pʒ gº ꝛc. illas aūt rōes
dico eē gradꝰ. pū albedo pticipaſ
a diuerſis ꝫ aliā & aliā rōʒ ut patʒ
gº ꝛc. Coīī oē uniuocū pticipaſ
ꝫ eādē rōʒ. nīº uaʒ eē ſpecaʒ & ɔēʒ
ſūt aūt īdiduale & ſpālē. Itē ipoſ
ſibile ē aliq̄ foraʒ pl̄ibꝰ ɔicari niſi
ipē ſit aliq̄ lr̄ illuīata. exm de eēnª
dimā q̄ una exn̄s tribꝰ pſoīs ɔicaſ
ſgoē līatū hʒ rōʒ q̄ triꝰ gradualis
ɔgº oīs forª q̄ ſiſ ɔitaſ ī pl̄ibꝰ habʒ
gradꝰ. Itē oīs forª q̄ ē realr̄ di
ſtīctis reaª diuidif ē ī ſe diuiſibilis rea
liter. ſʒ aliq̄ forª ſpecª puta albeº
ē rēaʒ r̄ diuidif ī pl̄ibꝰ īdiduis albedis
gº ipā realr̄ ē ſe diuiſibilis & partes
illas ī quas uel ꝫ q̄as diuidif uoco
gradus. ꝛc. 4m dictum eſt. iſti
gradꝰ qd ſint de quo tr̄eʒ poº di
ſtributōʒ q gradꝰ forᵉ. de qº nūc
eſt ſermo ē portō pfectōē naſalis

forme ſpecifice extra ipſius ɔm
quidditatiuum ipām formaʒ ſpē
cificam infra ſuūm conceptum
includens coincidēs cum ea ī idē
eſſentialiter incluſis realiter ītra
ɔceptū īdiduī uagi. i. uage ſignati
ita q ī pdcā deſcriptōe tāgūſ ſex
ɔditōes cū ſex pticulas ibi poitas
poiſ enī pmo ibi portō pfectōnāſ
qz forª ſpecª ē ī ſe illuīata habēs
quādā tōlē & pfcōraᵗᵉʒ & ūl̄itatē
cꝰ gradꝰ ē portō q̄dā & ps qz nō
īcludit illā totā quāᵗʒ. Sciēdū enī
q forª ſpecª ūl̄ hʒ ſpecªˢ ptes to
tales ſcʒ māʒ & forªʒ l̄ gēꝰ & dīāʒ
habʒ etiā ptes pfcōnales ꝫ q̄as ɔ
petit ſibi tōlitas pfectioīs ſeu q̄ª
pfcōnalis hʒ etiā ptes māles cuiꝰ.
ſūt ptes ſubiectiē. ūde gº gradus
dicif q̄dā portō pfcōnalis ipſius
forᵉ ſpecc. Poiſ zª exm cꝰ ɔm qd
ditatm̄ n̄ hʒ iſtos gradꝰ ſʒ abſtra
hit ab illis & pᵗ itellˡ ſn̄ illis. rō eſt
qz ſi coīcluderēt ſeˀ q ubicūʒ forª
ſpecª repiref ibi eēſſet oēs gradus
& iō tāta eēt pfectō ī uno īdiduo
ſicut ī oībꝰ q ē abſurdū. Poiſ
3º ꝫ ipm̄ īfrā ſuū ɔm īcludēs & rō
huiꝰ ē quia ī quolibʒ ſaluaſ ratō
forᵉ ſpecc q nō eēt niſi īcluderēt im
ɔm nec dēt uideri īcōuenīēs pro
quo cōceptꝰ q̄ddītatiuꝰ ſpecꝰ ab
ſtrahit ab huiꝰ gradibus & n̄ toº
cū hº ſit de quolibʒ īferiori. Poª
4º coīcidēs cū ea ī idē eēnª ſcʒ cū
forª ſpecc qm̄ qn̄ forª ſpecª cōtra

hiſ p aliquē hoꝝ graduū n̄ ɔtrahi
tūr p aliqd ꝓpriū accñtle qn̄ fcit
idē cū ea & eēnª ſʒ coicidit ī q̄ddi
tatē. Poiſ 5º īcluſa īter ɔᵗꝰ indi
dui iª enī portō īcludif in ɔceptū
īdiduī quia licʒ eē forᵉ ſpecc ut ſic
abſtrahit a tali gradu nō tn̄ ut eſt
exn̄s yº p neccitatē cōcernit aliquē
iſtoꝝ ūt ſic nō poteſt aūtē exiſtē
rē ī aliquō īdiuiduo. & ſic p cons
iſte gradus eſt de cōceptu q̄ddita
tiuo ipius indiuidui. Poiſ 6ᵗº
uagi uage & determīate determi
nati quia licet iſte gradus īcluda
tur ī ɔtu īdiuidui quia licʒ eē for
me ſpecifice ut ſic abſtrahit a tali
gradu tunc ſicut duplex ē indiui
duū uʒ ſcʒ uagū & ſignificatū ſic de
gradu. Ponif poſtea ī tytulo qōis
magis & minus ꝛc. & quia magis
& minus īportāt quādā cōpatōnē
pmo premittaſ diſtictio de ɔpatō
ne zº oñdā quō ſe habēt magis &
minus ad maius & minus. Pre
terea pmo ſciendū; q cōpatō que
dam eſt abuſitia ut cū dicif lux ē
clarior tenebra quedaʒ eſt ſucceſ
ſiua ut cū dicif infinitum ē maius
finito. quedam ē equiuoca ut cuʒ
dicitur ſonus eſt acutior ſaporē
quedam analoga ut cum dicitur
q ſubſtātia eſt perfectiꝰ ens quā
dicitur accidēs iſta autē analogia
non aufert totaliter uniuocatōnē
mēcaʒ quedam uniū ens uniuoca
ut cum dicitur eſſe albius alio.

Et hec ē ppria cōparatō ſ formam
minꝰ ſpēi de quo habet ī° hꝰ. unde
ex hꝰ pꝫ ꝙ maius & minꝰ accipiūt
pprie ī forᵃ eiuſdē ſpēi. Preterea
2ᵐ dico ꝙ maius & minus & ma
gis & minꝰ differūt & conueniūt. Cō
ueniūt ꝙ dr̄ dūˢ pmo qꝫ utrobiqꝫ ē
cōparatō qdā. 2° qꝫ utrobiqꝫ ē cōpa
tio diſqparitie q̄ orit ex diſqparie
& difformitate terminoꝝ. Sꝫ dif
ferūt multiˢ qꝫ maiꝰ & minꝰ impor
tāt ꝯparatōꝫ unius ad unū ꝑcise inf
ſe. ſꝫ magis & minus ī ptāt cōpa
tōne unius ad unum nō ꝑcise ī ſe
ſꝫ ī cōparatōe alicꝰ ꝑtiū q̄d pticipat
puta alicuiꝰ forᵉ. 2° qꝫ magis
& minus ſūt aduerbia & iō diſtiˢ
ſicut moi. ſꝫ maius & minus ſunt
noīa iō accipiūt nō modaliter ſꝫ
noīaliter & ſignificāt formas & n̄
mōs forᵉ. 3° qꝫ magis & minꝰ
nō dicūtur de forma participata
ſed magis de ipīs pticipantibus
ſꝫ maius & minus ēcōtra pꝫ. 4°
qꝫ magis & minus ſumūt circa ī
tenſionē & remiſſionē forᵉ ſꝫ ma
ius & minus pēs extēſionē & intē
ſionē. 5° qꝫ magis ſp ꝑſuppoīt
maius ī forᵃ & nō ecōuerſe ſicut
pꝫ de quātitate ſic g° plantus ē to
tius tiuluꝰ cōſſionis. Quātū ad
2ᵐ articulū pono aliquas cōclō
nes. Prīa ē illa ꝙ maioritas uel
minoritas extēſiua ſubiecti uel for
me uel utriuſqꝫ nō ē cā ſuſcipiēdi
magis uel minus qꝫ tūc ſeq̄retur

ꝙ loquitur albus eſſet albior q̄ mar
garita ꝙ eſſet falſum. Itē tūc ſe
querētur cōſequētes quātitaᵉ quāto
eēnt maiores tāto eēnt magis q̄ ti
tate & quāto aliquis hō eēt maior
tāto eēt magis hō q̄d ē falſū qꝫ
neuter hoīs ſuſcipit magis uel mi
nus. 2ᵃ ppō ē ꝙ approximatio &
remotio a ſuo cōtrario nō eſſet cā
ſuſcipiēdi magis & minus. pᵃ qꝫ
tūc ſeq̄ret ꝙ ibi nullū eēt ꝯtrariū
qꝫ ibi nō eēt magis & minus. ꝯn̄s
ē falſū g° & an̄s falſitas ꝯn̄tis patꝫ
tū quia lumē ī medio poteſt eē ſ
magis & minus & tn̄ ī medio nᵐ ē
cōtraᵐ lui q̄a alit illūīatō fieret
ī medio tpe. tenebra ·enī ſoluꝫ op
ponit ꝑuatiue lumini. 2° quia
diuerſi pn̄t pticipare uirtutē eā
dem nō pticipādo aliq̄d de uitio
oppoſito puta tēpātia uel humilita
tē ꝙ uni nō pticipat aliq̄d de uitio
oppoſito nā alit dāpnaret· tū etiaꝫ
quia ī ſtatu inocēᵉ fuiſſꝫ ſ magis
& minꝰ grā ī diuerſis. ubi nullū
fuiſſet ꝯᵐ pctm̄ hoc pꝫ expreſſe
ī beatis ī pāta. tū etiā quia hic ſe
paret adiuicē ī pn̄to hitus ſ auc
toreꝫ ſex pticipioꝝ nullū ē ꝯtraᵐ
& tn̄ ſ eūdē hitus ſuſcipit magis
& minus qm̄ ornatior ē eq̄s pedi
to. Preterea ad pricipale accipia
tur albedo ītēſa ſiat ītēſior & pfec
tior & tollat nigredo. & tūc ſic aut
iſta albedo ītēdit p aduentū alicꝰ
poſiti uel tm̄ p remotiōeꝫ nigredis

ſi pimū habet ppoītū ſi 2ᵐ cōclō
nullꝰ effectꝰ poſitiuus pōt eē cā
ꝑmitiua. ſꝫ ītēdi ē effcūs poſitiuꝰ
pꝫ qꝫ amocio nigredis tm̄ eſt cā
ꝑuatiua g° amocio nō pōt eſſe cā
iſtius ītētōis. Cōfirᵃ aūt quo
niaꝫ motus denoiāt ex termīo ad
quē ex 5° huiꝰ. ſꝫ iſta ītētō albedi
nis ē dealbatō ex eodē 5° huiꝰ. g°
termiꝰ ē aliqua de albatō & p ꝯn̄s
nō amocio uel ſepatō nigredinis.
et cōcludit ꝙ opīo dicētiū tale eē
eē cāꝫ magis & minus ē falſa. 3ᵃ
cōclō ē iſta ꝙ acceſſꝰ & receſſus
ad ipōꝫ nois eſt cā ſuſcipiēdi ma
gis & minus. hoc pbo. qm̄ ſi ſic
g° nil ē albū albedine niſi ſit albiſ
ſimū. ꝯn̄s ē falſū. g° & an̄s qm̄ tūc
albū remiſſū nō eēt albū. ꝯn̄a patꝫ
cui nō cōpetit ſignatū nois nō cō
uenit ipm̄ noⁿ. ſi g° albū īponit ad
ſignificādū ī ultīo gradu nō erit
albū niſi ſit albiſſimuꝫ. & ex hoc
cōcludit correlariū ꝙ opiō auto
ris ſex pncipioꝝ ꝙ hoc dicit ē fal
ſa niſi forte exponit & ex cōſequit
ꝙ ipō iᵃ nois ī pōd puritatē for
me. ſꝫ hoc ē idē ꝙ prius qꝫ ut ſic
nil erit albū niſi ſit pimū albū.
4ᵃ cōclō ſit illa ꝙ forᵃ ſubālis
nō ſuſcipit magis & minꝰ ſ diſpo
ſitōnē ī ſubō uel ſ eē ī ſubō ꝑma
nēte eiꝰ eē ī mūm. hanc oñdo ſic.
qꝫ illud eē uel diſpō uel ē idē cum
eē forme uel nō. ſi idē hēt ppoᵐ
qꝫ cū iᵃ diſpō ſit maior uel mior

g° & eē forᵉ cui impoit eē idē. q̄ro
de eo utruꝫ ſ ſui ſubāꝫ ſuſcipiat
magis & minꝰ uel n̄ ſi ſic hēt ppo
ſitū ſi nō g° erit pceſſus ī īfinitū
Preterea hito rio ſ rōeꝫ q̄ tmiꝰ
motus ceſſat qm̄ hitibus pn̄tibꝰ
in materia ceſſat motꝰ exponēdo
de generatōe ſꝫ p te ī pncipio cale
factōis hēt caliditas ſ rōeꝫ q̄ ē ter
minus calefactōis. g° in pricipio
ceſſauit motus iᵉ ꝙ ē īpoſſiᵉ. mio
rem pbo qm̄ omē ꝙ moᵗ hꝫ aliq̄d
de termīo a quo & aliquid de tīo
ad quē ex 6° hꝰ. g° ī pricipio cale
factōis in ipō calefactibili ē aliq̄d
de eē caloris. ſi g° eē caloris n̄ ſuſ
cipit magis uel minus ī principio
erit calor pfectiſſimus ſ quē non
eſt termiꝰ motus. ex hoc cōcludi
tur correlariū ꝙ opio ponēns cāꝫ
dictā eē ē falſa. 5ᵃ cōclō ē iſta
ꝙ radicaᵒ forᵉ ī materia nō eſt cā
ſuſcipiēdi magis & minus. hāc oñ
do ſic. qm̄ iſta radicatō uel ē aliq̄d
diſtinctū a forma radicata uel nō
ſi nō hēt ppoᵐ qm̄ cū illa radica
tio ſit maior uel mior g° & forma
ſi ē aliq̄d diſtictū uel ē forma abᵗᵃ
& hēt ppoᵐ. ſi reſpectiua ſit qm̄
magis uel minus in forma reſpe
ctiua orit ex magis uel minus in
forᵃ abſoluta. Preterea ſi ſic g°
ubi erit forma magis radicata ibi
ſubiectū magis erit tale. ꝯn̄s ē fal
ſū p bitū contra qm̄ ſ medicos fe
bris ethica ē magis radicata quaꝫ

tertiana b. tamē quia tertiana eſt
intenſior iō tertianus eſt magis fe
bricitans. ſimiliter rubicūdus eſt
aliquādo rubicūdior & tamē ru
bor eſt in eo minus radicatꝰ quā
in aliquo alio q nō eſt rubeꝰ puta
ſanguineus naturaliter. 6ª cō
cl'o ſit iſta ꝙ ſubiectū forme nō ē
cā ſuſcipiēdi magis & minus hoc
apparet quia ſubiectū dicit tale
ꝑp formā inherentē & nō ecō g°
dicet magis tale pp mineritatem
talis forme & nō ecō°. ex quo cō
cedo correlariū ꝙ nil extrinſecū
forme eſt precīſa ratō & formalis
cauſa ſuſcipiēdi magis & minus.
7ª cōcl'o ē iſta ꝙ preciſa rō ſuſ
cipiendi magis & minus eſt latitu
do graduū in forma ſpecifica ſū
ꝙ idē eſt illitā° forme q̄ pticipat
ꝓbatō huius patet tū ex iꝓbatōe
oīm opionū ꝑcedētiū. nec videt
reſtare niſi iſta. tū quia ipoſſibile
eſt formā pticipare magis & mi
nus niſi ſit i ſe aliq̄liter illimitata
quoniā o^m pdicati iſert o^m ſubie
cti. dico g° ꝙ ſi non ſit illīata qm̄
pticipabit ſ aliū & aliū gradū. tū
per ſimpliciū in pñti capitulo de
qualitate recitans multas opioēs
de cā ſuſcipiēdi magis & minꝰ &
iꝓbādo ꝓfert & ꝯmēdat opartbite
ditēs ſic mirabilit̃ arbitēs breui
ſermone cām eiꝰ ꝙ magis & minꝰ
inſinuat dicēs. qualitas eni qm̄ in
firmitatē quādā pticipat rōē eiꝰ

rōē hꝫ ꝙ ſuſcipiat magis & minꝰ
& nō ex pticularibus illis hec ille.
Quātū ad tertiū articulū ubi cāe
uidēdū utꝝ tales gradꝰ ſint i eēn^a
forme ſ quos for^a p eēn^{a3} auget
ſciēdū ꝙ ē una opio multū rōalis
& ꝯis ꝑmittēs iſtā diſtīctōē ꝙ eēn^a
habet duplices ptes quaſdā mate
riales ſiue accñtales q̄ ſunt extra
rōē ſpecifica forme & quātū ad
iſtas forma ſuſcipit magis & miꝰ
habet etiā z° ptes formales & qd
ditatīas q̄ cadūt in diffinitōe ꝯ q̄
rum ad iſtas eēn^a non ſuſcipit ma
gis & minus. ꝙ pbr qm̄ illud ſin
quo res pōt eē & nō eē nō ē de rōē
eius q̄dditatiua ſed for^a q̄ ſuſci^t
magis & minus pōt eē ſine gradu
intēſo g° illa nō eſt de ratōe rei g°
ratō diffinitiua non ſuſcipit magis
& minus. Cōfirmat per aꝝ 8°
me^{ce} ubi dicit ꝙ diffinitōes rerū
ſūt ſicut numeri nūs aūt nō ſuſci
pit magis & minus g° nec rō diffi
nitiua rei ſuſcipit magis & minus
unde dicit ꝙ pp hoc tales gradus
nō dicūt ptinere ad eēn^{a3} uel eſſe
intra eſſentiā eo ꝙ nō ſūt res ad
diterīatiue illius gñis n^c ad aliud
ptinē° & iō nō facit unū agregatū
cū for^a qm̄ nō ptinꝫ ad aliud & ad
aliud genus. nō aūt dicūt intra eē
ſic ꝙ ptineāt ad quātitatē. licꝫ enī
iſta uerba ſicut bene dicta ſaltem
quātū ad aliqua tamē quātum ad
ad hoc n̄ uideo magnā neceſſitatē

ſibi ꝙ ſicut diffinitū ſuſci^t magis
& minus qui etiā diffi° & eiꝰ ptes
ſuſcipiūt magis q̄ minus. Iō dico
ꝙ forma que intēdit ſuſci^t magis
& minus ſ intēſōe quātū ad eſſe
& quātū ad eſſentiā ſ quaſlibꝫ p^a
eius incluſas ſiue mātales ſiue for
males ſiue q̄dditatiuas ſiue q̄ ſcū
ꝙ Hoc pbat tripliciter. primo
ex habitudie diffinitōis ad diffini
bile ſic. diffi° rei adeq̄ta idicat &
adequat naturā rei nec plus nec
minus quoniā ſi minus tūc eſſet
diminuta ſi plꝰ tūc eſſet ſupflua
ſed albedo ē quedā for^a diffinibi
lis que ſuſcipit magis & minꝰ. g°
& diffi° albedinis ſuſcipit magis
& minus. pbatō aſſūpti qm̄ quā°
aliquod albū intēdit illud ſolū nō
eſt intēſiuū quia quādo aliquod
albū intēdit ſiue ē intēſius quia
albū ſed etiā intēſiuꝰ ē albū quia ē
albius. ſed ꝙ eſt albius habꝫ plus
de pfectione albedinis quoniā nō
eſt albius niſi qz habet magis de
albedine g° albedo diffinibilis ſu
ſcipit magis & miꝰ. Itē eniꝰ cūq
diffiōis diffinitā ſuſcipiūt magis
& miꝰ & ipā diffi° ꝯſtituta ex hiis
ſuſcipit magis & minus ſed diffe
niētia albedinis ſuſcipiūt magis
& minus g° & ipā diffi°. minor p^a
quia color q̄ eſt genus albedinis
ſuſcipit magis & miꝰ qz ſicut ali
quid eſt albius alio. ita etiā aliq̄d
eſt magis coloratū alio illud autē

aliud ꝙ eſt magis coloratum alio
plus habet dē colore g° color q̄ ē
genus albedis ſuſci^t magis & miꝰ
ſicut & albedo & eodē mō drā qz
nō uidet magis de uno quam de
alio. ūde diſgregatiuū ſuſci^t ma
gis & minus ſicut & albedo. unde
quāto aliquid ē albius tāto magis
diſgregat. Itē arguit ex habi
tudine ſuppoſitoꝝ ſicut ſe habet
generatō for^e īdiuiſibilis ad gñā
tionē ſpēi ſic ſe habet intē° īdiui
dui quoad intēōē ſpēi. ſꝫ gñatō
per ſe aliquo idiuiduo generat p
ꝯñs quodlibet ſuū ſupius ut gñā
to forte generāt homo & animal.
ſimiliter g° intēſo aliquo īdiduo
intēdit ex ꝯñti quodlibet eius ſu
perius incluſū i eo illud aūt ꝙ in
dicatur per diffinitōē includitur
eſſentialiter i īdiuiduo g° illud i
tēditur & ſic diffi° habebit quādā
latitudinē i ſuo ordine ſicut diffi
nibile. unde ſicut tūc albedo itē
ſior eſt alia ita color diſgregatiuꝰ
niſus ſuſcipit magis & minꝰ dico
g° ꝙ ſic^t for^a ſpē^{ce} ſuſcīt magis &
miꝰ i idiuiduis ſed nō ſepata ab eis
Ad pme opiōis ratōes tn° pro
eius euidētia pmo eſt ſciēdū ꝙ
aliquid eſſe de ratōe alterius pōt
eſſe dupliciter. uno° ſicut illud i
quo ſaluat rō rei. alio° ſicut ſine
quo nō pōt eſſe ratō rei i hiis aūt
que nō ſuſcipiūt magis & minus
idē eſt illud in quo ſaluatur ratō

rei & aliud ſine quo nō pōt eē rō
rei in hiis q̄ ſuſcipiūt magis & mi
nus aliud ē in quo ſaluaī rō rei &
aliud ſine qua nō pōt eē rō rei. di
co igiī q̄ i hiis q̄ ſuſcipiūt magis
& minus diffinitō indicat illud q̄
eſt de rōe rei utroq̄ mō & ſiñ quo
non pōt eē rō rei in quo ſaluaī rō
rei. iō diffinitō ſuſcipit magis &
minus ſicut & diffinitibile. In hiis
aūt q̄ nō ſuſcipiūt magis & minꝰ
diffinitō ſolū idicat illud ſine quo
nō pōt eē rō rei. cuiꝰ rō ē qz talis
eēnª ē diffinibilis & p ꝯñs eiꝰ diffi
nitio habet correſpōdere diffinito. &
iō nō ſuſcipit magis & minus ſicᵗ
nec diffinitū cā aūt ē rō ydēptita
tis & indiuiſibilitatis. & p hoc pꝫ
ad formā qñ diciī illud ſine quo
rēs pōt eē dico q̄ uerū ē & nō ē de
rōe rei ſic q̄ ſine ipō nō poſſit eſſe
rō rei tāquā illud in quo ſaluatur
rō rei uel in quo ſaluaī uł in quo
repiī. Ad aliud de nūis dico q̄
phūs 8ᵒ mēcᵉ bene cōpat q̄ditatᵉ
& diffinitōes nūis quātū ad hoc
q̄ ſicut in nūis q̄libet unitas addi
ta uariat ſpēꝫ & diffinitōeꝫ ſic q̄li
bet entitas talis ex naīa uariat dif
finitōeꝫ rei · quātū aūt ſuſc p ma
gis & minus nō cōpat oēs diffini
tōes nūis. ſꝫ quātū ad hoc poſſūt
ſolū cōpari diffinitōes ſubārū q̄
nō ſuſcipiūt magis & minus. ūde
poſtea ſubdit q̄ diffinitōes nō ſu
ſcipiūt magis & minus niſi cū mā

cōcēdo igiī q̄ albedo ut ſepata a
materia hoc ē a ſuis īdiuiduis nᶜ
ipā nec diffinitō intendiī nᶜ rmit
titur in materia hoc ē in īdiuiduo
puta in albedīe huiꝰ albedo & eꝰ
diffinitō ſuſcipiūt magis & minꝰ
ꝑ intētōꝫ & remiſſionē. & ſi diciī
q̄ forma ē cōſiſtēs ſimplici īuaria
bili eēnª. cōcedo q̄ ē īdiſibilis ſub
iectiue ut ille intēdit. ſic loqui da
re diſtāꝫ inter māꝫ & formā ex hoc
q̄ materia eſt uariabilis de forma
in formā. igiī ꝛc. dico gᵒ q̄ forma
q̄ ſuſcipit magis & minus in eēnª
ſcda ſuſcipit huiꝰ gradꝰ & ī eēnª
ī ſua tēdiī & remittiī ſic ītelligēdo
q̄ una albedo ē magis alia & q̄ uꝰ
hō magis pticipat de rōe albedis
quā alius. ſimiliter dico de diffini
tōe albedis. ſciēdū tñ q̄ nō ꝑ mai
nor q̄ tales gradus ſint de eſſenª
forme licet ſint eſſentialiter idem
cū ipā ſic intelligēdo q̄ nō ſint ali
quid extraneū ipī nature. ūde nᶜ
ꝓpter hoc ab gradibus iſtis erit
nā iſepabilis. nā licet inter ſcdm
& inferius ſit ydēptitas eſſentialis
tñ ſupius pōt eē ſine hoc iferiori
& ſilr ptes ſine toto. ūde ſicut to
tum nō ē idē eſſentialr ſuis ptibꝰ
ſed bene ecōuerſo nec etiaꝫ in di
uidua ſūt idē eſſenª ſpēi licꝫ bene
ecōtra ſic gradus nō ſūt idē eſſen
tialiter nē ſic q̄ ſint de eſſentia nē
licet bene ecōuerſo. accidūt enī ſi
bi ſicut indiuidua ſpēi. Hoc gᵒ p

miſſo pꝫ ad formā q̄ſtiōis p̄ñ nēᵒ
unā talē ꝓpōnē q̄ intenſio forme
ſit per gradꝰ. pbaī nā oīs forma
q̄ augmētaī hꝫ ptes cū ad īdiſibiᵉ
nō ſit motus 6ᵒ huius & etiā quia
diuiſibilitas pſe cōpetit quātitati
q̄ ē terminꝰ augmēti huiꝰ ptes uo
co gradus. Itē pceſſus a minꝰ
pfecto ad magis pfectū nō pōt in
telligi ſine gradibus. p² qz aſcen
ſus non fit niſi p ptes gradꝰ ſicut
patet in una ſcala qz ſi aſcēdimꝰ
gradatī aſcēdimꝰ ſic forma qñ itē
diī accēᵗ & pcedit a minꝰ pfecto
ad magis pfectū. gᵒ ꝛc. Coñ qz
cū quilibet hoꝝ graduū ſit quali
tas habebit aliquos gradus & erit
pceſſus uſq̄ i īfinitū diciī q̄ cuꝫ
diſibilitas in gradibus ſit pſe paᵒ
quātitatis uirtute & q̄libet gradꝰ
ſit qualitas illa uadit i īfinitū ſicᵗ
& i ſenſibilibꝰ formis q̄ intēdunī
per motū. ſed hec ē una difficulᵒ
ſi iſti gradus ſint realiter diſticti
& dicūt q̄ nō. ſūt aūt diſticti ſed
tendūt ī unaꝫ actualitatē talē oēs
& fūdāt īdiuiſionē uł īdiſtictōnē
realē de qua tñ dictū fuit pᵃ qōe
pmi libri Coñ qz qñ aliq̄ ſic ſe
habēt q̄ unū pōt corrūpi reliquo
remanēte illa ſūt realiter & actua
liter diſticta pꝫ iſti gradus ſūt hꝰᵗ
ut pꝫ i itēſione & remiſſione. gᵒ ꝛc
Et iō dico aliter q̄ ilᵗ gradꝰ rea
liter actualiter ſūt diſticti. ſꝫ coñ
qz uel gᵒ in cōtiᵒ nō poīt ptes in

actu ſed i potēª gᵒ nō pñt actu di
ſtigui tū etiā qz tūc erūt actu īfi
nita cū i cōtinuo ſint infinite ptes
ſic i forma hēbūt eē īfiniti gradꝰ
aliter ad ipām necī ipām ñ poſſit
eē motus · tū etiā qz cū q̄libet gra
dus ſit forma tot erūt ibi forme
quot gradus. Tū etiam qz iſti
gradus ſepati abīuicē diſtinguūī
nūo gᵒ cū minus diſtiguanī cōiū
cti cōtra illa q̄ ſūt ſepata & nłīa ſit
diſtictō maior quā nūalis ſequiī
q̄ iſti gradus cōiūcti nullatenus
diſtiguāī Rñᵒ ad pᵐ arᵐ dico q̄
licet in termio ponāī īfinite ptes
termiatōis diuiſionis & ſepatōes
in pō tñ ſūt plures actu diſticte
& pducte. ſic dico de gradibus.
Ad zᵐ dico q̄ licet plura actu
diuiſa ſint ſimˡ pła tñ ī actu diſti
cta & īdiuiſa tñ & abſtrahēª a diui
ſione ſūt pła ꝑ quid. ponere autē
īfinita ꝑ quid nō ē ipoſſiᵉ. Ad
3ᵐ dico q̄ licet płes gradus cari
tatis nō dicūī płes caritates ſimˡ
niſi ſint actu diuiſe Vnde eſt una
qualitas totalis ſed płes ptiales ·
Ad 4ᵐ dico q̄ ī diuiſione nūa
li uel diſtictōe ſūt płes gradꝰ. uñ
ſciēdū q̄ iſti gradus habēt ī forª
q̄druplicē unitatē. Prima ē uitas
īdiſioīs licet ſint diſticti nō tñ diſi
zª ē uitas cōpoīs quia oīs forma
ꝯcª ē ex ſuis gradibus ſicut omne
ꝯtiᵐ ex ſuis ptibus licet non ſit
talis cōpō qualis eſt entis cū ente

iſtā actu & in potētia.   3ª eſt uni⁹ cōtinuitatis l₃ nō habeāt cōunuitatē extēſiuā taliū enim extrema ſūt unū. hic nō ē talis extremitas eſt tñ ibi unitas pfectōis & itētōis

4ᵗᵃ unitas eſt hōgeneitatis qz cū lib₃ gradus ē ei⁹dē rōē.   Sed hic duo ſūt dubia.   Primu₃ eſt quales ſint iſti gradus. rñº ubi ſciendū ꝙ gradus quidā ſūt eēntiarum & iſti dicūr illi ꝟ quos q̄lib₃ eēntia limitata ē ad certū genu⁹ & ad certam ſpēm ex iſtis gradib⁹ cōſtituiꝛ ordo uniuerſi. Alii ſūt gradus formaꝝ & iſti ſi accipiāꝛ ꝟ formā ſpiꝝ ſic nō diſtiguūtur a ꝑmis. ſed ſi accipiāꝛ gradus eoº quo p⁹ gradū interioꝝ puta coīorem aliū minus coē₃ & ſic uſq₃ ad ſpēcificū ſic diſtīguūꝛ a ꝑmis. pᶻ qz īpoſſibile ē duos gradus eſſentiarū eſſe in eadē eſſentia & repiri p₃ qz iā eēt cōtradctō ſ₃ iſti & illi poſſūt eē in eodē gº ꝝ.   3ᵘ ſunt alii gradus pfectōnū unitie cōtētoꝝ & illoº ē itētio mea hic de gradibus. Ex quo cōcludo ꝙ diuerſitas horū graduū nō diuerſificat ſpēm qz ſūt ei⁹dē forme ſpeciᶜᵉ.

2ª cōclᵒ ē ꝙ forma ſpecifica ē īdiuiſibilis quātū ad gradū ſpecifi cūm diuiſibilis uero quātum ad gradū pfecōnalē qz forma ſpeᶜᵃ nec intēdi pōt nec remitti.   4ᵘ cōcludo ꝙ rō formalis nature ī iſto gradu rēpte nō acquiriꝛ de nouo qꝛ hīa eadē quidditas ꝑfuit totaler in gradibus precedētibus cū ſint ei⁹dē rōis formalis.   2ᵐ 4ᵐ dubiū ē a quo ſūt iſti gradus dico ꝙ ſūt formaliter ab eſſentia forme non abſolute ſed ut ſub extrema ſunt aūt effectiue ab aliquo efficiente & intēdēte in formā. finaliter autē ppter hoc qz tota rō nē ſpecifice nō pōt cōſeruari in uīco gradu iō indiget pluribus ut paliū & aliu₃ gradū pfectō eius poſſit ppetuari

Quātū ad 4ᵐ articulū ē ꝑn ū dubiū utꝝ in intēſione forme gradus pexñs corrūpaꝛ in aduentu ſubſequētis. rñº ubi eſt ſciēdū ꝙ ē opio gerardi odonis ꝙ cū aliqd ſit de albo albius uel de albo mi⁹ albū tota forma ꝑcedēs corrūpiꝛ & nouū indiuiduū forme generatur.   Hec aūt opio ſic pbaꝛ. termini motus ſūt perſe icōpoſſibiles 5º huius ſed grad⁹ h⁹ forme q̄ eſt exñs & ſequēs ſunt termini motus uel ſaltē rōes formales terminādi. gº gradus ꝑcedētes eſt in cōpoſſibilis gradui ſequēti. gº ꝝ. pbaꝛ mīor tripl'r.   Tū ꝑmo qz cū termi motus ſūt poītiui quia motus fit de ſubiecto in ſubiectū dico aūt ſubiectū affirmatiue mōſtratū ſed nihil ē poītm̄ in termio a quo niſi gradus ꝑexñs quonia₃ ꝑuatio termini ad quē nō ē aliud poſitiuū gº gradus ꝑexñs ē perſe terminus a quo. gº ꝝ.   Tū etiā quia aūt terminꝰ a quo ē aliquid poītiuū aūt nihil. ſi ē poītiꝰ habetur ppoītū qz nihil ē pſe poītim in termio a quo niſi grad⁹ pexñs ſi aūt termiꝰ a quo ſit ꝑuatiuus & priuatō in ſubō apto nato eq̄ poſſet negatōni oppoīte ɔ̄tradictorie affirmatōi gº augmentū forᵉ erit exñs ī ſubiecto. & ita eēt mūtō idiſibilis & nō motus. pbaꝛ qz ꝑuatio & habitus opponūꝛ circa ſubiectū aptū natū ſicut affirmatō & negatio. ſed inter affirmatōnem & negatōnē ñ ē dare mediū gº ſi terminus pſe augmēti eſt ꝑuatō ſeᵃ ꝙ inter termios augmēti non ſit dare mediū. ſed inter termios nō habētes mediū nō eſt motus quia motus nō diuidiꝛ niſi ꝟ diuiſionē ſpatii uel medii mediātis īter terminos. gº ꝝ. & ppꝛea generatō nō ēſt motus qz eſt a nō eſſe in eſſe.   Tū etiā qz ꝑuatō q̄ ē principium nature habet fūdare ſupra aliquā formā poītiuā minus potētialem termino ad quē patet quia prīcipiū per accñs reduciꝛ ad prīcipiū pſe ī qº aūt ē ꝑnᵐ p accñs forᵃ āt ꝑnᵐ perſe ꝑmo h⁹. ſed in termio a quo augmēti nō iueiꝛ aliquid poſitiuū ſuperꝛ ꝙ pꝛiuatō termi ad quē niſi gradus pexñs gº grad⁹ pexūs ē īcōpoſſibilis gradui ſubſequēti.   Cōfirmaꝛ qz termini motus localis ſūt poītiui. eſt eni₃ ab uno ubi ad aliud gº termi mo⁹ intēſiui ſūt poītiui ſ₃ illi termini intēſiui ſūt ipi gradus ut pbanē eſt. gº ꝝ.   Itē ꝙ augeꝛ ꝟ ſe totū uel ꝟ ſui partem aliquā qm̄ q̄libet pars augꝛ eſt contra prio de gñatōne. ſi gº in augmēto quātitas pexiſtēs manet cū quātitate ſequēti & tota quātitas pexñs p quātitatē ſequētē augereꝛ. gº due quātitates nūo erūt ſimul ī eodē loco & ita p te duo corpa erūt in eodē loco ſimul ꝙ eſt īpoſſibile. gº. Itē forma ꝑexñs & forma ſequēs ſūt eiuſdē ſpēi. ſi gº qualitaˢ ꝑcedēˢ manēt ſimul cū ſequēte & ſint in eadē parte ſubiecti quia forᵃ intēſa & remiſſa nō drñt ſubiecto. gº plura accñia eiuſdē ſpēi ſolo nūo drā erūt ſimul ī eodē ſubō ꝙ eſt īpoſſibile. gº ſequiꝛ ꝙ forᵉ ꝑcedētes corrūpereꝛ.   Itē ſi gradus ꝑexñs remaneret forma mutareꝛ a gradu in gradū & per ɔ̄ñs eſſet ſubiectū trāſmutatōis ꝙ ē falſu₃. gº ꝝ.   Sed cōtra illā opinione₃ pono iſtā ppōnē cōtradictoriam illi ꝙ in motu intenſo gradus preexiſtēs nō corrūpiꝛ in aduētu ſequētis hanc gº cōclᵒ₃ pbo ſic. illa q̄ ſūt cōpoſſibilia in eſſendo nō ſe excludūt abiuicē. ſed forma intēſa & remiſſa ſunt cōpoſſibiles in eſſendo. gº ꝝ. minor patet qz illa q̄ drñt niſi ſolū ꝟ poītim ɔpatiuū & ſuplatiuū ſūt cōpoſſibilia & ſuplatiuū non excludit cōpatiuum

poſitiuū; quia albiſſimū includit albitas & albi9 albū. Itē corruptis omnibus accn̄tibus naturalib9 forma & ſubiectū corrūpunt q2 corruptō accidētiū naturaliū eſt ultima accidētalitas ad corruptōnem ſubiecti. ſed quātitas ē accn̄s naturale ſubē naturalis q̄ corrupta corrūpūt oīa alia accidē^a naturalia. g^o ꝛ·l3 igit ī augmēto quātitatis corrūpit quantitas ꝑ exn̄s ſequit ꝙ corrūpat ſubiectū quātitatis ſed ſubiectū quātitatis eſt ſubiectū augmēti g^o corrūpetur ſubiectū augmēti & ſic n̄ erit augmentō nec diminutō. Cōfirmatur quia agēs nāliter non pōt expoliari ab omni ſubiecto quātitatem nō pōt facere ꝙ quātitas trānſeat a ſubiecto in ſubiectū. ſi g^o ī augmēto quātitatis quātitas precedēs corrūpat in aduētu quātitatis ſequētis & quāti^o ſiquēns ex qua fit augmētū nō trāſit de cōli ſubiecto ad aliud ſubiectū g^o q̄titas ſequēs trāſit cū ſuo ſubiecto & illud ꝙ debet augeri & ſic tranſit quātitas ꝑcedēs cū ſuo ſubiecto quātū ad corruptō; & ita illud ꝙ ſe^z in n̄ūo augmēti erit idīduū n̄ūo & ita nō erit ſubtm̄ augmētū.

Cōfir^a 3° q2 corrupto ſubiecto corrūpūt oīa ei9 accn̄ia. ſi g^o in augm̄to q̄titatis quam preexn̄s corrūpit cū ipā ſit ſubiectū aloꝝ accn̄tiū ſaltē ꝑ^{l}imū ſeq̄t ꝙ omnia talia nō ī9^{l} accn̄^a corrūpant ꝙ eſt maīfeſte īpoſſibile cū augm̄tabile poſt augmētū remaneat albū & n̄ habeat a quo poſtea generet albedo ut etiā ſuppono. g^o ꝛc. Itē illud ex quo fit augmētū nō op3 ꝙ ip ſit maius eo ꝙ augeť tn̄ ex aliquo miori pōt aliquid augmētari ſed ex miori quāto nō pōt gn̄ari magis quātū g^o ſi in aduētu quātitatis adūdētis corrūpet ꝑexn̄s ſe^z ꝙ augmētabile ſit ſolū tm̄ quātū ē q̄n^a aduenīēs. Itē qn̄ calm̄ remitt^c fri. itē ſū ſi to^m fit. itē ſū corrūpit & ſuccedit ſibi frigidū īmiſſu3. q̄ro a quo cāt illud frigidu3 nō ab aliquo frigido q2 n̄ oport3 aliud frigidū in eius remiſſione eſſe nec cāt a calido q2 unū cōtrariū nō ē cā alterius g^o nō ē cā tu3 de nouo. ſed prius exiſtebat ante reiſſionē. g^o ſil^r in intēſione illud ꝙ ꝑ exiſtebat nō corrūpit ſ3 man3.

Itē pono ꝙ uoluntas per actū ꝓpriū debeat remittere actū itellectus. pōt inquā uoluntas ipare intellectui ꝙ intelligat nō ita itēſiue. tūc ſi illa uolitio remitrēs neceſſario ꝑſuppoīt aliquē actū itellectus nō ſequētē qui ē p te nou9 quia iſte poſterior eſt g^o p cōns ꝑcedens nō corrūpit ſed manet.

Itē ſeq̄ret ꝙ in rarefactōe ſpēꝝ in eucariſtia ex cōſecratōe qua3 neceſſario ſequit quātitas a. ul^r. b ꝑcedens quātitas corrūpet ꝙ eſt manifeſte cōtra fidē q2 illa accn̄s que erāt in pane & in uino ī mant facta cōſecratōe.

Ad rōes alterius opiōis m^o. Ad ꝑmū de incōpoſſibi^{le} termioꝝ pono aliq̄ diſtīctōes. Pr^a diſtictō ē i^a duplex eſt motus ſc3 acquiſitiu9 & deꝑditiuus. ex^m ꝑmi cū ex nō albo fit albū. ex^m 2^i cū ex albo fit n̄ albū & iſtoꝝ motuū termini oppoīto ſe habēt quia in motu acqſitio terminus a quo ē ꝑuatiuus & t̄min9 ad quē ē poſitiu9 ſ3 in motu deꝑditiuo eſt ꝯ^o. 2^a diſtictō ē iſta ꝙ termi motus ſūt duplices q̄dā ꝑ ſe quidā p accn̄s. termi quidē ꝑ ſe ſūt ꝑuatō & hītus & hii ſūt termini ꝑmi p accn̄s aūt ſūt termini ambo poīti & ſūt termi cōcomitātes. 3^a diſtictō ē illa ꝙ motus alteratiuus ē duplex. aliq̄n enī per motū alteratiuū aliquid acquirit uno^o ꝑ9 hītu hoꝝ. ſi aliquis ſim^s nō albus fiat albus. aliq̄n aliquid ꝑus aliquo^o hītū fit ut cū de remiſſo fit intēſū. 4^a diſtictō que ē ad ꝓpoītū eſt de īpoſſi^{le} tioꝝ i^s enī pōt itelligi triplicit. uno^o ꝙ ſi ex hoc ꝙ ille terminus nō ſit ſim^l ille termi9. alio^o ꝙ utereꝙ termi9 nō pōt idē ſubiectū pficere. alio^s ꝙ intelligat illa cōpo^{ta} p eo quia otereꝙ t̄min9 p poſſibile non pōt currere in eodē. ex^m in ꝓpoſito de motu intēſo & remiſſo quātu3 ad gradū ꝑcedētē & ſequētem hic utriꝙ ſaluat ꝑma incōpoſſibilitas & 2^a p quāto utereꝙ grad9 ut ac^u exn̄s & diſtictō n̄ pficiūt aliq̄ni idē; ſed talis etiā incōpoſſibilitas nō ē ꝑ aliquos aliquid abſolutu3 & poſitiuū ſed ꝑ negatōnē cui9dā precisionis. hii enī gradus nō diſtiguūt niſi pēnes eſſe actu. diſtictū & nō eē actū diſtictū eē actu diſtictū dicit ꝑciſionē quādā3 ꝙ nō eſt pars alicuius. nō eſſe actu diſtictū dicit negatō3 illius preciſionis puta ꝙ ē pars alicui9. aduēniēte aūt 2° gradu ꝑm9 fit pars alterius & tollitur ab eo iſta ꝑciſio

3^{oo} nō eſt icōpoſſibilitas niſi ſuimēdo poītiuū ſub ꝑuatōe ſequentis. ad formā aūt rōis ꝑ iſtā uiam ꝑnſſet dici ꝙ qn̄ dicit ꝙ t^{l}es t̄mi motus ſūt incōpoſſibiles dicitur dupliciter. uno^o ꝙ ueꝝ eſt de t̄is ꝑmis q ſūt hītus & priuatō n̄ aūt de termīs cōcomitātibus ſaltē in quibūſdā motib9. uel dicit ꝙ iſte gradus dicūt īcōpoſſibilitate3 ut preciſi ſunt. Aliter dicit franciſc9 de marchia ꝯcedo maiorē ſcilic3 ꝙ tales termi motus ſūt incōpoſſibiles. ad miorē qn̄ dicit ꝙ termin9 a quo ē terminus ꝑexn̄s gradus quidē dicūt ut ipē dicit ꝙ termi9 a quo n̄ ꝑ ſe aliquo^o augm̄ti ē ꝑuatio. Sed cōtra hoc ar^a q2 agēs nāle n̄ iueniēs aliq̄ formā poītia3 ꝯtrariā ſ3 ſolū ꝑuatō3 nudā introducit formā debitā in iſtāti ſicut

patet de luce q̄ nō īnuenit iſ̄ aēre niſi ſolū ꝑuatōnē ita ꝑ cōns ſe^{a} ꝙ intē^{o} iſta ſit q̄dā mūtō inſtātanea iō dīc cōmētator ꝙ termī augm̄ti ſiue ꝫ quātitatē uiolē ſiū pfectōis nō ē ꝑuatō nuda nec ē gradus q̄ti tatis ꝑexn̄s ſ; ē ꝑuatō ſūdata ī ali qua for^{a} īꝺpoſſibili ꝭmīo ad que; q̄ aūt ſit for^{a} illa dico ꝑ^{o} ī quāti^{te} moli ꝙ augeꝭ nālꝛ augeꝛ ex aliq^{o} quāto nāli ꝙ paulatīe corrū^{z} & ī eius mā ī q̄ quāti^{s} cū ſubā ſubie cta gn̄aꝭ & ita terminus a quo po ſitiuus aug^{ti} ſup quē fūdaꝭ ꝑua tio termī ad quē ē for^{a} ꝑotis quā titatis ex q̄ fit augm̄tū q̄ ē ꝯpoībi lis for^{e} generāde & illo^{o} fit augm̄ tū ut ſicut cū cibo augmēteꝭ uel corrūpiꝭ for^{a} cibi cū eius quātita te qz man; ſub ꝓꝑa quā^{te} nūq̄nā augetꝛ ſi^{z} ſub quā^{te} pfcōis q̄n ſi^{z} itēdiꝭ ꝑ motū h; ſor^{a}; cōtrariā poītiā; ſicut albedo nigredinē & aliquos colores īꝭmedios & tūnc ꝑuatō termī ad quē fūdaꝭ ſup for mā poītiā; īꝺpoſſibilē. ſi ūo ſit ali qua quāti^{s} ſuſcipiēs magis & mi9 nō hn̄s cōtrariū ꝑuātīe ſicut lux tūc tꝛis for^{a} ſiꝛ īrodūciꝭ in ſubō nō ſucceſſi^{ue} ꝑ motū ſ; ī iſtāti niſ ꝑ accn̄s īq̄tū agēs magis ap ꝓxiāꝛ ſubō mi9 ꝫ motū lōlē & ꝫ a & b ap ꝓxīatō; īrodu^{r} ea ſub gradu re miſſiori & ītēſiori ſic^{t} p; de ſole q̄ quāto pl9 ad nr̄m emiſpiū ap ꝓ ꝑiquat tāto pl9 illuiat & iō omnis quāti^{s} n̄ hn̄s ꝯtrariū ſi agēs ap ꝓxi meꝭ paſſo īroduciꝭ ī iſtāti ꝙ autē īroduciꝭ ſucce^{ue} h^{o} ē ꝑ accn̄s ꝑ ꝑ motū alterius rōis cōcurrētis & ^{o} oīs for^{a} q̄ augeꝭ eo^{o} quo augeꝭ h; ſi^{z} a q^{o} poītiuū īꝺpoſſibilē ſūp quē fūdaꝭ ꝑuatō e^{9} ꝑ q̄ p; ad ꝑmā ꝓbatōe; ꝙ termi9 a q^{o} aug^{ti} nō ē ꝑua^{o} nuda ſ; ꝑua^{s} ut fū^{ta} ī ſubō poītio diſibili iō nō ſe^{z} ꝙ augmē^{o} ſit mūtō. Propꝭ h^{o} ad z^{a}; ꝓ pōe; cū dicebaꝭ ꝙ ꝑuatō & hitus n̄ hn̄t me^{m}. dico ꝙ ꝑuatō nuda & hitus ſunt īme^{te} ſicut affir^{o} & nē^{o} circa ſubā; ſ; ꝑuatō fūdata ī for ꝯtraria rōe for^{e} cōtrarie ē diſibilis & ideo mo^{s} attēdiꝭ ibi p^{e} ꝫ diſibilitatem for^{e} & nō ꝑuatōis ꝭmī niſi ꝑ acn̄s

Ad 3^{a}; ꝓbatō; ꝑuacō nālis fun daꝭ ſup formā ꝯtrariā cōcedēdo aliquo^{o} ſ; i^{a} nō ē gradus for^{e} pre exn̄tis ſ; alia for^{a} opoīta ut dictū ē. Ad z^{m} cū dꝛ q̄ duo eēnt cor pora ī eodē loco dico ꝙ non ſeqꝛ qz quāti^{s} rei ex qua aliq̄d augeꝛ corrūpiꝭ q̄tū ad ꝓꝑū eē ꝑexn̄s ī e^{9} mā gn̄aꝭ quāti^{s} aliq̄ alia a ꝑori & ^{c} nō ſeqꝭ duo corpa eē ī eodē lo co ſiꝛ qz ꝑ^{m} cor^{9} corrū^{z} & nouū gn̄aꝭ cū ꝑexn̄s occupat maiorē lo cū. & iō ꝫ aug^{m} quāti^{s} fit lo^{9} ma ior. ūn̄ ſi locus nō fieret maior ſe q̄ꝭ ꝙ duo corpa eēnt ſiꝛ. Ad 3^{m} ꝙ due for^{e} eēnt ī eodē ſubō. dico ꝙ ex gradu ꝑcedēti & ſequēti re ſultat unū īdiūū ac^{u} p^{e} & man; duo ī pō & ideo n̄ō ſeq̄tꝛ ꝙ ſicut accn̄a ſint nūo actu ī eodē ſubō ſ; pl̄a ī pō & unū ī actu. Ad 4^{m} dico ꝙ forma n̄ō mūꝭ ꝫ ſubm̄ for me ſ; ꝫ formā mūtūꝛ ā gradu in gradū. z^{m} du^{m} ē utꝝ iſti gra dus poſſint uniri ad ꝯſtituēdū tm̄ 3^{m} & uideꝛ ꝙ nō cū ex duob9 ī actu nō fit p^{e} unū niſi alterꝝ ſit in actu & alterꝝ ī pō ſ; iſti gradus cū ſint ei9dē rōis nō pn̄t ſe hr̄e ſic. g^{o} ꝛc.

Tū qz ex diſtinctīs ſpē nō fit unū per ſe ſ; iſti gradus diſtīguū tur per ſe ſpē. g^{o} & cetera. ꝓbatio mioris qz q̄libet eſt predicabilis de pluribus drn̄iibꝫ nūo in quid puta gradus 4^{9} abſtractus ab h^{o} uel ab illo ē predicabilis de oībus ꝑtibus hn̄tibus 4^{m} gradu; ſi^{z} in aliis. Rn̄^{o} unū dꝛ mlꝛtiplꝛ. q̄dā dam ē unū uitate eēnialis ydēpti tatis & ſimplicitatis. ex^{m} dīa eēn^{a} relo. aliud ē unū uitate ꝯpoīs pū ex mā & forma. aliud ē unū uita te cōtinuitatis. aliud ē unū uitate eutrogeneitatis pū cor^{9} hūanū. aliud ē unū unitate hōgeneitatis ut aliqua & h^{9}. Ad ꝓpoītū ex duobus gradibus uni9 forme ſit unū hoc ultīo mō aliis ꝑmiſſis. nā iſti gradus ſūt unius nē. ex hiis p; rn̄^{o} unde non uideꝭ poſſi^{t} q̄ ex aliq̄bus poſſit reſultare augm̄tū niſi ſic unita. Ad ar^{ta} ad ꝑmu; dꝛ uno^{o} ꝙ ipā formā ē ī pō ad illos gradus. alio^{o} dꝛ ꝙ unus gradus eſt ī pō ad alterꝝ. q̄re ſiue ſit ſiue nō ſit ſic ex eis poterit fieri unu; per ſe cōtra utꝝ; qz nil ei9dē rō nis ē ī pō ad aliud e^{9}dē rōis ſ; ta; forma ē eiuſdē rōis cū oīb9 ſuis gradibus quā unus gradus cum alio. g^{o} ꝛc. Nūc ad ꝓpoītū unus gradus nō ē ī pō ſubiua ad alium ſ; ī pō ꝯiūctīa. Aliꝭ dꝛ ꝙ eē ī potē tia ꝯueit dupl̄r ul ī pō ſubitua ul ī pō ꝯiūctīa. & iſta ſufficit ut po ſſit facere unū. Coīn qz iſto^{o} gra^{9} ūterq̄ ē ī pō & uꝛq̄ ī actu qz nō ē rō quare magis ſit unū in potē tia cōiūctius ad aliū quā ecōuer^{o} quare uel uterq̄ in actu ul uꝛq̄ in potētia. Aliter dicitur ꝙ ar gumētū ꝓcedit de ueritate cōpo ſitōnis ubi oportet cōpoītū; & cō ponentia ſūt alterī9 ratōnis unū eſſe actu & aliud in potētia nō ſic in ꝓpoſito. Ad z^{m} diciꝭ ꝙ di ſtinctio ſpecifica eſt duplex. quē dam ſimplex. & quedam ꝫ quid. exēplu; ꝑmi homo & equus. exē plum ſecūdi maſculinū & femini num que diſtinguūꝭ ſpē in ratōe ſexus & non nature. ſicut enī ali quis homo & quodlibet indiuiduū u; magis eſt ſpēs ꝫ quid. ad for^{a}; maior ſi ſit ūera hoc eſt loquēdo de ſpē ſimplꝛ ſed tūc mior ē falſa ſicut p;. 3^{m} dubiū ē utru; iſti gradus ſint alterī9 & alterī9 rōnis rn̄^{o}. una opinio eſt cuiuſda; doc toris qui ponit ꝙ iſti gradus ſunt

alterius & alteri9 rōis. Itā ꝙ ſemꝑ
poſterior grad9 ē actualior & per
fectior ꝑcedēti. hec aūt opīo ſic ꝓ
batur. grad9 intēſus ē pfectōr re
miſſo ſ3 inter gradus ei9dē pfcōnis
oīo neūter ē pfectior alio qz pfec
tius in eo ꝙ pfectius ē alterius rā
tōis ab īpfectōri g° gradus intēſ9
ē alterius rōis a remiſſo. ſ3 ulti9
gradus ē intēſior ꝑcedēti cū facit
formā itēſiorē. g° ꝛc. Itē nulla
forma ē diuiſibilis ip° ei9dē rōis
niſi mediāte quātitate p3 5° mē
quātū ē ꝙ ē diſibile ī ea q̄ ſibi īſūt
quoꝝ utꝝ3 natū ē eē hoc aliquid
ſ3 tales gradus for° nō diuidūſ ꝑ q̄
titatē cū ī eadē pte quāti9 rcipiā
tur g° nō ſūt ei9dē rōis. Item
nulla for² hñs ptes gradus ei9dē
rōis detmīaſ ex ſe ad certū nūm
ip⁻ꝝ qui ſp pcſſit hrē ptes p3 de
īdīduis ei9d. ſpēi. ſ3 q̄lib3 for² itē
ſib.lis detmīaſ ad certū nū3 gra
duū cū ſit deuēire ad fim ultīm
eſt enī dare ſīplarī3 gradū ultra
quē nō ē pceſſ9. ē enī dare albiſſiū
& itēꝝ qz oī3 nā ꝯſtātiū ē dtīata
magnitudo & puitas atq3 nūs 3°
de aīa. Itē ex duob9 gradib9 ei9
dē pfcōis nō fit for² intēſior. p3
de duobus tepidis ex q̄b9 nō fit
itēſius calidū. ſi g° ptes grad9 ſūt
ei9dē rōis ſiue pfcōis ſeq̄ ꝙ for²
p tales gradus nō poſſit itēdi ꝙ ē
falſū. S3 cōtra illā opīōē3 ar² ꝑ°
ſic. nā ſi gradus poſterior eēt pfec
tior eēt ꝑcedēti ſeq̄reſ ꝙ augmētū
for° eēt neccīo ī duplo & nūq̄ poſ
ſit p medietatē augeri hoc ē cōtra
ūeritatē. p² ꝯña qz accipio for²3
hñtē unū gradū ul 4^m acquirat
unū gradū iſ grad9 p te u3 tm̄ ſi
cut ꝑcē⁹ & plus. g° p ꝯña ſe² ꝙ au
gebiſ in tm̄ & plus & ſic augebiſ
plus q̄ p medietatē. Itē ad gra9
alterius rōis ſūt mo9 alſius rōis
ſ3 mo° ad gradū itēſi ul remiſſi ē
unius rōis qz ē ad unū terminū
ſpecificū. g° ꝛc. Itē oīs gradus al
teri9 pfcōis ab alio ꝯſtituit ſpē3
diuerſa3 ab alio ꝙ p3. qz h^c ē drā
inter gradū ſpecificū & īdiduale
qz gradus ſpec9 ē alterius rōnis
iō ꝯſtituit for²3 alſi9 rōis gradus
uero īdīdualis qz nō ē alſi9 rōis
iō nō ꝯſti^t ſpē3 alterius rōis. ſed
itēſ9 & rmiſſus nō ꝯſtituūt ſpēs di
uerſas g° ꝛc. Ad rōes alſi9 op. ōis
rn̄9 Ad ꝑ²3 dico ꝙ for² itēſa īdu^c
ptes grad9 ei9dē rōis ſc3 gradu3
ꝑcedētē & gradū ſequētē. & ꝑ hoc
gradus ſequēs pciſe accept9 ut di
ſti9 ꝯtra ꝑcedētē gradū nō ē pfciōr
eo n^c īpfectio. ſi i² iſte gradus in
tēſus accipiaſ pciſe ut diſti9 cōtra
ꝑcedētē nō ē pfciōr eo. ſi aūt acci
piaſ ut q̄ſi īdudēs ꝑcedentē & ſiſ
ſūptus cū eō ſic ē pfciōr eo ſc3 re
miſſo ꝑciſe accepto. Ad 2^m di°
ꝙ p° ei9dē rōis ſūt ī du^ci drā q̄dā
q̄ nō ſūt ꝯpoſſibiles ſiſ ī eadē pte
ſubiēcti de talibꝰ uerꝝ ē q nulla
forma eſt diuiſibilis ī ptes grad9
ei9dē rōis niſi mediāte q̄it^te q̄ drā
uero ſūt ptes eiuſdē rōis nate pſſ
cere eādē partē ſiſ & tales non di
ſtīguūſ actu mediāte quantitatē
Ad 3^m dico ꝙ illa forma inten
ſibilis pōt ſūmi duplr. uno° ꝑ ſe
& rſpectū agētis nālis ul ſubiec
ti ipā3 recipiētis & intēdētis. ꝑmo
mō ipā ē in īfinitū augmentabilis
2° uero mō nō. agens naturale
ipā3 intēdēs ē finite uirtutis & ſic
in īfinitū nō pōt ipā3 intēdere &
ibi ē deuenire ad gradū ſuplatīm
in copatōe ad agēs naturale in cō
patōe aūt ꝑmarii nō. Ad auctori
tatē arꝝ 2° de aīa dico ꝙ loq̄ꝛ natu
raliter & in cōpatōe ad agē naſale
Ad 4^m ꝑmo oñdā ꝙ ex duob9
talibus fiat intēſius. ꝑmū ex^m eſt
ꝙ etiā ex duobus ignibus fiat ig
nis intēſior p3 2° qz duo lumina
cōiūcta faciūt lumē intēſius. p3
3^m. quia duo grauia faciūt grauī
us. & per hoc ad argumētū de tepi
do dico ꝙ rō būi9 eſt quia q̄libet
tepiditas habet ſubiectū diſtictū
ſed ſi tepiditas unius ſubiecti ad
daretur alteri fieret intēſius & ſi
cut apparet de duobus albis qz
ſi albedo unius ſubiecti adderef
alteri fieret intēſi9 nō aūt ſi rema
neret in ſubiectis diſtictis. 4^m
dubiū eſt utꝝ forma intēſa & re
miſſa ſint una & eadē nūo. rn̄° una
eſt opīo mgrī galteri reuētis ptē
oppoitā ꝙ ſic ꝓbat. oīs motus eſt
a cōtrario in cōtrariū in hoc 5°. ſ3
a forma intēſa ad formā remiſſa3
eſt motus & ecōtra. g° forma itē
ſa & remiſſa cōtrariāſ. ſed idē in
nūo nō cōtrariaſ ſibi ipi. g° for²
remiſſa & itēſa nō ſūt eadē ī nūo
Itē īpoſſibile eſt ꝙ idē in nūo
bis genereſ ſed p omnē motū ge
neratur terminus motus. g° ſi al
bedo iutēſa & remiſſa eſſent eedē
in numero cū albedo remiſſa gñe
tur per unum motū & intēſa per
aliū ide3 in numero bis poſſit ge
nerari ſed hoc eſt īpoſſibile 2° de
generatōne. g° ꝛc. ꝙ aūt oīs gene
ratio ſit terminus motus patet p
correlarium 3° huius mot9 nihil
aliud ē q̄ā generatō ptis poſt ptē
g° ꝛc. Itē ſicut ſe h3 ubi ad mo
tū localē ſic ſe h3 q̄litas ad motu3
alteratōis. ſed in motu locali moi
le ī quolibet ꝑ^ti h3 aliud & aliud
ubi g° in motu alteratōis alſabile
in quolibet ꝑ^ti habebit aliā & aliā
q̄titatē in nūo. ꝛc. mior ꝓbaſ qz
ſi in motu locali moīle in duobus
ꝑ^t9 hrēt idē ubi nūo ſequereſ ꝙ
moīle q̄eſcēt 2^m u^t ꝙ ei h3 idē u^b
nūo ꝓ ꝑ9 h3 ſe eod° re^u ubi ſicut
ꝑ9. Itē ſeq̄reſ ꝙ idē nūo eēt ſub
diuerſis ſpēb9 h^c ē fl̄m. g° ꝛc. ꝓba
tio ꝯñe acc^o al^c3 rmittaſ itēi rmi
ſſionē ueniet ad mediū ſed color
medius diſtīguiſ ſpecifice ab ex
tremis ī de ſenſu & ſenſato. g° ꝛc.

Sed cōtra iſtam opinionē arᵒ.
arplicādo quaſdā rōes per quas
fuit pbatū ꝙ grados pexīs non
corrūpitᷣ in aduētu ſubſequētis
ꝓbatur ſic deſtructo ſubiecto na
turali & remoto corrūpūtᷣ omia
eius accītia patet qꝫ deſtructo eo a
quo aliquid depēdet deſtruitur
& depēdēs & deſtructo pori de
ſtruitᷣ & poſteri⁹ & deſtructo fū
damēto deſtruitᷣ & fundatū & de
ſtructa cā deſtruitᷣ effectus gᵒ ſi
in augmēto quātitatis tota quāti
tas pexīs corrūpitᷣ ꝙ opꝫ dicere
neccio ꝭ hāc uiā ut ibi pꝫ p eꝰ rōes
tū quātitas ſit ſubiectū imediatū
albedinis & multoꝝ alioꝝ accītiᵐ
albedo ꝙ qn̄ aliquid augmētabitᷣ
tota eius albedo corrūpetᷣ hoc eſt
īpoſſibile qꝫ ī cōtiⁿ in quo gratᷣ
iſta quātitas noua nō pōt nouari
albedo qꝫ ſuppono ꝙ rō ſit aliꝙ
de albās ꝙ eſt poſſibile. Itē cor
ruptis omibus accītibus nālib⁹
alicuius ſubiecti corrūpitᷣ eius
ſubiectū ſꝫ poſſibile ē ꝙ oīa accītia
q̄ ſūt ī aliquo ſubiecto nalr̄ augm̄
tentᷣ & intēdātᷣ. gᵒ 2c. Itē ſuppo
no ꝙ ſit aliquod calidū remittens
ferrū decē graduū tūc corrupto
decio grado remanet frigidū ꝫ re
miſſū nouē graduū. tūc q̄ro illᵈ
frigidū remiſſū a quo ē p ſe cātū ꝫ
quia cuilibet effectui perſe rn̄det
aliquoᵒ cauſa perſe. nō poteſt dici
ꝙ cauſetᷣ a calido perſe quia nullū
cōtrariū ē perſe cā cōtrarii corrū
punt enī & nō generāt niſi forte
per accn̄s cū alꝫ nono mēᶜᵉ nāſat
tātū perſe ualet ad unū oppoitū
calidū eni ira ē perſe cā calidi qꝫ
nō eſt cauſa frigidi nō igitur a ca
lido nec a frigido quia uel eſſet a
frigido precedēte uel ab aliquo
ſequente. nō a primo nec ab ulrīo
quia hec non ſunt quare illud ta
lium eſt ab aliquo precedente qꝫ
poſſibile eſt ꝙ ibi nullꝫ ſit. ergo
oportet ꝙ remaneat in numero
remiſſa aliqua eius īpefectōne.

Ad rōnes ad primā dico ꝙ oīs
motus eſt a cōtrario in cōtrariūꝫ
uel ſimpliciter uel ꝭ quid & equi
pollēter n̄ oportet gᵒ in oīni mo
tu ꝙ tibi ſint cōtrarii ſimpliciter
ſed bene ꝭ quid in motu aūtēꝫ rē
miſſo uel intēnſo eſt receſſus ab
uno cōtrario & acceſſus ad aliud
& hoc ſufficit ūdē autē eſt poſſiᵉ
ꝙ idem ſibi ipī ꝭ tamē diuerſos
gradus ētitatis & quodāmō per
fectōnis & ꝭ quid cōtrarietur.

Ad ſecūdū ꝯcedo maiorē Ad
minorem dico ꝙ ī omni intēſiuo
motu bene acquiritur nouus gra
dus ſed nō noua forma pūra alte
do noua. ūde lꝫ iᵉ grad⁹ eēt ſepat⁹
p poſſiᵉ ꝭ īpoſſiᵉ dico ꝙ albeᵒ eēt
neccīa ſi aūt nō ſepat⁹ eēt albeᵒ in
obliqᵒ nō gᵒ oꝫ ꝙ ī oī moᵘ ſaltē qᵒ
res pſiᵃ & maiorat acq̄ratᷣ ſiᵃ nō⁹
fiꝰ lꝫ rō fiādi poᵗ acq̄ri & nolati.

Ad 3ᵐ dico ꝙ nō ē ſilᵉ ī motu
locali & ī motu alſatōis de ipō au
tem magis uidebitur ī ſequētib⁹
qm̄ in motu locali termi⁹ totus ſi
mul acq̄ritᷣ & totus ſimul depdi
tur nō ſic aūt ī motu alſatōis quō
ad ipm̄ ſit motus & ē & acq̄ritᷣ in
īſtāti. Ad 4ᵐ dico ꝙ tm̄ poſſꝫ
remitti ꝙ ueiret ad formā mediā
diſtīctā ſpecifice ab extremis hᵒ
aūt poito nō dico ꝙ eēt eadē ī nu
mero hoc aūt nō obſtāte ipā potē
rit tali mō remitti ꝙ nō ueniꝫ ad
formā niſi loq̄ris ꝯpatiue. Hiis
uiſ rn̄ᵒ ad pmā auctoritatē & 2ᵃᵐ
dixerūt aliqui ꝙ itelligitᷣ q̄tū ad
eē ſpecificū & q̄dditatm̄ & quātū
ad illud nō ſuſcipiūt magis & mi
nus bene aūt pnt ī eē īdiduali. de
nēdo aūt ꝙ ſuſcipiāt ad eē quiddi
tatiuū & eſſentiale ita pꝫ etiā ꝙ q̄
ditas & eē itēdatᷣ ſicut expoſiim⁹
ī articulo ſenſibili rn̄deas ſicut itē
dimus ibi. Ad aliā aūt auctori
tatē arꝭ. ī pñtis dr̄ uuoᵒ. ꝙ rō hoc
dicitᷣ ꝙ forma non ſuſcipit magis
& minus niſi ut ī ſubō exn̄s quia
ſicut uō hꝫ eē niſi ī ſubiecto ita nō
ſuſcipit magis & minus niſi ī ſub
iecto aliter dr̄ ꝙ loᵃ eū ābiguiᵗᵉ.

Ad 3ᵐ.

Ad rōnes ad pmā dico ꝙ tales
gradus ſūt extra eēnᵃᵐ forᵉ ſic ꝙ
uō ſūt de eē forᵉ. ueꝝ tñ hoc non
obſtāte nō faciūt unū agregatum
cū forᵃ. qꝫ nō ſūt alt⁹ gn̄is. & cū
dicis cū ex quo ſūt accītales pñt
ſepare ū nōᵒ dꝭ ꝙ licꝫ quilibꝫ gra
dus ſignatus ſit accītalis tā forᵉ
ſpecificeꝗ mali tā uagiēn accep
ti ſūt de eē forᵉ īducibilis nō autē
ſpecifica qꝫ forᵃ ſpeᶜᵃ nō pōt eſſe
ſine īdiduis ī ō p ꝯn̄s forᵃ ſpecifica
nō pōt ſepāre a quocūꝗ gradus
2⁹ īdiſibilis ē uñ forma ſpeᶜᵃ eſt
īdeꝫ realiter & ꝙ dēpturte cū quo
libet gradu & ſeruatᷣ ī quolibꝫ gra
du. Ad 2ᵃᵐ cū īfertᷣ ꝙ albedo ī Ad 2ᵐ.
tenſior ꝯpōe. dico ꝙ ibi nō ē ꝓpa
nᶜ p pura ꝓpō cā nūc dicitᷣ ꝙ for
ma ſimplicior ē pfectōs ueꝝ ē di
ſimplicitate appoᶜᵃ ꝓprie & uera
cōpōne qualis nō eſt in ꝓpoito.

Ad tertiū dico ꝙ plura eiuſdē
ſpēi habentia ꝓprie actualitatem
& quoſdaꝫ eſſe preciſo ibi actuaᵃ
nō poſſunt eſſe in eodem ſubiecᵒ
ueꝝ tñ dum unūꝫ ſit in potentia
reliquūꝫ in actu uel cedant in ali
quem gradum alicuius uni⁹ for
me unde poſſūt eſſe talia plura in
uno & eodē ſubiecto. Ad 4ᵐ
cū dicitᷣ uel ſunt finiti uel infiniti
ſicut 2c. ubi ſciēduꝫ ꝙ ſi eſt in cōti
nuo quocūꝗ ſūt quedam partes
eiuſdem ꝓportōnis & potētiales
& infinite. alie uero accidentales
eiuſdeꝫ quantitatis & finite ſic pō
nitur de qualitatibus in forma ꝙ
uiꝫ ſūt ibi q̄dē grad⁹ potētiales &
iſti ſūt īfiᵗⁱ ī forᵃ. & ꝭ iſtos forᵃ n̄
ē ī itētōe aᵃ tñ ī q̄libꝫ ſūt īfiniti &
nō plures in una quaꝫ in alia.

[illegible]

Alii ĩnũero ſũt gradus acci dẽtales & ſicut ĩ cõti° ille ptes acci dẽtales ſũt finite & ſ̃ iſtos unum cõtiᵐ eſt nccĩꝰ alio. ita ſilr iſti gra dus accñtales cũ q̃libet pars ſit in ſuo toto dicaꝛ potẽtialis ſunt fini ti in forma. & ſ̃ iſtos gradus una forma eſt intẽſior alia ſ; ẽ dubita tio quia poſſibilitate illi dicũꝛ po tẽtiales & iſti accñtales cũ q̃libet ps ĩ ſuo toto dicaꝛ põlis & ĩp̄cisa in ſuo to° z° dicas mihi ptes eiꝰ dẽ pportõis ĩ cõti° quare dñꝛ põ les & alie actuales & hoc per aꝝ q̃ a cõtrario ĩ diuerſis locis & ab oĩ bus coĩter lequẽtibus dicas mihi hoc & ego dicã tibi illũd. p me g° & p te ſatis fatio ad quem q̃ris & dic q̃ iõ dicũꝛ eſſe ĩ potẽtia p̄ciſio nis & ſepatõis & iſte per oᵐ ĩ acᵘ preciſionis & ſepatõis quia eſt ſic p̄ciſa nec aliquis gradus dicam g° pmo de ptibus & cõti° eiꝰdem pportõnis quia iſte dicũꝛ põles quia cõtinẽꝛ a ptibus accñtalibus puta eiꝰdẽ q̃ñtitatis: dicũꝛ etiaꝫ põles quia ſ̃ ipõs nõ creſcit nᶜ mi noraꝛ ꝯtiᵐ Iſte aũt eiꝰdẽ quantita tis drñt ab actualibus quia ſ̃ ipõs & minoraꝛ & diſtiguũꝛ ꝯtiᵃ ſ̃ ex tenſũ & deſcẽſũ qꝫ diſtictõ ẽ eis in actũ & oẽ cãm maioritatis q̃daꝫ actualitas uĩᵃ iõ tales ptes eiuſdẽ quãtitatis drñt actuales illi autem eiuſdẽ quãtitatis dicũꝛ actuales. idem poſſit dr̃e de gradibꝰ. forᵉ qꝫ ſ̃ilꝫ iſti dicũꝛ actũales qꝫ for ſan cõtinẽt gradus illos põles & ſ̃ ipõs una forma ẽ itẽſior alia & ex cecit aliã hec aũt oĩa uidẽꝛ notaré quãdã actualitatẽ cũ addiꝛ q̃ eſſe ĩfinitũ ĩ actu ſũᵗ ũiꝫ dictũ q̃ ĩfini tas ẽ ſ̃ quid. Ad p̃ᵃᵐ q̃ tales gra dus uel ſũt diuiſibiles uł ĩdiuiſi biles. uno° dico q̃ ſũt diuiſibiles ita q̃ iſta dĩo uadit ĩ ĩfinitũ ſicᵗ pꝫ de ptibꝰ ꝯtinũi ue xtñ actualis ñ didiꝛ ĩ actualẽ ſ; ſolũ ĩ põlẽ. Aliᵗ dĩᵗ q̃ iſti gradꝰ ſũt ĩdiſibiles ſ̃ p fectõꝫ ita q̃ q̃libet gradꝰ ã uᵃ ſim plex pfectio ĩdiſibilis ue xtñ ſũt diſibiles gradꝰ quo° ſ̃ extẽſionẽ ita q̃ nõ ẽ itelligẽdũ q̃n aliq̃ forma ſ̃ ſe tota ã itẽſa eq̃uiter q̃ unꝰ gra dꝰ ẽ ĩ una pte ſub & aliꝰ ĩ alia pte &ᶜⁱᵗᵉ ſ; q̃libꝫ ẽ ĩ q̃libet pte. Sꝫ ẽ dũ° q̃ calᵐ agit ĩ ferrũ illud miſ ſũ ĩ frigidũ quo° põt ꝯſeruari ibi nã ẽ maioris uirtutis q̃ ferrũ re manẽs uł mĩoris uel eq̃lis. ſi mĩo ris ꝯ° corrũpiꝛ & nõ poterit ſalua ri ſi maioris g° erit ferrũ magis calidũ q̃ frigidũ ſi eq̃lᵉ ꝫ° erit eq̃ frigidũ & calidũ & tñ certũ ẽ q̃ pᵗ eẽ magis frigidũ pꝫ p ſenſũ. ñ° q̃ ẽ mĩoris uirtutis & cũ dicitur g° corrũpiꝛ. dico q̃ ubi eẽt agẽs ex triſecũ cũſeruãs q̃ ſtatĩ corrũpeꝛ ppꝛ etiã extriſecũ agẽs ꝯſeruaꝛ ſi cut pꝫ de aq̃ tepida q̃ ꝯſeruaꝛ ĩ te piditᵉ ſcã pp p̄ſentiã igĩs ĩfrigida tur auteꝫ ab abſenᵃ eiuſdeꝫ ig. nis

VERITVR: Vtrũ ad quãtitatẽ ſit motꝰ. & uidetur q̃ nõ. omis motus eſt a cõtrario in cõtrariũ. ſed quãtitãti nihil eſt cõtrariũ. in precedẽtibus. g° ĩ̄.

Itẽ tũc augmẽtatõ nõ eſſet poſ ſibilis g° nec motũs ad quãtitatẽ eſt poſſibilis. ꝯña tenẽt per phm̃ ꝫ° huius qui ponit q̃ motꝰ ad quã titatẽ nõ ẽ augmẽtõ uel diminuᵒ pbaꝛ añs multipliciter. pmoᶜ rõe quia ſi augmẽtatõ eſſet poſſibilis aut fierꝫ aduenĩẽte materia nuda aut aduenĩẽte materia cũ quãtitã te nõ ſit aduenĩẽnte materia nuda quia nũq̃ã ẽ ſine quãtitate nᶜ fit aduenĩẽte maꝛia cũ quãtitate qꝫ tũc quãtitates eſſent in eodẽ. hoc eſt falſuꝫ. g° ĩ̄. Itẽ ſi augmẽtaᵒ eſſet poſſibilis tũc fieret alimẽto aduenĩẽte. tũc quero de iſto alimẽ to uel cõuertitur ĩ ſubãꝫ aliti uel nõ ſi nõ tũc nõ ẽ augmẽtatõ qꝫ ſi cibus ponaꝛ ĩ ſtomacho meo ego nõ ero maior nec minor. ſi cõuer titur in ſubãm aliti & tunc corrũ pĩtur & ſi corrũpatur aliquid ali ud generatur qꝫ corruptõ uniꝰ eſt generatõ alterius ſ; generatio nõ eſt augmẽtatõ. g° ĩ̄. Itẽ ſi aug mentatõ eſſet poſſibilis tũc fieret aq̃ quãtitate aduenĩẽte qꝫ illud p q̃d aliſũ augeꝛ habet quãtitatem ſed recipiens debet denudari a na tura recepti g° ĩ̄. relinquitur g° q̃ augmẽtatõ nõ ẽ poſſibilis. Itẽ ſi augmẽtũ eẽt poſſiᵉ hoc eẽt per rõeꝫ aliᵗⁱ ſ; ñ põt hoc g° ĩ̄. maior pꝫ z° de aĩa qꝫ alimẽtũ ĩ eo q̃ q̃tũ hꝫ augmẽtare ſ; nõ põt quia illud alimẽtũ aut reciperet ĩ pleno aut in uacuo. nõ ĩ uacuo qꝫ nõ ẽ dare uacuũ ĩ nãᶜ ĩ pleno qꝫ tũc eẽnt duo corpa ſĩl ĩ eodẽ loco q̃ ẽ falᵐ ut paꝫ z° de aĩa. Itẽ ſi augmẽtõ eẽt poſſiᵉ tũc aĩal augmẽtaretur ĩ duplici pte ſ; hoc ẽ falſũ. g° ĩ̄. fal ſitas ꝯñtis pꝫ ad ſenſũ. pbatõ ꝯñe qꝫ q̃libet ps aliti augmẽtareꝛ. ſed aliqua ps ẽ ita mĩma. q̃ non poſſit augmẽtari niſi in duplici pte aug mentareꝛ qꝫ nõ ẽ dare miꝰ mĩmo

Itẽ ſi ſicoꝫ dare deciſionẽ ptiũ & ſuſceptõꝫ aliᵗⁱ. ſ; hoc eſt fl̃m g° ĩ̄. falſitas ꝯñtis pꝫ uiꝫ q̃ ñ ſit talis deciſio ptiũ qꝫ tũc dolor cãretur q̃ñ ſuſcipemꝰ aliᵗᵘᵃ tñ ñ cãꝛ ut pꝫ de ſe ꝯña pꝫ qꝫ aliᵗᵘᵃ nõ poſſit de uᵃ pte ad aliã trãſire niſi deciderẽ tur ſi pecᵉ ſint ſolide. Itẽ ſi aug mẽtõ eẽt poſſiᵉ tũc nõ dr̃et a gene ratõe. ſ; hoc ẽ falſũꝫ g° ĩ̄. falſitas ꝯñtis pꝫ qꝫ ſũt diuerſe ſpẽs motꝰ ſ; ꝯña pꝫ qꝫ ibi nõ eẽt augmẽtõ ni ſi ibi eẽt noua gñatõ carnis. ¶ Ad oppoᵐ ẽ aꝝ q̃tũ ad utruꝫ hoꝝ. & pᵒ q̃tũ ad pᵐ ĩ hoc ꝫ° ubi phs deꝛ miaꝛ q̃ ad q̃titatẽ ẽ motꝰ. q̃tũ ad zᵐ ẽ cõtra hoc ĩ z° de aĩa ubi dic. q̃ augmẽtũ eſt poſſibile. Rñ° ubi ſcẽdũ ſ̃ phm̃ in ꝫ° hꝰ. motus

ad quãtitatẽ ẽ augmẽtatio ut dictũ ẽ.
Eſt gº uidẽdũ de augmẽtatiõe &
de natura eius. ubi ponũ aliqua
dicta. primũ eſt q augmẽtatio eſt
duplex. quedã eſt ꝓprie dicta. q̃
dam eſt large dicta. Augmẽtatio
ꝓprie dicta eſt quãdo alimẽtum
uirtute caloris naturalis cõuerti
tur in ſubſtãtiã aliti & facit unũ
cũ eo ũde ad hoc q ſit augmẽta
tio ꝓprie dicta tria requirũt. pº
q fiat alimẽto adueniẽte & p hoc
differt a rarefactiõe. 2º oꝫ q ex
alito & alimẽto fiat unũ & per hº
differt ab aceruo lapidũ. 3º oꝫ q
q̃libꝫ pars aucti ſit aucta. & p hoc
differt a rebus ĩaĩatis. nã ſi ĩ igne
magis apponeret de cõbuſtibili
bus dicit q ibi eſt augmẽtatio. ſꝫ
tamẽ ibi nõ eſt augmẽtatio ꝓprie
dicta qꝛ quelibet pars aucti non
ẽ aucta. Similr̃ ex parte aliti duo
requirũt. ſcilicet q poſſit alimẽtũ
ↄuertere in ſui naturã. 2º requiri
tur q habeat poros & uenas in q
bus tale alimẽtũ poſſit recipi ne
duo corpora eſſent in eodẽ loco
Similiter ex parte alimẽti duo re
quirũtur. ſcilicet q ſit in potẽtia
ad formã aliti. 2º q cito poſſit di
geri. Sed augmẽtatio large ſũpta
eſt quãdo additur alteri & nõ cõ
uertitur in naturã ipſius nec facit
idem numero cũ eo ſicut patet in
aliquo lapide uel in igne quia ſi ĩ
igne apponãt cõbuſtibilia nõ eſt

idem in numero ſed eſt ibi alius
ignis de nouo generatus & req̃rũ
tur etiã in augmẽtatiõne q aliter
& hoc eſt ipſũ alitum ex quo alr̃
& alitur & hoc eſt illud p qđ ipſũ
alitum. 2m dictũ ẽ per quem
modũ fit ipſũ alitũ. rũº ubi ẽ ſciẽ
dum q ẽ una opinio auicẽne que
dicit q augmentũ habet fieri per
alitum ita q alitum illud recipit
primo in ſtomacho & ibi decoqt̃
& diuidit ita q pars groſſior emit
titur extra partem inferiorem &
alia pars ſubtilis digeritur & cuꝫ
bene eſt digeſta & decocta in epa
te cõuertitur in ſanguinem q au
tem in rubedine epatis quoniam
eſt rubeũ ita q pars groſſior ua
dit ad urinam quoniam ẽ colatuꝫ
ſicut alituꝫ ſanguinis. ſed ps ſub
tilis uadit ad cor: & iterum ibi di
geritur ita q pars groſſior uadit
ad uaſa ſemiaria & ex illo fit ge
neratio ſed pars magis ſubtilis p
quaſdam uenas procedẽtes a cor
de per quamlibet partem corpo
ris ſunt quedam ramuſculi uena
rum per quos tale alitum recipit
in qualibet parte animalis & ſic p
illud augmentum in animali cãt
& bona eſt opinio. Eſt tamen
alia opinio auerrois qui dicit q
illud alimentum bene decoctum
& digeſtum in ſtomacho uadit p
quaſdã uenas ad oẽs ptes corpis
& poſtea ĩ ꝓpriis ipiꝰ aĩalia recipit

Et tamẽ potius primo ſtãt plenũ quo
dam humore humido & adueniẽ
te illo alimẽto quod eſt corpꝰ ſo
lidum iſte humor humidus melã
colicus uel quidã alter extra par
tem illaꝫ emittitur p poros & ide
de illo uel generãt uermes uel pi
li & ſic alie ſuperfluitates uľ etiã
talis humor adueniẽte alimẽto cõ
dẽpſatur & in parteꝫ aliam cedit
uel corrũpit & ſic pars illa groſ
ſatur & quãtũ realiter alimẽtũ &
intẽditur & ſic augmentũ in aĩali
bus cãtur. & hec opinio eſt quaſi
eadem cum opinione auic. Sed
cõtra iſtaꝫ opinionẽ arguit cõmẽ
tator & dicit q ſi p poros tale aug
mentum cãretur tũc totum corꝰ
eſſet poroſum ſiue quelibet pars
ſed hoc eſt falſum gº uidetur q
hec opinio nõ ſit uera. Soluit ipẽ
cõmentator & dicit q aliquid põt
eſſe poroſũ dupliciter. Unoº
uel in actu uel in potẽtia. & dicit
q licet totum corpus nõ ſit ĩ actu
poroſuꝫ tamẽ in potẽtia totuꝫ cor
pus & quelibꝫ pars eiꝰ eſt poroſa
Hoc premiſſo uidẽdũ eſt quõ
ad quãtitateꝫ ſit motus. ubi ſunt
aliqua intelligẽda. Primo q quan
titas poteſt ſumi dupliciter. Uno
modo pſe & abſolute ut abſtrahit
ab omni poſteriori puta ab omni
qualitate ſenſibili & per ↄñs a ma
teria ſenſibili in quãtuꝫ ſenſibilis
eſt. Alioº in quãtuꝫ concernit ſub

ſtantiã naturalem & eſt terminus
corporis naturalis. Primoº ptinet
ad conſideratõꝫ mathci & ut ſic abſtra
hit a motu & a materia ſenſibili &
ut ſic in ea non eſt cõtrarietas in
quantitate etiam cõtinua non eſt
minimum nec in quãtitate diſcreta
maximum. 3º in quãtitate eſt cõ
trarietas unde ĩ utroq cõpoſito
naturali ex materia & forma ſub
ſtãtiali tranſmutabili eſt ponere
maximum & minimum & mediũ
habens utrũq ſ q ab uno in alte
rũm poteſt fieri motus. 2º eſt
intelligendũ q ad quantitatẽ ſim
pliciter nõ eſt motus per ſe ita q
motꝰ preciſe terminetur ad quã
titatem cum in omĩ mobili ſuppo
natur quãtitas quoniam omnẽ q
eſt mobile eſt diuiſibile ſed ĩ mo
tu ad quantitatem ſcilicet ad aug
mentatõnem uel diminutõnẽ mo
tus & tranſmutatõ attenditur pe
nes quãtitatem & terminatur ad
quãtitatem & ſ tamen aliũ & aliũ
gradũ illius generis unde uel ẽ
a quãtitate pfecta ad minꝰ pfectũ
uľ ecõ ſi ex miꝰ albo ſit magis al
bũ ẽ motꝰ ſ albedinẽ & tñ albedo
manꝫ ĩ pºº meº & fine. Ex pdictis
pꝫ iſtã cõcľoꝫ q ad q̃titẽ ẽ motꝰ
pꝫ ſꝫ alicui põt addi p ſim & ſuc
ceſſiue noua q̃titas ipãꝫ nouit exce
dẽs & ſuccẽue gº motus ad q̃titateꝫ
ẽ poſſibilis ↄñs patet hoc non eſt
niſi ſ quãtitatẽ añs patꝫ ad ſenſũ.

Hiis diſis, redeo ad rõnes principales. Ad pmã dico φ licet in quãtitate abſolute ſũpta ut predicit a qualitate ſenſibili nõ ſit ↄtrarietas tamẽ ut determiat ſibi maſia ſenſibile ẽ quodã mõ cõtrarietas licet hec nõ ſit ꝓprie contrarietas. Intelligẽdũ etiã φ quãtitas ſuſcipit magis extẽſiue & ſufficit ad hoc φ ſit terminus motus. Ad 2m nego aňs. Ad ꝓmã ꝓbatõẽ dico φ augmẽtatõ fit adueniente mã cũ quãtitate & cũ dicit φ due quãtitates eẽnt ſil' dico φ nõ quia una iuxtaponit' alteri & poſtea maſia cũ ſuis dimẽtõnibus & determiatõibus fit ſub forma aliti & poſtea fit extenſio quedã & maioratio q̃ daz in alimẽto. ũde nõ fit maioratõ rõe materie ſenſibilis abſolute cũ ſit indiuiſibilis ſed rõe quãtitatis ꝓexiſtẽtis & forme ꝓexiſtẽtis & uirtute agentis & illis φ eſt cã cõuertendi alimentũ in rem alitam.

Ad ſecũdã ꝓbatõnẽ dico φ fit ueniente alimento & corrũpit' forma alimẽti quãdo dicit φ iſta bene ſtant φ ſit corruptõ forme alimenti & ex cõti φ fiat augmẽtatio rei alitẽ & generatõ noue partis corporis. Ad tertiũ dico φ non debet demãdari recipiẽs ↄ natura recepti quocũφ & qualitercũφ. unde in hac ꝓpõne nõ uidetur magis eſtimatõ nec ſi negare

tur dare uacuũ. Ad quãrtũ nego minorem. & cum ꝓbat'. aut recipitur in pleno aut in uacuo. dico φ in pleno ſcꝫ ĩ poris q̃ ſunt corpora plena quodam humore humido. & cũ dicis φ duo corpa ꝫc. dico φ non quia iſte humor adueniente alimento cõdenſat' uel corrũpitur uel in partem ꝓxiãz tendit & unũ ſit cum ipã. Ad quĩtũ dico φ ubi ſciẽdũ ẽ φ duplices ſunt partes quoniã quedã ſunt corp⁹ que differũt ſpẽ ſicut manus a pede & a capite & ſic de aliis. Alie ſunt que differunt nũmero ſolũ ut una pars corpis ab alia parte. Per hoc ad formam cũm dicit' φ animal in duplo augmentaretur. dico φ uerum eſt q̃ libet pars in ſpecie ſed non in numero. Ad ſextũ dico φ nõ eſt dare talem deciſionẽ partiũ quoniam uõ tranſit alimentum per partes ſed per uenas ↄtinuat' ad oẽs partes corporis & recipitur ĩ pleno ſicut uiſum eſt. Ad ſeptimũ dico cum dicitur φ augmentum non differt a generatõne dicit' φ duplex eſt generatõ. quedam ſimplex quãdo generatur totum animal uel principia alĩs. Alia ẽ ſecundum quid quãdo generat' aliqua minima pars corporis & id eſt augmentũ nõ dr̃t a gñatõẽ ſimplr̃ & ſic terminat' q̃ſtio.

VERITVR VTrum relatio ſit ꝑ ſe terminus motus. Et ui' φ ſic: Illud qd' ꝑ ſe ſuſcipit magis et min⁹ ẽ ꝑ ſe ti⁹ mot⁹ ſꝫ relatio ẽ hui⁹. ꝓbat' aña. qm̃ ſuſcipere magis et minus hoc nõ ẽ niſi itẽdi et remitti hec aũt ſunt quidem motus. ꝓbat' b . qm̃ ſuppono φ duo ſint ſiles in albe et φ unus ſit albior alio ſuppo igi' φ remittat' talis albedo ĩ albiorẽ ex hoc ſeq' φ fiat ſilior q̃ pri⁹ fuerit altri et ꝑ ↄñs ſilitudo itẽditur ꝑ ſe qz nõ itẽdi' ad itẽtionẽ ſuituti cũ fũdamentũ rmittat' g° iſta itẽtio eſt per ſe in ſilitudine g' ꝫc. Itẽ rõ phĩ ꝑ quã ꝓbt' φ ad relatiõꝫ non ſit mot⁹ eſt iſta. qm̃ ĩpoſſibi' ẽ φ aliqd alicui⁹ gñs ad qd' ẽ motus reperiatur in aliq° de nouo ſicut eius mũtoẽ nã nulla mutatio' fcã ĩ me factus ſũ alri ſilis ex iſta roẽ formo mihi unã rõẽꝫ per oppoſitũ oĩs res adueiẽns alicui nouit' φ trãſmũt' in aductu h' ẽ ꝑ ſe tinus motus. hoc pꝫ ꝑ oppoſitum ad iſtã rõem phĩ. ſꝫ relatione aducte fũto fũdamẽtũ per ſe trãſumatur g° ꝫc. ꝓbat' bo'. oẽ illud qd' ſe habet nunc alit' q̃ prius neceſſario tñſumi' pꝫ 6° h⁹ ſed fũdamẽtũ aducte relatione ſe hꝫ nunc aliter q̃ prius qm̃ prius ego non erã tibi ſilis mõ ſũ ſilis g° ꝫc. ad oppoſitum ẽ ari⁹ et rõ ſua adducta ẽ. Rñ ubi ſic ꝓcedã: ꝓ mittã primo

unũ preãbulũ. 2° ponã aliquas cõclõnes ex qbꝫ patebit ꝓpoſitum. pm̃ preãbulũ ẽ iſtud φ drã ẽ it' actionẽ et mutationem et motum qm̃ mutatio et motũs continent duos terĩnos a quo uiꝫ et ad quẽ qz oĩs mutatio ẽ ab oppoſito in oppoſitum quoniam omnis mutatio eſt a quodam ĩ quoddã uel hoc ĩ hoc uel a ſubiecto ĩ ſubiectũ ſicut motus uel a non ſubiecto ĩ ſubiectum ſicut gnãt' uel eſt ex ſubiecto ĩ nõ ſubiectum ſicut corup° actio autẽ per ſe non cõtinet niſi tantum terminũ ad quẽ nõ tim a quo niſi per accidens inquantum concurerit cũ mutatione q̃ cõcernit duos tertios. φ aũt eſt ꝑ ſe poteſt abſolui ab eo φ ẽ per ac° et ſic poteſt actio repiri ſine mutatione et motu. ſꝫ ſcdm auguſtinum 6° de trinitate ca° ꝑ' ſplendor ignis q gignit' ab igne et q̃ diffũdit' eẽt coeternus uel coeu⁹ igni ſi ignis eẽt eternus. ſi g° ſic eẽt ſplendor ignis eẽt per ſe ti⁹ actois ignis ab eterno & tñ nõ erit ti⁹ mutationis nec per ſe nec per accidens qm̃ nõ trãſiueris de non eẽ ad eẽ ſilr cõditiones ſil' in eſſe niſi uerificet' pro diũs ſignis nat' ſicut q̃dã doctor uerificat qd' tñ ſint ĩ precedẽtib⁹ ĩ ꝓbatũ. ſilr eſt aliud exm auguſtini io de trinitate ca° 3i° ſi pes eẽt ab eterno in pulueẽ ſp eius eẽt ueſtigiũ qd' qd' ẽ cau ſetũ a pede. ſi igit' ſic eẽt ueſtigiũ

ēēt per ſe t'i9 actōis & nō eēt per ſe mūcōis nc p accñs qm̄ cū mū° fit de opto i opm tūc puluis eſſet ſub utroꝫ oppoſitoꝝ q̄d ē ipoſſic & ita oīs for' eēt coeua ſuo ſubto realiꝰ diſti' ab ipō. ē per ſe t'i9 acciōis nō ē per ſe t'i9 mūōis qm̄ ſbtm ſil' eēt ſub utꝫ oppoſitoꝝ ꝙ pbo eē ipoſſibc qm̄ i iſtāti gñaīs gñanꝰ omnia accñā nālia. ſ. q̄titas q̄litas nālis qm̄ ſubiectū nūq̄ ē p āliquo iſtāti ſine accñtib' nālib9 in illo gº inſtāti gñaīs gñaº quātitatis ē alia a gñacione ſbē quia quātitas ē ac tidens abſolutū realiꝰ diſtinctū a ſubā & tñ mūº ad quātitatē nō ē p ſe a alia mūtioe ad ſubāꝫ pbatio qz cū oīs mutacio fit ab oppoſito i oppoſitū & ſubiectū i eod' iſtāti nō poſſit trāſire de oppoſito inoppoſitū quoniā tūc eēt ſiꝰ ſub utroꝫ oppoſitoꝝ. gº mūº ē per ſe tm̄ ad ſubſtāciā & p accñs ad quātitatē & tñ actio ē per ſe Ad utrūꝫ ergo aliq̄d' p ſe pōt eē termin9 gñaīs liꝫ nō ſit per ſe termin9 mūcionis hc ē itētio phī 7º metae loquens de actione ſic ait. cīa aūt q̄ fiūt ab aliqº fiūt ex aliquo & ex h9' aliud. dico zm q̄ libꝫ cathegoricā. dicit eī hic aūt. q̄tū. aut. quale. aut. qñ. aut ex q̄ fit mot9 ei9. aut ex quo eoꝝ ꝙ a nā ſunt ecce ꝙ ph9 maite dicit ꝙ factio nō ɔcernit niſi tria ſcꝫ a quo ūt. ſ. ꝙ eſt agens & ex aliquo q̄d' ē mā ꝰ ꝙ ipſe exponit ꝙ dicim9 māꝫ

& h9 aliud ꝙ ē t'i9 ad q̄d ē & nō pōt plurā gº de rōe actōis nō ē hr̄e terminū a quo ſꝫ terminū ad quē. h9 premiſſo de ſ̄ po° aliq̄s 9clōes

p̄ma 9º ē iſta ꝙ res c. cūꝫ p̄ñti ē p ſe t'i9 accionis diſtīcte ab actōē alteris p̄ñti exceptis autē actōē & paſſione. pbaꝰ ſic. illud ꝙ nō icludiꝰ in termino p̄mo alicui9 actōis formāliꝰ & eenliꝰ ēt p r̄alē idēptiteꝫ nō accipit eē imediate uirtute ei9 accionis. pꝫ qm̄ uirt9 c9 cūꝫ actōis nō itēdit ſe ultra terminū p̄pum & iclūſum i ipſo eenliꝰ l; p realem ydēptitatē: ſed res unius p̄ñti nō icludiꝰ i re alteri9 p̄ñti eenliꝰ qm̄ p̄ñta ſūt eenliꝰ diſtincta. nec realꝰ p realē idemptitatē qm̄ tūc unum nō pōt eē ſine alio realiter. cū idē non poſſit realiꝰ eē ſine ſeipſo gº res unius p̄ñti nō accipit eſſe per actionem terminatam ad rem alterius p̄ñta ergo quodlibet p̄ñtuꝫ tum accipit eſſe per propriam actionem acceptā q̄ non ē terminus actiōis quia tunc eſſet proceſſus in infinitum. forte diceres quod res unius predi'ti includitur in re alterius predi'ti uirtualiter ad hoc autem quod eſt. terminus actionis ſecundarius accipiat eſſe uirtute actionis primi termini ſufficit hoc quod includatur in p̄mo termino uirtualiter. contra qlibet effectus includitur uirtualiꝰ in ſua cauſa & tamen effectus nō

accipit ad p̄duceꝫ paſſiuā q̄ p̄ducitꝰ ſua ac° qm̄ tūc ceſſaret oīs ac° cē ze gº ad hoc ꝙ aliquid p̄ducatꝰ p actōeꝫ alteri9 termini nō ſufficit ꝙ icludatꝰ uirtualiꝰ i eo. Silꝰ creatura icludiꝰ uirtualꝰ in ūbo & tñ creatura nō accipit eē p p̄ductionē m ūbi diuini ſꝫ p p̄duceꝫ p̄pā qm̄ aliter fuiſſet producta ab eterno. Similiꝰ ūbū manꝫ uirtualiteꝰ i prē & tñ uerbū accipit eē p productionē propā per quā non accipit eē pater gº ad hoc ꝙ terminus ſcd'arius accipit eē per actionē p̄mi termini non ſufficit ꝙ icludatur in ipſo uirtualiter. Item ad principale oē ꝙ accipit eē de nouo per actionem inmediate terminatā ad ipſam. qm̄ per actionē terminatā ſolūm mediāte non accipit eē niſi mediāte ſꝫ reu e9 libꝫ predicamēti eē accipt de nouo. gº p aliā actōeꝫ imete t'iatā ad ipſā. ſꝫ actio imediate t'iata ad unū p̄ñtū nō pōt imete t'iari ad aliud. qm̄ eadē actio t'iata non pōt t'iari inmete ad terminos realiꝰ diuerſos gº oꝫ ꝙ t'in9 z'ri9 actōis diſtīct9 realꝰ a p̄o t'io illius actōis nō accipiat eē inmediate p actionem primi termini. ſed per propriam actionem. Item hoc probo ſpecialiter de relatione ſic. Si relatio acciperet eſſe aut hoc eſſet per actionem abſolutam aut hoc eſſet p actionem fundamenti aut per actionem termini nō per

actionem termini tñ qm̄ actio q̄ non attingit ſubiectum alicuius forme non attingit illā formā ſed actio t'mi cū ſit ſubiectiue in ipſo t'io nō attingit ſubiectū rlōis oppoſite. gº nō attiget rloēꝫ oppoſitā ēt qm̄ actio c9 cūꝫ agētis l'itari 9cēnit certā diſtātiā agentis ad effectū cū nō poſſit agerꝰ diſtās i ifinitū. ſꝫ unū corrl'tiꝫ nō 9cernit certā diſtāaꝫ alteri9 corrl'ti gc nō accipiet eē p p̄duceꝫ ipi9 nec p p̄ductioeꝫ fūda'. Tū p̄° qm̄ relatio accipit eē de nouo poſt gñaeꝫ fūdamēti. Tū ēt qm̄ fore cōtrarie nō accipiūt eē p eādē aceꝫ nūo. ſꝫ idē fūuꝫ referꝰ ad diūſos t'inos cōtrariis reſpectibꝫ ſicut eadē q̄ti'as q̄ ē maior reſpcū unius & minor reſpcū alterius q̄ ſūt duo reſpectus cōtrarii. gº rel° nō accipit eſſe imete per actionē fūti nec t'ini ſꝫ p p̄pā actionē. z' p̄pō ē iſta ꝙ nihil eſt per ſe terminus mutacionis niſi tm̄ ſubſtācia. quantitas & qualitas. & ubi. & hic loquēdo de mutatione naturali. Hec autem 9cluſio ſic pbatur illud q̄d' poīs extremis ponitur in eodem inſtāti cum eis non accipit eſſe per ſe per mutationem. ſed ſolum p accidens. probatur. quia omnis mutatio eſt de oppoſito in oppoſitum: ſed extrema alicuius fore non poſſunt tranſire in eodē iſtāti de opto i opm qm̄ ſiꝰ ceñt ſub

utriſꝫ oppoſitoꝝ. g° q̄d q̄ d acċ
pit eē i eodē iſtāti cū extre¹ᵉ diſt
inctis ab eis n̄ ē p ſe & ꝓpē ti⁹ mū
tioīs ſꝫ rela° de gn̄e relōis poiẛ in
eodē iſtā¹ i q° ponūẛ ābo extreª
g° ꝝ. Confirmaẛ qm̄ illud qđ
nō hẽt ꝑ̄ū opᵐ nō hẽt ꝓp̄a mū
tioēꝫ cū oīs mū° ſit de op° ı opᵐ
ſꝫ illud ꝙ po² alio po^{to} & tolliẛ a°
ſublato nō hẽt ꝓpᵐ opᵐ ī il° ſub
iecto qm̄ tūc idē ſubiectm̄ ſub eo
dem īſtāti eēt ſub utroꝫ op^{to}ꝝ ſꝫ
po° extre° utraꝫ rela² po² g° nō ē
p ſe tin⁹ alic⁹ mūoīs ſꝫ tm̄ p acci°
idē pōt ītelli¹ de q̄ↄꝫ aª forª ſꝫ cōª
p̄dicta ar²: p̄mo ſic cōtra p̄mā ↄclu
ſionē quicquit ē p ſe tin⁹ actoīs r̄
ferẛ p ſe ad agens ſic̄ ꝓductū ad
ꝓducens: ſꝫ r̄latio nō r̄ferẛ ad cāꝫ
p modū ꝓducti ad ꝓducēs quo
niaꝫ tūc rela° eēt ſubiectū alteri⁹
r̄lōnis p q̄ referẛ ad ꝓducēs & ilª
eēt ſub t̄ino alicui⁹ reloīs alteri⁹
& ſic eēt abire i īfinitū ꝙ ē icōuei
ens. Cōtra ſ²³ ↄcluſioēꝫ ar² ſic
oīs actio noua eſt mū° qm̄ mūri ē
ali² ſe hri nūc q̄ p̄us ſꝫ r̄lō pōt ac
q̄ri de nouo nō acq̄ſito fūdamen
to de nouo. ſed ſolū acq̄ſito tino
de nouo g° talis acq̄ſitio noua re
lationis erit noua mūtio qz noua
actio ē nō amūta° g° ad relatioēꝫ
eſt p ſe mutatio noua alia a muta
tione fundamenti. Item genera
tio ſ̄ quid ē mūtio ſ̄ quit ſic̄ ge
nera° ſim² ē mūtio ſim² ſꝫ oē illud

quod p ſe ē tinus actioīs ē p ſe ti
nus gn̄a¹ᵉ & gn̄a° ſ̄ quid tia² ad
aliquod p̄itū qm̄ ad ꝙlibet p̄itū
p ſe & ē actio g° ad quodlibꝫ p̄itū
ē p ſe mūtio & non tm̄ p accidens
Reſpondeo ad p̄ᵐ dico ꝙ du
plex ē relatio. q̄dā effectus ad cau
ſā ſiue ꝓducti ad producens & iſ
ta proprie nō referẛ ad producēs
ſꝫ ē rō r̄formā¹ ꝓductū ad ꝓduᵉ
Quedā uero ē relatio altra ab illa
ſicut ē relatio ſimilitudinis & eq̄
litatis & ſic de multis aliis. & iſta
non referẛ ad ꝓducens niſi me^{te}
p̄ª r̄lacione & talis relatio ē ſubiec
tū p̄me relatiōis & referẛ per iſtā
& in prima relatione eſt ſtatus &
ſic non ſequitur proceſſus in infi
nitum & ſic concedo ꝙ r̄latio uni
us relationis fundatur ſuper re
lationem alterius relationis & ſic
non ſequitur proceſſus in infini
tum ſicut nec ſequatur in aliis ac
cidentibus. Cum ergo dicitur ō
nis forma que per ſe eſt termin⁹
actionis uel refertur ad agens de
nominatiue ſicut ſubiectū relati
oīs uel refertur ad agens eſſentı
aliter & quidditatiue ſicut iſta re
latio ꝓducti ad ꝓducens referẛ
ad ꝓducens eſſencıale & quiddi
tatiue non autem ſim² & denomi
natiōne. ſꝫ alie r̄lationes ab iſta re
ferūẛ ad agēs mā^{te} & denoiā^{te} nō
tn̄ eēn^{te} & q̄di^{te} ubi⁹ꝙ aūt ē ſub
iectū aliquod tale denominatiue

propter aliquod ē i quod eſt tale
eſſencialiter ē ſtatus i illo ꝙ ē tale
eſſēcialiter Ad ſ̄ dico ꝙ eomo°
quo ē actio noua eomodo eſt mu
tatio noua. ſi pᵉ p ſe ſi p ac⁹ p acᵉ
acq̄ſicio relatioīs noua. ſi ē noua
acq̄ſitio ē fūdamēti ſiue ꝓp acq̄
ſitionē tini nouā ē noua nō per ſe
ſꝫ per accidens. iō ē mutatio per
accidens ꝓp mū^{oeꝫ} ti oppo^{rt} qm̄
ſi tin⁹ fuiſſet coeuus fū^{to} r̄lō eēt
coeua utriqꝫ ꝙ aūt nō ſit coeua u
triqꝫ hoc ē p accn̄s qm̄ iſta extreª
q̄ nō ſūt coeua adīuicē & ſic ab ali
o hꝫ aliud ꝙ ſit tin⁹ actoīs & ab a
lio ꝙ ſit tin⁹ noue acioīs. qm̄ ꝙ ſit
tiū⁹ actoīs d^{te} hoc hꝫ qm̄ eſt ens
diſtinctum. ꝙ aūt ſit terminus no
ue actionis hoc hꝫ ex extrinceco
qm̄ alia cauſa ſua ē noua & ita ꝙ
relatio ſit noua hoc nō hẽt p ſe ex
natura ſua. qm̄ tunc eſſet per ſe
terminus mutationis ſed hoc hẽt
ex alia cauſa noua. ideo ē termin⁹
mutationis per accidens tantū.
Ad aliud dico ꝙ generatio ſ̄ quid
poteſt ſumi dupliciter. ꝉ i q̄ītū
mutatio & ſic ē ſolum in quattuor
predicamentis p ſe licꝫ i quolibet
alio ſit per accn̄s. ꝉ ſolū ut ſim² ē
produc° rei ut diſtīguiẛ contra
mūtionē rei ꝓp̄ie dc̄aꝫ. & ſic con
cedo ꝙ ē per ſe i quolibꝫ p̄ito ex
cepto p̄ito actoīs. Hiis uiſ̄ rn̄
deo ad rationes p̄cipales: Ad p̄
mā ↄcedo maiorē Ad ſ̄^{ꝫ} dico ꝙ

r̄latio per ſe nō ſuſcipit magis &
minus: ꝫ hoc eſt per acᵉ & p aliud
puta p ītentionē fōdamēti ꝉ per
remiſſionē. ita ꝙ relatio ītenditur
aliq̄n ad ītentionē fūdamēti ſicut
arguebaẛ Aliq̄n ei remittiẛ ad re
miſſionē fū^{ti} utputa ꝙ duo ſint
eq̄lr̄ albi ītēdaẛ albedo ī uno ecᵉ
ꝙ facti ſūt mi⁹ ſilēs pōt ēt ītēdi ꝉ
remitti ad intentionem ꝉ remiſſio
nem alicuius extremi Ad ſ̄ rn̄
deo ubi pono talem propoſitionē
ꝙ fūdamentū cui nouiẛ aduenit
relatio neceſſario mutaẛ ī aduētū
& q̄n adducitẛ ab aꝝ ꝙ ſine mūtioᵉ
fūdamēti ipſū fūdamentū factū
ē ſimile altri. dico ꝙ mūri: eſt du
placiter. Vno° ad ſe. Aiio° ad al
trū. primo° ē i ab¹ᵉ ſ° ī reſpecti
uis. Et p̄mo° ītendit aꝝ. ꝙ ſ̄ rela
tionem nō ē mū° ī ſubiecto ꝉ fun
damēto ꝝ.

VERITVR Vtrū ubi ſit p ſe tin⁹ mot⁹ loc̄. Et ui² ꝙ non qm̄
nō ſuſſipit mai⁹ neꝫ min⁹ per au
ctorē ſex p̄cipioꝝ nec ē in ipſo
ↄtrarietas. qm̄ ab uno ubi ad ali
ud nō ē maxª diſtēª ſalt ē iẛ q̄cūqꝫ
g° ꝝ: Itē loc⁹ ē p ſe tin⁹ mot⁹ loca
lis. g° nō ubi ↄnā pꝫ qm̄ un⁹ mo
tus gn̄e ē ad unū tiᵐ gn̄e. 2°. h⁹
mō locus & ubi drūt gn̄e: probaẛ
añs. qm̄ motus capit denominaᵉꝫ
a tino 2° h⁹ motus aūt localis diª
a lo°. Tū ēt qz drē motus localis

ſūt drē loci pura ſurſū & deorſū
gº ꝫ. Item nulla forma acqſita
ipartibiliter & idiſidiliꝛ ē p ſe tin9
motus p3 qm̄ motus ē acquiſitio
partis p9 partē 6to b9 ad idiſibile
nō ē motus. ſed ubi acqrif iparti
biliter & totū ſil & ſimiliter deper
drſ totū ſil. pbaſ qz illud depdiſ
totū ſil ꝙ zm ſe totū ē imobili in
uno iſtāti & nūq̄ eit poſt imotu
nec zm ſe totū nec zm aliq̄ partē
eius. ſ3 ubi ē bſt. pbaſ in motu lo
cali ſ mobile i uno iſtāti hēt aliqđ
ubi & nūq̄ p9ea hēbit aliq̄ partē
e9 ipſi9 ubi ſ nō. Si dicaſ ꝙ ſic hē
tur ꝑpoſitū qm̄ uidelic3 ubi dep
diſ totū ſil & p ꝯñs acqriſ totum
ſil. Et ſi dicaſ ꝙ non ſit tūc pars
ipſius ubi quā dicitis q hēt mobi
le i alio iſtāti aut erit i eadē parte
mobilis i qua ꝑmo erat uel i alia.
Si dicatur ꝙ ſit i eadē tūc i2 pars
q eſſet qm̄ hēt ꝯtic idē ubi & tūc to
tū mo2 lo2 pc q̄ eſſēc ꝙ ē ipoſc gº
. Si dicaſ ꝙ ſit i a2 pte q̄ prius eēt
tūc migrabit de parte in partē &
de ſubiecto in ſubiectū ꝙ ē ipoſſi
bile qz accidens nō trāſit de ſub
iecto i ſubiectū: Cōfirmatur
qm̄ ſi aliqd moueaſ ab uno ubi i
aliud quero an maneat ꝑmū ubi
aut nō: Si maneat i quiete & mobi
le recedit migrabit de ſubiecto in
ſubiectū. Si nō maneat nihil ergo
corrūpitur uel deferſ cum mobi
li. Non primum ut uidetur quō

niam ex quo cauſatūr ex circon
ſcriptione loci & loc9 manet i mo
bili uideſ gº ꝙ ubi manet. Si
deferaſ cū mobili tūc ad illud ut
nō eſt motus qz motus eſt ī ſpec
tus nō habenti ubi aūt iprincipº
habeſ. Item ubi ē circūſpectio
copris locantis ꝫ ſ3 circūſcriptio
iſta cōſiſtit i idiuiſibili ita ꝙ quo
cūq3 addito ſ uariato uariaſ iſta
circūſcriptio gº idiuiſibiliter acq
tur nō gº p motum. Item ſi ad
ubi eēt motus ille motus eēt in tē
pore. ſed i quolibet tempore ſūt
infinita inſtancia i actu & in quoli
bet inſtanti ē mobile motū i aliqº
ſibi adeq̄to i actu. ex quo ſeqſ ſi
motus ad ubi eēt poſſibilis ꝙ infi
nita ubi in actu eſſent iam ptranſi
ta ſed ifinita eē actu pfecte ptrāſia
iplicat cotradictionem gº illud ex
quo ſeqſ ꝙ ſit motum eē ad ubi
Dicendū ꝙ iſtans i oi tēpore eſt
in potēcia ſolū & eodēº mutatum
eē i motu ꝑpter qđ d2 ꝙ mobile
dū cōtinue moueſ nō ē in ubi niſi
in potētia. Contra ꝙ l3 inſtans
in tēpore & i actu actualitate prin
cipalitatis ut diſtingitur cōtra p
teritū & futurū l3 nō habeāt actū
ſeparatū. ſed i quolibet iſtāti tem
poris mēſurātis motū alic9 ad ut
mobile ē actu actualitate preſēcie
in ubi ſignato gº ſi mot9 ad ubi
eſſet poſſibilis ſequitūr ꝙ mobile
fuit actu fundatum i infinitis ut

& ꝙ infinita actu ſint ptranſita
ꝯūs ē falſū & cōtra phm̄ 3º b9 gº ꝫ
Item ſi mot9 ad ubi eēt poſſibis
ſequeretur ꝙ mobili exnti uelor
i principio magnitudinis & mobi
li tardo in ſigno medietatis ſpacii
temporis ipſis icipiētibus ſil mo
ueri ꝙ nullā partē magnitudinis
ptrāſibit mobile tardius anteq̄ at
tingaſ a ueloci tāta pōt eē uelo
citas excedēs ex parte ūelocioris
ꝯñs ē falſū & iplicans ꝯtradictioē3
gº & añs. falſitas ꝯſeqnētis p3 Nā
illud icludit ꝯtradictioē3 ꝙ mobile
uelox ſil icipiat moueri cū tardo
& ꝙ attingat mobile tardum p mo
tū āteq̄ exeat ubi i quo icipit mo
ueri. ꝯñā pbaſ. Nam ſi mobile tar
dius i aliqº ptrāſeat ſpacio anteq̄
mobile uelociꝰ aduenerit ad ubi a
quo mobile tardius icipit moueri
illa pars q̄tū cū3 modica ē aliquo
reſpectu ſpācii intercepti iter mo
bile uelocius iprincipio motus &
tardius. ſic ꝙ ſit i decupla ꝑporti
one ſe hñs uolo ꝙ mobile uelociꝰ
excedat i uelocitate mobile tardi9
in xxa ꝑportione. gº i tēpore i qº
mobile tardius ptrāſibit 4am partē
ſpacii itercepti inter terminum a
quo icipit moueri mobile ueloci
us & mobile tardius. mobile uelo
cius ulterius ptrāſibit de ſpacio
ultra tardius per nouem partes
ſpacii equales ſpacio qđ mobile
tardius poniſ ptrāſire ex quo ſe

ꝙ mobile tardius nō tm̄ poteſt p
tranſire de ſpacio q̄tū datū ē anq̄
mobile uelocius eueniat ad ubi i
quo mobile tardius icipit moueſ
Item ar9 p roēs zenonis quas
ponit phūs 6to huius & acciº ſolū
duas. Prima ē iſta ꝙ omne ꝙ mo
ueſ p aliqđ ſpaciū prius ptrāſibt
mediū q̄ attingit finē ſed iſtud me
diū ē idiuiſibile i duo media eq̄lia
gº ꝑus ptranſibit mediū illius me
dii q̄ attingat finē codēº ad zm ar
guā de medio illi9 medii i ifinitū
cū ꝯtinuū ſit diuiſibile i ifinitum
ſed ptrāſire ifinitas magnitudies
ē ipoſſibile i actu gº ipoſſie ē mo
ueri ad ubi za ratio zenoīs eſt
hec ſi motus ad ubi e3 uelociſcim
nūq̄ attingeret tardiſſimū m pbaº
pono ꝙ mobile uelocius excedat
i decuplo mobile tardius in ūeloci
tate cū hoc pono ꝙ uelocius ſil i
cipit moueri a principio magni
a. b. c. & mobile tardius a meº. ſ.
ab ipō. b.. Tūc argº ſic anq̄ mobi
le uelocius aduētū ſit ad. b. moe
tardi9 aliquid ptrāſiuit de ſpacio
extra. b. ꝙ pbo qz ſi adhuc moe
tardū ſit i. b. gº fuit in. b. p tom tē
poris p qđ moe uelocius moueba
de. a in. b. gº i toto illo tempore q
eſcebat & p ꝯñs nō ſil incipiūt mo
ueri tūc accipio tmū illū i quo ē
mobile tardū uel ad qnē ē motū
moe tardū qm̄ mobile uelox eſt
i. b. & uoceſ iſte tm9. c. tunc ſicut

priūs ārgūo anq̄uā mobi^e ūelox
a ūētū ſit ad.c. ꝉ mobile tardum
trāſibit aliquid ūltra.c.ꝉ nihil. Si
nihil g^o ī toto tēpore ī quo mobi^e
uelox mouebat̄.a.b in.c. mobile
tardū qūieuit ī.c. & tūc ſic nō mo
uebat̄. ſed ſuppoſitū erat ꝙ ꝯti^e
moueret̄ g^o neceſſario tranſiuit
aliquid ultra.c. tūc ſit iſte t̄inus d
& ſic ſicut ꝑus ārguā & ꝓcedā in ī
finitū: In oppoſitū ē ar̄ qui ponit
motū eē ad ubi & motū localē eē
poſſibilē. Reſpondeo ūbi ꝑmit
tā aliq̄ ꝑābula. 2° dicā ad q̄ōnem
Primū ꝑābulū ē ꝙ cū oīs mot⁹
ſit a cōtra^o in cōtrariū & ad ubi ſit
mot⁹ Iō ī ubi ē aliq̄lis ꝯtrarietas
nō ꝑ ſe ſed in ꝯparatione ad aliqd̄
extrinſecū ūn̄ aliqn̄ i^a diſtātia acci
pit̄ in cōparatione ad motūm graui
um & leuiū cuius t̄ini ſūt cōcauū
orbis lūe & centrū. Aliqn̄ accipi^a
illa ꝯtrarietas ꝑ ēs appetitū mo^{ts}
puta ut ſi aliquis ītēdat ire ad do
mū & ibi qeſcat ūbi illud qūieſ^c
maxime diſtat ab ubi ī quo īcipit
& hoc dico ī cōparacione ad appe
titū mouētis nec aliter ī ubi ē mo
tus nec cōtrarietas. 2^m ꝑābul^e
ē iſtud quid ē ītelligēdū ꝑ ūbi di^o
ꝙ ūt coīter dicit̄ ꝙ ubi ē circūſcri
ptio corporis locati a circūſcrip
tione loci ꝓcedens ꝑ illā circūſcri
ptionē poſſumus ītelligere tria
Vno^o ipſā circūſcriptionē actiuā
loci q̄ t̄inus ītelligere actiue a loco

ꝓcedere Alio^o poſſumus ītelligē
ꝑ ipam circūſcrptionē ut paſſiue
& tūc ē act⁹ corporis circūſcripti
Tercio^o poſſūmus ītelligere per
iſtā circūſcriptionē q̄dā eē relic^m
ī cor^e a lo^o circūdāte. nec ut eſt ac
tus effec^{ue} ꝓcedens a loco nec ut
ē paſſio locati. ſed ut ē quidē act⁹
īherens mobili capiens diūſitatē
d ſtinctā a loco circūdante locatū
nō tn̄ ꝯſimiliter ut ē effec^{ue} ab illo
& ſic ē gen⁹. Terciū ꝑābulū eſt ꝙ
t̄in⁹ mot⁹ local^e ē dūplex quidem
ītrinſec⁹ qui ūiꝫ acquirit̄ mobili
tāq̄ ſubiecto & ali⁹ t̄in⁹ extrīſec⁹
& ille ē ipē loc⁹: loc⁹ eī nō acquirit̄
mobili niſi ſic^t mēſura extrī^{ca} lo
cus eī ē ī locāte nō ī locato tn̄ ipſe
mot⁹ denoiāt̄ a loco coīter enī ūo
cam⁹ iſtū motū motū localem &
una cā ē qz loc⁹ ē nobis notior q̄
ſit ubi. alia cā ē qz loc⁹ eſt ūndiq̄
cor^i locato aduēt⁹ ſic^t ſi eēt for^a
ſibi īherens. Hiis uiſis po^o dd
as ꝓpoſiciones. ꝑma ē iſta ꝙ ipm̄
ū^r formalit̄ ſūptū acquirit̄ ī iſtāti
h^o ꝓbat̄ ſic illud qd̄ ē aliud & ali
ud ī a^o & ī a^o iſtāti depdit̄ totū ſil^e
ācq rit̄ ī iſtāti. ſed ubi eſt h^{oi} g^o 2c
b^{o2} ꝓbat̄ ꝑ q̄dā rōnē ſuperi⁹ ad
ductā qm̄ ſi mobile ī dūob; iſtāti
būs ē ī eodē ūbi ſaltē ꝑ ptē g^o ꝑ p
tē quiē^t uū ar̄ 5to hui⁹ poīt ī quo
libet in inſtanti eſt ī ū alio & in alio
ſpacio ſibi equali. ūbi ſciendū
quod ipſum ubi q̄uod ipſum ubi

acq̄ri in inſtanti pōt ītelligi dupl^r
Vno^o ꝙ eius acq̄ſicio & eius uia
acq̄ſitiua q̄ ē motus ſit ī iſtanti &
hoc ē falſū. qz motus ē ī tempore
Alio^o qz ipm̄ ubi acq̄rit̄ ī iſtanti
hoc ē ꝙ acq̄ſitū eē ſit ī iſtāti & iſto
modo ipſū ubi acq̄ri^a ī iſtāti Vbi
ſciēdū eſt ꝙ aliter ē ī mobili locali
& aliter ī aliis motibus qm̄ in aliis
motibus t̄inus acq̄ritur q̄tum ad
ſuum eē formale partibiliter qm̄
terminus hēt partem & partem l;
acq̄ſitū eē cui⁹libet partis ſit ī in
ſtanti. In motu aūt locali l; t̄inus
extrinſecus acq̄ritur partibiliter
ſ. locus. tn̄ ītrinſecus motus loca
lis. ſ. ipſū ubi cū no ſit niſi reſpec
tus quidē extrīſecus adueniens
cauſatus a loci circūſcriptione ac
tiua iō uariat̄ ad uariationē ipſi⁹
loci cū igit̄ mobile in quolib; iſtā
ti ſit ī alio & ī alio loco ſic ꝙ nō ſit
dare iſtans ī quo mobile nec aliq̄
pars mobilis ſit ī eodē loco ſicut
prius. Aliter quieſceret ī tēpore
intermedio Igi^a ſeqtur ꝙ ſicut in
quolib; iſtāti locūs ē ali⁹ & ali⁹ ita
ī quolib; iſtāti ſit aliud & aliud u^r
ꝓ eo igi^a ꝙ acq̄ſicio ipſius ubi &
eius uia acq̄ſitiua puta motus ē ī
tempore l; acq̄ſitū eē ipſius ſit ī
iſtāti: hoc nō obſtāte pōt eē t̄inus
motus. Sed ē dubitatio qm̄ nō
uidet̄ differre motus a mūtione
qm̄ ꝑ te t̄inus motus acquirit̄ in
iſtāti licet eius uia ſit in tempore

ideo ego dicam de generatione q^o
nīā eius uia acq̄ſitiua forme ſub
ſtācialis ē ī tempore eius an intro
ductio & acquiſitū eē ē iſtāti dici^a
ꝙ q̄ tū ad hoc nō ē drā. ſed quāt^m
ad hoc qz motus eſt a ſubiecto in
ſubiectū. Mutatio ē a nō ſubiecto
ī ſubiectū ut generatio ꝉ a ſubiec^o
ī nō ſubiectū ut corruptio. ꝉ eciā
pōt attēdi drā ſaltem q̄tū ad aliq^{os}
t̄inos motus qm̄ ī motu acquirit̄
aliquid partibiliter de forma aūt
ſubſtāciali nō ſic ē ſaltē; ſꝑ ſed in
ōni motu hoc ē ſꝑ ꝉ q̄tū ad aliqu ē
t̄inum extrinſecū qd̄ dico ꝓpter
motū localē cuius t̄in⁹ extrīſec⁹
ī locus qui acquirit̄ ptibiliter l; e⁹
t̄in⁹ ītrīſec⁹. ſ. ipm̄ ubi acq̄rit̄ in
partibiliter. In aliis aūt motibus
quilib; t̄in⁹ acquirit̄ partibiliter
eſt eī drā qm̄ in mūtionē puta qn̄
forma ſubſtācialis deb; generari
ꝉ corrūpi r̄q̄rit̄ alteratio ꝑcedēs
nō ſic aūt o; eē ī q^olib; motu l; ali
qn̄ ꝯtingat ī quibuſdā. 2^a ꝓpō eſt
iſta q ꝑ ipſe loc⁹ ꝉ t̄in⁹ motus loca
lis extrīſecus qd̄ idē eſt acquirit̄
partibiliter hoc ꝓbat̄ ōne ꝙ hēt
ptē & ptē acquirit̄ partibilit̄ pat;
qm̄ nō pōt acq̄ri aliqd niſi ſic^t ē
ſ; loc⁹ h; ptē & ptē p; eſt eī ultiā
ſuperficies corporis continentis
ſuperficies autem cum ſit quan
titas diuiſibilis eſt ſimiliter locus
eciam eſt quantitas. Hec pro
poſitio patet ad ſenſum uidens

enim qñ aliqd mobile mouetur
ad aliquẽ locũ ꝙ ꝓmo una pars ẽ
ĩ una parte ſpacii & poſtea in alia
g° ẽ. Sed ẽ dubitacio ↄtra hoc
qm̃ ſuppono ꝙ aliqd corpus pla
nũ deſcẽdat ad aliquẽ locũ. uideꝰ
ei ſenſibiliter ꝙ locus ultimatus
ẽ totus ſil᷑ acq̃ſitus. ſic ꝙ una ps
hꝰ mobilis nõ ẽ ꝓmo in una parte
loci q̃ ĩ alia & ſi tota deſcẽderet &
caderet deorſũ uidens ꝙ utraq̃
pars ſil᷑ ẽ in loco ad quẽ mouetur
& tota torba. dicit̃ ꝙ aliter eſt de
motu mobile mouet̃ de plano ſu
pra iſtã paginã aut ĩ motu q̃ ẽ de
deorſũ ĩ ſurſũ ꝉ ecõtra qm̃ ĩ ꝓmo
motu qz eſt ab añ in retro puta ſi
q̃ de m ꝓmo una pars mobilis eſt ĩ
una parte loci q̃ ĩ alia nec quã alia
pars ut p3 ad ſẽſũ. In alio aũt mo
tu li3 quãm ad ſpaciũ ĩterũ emie3
ſit quedam partibilitas ut ſi lapis
deſcẽdat a3 quõ lapis ꝓmo ẽ ĩ una
parte aeris poſtea in alia & ſic ſuc
ceſſiue uerũptamẽ q̃m ad locum
ultimatũ ĩ quo q̃eſcit pũta ĩ terra
nõ ẽ illa acq̃ſicio ſic partibiliter l3
bñ uia acq̃ſitiua huiꝰ tĩni ſit par
tibiliter. Sed ẽ dubitatio circa
dicta utrũ ꝑ aliquã potẽciam cor
pore manente ĩ loco corpus poſ
ſit eẽ ſine ubi. Et uidet̃ ꝙ non qz
poſitis extremis alicuius reſpec
tus ipſis eciã applicatis qd dico
propter reſpectum extrinſecum
aduenientem neceſſario ponitur

ipſe reſpectus. ſed ubi eſt quidã
reſpectꝰ inter locans & locatum
extrĩſecꝰ aduenieñs ut alibi ẽ oſtẽ
ſũ g° applicatis loco & locato ſe3
g° neceſſario ipm̃ ubi. Item agẽ
te naturali aproximato paſſo diſ
poto neceſſario agt 9° mecc ſed lo
cus ẽ qddã ens nãle cui debetur
agere uel actiẽ nccãio circonſcri
bere g° approximato ſibi circon
ſcriptibili ꝙ ẽ receptibile & paſſi
uum reſpectu circunſcriptionis
actiue puta ipſum locatum ergo
nccãio ſeqtur ꝙ ipſe locus cauſet
iſtam circonſcriptionem in ipſo
locato. ſed ipſa circonſcriptio paſ
ſiua nihil aliud eſt quã ipſum ubi
ergo ẽ. Ad opm qm̃ ſicut de
us conſeruabat illos tres pueros
ſcili3 ſidrac miſac & abdanago ꝙ
in igne exiſtenꝰ non comburent̃
ita ꝙ fuit preciſum agens nãle ap
proximato paſſo diſpoto a ſua ac
tione ita põt circumſcribere iſtã
actiuitatem loci in locatum ꝙ lo
cus non cãbit iſtũm niſi in locato
Reſpondeo ubi pono duas ꝓ
poſiciones. Prima eſt iſta qd
ſecũdum uiam nature non ẽ poſſi
bile ꝙ locato exiſtente in loco ip
ſum non habeat in ubi loco patet
ꝑ rationem iam factam qm̃ agẽs
naturale approximatum paſſo di
ſpoto 2m uiã ñe nõ põt nõ agere
2a ꝓpõ ẽ ita ꝙ ꝑ põ3 dei ẽ ho poſ
ſic optiẽ ꝓbat̃ oẽ ab ꝗ ña alio

iſta iã ſunt ſupius probata: & ad
multas iſtãtias & deductas rñſũ
ſ3 locatũ ẽ ꝓus ipõ ubi & ſim3 lo
cus ẽ ꝓus ipã circũſcriptione ac
tiua & diſtĩcta ab ipis. g° deꝰ pote
rit facẽ ꝙ ſit locus & locatũ etiam
aproximata & tñ ꝙ locatũ nõ ha
beat ubi formalit̃. ita ꝙ tũc tlẽ lo
catũ nõ erit alicubi formalr̃ hoc
ei nõ hẽbit aliqd ubi. erit tñ alicu
bi quaſi fũdamẽtaliter hoc ẽ qm̃
erit ĩ alio loco. Et ꝑ hoc põt ſol
ui una rõ. Nã ſeparato tlĩ ubi tlẽ
corꝰ ꝉ ẽ alicubi ꝉ nõ alicubi. ſi eſt
alicubi g° hẽt aliqd ubi qm̃ alicu
bi ↄponit̃ de alio & ubi. Si nõ eſt
alicubi g° ẽ nullibi ſ3 eẽ nullibi nꝉ
aliud ẽ q̃ eẽ ĩ nullo loco g° ꝑ ↄñs
nõ eẽt in loco qd ẽ ↄtra poſitum
Solutio p3 ꝑ iam dcã qz hoc po°
mõ eẽ ĩ loco formlr erf3 bñ fnmta3
hoc ẽ qz eẽt ĩ aliquo loco. Ad
rõẽs alias rñ° & dico ꝙ oẽs proce
dũt 2m uiã nature. alit̃ aũt eſt lo
quẽdũ 2m nã3 & 2m dei potentiã
Hiis uiſis rñ° ad rõẽs pñcipa
les: Ad ꝓmã dico ꝙ non ſeq̃t̃ ubi
nõ recipit maiꝰ ne3 minꝰ ergo ad
ipm̃ nõ ẽ motus cũ quãtitꝰ nõ ſuſ
cipit maiꝰ & minꝰ niſi ſolũ exten
ſiue unde etiam ipm̃ ubi ſuſcipt
maiꝰ & minꝰ quaſi fũdamẽtaliter
quãtũ ad locũ niſi ꝙ locus ſit ꝓꝓ
e fũdam pſiũs ubi. ſ3 qm̃ fũdat̃
in i° ꝙ ẽ ĩ loco pũta ĩ locato p3 ẽt
quomodo in ubi eſt contrarietas

qm̃ fuit iam declaratum hoc ĩ pa
rabolis Ad 2m dico ꝙ uniꝰ mo
tus eſt tantum unus terminus ĩ
trincecus & iſte terminus eſt in
motu locali bñ autem poteſt hrẽ
duos terminos unum intrinſicũ
& alium extrinſicum. Ad 3m
dico ꝙ l3 ubi q̃tum ad ſuum eſſe
formale inpartibiliter acquiritur
tñ quantum ad eſſe fundamẽtale
puta quantum ad ipſum locũ par
tibiliter acquiritur: Vnde ſicut fuit
declaratum. Non o3 ꝙ in oĩ motu
terminus intrincecus partibiliter
acquiratur quod dico propr mo
tum localem qm̃ in aliis eſt bñ da
re terminum intrincecũ partibili
ter acquiſitum. l3 bene eius uia ẽ
partibilis q̃ quidem partibilitatẽ
habet ex ſpatio ſuper quod eſt
motus ut p3 6° hꝰ. Et cũ addu
citur ꝙ nullum inſtans acquiſitũ
eſt terminus motus um̃ eſt ſumẽ
do li acquiſitum ꝓ acquiſitione ꝑ
uia ut ſic dicamus ꝙ cuius acqui
ſicio eſt in inſtanti ipſum non eſt
terminus motus & hoc eſt uerum
ſumẽdo aũt acq̃ſicionẽ ꝓ acq̃ſito
eẽ ao3 non eſt uera. Et cũ adducit̃
ꝙ ad ĩdiuiſibile nõ ẽ motꝰ um̃ ẽ ſi ſit
ĩdiuiſibile de genere q̃titatis. Et ſi
ſit indiuiſibile formaliter & fũda
mẽtaliter l3 aũt ipm̃ ubi ſit ĩdiuiſi
bile fort3 nõ tñ fũ3 q̃tũ ad locũ q°
ſit eꝰ fũm ut dcm̃ ẽ. ad ↄfir°3 dic° ꝙ
trãſlato mo° ubi corrũpit̃ ꝉ ad loci

deciſioē; ꝑ mobilis ꝑ per motū lo
calē. ubi ei ē eē locati ꝯmēſuratiue ī
hoc loco ſ; r̄ cedēte locato iſta con
mēſuratio & iſtud eē ad hūc locū
deficit p motū localē corpīs loca
ti & iō eſt fallā ꝯn̄tis. locus ei non
deficꝫ gº ubi nō deficit Ad 4ᵐ
unus dicit ꝙ lic; iſta circūmſcrip
tio q̄ ē ubi ꝯſiſtit ī idīſiᵗ ī cōparati
onē ad locū & ad polos & ad ītelli
gētiā mouētē celū a q̄bus locꝰ ca
pit ſuā īmobilitatē ut dicit tamen
ī ꝯparatione ad partes quātitatiᵃˢ
mobilis acquirentis ubi diuiſibiᵉ
& dīſibilr̄ acq̄ rir̄ hec ille. Sed hoc
nō capio ut p; p quādā rationem
adductā & iō dicas ſicᵗ ad ſ̈ᵃ³ dix
imus. Ad 5ᵃ³ dico ꝙ nō ē icōue
neīs ꝯcedre īfinita ubi ꝑ infinitas
partes ſpatii actūalr̄ actūaliᵗᵉ pre
ſētialitatis eē per trāſita dūmodo
per accidens. Ad cuius euidē
tiā ſūt duo notāda Primum no
tādū eſt quot modis ꝯtīgit īdiſibiᵉ
ītelligi ī actu dico ꝙ tripliꝛ unoº
ꝙ habeat eē actu ſeparatū & hº ē
īpoſſibile. ſ̈ᵒᵒ dicit̄ īdiſiᵉ eē actu
actualitate tīnaoīs & ſic īdiſiᵉ qd̄
tiat ꝯtinuū dicit̄ eē ī actu. 3ᵒᵒ dici
r̄ īdiſibile ī actu ꝙ actū ꝯtinuat pa
r̄tes linee. ſ; hoc ꝯtīgit dupliciter
Vno modo ſi mobile aliquod q̄ eſ
cit in aliquo ſigno continuante u
nam partem linee cum alia & tūc
mobile dicit̄ ꝓpe figurare pūctū
in actu q̄n actu pauſat ſup aliqd̄

pūnctum. Alio modo indiuiſi
bile continuans partes magnitu
dinis dicitur eſſe actū actualitatē
preſentie & iſto modo q̄libet pūc
tus in linea ē in actu & inter iſtas
actualitates eſt gradus. qm̄ pria
ſi eſſet poſſibilis eſſet maxima. ſ̈ᵃ
eſt poſſibilis ſ; minor ꝑma 3ᵃ eſt
minor zᵃ. ſ; 3ᵃ autē actualitas eſt
minor omnibus. Ideo ſ̈ modum
loquendi aꝛx & cōmentatoris indī
ſibile ꝯtinuans partes alicuius ꝯti
nui eſt in potentia ꝙ eſt intelligē
dum in conparatione ad actualit
atem ꝰ quam terminat. zº eſt
Notandum ꝙ in quolibet contin
uo ſunt partes duplices eiuſdem
quantitatis & eiuſdem proportio
nis ut habet̄ a comentatore 3º hu
ius capitulo de infinito & 6ᵗᵒ huꝰ
caº 6ᵗᵒ & 8º & ſ̈ hoc igiᵗ in quoli
bet continuo ſūt partes duplices
quedam finite & quedam infinite
utrum; . eſt de ratione continui
Infinitas enim in eſt ſibi ſ̈ partes
eiuſdem propoſitionis quando ē
diuiſibile in infinitum. finitas ue
ro in eſt ſibi ſ̈ partes eiuſdem qu
antitatis. Ex quo patet quomoᵈ
finitas & infinitas ſunt paſſiones
quantitatis quoniam uidentur ꝯ
trariari ut patet ꝙ non eſt ſecūn
dum idem patet eciam quomodo
in motu nōn eſt dare primā par
tem nec ultimam & patent ꝓpter
iſta multe contrauertie in phiſiᵃ

(·6ᵘ) liber phi^{ci}. ſub unica q̄m q̄ne
· ſ. utrum quodlibet continuum componat̄ ex
ſemp indiuiſibilibꝰ · et diuid̄ in ſemp diuiſibilia·

Hiis gº poſitis dico ꝙ tranſire in
finita in actu ſolū actūaliᵗᵉ pūtis
ſ· nō ſignificādo ea p actualitate;
hēſſere nō ē īꝯuēiēs ſaltē p accn̄s
Qualiter aūt p accn̄s īfīta ſūt per
trāſita ītelligēdū ē ꝙ parᵉ iſte eiꝰ
dē ꝓportionis appꝛhēdūr̄ a partil
bus eiuſdē quātitatis. Nūc autē
ptrāſitio q̄ fit p motum ſup aliqua
magnitudine p ſe ꝯpetit magnitu
dini. ſ̈ q̄ ē īfinita q̄ finitatē capit
ex ptib; eiuſdē q̄titatis ita ꝙ illa
īfīta nō pūt ptrāſire īq̄ᵐ talia ſ; ī
quāᵐ appꝛhēdūr̄ a partib; eiuſdē
q̄titatis q̄ ꝯſumūt totū & ſ̈ quas
totū eſt finitū. Ad 6ᵐ dico ꝙ
ſupᵗᵒ ꝙ uelocitas mobilis poſſit
ītēdi ī ī initū nō ē dare aliquā par
tē ſignatā quā tardius poſſit per
trāſire ar̄q̄ attingat̄ nᶜ ex hoc ſe
q̄ r̄ ꝙ atingat̄ an̄q̄ aliquā partem
ptrāſeat. qm̄ in ſpacio q̄tinus ex
natura ſua ē īfītū dīſibilis o; qd̄
ſint partes īdeterminate & uage
Vn̄ īfītū īq̄ntū īfītū in eo ſunt
partes īfīte & īdeterminate. & iō
quātū cū; uelox īſequēs tardum
excedit in uelociᵗᵉ dūº ptrāſeat p
mot ūaliud ptrāſibit mobile tar
diꝰ ar̄quā atingat̄ n^{a3} autē partē
ſignatā ꝯtingit dare & hº ꝓbatur
roē. Ad rōnes zenoīs r̄nº ad
p̄mā pt; q̄uō īfinita pt eē pōtrāſi
ta p iā dcā. Ad ſ̈ᵃ³ q̄n diᵗ ꝙ mobi
le tardius ū ꝯcedo. & q̄n ultiꝰ arᵗ
p eādē rōᵉ gº nūq̄ attinget. dico

ꝙ nō ſeꝗ ſ; ē fallā ſ̈ q̄ ad ſimᵗ ſoᵐ
ei iſtud ſ̈q̄ r̄ attēdeᵖ ad iᵐ ꝓceſſū
ſ. ꝙ mobile uelox & mobile tardū
diuidūt ſpatiū ſ̈ partes eiꝰ dē ꝓ
portioīs. & ſ̈ hoc uerꝫ ē ꝙ nūquā
attigēert̄ Vn̄ nō ſeq̄r̄ nō attigit̄
ſ̈ iſtas partes. gº nō attigit̄ nō ſe
q̄r̄ ut dctm̄ ē un̄ iſta īfītaº accidit
magītudiᵗ ut ipā ē ptrāſita ſic at
tēdēdo aūt ab ordine partiū uide
licet eiꝰ dē q̄titatis ſ̈ quas ē totū ī
finitū & ptrāſibile q̄ partes ꝯꝑhē
dūt illas eiꝰ dē ꝓportionis bn̄ ē at
tīgibile & ptrāſibile

Explicit. 5ꝰ. phiꝝ. Incipit. 6ꝰ.

P RO·EVIDENTI
A. Sexti libri. q̄ro iſ
tā queſtionē. utrum qd̄ ·unica· 6º·
libꝫ ꝯtinuū ꝯponat̄ ex
ſp diſiſibꝫ & diuidat̄ in ſp diſibilia.
Et uidet̄ ꝙ nō qz tūc ſeᵗ ꝙ īcōtīo
eēnt aliq̄ partes deo ignote. ꝯn̄s ē
falſū. gº & an̄s. falſitas cōſequētis
p; qz deꝰ nihil ignoᵃʳ aliꝛ eēt ipſe
deus ꝯſequēᵃ probat̄ qm̄ omnes
parteſ quas deus cognoſcit ī con
tinuo uel ſunt diuiſibiles uel indi
uiſibiles. Si indiuiſibiles habe
tur propoſitum. Si diſibiles cum
omne diuiſibile ſit diuiſibile in
aliqd̄ aliud a ſe ergo per cōſeqēs
ultra partes omnes. quas deus
ſiit in contīno ſunt alie: partes ſ;
ille partes que ſunt alie ab oībus

aſſē ab oīb9 partib9 q̄ ſūt deo cog
nite ſūt a deo ignote. Item ſi li
nea diuidaꝛ fiūt duo pūcta i actu
ſ3 certū ē ꝙ pūctus nō diuiditur
cū ſit idiuiſibil' g° iª diui° cadit i
ter duo pūcta·ſ3 iꝛ iſta duo pūcª
poſt diſioē3 nō ē meᵐ ut p3 ꝙz ſi
iᶜ linee adīuicē applicēꝛ g° nᶜ ꝑus
aū diſioᵉ³ erat aliqd meᵐ· Cō
firmaꝛ.qz qñ linea dīdiꝛ q̄ro ſup
quit cadit diſio ꝉ cadᵗ ſup pūctū
ita q̄ unus pūct9 fiat duo p diſio
nē ꝉ cadit ſup duo pūcta i pō i liª
q̄ poſt ea p diſionē fiūt i actu ter
minaª.ñ pōt dici ꝑᵐ qm̄ punc
tus ē oīō idiſibil' ſi deꝛ ꝭ hec pro
poᵐ: In oppoſitū ē aꝶ 6 h9:
Reſpōdeo.ubi itēdo ſic ꝓcedere

Primo iq̄ recitabo opinionē ꝺi
cōtradicētē opioni ariſt· 2° pre
dcā opio īpꝓbabiꝛ & poneꝛ opio
ꝑꝛa. Tercio ex hoc uidebitur
utrū idiſibile ſit imediatū idiſibi
li. Quātū ad ꝑᵐ articulū ſciē
dū ē ꝙ eſt una opio fris geraerdi
odonis q poᵗ cōtinuū ꝯdā ꝯpoᵐ
ex idiuiſibilib3 & reſolui i idiſibi
lia.hoc ſic ꝓbat multiplicīꝛ .ꝑ mo
ſic. In oī orᵉ eſſēcialis depēdētie
ē ſtatus ad aliqd ſimpliciter ꝑᵐ
iordiē i° nō depēdēs ꝉ ab aliq° a°
ii° orᵉ uel gñe ſ3 ꝯtinuum totum
depēd3 eenliter a medietatibus &
iſte medietates ab aliis medietati
bus ꝯ° erit neceſſario dare aliqd
ꝑmū ſimpliciter idepēdens .ſ.ali

q̄uā partem q̄ ē nullo modo eſt
tota. Talis autem pars oportz
ꝙ ſit indiuiſibilis aliter non eſſet
ſimpliciter ꝑma g° ꝛc. aº ꝓbaꝛ
qm̄ eſſencialis dependencia ē illa
in qua poſterius dependet a ꝑori
ſic ꝙ cōtradictionē iplicat eē poſt
terius ſine ꝑori. Et ꝙ i tali ordine
ſit primum ſimpliciter patet quia
eſſencialis dependencia retinet ef
fectum i eſſe & nullum effectum
ſic retinet niſi terminatum in eſſe
Et hec eſt propō aꝶ 6° meᶜᵉ. hᵉˢ
ꝓbatur· qm̄ unus cubitus depē
det a duobus ſemicubitis ſic qd
cōtradictio eſt cubitum eſſe & ſe
micubitum non eſſe: iſta autē rō
faciliter ſoluitur. Hec enim pro
poſi° tenet in cauſis efficientib3
& extrincicis. Non autem intrin
cicis partes autem continui non
cōparrantur ad cōtinuum ſicut
efficiens uñ aꝶ p illā ꝓpoſicionē
primo de cauſis efficientibus ſiᶜ
ꝫt patet 6° meᶜᵉ. Item ſic ſ. cōē
totum componitur ex partibus
ꝉ magnitudinibus .multitudine
ifinitatis ſicut cōpoīꝛ cubitus
ex duobus ſemicubitis cum mag
nitu° ſit ifinita ſ3 nullū cōtinuū
eſt: magnitudo actu ifinita ſexto
h9 ergo & cetera: maior includit
predicatum in ſubiecto ſicut &
duo ſemicubiti reddunt q̄titatē
cubiti ſic magniᵉ ifite multidie
reddūt magniᵉ³ ifitā uñ nūq̄ ex

ifinitis pōt ſi intrī nec ecōuerſo
ꝛc. Itē 3° ſic. ꝯtiᵐ pñt eē ultiāte
diuiſū: g° nō diuiſibile ē ifinitū
ꝯña p3. ſed añs ꝓbaꝛ omēs poſſibi
litates ad ſe nullū ordinē hñtes q̄
rū q̄libet pōt eē ad actū reducta i
iſtāti pñt eē ad actū reducte i iſtā
ti: ſ3 oēs diſibilitaº ꝯtiⁱ ſūt q̄dā
pᵉ poſſibilitates nullum ordinem
hñtes eſſēcialem & quelibet illarū
pōt eſſe ad actum reducta in inſtā
ti a ergo ſimul poſſunt eē ad actū
reducte in inſtanti a·maior proba
tur quoniā omnes poſſibilitates
non habent incōpoſſibilitatē qm̄
ſimul poſſunt reduci ad actum ni
ſi dicatur ꝙ eſſet ordo ſuppoſicio
nis ſᶜ ꝙ una non poteſt reduci ad
actum niſi prius reducitur poſſi
bilitas altera non reducta minor
patet quoniam poſſibilitates non
habent eſſencialem preſūptionē3
quia utraque poteſt ad actū redu
ci altera non reducta puta hec ſiue
iſta Item 4° ſicut omnis potenª
poteſt ꝯponere ꝯtinuū ex partibus
ſuis omnibus et ſingulis: poteſt
ipſum reſoluere in omnes & ſigu
las partes ſuas· ſed omnis potēcia
diuina poteſt conponere continu
um ex omnibus & ſingulis parti
bu3 ſuis ergo poteſt reſoluere ꝯ
tinuum in omnes partes ſuas et
ſingulas· maior patet. quia per e
aſdem cauſas p quas unūm qdꝙ
conſtituitur per eaſdem poteſt

deſtrui. minor probatur. quoniā
uel in continuo eſt aliqua particu
la et aliqua unio que eſt a deo uel
que non eſt a deo. ſi primum hēō
propoᵐ. ſi ſecūdū g° illa erit icre
ata & creata ꝙ eſt inconueniens

ſecundo qm̄ querā de illa par
ticula et deiª unioē una quā diˢ
nō eē a deo ſi de9 pōt illā reſoluē
i pᵉ ſuas omes ꝉ nō. ſi ſic hēꝛ pro
poᵐ. ſi nō g° aliqd ageus ꝑ9 pōt
uincē q̄ de9 dīdē 2° itm̄ arguā ut
prius qz p q̄cū3 pō3 ptes conti
poſſūt ꝯiūgi p eādē pñt ſepari·
cōfirmaꝛ oē3 rē creatā pōt deus
ſepare ab aª q̄cū3 q̄ nō ēiª res ut
depēd3 ab ea. ſ3 q̄lib3 pᵉ ꝯtiᵗ diffe
re ab aliis & non depēdet ab eis
i eē g° deus poterit ſepararare q̄li
b3 ptē ꝯtiⁱ ab alia: Cōfirātur 3ª
qm̄ nª pō paſſiª i reb3 nālib3 exceᵗ
poteᵃ³ dei ſ3 ꝯtiᵐ ē i poteª paᵘª ad
diuidēdū g° illa poteª nō excedit
poteᵃ³ dei & ſic deus poterit diui
dere. Item ōne meſurabile per
reduplicatioē3 idiuiſibiliū ꝯponiᶻ
ex idiuiſibilibus. ſed ꝯtinuum eſt
huiuſmodi g° ꝛc. minor ꝓbatur
ſic. omne indiuiſibile poteſt loca
liter moueri ſuper ſpatium ergo
poteſt menſurari ſpatium per re
duplicacionem indiuiſibiliū. añs
probatur ſic oē uariās ſuū ꝑpū
ſcitū pōt ſup aliq̄ magnitudinē loca
lr mo' pōt qm̄ nº aliud ē moueri
lolr q̄ uariare ſuū ſcitū que hᵇ i lo°

ſ; idiuiſibile eſt h9ˢ p; qm̄ ſi linea
moˣ p9 pūctus q ē ultimus linee
eſſ; dēteriatū ſitū ī linea ſup qua;
mouetur cū aūt tota linea moueˣ
neceſſaīo & pūct9 mutat ſitū ſuū
gᵒ ꝛc. hocidem poſſ; probari de
ſpera tāgēte planū ī puncto nulla
ei r̄pugnātia ē q; ſit ī nā aliq̄ ſpera
una et aliq̄d corpus planū et iſta
duo applicēt per cōtactū ille aūt
cōtactus nō erit niſi punctualiter
ut ꝓbari poteſt geometrice qm̄ ſi
dicēr ꝙ ſe tāgerēt plus q̄ ī idiuiſiˡ
ſeq̄rer ꝙ planū et nō planū eēnt
eq̄liṙ applicata qd̄ ē īpoſſibile
Itē ſi cōtiᵐ eēt diuibiᶜ ī ifitū & oīa
cōtiᵃ eēnt eq̄lia. ꝯn̄s ē fl̄m gᵒ & an̄s
ꝯn̄a ꝓbaṙ ſic qm̄ eēnt cōpoſita ex
ptib9 nūo et magnitudiē eq̄libus
numero. qz in quolibet eēnt ptes
īfinite & ꝙ pn̄t accipi ī maiori pn̄t
ī miōri cū nō poſſit dare mai9 ī fi
nito eēnt ei eq̄les magnitᵉ quia ſi
eēnt maiores partes unius quā al
terius puta ī duplo ille partes di
uiderēt ī medietates & p ꝯn̄s ī uᵃ
medietate eēnt īfinite partes & in
alia ſilṙ et ſic eēt dare mai9 īfīᵒ q̄ᶜ
ꝛc. Itē īpoſſibile ē cōtiᵐ eē actu di
uiſū ī īfinitū gᵒ īpoſſibile ē ipſum
diuidi īfinitū ꝯn̄a ꝓbaṙ. qm̄ qd̄
īpoſſiᶜ ē fcm̄ eē īpoſſiᶜ ē fiˡ ꝑo celi
et mūdi. S; ꝯṙ iſtā cōcluſionē arˣ
ſc; ꝙ ꝯtiᵐ n̄ cōpōaṙ ex īdiſibilib;
nec reſoluiṙ ī īdiuiſibiᵃ ꝯō reſol
uaṙ īſēper diuiſidiᵃ. hanc probo

ꝓpter roēs aꝝˡᵉ quas poit in iſto
6ᵒ pᵃ rō ſic formaṙ a ꝯm̄taᶻᶜ illa
ex q bus ꝯponiṙ cōtiᵐ diuidūṙ in
ultiᵐ & ī hn̄tia ultimū: ſed pūcta
nō pn̄t diuidi ī ultiᵐ nec hn̄t ul
ultiᵐ gᵒ cōtinuū nō diuidiṙ nec ꝯ
poᶻ ex īdiſibilibus. maior ꝓbaṙ
per aꝝ & diffiᶜ³ cōtinuoꝝ. contiᵃ
ſunt quoꝝ ultiā ſunt unū ſp ſiṙ
gᵒ illa q̄ ſunt cōtiᵃ hn̄t ultiā. aliud
ē a ſ ultimū & hn̄s ultimum et hᵒᶻ
p; qz tunc indiuiſibile eēt diuiſiᵉ
& ecōuſo. ꝙ ē fl̄m gᵒ ꝛc. Itē illa
ex q bus cōtiᵐ cōponiṙ ſūt ſe tan
gētia tactu cōtiuitatis & ex illoꝝ
tactu reſultat magnitudo: ſ; pū
ta uel īdiſibiᵃ nō pn̄t cōtinuari nᶜ
cōtiguaˣ! nᶜ ex eius tactu r̄ſultat
magnitudo. gᵒ ꝛc maior p; per di
finitionē cōtinuoꝝ uñquito h9 q̄
cū; ſūt cōtiᵃ ſūt cōtigua minor ꝓ
baṙ qm̄ ī q̄lib; ꝯtactu ꝉ totū tāgit
totū ꝉ nō uel pars partē uel pars
totū. ſ; puncta nō tāgunt ſe ſᵐ p
tē cū nō hēant partē. ſi gᵒ ſᵐ to
tū ſic eoꝝ tact9 erit ſuperpoſitio
& ſic nō facient magnitudine; qm̄
de roē magnitudinis ē ꝙ oēs parᵉ
ſint ī ſitu diſtincte cū oīs magniᵒ
habeat partē extra partē. Iſta rō
declaraṙ coiṙ hᵒᵒ uerū ē ꝙ de uei
tate ſōnis minor propō poteſt ad
duci cōtraphm̄ niſi aliṙ declarareˣ
qm̄ duo corpora ſe tāgūt ī ſuper
ficie gᵒ ſuperficies erit ps corpor
is cui9 oppoſitū intendit probaᵉ

Item due linee ſe tāgūt ī pūcto
tātū gᵒ pūcta ſūt partes linee cu
ius oppoᵐ ꝓbare ītēdit gᵒ uideᵗ
ꝙ rō phī militet ꝯtra eū. uñ ſi rō ī
telligaṙ bn̄ & reducaṙ ad ꝓpoſitū
qd̄ habuit & nō ad uerba tranſlati
onis nō dubito ꝙ demūſtrat uon
ei accipit partē ibi ꝓpe ſed uocat
partē eē omē illud q̄ ē aliquid p
ſe alicuius dū tñ nō ſit totū. Et ſi
dicaṙ ꝙ oē ꝙ ē aliquid alic9 p ſeꝉ
ē totū ꝉ pars. dico ꝙ falſū ē qm̄ ti
n9 rei nō eſt ipſa res nec pars ei9
ꝓpe dcā. ſic dico a ſiṙi cū pūctus
ſit tīnus linee nō eſt pars linee nec
idē ꝙ ipā linea. ſed eſt tīnus tm̄ cō
tinui ſimiliter de īſtanti dico tem
poris de mūto eē reſpectu mot9
ꝓpō gᵒ phī ſic ītelligiṙ q̄ ilᵃ q̄ ſe
tāgūt ꝉ zᵐ totū tāgūt ſe uel ſe tā
gūt zᵐ aliquid ſui & zᵐ aliquid
non ſed pūcta nō ſe tāgūt zᵐ ali
quid ſui & zᵐ aliqd nō cū pūct9
ſit ſimplex & indiſibilis gᵒ tactus
pūctoꝝ ē ſ ſe totū & ſic eoꝝ tact9
eᵗ ſuppō & ſic p ꝯn̄s nō facit mag
nitudinē. qm̄ oīs magnitudo hēt
partem extra partē. Ex ſuppoē
ei; nō cāᵃ magnitudo hn̄s partes
extra partes. uñ ex ſuppoē linee
ſup lineā nō pōt fieri magnitudo
in latitudine ſimiliter ex ſuppoē
ſupficiei in ſupficiem nō pōt fieri
magnitudo ī ꝓfūdū cū gᵒ pūct9
ſit īdiuiſibilis zᵐ latū & ꝓfūdum
tactus ipſius cūm aliquo puncto

nō facient magnitudinem quoniā
tactus illius cum aliquo puncto ē
ſuperpoſitio & ita declarat ꝯᵗᵒᵃ 6ᵒ
h9 racionem iſtam ꝯᵗᵒ zᵒ. Et ſi ob
iciatur quoniam tamen due linee
ſe tangunt eſſent ultima eoꝝ ī eo
dē ſitu qd̄ eſt falſum quoniā tūc
eſſent unum & p conſequens due
linee quando ſe tangerent eſſent
continue quoniam continua ſunt
quorum ultima ſe tangunt ꝉ ſūt
ſimul gᵒ ꝛc. Reſpondeo & dico ꝙ
lic; ultima duarum linearu; ſe tā
gentium ſint in eodem ſitu non tñ
ſunt unum qz actualis diuiſio cu9
libet linee fit per duo puncta & q̄
diu puncta remanent in actu ta;
diu linee ſūt diuiſe eſto ꝙ pūcta
ſint in eodem ſitu. Si autem punc
ta non remanerent niſi actu tunc
tales linee erunt continue Ter
tia ratio ſit iſtā ſi continuū cōpo
neretur ex punctis tunc diuideret
in puncta cōſequens ē falſum gᵒ
& antecedens. falſitas cōſequētis
p; qm̄ ſi cōtinuū diuideretur in
īdiuiſibilia tūc īdiuiſibilia nō ſolū
eſſent contigua immo eēnt contiᵃ
Aliter cōtinuū nō diuideretur ī
ꝑ ſed īdiuiſibilia nō pūt cōtinuari
ut ꝓbatū ē gᵒ ꝛc. Iſta tñ rō parꝝ
differt a p̄cedētib;. Reſpōdeo
ad roēs fr̄is gerardi qz ipſe nitiṙ
ſoluere p̄dictas roēs dicit enim ꝙ
in iſta diffinitione continuorum ī
qua dicitur ꝙ cōtinua ſūt quorū

ultima ſũt ſil ũel ũnũ ultimũ nõ
dĩ accipi p aliqua parte eiuſq̃ cõ
tinuaẽ alteri ſ; p drã loci diſcretiã
ſic q ãñ iſti⁹ & retro illius ſũt om
nino ũnũ. uel ſurſum ũniũs & de
orſum alterius. & hoc ẽ poſſibile
puncta ↄti ſ. ſuperficies lineas adĩ
uicem & iſtãtia i tempore. qm̃ licʒ
iſta ſint induiſibilia ẜ partem quã
titatis ſũt tñ diuiſibilia ẜ drãs diſ
cretiuas loci uel temporis. ſicut ap
paret q ſuperficies diſtin p itus
& ext dicimus nũq̃ q corpus eſt
ĩfra ſuperficiẽ & nõ extra. ſed cor
pus tangens ẽ extra & nõ intra &
ſic ſuperficies diuiſibilis exiſtens
diuidiẽ & didiẽ p intus & extra
Item pũctus q ẽ in medio põt ter
minare ſemi dyametrũ uenientem
ex parte dextra nõ tñ tẽiãdo exp
te ſiniſtra. Hoc pmiſſo tũc ad roẽ;
phĩ dico. q ĩ iſta roẽ ↄtinuorũ qua
dicitur q ↄtinua ſunt quorũ ultiã
ſunt ſimul, non accipitur ibi ulti
mum pro aliqua parte ipſius qua
cõtinuatur alteri. ſed pro differẽ
reſpectiua loci ita q ante iſtius &
retro illius ſunt omninõ unũm &
ſurſum iſtius & deorſum illius &
hoc poſſibile eſt cõtari puncta

Sed q iſta ſolutio nulla. ſit ui
uel enim itendit per dextrum &
ſiniſtrum ĩ punctis duas relatio
nes fundatas in punctis uel ſpaci
um in quo ſunt puncta l ipſam rẽ
pũcta l aliquod alterũ abſolutum
quod non eſt idem totaliter cum
puncto. ſed eſt aliquid eius. puta
pars l terminus. ſi primum. ſ. q duo
puncta ſint cõtinua quorum dex
trã uni⁹ & ſiniſtrum alterius ſũt
unũ accipiendo dextrum & ſiniſtrũ
pro reſpectibus fũdatis ſuper
duo puncta hoc nil eſt dictũ qm̃
iſte due relationes non ſunt omni
no unum. ymmo ſũt due diſtinc
te habitudines hñtes duo diſtincta
fundamẽta. Iſti eñ duo reſpectus
ſũt reſpectus roĩs ↄtinuitas. antẽ
ẽ ex nã rei. ſi aũt accipiat dextrũ &
ſiniſtrũ pro ſpacioſo quo ſũt pũc
ta. ſic. ſ. q pũcta ſint ↄtinua qm̃ ſi
tus ĩ quo ſumaẽ unũ a dexteris ẽ
oĩo idẽ cũ ſitu ĩ quo ſituaẽ aliud a
ſiñris hoc nil ẽ dcm̃ qz tũc ũrq
pũctus hrẽt totaliter eũdẽ ſitum
& ſic talia duo pũcta nõ facerent
magnitũdinẽ hñtẽ partẽ extra p
tẽ cum pũcta ſit totalr ĩ eodẽ ſitu
qm̃ ſitus ẽ totalr indiuiſibilis ſicut pũc
tus. Si aũt accipias p dextrum & ſi
niſtrũ pũctorũ ipã mẽt pũcta hoc
nil ẽ dcm̃. qm̃ ſi duo pũcta fierẽt
totalr idẽ ĩpoſſibile ẽ q ex ipis reſultet
aliq̃ magnitudo. Si uero accipit per
dextrũ & p ſiniſtrũ pũctorũ ali
quid ad eorum ipõrũ. ſ. q duo pũcta ſit
ↄtinua qñ dextrũ id ẽ illud q ẽ a dex
tris. Et ſiniſtrũ alterius id ẽ illud
q ẽ a ſiniſtris ſũt oĩo ũnũ hoc etiã
nil ẽ dcm̃ qz imaginaẽ q ĩ pũcto ſit
aliq̃ duo & q pũctus ſit diuiſibilis &
illud qd ẽ a dextris & ĩ illud qd ẽ
a ſiniſtris. Itẽ accipio tria pũc
ta q̃ ſi eẽnt cõtinua ut ipſe ponit
tũc l utrũq extremum tangit to
tũ medium aut aliquid ipſius l
nihil. Non ẽ dicẽdum q nihil qz
tunc non continuerẽtur qz onti
nua ſe tangunt tactu cõtinuitatis
nec eſt dicẽdum q tãgũt aliquid
& aliquid nõ qz tũc pũctus diuide
retur in duo g° ſequitur q ũtrũq;
extremum tãgit totum medium
& per ↄñs erunt in eodem ſitu in
diuiſibili cũ ipõ medio qz ĩpoſſi
bile eſt q aliquid totũm tãgat ali
quid totum totaliter quin ſit in eo
dẽ ſitu indiuiſibili cũ ipſo. Si aũt
ſit ĩ eodẽ ſitu idiuiſibili cum ipſo ĩ
poſſibile eſt q ex eis reſultet aliq̃
magnitudo cum omnis magnitudo
habeat partẽm ſitualiter extra ptẽ

Ad 2am rationem reſpondet &
ad 3am patet enim q iſte ſolucioẽs
ſalua ſua gracia ſũt modici funda
menti [illegible] demõſtratioẽs
phĩ [illegible] Quarto ar
guo cõtra iſtam eadem oppinionem
ſcoti p demonſtrationes ſcotiq̃
ponit 2° ſuũ [illegible] Prima demõ° eſt
geometrica. Si cõtinuum ↄpone
retur ex indiuiſibilibus tũc maior
& minor circulus eſſent equales
ↄñs ẽ falſum g° & añs. ↄñs pbatur
quoniam tot eſſent partes in minori
circulo ſicut ĩ maiori ita q compo
nerentur ex partibus equalibus
in magnitudine & multitudine qd
ſic declaratur. Nam deſcribẽs
duos circulos ſup idẽ cẽtrũ ſic. ſ.
q bor continear ĩfra aor e; & uocet
cẽtrũ. a. & ducatur. a. cẽtro. a. una
linea recta uſ; ad circũferẽtiã ma
ioris circuli & tãe ĩ pũcto. b. Itẽ
ducaẽ una linea alia ab eodẽ cẽtro
a. & tineẽ ĩ pũcto. c. ĩme° pũcto. b
iſte linee ſic deducte ſecabũt bor
circulũ tũc q̃ro l tũc ſecãt ipm̃ in
duob⁹ pũctis l me l ĩ me l ĩ
ũnũ tm̃ ult dari nõ põt qm̃ due
linee paralelle nũq̃ cõcurrũt nec
cõcidũt ſi ĩ ĩfitũ ptẽdãẽ tũ 2° qm̃
ab illo pũcto uſ; ad cẽtrũ non eẽt
niſi una linea qm̃ iter duo pũcta
nõ cadit niſi una linea rcã tũ etiã
qz angul⁹ bor eẽt eq̃lis aor q ſic
declaraẽ. Nã accipiaẽ iſte pũctus
ſecatiõis minoris circuli. & uoce
tur. d. ſup quẽ erigaẽ una linea p
pẽdicularis cadẽs ſup lineã. d. b.
ecce q linea recta ↄſtituit ãgulum
rcũ cũ linea. d. b. & cũ linea. d. c
g° ãgul⁹ ↄſtitut⁹ ex linea rcã cum
linea. d. b. erit eq̃lis ãgulo ↄſtituto
ex eadẽ cũ linea rcã. d. c. qz ambo
ſũt rci & õnes ãguli recti 2m geo
metricas ſũt eq̃les & p ↄñs ſeq̃reẽ
q angul⁹ minor eẽt eq̃lis maiori
qz ãgul⁹ ↄſtitut⁹ ex iſta linea rcã
& ex illa linea. a. b. ẽ ãgul⁹ totalis
ad ãgulũ ↄſtitutũ ex eadem linea
rcã cũ linea. d. c. qz ↄtinet ipſum
& ultra hoc unã lineã non g° p&

pōt dici q̄ due lineē pcedē a cē
tro.a ad duo pūcta imediata.b.c.
que sūt i circūferētia aoris circuli
secāt ēt circūferētiā boris circuli in
eodem pūcto pōt dari zm .s.q sec
rent eā i duob9 punctis mediatis
qm tūc bor circul9 eēt aor aor. go
oz dari zm .s.q ite due linee secāt
circūferētiā boris circuli i duob9
pūctis imetis ł imediate se hntib3
& sic seqr q aor & bor circul9 sint
eqles qm cuili3 pūcto aoris circuli
corrndz unū pūctū in bor circulo
& sic quot sūt partes i aor tot sūt
in bor. 2a demono est si ptim cō
poneref ex in disibilib9 seqretur
q dyiametrū & costa eiusdē q̄dra
ti eēnt eqles ons ē iposs go & ans
ona pbaf qm accio aliqd q̄dratu3
i se hns lineā dyametralē & a duo
bus pūctis imete se hntib9 in una
costa ptrabo lineā rcā us3 ad ali
am costā tūc ille due linee secabūt
dyamem i duob9 pūctis imediatis
ł mediatis. Si imediatis se2 q tunc
tot erūt pūcta i dyametro sicut i
costa. Si mediatis tūc ab illo pūcto
mediato ducā lineā iter illas duas
lineas pdcās us3 ad costā & zm ho
nec ciō terminabif ad punctū mem
iter pūcta coste imediate qd est i
possibile. Ite etiā qm palelle nūq̄
cōcurrūt istas duas rōes uel de
mōstratōes itēdit rducere pdicūs
doctor tenens opm. cōtra opioe3
phi sic sr cōtinuū disie eēt i isitum

maior circul9 eqls eēt minori qm
ābo pponeref ex ptib9 equalibus
magne & mulne qd qm utrobiq
sūt ifite & sic nō plres i uno quā i
alio erūt etiā equales magco qm
sr dicas q ifite ptes maioris circuli
sint maiores q̄ infite bris circuli
tūc diuidā maiores partes circuli
donec sint equales ptib9 minoris
circuli puta si sint maiores i dūpo
diuidā eas in duas ptes ł medietes
& tūc erūt equales i mago. eodem
modo pcedre oz i dyametris si cō
tinuū cōponeref ex diuisibilibus
Iste rōes sūt magis ad oppom ut
dict. Ista enim deductio sm grā nō
ē ad opm ut ondef in deductione
Ad formā go arli dicit negando
ultiā3 ons Ad pbationē prime
linee deducte in centro circuli ad
duo pūcta imedita us3 ad circūfe
rēa3 circuli nō accipiūt de circuli
circūferētia nisi qm acciperet una
eax dicit enim q i lineis sic dispo
sitis sūt tria p se.s. equitacio linee
sup lineā. ipō lineē ad lineā remo
cio linee ad lineā. Tūc si accipiā
duo pūcta i circūferētia circuli p
q̄ trāseant due linee itex p cētru3
eiusdē circuli ducte us3 ad opom
lat9 eiusd circuli extra tom circulū
tūc eqtacio linear durabit a latere
cētri us3 ad lat9 aliud. Sed iuxta
pō eax in 4or erit pūctis q̄ ē i duo
bus uni9 lateris & i duob9 alteri9
lateris pūctis duob9 opoto rmocio

extra totū circulū dicūt. ideo q
ibi non erit nisi una linea a minori cir
culo us3 ad maiorē & p ons nō seqr
q angulus maior sit eqlis minori
qm nō erit maior nec minor angu
lus. Sed q nō sit bn dcm appare
Est ei maio otradic9 q due linea a
cētro circuli ad duo pūcta imedi9
i circūferētia circuli nō accipiant
de circūferētia nisi qtū acciperet
una linea illarū & tn cū ho linea cō
ponif ex punctis due linee ei acci
pient duas partes qz duo pūncta
una aūt linea acciperet unā partē
qz unū pūctū due go plus accipi
ent q̄ una. Nec ualet q dicit q nō
erat nisi una linea a minori circulo
us3 ad maiorē q dicūt de eqtatioe
linear qd est cōtra sēsū & iōueni
ēto. Ad pbationē alterius rōe
dicūt q si due linee ducūf a duo
bus pūctis imediatis in una costa
q̄drati ad alia pūcta imediata i la9
costa opposita ille due linee seca
būt dyametrū i duob9 pūctis nō
tn pūctis als imediate q̄uis dya
metrū dicaf i eqles ptes s. multi
tudine partib9 coste nō tn i partes
eqles zm magnitudinē qz si due
linee sup diametrū caderent ppen
diculariter ita in plures partes pōt
diuidi q̄ dicaf nōie per lineas ca
dētes lineas ad lineā sed q ista rōo
nulla sit pbaf qz tūc linea eēt lata
si ei cadens super diametrum acci
piat plus q̄ itm unum pūctum

illud accipiet i lōgū diametrū ul
latū. Si i latū he2 ppositū q linea
erit lata. Si in lōgū se2 q illa linea
nō erit recta qz descēderet idirecte
p pūctū diametri. Item qn als
q̄ linea cadens super diametrū ex
uno latere in pūcto.b.& extra ad
aliud latus sup illud pūctū ł sup
aliud descēdēdo si exit p idē puc
tū nō acciperet nisi per unū pūc
tū si nō per illud s3 descēdendo p
diametrū accipiet plus q̄ per uni
aut qz linea illa non oblqtaf per
descēsū illū. 6a rō ē hc si otinu
um pponeref ex i disibilibus idi
sibile diuidef ons ē falsū go l& ans
ona pbaf. Ad cuius euidētiā sūt
ista supponēda: Primū est q in
oi tēpore est assignare uelocius &
tardius. zm est q uelocius in e
quali tēpore pertrāsit plus de spa
cio quā tardius. 3m q i oi tēpo
re ea uelocitati otingit ptrāsire spa
ciū sup quācū3 pporcionē ad tar
dius si accipiaf ei mobile i duplo
uelox i equali tēpore pertrāsibit
duplicē magnitudinē & longitu3
maiorē sf eādē pporcionē. Hiis
pmissis fiet illa deductio. Tūc ac
cipiaf mobile uelocius altero i sex
quialtera pporcione tale mobile p
trāsibit spaciū sexquialterum rau
spacii pertrāsiti a tardiori mobili in
eodē tēpore diuidaf. go spacia p q̄
mobilia mouēf uelocio & tardius
diuidantur in idisibilia & sic ita q

magnitudo uelocitatis diuidatur in tria
diuiſibilia i.a.b.c. magnitudo autem
tardioris diuidatur in duo indiuiſibilia
tantum que habent in ſexquialtera proportio
ne unum iſtorum indiuiſibilium .o. & alterum
.i. tunc autem tempus in quo mobile ue
lox tranſiit tres athomos diuidetur in tria
athomos quoniam ſicut magnitudo proporti
onabiliter diuidetur. Iſta autem tria athoma
temporis ſint .x. cum igitur mobile uelox
pertranſeat tria athoma ſpacii in tribus
athomis temporis neceſſe eſt quod mobile
tardum pertranſeat duo athoma in eiſdem
tribus athomis temporis & mobile tardum
pertranſeat unum athomum immediate ipſi
us temporis. Sed tempus compoſitum ex
illis tribus athomis non poteſt diuidi in
athomos medietatis niſi unum athomum
mediatum diuidatur igitur de primo ad ul
timum ſi continuum componitur ex indiuiſibi
libus indiuiſibile diuidetur. quod eſt contradictio
hec eſt ratio philoſophi in hoc 6°. Alio argumento ſic
ſi continuum etc. Tunc ſequitur quod non omnis li
nea diuidatur in duas medietates equales
& quod indiuiſibile diuidit utrumque eſt impoſſibile
igitur & illud quod autem ſit impoſſibile diuidi
clarum eſt de ſe ſed quod ſit impoſſibile dare
aliquam lineam que non poteſt diuidi in equales par
tes patet quoniam omni linea data poteſt facere
de eius equalem & ex illis duabus lineis com
ponere unam duplam ad utramlibet in
quarum dupla ad medietatem mediete
unius & ſic omnis linea data poteſt diuidi in
duas lineas equales; ſed conſequentia patet quoniam ſi
accipiatur una linea compoſita omnino ex in
diuiſibilibus partibus puta ex nouem in

poſſibile eſt quod talis linea diuidatur
in duas partes quin ſint in una par
te plures quam in alia niſi noua
pars diuideretur. igitur etc. Ex iſta de
ductio raro datur ergo etc. Alia
octaua ratio. ſi continuum compo
neretur ex indiuiſibilibus etc. indi
uiſibile diuideretur aut quod rota ro
ta mota non eſſet mota rota utrum
quod eſt impoſſibile igitur etc. conſequentia probatur
Ad cuius euidenciam ſuppono
quod partes exiſtentes ſupra extremum
rote uelocius mouerentur quam que
ſunt iuxta medium quia maiorem
circulum habent facere in eodem
tempore aut in equali accipio igitur quod
pars indiuiſibilis extreme moue
atur per unum tunc pars que eſt
iuxta medium mouetur aut non
ſi non igitur tota rota non mouetur. ſi
autem mouetur per minus illius quam
pars exiſtens ſuper extremum ſed
illud mouetur per athomum ut ſuppo
ſitum eſt igitur iſta mouebitur per minus
quam per athomum & ſic indiuiſibile
eſt diuiſibile. 6° argumento ſic quod contra
etc. ſequitur quod indiuiſibile diuideretur
uel quod totum celum non moueretur
utrumque eſt impoſſibile igitur & illud
conſequentia probatur. Ad cuius euiden
tiam ſuppono quod partes celi que ſunt
iuxta equinoxialem circulum ue
locius mouerentur quam partes que ſunt
iuxta polum quoniam in equali tempore
ſcilicet in die naturali habent facere maio
rem circulum. ſi igitur componatur ex

indiuiſibilibus accipio partem indiuiſibi
lem iuxta equinoxialem que mouetur per
unum athomum. Tunc indiuiſibile quod eſt
iuxta polum uel mouetur uel non. Si non
ergo totum celum non mouetur ſimul ſi
mouetur mouetur neceſſario per minus quam per
athomum quoniam mouetur tardius quam pars
exiſtens iuxta equinoxialem ergo indiuiſi
bile diuideretur. Decimo ſic ſi continuum
componeretur ex indiuiſibilibus etc. ſequitur quod in
diuiſibile diuideretur uel quod mobile tardius
tranſeat equale ſpacium ueloci mobi
bili uel quod nullo modo moueatur dum mo
uetur quodlibet iſtorum implicat contradic
tionem ergo illud ex quo iſtud ſequitur.
conſequentia probatur. ſi accipiantur tres linee
ſic quod due tangunt mediatam in uno extre
morum incipiant ambe moueri ſupra
mediatam una uelocius & alia tardius.
quia igitur una pars indiuiſibilis linee que
mouetur uelocius quam tranſiuit primum
punctum linee immobilis. Quero
utrum primum punctum linee que mouetur
tardius pertranſeat aliquid ipſius linee im
mobilis aut non. ſi non nunquam eſt mota
& ſic mouetur & non mouetur quo
niam ſuppoſitum eſt quod ambe incipiant
moueri. Si dicas quod primum punctum
linee ipſius que mouetur tardius pertran
ſiens aliquid quam primum punctum
linee que mouetur uelocius unum punc
tum tantum. Quero autem pertranſiuit plus
quam punctum & tunc ſequitur quod mobile tardi
us moueatur uelocius. aut pertranſiuit
unum punctum & tunc mouetur eque ue
lociter quia equale ſpacium pertranſiuit.

autem pertranſiuit minus quam unum punctum
& ſic indiuiſibile diuidetur & ſic conſequentia patet
Ex iſtis igitur concludo continuum com
poni ex diuiſibilibus in infinitum diuiſibilia
QVANTVM ad 2m articu
lum ubi erat ponenda opinio propria pro
mittam primo aliquas diſtinctiones
Prima eſt iſta quod continuum poteſt dupli
citer ſumi. Vno modo mathematice alio modo na
turaliter. Primo modo ſumitur ſub ratione
preciſe qua eſt quantum abſolutum per intellec
tum ab omni qualitate ſenſibili & ab omni
motu & materia naturali. 2o modo ſumitur ſub
ratione que eſt quedam coniunctum iſtis & habet
formam naturalem que eſt principium motus
naturalis. primo modo pertinet ad conſiderationem
mathematici. 2o modo ad conſiderationem naturalem
2a diſtinctio eſt hec quod in continuo
ſunt duplices partes. quedam ſunt eiuſdem
quantitates ſic quod una eſt equalis alteri
eiuſdem quantitatis; Alie ſunt eiuſdem in
proportione ſic quod una eſt equalis alteri
in proportione ſiue ſequitur in
proportione alterius. ut ſic habeant
equalitatem proportionis & non quantita
tis. exemplum primi ſi accipiantur
omnes linee bicubite uel tricubite
exemplum 2i ſi accipiatur medietas
quantitatis date poſtea medium medii
deinde medium alterius medii ſic quod ſemper
accipiatur ſub medietate. Ad cuius
perfectam euidentiam eſt intelligen
dum que dicuntur partes eiuſdem
proportionis & que eiuſdem quan
titatis. 2o quare ſic appellantur
de primo omnibus aliis modis iter

miſſis tnū modũm ymagiñandi
ymaginatus ſum ſatis mibi clarū
uidetur ꝙ partes eiuſdē q̄titatis
dicuntur ille quibus poteſt repe
riri aliqua una certa menſura ip
ſas partes reddere ita ꝙ ex repli
catione huiꝯ talis menſure par
tes poſſunt redder e totum & per
cōſequens conſumi ut ſit una q̄
titas ut decem palmarum poteſt
reperiri aliqua certa mēſura quę
reddit certas partes i nūmero ut
in quantitate decem palmaꝝ una
palma per replicationem eius de
cies cōſūeret totam illam magni
tudenem. Sed partes eiuſdem
proportionis dicūtur eſſe ille q
hus non poteſt reperiri aliqua u^a
ta^lis menſura certa per cuius re
plicationem redduntur omnes il^e
partes & cō ſumatur totū illud
ſ^m illas partes. Cuius ratio
eſt quoniam cum ille partes non
ſunt in numero certo & determi
nato ymmo ponuntur cōtinue
in mite ideo quoniam infinito re
pugnat talis menſura & talis con
ſua^o g^o ꝫ. Sed quare ſic appellāt
R n^o ubi ſciēdū ꝙ ꝯparationes que
ſiūt i magnitudinibꝯ declarantur
p aliq̄ ꝯpratione f cāʒ i nūis ita ꝙ ſi
cut i in nūis dāt ptes eiuſdē pro
portioīs & eꝯdē q̄titatis ita i mag
nitudinibꝯ. p cuius euidētia ſūt
aliqua itelligēda. pmo ē itelligēdū
ꝙ pportio ē multiplex. Quedam

eſt pportio dupla q̄ ōt qd ꝯtinet
aliud bis ſicut ſe hñt 4^{or} ad quo
& ſex ad tria. Alia ē proportio
ſeſquealtra & appellatur una alia
ab aliꝗ̄ i multis locis & eſt quando
aliq̄d cōtinet aliud & medietatem
illius ſicut ſe habent tria ad duo
& ſex ad 4^{or} ꝫ. Alia eſt ppor
tio ſeſquealtra qñ aliquid ꝯtinet
totū aliud & 3^{am} partem eiuſdem
ſicut ſe habent quatuor ad tria.
Alia eſt proportio ſeſquealt^a ut
quando aliquid continet aliud &
quartā partem eius ſicut ſe hñt
quinq̄ ad quatuor & ſic multipli^r
proportione infinitum. Secū
do notandum ꝙ duplex eſt ppor
tiona^e ſecundum pbm̄ 5to ethicoꝝ.
ſ. geometrica & ariſmetrica. In
pportione geometrica atēdit ex
ceſſus nō ſ q̄titatē ſʒ ſ pportio^{es}
ūt ſicut ſe habent ſex ad quatuor
ita duodecim ad octo. ibi non eſt
exceſſus in equali quantitate qz
ſex excedunt quatuor in dualita
te. ſed duodecim excedūt octo
in quaternitate dualitas autem &
quaternitas non ſunt equalis q̄ti
tatis. Geometrica proportio
attenditur ſecundum proportio
nem eſſencialem ut ſicut ſe habēt
ſex in proportione ſeſquealtra
ita duodecim ad octo. Sed in
proportione ariſmetrica ſecun^m
equalitatem quantitatem & non
ſ equalitatem pportiōis ut ſicut

ſe habent ſex ad 4^{or} ita & octo ad
ſex ecce ꝙ ibi eſt exceſſus in eq̄li
q̄titate qm̄ utrobiq̄ i dualitate ñ
aūt ē exceſſus in pportione eadē
qz ſex ſūt i pportione ſeſq̄altra
ad 4^{or} octo uero in proportione
ſeſq̄altra ad ſex. Itē ſicut ergo
eſt i numeris ita i magnitudinibꝯ
unde ſicut ſe hēt hoc lig^m 4^{or} pal
maꝝ ad lignū ſex palmarū ita ſe
hēt lignū octo palmaꝝ ad lignum
duodecī palmaꝝ iſte exceſſus eſt
ſ pportionē geometricā & ſ ptes
eiuſdē pportioīs nō eiꝯdē q̄tita^{tis}
& eſt ibi ppor^{tas}. Non iō q̄litas
diuidit i ifinitū & iō dicitur ꝯtet
ꝙ ꝯtinuū ē diſibile i ifinitū i ptes
eiuſdē pportionis nō i ptes ei^ꝯdē
q̄titatis qm̄ ſit aliqua magnitudo
quātumcumq̄ magna diuidatur
in partes digitales ꝯſumeretur ſʒ
ſi diuideretur continue in partes
eiuſdem pportionis nūquā cōſu
meretur diuidendo ut diuidatur
aliquod continuum in duas ptes
medietates uel in partes & ita alia
pars in alias duas partes & ſic in i
finitum & nunquam erit deueni^e
ad indiuiſibilem. Hiis uiſis &
omnibus aliis premiſſis conſide
ratis. Pono aliquas concluſiones
tamē premitto ꝙ intendo ponre
quadam cōcluſiones ſine preiudi
cio alicuius alterius oppinionis
Prima ꝯclūſio ē iſta ꝙ in nullo
ꝯtinuo ſūt actu ifite ptes licet ſit

certa aliquos q̄ ſignāt ꝙ infinite
ptes i ꝯti^o exiſtūt tm̄ nō ſubſiſtēt
ſeparatim hec aūt ꝯ^o ſic pbat. Nā ſi i
ꝯti^o eēnt ptes ifite i actu ꝙlibʒ ꝯti
nuū eēt ifitū i actu uñ ſi nō ſ ex
teſionē ſaltē ſ q̄titatē ꝯñs ē fl̄m g^o
& añs falſitas ꝯſequētis pʒ 3° huiꝯ
ſʒ pbo ꝯñāʒ q̄cūq̄ pars ifices ſpli
cata reddit ifitū & etiā qm̄ ex ifi
tis nō hēt ꝯſtitui niſi ifitū. nec ex
fitis niſi fitū 6° hꝯ uñ tm̄ unūqdʒ
ē ſ q̄tı^{tis} q̄tū icludit. Si g^o icludit
de q̄titate ifitas q̄titates ē ſ q̄titatē
ifitā. ſi g^o i ꝯti^o ſit infite ptes ipſū
erit ifitū. Itē ſi i ꝯti^o ſūt ifite p^s
oiā ꝯti^a eēnt eq̄lia ſic ꝙ unū cōti^m
nō excederet aliud ſ ptes ꝯñs eſt
fl̄m g^o & añs flitas ꝯñtis pʒ qm̄ nō
ui^s poſſi^e ꝙ tot ſint i milleſima p^e
grani millii ſicut i toto uniuerſo
n^c ē g^o a uerbis meis cap^e liʒ a m^{er}
tis oppo^m dica^r ꝯñā pbat. Illa ſūt
eq̄lia q̄ ꝯponūt ex ptibꝯ eq̄libus
magnitu^e & multitu^e ſʒ i ꝯti^o exiſ
tūt ptes ifite actu qz cōponēt ex
ptibus eq̄libꝯ multiti^e & magni^e
cū ei i quolibʒ ſit ifite partes non
ſūt plures i uno q̄ i alio ꝙ ifitū nō
exce^{dit} nec excedit ifitū & ſi ſūt eq̄
les i multitu^e erūt etiā equales in
magnitudine quoniam ſi partes
unius erunt maiores quam par^{tes}
alterius ille maiores poſſunt diui
di in equales partes illis partibꝯ
continui & in illo in quo excedūt
maiores. partes erūt plures q̄ ifi^e

ꝙ eſt falſū qm̄ ĩfito nihil ē maius
& ſi dicaꝛ ꝙ tales nō erūt equales
nec inequales qm̄ equalitas & in
qualitas ſūt paſſiones q̄titatis fi
Rū° & dico ꝙ lꝫ nō ſit eq̄litas
q̄ ſit cūmēſuratio duarū q̄titatū
qm̄ talis ē cūmēſuratio q̄titatis fi
nite ibi erit tñ equalitas hꝰ eſt non
exceſſus qm̄ ĩfitū nec excedit ĩfi
tū nec excediꝛ g° ptes uniꝰ ꝯtinui
nō excedūt ptes alterius cōtinui
nec totū excedit totū. Si autē
ultra dicaꝛ ꝙ nō ē ī ꝯueniens ꝙ ſint
ī ꝯtinuo ĩfite ptes ĩfinites ꝯtra non
uꝫ qm̄ infinita magnitudo partiū
nec iō accipit totam multitudinem
partium. tañ ultra infinitū ī actu
nꝉ eſt accepta g° ſcꝫ multitudine
ĩfita priū inpoſſibile eſt ꝙ ſint plu
res. Et ſi dicatur ꝙ in multitu
infinita non ē totū uel pars. Con
tra talis multitudo eſt diuiſibilis
ſed diuiſibile habet partem quia
nil diuiditur niſi in ea ex quibus
conponitur. Sed hic eſt unum
dubium quoniam ſimilitudo āgu
lorum ſub una ſpecie poſſibiliū
eſt infinita certum eſt autē ꝙ ma
eſt multitudo īdiuiduoꝝ poſſibi
lium ſub duabꝫ ſpeciebus quam
ſub una tantum ergo infinitum ē
maius infinito. Reſpondeo & di°
ꝙ nunquam eſt poſſibilis multi°
infinita ſed finita in infinitum &
ideo falſum ſupponit. Secūdo
arguo ſic. ſi in cōtinuo exiſterent

infinite partes in actu continuū nō
conponeretur ex indiuiſibilibus
ꝯñs eſt falſum ergo & añs. falſitas
cōſequētis pꝫ quoniā q̄libet illaꝝ
partiū mō ĩfinitaꝝ eſt diuiſibilis
uel ī diuiſibilis. Si indiuiſibilis hētur
ppoſitū. Si diuiſibiles ergo erunt ī
cōtinuo ſilēs ptes ſed hoc ē īpoſſi
bile ergo ꝛc. Dico ergo ꝙ ī ꝯtinuo
nō ſūt ĩfite partes ſꝫ finite ī ĩfitū
ut fuit dcm̄ 3° hꝰ. Infinitum hēt roē
ſucceſſiuā ita ꝙ oē acceptum eſt
fitū de ipō tñ ſp reſtat aliquid ac
cipiēdū. Sed cōtra iſtā ꝯcluſionē
arguo ſic. Illa q̄ ꝯſtituūt aliqd ēs
actuale ſūt actu & exiſtūt actu in
ꝯpoſito ſꝫ ptes ꝯtiꝰ ſūt hꝰ ergo ꝛc
Nō fite qꝫ tūc ꝯſumereꝛ totū cō
tinuū p diuiſionē ergo infite maior
pꝫ qm̄ illud qd nō ē actu non hēt
ꝯſtituiꝛ & nullū ens actu depēdet
ab illo ꝙ nō ē actu. Itē ſ ptes cōti
ſūt actu ēs ſ nō ēs pꝫ p ꝯtradictio
uē nō actu nō ēs qꝫ tūc ꝯponereꝛ
ex nichilo ergo actu ens & ſic ex
iſtent. Non finite quoniam conti
nuum ꝯponereꝛ ex indiuiſibilibus
ergo infinite. Item per diuiſio
nem non cauſanꝛ niſi puncta ergo
añ diuiſionē forma cuiuſlibet partis
exiſtit ſed forma eſt actꝰ ergo añ
diuiſionem partes habent actum
ſuum. Itē ſi ꝯtim̄ eēt diuiſ ī ĩfitū
uel eſt ergo diuiſ ī ptes que ſunt
ſemper in eo uel ꝙ non ſunt in eo
ſi primum habeo ppoſitū qꝫ cū

iſte non ſit ĩfinite ut pbatū ē ſeqꝛ
g° ꝙ ſit ĩfite. nec pōt dare 2m qm̄
unūqdq diuiꝛ in ea ex qbꝫ ꝯpoꝛ
Rñ° p c° euidēꝫ ē ſciēdū ꝙ ſicut
eē ī po accipiꝛ dupliciꝛ ita eſſe ī
actu. eē ī po. aliqñ accipiꝛ p eſſe
uirtuali. ſ. p eē ꝙ hēt res ī uirtu
cē & res q̄ tale eē hñt nꝉ ſūt ī ſe ſꝫ
hñt de noiā°c°ꝫ a po dei actiua ī q̄
uirtualiꝛ ꝯtineꝛ & iſto° creature
añq̄ creareꝛ erāt ī po. Alio° eſſe
ī po idē ē ꝙ inportaꝛ aliq̄ in actu
nō diſtincto nec terminato & iſto
modo dicꝰ ꝙ genꝰ īportat ſpēs ī
po qꝫ īplicite & idētitate iſto eti
am mō totū īportat ptes īpo qꝫ
indiſticte. Silꝛ actꝰ pōt dici du
pliciꝛ. Vno° ut ꝯponiꝛ pe po
actꝰ idē ē ꝙ ī ſe exiſtēs & eē extra
nꝉ itoo unaq̄q res creata poiꝛ ex
tra nil in actu ita ꝙ ē in uirte ſue
eē tm̄ Alio° eē ī actu idē ē ꝙ ē
tiatū & clauſū in ſua ppa ētitate
& hoo accipitur actus a phō nono
mece ubi dicit ꝙ actus d... & ſe
parat. Nunc ad roēs. Ad pmā
dico ꝙ lꝫ actu ptes cōſtituāt ꝯtim
nō oꝫ ꝙ ſint ī actu d... tiato ſuffiꝛ
ei ꝙ dicūt actū poo acceptū hoc ē
ꝙ actu exiſtāt extra nichil. Ad
2m dico ꝙ ptes in ꝯtinuo ſūt actu
ēs tñ nō ſeꝫ ꝙ ſint actū ī ſuis reali
bꝰ clauſe & tiate. unñ oīa iſta ſunt
uera. ſ. ꝙ ptes ī continuo ſūt actu
ens & ꝙ actu ꝯtineāt ꝯtim & ꝙ iſte
actu ꝯtinuo nō tñ ſeꝫ ꝙ ſint ī actu

dto nec tiato ibi eñi accipiꝛ actus
p quid ut ē detiaꝰ ꝯpoīs totius nō
tamē accipiꝛ ibi actus ſimꝛ nō g°
poſſunt actū conſtituere ĩfinitū
Ad tercium dico ꝙ licet qu eli
bet pars in continuo ante diuiſio
nem habeant formam non tamen
habet eam diſtinctiuam quando
primo omnes partes concurrunt
ad unam formam totalem que eſt
in actu ſunt autem multe forme ī
potencia. Et quando dicitur ꝙ
forma eſt actus & actus eſt a for
ma dico ꝙ actus diſtinctus eſt a
forma totali & conpleta nō tamē
a forma parciali quinꝰ° eo quod
pars eſt non eſt actu diſtincto &
terminato niſi talis ps ſit ipſemet
actus unde lꝫ una pars uere nege
tur ab alia dicendo hec nō eſt illa
nec pꝑter hꝰ ſūt dce ſꝫ diſtingice
Ad quartum dicitur ꝙ conti
nuum ſit diuiſibile in ĩfinitum &
ideo eſt diuiſibile iñ partes quas
habet iñ ipſo autem non ſūt ptes
infinite actu ſed finite in ĩfinitum
ſumpte & ſic non ſequitur ꝙ eius
dio poſſit conſumari. Ex qui
bus ergo que dicta ſunt in 2° hꝰ
in queſtionē de contingentia reꝝ
ubi bene tractatum ē utrum om
nes partes continui ſit a deo cog
nite. Ex hiis etiā que dicta ſūt
tertio huius queſtione de infini°
Et ex hiis que dicta ſunt intel
lige hāc mā ī hac materia omnes

dubie loquř & nūq̄ ab aliq° doc
tore potui illā mā; bene itelligere
Quidā ei bn̄ dicit q̄ ſūt infinidies
ifinite aliter q̄ i quolibz ſūt ifinite
ita q̄ tot ſūt ptes i milleſima parte
grani milii ſicut in toto uniuerſo
Ego aūt 2^{m} iſtā uiā non poſſū bn̄
euadere qūādo oz dare mai⁹ ifito
uſ; quo de hac g° mā mai⁹ certus
ſim hoc dico cā collarioīs. 2^{a} 9°
ē hec q̄ i ɔtinuo nō ſūt ptes ifinite
i potentia ita q̄ ſint i po^{a} ad ifitam
multitudinē priū pbař ſi ɔtinuū
eēt i po^{a} ad ifitas ptes ifite poſſūt
poi i actu partes qm̄ poſſi i poſito
in actu nullū ſe^{2} ipoſſi^{e}. Itē ſe^{a}:
q̄ ɔtinuū pōt ultiāte eē diſū hoc ē
flm̄ g° ɔña pbař qm̄ ex quo eſt in
po^{a} ad ifitas ptes ifite ptes poſſēt
poi i actu. ſi g° ponāř i actu ille in
fite ptes ł erūt diſibiles ł idiſibi^{e}.
ſi 2^{m} hēř ppo^{m}. Si diſibiles tunc
erūt plures ptes q̄ ifite qm̄ ptiūs
erāt ifite. Item ſe^{2} q̄ oiā ɔtinua
eēnt eq̄lia qm̄ ɔponēreř ex ptibus
eq̄lib⁹ magnitu^{e} & multitu^{e}. Sed
hic ſunt aliqua du^{a} qm̄ phi⁹ & ſui
ſequētes dicūt i plurib⁹ locis q̄ in
ɔtinuo ſūt ifite ptes in po^{a}. Itē
ł ſūt fite ł ifinite. Non finite qz
illis acceptis ɔtinuū ꝛmanet idiſi^{e}
ſi infinitū hēř ppo^{m}. Itē q̄ cūq̄
multitu^{e} ptiū accepta finita pōt
accipi a^{oz} ſed nulla multitu° ē a^{oz}
q̄ cū; finita niſi infita aliř ēēt a^{oz} ſe
ipā. Ad iſtas roēs. Ad primam

dico q̄ auctas ar ſic dēt expoi ſcz
q̄ i ɔtinuo ſūt ifite ptes in po^{a} h°
ē i po^{a} i fita uūq̄ ei pōt ceſſař po^{a}
ad ptes iō po^{a} ē ifita tn̄ iſta po^{a} nō
ē ad ifitas ptes ſed ad fitas i infitū
& ſic dēt expoi uerbū phi. Ad
2^{m} dico q̄ partes q̄ ſūt i continuo
ſūt ifite & qn̄ dicit q̄ illis finitis ac
ceptis nō poterūt plures accipi &
ſic nō ꝛmanebt cōtinuū diuiſibile
Dicēdū q̄ uerū ē ſi eēnt in po^{a}
in certo nūo & determinato ſed q°
cū; nūo dato ad huc ē i potētia ad
maiorē. Nō ei accipio q̄ ſūt i po^{a}
iſte partes uel ille unde excludo
qūēcūq̄ aliū numerū finitū infitū
Numerus aūt fitus i infitū habet
uariari Ad 3^{m} dico q̄ quacūm;
multitudine partiū accepta hēt
accipi maior ſed non quacūm; ac
cipienda pōt maior accipi. quoni
am hoc eſſet oppoſitum in obiec°
q̄ pōt accipi maior multitudo q̄
accipienda ſit talis enim pōt acci^{i}
ex quo eſt accipienda & non acci
pienda ex quo eſt maior quacūm
que danda uel dicitur q̄ ly q̄ cūq̄
ſumitur diuiſim & non cōiunctiz
3^{a} cōclu° eſt iſta q̄ i ɔti° ſūt p^{a}
fite i po^{a} ad ifitū ſic q̄ nō ē deuenř
ad ptem indiuiſibił ex q̄ ɔtinuū
cōpoř & hoc nihil aliud eſt quam
ɔtinuū ɔponi ex diſibilib⁹ & non
poſſe ɔpoi ex ptib⁹ idiſibilibus &
diuidi in idiuiſibiles hec aūt ɔcl°
fuit ſuperius probata quattuor

pbant i pmanētibus Iō ego pbo in
ſucc^{e}. Et accipio tempus ɔpo
ſitum ex trib; inſtantibus & mag
nitudinē ſupra quam eſt mot⁹ cō
poſitam ex tribus diuiſibilibus
Tunc arguitur ſic ſi cōtinuū eēt
cōpoſitum ex idiuiſibilibus tunc
indiuiſibilie diuidēretuř hoc eſt
falſum per inplicatioem. pbatur
ɔña oē mobile q̄d mouetur aliquo
toto tēmpore mouetur in medie
tate illius temporis p medietatē
illius magnitudinis. ſed medietas
illi⁹ tēporis nō hēt fieri niſi p diſi
onē idiſibilis g° z°. Confirmař
qm̄ accipio duo mobilia quorum
unū ſit ueloci⁹ altro i ſexqaltera
pporcione ita q̄ ime^{e} uelocius in
equali tēpore plus moueař tunc
oportebit q̄ qn̄ mobile uelox per
trāſierit totā magnitudinē ɔpoſi
tā ex trib⁹ pūctis q̄ mo^{e} tardum
ptrāſiuerit medietatē illi⁹ magnitu
dīs & uelociſſimū mobi^{e} moueař
i medie^{te} tēporis q̄ tardum i toto
tēpore ſed h° nō pōt eē ſine diuiōne
idiſibili p; g° ɔtinuū ē diſibile in i
finitū & h° 2^{m} ptes eiuſdē ppor
cionis nō eiuſdē q̄titatis q̄tūcūq̄
eēt magnitudo adduc cōſūmereř
de diſione. Sciēdū tn̄ q̄ aliquid eē
diſibile i partes eiuſdē qnātitatis
pōt itelligi dupl. Vno° q̄ partes
terminātes diſionē pmā ſint equa
les partis tiantib⁹ diſōib⁹ 2^{a} & ſic
nō pcedt i ifinitū. Alio° q̄ ille

partes ſit eq̄les q̄titate ita q̄ ſe itaq̄
aliquod ɔtinuū diuidař i duas medi
etates & illa medietas i duas medi
etates & ſic i ifitū & iſto° bn̄ pce
dūt. Sed contra ſūt aliq̄ dubia
Primo qm̄ q̄lib; pars ɔti ē diſibił
i ifitū ɔñs ē flm̄ g° & añs flitas ɔñ
tis p; qm̄ pars eēt eq̄lis toti qm̄
nō eēt i plura diſi^{e} to^{m} q̄ pars q̄d
ē cōtra principiū geo^{cu3} q̄ omne
totū ē mai⁹ ſua pte Cōfirmatur
qm̄ ſi pars ɔti eēt diſibilis i partes
ł eēt diſibił i ptes p^{t} ɔti ł i partes
ſuas h° eſt ponere q̄ ſit indiſibilis
qm̄ nił ē diſi^{e} niſi i ptes ſuas. Si ſ
ɔtra quoniā ſicut q̄cq̄d ē cā cē
ē cā cāti q̄cq̄d ē pars partis ē pars
toci⁹ Itē uł ē diſibilis i ifinitum
ma^{cu3} uel iq̄tū nāle. non p^{m} qm̄
diuiſibilitas dicit quēdā motum
& tnſmuta^{oe3} a q̄b⁹ abſtrahit ma
c⁹. Nec inq̄tū nāle qz in nālib⁹ eſt
dare minimū ūn eſt dare minimā
carnem p̄mo h⁹. Item ar^{2} q̄ ſit
diuiſibile in infinitū in partes ei⁹
dem q̄titatis primo ſic acci° aliq̄d
mobile alicui⁹ determinate quan
titatis puta pedał & accipio aliq̄d
ſpaciū ſuper q̄d moue^{2}. Tūc ſic
oē ſpaciū includens infinitas par
tes pedales ē diuiſibile in infini^{m}
in partib⁹ eiuſdē quātitatis ſ; tlē
ſpacium ſuper q̄d mouetur tale
mobile eſt huiuſmodi ergo z°. mi
nor probatur omne mobile quod
mouetur per ariſtotilem in 6° h⁹

in quolib' iſtāti tēporis ē ī ſpacio ſibi eq̄li & ī alio & ī alio iſtāti eſt ī alio & in alio ſpacio. aliter diceret ꝙ nō mouetur ſed in quolibet tēpe ſūt infinita iſtātia g° & per ꝯñs in tali ſpacio erūt infinite partes pedales. Item ſuppono ꝙ omnes linee ducte a cētro ad circūferētiā ſūt equales. 2° ſuppono ꝙ a cētro uſ; ad circūferētiam pñt ptrahi linee īfinite p; etiam qm̄ q̄lib; pūctus pōt lineam terminare & alius & alius pūctus aliam & aliam lineam.

Tercio ſuppono q̄ inter quaſlibet duas lineas que ſūt a centro ad circumferētiam ē ſuperficies media ꝙ p; qz ī illa ſupficie que eſt infra circulum due linee uel ſunt cōtinue uel ſūt cōtigue ꝯſeq̄ter ſe hñt. Non pōt dari ꝙ ſint ꝯtīue qz 2m latum ſūt idibile & indiſibile nō ꝯtīet idiſibili nec ſūt cōtigue qz unum idiuiſibile non ꝯtiguat idiuiſibili. Nec ꝯter ſe hñt qz īter quelibet duo indiuiſibilia ē dare īfinita idiuiſibilia inter quelibet duo idiuiſibilia ē aliquod mediū idiuiſibile 6° h9 g° ſequit ꝙ inter quaſlibet duas lineas ē ſupfities media. Quarto ſuppono ꝙ quāta ē linea tāta ē ſuperficies. ꝙ probo quoniam uel linea excedit ſuperficiem uel econuerſo non primis duobus modis qz nō ē dare lineā ſine ſuperficie nec econuerſo g° ſequitur tercium. Ex iſtis q̄tuor ſuppoſitis argūo ſic. Infinite linee pñt ptrahi a cētro ad circūferētiā ut p; p 2m ſuppo & īter quaſcū; duas lineas q̄ ſūt a cētro ad circūferētiā ē ſupficies media ut p; per 3m ſuppoſitū ſed partes illi9 ſupficiei q̄ ē īfra circulū ſūt eiuſdem quātitatis qm̄ q̄ta ē linea tāta eſt ſupficies ut hēt p 4m ſuppoſitū ꝙ omnes linee ducte a centro ad circūferētiam ſūt equales ut hēt per primum ſuppoſitum g° ſequit ꝙ in tali ſuperficie ſūt īfinite partes enim eiuſdē uel equalis quātitatis. Item oīs pars icludens īfinitas partes eiuſdem proporcionis ē pars q̄ ita eq̄lis cuilibet altri icludēti etiam īfinitas partes iſta parēt qz ī infinitis nō ē exceſſ9 ſed in quolibet cōtinuo ſūt īfite partes quarū quelib; includit infinitas partes eiuſdem proporcionis aliter pōt conſumi diuiſio g° ꝛc.

Reſpondeo ad primum cōcedo ꝯñā & nego falſitatem. Ad probacionem eiuſdem ꝙ tunc eēt infinita & eēt equalis toti dico ꝙ ex diuiſibilitate in īfinitum non ſequitur ꝙ ſit īfinita niſi ſolum infiniti & ī accipiēdo unū poſt aliud & ēt illud quoniam illa ex quibus ē nō ſūt p ſe actu & illud primum ſolum itelligit 2m extētionē. Ad ꝯfirmatiōēs dico ꝙ q̄lib; ps ꝯtīui ē diſibilis ī īfitū ī ptes pportionales īmediate & qm̄ ie ſūt ptes toti9 ꝯtīui mediate iō ē diſibile ī ptes toti9 ꝯtīui īmediate

Ad 2m dico ꝙ ꝯc9 euidētia eſt ſciēdū ꝙ oē ꝯtinuū ſiu mathematicū ſiue naturale ē diſibile ī īfinitū ī partes eiuſdē pporcionis q̄ ſūt iexñtes cum quo tñ ſtat ꝙ ſit dare minimum naturale. Et qñ pbat de corpore mathematico ꝙ diſibilitas eſt quidem motus & tranſmutatio. Dico ꝙ p diuiſibile poſſum9 duo intelligere. uno modo aliquid hñs aptitudinem ad actū diſiōis uel ſectiōis paſſiue & iſto modo methamatica nō ſūt diſibilia ſ; idiſibilia. Silr corpus celeſte 2m hoc ē idiſibile cū ſit intranſmutabile ſ ſubſtāciā. Alio modo poſſum9 itelligere p diſibile hrē partē extra partē ſiu ſit tranſmutabile ſiu nō & idiſibile oppoſitum ꝙ eſt carens omī ptibilitate & iſto modo corpus celeſte & oiā mathematica ſūt diſibilia. Ad roēs q̄ pbant de partib9 eiuſdē q̄titatis

Ad 3am rōnē rñ° prius euidētie ē ſciēdū ꝙ alienitas ſpacii eſt ex q̄cū; alia & alia parte adducta ſiue ſit eiuſdē pporcoīs ſiue eiuſdē q̄titatis

Secūdo ē ſciēdū ꝙ ſicut ī ſpacio ſūt q̄dā partes eiuſdē q̄titatis alie eiuſdē pporcoīs: Ita etiā hec pūt rēperiri ī motū cū motus diuidat ad diuiſionē ſpacii ita ꝙ alia & alia pars mot9 eiuſdē q̄titatis ē ex alienitate partiū eiuſdē quātitatis in ſpacio & ſilr ī illis eiuſdē pporcoīs. 3° ītelligēdū ꝙ iſta īfinita ſpacia eq̄lia q̄ hēt mobile ī motū qm̄ dicitur ē ī alio & ī alio iſtāti ē ī alio & in alio ſpacio ſibi eq̄li nō ſūt tōliter diſtincta qualia ſūt ꝯtingētia ſic ꝙ eorū alienitas nō ē niſi ex alienitate partiū eiuſdē pporcoīs qz igitur ille ſūt infinite g° illa ſpatia poſſūt alia & alia diſtingui & multiplicari ī infinitu;

Ad ꝯfirmacionē igitur qm̄ dr oē ſpaciū ꝛc. dico ꝙ uerum eſt ſi ille partes pedales ſūt diſtīcte totalr ſic ꝙ partes unius nō ſūt partes alteri9 ſic autē nō ē ī pposito ut p; p p̄dicta

Ad 4m dico ꝙ ī ſupficie iclauſa in circulo eē īfinitas partes eq̄lis q̄titatis poſſum9 imaginari dupliciter uno modo ꝙ ille ptes īfite ſit eiuſdē q̄titatis 2m diſtāciā q̄ eſt a cētro uſ; ad circūmferētiā uñ nō hēt p icōuenienti ſi tlīs ſupficies diuiderēt ī īfinitū ptrahēdo ſp diōes a cētro ad circūferētiā & ptes ſp eēnt eq̄les q̄titatis 2m diſtāciā q̄ ē a cētro uſꝙ ad circūferētiā nec ſic cōſtituerent magnitudinē actū īfinitā tamē nō eēnt eq̄les q̄titatis ſ diſtātias q̄ ſuple diſtācie ſūt pducte quoniā ſic ſ unā eq̄lē q̄titatē tota magnitudo ſupficiei q̄ ē īfra circulū diuidēt & ꝯſumeret ī circuitu ſ; bñ ſūt īfinite ptes pporcoīs. Ad 5am rñr p quādā rgulā coēm q̄ talis eſt ꝙ q̄ñ ar' ab aliq° tmino ꝯī ſuppo° confuſe tm̄ reſpectū alicui9 magnitudinis tamē ad eundem terminum ſupponentem perſōliter rū alicuius magnitudinis non eſt bona ꝯñā qz ſeq̄ret fallacia fi° dctoīs mō ſic ē ī ppo° qm̄ ptes ī a° ſumūt q̄ ī ꝯfuſe ī b° nō y° ma9 pſonalr

Quarta cōcluſio ē iſta ꝙ oē to
tū naturale qm ad actū pm qui eſt
act9 eēndi ē diſibile i īfintū aīa pȝ
qz nā ē prīcipiū mot9 & qetis ā
z° h9 ɔnā3 ꝓbo qm̄ oē mobile hēt
partes ex 6to h9 tūc qro ł ille par
tes ſūt mobiles ł inmobiles .ſi zm
g° cōponit ex imobilibus ꝙ ē cō
aꝝ 6° h9 ſi mobiles g° erūt diſibi
les i partes mobiles & ille in alias
& ſic i infinitū Cōfirmat qz 6°
h9 hēt ꝙ oē mobile ē diſibile ſed
oē nāle ē mobile g° oē nāle ē diſie
ſed oē diſibile diuidit i ſp̄ diſibia ut
6 h9 g° ā. Item accipio ignem
q ē corpus nāle q̄tū certū eſt ꝙ
ſub qualibȝ parte q̄titatis ignis ē
forma ignis tūc ſic q̄titas ē diſi
i īfinitū ſed ſub q̄libet parte ignis
ē pars ignis ē ei hōgeniū g° ignis
ē diſibilis i īfinitū. Confirmat
q̄n aliq̄ ſic ſe hnt ꝙ pars corrndet
parti ſicut totū toti. ſi unuȝ ē diſi
i īfinitū & aliud ſed q̄titas ignis &
ignis ſūt h9 g° ā. aoꝛ pȝ ex 6to h9
ubi aꝝ ꝓbat diſibitatē mot9 i īfm
ꝑ hoc ex diſione ſpacii & mobilis
hoꝛ eſt euidens qz oīs forma nālis
educta de potētia maē ē extēſa in
q̄titate Cōfirmat ex primo de
genera°e ubi aꝝ ꝓbat diſibitatem
mot9 i īfitū dicit ꝙ oē corp9 ſēſie
ē i infitū diſibile potētia . actu aūt
nō ſȝ oē corpus ſenſibile ē natura
le g° ā. Sed dicis ꝙ q̄tū nāle hn ē
diſibile i īfitū nō iq̄tū nāle ſȝ qm

mathematicum. Nam aꝝ dicit z°
de aīā ꝙ oīm nā ɔſtāciū ē certo ter
minus ſuē magnitudinis & aug ti
& ē dare etiā minimā carneȝ ꝑmo
h9 ſi aūt eēt īulti diſibilis eſſet
dare minimū minimo. Contra
iſta argūo ꝑmo ſic aꝝ ꝓbat in h9
6to ꝙ motus diſſis ē i infinitū roē
mobilis & tūc q̄ro mot9 ē diſibilis
ł hoc eſt roē mobilis inq̄m ē quid
mathe cuȝ ł quid nāle. Non ꝑmo°
qz ma c9 al ſtrait a motu g° z°° &
hē ꝓpom ꝙ q̄tū nāle cui ꝑ ſe de
betur mot9 iq̄tū h9 ē diſie i īfitū
Cōfirmat qz minima caro q̄tū
ad actū pm ꝑmū puta q̄ tū ad ſuū
eē ł ē diſibilis ł indiuiſibilis . ſi di
ſibilis hē ꝓpoſim. ſi indiuiſibilis
cū minima caro ueniat ad ɔpoē
carnis maioꝝ diſie ɔponetur ex
idiſibilibꝫ qd ē ipoſſie 6to h9. Itē
arz ſic ſcotus q̄ncūȝ aliquid ɔpetit
alicui ꝑ nnā ꝑciſe roēȝ cuicūq cō
petit illa ꝑciſe rō illud ſibi ɔpetit
& cuicūȝ ɔpetit ꝑ illā rōnē ſim cō
petit ſibi zm aliquid adiūctū ſibi
nō ɔpetit uerbi grā uidere ɔpetēt
alicui zm oculos ꝑciſe cuicūȝ hnti
oculos eodē° ɔpetit uidere eodē°
lȝ hnti cū oculis maius uidere ſibi
nō ɔpetat zm mai9 ſed diuidi i par
tes itegrales eiuſdem rationis cō
petit ꝑciſe & ꝑmo ratione quāti
g° cui eēnliter in eſt quātitas ut q̄
titas eſt eēnliter ɔpetit ſibi diuidi
i partes tales ſed ꝑmo q̄ro ita hn

cōpetit quātitas ſi eſt magnit g° ā
Cōfirmat cuicūq in ē diffinim
ul deſcriptū ꝓꝑe & diffinitio uel
deſcrip° ipoſſie ē ei uni cōpetere
uniū ſine alio ſed q̄titas 5to mēta
diffinit ꝑ h° ꝙ ē diuidi i ea q̄ i ſūt q°ꝝ
qdlibȝ natū eſt eē h° aliquid quia
ubicūȝ ē aliqd ꝓꝑē denoiātum a
quantitate pōt diuidi licet mediāte
quāti h° ſibi ɔpetit. Vnde illud
dcm̄ āntiquū cum dicit ꝙ caro pōt
diuidi iquātū mathe m nō iquātum
nāle dēt ſic expoi ꝙ quāti as eſt rō
diſiōis & nō nālitas. ſed nō debet
negari quin inq̄m nālis nature di
dat & ſit diſibil ſicut quātitas cū
q̄ ē licȝ nālitas nō ſit fōalis rō illi9
diſiōis ſic bns man9 uere uidet ſi
hēt oculos licȝ man9 nō ſit rō fōr
uidēdi. Cōfirmat h° qz nō eſt
dare carnē nālē idiſie ſu pūctua
qz nūquā ex alib9 pōt fieri maius
in h° 6to g° cū caro quātūcūȝ ſit
minima ſp manet quātā ſp eēt diſi
bilis i ptes eiſdē rōis cū forma e9
dē carnis ſit hōgenea. Ad hoc
conſtatē z° de aīa di ꝙ itelligit de
q̄ſo nāli q̄tū ad actū zm q̄ ē ageṅe
rō h9 ē q̄m: forma nālis reqrit de
terminatā nāȝ & determinatā quā
titatē ultra quā ſi diuidat nō poteſt
ſaluari forma nālis in roē pūcipii
actiui ſicut ei act9 actiuoꝝ ſunt in
patiēte diſpo° ita ſunt in ſubiecto
diſpo°. 5ta ɔ° ē iſta ɔtim nāle
quātū ad actū zm qd eſt generati

ſibi ſiſtē mouet ſe uł mo ꝑ h° nō
ē diſibile i i fitū. hāc ꝓbo ſic illud
ſcui9 diſione deuenit ad aliquid
determinatū ita ꝙ min9 illo nō pōt ſui
reſpectu actōis nālis nō ē diſibilis
i īfitū q̄tū ad actū zm ſȝ oē quātū
nāle ē h9 g° ā. Aoꝛ eſt clara qz
diſie īfitū non hēt minus aliquod
determinatum qui mi9 illo poſſit ſui i infi
tū hoꝛ ꝓbat qm̄ ad deducēdū po
tētiā mē ad actū forme reqrit uir
tus agētis determinata in agite qz h°
nō pōt facere talē ductionē g° ꝑ
hoc de9 pōt diuidi ignē i ita paruas
ſintillas ꝙ minor aliq̄ illarū nōn
pōt de mā alicu9 elmti ut aeris ł
aque formā ignis educere Con
firmat qm̄ ad hoc ꝙ aliqd corp9
moueat naliter ꝑ mem reqrit in
ipſo uirtus determinata potens medium
diuidere poſſet igit deus diuidere gra
ue i tātū ꝙ ultra non haberet uir
tutē ad diuidēdū mediū nec caden
dū deorſū Cōfirmat de obiec°
ſenſus qz ad hoc ut moueat ſēſū
reqrit uirtus determinata poterit inq̄
aliqd ſenſibile i tm̄ diuidi ꝙ ſi ultra
diuideret nō poſſet mouere ſenſum
Hiis uiſis rn̄ ad roēs alterius
oppoſite ꝓbātes ɔtim ɔpoi ex in
diuiſibilib9. Ad ꝑmum dico ꝙ illa
ꝓpō philoſophi ibi ꝙ ſūt ſubordi
nata adinuicem ordine eſſentiali ſic ꝙ
reſpiciunt unū ꝑ prius reliquū per
poſterius ſicut apparet ex uerbis
aꝝ dicentis ꝙ ubi eſt ꝑm̄ medium &

bitimū amoto pmo non remanet
mediū cū depēdeat a pmo. Non ē
aūt ſic ī ppoſito qz licꝫ ptes hn̄t
ordinē ad totū nō tn̄ hn̄t adīuicē
ordinē nec reſpiciūt totū ordinē
poritatis & poſteritatis nna enim
pars nō reſpicit pus totū quā alia
ymmo oēs ſil' ɔponūt ipſum totū
& hº ipēmet dicebat ī 3a roē quaº
arguebat ꝙ ptes ſiue poſſibiles n̄
hn̄t ordinē & ſi nō hn̄t ordinem in
reſoluēdo nō hn̄t ordinē ī ɔponēº
& ſic uidet ꝙ hc rō contradicat illi
  Ad ꝧ di' unoº ꝙ nulla magin
tudo ē ɔpota ex ptibꝫ īfitis ſed ex
ptibꝫ q̄ nec ſūt fite nec īfite nuō ī
actu qz nullū nūm dicūt actu un̄
ɔtiunū ē una res in actu & nulla ē
ibi multitudo ī actu ſed multituº
in poa. talis aūt poa nō ē ad īf tam
multitucꝫ nūo. ſed ad fitā ī īfinitū
ſicut ponit de poa īdiuiduorum
ſub eadē ſpē ſicut fuit declaratū
in 3º hꝫ īqoē de īfito. Aliter dicit
ꝙ hū ɔcludūt ꝙ ſit infitū ſolum ꝧ
quid eo ꝙ ptes ī eē ɔiūcto nō ſūt
ſim' ī actu ſimul ſicut fuit 3º huꝫ
declaratū ubi iſta rō fuit tacta &
fuerūt recitate multe ſolūtiones
multarū oppinionū uideas & te
tineas q̄ uolūis. Ad 3m nego
aūs. ad pbationē ɔcedo pmā ppo
ſitionē aſſūptā. ſed nego ſecūdā
& minorē qn̄ dicebat ꝙ poſſibilies
iſte nullū ordinē hēant reduco p
mā roēꝫ cōtra eos nā peandē roēꝫ

cōtra eos poſſem pbare ꝙ poſſit
multitudo actu īfita cꝫ oppoſitū
tenent q̄ firmāt ſe ī iſto argumēº
  Accipio gº potēaꝫ ſub una ſpē
āgeloꝝ talis poa ꝧ eos eſt infinita
qm̄ pn̄t multiplicari ſub eadē ſpē
angeli in īfitū ut iſti dicūt & bene
certū eſt aūt ꝙ poteſtates āgeloꝝ
unū ordiē hn̄t in poritate qm̄ unꝰ
āgelus nō ſuppoīt aliū nec ī ɔpoī
qm̄ unꝰ angelꝰ nō eſt cōponibilis
altri & q̄libꝫ p ſe ſūptꝰ pōt rduci
ad actū in īſtanti & p ɔn̄s pn̄t eſſe
āgeli īfiti ſi artuꝫ aliud ɔcluᵗ & tn̄
ipī dicūt ꝙ deus nō poteſt facere
multitudinē infinitā actu gº rn̄co
p me pro ipſis dico ꝙ poteſtates
q̄ ſunt in cōtinuo hn̄t ordinem po
ritatis & poſteritatis. Prioritatis
ſiquidē nō ſim' qm̄ una diuiſio ī
uno ſigno nō pſuppoīt aliā in alº
ſigno tamē illud pd' ſeq' dionē
hēt ordinē poritatis & pꝰrioritatis
Ad dionē ei ſeq' multitudo ptiū
Multitudo aūt ptiū hēt ordinem
qm̄ ɔtīm nō pōt didi in 4or partes
qn̄ didat in duas. tn̄ pōt diuidi in
duas eſto ꝙ nō didat in 4or ptes
gº diuiº in duo pcedit diuiſionem ī
4or & eſt por qz illud eſt pus a qº
nō ɔuertit ſubſiſtēdi ɔn̄s. Cōcedo
igitur ꝙ in quocūꝫ ſigno īdr n̄cor
ɔtinuū pōt didi in duas ptes. pmo
& ſic ſignū unū nō eſt prius alio
nec ex hoc eſt ibi prioritas. ſed ex
hoc ꝙ diº terminat ad multitudinē

partiū q̄ iq̄tū multitudo hēt ordi
nem prioritatis & poſterioritatis
unde fcā diuiſione in duas ptes ori
tur poa ad 4or. unde cōtinuū ē pº
in poa ad duas ptes in quocumq̄
ſigno uolueris accipias dionē deīn
eſt in poa ad 4or & ſic ī īfitū. a. ſili
de multitudine āgeloꝝ qm̄ licꝫ poſſi
biles tantoꝝ āgeloꝝ nō hēant or
dinē adīuicē & per ſe una ad aliam
ɔpādo tn̄ multitudo angelorū eſt
hn̄s ordinē iō nō pūt pduci ōnes
āgeli poſſibiles qm̄ q̄ cūq̄ multitudine
āgeloꝝ data erit poa ad maiorem
multitudineꝫ a ſili in ppoſito oēs pº
ɔtinui nō pūt ad actū rduci ſimul
qm̄ factibiles ſūt in īfitū ſucceſſiue
qm̄ licꝫ dio ī ſigno. a. nō ſit prior
dione in ſigno. b. fcā & ut ſic nō ē
ſucceº dio tn̄ in duas ptes ē prior
q̄ in 4or & 4or quā dio in ſex & ut
ſic ē poritas & ſucceº ſicut ɔmētor
dicit eſt ordo in cōpoſitis qz dio
ne fcā in uno ſigno phibet dio in
alio ſigno nō quidē in alio determīate
ſed uage accepto & ſic pꝫ ꝙ hec ē
fīā que dicit ꝙ poſſibilies nullū
hn̄t ordinē. Sed cōtra ſolutionē ī
ɔmētatoris iſtat frater gerardus
odonis q̄ūoīꝫ ppō in qua ſubici
tur tīnus ɔīs uage ſūptꝰ non pōt
hrē cāꝫ uītatis niſi p alio determīate
accepto ut īpoſſibile eſt ꝙ hō currat
niſi hic hō currat & ſic fcā dionē ī
uno ſigno īpoſſibile eſt ꝙ repugnet
diuiſioni fīēde in alio ſigno determīate

accepto. Rn̄º & dico ꝙ aor ē fīā
ꝙ patet p multa exempla. pº qm̄
hec ē uera aliq̄ forma de neccitate ē
in mā nō tn̄ hec uel illa determīate
accepta. Item hec ē uera ſuper
ficies nō pōt eē ſine aliquo colore
nec corpus ſine aliquo loco bene
tn̄ pōt eſſe ſine illo & ſine illo.
Ad 4m principale p euidētia hꝰ
roīs pono iſtam ppoſitionem ꝙ
deus nō pōt aliter diuidere ɔtinu
um q̄ ipſū ſit diuiſibile. qz ergo
ɔtinuū totū nō ē diuiſibile ꝧ ſe to
tum ſimul ſic ꝙ non pōt eſſe ꝧ ſe
totū diuiſū iō deus nō pōt ipſum
ꝧ ſe totum diuidere ſic ꝙ poſſit eē
diuiſū ꝧ ſe totum Aliter ergo eſt
de unione. Aliter de diuiſione qz
oēs ptes ɔtinui ſūt a deo unite nō
tn̄ ſūt ſepabiles. Nam in iſto arto
& q̄tū ad eius ɔfirmationē ɔmittit
fallacia fīc dictoīs. Nam dictum ē
q̄n̄cūq̄ ar' ab aliquo termino coī
ſupponēte cōfuſe tm̄ reſpectu ali
cuius magnitudinis ad eundē ter
minum ſupponētem perſonaliter
reſpectu alicuius magnitudinis
non ē bona ɔn̄ qm̄ ſeq' fallacia fīc
dcoīs mō ſic aūt eſt in propoſito
  Ad 5aꝫ nego horeꝫ. ad pbatioeꝫ
qn̄ dicit ꝙ pūctus mouet localit
gº ɔtinūum pōt p replicationem
īdiuiſibiliū menſurari. dico ꝙ uerū
eēt ſi moueret p ſe. pūctus aūt ē
n̄ mouet niſi p accn̄s qz ad motū
linee ſicut dicimus ꝙ aīa mouet

ad motũ corporis & tñ aiã nõ põt
ↄtinuũ meſurare unde etiã ſi pũc
tus ſit ĩ ſitu p ſe & p ſe moueatur
ita ꝙ ſit aliq̃ ſepatio nõ ſeꝫ ppter
hoc ꝙ pũctꝰ poſſit ↄtinuũ ſepare
ut declaratũ ẽ de ãgelo q etiã p ſe
põt moueri Ad idem de ſpera
in plão dicũt aliq ꝙ nõ põt darĩ ali
qđ corpꝰ ſpicũ totaliter. Alii
dicũt ꝙ ĩterrũpiẛ aer oĩbus pter
miſſꝫ dico ꝙ poᵗᵒ ꝙ ſit oĩo rotũª
aliqđ corpꝰ oĩo planũ ꝙ ĩpoſſibiᵉ
ẽ ꝙ iſta ſe tãgãt in ĩdiſibile aliter
oporteret ꝙ in illo ĩ quo ſe tange
rẽt ꝙ utrũqꝫ eẽt planũ dico ergo
ꝙ licꝫ ſpa tãgat planũ ĩ pũcto quã
diũ moueẛ nõ tñ motꝰ ſit p pũcᵐ
qm̃ ĩ tẽpore in quo mouẽẛ ſpera
ſup planũ nõ fit tactus in pũcto
ſed in linea. Vñ tactꝰ pũnctualis
corrñdꝫ ĩſtãti. ſed tactus linee cor
rñdꝫ tpi ĩ quo ſit motꝰ. Ad 6ᵐ
dico ꝙ licꝫ ↄtinuũ põt diui in ĩfitũ
nõ tñ ſeꝫ ꝙ oĩa ↄtinua ſint equalia
ꝙ qñ pbaẛ ꝙ oĩa ↄponũẛ ex ptibꝫ
equalibꝰ numero qm̃ ĩfitis mag
nitudĩe ut declaratũ eſt ſupra dicᵒ
ꝙ nõ ↄponũẛ ex ĩfitis nec ex fitis
numero actu quia ptes in ↄtinuo
nullũ numerũ faciunt actu qm̃ q̃
nũꝫ fciũt actu oꝫ ꝙ ſint diuiſa qm̃
numerꝰ cãẛ ex diõne ↄtinui ↄpoꝫ
gᵒ ↄtinuũ ex ptibꝰ que pñt facere
numerũ fitũ & ĩfitũ uel ſi uĩs aliẛ
ſoluere poteſtis applicare illã re
gulã iã dcãꝫ de ſuppoẽ confuſa &
pſoli. Ad aliam & ultimã dico
ꝙ ↄtinuũ nõ ẽ diuiſibile ĩ ĩfitas ptes
qm̃ oĩs poª ẽ rẽducibilis ad actum
& ſic ↄtinuũ põt eẽ diuiſũ in ĩfitas
ptes ꝙ non eſt uerũ ſed tm̃ ĩ ptes
fitas in ĩfitũ. unde dico etiã ꝙ arꝰ
nõ poſuit illã quã tu poĩs ꝙ illud
ꝙ ĩpoſſiᵉ ẽ fcm̃ eẽ ĩpoſſiᵉ ẽ fieri ſꝫ
illã ꝙ ĩpoſſiᵉ ẽ fiẛi ĩpoſſiᵉ ẽ factũ
eẽ uel ſi dicaẛ ꝙ coᵒ ẽ ĩpoſſibile
ẽ. Eſt ĩpoſſiᵉ fieri ẽ ĩpoſſiᵉ fcm̃ eẽ
& ecõtra ↄtinuũ aũt nõ põt eẽ acᵘ
diuiſũ ƀ ſe totũ igiẛ p ↄñs nõ põt
diui ƀ ſe totũ ſed ƀ illas partes zᵐ
quas põt diuidi põt eſſe diuiſum
  Ex pdictis igiẛ pꝫ ꝙ ↄtinuum
nõ ↄponiẛ ex ĩdiuiſibilibus & ꝙ ĩ
ↄtinuo nõ ſũt ĩfite ptes actu uerũ
tñ ſi uelles tenere ꝙ ĩ ↄtinuo quo
cũqꝫ ſũt ĩfinite ptes eiuſdẽ ppor
tionis & nõ plures in uno q̃ ĩ alio
qm̃ hec uideẛ uia magis ↄmunis
poſſes rñdere ad iſtam rationeꝫ ꝙ
eẽt actu infinitũ ſicut reſpõſum ẽ
in 3ᵒ huiꝰ ĩ qoẽ q̃dã ſolutione fcã
a frãciſco de meronis ꝙ uiꝫ ſolũ ẽ
ibi ĩfinitas ƀ quid q̃ ꝙdem non eſt
ĩpoſſibilis & p q̃buſdã aliis roĩbꝰ
pſoluendis pro una ſcꝫ ꝙ ĩ ↄtinuo
ſũt plures ptes quam infinite qm̃
quelibꝫ pars eſt diuiſibilis ĩ ĩfitũ
applica iſtam regulam ꝙ qñcũqꝫ
arꝫ ab aliquo termino ↄĩ ſuppoᵗᵉ
ↄfuſe tm̃ reſpectu alicuius mag
nitudinis ad eũdem terminũ ſup
ponẽtem parſonaliter reſpectu
alicuius magnitudinis nõ eſt bona
ↄña qm̃ ↄitꝫ fallacia figure dictiõis
qđ declaraẛ ĩ q̃dã ↄſili roẽ. Solẽt
ei pbari a q̃buſdã ꝙ multitudo non
poſſit creſcere ĩ ĩfitũ qm̃ ſi ſic tunc
ultra omnẽ multitũꝫ finitã datã
eẽt darẽ fitaꝫ maiorem. multitudo
maior oĩ multitũ finita eſt multi
tudo ĩfita gᵒ ſi ultra omneꝫ multi
tudinẽ fitã datã eſſe daẛ multitũꝫ
fitã maiorẽ ſeq̃ret ꝙ aliq̃ multitu
do fita eẽt multitudo infinita ꝙ eſt
ĩpoſſiᵉ ꝙ aũt ultra oẽꝫ multitũꝫ
fitã datã eẽt daẛ multitudinẽ fitã
maiorẽ ſi multitũ creſſeᵗ poſſꝫ ĩ
ĩfinitũ pꝫ que q̃libꝫ ſingularis huꝰ
uniuerſalis eẽ falſa. Nam ultra
hanc multitudinẽ finitã eẽt dare
multitudinẽ maiorẽ finitã ſꝫ ultra
aliam maiorẽ & ſic in ĩfitũ. Ad
iſtã roẽꝫ rñdeẛ ꝙ hic ẽ fallacia fi
dictõis qm̃ ĩ maiori iſte terminꝰ
multitudo ĩ predicato ppõe ppoĩs
ſuppoĩt ↄfuſe tm̃ & dicit q̃ leq b ĩ
minori aũt ppoẽ ſuppoᵗᵉ ↄtum
detiare reſpectu eiꝰdẽ multitũ
ĩportare p ſignũ uniuerſale & iõ
mutaẛ quale qđ in hoc aliqđ ita
recte pñt ſolui multe roẽs incta
iſtã mãꝫ. applica ſi uis. Si non uis
teneas aliud. Quãꝫ ad tertium
articulũ ubi erat uidẽdũ utrum
ĩdiſibile ſit inmeᵗᵘꝫ indiuiſibili &
uideẛ ꝙ nõ qꝫ ƀ arꝫ 6ᵗᵒ huꝰ. Si
ĩdiſibile ĩmediareẛ ĩdiſibili ↄtiᵐ
ↄponereẛ ex ĩdiſibilibꝰ & q̃ hoc ẽ
tendo idẽ. Et uideẛ ꝙ ſic uerbi grã
Si ĩdiſiᵉ nõ eẽt ĩmediatũ ĩdiſibili
ſeq̃reẛ ꝙ ĩfinita eẽt aliq̃ ĩdiſibilia
& ĩ rpalia ĩſtãtia. quecũq a deo
ignota ↄña ẽ falſũ gᵒ & añs. ſtitia
ↄſequẽtia pꝫ qꝫ deo dẛ nl ignotũ
ut pbatũ fuit ĩ 1ᵒ hꝰ ĩ q̃ſtione
de ↄtigẽtia rẽꝫ. ſed pbaẛ ↄña q̃
ĩter hũ cptũ actũ ĩ linea & quemcũꝫ
aliũ a deo cognitũ nl̃ eſt aliquod
meᵐ uel nl̃. Si nl̃ heẛ ppoſitũ. Si
aliqđ meᵐ uel illud meᵐ eſt diuiᵉ
uel ĩdiuiᵉ. Si ĩdiuiᵉ heẛ ppoſitũ. Si
diuiᵉ erũt ibi pũcta illud diuiᵉ cõti
nẽtia & p ↄñs illa erũt a deo ignota
nã illa pũcta q̃ ſũt meª ĩter primũ
pũctũ q̃ ẽ ĩ linea & q̃dcũqꝫ aliũ
pũctũ a deo cognitũ nõ ſũt a deo
cognita. Idẽ arꝫ de ĩſtãtibꝰ ĩ tẽpo
re recte ſub eadẽ forma q̃ ĩter hoc
ĩſtãs eẽ & ĩpm̃ nõ eẽ nõ cadit meᵐ
cũ ↄtradicãt. ſed hoc ĩſtãs non eẽ
& aliud ĩſtãs eẽ dicũ ncãᵗᵉ ſũt ſimꝉ
uere ita ꝙ uerum inuiceꝫ pcedat
ſũe rẽte illius gᵒ ĩter hᵒ ĩſtãs eſſe
& aliud ĩſtãs nõ eẽ non cadit meᵐ
pbatio aſſũpti ꝙ alterius eẽ ĩſtan
tis ſequẽtis nõ pcedit nõ eſſe huꝰ
ĩſtãtis maẛᵐ ẽ aũt ꝙ nõ eẽ huius ĩ
ſtãtis nõ pcedat eẽ alteriꝰ pbatio
Nã ſi hᵒ ĩſtãs nõ ẽ & cũ hᵒ ſuppo
natur ꝙ tẽpꝰ ſit. ſi tñ hᵒ daẛ ꝙ nul
lum aliud ĩſtãs ẽ ſequitur ꝙ tẽps
hẽt eẽ & tñ ꝙ nullũ ĩſtãs actu eſt
quod ẽ ĩpoſſibile. Itẽ arꝫ ſic ſit
a ĩſtãs meſurans pmũ ĩdiſibilium

eſſe formie ignis & ſ̄pceſ inte pũs
deriatũ & ꝑteritũ .a.b.a.d. Tunc
ar² q̄d lib; iſtãs hu⁹ t̄eporis.b ad
a.b.ē ꝑteritu; añq̄.a.ſit pñs ex q°
ſeq̄r ꝙ q̄lib; ps t̄eporis ē cōpleta
& preterita antequa;.a.ſit añs eſt
ũeꝝ qz q̄lib; ſingularis ē uera ut
pa; inductiue g° ɔñs ē ueꝝ ɔña p;
qz iſta ɔuertũr qlib; idiſibile hu⁹
teporis.b ad.a.b.a.eſt ɔplete ꝑte
ritũ uł ſaltē ſe² nccio g°.a.ē pñs
& ſe².a.ē pñs g° q̄lib; ps illius.b.
ē ɔplete ꝑterita h' igr̄ ē probatio
ꝙ q̄lib; ps.b.ē ɔplete ꝑterita añq̄
.a.ſit pñs ſed ſi ſit q̄lib; ps ꝑterita
ɔplete añ.a.ē copulata cũ futuro
p aliqđ iſtãs nõ p.a. certũ ē cum
ad h^c nõ ſit g° p aliud inſtãs ab.a.
nõ mediatũ qz tũc nõ eſſet totum
diſibile uel totũ tēp⁹ ɔplete ꝑteritũ
añ.a.g° erit imediatũ g° inſtãs eſt
iſtãti imediatũ. Itē accipio unã
lineã & uolo' ꝙ tãgat aliã lineã pp
endiculariter tũc iſte dne uł ſe tã
gũt ꝭ diſibile uł ꝭ idiſibi^e. Non
ꝑmũ qm̃ linea ꝭ latũ eſt idiſibilis
g° ꝭ idiſibi^e & ſi ſic cũ ĩr lineã hãc
& illã nõ ſit me^m ſe² ꝙ idiſibi^e eſt i
mediatum idiſibili. Dicēs for^e
ꝙ ibi ĩtricipitet aer nõ ſoluis qm̃
arguis de linea tãgēte aquã g° ꝛc
Rñdeo & dico ꝙ idiſibi^e non ē
imediatũ idiſibili tũ qz indiſibilia
ſe tãgũt hoc ē falſum g° ꝛc falſitas
ɔſequētis pbaṙ qm̃ in hiis que ſe
tãgũt uł totũ tãgit totũ uł p eẽe

uel ps totũ. nõ ē dare mediũ qm̃ i
diſibilia nõ p̄nt ſe tãgere qm̃ non
cōſtituerũt aliqđ mai⁹ nec aliquã
magnitudinē tũ etiã qz continuũ
ɔpoueret ex idiſibilibus ut ſupe
rius fuit deductũ. Ad rõēs in
oppoſitũ rñ°. Ad ꝑmã de pũctis i
linea dictũ fuit ꝑlixius i z° hui⁹
queſtioē ultiã. Ad z^{am} ē ſciēdũ
ꝙ ſicut dim̃ ē ꝙ iſtãs nõ cedit niſi
ad ceſſionē alic⁹ ptis tēpis ut fuit
probatũ 4° h⁹. Inſtãs igiṙ nõ hēt
nõ eē niſi qz aliquod tēpus trãſit
& aliquod quod ē futuꝝ trãſit in
ꝑteritũ ita ꝙ ſił iſtãs hēt nõ eſſe &
aliq̄ ps tēporis cedit ex quo igiṙ
ſe² ꝙ inter nõ eē h⁹ inſtãtis & eſſe
alteri⁹ iſtãtis ſit aliq̄ ps temporis
me^a. Et qñ di² ꝙ erit tempus ſine
iſtãti. Dico ꝙ nõ ſe² ſcis ei hñ z^m
ꝙ fuit dcm̃ alibi tēp⁹ ſtat in hoc ꝙ
una ps ſuccedit alteri & una cedit
& altera aduenit facta igi² ceſſione
alic⁹ ptis tēporis imediate ſeq̄tur
iſtãs & ſic cōtinuatur ps ceſſa uel
ꝑterita cũ p̄eſuenṫa & p⁹a ſucce
dũt futura & ad ceſſionē ei⁹ cedit
idiſibile illud cōtinuãs. Ad 3^{am}
qñ diciṙ ꝙ lic; iſtãs h⁹ tēporis.b ꝛc
cōcedo totũ hoc ꝙ q̄lib; ps tēpis
.b.ē ɔplete ꝑterita añq̄.a.ſit tēpus
& cũ diciṙ ꝙ q̄lib; ps ſit copulata
cũ futuro p aliquod iſtans añq̄.a
ſit pñs nego unde non ymaginor
ꝙ q̄lib; ps tēporis illius.b.ſit p⁹
ꝑterita niſi ſolũ nã añq̄.a.ſit pñs

ita ꝙ illud totũ tēpus ſit aliq° me°
licet ſit q̄dã ꝓꝓetas nature qñ eſt
fcm̃ ꝑteritũ copulaṙ ad futurum
p.a.& nõ p aliquod aliud inſtans
Ad 4um dico ꝙ nõ hēo p ipoſſi^e
ꝙ idiuerſis & idiuiſis & non ɔti^{is}
idiſi^{is} h⁹ ſit imediatũ alteri idiſi^e
In hiis aũt q̄ ɔtinuãṙ ipoſſi^e eſt.
Hiis uiſis rñdeo ad pncipa° rōēs
factas i pede qōis. Ad pmã uide
in z° h⁹ ultiã qoē. Ad z^m dico
ꝙ talis diõ cadit ſuper pũctũ ita ꝙ
pũct⁹ ē illud quo una ps ab altera
ſepaṙ nõ ꝙ pũctus didaṙ nec pũc
tus iſte q̄ ɔtinuat duas ptēs linee
remaneat fcã diõne ſ; corrũpitur
& ſũt poſtea duo puncta de nouo
cãta q̄ ꝑus erãt i po² obiectiua.
p idē ad ɔfirmatio^{e3} & l² ſufficiẽtã

Expli^t .6us. phicoꝝ
¶ Incipit .7us. phicoꝝ

CIRCA Septimum
librũ cũ nõ ſint matie
nimis copioſe nec in q
bus ſit difficultas. Quero ꝑmo
Q° p° iuxta textũ utrũ moues & motũ
ſint ſił. Et uideṙ ꝙ nõ qm̃ ꝑ̄ratie
mo² ab agente effectiue ꝭ phm̃ &
ɔmētatorē. 8° h⁹ & tñ ipm̃ mo² ab
agēte non ſibi tũc cōiũcto. Item
finis mouet efficiens & tñ qñ mou^t
tũc nõ ē qz ſi eēt tũc nõ moueret
efficiens habitib⁹ ei pñtib⁹ in mã
ceſſat motus. Tũc ar° ſic finis qñ

motũ nõ ē & qñ nõ ē nõ ſił ē cum
moto g° mouens nõ eſt naturaliṙ
ſił cũ moto. Item adamas attra
hit ferrũ diſtãs localiter ab eo nõ
g° mouens & motũ ſũt ſił ſiłtate
Inmediationis. Item ſequitur ꝙ
motus proiectionis non eēt ſimul
poſſibilis ꝓbatio. qm̃ tũc ceſſante
manu & ſepata a lapide non pōt
lapis moueri. Item in generati
one p propagationem patre mor
tuo ante filiũ generatum pduciṙ
proles & p ɔñs eſt ibi generari in
actu ſine generante in ſe ie ei non
poteſt eſſe tale agens quia nł agit
ul ra ſuam ſpeciem. Ad oppo
ſitum eſt ph^s. Reſpondeo ubi
pono aliquas ꝓpoēs. Prima ꝓpõ
eſt iſta ꝙ mouens & motũ ſũt ſił
tpore. pbaṙ. Tum qz cã in actu
& effectus in actu ſił ſũt Tũ etiã
quia omis relatio realis requirit
duo extrema realia ſed mouens &
motum referantuṙ realiter h° me
diate g° ꝛc. Secunda ꝓpõ eſt ꝙ
mouens & motum ſunt ſimul uir
tualiter patet quoniam motũ non
poteſt eſſe motum niſi per uirtu
tem agentis g° ſequtur qđ uirtute
agentis ſint ſił cum iſto. Vnde
adamas qñ ttrahit ad ſe ferrũ pri°
inmittit aliq̄ diſpoē; in ipſo ferro
& alterãt ipſum & ex ɔñti attrahit
ipm̃ ad ſe. Hiis uiſis rñdeo ad
rationes. Ad ꝑmũ uidebiṙ 8° hu⁹
queſtione de motu grauium. Ad

z^{a3} ap̄ꝝ uideť ſe exponere qm̄ in
tellicif de cā finali. ſed cōtra qm̄
illud ꝙ mouꝫ aliud aliq^{oo} eſt. ſed
finis mouet effitiens ergo tunc
aliq^{oo} ē ſꝫ nō ſolū ꝰ eē itētionale ꝑ
boqz ꝰ illud eē nō mouꝫ ꝰ ꝙ ē cā
Sed finis nō ē cā ꝰ eē intentionale
ꝑbatio .qm̄ ꝰ illud nō eſt cā ꝰ qđ
nō hēt roēꝫ ꝑpť qđ ſꝫ finis nō hꝫ
roēꝫ ꝑpť qđ reſpectu effitientis
ꝰ eē itētionale ꝑbatio. qm̄ ꝰ illud
iā nō hē^{a} añ actōnē & inprincipio
actoīs. ltē ꝰ illud eē ꝰ qđ ē cā pfi^{t}
effcm̄ .ſꝫ nō pfi^{t} ī eē itētonali ſed
ſed ī eē reali pꝫ qz ſanitas cōcepta
non ſanat ī ſirmū g^{o} ꝛ. Ad ōnia
iſta fuit dcm̄ z^{o} hu^{9} ubi fuit dcm̄
ꝙlꝫ finis ſit cā ī eē itētionali nō rñ
ꝑ eē itētionali ſꝫ reali qm̄ pro illo
eē ē cā ꝑ q^{o} agens agit & pro quo
mouēs mouꝫ effitiēs ſed h^{o} eſt ꝑ
eē rali g^{o} ꝛ. uideas ibi magis ꝯple
te. Ad 3^{m} dici^{a} ꝙ ē ſiľ uirtualř
ſicut fuit declaratū ī z^{a} ꝑpoē. Ad
4^{tu3} dico ꝙ itelligitur de motore
iō ꝑitiēs aut ſiľ ꝑ^{m} nō ē cū piecto
Ad 5^{tu3} dico ꝙ ſemē deciſum a
prē agit ī uirtute corporis ſuper
celeſtis ꝙ hēt oēs formas nāles in
uirtute ita ꝙ agēns pncipale poſt
deciſionē ē corp^{9} ſup celeſte cui^{9}
tñ actō declarať p ſemē deciſū ab in
diuiduis eiꝰdē ſpei illi^{9}. uñ eo di^{a}
hō ab hoīe gñari qz ī tli gñatione
ꝛqriť ut agens particulare .s. qua
ſemī ē deciſū & reqriť etiā agens

uniuerſale qđ concurrit in actu
gñandi ſicut cā neccia & etiā p^{9} ſe
men deciſū ꝯtinꝫ actoēꝫ ad ſemen
deciſū & hec dicā^{a} de qōe

qō z^{a}

Veriť. Vtrū ad ſciētiaꝫ
ſit p ſe mot^{9}. Et ui^{a} ꝙ ſic
ōis forma ſucc^{ue} acq ſita & ꝑticu
lariter neccio eſt p ſe tm^{9} mot^{9} ſed
ſciā ē h^{9} g^{o} ꝛ a^{oz}. pꝫ qm̄ ad omne
illud ē mot^{9} qđ acqriť ī tempore
& ſucce^{ne} ad nullā ei formā diſi^{t}ꝫ
uľ diſibilř acq ſitā ē mū^{o} idiſibi^{l}
īſtātanea. h^{oz} ꝑbať logicā ſiľ totā
nō huīm^{9} in īſtāti aliter fuiſſem^{9}
pfcī ī illa ſciā ꝙ ē ſtm̄ g^{o} ꝛ. Itē
ꝰ illā formā ē mot^{9}. ꝰ q̄ ſubiectū
ſe hēt aliter nūc q̄ ꝑ^{9} pꝫ in 6to hu^{9}
qm̄ moueri ē aliter ſe hrē nunc q̄
ꝑus ſed ꝰ ſciāꝫ aiā ſe hēt aliter nūc
q̄ ꝑ^{9} ſe hrēt qm̄ ꝑ^{o} nō erat ſciens
& mō ē ſciēs g^{o} ꝛ. Itē oīs forma
p ſe magis & min^{9} ſuſcipiēs ē p ſe
tm^{9} mot^{9} ſciā ē h^{9} g^{o} ꝛ a^{oz} pꝫ uñ
ap̄ꝝ ꝑbat ꝙ ad ſciāꝫ nō ē mot^{9} qm̄
ipā nō ſuſcipit magis & minus nľ
ei pōt ſuſcipe magis & min^{9} niſi p
mūtionē ſucce^{ua}ꝫ ſꝫ mūtio ſucc^{a}
ē mot^{9} qz nō ē gñā^{o} nec corrup^{o}
qm̄ iſta ſūt ī īſtāti ſed ſciā p ſe ſuſ
cipit maius & min^{9} pꝫ z^{o} ethicoꝝ
ubi di^{a} ꝙ hit^{9} ex eiſdem gña^{a} & in
tēdi^{a} pꝫ igi^{a} ꝙ habit^{9} itellectualis
pñt itendi g^{o} ꝛ. In oppoſitū eſt
eſt phi^{9} ī h^{o} 7° q̄ ponit ꝙ ad q̄lita^{e}
de ꝑ^{a} ſpē nō ē mot^{9} nec ad hitus in

tellectuales ꝙ ſic ꝑbať illud ꝙ ad
uenit alicui magis p q̄etē q̄ p mo
tū nō ē ꝑꝑe tm^{9} mot^{9} ſed hitus in
tellectuales aduēniūt aiē p q̄etati
onē & p rſidētiā motionū corpali
um & ſſibiliū paſſionū g^{o} ꝛ mior
declā^{a} p duo ſigna. Primū eſt ī
hiis q iebriāť a īſirmāť q ꝑ tunc
nō pñt uti ſciā ꝑpter magnū mo
tum uaporis ad caput & recēdētē
ꝑpter turbationē pñt uti ſciā.
Aliud ſignū poīt de īfātib^{9} q non
pñt addiſcere nec ī hiis q̄ capiunt
iudicare. unde dicunt ꝙ maxime
caſtitas ar hoc opať ut acquirant
ſciāꝫ & ſedēdo & quietādo ſit aiā
prudēs. rñdeo ubi ꝑ^{o} tractabo
de acquiſitione ſciē p quod me^{9}
um acquiriť. z^{o} dicam ad ꝑpo
ſitā qoēm̄ De ꝑ^{o} ē ſciēdū ꝙ fu^{t}
opiō mľtoꝝ qui ponebāt ꝙ ſciā ī
nobis nō poterat de nouo acquiri
ſed ponūt ꝙ aiā ī ſua p^{l} creatione
fuit pfecta morib^{9} & ſciīs īpreſſa
aūt molle carnis non pōt exire in
actū p cōtinuū aūt exertiuꝫ exit
in actū hec aūt opiō īꝑbať pꝫ ꝑ.
ꝑmo p^{9}terioꝝ oīs habitus eſt ex
actibus gñatus z^{o} ethicoꝝ. unde
ibidē ex eiſdē gñať hit^{9} & intēdiť
Vñ noſtꝝ addiſcere nō ē r iſi qđ
dā remiſci. Et iō dico aliter ꝙ
ſciā pōt ī nobis nouiter acquiri.
Pro cuius euidētia ē ſciēdū cum
ſciā niſi ſit īfūſus ſit quidā hitus
ex actib^{9} ītelligēdi gñatus .oīs eī

hitus noſtus gñať ex actibus niſi
ſit īfuſus^{a} Act^{9} nō itelligēdi gñať
ex obiecto rlūcēti ſpē & itellectū
agēte tāq̄ cā pncipali ita ꝙ ex illis
duob^{9} tāq̄ ex ꝑtialib^{9} pncipalib^{9}
caīs ꝑcialib^{9} uni cē totali equipol
lētib^{9} cāť act^{9} intelligēdi. Hiis
ꝑmiſſis pono duas ꝑpoēs. ꝑ^{a} eſt
iſta ꝙ ad ſciāꝫ p ſe nō ē mot^{9} ꝑba^{a}
Ad illā formā nō ē mot^{9} cui ſolū
opponiť ꝑuatio & nullū hēt ꝯtrari
um & cuius etiā ſubiectū ē ſūme
diſpoſitū ad talē formā ſꝫ ſic ē de
ſciā g^{o} ꝛ a^{oz} pꝫ qm̄ mot^{9} ē a ꝯtrā^{to}
in ꝯtrariū. Itē etiā qm̄ ſubiectū
rcipiēs ſic ſucce^{ue} aliq̄ formā illā
ſic rcip^{t} ꝑpter aliq̄ idiſpoēꝫ quā
hēt .pꝫ qm̄ nō ui^{a} ex alio iſta ſuc
ceſſio cū g^{o} intellectus ſit ſumme
diſpoſitus non hñs niſi ſolā ꝑua^{e}ꝫ
ſciē ſe^{a} ꝙ nō acquirať p motū ī eo
Sciēdū tñ ꝙ ſuſceptiuū, ſe poteſt
hrē reſpcū forme q̄ rcipit tripľr
Vno^{o} ꝙ ſit ī ultiā diſpoē rſpectu
forme nullo extrīſeco inpedimē^{e}
ſicut ſe hēt aer reſpectu illuīaoīs
Alio^{o} qm̄ nō ē in ultiā diſpōne
& tūc ſe^{a} alteratio p q̄ mā diſpoiť
exēplū ſicut qñ ex aqua fit ignis
3^{oo} qñ aliqđ ſuſceptiuū q̄tum
ē in ſe ē ī ultiā diſpoē tñ nō rcipit
ſtati ꝑpter aliqđ inpedimentum
extrīſecū īpediens puta ſic^{t} me^{m}
in domo ꝙ dē die nō rcip^{t} lumen
h^{o} ē ꝑpť āqđ extri^{m} īpediēs puū
ꝑpť clauſioēꝫ feneſtre & i^{to} 3^{oo} ſe

bābet ītellect9 noſt ēt ad ſciā; qm̄ q̄tū ē de ſe ē portionat9 reſpectū c9lib; ſpeī ītellect9 ſed qz ītellect9 nr̄ ē act9 corporis nō poteſt rci^a ſpēs ītellibi^e nī po^{ts} ſēſitiuis me diātib9 ſicut nec me^m ī dōr o rci^t lumē clauſis feneſtris. Tunc dico ad ppoſitū q eo ipō q ītellectus q̄tū eſt de ſe eſt ſūme diſpoſitus ut rci^{at} ſpem̄ ītelligibilē iō ad itē tionē phī ſuffi^t q acqſitio ſciē nō ſit alteratio nec ſit p motū p ſe. z^a ,r pō ē q ſciā p accn̄s acq rif p mo tū & tranſmutationē pbatur illa forma q̄ nō acq rif nī p tranſmuta tionē aliq̄ & motū ſcm̄ ī aliis po^{ts} ſēſitiuis acq̄ rif p motū ſaltem p accn̄s ſciā ē b9^t g^o ꝛc b^{o2} pbaf qz. cogni^o nr̄a īcipit a ſēſu ſenſus aūt a ſēſibili pati^r & alterraf. uñ dicū^a q̄litates ſēſibiles paſſibiles q̄ ītarce qm̄ ſerūt paſſionē ſenſui. Sed ꝯtra hoc uidef arꝫ ē q dicit q a ā ſit ſciēs & prudēs maxiē i q eſcen^e nō g^o p motū potētiaꝝ ſēſitiuarū. rn̄deo & dico q aiā; q eſcer ipē b; ſēſitiuis pōt ſumi dupliciter. Vno mō q q eſcat ab occupationib9 ex terioribus & paſſionib9 ptis appe titiue puta cōcupiſcibilis & iraſci bilis. Alio^o q uirtutes ſēſitiue nō moueāf ab obiectis de qb9 ſciētiā capi9. pmo^o loq r arꝫ cū dicit i q eſcēdo ſit aīā prudēs & ſciēns z^{oo} non. Hiis uiſis rn̄^o ad roēs. ad ꝑmā pono iſtam propoſitionem q

nulla forma acq̄ rif p motū p ſe niſi beāt i ſubiecto aliq̄ diſpoō^e cōtra riā. ſi igif tlis forma acq rif ſuce^e b^o nō ē q ad ipam̄ p ſe ſit mot9. ſ; eo q nos ītelligi9 ſucce^{ue} mō ue ꝫ obiectū mō aliud ex qb^9 actibus ītelligēdi ut dcm̄ ē gn̄af ſciā p q d p; ad formā rōis & dico q .a^{a2} eſt uera q iſta pticularitas & ſucceſſio ſint p ſe ex pte illi9 forme & ex p te ī diſpōis ꝯtrarie ſubiecti & illi9 forme. Ad z^m dico q lic; oē q mouef aliter ſe beāt nūc q̄ prius tn̄ uō oē q d ſe bēt aliter nūc quā ꝑus mo^r. ſ; bn̄ ſit mutatio aliqua

Ad ;^m dico q illa a^{o1} nō ē uera ſim^r uideo ei q ītellexio ſuſcipit magis & min9. Nam intellexio eſt int ēcior ī uno tempore quā in alio & tn̄ ītellexio uō acq rif p motum .illa g^o a^{o2} o; q ītelligaf in formis bn̄tib9 ꝯtrariū c9 nō ē ſciā ignorā tia ei ſolū oppo^r ꝑuatiē ſciē g^o ꝛc.

Explicit. 7^9. phicoꝝ.
¶ Incipit. 8^9. phiſicoꝝ.

CIRCA OCTAVVm librū phicoꝝ (in quo arꝫ detat de eternitate mot9.) p^o q ro iſtā qōn̄ ūt^m cuilib; creabili p ducibili pma^{te} ul' ſucce^{uo} repug gnet formalr̄ fuiſſe ab eterno q ſic uidef qz ipoſſi^e ē creaturā aliquā adeqri creatori. ſed ſi rei pduci^{le} non repugnaret fuiſſe formaliter

Vtrum cuilibet creabili vel productibili permanenti vel ſucceſſivo repugnet formaliter fuiſſe ab eterno.

& nō ipe^{ta} po^a e^9 effectus cā ei & effect9 i actu ſimul ſūt & nō ſunt z^o b9, ſed de9 fuit cā oīūa ab eterno in actu nō ipe^{ta} ſi nō fuiſſ; cauſa actu ab eterno ſed in po^a & poſta fuiſſet cauſa in actu fuiſſet muta tus a potētia in actū. ergo & cet^a.

Ad oppoſitū; deus ab eterno fuit cā ſufficiens ponere in eē q d cū; pducibi^e g^o ab eterno q d cū; pducibile potuit ab ipō produci, aīs p;. Si ei ab eterno nō potuiſſ; ponere ab eterno non fuiſſet oīpo tens & fuiſſet mutatus ꝯn̄a pbaf qz cuilib; po^e actiue cor rn̄d; po^a pa^{ua}. Vnde nulla po^a ē reſpectu dei inpoſſi^{ts} g^o ꝛc. ꝟ z^o ar^e q non fuerit de fcō. Nam gen̄ p^o. In prin cipio creauit de9 celum & terram,

¶ rn̄deo ubi ſic pcedā p^o ei igrētur. de poſſi^t ui; ſi ē poſſi^e aliquā crea turā fuiſſe ab eterno & b^o tam de pmanētib9 q̄ de ſucceſſiuis. Nam multi magiſtri & doctores plurī^e poſſi^{ts} hāc i pmanentibus & non ſucceſſiui^s cōcedūt. z^o igrētur utrū hoc fuit de fcō. ;^o igritur p quid deus producit creaturā. utrū ui; īme^{te} p ītellectū & uolū tatē & p actū ītelligēdi & uolendi, uel p aliq̄ aliā potētiā & p aliquē aliū actū. Quātū ad primum eſt uera opio magnoꝝ doctorum aureoli, & henrici, de gandauo & multoꝝ alioꝝ tenētiū partē nega tiuā q̄ q dem multi diuerſimode

pbāt. p^9 ſic ſi de9 pōt facere aliq d ab eterno illud nccio pduxiſſ; & nō libre n^c ꝯtigēt ꝯn̄a ē ſſa g^o & aīs ſlitās ꝯſequētis p;. qz q d q d de9 pduc^t ab extra mere liber & ꝯtigēter pducit. pbatur ꝯn̄a qz ſi de9 creaſſ; aliq d ab eterno an po tuiſſ; nō creaſſe aūq̄ eēt pductū a ſit cū eēt pductū ā p^9 q̄ ē pduc tū. Nō pōt dari p^m qz an̄ eternū nl' ē. Nec z^m qz tū oē q ē qn̄ eſt necē eſt eſſe tū etiā qz de eodem eent cōtradictoria ſil' uera idem enim eſſet & creatum & nō creatū ul' pōt eē creatū ul' nō pōt eē cre atū ī eodē īſtāti q̄ ſūt ꝯtradictoria g^o ꝛc. Cōfirmaf qz q^o rū cū; ac tuū po^e pn̄t eē ſil' ī ordine ad act9 & actus etiā pn̄t eē ſil' ſed de9 pōt creare ab eterno & pōt non creare po^a creādi & po^a nō creādi ī eodē ſil' ſūt ab eterno & i ordi^e ad act9 pūa ad creare & ad nō creare g^o & ipī actus pū creari & non creari poterūt eē ſil' b^o ē ipoſſi^e cū ſint ꝯtradcō^a g^o ꝛc. Cōfirmaf z^o qz oē agēs ꝯtigēſ ē īdetiatū ad utrā; ptē ꝯtradcōis ſ; ſi pduxiſſet mūdum ab eterno fuiſſet detiat9 ad altrā p tem tm̄. g^o nō ꝯtingēter ſed nccio ipm̄ pduxiſſ; g^o ē ipoſſi^e g^o ꝛc tē ar^a ;^o ſic illud q nccio p^9 b; nō eē q̄ eſſe non pōt fieri ab eterno ſ; q d cū; a deo p^9 nccio b; non eē q̄ eē g^o ꝛc a^{o1} p; tū p^o qz oē tale q bēt p^9 non eē q̄ eē bēt pn̄^m ſui eſſe

ꝛtiā qꝛ eī&nō eē ſūt ꝯtradictoria
q̄ nō pñt eē ſimul i eodē tempore
nᶜ ſimul i eodē tēpore de eo uerifi
cari oꝫ igr̄ ꝙ ꝑūs tēpore hūit nō
eē q̄ eē ſed nulſtūt talē pōt eē ab
eterno gᵒ ꝛ͞c hᵘᵉ ꝓbaᷣ qꝛ creatio
ē de nichilo ꝛ͞d factio. Item oīs
effectus ē i ordine nature ꝑsteri⁹
ſua cauſa i illo gᵒ tpori quo .cā eſt
ꝑor ſuo effectu uel effect⁹ hēt eē
uel nō eē. Si hēt eē tūc nō ē poſt⁹
ſua cā. ſi hēt nō eē ꝑpoſitum hēᵗ
qᵒ ſic illud qđ ē ꝑductū i iſtā
t aptim trāſeūte & fluente nullo
pōt eē eternū ſed oēs ꝑducibiles
ꝓducūᷣ ꝑdcō mō gᵒ ꝛ͞c aᵒᶻ pꝫ qꝛ
eternū nō hēt pncipiū ſue durati
oīs. ꝑducibile aūt ꝙ ſic ꝑducit
uiꝫ i iſtāti fluente & raptiꝫ trāſeūte
hēt pncipiū durationis ſue hᵒᶻ pro
baᷣ qꝛ niſi iſtās creatois i qᵒ creaᷣ
trāſiret ſed manēt maneᶜ creatura
ſeqreᷣ ꝙ creatura ꝯtinue crearetᷣ
hᵒ aūt eſt ipoſſiᵉ gᵒ ꝛ͞c. ꝭᵒ ſic oē
aliquid a pimo hēt eē a pimo gᵒ oē
aliquid a pᵒ hēt eē acceptū ab alio
ſed eē acceptū icludit nouitatem
qꝛ nl̄ accipit qđ hēt gᵒ oē aliqd a
pimo hēt rē de nouo & ꝑ ꝯñs icipē
eſſe. Item iſta nō ſimul ſtant ꝙ
aliquid ānichilet̄ & tamen ꝙ ſit
eternum a parte poſt gᵒ nec ſtabit
ſimul ꝙ aliquid ſit ex nichilo & tñ
ꝙ ſit eternum a parte ante. ſed in
telligētie cū non habeāt maꝫ & ſint
create ex nl̄o ſūt gᵒ nec ab eterno

fuerāt nec potuerūt eē & ſi hᵒ gᵒ
nec motꝰ corporū celeſtiū ab eterᵒ
potuerūt eē. Itē qñ alicui ꝯtigꝫ
unū oppoſitoꝝ q̄ᵐ ē de ſe ſi ſibi
ꝯuenit alterū ꝑ aliqd aliud hoc eſt
ꝑ͞terius nō ſolū nā ſed etiā tēpe
ſed res create q̄ᵐ ē de ſe nihil ē. pro
batio. Nam totū eē qđ hēt accipit
ab alio & ꝑ ꝯñs ſeᷓ ꝙ de ſe nihil eſt
cū gᵒ hēat eē ꝑ cāꝫ ſeqᷣ gᵒ ꝙ erit
poſteritas duratione ſuo non eſſe
& ſi hᵒ ſeqᷓ ꝙ nullū creatū fuerit
nec potuit eē ab eterno cum ipſū
nec hēat eē poſt nō eſſe. Item
qđ libꝫ iſtās ꝑtitū ꝑceſſit aliquod
iſtās ſuppoīto ꝙ tempus fuerit ab
eterno cū gᵒ totū tēpus non ſit in
rerum natura niſi per inſtans ſeᷓ
quod totum tempus preteritum
ꝑceſſit aliqđ iſtās ſꝫ illud qđ pre
ceſſit ab iſtāti nō ē ſꝑ nec potuit
eē ſꝑ. Et ꝯtra iſtā oppinioēꝫ arᷓ
pmo ſic ipoſſiᵉ nūq̄ fuit poſſibile
nᶜ eꝰᵒ cū gᵒ nihil tranſit de poſſiᵉ
ad ipoſſiᵉ nᶜ eꝰᵒ ſed ſi deꝰ non po
tuit aliqd ꝑducere ab eterno hoc
ē qꝛ oē aliud a deo fuit ipoſſiᵉ ab
eterno. gᵒ nl̄ aliud a deo pōt eſſe
ꝑductū a deo niſi res trāſiret de
eē ipoſſiᵉ ad eē poſſiᵉ. ſꝫ iſte trāſiꝰ
ē ipoſſiᵉ gᵒ ꝑ ꝯñs nl̄ a deo pōt ꝑ
duci ſꝫ hᵒ ē impoſſiᵉ gᵒ & illud.
Dicēs ꝙ oīa ſꝑ poſſiᵃ ab eterno nō
tñ ꝑ eterno ſꝫ ꝑ tpe & ita tū pōt ali
qd fieri ab eterno hᵒ nl̄ eſt dictu
quia illud qđ ab eterno ē impoſſiᵉ

& poſtea fit ex tempore deᵗ ſimᵃ i
poſſiᶜ factū eſt ſimᵃ poſſiᶜ. Preteᵃ
ſi hoc tenet ita dicūt ibi ꝙ nihil ē
ſimᵃ ipoſſiᶜ. ſed quicquid ē ipoſſi
bile ē ipoſſiᶜ ſolū ꝑ tunc quādo ē
ipoſſiᶜ & ita eē ipoſſiᶜ poteſt fieri
poſſiᶜ cū nō ſit ipoſſiᶜ niſi ꝑ tunc
qñ ē ipoſſiᶜ ita ꝙ ꝑ ꝯñs habet fieri
poſſiᶜ qꝛ qñ poſſiᶜ ē poſſiᶜ nō eſt i
poſſiᶜ. Hec aūt nl̄ ē ex quo ſeqᷓ
ꝙ illud qđ nō pōt eē ab eterno &
ꝑ eterno ē ſimᵃ ipoſſibile ergo ꝛ͞c.
Preterea arᵃ zᵒ pñᵐ i cāſis ꝑciſis
ſi affirmatio ē cā affirmatiōis &
negaᵒ negatiōis ſed cā ꝑciſa ētita
tis creature ē qꝛ deꝰ dat ſibi eſſe
ꝯtingēter gᵒ nō ētitas eiꝰ ē qꝛ nō
dat ſibi eē tūc deus ē neccīā cauᵃ
iſtius negatiōis pura non entitas
creature aut ꝯtingens ſi ꝯtingens
habeo ꝑpoſitū ſi neccīā cōtra qꝛ
negatio affirmatiōis ꝯtingētis nō
pōt eē neccīā. In cauſis enī ꝑciſis ſi
affirmatio ē cā ꝯtigēs affirmatōis
& negatio cā ꝯtingēs negatiōis gᵒ
ſicᵗ a deo creatura hēt eē qꝛ deꝰ
dat ſibi ꝯtigēter eē ita hēt non eē
qꝛ deus nō neccīō ſꝫ ꝯtingēter dat
ſibi eē ꝛ͞c. Preteria cōfirmatur
quia nulla negatio ſeu ꝑuatio eſt
perfectior ſua affirmatōe oppoᵃ
Sed illud qđ pōt ēe ab eterno eſt
ꝑfectius aliqᵒᵒ iſto qđ nō pōt eſſe
ab eterno. Si gᵒ non eē creature
pōt eē ab eterno ergo & eſſe. Pre
terea cōfirmatur zᵒ quia habitus

& priuatio menſurantur eadem
menſura gᵒ ſi nō eſſe fuit ab eterᵒ
& eſſe potuit eſſe ſimᵃ ab eterno
Preterea non repugnat creatu
re ꝙ ſit uolita & itellecta a deo ab
eterno ergo ſibi nō repugnat ꝙ ſit
ab eterno patet ꝯñs quia ſola uo
luntas dei eſt cā efficiens creature
añs pꝫ quia ſic ē de facto ꝙ deus i
cludit creaturā ab eterno ꝛ͞c crea
tum fuiſſe ab eterno non claudit
ꝯtradictionem gᵒ ē poſſiᵉ apud de
um ꝯñs ē manifeſta ꝓbatio añtis
quia productio diuina non detiaᷣ
ad aliq̄ drāꝫ temporis gᵒ per ꝯñs
creatura fuit poſſibilis ab eterno
Cōſirmaᷣ quia deus ꝑduxit
aliq̄ creaturā de nouo tūc ſic uel
potuit añ ꝑduxiſſe ul̄ nō. nō pōt
dici ꝙ non qꝛ actio dei non detiaᷣ
aliqua drā temporis gᵒ ſeᷓ ꝙ ante
potuit ꝑduxiſſe tūc ſigneᷣ illud
inſtans & ut prius arguā quia ul̄
ante potuit ꝑducere uel nō ex qᵒ
ſeqᷣ ꝙ ante qđcūꝫ iſtans ſignatum
deus potuit producere creaturā
& per ꝯñs potuit ab eterno: Itē
ſi nō potuit producere ab eterno
uel eius cauſa eſt ex parte primi
producētis uel ex pte effectus nō
primum cum equalis uirtutis ſit
& potētie deꝰ nūc & ſemper & etiam
ab eterno. Nec poteſt dari zᵐ qꝛ
non repugnat effectui ꝙ fuit ab
eterno nā ſiᶜ hēᵃ i lrā ſi triāgulus
fuiſſꝫ ab eterno & hrē tres āgulos

Similiter ſi ignis fuiſſet ab eterno
ſplēdor fuiſſet ab eterno. Dico
igit̄ ꝙ deꝰ potuiſſꝫ ſi uoluiſſꝫ pro
duxiſſe creaturam ab eterno nec
hoc repugnat ex pte dei nec ex pte
creature. Ad raōes alterius o
pinionis rn̄ᵒ ad p̄mā & redu co p̄mo
ipāꝫ ↄtra faciētē nā deꝰ ab eterno
p̄deſtinat ↄtingēter ſaluādos & p̄
ſciuit dāpnādos gᵒ & potuit con
tingēter mūdū creare ab eterno
añs pꝫ qꝛ oē uolitū a deo ē uolitū
ab eterno & oē uolitū ad extra ē
uolitū ↄtingēter ↄn̄a pꝫ qꝛ illud ꝙ
ē ſuā roēꝫ· ſtat cū aliqᵒ pōt etiam
ſtare cū qᵒcūꝫ alio eiuſdē roīs cū
illo. Sed eternitas ſtat ↄtingenter
cū ↄtigētia p̄ſciē & p̄deſtinationis
die gᵒ & cū ↄtīa creadois ſiue pro
ducoīs pōt ſtare cū ↄtinētia ſit eiꝰ
dē roīs hic & ibi gᵒ ꝛc. Item oīs
effectus ↄtinᵉ pducit gᵒ pducit
ↄtingēter qn̄ pducit qn̄ enim non
pducit nō pduꝫ necīᵒ nec ↄtingē
ter. modi ei rei p̄ſupponūt rem
igit̄ q̄tūcūꝫ deꝰ pduxiſſꝫ mūdū
ab eterno adhuc potuiſſꝫ ipm̄ non
pducere & p ↄn̄s ↄtingēter & non
neccio. Ad formam roīs dico ꝙ
deꝰ potuiſſꝫ creatūram nō pdux
iſſe p iſtāti pro quo producebat

Ad pbationē p̄mā oē ꝙ eſt ꝛc
iā fuit expoſitū in zᵒ hꝰ ꝙ iſta eſt
uera in ſenſu ↄᵗᵒ. In ſenſu autem
diuiſo ē falſa quō aūt ſit iā fuit etiā ibi
expoſitū. Ad zᵐ pbationem

dico ꝙ poſſe creare & poſſe non
creare nō ſūt ↄtradictoria quia ſic
ego poſſū aliq̄d agere & nō agere
iſta tn̄ ſūt ↄtradictoria puta poſſe
agere & nō agere poſſe agere ſtan
tibus ↄditionibus contradictoriis
Et qn̄ ulteriꝰ arguebatur in ↄfir
matione quorūcūꝫ actuū potētie
ꝛc ↄcedo illᵒ quo poᵉ ſūt ↄpoibiᵉ
Ad minorē dico ꝙ deꝰ ab eterᵒ
potuit creare & non creare diuiſi
non tamen cōiunctim & ita huiꝰ
poᵉ nō ſūt ↄponibiles cōiunctim
ſed tm̄ diuiſim q̄re nec actꝰ erūt
ↄponibiles cōiūctim ſed diuiſim
Ad aliam ↄfirmationē qn̄ dicit
oē ↄtingēter agens ꝛc dico ꝙ ſicut
dictū fuit in zᵒ hꝰ ꝙ duplex eſt i
determinatō q̄dā ē de in eē q̄dam
de poſſibili dico igitur qd̄ omne
agens dum actu agit ē indetermi
natum de poſſibili determinatūꝫ
tn̄ de ineē & ita ſi deus pduxiſſet
ab eterno creatūram fuiſſꝫ detia
tus indeterminatione de poſſibi
li determinatus tamen determi
natione de ineſſe cum q̄tra idceter
minatione de poſſibili ſtat p̄ciſe
cōtingētia ut fuit ibi dictū. Ad
ſecundum· reduco·primo iſtam
rationem contra eos. Nam ſecūd
auguſtiᵐ ſi ignis fuiſſet ab eterno
ſplendor ab eterno genitus fuiſſꝫ
ab eo. Si triangulus fuiſſet etiā
ab eterno & haberet tres angulos
fuiſſet· ab. eterno. tūnc

Sic omnis effectus poſterior eſt
ſua cauſa & i iſto inſtāti priori quo
eſt ignis uel ſplēdor eſt & non eſt
ſi nō eſt & poſtea eſt cum iſta ſit
ↄtradictoria ūerificabūt̄ de eodē
in eodē iſtāti durationis. Ex quo
etiam ſequit̄ ꝙ non ſit illi coeuus
ſi eſt gᵒ ignis nō eſt prior cuiꝰ con
trarium ſupponit̄. Ad formā
rn̄ꝰ p cuius euidētia eſt ſciēdum
ꝙ oīs effectus ē poſterior natura
ſua cā. eē aūt poſterius nā nō eſt
eē i aliquo ſigno poſteriori reali
nᶜ eē priꝰ nā nō ē eē i aliqᵒ ſigᵒ priori
reali in quo nō ſit poſteriꝰ. Sed eē
poſterius nā ut ſepe dixi nihil ali
ud eſt quā hoc depēdere ab hoc i
quadam altitate nature. cōcludo
igit̄ maiorē ſi prius tēpore hēt non
eē q̄ eſſe non aūt ſi prius nā. Ad
pbatiōē p̄mā qn̄ dicit̄ illud qd̄
priꝰ habuit nō eē quā eſſe ꝛc Verū
eſt ſi habuerit prius tēpore. Ad
zᵐ pbationē dico ꝙ creaturā hēt
nō eē prius quā eſſe poteſt intelligi
dupliciter. Vnoᵒ ꝙ fuit aliqd̄
ſignū i qᵒ habuit nō eē & poſteriꝰ
habuit eē & hoc ē impoſſibile ſup
poſito ꝙ fuerit ab eterno. Nam
uel non fuiſſet ab eterno uel opor
teret contradictoria uerificari de
eodē niſi fingas ꝙ uerificātur p di
uerſis ſignis nature qd̄ fuit alias
improbatū· Alioᵒ pōt intelligi
ꝙ prius habuit nō eē ſic ꝙ eius eſſe
habuit depēdentiā ab alio & iſtoᵒ

intelligo nec ex hoc ſequitur aliq̄
contradictorio. Ad zᵐ dico ꝙ
accipit unū falſū ūꝫ ꝙ creatio trā
ſeat manēte creatura hocenīꝫ eſt
falſum. qd̄ pbo. Omnis pductio
in iſtanti raptim trāſiens & finita
manete termino eius eſt accidens
Omne ei ꝙ trāſit manēte ſubſtāᵃ
aliciꝰ eſt accn̄s ꝙ ei eſt ſubſtantia
eꝰ nō pōt traſire ipſo manēte ſed
oīs pductio que eſt accn̄s preſup
ponit ſubſtātiā. ſed creatio non p̄
ſupponit ſubſtātiā cū p eam res
accipiat eē totale gᵒ nec p ↄn̄s eſt
fluēs ſiue raptim trāſiens ſed ma
net maᵗᵉ eiꝰ tio. Item nullum
ens fluens eſt ſimˡ prius ente pma
nēte ſed eꝰ. Sed creatio rei cū ſit
cā eius eſt prior ipā re gᵒ creatio
rei permanētis non pōt eē raptim
trāſiens nec fluens niſi poᵃ p̄ᵐᵉ
pns in uniuerſaliᵗᵉ entium fluēs
eē. Tunc ad rationē qn̄ dicitur
ꝙ creatura ſemper creare. Dico
ꝙ creari dicit duo. ſ. aliquid reale
& aliquid rōis. Creari ei dicit rem
eē & hoc ē ūe dicit etiam rem eſſe
nunc p̄mo & hoc ē ens rōis hꝰ ei
pmitas eſt aūt fᵐ rationem non
aūt eſt aliquid in re uel fᵐ rē ꝛc

Expliciūt qōnes ſup octo libris
phiſicoꝝ aꝛ. doctoris pfūdiſſimi
fratris iohānis canonici ordinis
fratrū minoꝝ. Anno.1.4.7.5.
die.2.5. mēſ. apl. Padue impſſe

Q𝔲ātū ad 2ᵐ articulū ḡ hic ētat
tidēū de ſucceᵐᵉ aliq̄ ɔcedētes
deū ꝑ poſſe facere ētia ꝑmanētia ab
eterno datoꝙ nō ſit aliqd̄ ens ſuc
ceſſiuū motus ul̄ tps pōt fieri ab
eterno· ꝑ iſta ꝯ̊ne ꝓbāda pono ꝑ̊
hec rōnes ſpēles. 2ᵒ ponā aliquas
gnales. Arᵒ ei ꝑ̊ ſic īfinitū ē actꝰ ꝑ
mixtꝰ poᵉ tūc ſic illi cui ꝛpugnat
actꝰ ꝑmixtꝰ poᵉ nō pōt eē īfinitū ſꝫ
motui ſiue tēpori ꝛpugnat ꝙ ſint
actꝰ ꝑmixtꝰ poᵉ: tēpus ei ꝑteritū
totū fit ī actu & nō ē aliqd̄ ēs ī poᵃ
cū totū trāſierit & in actu cōpleto
fuerit g̊ ꝛ. Et ſi forte dicas ꝙ
accipiēdo aliq̄ ꝑtē tꝑis ꝑteriti puta
diē heſternā & ſi pꝰ iſtā accipiēdo
aliā ꝑorē & ſic ɔſequēter retroce
dēdo unā accipiēdo pꝰ aliā & ſic ī
īfinitū qꝛ nūq̄ deueiet ad pᵐ īſtāᵗᵉ
tēpris. Sed ɔtra hoc arᵃ ſic & bn̄
qꝛ tūc ꝑ iſtū moᵐ nō accipit tps
ꝑteritū ꝑ moᵐ ꝑteriti ſꝫ magis ꝑ
moᵐ futuri. Preterea arᵃ 2ᵒᵉ
ad pn̄cᵉ rō īfiti ī quocūꝫ accipiat
ē ex illa ꝑte ad q̄ ē ꝓceſſꝰ nō a qua
qꝛ a ꝑte a qua ē ſtatꝰ nō autē ex pᵉ
ad q̄ porrigit hᵒ pꝫ ī nūis ī qbꝰ nō
ꝓcedit ī īfinitum ex ꝑte unitatis ſꝫ
tm̄ ē eūdo uerſꝰ multitᵉ. hᵒ idem
pꝫ de rōē ɔtinui q̄ ꝗdē ē̄ īfinitū
ex ꝑte magniᵗᵉ ad q̄ fit ꝓceſſꝰ di
uiſiōis ſic igit̄ pꝫ iſta uiꝫ ꝙ rō infiti
accᵃ tm̄ ex illa ꝑte uerſꝰ q̄ ē ꝓceſ
ſus & nō ex illa ꝑte a qua ē ꝓceſſꝰ
Sed ꝓceſſꝰ ī ſucceᵘᵉ ē a ꝑterito ī

futuꝝ g̊ īpoſſiᵉ ē tps ꝑteritū eſſe
īfinitū ſꝫ ſi eēt eternū eēt neccīᵒ inſ
finitū g̊ ꝛ. Preterea. arᵃ 3ᵒ ſic
de rōē infiti ē ꝙ nō ſit totū ī actu
ſꝫ ſꝑ ſit ī poᵃ ad aliud. Sed illud ꝙ
ē ꝑteritū totū exiſtit in actu ita ꝙ
nō reſtat aliqd̄ eiꝰ igit̄ īpoſſiᵉ eſt
ꝑteritū eē īfinitū. Et ſi dicas ut ꝑus
ꝙ ē īfinitū ꝓcedēᵒ uerſꝰ ꝑtē tēpoᵗᵉ
ꝑcedētis accipiēndo unā ꝑtē poſt
aliā ī īfinitū iā ɔmutas preteritū &
futuꝝ. 4ᵒᵉ de rōē infiti ē ꝙ hēꝫ
eē īɔpletū & īꝑfectū qꝛ ſꝑ hēt poᵃᵗ
ānexā ſꝫ ꝑterito ꝛpugnat hr̄e eſſe
īɔpletū & īꝑfcm̄ cū totū qd̄ ꝑtinꝫ
ad roēꝫ eiꝰ ſit cōpletū & nl̄ reſtat
accipiēdū g̊ ꝛ. Preterea hoc ꝓ
ꝓbm̄ 3ᵒ hꝰ īfinitū ē cuiꝰ ſꝑ reſtat ali
q̄d accipere ultra ſꝫ extra tps ꝑte
ritū nō ē accipere ſiue non reſtat
aliqd eiꝰ accipiēdū cū totū ſit ac
ceptū g̊ īpoſſiᵉ ē tps ꝑteritū eſſe
īfinitū. 2ᵒ arᵃ ꝑ roēs ɔēs & ꝑmo
ſic nullū īfinitū pōt eē pertrāſitum
ſꝫ oē ꝑteritū ē pertranſitū g̊ ꝛ.
Preterea īpoſſiᵉ ē aliqd īfinitū eſſe
totū acceptū. ſꝫ oē tēpus ꝑteritū
& eē ꝯliꝫ ꝑteriti ē totū acceptum
g̊ īpoſſiᵉ ē tēpꝰ ꝑteritū ut ꝑreᵐ
eſſe īfinitū. Preteᵃ tanta duratio
fuit ab eterno uſꝫ nunc ꝓcedēdo
ꝗta ē ab iſto nūc uſꝫ ī eternū rede
undo ſiue retrocedēdo ab iſto nūc
īpoſſiᵉ eēt redire ī eternū qꝛ tūc ꝑ
trāſiret īfinitū g̊ ɔſimilr̄ redeundo
ſiue reuertēdo ab eterno īpoſſibiᵉ

eſt deuenire uſꝫ ad iſtud nūc pn̄s
ſiue ꝑtīgere eadē roē g̊ ꝛ. ꝑteᵃ
tps poᵗᵃ īfinitū a ꝑte ān ſicᵗ ē infinitū
a ꝑte pꝰ ī poᵃ g̊ tm̄ tps fuit ab etᵒ
uſꝫ nūc a ꝑte ān q̄tū erit ſiue futu
rū ē a ꝑte pꝰ ī poᵃ ſꝫ eūdo ad ꝑtem
pꝰ īpoſſiᵉ ē tēpꝰ futuꝝ eē ꝑtranſi
tū cū erit īfinitū g̊ ꝛ. Si tēpꝰ ul̄
motꝰ fuiſſꝫ ul̄ potuiſſꝫ eē ab etno
nūq̄ potuiſſꝫ eē deuētum ad iſtut
nūc. Preteᵃ ꝑ q̄libꝫ reuolutione
ſolis una ſūt .xii. lūē g̊ ſi mūdus
fuiſſꝫ ab etno reuolutiᵒᵉ ſolium fu
iſſꝫ īfite g̊ unū īfinitū excederet aliud
hᵒ ē īpoſſiᵉ loquēᵒ de īfito ineodē
gnē. Preteᵃ ſi tps fuiſſꝫ ab etᵒ
ſeqr̄ ꝙ ꝑs eēt eq̄lis ſuo toto hᵒ ē ī
poſſiᵉ g̊ ꝓbaᵒ ɔuē acciᵒ totū tps
ꝑteriū uſꝫ hoᵉ ſi ē īfinitū āmota ali
q̄ ꝑte ab ipō puta una die uel q̄cū
q̄ ꝑte fita illud tps qd̄ remanꝫ eſt
īfinitū. ſꝫ tēpꝰ remanēs ē ꝑs tēporis
ɔſtiᵗ ex ꝑte remanēte & ex parte
remota g̊ cū pars remanēs ſit īfita
ſicut & ſuū totū ſeqᵗ ꝙ ſit eq̄lis ſibi
Sed ɔtra iſtā cōcluſioēꝫ arᵃ ꝑᵒᵉ
nō ē īpoſſiᵉ eē īfinitū ſiue aᵐ aliqd̄
permanēs g̊ nᵉ aliqd̄ fluens. ſed
fluēs nō ē aliud nī tēpꝰ uel motꝰ
g̊ ꝛ. Preteᵃ qd̄ ē ſimᵃ īpoſſiᵉ
nūq̄ fuit poſſiᵉ ſꝫ qd̄ ē ſimᵃ īpoſſi
bile ab etno ē īpoſſiᵉ & qd̄ ē poſſiᵉ
tꝑe ē ſimᵃ poſſiᵉ g̊ qd̄ ē poſſiᵉ ex
tēpore ē poſſiᵉ ab etno & qd̄ eſt
īpoſſiᵉ ab etno ē īpoſſiᵉ ex tēpore
Sed motꝰ ē poſſibilis ex tēpore

g̊ ꝛ. Preteᵃ ī cōtīſis preciſis ſi
affirmatio ē eſt cā ꝛ. ſed cā quare
tēpꝰ ul̄ motus hēt eē eſt qꝛ deus
ɔtīgēter dedit ſibi eē ut argutum
ē ſuperiꝰ g̊ ꝛ. Preterea ſupᵗᵒ
ꝙ aliqd poſſit eē īfinitū. etiā tempꝰ
totū a parte pꝰ. Arᵃ de tēpore &
motu q̄ncūꝫ aliq̄ duo ſūt eiuſdē rōis
cui uni illoꝝ nō ꝛpugnat nᵉ aliud
ſꝫ īſtās qd̄ fuit ꝑmū tēporis & in
ſtans qd̄ ē tmꝰ tēporis ſūt eiuſdē
rōis q̄tū ad illud ꝙ dicūt fūdamē
talr̄ licꝫ formaᵃ ſūt alteriꝰ rōis pn̄
rō pn̄cipii & rō termini ſūt alteriꝰ
rōis tn̄ īſtās qd̄ ē pn̄cipiū & illud
qd̄ ē tmꝰ ſūt eiꝰdē rōis ſicᵗ & oēs
partes tēporis ſūt eiuſdē rōis ſed
q̄tūcūꝫ affirmationū eiuſdē rōis
oppoᵗᵉ ſūt eiꝰdē rōis. Negatioēs
ei nō diſtingūt niſi per affirmati
oēs g̊ negatio īſtātis qd̄ ē pn̄ᵐ
tēporis & eiꝰdē rōis cū negatione
inſtātis qd̄ ē tmꝰ tēporis cū g̊ ne
gatio īſtātis qd̄ eſt tmꝰ temporis
poſſit eē īfitū a parte pꝰ ut ſuppoᵒ
g̊ per ɔn̄s pōt eē ab etno. Omne
illud pōt eſſe ab etno qd̄ pōt eſſe
ſine pn̄ᵒ ſue durationis g̊. cōfirᵃ
ſicᵗ ſe hēt q̄titas permaēs ad ſuos
tmos permanētes ita ſe hēt q̄titas
fluēs cuiꝰmodi ē tēpꝰ ul̄ motus
ad ſuos tmos fluētes ſꝫ quantitas
permanens ſicut linea ſe habet ad
ſuos tmos qd̄ non magis determinat
ſiue reqrit ſibi unū tmū q̄ aliū mi
Non ei magis reqrit roēꝫ pn̄cipii

qúã terminí gº & q̄ titas ſtātes ſic ſe hēt ad tinos ſuoſ ſtuētes ꝙ non plus ſe deciat ad pĩcipium quam ad tinū nᶜ ↄconuerſo & ita ſi pōt eē ſn̄ tino ead̄ē roē ſn̄ pĩcipio q̄ re ꝛc. Preterea nō ē aliq̄ rō q̄re tēpus nō poſſit eē ĩfitū niſi qz ĩfitū eēt ptrāſitū ſ; iſta non ualet qz ſicut ſe hēt pterire ad fuiſſe ita futurū ad erit ſicut eī iſta ē uera oē pteritū fuit ita & iſta oē futurꝝ erit & tūc ultra ſicut eē ptrāſitū repugᵗ ĩfito ita r̄pūgnat ſibi eē ptr̄ ēſibile ad futurꝝ ſicut gº eē pertrāſitum r̄pugnat tēpori pterito infuturo ita repūgnat ipi futuro ĩfito. Sed nō obſtāte ꝙ tēpus non ſit ptrāſiᵗ qz nō hēt tinū ad huc tn̄ uerum ē dicere ꝙ oē futurꝝ erit gº ꝛc. Et nō obſtāte ꝙ tēpus pteritū nō ſit pertrāſitū ad huc tn̄ uerū ē ꝙ tempus pteritū fuit. ſtm̄ gº ſupponiẗ cū de roē pteriti ſit magis ꝙ ſit ptrāſitū q̄ ſit de roē futuri ꝙ ſit ptrāſibile gº ꝛc. Cōfirmatur qz ſicut ſe hēt preteritū ad fuit ita futurꝝ ad fore & ↄuerº ſ; ſic ſe hēt futurꝝ ad fore uel erit ꝙ nō ſeqẗ futurꝝ ēit gº futurꝝ ptranſibit gº nec ex parte pteriti ſeqẗ pteritū fuit gº pteritū fuit ptrāſitū. Ad roēs ĩcōtrariū ad euidētiã oĩ; eſt ſciēdū ꝙ oēs ille roēs ſiue fortiores eaꝝ ymaginãẗ ꝙ ſi fuiſſ; tēp9 pteritū ĩfitū fuiſſ; tm̄ ipoᵃ ĩfitum hoc aūt ſuppoſito formae ratoēs

habēntur inſolubiles. Sed ego ymaginor totū ↄtrariū dico eī ꝙ ſi tēp9 preteritū fuiſſ; ĩfitū non fuiſſ; ĩfitū ipoᵃ ſiue ĩ actu permixº poᵉ ſicᵗ ipi ymaginãẗ & futurꝝ eē ĩfitū ſ; fuiſſ; ĩ actu ĩfitū non ꝙ in actu maᵗᵉ ſine. exiſte ſed in actu preterlēte talē eī ĩfitatē debemus attribuere rei q̄lē hēt ētitatē & iō ſicut ĩfitas rei permanētis ē tota ſimul ſicut ei9 ētitas ita ĩfitas rei ſucceᵘᵉ pterite fuiſſ; nō ꝙ in actu ſic ꝙ oēs partes ei9 fuiſſēt in actu ſ; ſuccᵘᵉ ptereūtes ſicut ſua ētiᵃˢ ſtn̄ ſicut ſi deus faceret aliq̄d per manēs ĩfitū illud nō erit ĩfitū per mixtū poᵉ ſ; eēt in actu permaᵗᵉ igiᵗ. Cōſimiliter ſi de9 feciſſet ĩfitū tēp9 a parte añ illud fuiſſ; ĩfitū nō ĩ actu permixto poᵉ ſ; ĩ actu ſimᶜˡ nō tn̄ ĩ actu permanēte ſicᵗ nec ei9 ētitas ſ; pretereūte ſi tn̄ intelligas illud eē ĩfitū ipoᵃ ex hoc ꝙ non fuerit totū ſimul & ſic pōt aliquoº cōcedi. Tūc ad pmam roē; ĩfitū ē actu permixtu ꝛc uerꝝ eſt act9 ĩfit9 ipoᵃ nō ĩ actu cuius eſt iſtud ſicut eē futurꝝ eēt ĩfitū ipoᵃ ſi nūq̄ terminareẗ iſta infitū tēpus preteritū fuiſſ; ĩfitū ĩ actu ĩfite cōpetente rei ſucceᵘᵉ ut dictū eſt. Ad 2ᵃᵐ per idem ad pbationem de numeris & de dīone cōtinui dico ꝙ utrū; illoꝝ eſt in poᵃ ĩfitū nō in actu iō utrū; eſt infitum tm̄ in procedendo ſiue in

accipiēdo altrū poſt altrū non eſt accepto eē nec ſic aūt ut infinitum pteritū tēpus ut dcm̄ ē. Ad 3ᵃᵐ p idē hoc eī eſt de roē ĩfiniti in poᵃ nō eē totū ĩ eē deciato actu tn̄ per cōtrariū de roē ĩfiti ĩ actu cui9 eēt tēpus pteritū ē ꝙ totū ſit ĩ actu ſᵐ modū ſue ētitatis & iō ĩfitū pteᵐ fuiſſ; ĩ actu ptereūte nō tn̄ ĩ actu pmanēte. Ad 4ᵐ p idē lic; eni eſt de roē ĩfiti ſit ꝙ heāt eē ĩcōpletum nō tn̄ de roē ĩfiti ĩ actu ymmº tlē hēt eē ↄpletū ſᵐ modū ſuū & iō ſi tēpus fuiſſ; ab eterno non fuiſſet ĩcōpletū a pte añ fuiſſ; ĩfitū ĩ actu ſ; bn̄ a pte p9 ex q̄ pte fuiſſ; futurꝝ ſicut eī pteritū ſi preſuᵗ & non eſt aliq̄d ei9 ĩpoᵃ ſi ē ĩfitū ē in actu & nō ĩpoᵃ. Ita & futurꝝ cū ſit in poᵃ nō pōt eē ĩfitū niſi tm̄ in poᵃ ſicut eī de roē pteriti ē ꝙ pterit uel preſuerit ita de roē futurū ē ꝙ ſit in potentia. Ad quintū infinitū eſt cuius ptē accipiētib9 ſp eſt ꝛc. dico ↄſimiliter ad hº uerꝝ ē de ĩfitº in poᵃ tm̄ & nō ĩ actu & iō ꝙ tēp9 pteritū fuiſſ; ĩfitū ex pte q̄ ē proceſſus non eſt aliq̄d ad alias roēs. Ad ſmã ꝙ nullū ĩfitū pōt eſſe ptranſitū pōt dupliciter intelligi unoº ſic ꝙ a tio ĩ eius tinū puta ab aliquo inſtãti meᵗᵉ iniciãte tēpus pteritū ad aliq̄ p aliud ipm̄ tinans & deueniet & ſic eſt falſa quia cū ſupponã fuiſſe infinitū & per ↄn̄s corr n̄deret tio Alio modo pōt

intelligi tēpus pteritū eē ptrāſitū id eſt ꝙ abiit non tn̄ a termino fuerint deuentū ĩ tinū & ſic eſt uerū. Per idem dico ad aliam roē; cum dicᵗ ꝙ infinitū non pōt eē totum acceptū lic; eī ĩfinitū non pōt eē totū acceptū pmoº ideſt ꝙ a tmino in eius terminum ſit deuentū poteſt tamē totum eſſe acceptū ſic ꝙ totum abierit. Ad 3ᵐ de illo regreſſu cum dicitur totum tempus fuit ab eterno ꝛc. cōcedo ad minorem impoſſibile eſt ab illº nūc ꝛc. dico ꝙ redire ab illo nō ad eternitatem precedētem pōt intelligi dupliciter. unoº ꝙ redeat ad aliq̄ pmū illi9 eternitatis qz ullm̄ tale ĩſtãs pmū potuit eē ĩ eternitate cū hoc ſit ↄtra roē; eterni. Alio mō poteſt intelligi redire ad eternitatem ab nunc non ad primū eternitatis ſed ad durationem eternitatis & hoc eſt impoſſibile retrocedendo ab illo nūnc durationis in eternitatem hoc eſt in durationē eternam quē non habuit principium. Conſimiliter dico ꝙ uenire ab eternitate in iſtud nunc poteſt dupliciter intelligi quia uel ꝙ deueniatur a primo inſtanti eternitatis ad ipm̄ & ſic eſt impoſſibile uel quod deueniatur ad pmum inſtans eternitatis quia tale non eſt impoſſibile ſed ab eternitate .i. duratione que non habuit principium ad iſtud nunc preſens.

ccz

Ad 4m ip9e ſum ē totū tēp9 eſſe p̄teritū. g° nc p̄teritū ſi pōaſ infinitū. cōcedo ꝯn̄a3 uniformiter accipiēdo. uñ ſicut eūdo a pn̄ti ad futurū nō pōt ptrāſiri nec ꝯſumi futurū. qz nō pōt ptigi ad t̄minū ita nec pueniēdo a preſito iſinito ad tēpus p̄ſens ptrāſit ſiue ꝯſu mit preſitū. qz nō ſuit ab ei9 p̄n° cū nō h̄at. Et iō ueniēdo ab eter nitate ad nūc pn̄s. nō ꝯſūaſti eſni tatē. qz nō icboaſti nc icboare po tuiſti. ī hc tn̄ diſtiguūſ de preteri to & futuro qz futurū ētm̄ iſinim iu pō & uō in actu. preteritū autē in actu. ūt ſupi9 dictū eſt. & ideo tēpus preteritū pōt eē ptrāſitū. ſic ꝙ totū abierit & ſuerit. li3 non ſit. qz a termio ī terminū ductum ſit uł fuerit. nō aūt tēpus futurū cū ſit in pō. ſiue in actu permixto poe iſinitū. Ad 5m de reuolutō nibus ſolis & lune. dico ꝙ illa rō ita pbat ꝙ tempus nō poſſit eſſe iſinitū a pte p9 ſicut a pte añ. ide3 eni icōueniēs ſe³ de rūolutōibus ſuturi iſiniti ſicut de p̄ſito. Tūc g° ad rōe3 cōcedo ꝙ p q̄lib3 reuo lutōe ſoł diſi3 accepta. ſūt. xii. lu ne ſū p p̄terita & p futura q̄lib3 ſ3 ex hoc p q̄liber reuolutōe diſi3 accepta. iz. lūē. nō ſe³ ūt tu iſers. ꝙ oēs rūolūiōes lune collectiē ſū ſint duodecies pl'es oib9 rūolutō nib9 ſoł collectiue ſūptis. l3 ei q̄lib3 rūolutō preterita uel fura ſolis & lune ſit ſic³. oēs tn̄ collectiē ſūptē ſūt iſinitē. tā ſoł quā lue & iō oēs lūe nō pn̄t eē pl9 oib9 ſolis. Ad 6m & ultimū cū dr̄. ꝙ tūc ſe³ ꝙ ps ſit eq̄lis toti p iſta rōe ar³ ita dr̄ tē pore fut̄o ſicut de preſito. ac dr° eni aliquā ptē tēporis futuri. illa dēpta ſiue reōta a tpe fut̄o. adhc tēpus futurū remanēs ē iſinitū. & tn̄ pars tpis cōſtituta ex ipō & ex ipā pte reōta. g° ꝛc. iō hic dicūt ali qui. ꝙ iſinitas q̄titatis tollit illud pricipiū. oē totū ē maius ſua parte ūde p eos illud pricipium nō eſt uerū niſi tm̄ ī quāte ſinitā. ſ3 hoc ē falſū. non eni magis tollit aliqd̄ pricipiū iſinitas ī quātitate qua3 in entitatē. Preſea cōfir³. quia tūc p̄imū p̄ncipiū nō eēt uerū nec teneret niſi grā mē ex q° nō tene ret ubiq3. & iō dico ar³. ꝙ illud pn cipiū. oē totū ꝛc. ē uerū ī quacūq3 mā. tā ū3 ī quātitatē iſinita. ſ3 tūc dico ꝙ ex hoc ꝙ tps poī³ a ptē āte iſinitū. nō ſeq̄ſ ꝙ ps eq̄eſ toti. ſi cut nec ex hoc ꝙ ē iſinitū a pte p9 Ad pbatōnē dico ꝙ ps q̄ reōueſ ab aliq° iſinito. uł accipiſ ab illa p te. ex qua illud ē iſinitū. uel nō p cōpatō3 ad illā ſ3 ad aliā. exm acci pio aliq̄ lineā iſinitā. ſi demas a ab ipā aliquā ptē per cōpatōnē ad extrema ī ordinē ad quē ē iſinita & hoc nō. qz cū ſit iſinita car3 ex tremis. & iō ut ſic nō pōt hrē rō3 toti9. uel accipis illa3 per cōpatō3 ꝙ q̄dā nō ē medim ſ. rē. ſ3 quo ad nos. & tale ē iſinitū. & ī tali ē aſſig nare totū & ptē. & ſēp ē pars ieq̄ lis toti Cōſił r³ dico de tēpore ſi eni ponat iſinitū ex utraq3 pte u3 añ & p9. nō pōt accipi nec ſigni ficari ī illo tēpoē aliqua ei9 pars nec per cōpatō3 ad aliquod tēpus finitū uerſ9 nos. Tūc ad rōne3 in forma dico. ꝙ reōta aliqua pte a tēpore iſinito. uel a qua cūq3 alia quātitatē iſinita ꝙ remanet ē infi nitū. & qñ dicis ī miori. ꝙ illd̄ fu it pars precedētis quātitatis. ſi m̄ eſt. iſinito eni ūt iſinitū r̄pugnat hrē rōe3 partis & etiā toti9. bn̄ tn̄ cōcedo. ꝙ ī tēpore uel ī alia q̄cū3 infinita quātitate ē ſignare aliquā quātitatē finitā. q̄ h3 rōe3 toti9 & partis reu diuerſorū in ordine ad quā accipiſ uel pōt accipi ſiue re moueri ab infinito aliqua ei9 ps & tūc cōcedo ꝙ ex illa quātite re manēte & ex parte reōta. reſultat maior quātitas tps quātitāte fini ta remanēte q̄ hēbat rōe3 toti9. re ſpectu quātitatis nūc remanētis & reu quātitatis remote ita ꝙ q̄ti tas rmanēs & a mota ēēnt ptes ei9 q̄rū utraq3 ſibi erat iequał hoc de pmo pricipali. Quantū ad 2m dico ꝙ nihil aliud a deo de fcō fut ab eterno. ymmo fuerūt oia ex tē pore. l3 oia per dia3 pōt. poterant eſſe ab eterno. & ſic ad q̄ſtionem.

Ad rōe3 in pricipio factā cōn cedo ꝙ poita cā naturali ī actū po niſ eius effectus. deus aute3 fuit cā in actu nō naturalis. ſed uolun taris ab eterno. Ad 2m dico ꝙ ex hoc creatō nō eēt equalis deo in eternitate. qz eternitas dei eſt perfecta & idepēdēs & eternitatē quācūq3 aliā uirtualiter cōtinēs eternitas aūt creature ē iperfecta & depēdēs & ab eternitate dei uir tualiter contenta & ſic finiſ q̄ſtio. & per ꝯn̄s totū opus q̄ſtionū phi co2 ꝯpilatū a dn̄o Iohē marbr ma giſtro in artibus tholoſe & cano° dentuſeſ q natione fuit cathalanus

FINIS.

Deo gratias
Semper X

Veñite ad me oẽs q̃ laboratis.
Prologus libro primo
Verũ ſubſtãtia finita i ſuo ɔceptu coĩ inq̃tũ nãlis: ſit pᵐ ſubiectũm adeq̃tũ phie nãlis libro pᵒ.q.pᵃ.
Vtrũ magis uƚia ſũt magis & pᵒ nota ab intellectũ noſtro libro pᵒ.q.2ᵃ.
Vtrũ a deo & creatura ſubſtantia & accñte: poſſit abſtrahi aliquis unus cõceptus unicꝰ realis libro pᵒ.q.3ᵃ.
Vtrũ actualis ſepatio accñtis cũ exiſtentia eiuſdem includat ɔtradictionem ex terminis libro pmo q.4ᵃ.
Vtrũ totum p ſe ſũptũ dicat aliq̃ entitatem 3ᵃᵐ diſtinctam realiter ab oĩbus partibus ſimul ſumptis libro pᵒ.q.5ᵃ.
Vtrũ in indiuiduis eiuſdẽ ſpeĩ ſint aliq̃ roẽs poſitiue & pᵒᵖⁱⁱ gñis eorũdẽ nũalr & ĩtrinſice diſtincte libro pᵒ.q.6ᵃ.
Vtrũ genus & drã dicãt diſtinctas realitates libro pᵒ.q.7ᵃ.
Vtrũ ĩ qũolibꝫ gñe ſint 3ᵃ pᵒᵖⁱa tranſmũtois nãlis: q̃ ſint eiuſdem gñis pdicamẽtalis libro pᵒ.q.8ᵃ.
Vtrũ mã dicat aliq̃ ẽtitatẽ actualẽ pdũſibilem p aliq̃ poᵃᵐ ab oĩ forma libro pᵒ.q.9ᵃ.
Vtrũ pᵛatio ſit aliq̃ ẽtitas formaliter exiſtẽs circũſcripto oĩ ope intellectꝰ libro pᵒ.q.10ᵃ.

Circa 2ᵐ librũm
Vtrũ forma gñabilis añ ſui gñoẽᵐ habeat aliq̃d eẽ reale diſtinctum ab eẽ materie libro 2ᵒ.q.1ᵃ.
Vtrũ q̃titas poſſit abſtrahi a mã ſẽſibili libro 2ᵒ.q.2ᵃ.
Vtrũ cãlitas cã finaƚ ſit cã cãlitatis cẽ efficiẽtis libro 2ᵒ.q.3ᵃ.
Vtrũ deus habeat certam & infallibilem notitiã cuiuſcũq̃ obiᵗⁱ futuri ɔtigẽtis libro 2ᵒ.q.4ᵃ.

Circa 3ᵐ librũm
Vtrũ motꝰ ſit aliq̃ entitas realis diſtĩcta eẽnaliter a termino ad quẽ eſt libro 3ᵒ.q.1.
Vtrũ actio ſit exiſtens formaliter in agẽte libro 3ᵒ.q.2ᵃ.
Vtrũ effectus actualiter infinitꝰ ſit poſſibilᵉ a deo pduci libro 3ᵒ.q.3ᵃ.
Vtrũ infinitũ ſᵐ q̃d infinitũ ſit ab intellectu humano nãliƚ cognoſſibile libro 3ᵒ.q.4ᵃ.

Circa 4ᵐ librũm
Vtrũ locus ſit aliq̃ entitas abſoᵗᵃ diſtĩcta eẽnaliter cũm ſuperficie libro 4ᵒ.q.1.
Vtrũ ultima ſpera ſit p ſe in loco libro 4ᵒ.q.2ᵃ.
Vtrũ p aliq̃ poᵃᵐ corpus idẽ nũo poſſit eẽ ſil localiƚ ĩ diuerſis locis libro 4ᵒ.q.3ᵃ.
Vtrũ uacuũ poſſit eẽ in nã libro 4ᵒ.q.4ᵃ.
Vtrum tempus ſit aliqua entitas ter aĩaꝫ exiſtens libro 4ᵒ.q.5ᵃ.
Vtrũ inſtans ſᵐ ſubſtantiã maneat unũ & idem in toto tempore libro 4ᵒ.q.6ᵃ.
Vtrũ nũs ſit aliqua entitas abſoᵗᵃ diſtĩcta eẽnaliter a rebus nũtis libro 4ᵒ.q.7ᵃ.
Vtrũ tempus ſit mẽſura cuiꝰlibet durantis plus quam per inſtans libro quarto q.8ᵃ.

Circa 5ᵐ librũm
Vtrũm ratio primi termini actꝰ traſeũtis per ſe pmo cõpetat ipi forme libro 5ᵒ.q.prima.
Verũ pductio forme ſubſtãtialis nãliter genite uel gñate menſurãt aq̃ᵃ mẽſura idiſiᵇ libro 5ᵒ.q.2ᵃ.
Etiã. Verũ gñatio fiãt inſtanti.
Verũ in q̃dditate forme accñlis ſit dare gradꝰ ſᵐ quos ipã poſſit ſuſcipẽ mgis & minꝰ & ſᵐ quos poſſit motũ tñare libro 5ᵒ.q.3ᵃ.
Vtrum ad quantitatem ſit motus libro 5ᵒ.q.4ᵃ.
Vtrum relatio ſit per ſe terminꝰ motus libro 5ᵒ.q.5ᵃ.
Vtrum ipſũm ubi ſit per ſe terminꝰ motus localis libro 5ᵒ.q.6ᵃ.

Circa 6ᵐ librũm
Verũ quodlibet cõtinuũ cõponatᵉ ex ſp diuiſibilibus & diuidatᵉ in ſemper diuiſibilia libro 6ᵒ.q.1.

Circa 7ᵐ librũm
Verũ mouẽns & motũ ſint ſimul libro 7ᵒ.q.1.
Vtrum ad ſcientiam ſit p ſe motus libro 7ᵒ.q.2ᵃ.

Circa 8ᵐ librũm
Vtrum cuilibet creabili uel pducibili permanenti: ũel ſucceſſio repugnat formaliter fuiſſe ab eterno libro 8ᵒ.q.1.

Expliciũt queſtiões pfũdiſſimi doctoris Iohannis canonici ordinis minoꝝ ſupeᵒ libris phicorum a padue impreſſe. 1.4.7.5. die 25 meñſ aprilis.